M

B

CONSTANTINI

MANASSIS

BREVIARIUM

HISTORICUM.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΑΝΑΣΣΗ

ΣΥΝΟΨΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ.

CONSTANTINI MANASSIS

BREVIARIUM HISTORICUM.

EX INTERPRETATIONE JOANNIS LEUNCLAVII, cum ejusdem, & JOANNIS MEURSII Notis.

ACCEDIT VARIARUM LECTIONUM LIBELLUS, *cura* LEONIS ALLATII, & CAROLI ANNIBALIS FABROTI JC.

Item Glossarium Græco-barbar. studio ejusdem FABROTI.

VENETIIS,
EX TYPOGRAPHIA BARTHOLOMÆI JAVARINA,
M. DCC. XXIX.

SERENISSIMO
INVICTISSIMOQUE PRINCIPI
GUSTAVO
ADOLPHO
D. G.
SVECORUM, GOTHORUM, VANDALORUM
REGI,
ET PRINCIPI HÆREDITARIO
MAGNO DUCI FINLANDIÆ, ESTHONIÆ, VVESTHMANNIÆQUE &c. PRINCIPI.

QUantus sit Historiæ usus, etiam Regibus, GUSTAVE ADOLPHE, Rex Auguste, jam toties & a tam multis dictum, ut nemo ignorare possit; eaque de re sermonem hic instituere velle, merito putidum habeatur. Itaque hoc sufficiat unum; cum post ardua Regni negotia fessum animum oblectare Reges volunt, nusquam dignius occupari otium posse, quam in Historiæ lectione. Hanc ob rem Augustæ Majestati Tuæ Constantinum Manassem offero; qui compendio res ab orbe condito gestas usque ad annos a Christo Servatore nato mille ducentos comprehendit. Facio audacter; quod ea Majestatis Tuæ apud nos sit fama, immo orbem Christianum universum, inter cæteras virtutes hoc propositum maxime habere, amare & æstimare Litteras. id quod maximos quosque Principes tanto studio consectatos in comperto est, ut imperfectam sibi gloriam aliam omnem existimare viderentur, nisi hanc assecuti essent. Nomina prudens non recenseo, satis ex Historia nota. Quorum omnium cum virtutes sedulo conjunxeris, ad miraculum ævi hujus, REX AUGUSTE, hanc quoque laudem deesse Majestati Tuæ noluisti. Nempe tot illustria exempla, quæ perpetuo animo Majestatis Tuæ vere Regio obversantur, aliter facere haud patiebantur. Et ut illa etiam deessent, domi Majestatis Tuæ unum erat, omnium instar, Divi Caroli, parentis Tui, quem benivolentia Dei asserendis forti manu Majestati Tuæ regnis excitavit. Ad reliquas autem virtutes quod attinet; quis non Pietatem miratur, raram in tam excelso fastigio? quis non animi magnitudinem inconcussam? quis constantiam? quis fortitudinem? qui in primis istis annis, cum hostem barbarum & ætas Majestatis Tuæ & sua ferita, securum facerent, timere tamen coegisti; & regni fines ut intrepidus, ita invictus vindicasti. Ibit hæc

res in Historiam, REX AUGUSTE, & Posteritas vix sine stupore leget. Ac hujus quidem felicitatis instrumentum sane magnum, Vir illustris & incomparabilis Axelius ab Oxenstierna, Regiæ Majestatis Tuæ Cancellarius, immortale Regni decus, quem ut singulari illa prudentia habes Nestori prisco comparandum, ita ut etiam ætate habere olim possis, voveo, & opto. Non Te Rege, & illo tam fido ac prudenti consultore, adversi quicquam Majestatis Tuæ regnis accidere possit. Nec tacebo Joannem Skiitte, Virum Nobilissimum & Amplissimum, in Cronho & Elffio, Tuæ Majestati a consiliis, & rationibus: quem legationibus pluribus valde clarum, alii Principes non ignorant, & apud nos quicumque aliquam Reipublicæ partem tenent. Hæc ut omnia Majestati Tuæ gratularer, vis Fortunæ Tuæ expressit, & pronus quoque in Rempublicam nostram animus; cui tam impense faves, ut cum a Regnis Majestatis Tuæ abis, non invenias, cui favere magis possis. Hinc fœdus illud, cum Illustrissimis ac Potentissimis Belgii Fœderati Ordinibus nuper ictum. Hinc & quod ex illa gente Virum magnificum & amplissimum Jacobum Diiekium elegisti; cujus consiliis prudentissimis in maximis tot Regnorum negotiis utereris: cujusque fide ac virtutibus præstantissimis exploratis in legatione non una, ad Galliæ ac Britanniæ Reges, tandem hic loci apud eos, quos dixi, Ordines, legati ordinarii munus sustinere voluisti. Neque hoc satis. Janum Rutgersium, inter prima patriæ ingenia Consiliatii dignitate exornasti; ut animum Majestatis Tuæ, in gentem ac Rempublicam nostram propensissimum, etiam isto modo ostenderes. Nemo igitur posthac mirabitur, si ingenia patriæ nostræ, REX AUGUSTE, studia sua votaque omnia Majestati Tuæ conseecrent. Ego certe mihi id faciendum putavi; eoque nomine ad Regiæ Tuæ Benignitatis aram sisto Constantinum hunc Manassem, Historicum minime contemnendum, maxime in re Byzantina. Confidere ausim, veniam huic audaciæ fore, cum a Majestatis Tuæ in Litteras favore; tum ab ea, quam prædicavi, in gentem nostram benignitate. Concludam voto, REX AUGUSTE. Deus ille Opt. Max. Regum Regnorumque arbiter, Regiam Majestatem Tuam quam diutissime incolumem servet, ad nominis sui sanctissimi gloriam, subditorum utilitatem, & hostium terrorem. Lugduni Batavorum, ad diem VI. Kalend. Mart. CIↃ. IↃ. C. XVI.

REGIÆ MAJESTATI TUÆ

Humillime devotus,

JOANNES MEURSIUS.

CONSPECTUS
EORUM QUÆ IN HOC VOLUMINE CONTINENTUR.

IN PRIMA PARTE.

LECTORI.

NON te multis morabor, Lector. Constantinum en Manassem, pridem tibi a me promissum, & per occupationes dilatum. Descripsi ex Codice Bibliothecæ Palatinæ, cui jam Auctores aliquot, antea non editos mecum debes. Versio, quam addidi, est Joannis *Leunclavii, Viri Clarissimi, & de Rep. Litteraria præclare meriti, editis tot monumentis, quibus antea carebamus. Ad Græcum textum* Notas *ego pauculas adjeci, quibus loca minus integra restituerem. Nam ut diffunderem me, & Historiam cum Historia compararem, non est visum operæ pretium. Contentus fui ipsum Manassem repræsentare. Vale; &, quisquis es,*

ÆTERNITATEM COGITA.

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΝΑΣΣΗ

ΣΥΝΟΨΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑ ΣΤΙΧΩΝ,

Ἀπὸ κτίσεως κόσμου τὴν ἀρχὴν ποιουμένη, καὶ διήκουσα μέχρι τῆς βασιλείας κυροῦ Νικηφόρου τοῦ Βοτανειάτου. ἐξεφωνήθη δὲ πρὸς τὴν Σεβαστοκρατόρισσαν Εἰρήνην τὴν νύμφην τοῦ Βασιλέως κυροῦ Μανουὴλ, σὺν τῷ αὐταδέλφῳ αὐτοῦ κυρίῳ Ἀνδρονίκῳ.

ΤΟΥ

ΤΟΥ ΚΥΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΑΝΑΣΣΗ

ΣΥΝΟΨΙΣ ΧΡΟΝΙΚΗ,

ΑΡΧΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΚΟΣΜΟΠΟΙΙΑΣ ΜΕΧΡΙ τοῦ κυροῦ Νικηφόρου τοῦ Βοτανειάτου.

CONSTANTINI MANASSIS

COMPENDIUM CHRONICUM, AB EXORDIO MUNDI USQUE AD NICEPHORUM BOTANIATEM.

A Ἡ μὲν φιλόϋλος ψυχὴ ταῖς ὕλαις ἐπιχάσκει,
Καὶ πάντα πραγματεύεται πρὸς τὸ τυχεῖν τοῦ πόθου.
Σὺ δὲ ψυχὴ βασίλισσα καὶ φιλολογωτάτη,
Ἀεὶ διψῶσα γνώσεως καὶ λόγου καὶ παιδείας,
Βίβλοις ἀεὶ προσέπεσας, ἐπεντρυφᾷς τοῖς λόγοις,
Καὶ γέγονέ σοι τῆς ζωῆς ἅπας ὁ χρόνος λόγος.
Ἐπεὶ γοῦν ἐπεπόθησας οἷα τροφίμη λόγου
Εὐσύνοπτόν σοι καὶ σαφῆ γραφὴν ἐκπονηθῆναι,
Τρανῶς ἀναδιδάσκουσαν τὰς ἀρχαιολογίας,
Καὶ τίνες ἐβασίλευσαν, ἕως δὲ μέχρι πόσου,
Ἡμεῖς ἀναδεξόμεθα τὸ βάρος τοῦ καμάτου,
B Κἂν δυσχερὲς, κἂν ἐπαχθὲς τὸ πρᾶγμα, κἂν ἐργῶδες.
Παραμυθοῦνται γὰρ ἡμῶν τοὺς ἐν τοῖς λόγοις μόχθους.
Αἱ μεγαλοδωρεῖαι σου καὶ τὸ φιλότιμόν σου·
Καὶ τὸν τοῦ κόπου καύσωνα καὶ τῆς ταλαιπωρίας
Αἱ δωρεαὶ δροσίζουσι κενούμεναι συχνάκις.
Καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθά μοι καὶ μέχρι τούτου εἴπω,
Μήπως κολακικώτερος δόξῃ νοσεῖν ὁ λόγος,
Καὶ τὸν σκοπὸν καταλιπὼν ἄλλην ἀλύσῃ τρέχειν.
Πολλῶν ἱστορησάντων δὲ καὶ χρονογραφησάντων,
C Καὶ σπουδασάντων μὲν εἰπεῖν ὀρθῶς καὶ φιλαλήθως,
Ἀλλήλοις, ἀνομοίως δὲ ταῦτα συγγραψαμένων,
Ἡμεῖς προχειρισάμενοι τοὺς μάλιστα δοκοῦντας
Τῆς ἀκριβείας ἔχεσθαι, καὶ μᾶλλον ἀληθεύειν,
Τὸ κατὰ δύναμιν ἡμῶν ἀποπληρώσομέν σοι.
Ὁ τοῦ Θεοῦ παντέλειος καὶ παντοκτίστωρ Λόγος
Τὸν οὐρανὸν τὸν ἄναστρον παρήγαγεν ἀρχῆθεν

A UT cupidus rerum terrestrium animus, iis ipsis inhiat, & omnem lapidem movet, quo potiri suo desiderio possit, ita tu, Domina, regio animo prædita, & eruditæ doctrinæ studiosissima, semper aliquid cognoscere ac percipere gestiens, libris incumbis, ea scriptis eruditorum voluptatem percipis, totam denique vitam in disciplinis liberalibus conteris. Quando igitur ut alumna doctrinæ postulasti a me tuum in usum conscribi libellum perspicuum & intellectu facilem, qui clare tradat res priscis gestas sæculis, & qui ab initio potiti rerum fuerint, quo usque progressi, quibus nationibus, & B quamdiu Imperio præfuerint, exponat: sane onus illud in nos recipiemus, tametsi rem nos difficilem gravem, & operosam moliri non nesciamus. Nam labores in perficienda commentatione nostros munificentia, & liberalitas tua recreat, & æstum lassitudinis ac ærumnæ munera tua crebro repetita veluti roris cujusdam respersione mitigant. Ac de his quidem dictum hactenus esto, ne forte comparata videatur ad adsentandum oratio, neve relicto scopo evagari alio perhibeatur. Quum autem complures litteris mandarint historias ac annales, & recte quidem vereque cuncta narrare conati fuerint, diversa tamen id via modoque præstite- C rint: nos eorum auctoritatem sequuti, qui accurato maxime studio usi, ad veritatem accedere proxime videbuntur, expectationi votoque tuo pro viribus satisfecimus.

Edit. Paris. pag. 1. *pag. 2.*

Perfectus ille Dei Sermo, rerum opifex omnium, ab initio cælum sideribus carens, & immensa tamen venustate ra-

Cælum ἄναστρον.

diorum plane divinorum fulgens, una cum terra & luce condidit. Erat autem id temporis tellus omnis ornatus expers, & cerni non poterat, incumbentibus illi crassissimis tenebris. At ubi lux orta se passim videret, ac dies extitisset: quæ prius erant inadspectabilia, cerni cœperunt, & tristis illa caligo per radios lucidos expulsa fuit. Hoc modo primus dies effluxit.

Cælum secundum.

Hinc altero illucescente, cælum secundum in orbem globumque solerter redegit, quod universis terrenis rebus seu tectum quoddam obductum, opifex ipse firmamentum appellavit, diversum omnino a priore siderum experte globo. Tunc & flaxam aquarum naturam, & abyssos a se invicem separavit, ac partim quidem sursum ad sublimitatem mentis intelligentia nequaquam comprehensibilem subvexit, partim in terra reliquit: utrisque cælo, tamquam septo, muroque solido, interjecto. Ita die secundo præterlapso, certius effulsit: quo rursus opifex ille sapiens aliis condendis intentus erat. Nam quia super universam terram omnis infera liberaque aqua diffusa superficiem ejus quasi restagnando tegebat: repente liquidam hanc naturam non aliter coegit, ac si quis lac coaguli vi constringens, caseum ex eo conficiat. In hunc modum ea re detracta, quæ prius terræ quasi luminibus officiebat, superficies ejus atque forma conspecta fuit, una cum rupibus, montibus, & præruptis collibus. Inde totum illud aquarum corpus & compagem mare nuncupavit: siccam vero naturam, sive lapideam, sive glebosam, terram appellavit. Simul eximiam vim potestatemque suam declarans, tametsi nec dum solis splendor existeret, omnis generis herbam nihilominus e terra provenire jussit, partim solius voluptatis, & oculorum delectationis causa, partim ad animalium pastum, & terram incolentium utilitatem. Tunc primum terra sic est ornamentis condecorata splendidius, quam puella tenera primumque viro desponsa, quæ auro & monilibus intertexta veste fulget. Renidebant venustæ violæ diversorum colorum, nimirum aliæ purpureæ, aliæ subfulvæ: itidem aliæ rosæ purpureæ conspiciebantur, aliæ subalbi coloris. Nec nivea deerant lilia, nec anagallides, nec hyacinthus, nec narcissus, nec quidquam eorum omnium, primo quæ vere proveniunt. Spicas erat cernere quasi striatas, & onustas frumento: hedera serpebat, nigris prædita foliis, corymbos quatiens: omnia perpulchra, rorida, splendida erant, terramque temperatis odoribus fragrantem reddebant. Herba passim mollis ac viridis humi strata boum, equorum, animalium cæterorum usibus serviebat. Præter hujusmodi telluris ornatum, quasique vestem elegantissimam, aderat etiam plantarum copia, ramique arborum venustis onusti foliis atque fructibus. Erat videre pulchram cerasum, melleam pal-

Aquarum segregatio.

Edit. Paris. pag. 3.

A Ἀπλέτῳ κάλλει λάμπουσαν μαρμαρυγῶν ἐνθέων,
Καὶ γῆν τὴν παντοθρέπτειραν, καὶ σὺν αὐτῇ τὸ φάος.
Ἡ γῆ δ' ἀπερικόσμητος ἀόρατος ὑπῆρχε,
Καὶ σκότος ἐπεκάθητο βαθὺ τοῖς ταύτης νώτοις.
Τοῦ δὲ φωτὸς αὐγάσαντος, καὶ πανταχοῦ χυθέντος,
Καὶ λευκοπέπλου λαμπραυγοῦς ἡμέρας γενομένης,
Ὤφθη τὰ πρὶν ἀθέατα, καὶ κάλλος ἡ στυγνότης
Ἐφυγαδεύθη τῷ πυρσῷ τῶν φωτοβολημάτων,
Ἐν τούτοις οὖν παρέδραμεν τῶν ἡμερῶν ἡ πρώτη.
Τοῦ δὲ βλεφάρου λάμψαντος ἡμέρας τῆς δευτέρας,
Τὸν οὐρανὸν τὸν δεύτερον ἐσφαίρωσε πανσόφως,
Ἐν τοῖς ἐν γῇ παντοειδῆ δημιουργήσας στέγην,
Ὠνόμασε στερέωμα Θεὸς ὁ καλλιτέχνης,
B Παρὰ τὴν πρώτην ἄναστρον ἑτέραν ὄντα σφαῖραν.
Τότε καὶ τὴν παντόχυτον φύσιν τὴν ὑδατίνην,
Καὶ τὰς ἀβύσσους διελὼν, καὶ τούτων μὲν ἀρίστην
Πρὸς ὕψος ἀνεννόητον ἄνωθεν μεταγγίσας,
Τὰ δ' ἐπὶ γῆς ἀπολιπὼν ὥσπερ τύπον μέσον,
Τὸν οὐρανὸν ὥσπερ φραγμὸν, ὥσπερ στερρὸν τειχίον.
Κόρην μὲν οὖν ἐπέμυσεν ἡμέρας τῆς δευτέρας.
Καὶ τρίτη πάλιν ηὔγαζε, καὶ πάλιν ὁ τεχνίτης
Ὁ παντοτέχνης ὁ σοφὸς ἄλλοις προσεῖχεν ἔργοις.
Ἐπεὶ γὰρ ἐξεκέχυτο κατὰ τῆς γῆς ἁπάσης,
Ὁπόσον ἦν ὑπ' οὐρανὸν ὕδωρ περιπολάζον,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐκάλυπτε λιμνάζον,
Πᾶσαν τὴν χύσιν εἰς ταυτὸ συνήγαγεν ἀθρόως·
C Ὡς εἴ τις γάλακτος λευκῆς ἰκμάδα γλυκυχύμου
Ὀπῷ συμπήξει, καὶ τυροῦ κύκλον ἀποτορνεύσει.
Ἀποῤῥαγέντος τοιγαροῦν τοῦ πρὶν ἐπιπροσθοῦντος,
Ὤφθη τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ἡ μόρφωσις ἐφάνη,
Καὶ τῶν ὀρῶν, καὶ τῶν πετρῶν, καὶ λόφων βαθυκρήμνων,
Ἐντεῦθεν τὸ μὲν σύστημα σύμπαν καὶ τῶν ὑδάτων
Θάλασσαν κατωνόμασε. τῆς δὲ ξηρᾶς τὴν φύσιν,
Ὁπόση πετροσίβαστος, ὅση λιπαροβῶλαξ,
Γῆν ὁ τεχνίτης κέκληκε Θεὸς ὁ παντουργέτης.
Τὴν δ' ὑπερφέρουσαν αὐτοῦ δύναμιν ἐμφανίζων,
Μήπω λαμψάσης τῆς αὐγῆς τοῦ γίγαντος ἡλίου,
Παντοδαπὴν ἐκέλευσε βοτάνην ἐκφυῆναι.
Τὴν μὲν πρὸς μόνην ἡδονὴν καὶ τέρψιν τῶν βλεφάρων,
Τὴν δὲ καὶ ζωοθρέμμονα, καὶ τοῖς ἐν γῇ χρησίμην.
D Τότε τὸ πρῶτον στολισμοῖς ἡ γῆ κατηγλαΐσθη
Ὑπὲρ κορίσκην τρυφερὰν ἄρτι νυμφευομένην,
Χρυσοφόρον, στίλβουσαν πέπλοις καταμαργάροις.
Ἔλαμπεν ἴον εὔοσμον, ἀντέλαμπε τὸ ῥόδον.
Ἴων χροιὰ παντοδαπὴ πάντοθεν ὑπεγέλα,
Κυαναυγὴς, πορφύρεος, ὑπόκιῤῥος ἑτέρα.
Τινὰ μὲν περιπόρφυρα τῶν ῥόδων ἑωρᾶτο,
Τινὰ δ' ὑπελευκαίνετο, καὶ γλύκιον ἀπίσχει.
Ἦν κρίνον χιονόχροον, ἦσαν ἀναγαλλίδες.
Ὑάκινθος ἀνέμαινεν. ἦν καὶ ναρκίσσου κάλλος.
Καὶ πᾶν τὸ πρωτοφόρημα τοῦ ἔαρος χαρίεν.
Ἐπεραβδοῦντο στάχυες βαρύμοχθοι τῷ σίτῳ.
Εἷρπε κισσὸς μελάμφυλλος κορύμβους ἐπισείων.
E Καλὰ τὰ πάντα, δροσερὰ, κάλλους αὐγὰς πληροῦντα,
Καὶ γῆν εὐωδιάζοντα συγκράτοις εὐοδμίαις
Ἔστρωτο πόα μαλακὴ, δροσίζουσα, βουθρέμμων,
Ἱπποφορβὸς, καὶ βουκολὶς, δροσώδης λειμωνία.
Τοσοῦτον στόλον ἡ γῆ παντόχροον ἐφόρει.
Τοιοῦτον πέπλον εὐανθὴς εὔφαντον ηὐτύχει.
Ἦσαν καὶ φάλαγγες φυτῶν, ἀειθαλῶν καὶ δένδρων

Καλλίφυλλοι καλλίκομοι κλῶνες ὀπωροφόροι.
Ἦν καὶ μηλέας εὐθεξὶς ὄρπηξ ἀγλαόκαρπος,
Ἐλαῖαι τεθηλόωσαι, γλυκάζουσαι συκαῖαι,
Πίτυς λιπαροπέταλος, ἐλάτη, δρῦς, πτελέα.
Προσέβαλλε τῆς πίτυος ἄνεμος τοῖς πετάλοις,
Καὶ γλυκερὸν ψιθύρισμα τοῖς φύλλοις ἐνεποίει.
Ἐκεῖ καὶ κέρασος καλὴ καὶ φοῖνιξ μελιτόεις.
Βοτρυομήτωρ ἄμπελος, ὄρχατοι κλημματίδων,
Καὶ βότρυς νεκταρόχυμος ἤρτητο τῶν κλημάτων.
Τὰ πάντα πλουτόκαρπα, παντέλεια τὰ πάντα.
Οὐδὲν γὰρ ἀχαρίτωτον οὐδ' ἀτελὲς παρήχθη.
Ἐν τούτοις ἔδυ καὶ τὸ φῶς ἡμέρας τῆς τριτάτης.
Ἔλαμπε δὲ τὸ πρόσωπον τῆς μετ' αὐτὴν ἡμέρας,
Καὶ πάλιν ἔργων κατῆρχε, καὶ κέλευσις τοῦ Κτίστου
Τὸν οὐρανὸν ἐστέφανε τοῖς ἀστράσι γενέσθαι.
Τότε τῷ κάλλει οὐρανὸς τῶν ἄστρων διελευθίθη,
Ὡς πέπλος μαργαρόστρωτος, χρυσόπαστον ὡς φάρος.
Ὡς ὕφασμα κοσμούμενον ἐκ πυῤῥαζόντων λίθων.
Τότε τὸ πρῶτον ἔφαυσεν ἡ κόρη τῆς ἡμέρας,
Ὁ μέγας γίγας ἥλιος, ὁ ζωοτρόφος λύχνος,
Πηγὴ φωτὸς ἀκένωτος, οἶκος πυρὸς ἀξύλου.
Τότε τὸ πρῶτον δαδουχεῖν ἀπήρξατο τὴν νύκτα.
Σελήνης ἡ γλαυκόφωτος καὶ φαεσφόρος σφαῖρα,
Ἀρτίκυκλος, ὁλοφαὴς, λιπαραυγὴς, τελεία.
Τότε τὸ πρῶτον οὐρανὸς ἀστέρας τοὺς μεγάλους
Καλλισφαιρώτους ἔβλεψεν ἐρίζοντας ἀλλήλοις,
Καὶ καλλωπίζοντας αὐτὸν ὡς ἄνθη τοὺς λειμῶνας.
Ὁ κρόνος ἦν μελάντερος μολίβδινος τὴν χρόαν.
Ἔλαμπε Ζεὺς ὡς ἄργυρος. ἄρης φλογοειδὴς ὤφθη.
Ἔστιλβεν ἥλιος λαμπρὸς ὡς ὄβρυζον χρυσίον.
Ἀντήυγει δ' ὡς κασσίτηρος σφαῖρα τῆς ἀφροδίτης.
Ὡσεὶ χαλκὸς ἐρυθραυγὴς ἑρμῆς ἐλαμπτηρύχει.
Διαφανὴς ὡς ὕελος ηὔγαζεν ἡ σελήνη.
Οὕτως ὁ πέπλος οὐρανοῦ παντόχροος ἑωρᾶτο.
Ὁ κρόνος ἐκυάνιζεν ὡς ὑακίνθου χρόα.
Ὡς κρίνον ἔλαμπεν ὁ Ζεὺς, ἄρης καθάπερ ἴον.
Ὡς ῥόδον περιπόρφυρον ἥλιος ἦν χρυσίζων.
Ὡς λευκανθὴς ἀναγαλλὶς, ἔστιλβεν ἑωσφόρος.
Ὡς ἄνθος ἐρυθρόβαπτον ἑρμῆς ἐφωτοβόλει.
Νάρκισσος καλλιπέταλος ἐφαίνετο σελήνη
Τοιαύτη τις ἀνθόχροια, καὶ οὐρανὸν ἐκόσμει.
Τοιαύτη τις ἐφίζανε τοῖς οὐρανοῦ προσώποις
Ποικιλανθὴς χαρίεσσα καλλιλαμπὴς τερπνότης,
Καὶ κῆπον ἀστροφύτευτον τὸν οὐρανὸν ἐποίει.
Οὗ φυτοσκάφος ὁ Θεός. ὡς δὲ φυτὰ καὶ βλάσται,
Ὡς ἄνθη μυριόχροα τὰ τῶν ἀστέρων σέλα,
Τότε τὸ πρῶτον ἥλιος φαύσας, καὶ φωταυγήσας,
Φανείς τε κάλλος οὐρανοῦ, καὶ κόσμος τῆς ἡμέρας,
Ἐδούλευσε κελεύσματι τῷ τοῦ πεποιηκότος,
Καὶ μύσας συνετέλεσεν ἡμέραν τὴν τετάρτην.
Οὕτω μὲν οὖν τετέλεστο τὰ κατὰ τοὺς ἀστέρας.
Καὶ τέτακτο μὲν ἥλιος ἀστὴρ ἡμεροκράτωρ,
Τὸ δὲ σελήνης βλέφαρον ἐπυρσόδευε τὴν νύκτα.
Ζῶον δ' οὐδὲν ἐν τοῖς τῆς γῆς ἐτρέφετο λαγόσιν.
Οὐχ ὑγροπόρον, οὐ πεζὸν, ἀλλ' οὐδ' ἀεροπόρον.
Ἀλλ' ὁ παντέλειος Θεὸς τῇ τῶν ὑδάτων φύσει
Ἰσχὺν ἐνθεὶς ψυχόσπορον καὶ δύναμιν γονίμην,
Ζῶσαν ψυχὴν ἐκέλευσεν ἐκεῖθεν ἐκβραγῆναι,
Ὡς ἐκ γαστρὸς ἀρτιμελὲς ἔμβρυον ὠδινούσης,
Καὶ φορτομένης τοκετῷ πλησιομήνου βρέφους.

Constant. Man.

A mam, fœcundam malum, florentes olivas, dulcescentes ficus, pinus pingues, abietes, quercus, ulmos. Ventus in ramos pineos delatus suavissimum quoddam murmur in foliis efficiebat. Erat cernere vitem racemorum matrem, & palmitum ordines. Uva succum nectareum continens palmitibus adhærebat. Omnia fructus maturos habebant, omnia perfecta erant. Non extabat quippiam expers gratiæ venustatisque suæ, non quidquam imperfectum. Secundum hæc diei tertii lux occidit, & quartus post eum exortus est. Itaque rursus opera jussaque sua Deus instituit, mandans ut cælum stellis,
B quasi corona quadam, cingeretur. Quapropter illud siderum pulchritudine fuit exornatum, instar pepli margaritis distincti, vestis auro intertextæ, panni lucidis gemmis decorati. Tunc primum illuxit ocellus ille diei, Sol magnus ille gigas, lucerna vitam nutriens, fons lucis inexhaustus, ignis materiei expertis domicilium. Tunc primum face quasi quadam cæruleus ille globus Lunæ integro lucens circulo, noctem collustrare cœpit. Tunc primum denique in cælo erat videre sidera magna, pulchris orbibus inclusa, secum invicem
C certantia, cælum ipsum sic exornantia, ut pratis flores ornamento sunt. Saturnus nigricabat, colore plumbeo: Jupiter sicut argentum splendebat: Mars flammeus conspiciebatur: Sol instar auri pusi puri lucebat: Mercurius instar æris rubebat: Luna in morem glaciei pellucida suam & ipsa lucem emittebat. Ita diversi coloris peplo cælum obductum cernebatur. Saturnus cæruleus erat, qualis hyacinthi color est: Jupiter ut lilium splendebat: Mars ut viola: Sol aureus ut rosa purpurea: Lucifer ut albi floris: Mercurius ut tinctus rubedine flos: Luna ut pulchris conspicuus foliis
D narcissus. Ejusmodi quædam varietas cælum exornabat, & tam florida, tam elegans, tam splendida jucunditas in cæli spectaculo semet offerebat, efficieos hortum ex eo sideribus consitum, cujus ipsemet Deus auctor & cultor erat. Ipsæ siderum faces, plantas, germina, flores infiniti prope coloris referebant. Tunc primum Sol fulgens & lucem suam emittens, conspectusque tamquam ornamentum cæli, & diei pulchritudo, illius Imperio servivit, a quo conditus fuerat, & oculo quasi clauso diem quartum absolvit. Sic igitur sidera perfecta fuerunt, ac Sol quidem ordinatus est
E velut Imperator diei, Luna vero tanquam noctis collustratrix. Needum in amplis terræ spatiis animal quoddam versabatur quod vel æquam penetraret, vel pedes incederet, vel aera permearet. Enimvero perficiens ille cuncta Deus aquarum naturæ indita vi animante, ac facultate procreatrice jussit ut anima inde viva scateret, tamquam fœtus recens e parturiente,

Siderum creatio.

Edit. Paris. pag. 4.

Animalium ortus.

jamque partu infantis absoluti onerato ventre. Nam Dei mandatum veluti semen quoddam incidens, aquas admodum fœcundas reddebat. Hinc ortæ volucres aera libero volatu permeantes, quarum aliæ magnis sunt alis præditæ, & aduncis unguibus, quos armorum nactæ sunt loco: aliæ rostrum habent acutius novacula, quibus scilicet carnes pro cibis sunt destinatæ: quarum e genere sunt, Aquila volucrum Imperatrix, crudivori accipitres, aves cæteræ, quæcumque non coctis vescuntur. Hinc & aviculæ garrulæ, herbis victitantes, alis exiguis præditæ, vitæ brevis, varie cantillabant, in lustris garriebant, arbores perstrepebant, nimirum musicæ carduelες, alaudæ, spinni, sturni, aliæque volucres omnes, quæ agrorum herbas circumvolitant, & victam inde facilem conquirunt. Tunc etiam in terra bestiæ conspectæ sunt horribiles, leones hirsutas ac villosas cervices habentes, ursi, pardalides, tigrides, apri, bronci, elephas lato pectore, canes dentibus serratis

Edit. Paris. pag. 5.

instructi, veloces lepores: omnes denique tam volatiles, quam pedestres bestiæ, quæ vel in amnibus, vel mari, vel montibus degunt. Tot animalibus dum terras, & aquas, & aera complet Deus, eum inquam aera, quem vesti manibus haud elaboratæ consimilem suis ipsemet digitis opere subtili contexuit: jamque velut urbem quamdam munitam & amplam carnivoris ac herbivoris animalibus, & volucribus aperuisset: dies quintus cursum suum absolvit.

Paradisus a Deo conditur.

Quum sextus autem appetiisset, hortum pulcherrimis arboribus insignem Deum condidit, non fodiendo, non terram colendo, non conserendo, sed verbo & sermone solo: cujus imperio quævis eo loco proveniebant arbores suaviter redolentes, umbriferæ, virescentes. Quisnam obsecro venustatem Edenis possit oculis subjicere? Istic arborum fructiferarum ordines erant, heic plantarum fragrantium non exigua copia: rursum ab alia parte cælum æquantes arbores voluptatis causa conditæ florebant, platanus irrigua, sublimis abies, excelsæ pinus, cupressi, ulmi, rami arborum mutuo se contingebant, & folia sese velut amabili complexu excipere videbantur. Etiam fructus dulcissimi proveniebant, Sole in arborem incidente, ac sensim per rimas foliorum penetrante. Fulgebant passim rosæ cum liliis, & quidem eo tempore spinis rosæ tam purpureæ, quam albæ radiantis sideris instar e terra germinantes carebant. Heic terræ superficies viridi gramine ornata erat, illic herbæ non purpureæ tantum, sed variorum quoque colorum conspiciebantur. Undiquaque lenis ille Favonius adflabat, & aera florum fragrantia complebat. Inter hæc omnia vitæ lignum germinabat, ornatum singula-

A Ὡς σπέρμα γὰρ ἡ τοῦ Θεοῦ κέλευσις ἐμπεσοῦσα,
Τὰς ὑγροχευμένας ῥοὰς ἐποίει πολυγόνους.
Ἐντεῦθεν τανυπτέρυγες ὄρνεις ἀεροβάται
Εἶχον ἐλεύθερον πτερὸν εἰς πετασμοὺς συντόνους,
Καὶ κύρτας ἐλαφρίζοντο πρὸς λιμνασμοὺς ἀέρος
Περιῤῥοιζοῦντες τὰς αὐτῶν χύσεις τὰς λεπτοχύτους.
Αἱ μὲν μεγαλοπτέρυγες, μεγαλογκυλοχῆλαι,
Καμψώνυχες, ὡς βέλεμνα τοὺς ὄνυχας αὐχοῦντες.
Τὸ μὲν τὸ ῥάμφος ἔχοντες ὑπὲρ τὰς μαχαιρίδας,
Οἷς ἔμελλε βρωματισμὸς τὰ κρέα χρηματίζειν,
Καὶ συμάτροφα γενέσθαι τὰ τῆς σαρκοβορίας.
Ὀρνιοκράτωρ ἀετὸς, ἵρηκες ὠμοφάγοι,
Καὶ πάντες οἷς οὐ χρήσιμον τὸ πῦρ σαρκοφαγοῦσι.
B Ἐντεῦθεν δὲ στρουθάρια λάλα, βοτανοφάγα,
Μικρόπτερα, βραχύβια, ποικίλως ἐλαλάγουν.
Καὶ λόχμαις ἐτιτύβιζον, καὶ δένδρα περιήχουν,
Ἀκανθυλλίδες μουσουργοὶ, κόρυδες, σποῖνοι, ψᾶρες.
Καὶ πᾶν πτερὸν τὰς τῶν ἀγρῶν βοτάνας περιθέον,
Κἀκεῖθεν ἀπραγματεύτων ὄψον ἀθρόον συλλέγον.
Λέοντες λασιαύχενες, ἄρκτοι, παρδάλεις, τίγρεις.
Τότε καὶ θῆρες ἐπὶ γῆς ὤφθησαν φρικαλέοι,
Καὶ κάπροι χαυλιόδοντες, εὐρύστερνος ἐλέφας,
Καὶ κύνες καρχαρόδοντες, πτωκόποδες, λαγῖναι.
Καὶ πᾶν πτηνὸν, καὶ πᾶν πεζὸν, ὅσον ἐν ὑγροβίοις,
Ὅσον θαλάσσῃ σύμφυλον, ὅσον ὀρεσινόμον.
Τοσούτων δὲ ζώων τὴν ὑγρὰν πληρώσας καὶ τὴν χέρσον,
C Ὁ πάνσοφος ὀροφωτὴς τῆς παγκοσμίου στέγης,
Ναὶ μὴν τὸν ἀχειρόπλαστον χιτῶνα, τὸν ἀέρα,
Ὃν θείων ἐμηρύσατο δακτύλων λεπτουργία,
Ὡς πόλιν ὀχυρόπυργον πλατεῖαν ἐφαπλώσας
Τοῖς σαρκοβόροις πετεινοῖς, καὶ τοῖς βοτανοφάγοις,
Ἡμέρας συνετέλεσε τὸ δρόμημα τῆς πέμπτης.
Ἕκτη δὲ πάλιν ηὔγαζεν ἡμέρα, ῥοδόχρους,
Καὶ κήπευμα καλλίδενδρον Θεὸς ἐφυτοκόμει,
Οὐ σκαφευτείαις ἐν χερσὶν, οὐδὲ γαιομαχούσαις,
Οὐδὲ παλάμαις φυτουργοῖς, ἀλλὰ τῷ λόγῳ μόνῳ.
Καὶ δένδρον πᾶν ἀνέτελλε καλλίβλαστον ἐκεῖσε,
Εὔοσμον, εὐσκιόφυλλον, εὐπέταλον, ἡδύπνουν.
Τίς δ' ἂν τὸ κάλλος τῆς Ἐδὲμ ὑπ' ὄψιν παραστήσῃ;
Ἐκεῖθεν ὄρχατοι φυτῶν ἦσαν ὀπωροφόρων.
D Ἐνταῦθα φάλαγξ εὐωδῶν δενδράδων ἀνεβλάστει.
Ἐκεῖσε νεκταρόχυμος ἀνέτελλεν ὀπώρα.
Ὧδε πρὸς τέρψιν ἔθαλλον οὐρανομήκη δένδρα.
Πλάτανος ὑδατότροφος, ἀερότομος ἐλάτη,
Ὑπερηρμέναι πίτυες, κυπάρισσοι, πτελέαι.
Τὰ πέταλα συνέπιπτον ἀλλήλοις τῶν δενδρέων,
Οἱ κλῶνες προσεπέλαζον, συνήπτοντο οἱ πτόρθοι.
Ἐῴκεισαν αὐτόχρημα τῶν δένδρων αἱ φυλλάδες
Ἀλλήλας ἀγκαλίζεσθαι περιπλοκαῖς φιλτάταις.
Ἥλιος ἐπεμάρμαιρε, καὶ τοῖς φυτοῖς ἐμπίπτων
Διέῤῥει κάτωθεν αὐτῶν ἠρέμα καὶ σποράδην,
E Εἰς ὅσον τὸ συνηρεφὲς ἐνέδωκε τῶν φύλλων.
Ἔλαμπον ῥόδων κάλλοναὶ, κρίνων ἀντίαυγοι χρόᾳ.
Ἄκεστρα δ' ἦν ἀνάκανθα τὰ ῥόδα τηνικαῦτα.
Ὁπόσον περιπόρφυρον καὶ λευκαυγὲς ἐν ῥόδοις,
Ὡς ἄστρον ἀκτινοβολοῦν ἀνέτελλε χαμόθεν.
Ὧδε τῆς γῆς τὸ πρόσωπον ἐπρασίνιζε ταῖς πόαις,
Ἐκεῖθεν ἐκυάνιζεν, ἀλλόθεν ὑπεγέλα
Ταῖς δροσοσάγκτοις τῶν ἀνθῶν παντοδαποῖς εὐχροίαις,
Ζέφυρος ἁπαλόπνοος ἐπέπνει πανταχόθεν,

Καὶ τὸν ἀνθέων τῆς ὀσμῆς ἐπλήρου τὸν ἀέρα.
Εν μέσῳ τύποις τῆς ζωῆς τὸ δένδρον βεβλαστήκει,
Ταῖς χάρισι κατάκομον, καλλίφυλλον, ὡραῖον.
Υδατοπόρος δὲ πηγὴ κάτωθεν ἀνεῤῥάγη,
Καὶ τὸ καλλίδενδρον Εδὲμ ἐπότιζε χωρίον,
Καὶ τῶν φυτῶν ἐκήπευε τὰς ῥίζας καὶ τὰς πρέμνας,
Καὶ τῶν ἀνθῶν τὰς ἁπαλὰς ἐμόσχευεν ὀρχάτους.
Εκεῖθεν δὲ πρὸς τέσσαρας ἀρχὰς διαιρουμένη
Γίνεται μήτηρ ποταμῶν τῶν μεγαλοχευμόνων.
Οἱ ποταμοὶ δὲ τῇ φωνῇ καὶ γλώσσῃ τῇ τῶν σύρων
Φεισὼν καλοῦνται, καὶ γεὼν, φωρὰδ δ' ἐν τούτοις τρίτος,
Τέταρτος δ' ἐστὶν ἐδδεκὲλ. κατὰ δ' ἑλλάδα γλῶσσαν.
Γάγγης, καὶ νεῖλος ὁ πολὺς, εὐφράτης δὲ, καὶ τίγρης.
Καὶ γάγγης μὲν περιπολεῖ γῆς εὐιλὰτ τοὺς ὅρους.
Εκεῖ χρυσὸς εὑρίσκεται, καὶ λίθος ὁ πρασίζων.
Ο Νεῖλος δ' ὁ λευκόρειθρος κυκλοῖ τὴν Αἰθιόπων,
Καὶ τὰς λιπαροβώλακας ἀρούρας Αἰγυπτίων
Εὐτρόφοις ἄρδει ῥεύμασι, καὶ τίθησιν εὐκάρπους.
Ο τίγρης δὲ φερόμενος ὡς βέλος μετὰ ῥοίζου,
Καὶ καχλασμοὺς ἀποτελῶν, καὶ ῥέθους βαρυγδούπους,
Τῶν χυμάτων ἔναντι γῆς Ασσυρίων τρέχει.
Τοιόνδε σκήνωμα τερπνὸν φυτεύσας καὶ δενδρώσας,
Επλασε καὶ τὸν ἄνθρωπον παντουργοῖς παλάμαις
Εκ χωματίνου καὶ λυπροῦ καὶ πηλοφόρου βάρους,
Πνοὴν δ' ἐνθέμενος ζωῆς τῷ γεηρῷ σαρκίῳ,
Καὶ τέλειον τὸν ἄνθρωπον ἔμπνουν δημιουργήσας,
Καὶ σύνθετον ἀπὸ ψυχῆς καὶ σώματος ποιήσας,
Καὶ γνώμην χαρισάμενος ἐθελορμήτου γνώμης,
Καὶ καθ' ὁμοίωσιν αὐτοῦ πλάσας καὶ κατ' εἰκόνα,
Εγκατοικίζει τὸν Εδὲμ τῷ καλλιφύτῳ χώρῳ,
Ως ἐν θαλάμῳ μάργαρον, ὡς ἄλλον ἐν κόσμῳ κόσμον,
Μικρὸν μὲν τὸ φαινόμενον, ὡς ἐν μεγέθους ὄγκῳ,
Τῇ δέ γε τιμιότητι κρείττω πολλῷ τοῦ κόσμου,
Τοῦτον Αδὰμ ὡς ἐκ πηλοῦ χώματος πεπλασμένον
Ο τῆς πηλίνης κεραμεὺς ὠνόμασεν οὐσίας.
Καὶ θέμενος τοῦ τῆς Εδὲμ κάλλους πρωτοπολίτην,
Εκ πάντων ὀπωροφαγεῖν ἐκέλευσε τῶν δένδρων,
Τῷ δὲ φυτῷ τῆς γνώσεως μὴ χεῖρας ἐπιβάλλειν.
Τότε καὶ πᾶν χειρόηθες, καὶ πᾶν ἀγριονόμον,
Καὶ πᾶν ἐκτοπιζόμενον εἰς λόχμας πολυξύλους
Ηγαγε ζῶον πρὸς Αδὰμ πεζὸν, αἰθεροπόρον,
Ως κοινὸν κλήσεις παρ' αὐτοῦ ταῖς φύσεσι προσφόρους.
Ηγετο λέων δαφοινὸς, χαιτήεις, ταυρολέτωρ,
Αρκτοι βλοσυροβλέφαροι, παντόστικτοι παρδάλεις,
Ελαφος ποικιλόδερμος δασύκερκος, καλώπηξ,
Ελέφας εὐρυμέτωπος, τὴν προβοσκίδα σείων,
Δασύπους κολοβόουρος κερατοπλέκτωρ ταῦρος,
Ηγετο πέρδιξ ἐρυθρὸς τοὺς πόδας καὶ τὸ ῥάμφος,
Οἱ ψᾶρες οἱ μελάμπτεροι τὸ πτίλον ἐπεσείων,
Καὶ χαλαζώματι τινὰ λευκότητος ἐμφέρον.
Τὸ κάλλος ἐπεδείκνυτο ταὼς ὁ χρυσοπτέρυξ.
Ελαμπε βάμμασι πολλοῖς, ἐχρύσιζε τὸ πτίλον,
Εστιλβεν ἁλουργόχροον ἐν τῷ ταῶνι χρῶμα,
Επήνθει μέσον καὶ χρυσὸς ὡς ὀφθαλμὸς μαρμαίρων,
Καὶ κῆπον πυροφύτευτον εἰργάζετο τὸ ζῶον.
Εκύκλει πάντα τὸν Αδὰμ, ὥσπερ δεσπότην δοῦλοι,
Εθώπευον, ὑπέτρεχον, ἔσαινον τὸν γενάρχην.
Ο δὲ κατέψα ταῖς χερσὶ τὰ δύσμαχα θηρία,
Ως ἀρτιτόκους νεαροὺς ἄρνας γαλακτοφάγους,
Καὶ τοὺς ἐκ τούτων οὐδαμῶς ὑπέτρεμε κινδύνους,

A lari gratia, pulchris foliis & fructibus. Ac fons aquam emittens a terra profluebat, arboreumque locum Edenis irrigabat, plantarum radices ac stipites aqua sua potans, itemque florum teneros ordines fovens.

Postea quatuor in principia divisus, fit amplissimorum fluminum parens. Ea vero flumina lingua Syrorum vocantur Phison, & Geon, & Phorad, & Eddekel: Græcorum autem lingua Ganges, Nilus, Euphrates, Tigris. Et Ganges quidem ambit terræ Evilatæ fines, ubi reperitur aurum, & viridi colore lapis. Aurum ipsum nativum est, splendidum, rutilans. Nilus autem albifluus Æthiopum terram B cingit, & pingues Ægyptiorum agros fœcundis aquis irrigat, redditque fructiferos. Tigris tamquam telum quoddam cum strepitu ruens, efficiensque sonos ac gyros horrisonos, e regione finium terræ Assyriorum currit.

Origo quatuor fluminum.

Edit. Paris. pag. 6.

Tam jucundum tabernaculum quum castruxisset, ac arboribus ornasset, finxit & hominem manibus omnia perficientibus, de pulvisculo misero, & ea luto commisto pondere. Quumque terrenæ illi carunculæ vitæ spiritum indidisset, perfectumque hominem, & spiraculo præditum condidisset, ex animo & corpore compositum, donatum voluntate spontanea, suam ad similitudinem imaginemque formaC tum: incolam eum facit Edenis, loci pulchris arboribus consiti, quasi collocans marmor in thalamo, & alium in mundo mundum: parvum quidem illum, quod magnitudinem attinebat, sed pretio longe mundo ipso præstantiorem. Hunc ex rubro pulvere formatum, Adamum appellavit figulus ille naturæ luteæ. Quumque collocasset eum in pulchro Edene primum civem, jussit ut fructibus omnium arborum vesceretur: saltem arbori cognitionis manus non admoveret. Tunc & mansuetum quodlibet animal, quamlibet item belluam, quæ vagatur in silvosa latibula, deduxit ad Adamum, quidquid pedes incedit, & in cælo volat: ut acciperent appellationes ab ipso, naturis consentaneas. Adducebatur cruentus, jubaD tus, tauri necator leo: ursi torvum tuentes: pardi maculosi: cervus pelle varia: caudata vulpecula: elephas fronte lata, proboscidem quatiens: lepus mutilata cauda: cornibus feriens taurus. Adducebatur perdix, habens & pedes & rostrum rubrum: cum sturnis, alas habentibus nigras, qui pennas quatiebant, & albas notas instar grandinis ferebant. Pulchritudinem suam ostentabat pavo, alas habens aureas: lucebat coloribus multis, & aurum in plumis referebat. Fulgebatque in eodem & purpureus color, auro interspersо, splendentis inE star oculi. Cingebant Adamum omnia, sicut mancipia dominum: adulabantur, occurrebant, nostri generis auctori blandiebantur. Ille vero demulcebat manibus inexpugnabiles bestias, tamquam recens editos agnos, qui lacte vescuntur: neque quidquam ab ipsis periculi formidabat. Nam procax, mala, &

Hominis creatio.

Animalibus appellationes inditæ.

Innocentia tuta.

audax vitiositas nondum in ipsius corde locum habebat. Sic nihil est, quod in animum adfectionum expertem ejus habeat: non ignis, non fera, non flumen impetuosum. Si rex eris adfectionum animi, peccatique dominus, super basiliscos & truculentas feras incedes, leonem humiliabis, mansuefacies tigrim. Secundum hæc, Adamus somno acerbissimo sopitus est: somno, qui fuit initium eversionis, & omnia perdentis invidiæ. Constam ejus dormientis attigit ipse conditor: accepit hanc: formavit inde mulierem. Itaque de pulvere conditus Adamus, homo ille Princeps, Evæ matris primæ pater, respectu costæ factus est. Vivebant ambo in deliciarum prædio, ut infœcundi, qui rerum crassarum studio nullo tangerentur: quique corporis nullo pondere gravati essent. Utrisque vero legem præscripsit Deus.

Edit. Paris. pag. 7.

Evæ formatio.

O terra (inquit) editi, & hujus Edenis primi cives: hæc omnia vestræ utilitatis causa producta sunt. Vestræ fruitionis gratia fructus arbores ferunt. Itaque satiamini omnibus, ex omnibus delicias quærite. Saltem perniciosum hoc cognitionis lignum, solum inquam hoc fugite: ne illud mihi attigeritis. Ejus contactus interitum, & gustus fel merum adferet. Idcirco si de hoc gustaveritis, ruetis ingentem ruinam. Idem si vitaveritis, stimulum mortis effugietis: & amplitudinem vitæ non finiendæ lucrabimini. Fert enim fructum amarum, & mortem ipsam. Eveniebant hæc ita: reverebantur hanc orationem auctores nostri generis: arborem istam, velut infestissimam, ex animo oderant.

Invidia Diaboli & fraudes.

Verum invidebat Satanas: fremebat dentibus: instar apri fumantis & efferati excandescebat: videre non poterat, ut angelorum more viverent. Itaque sceleratæ machinationis suæ instrumentum, serpentem fraudulentum & tortuosum invenit. Adulatur primæ hominum matri: fructum demonstrat adspectu jucundum: gustatu suavem, nectareum. Intuetur fructum illa, qui maturus erat: gratus adspectui: bonus ad vescendum. Arridebat is oculis: cor demulcebat: videbatur dulcedinem quamdam cordi gratam stillare. Ostendit & Satanas ei poculum fraudis, atque illud dulci adsentationis melle inunxit. Serpebat ille draco ingeniosus, sibilabat molliter. Si de hoc, ait, ligno pulchrum habente fructum gustaveritis, si saltem fructum ejus ori admoveritis: orbes oculorum vestrorum aperientur, eritisque Dii, & cuncta cognoscetis. Audiit hæc mulier. animum adsentationi advertit: victa est per dulcitudinem: victa propter elegantiam. Transgressa est interdictum, edit de ligno: sumpsit ea eo: gustavit: conjugi dedit. Ambo de fructu comederunt, ejusque participes facti sunt. Sed mox ipsos malum comitabatur: aperti sunt eis oculi: viderunt turpitudinem: nuditatem, dedecusque suum agnoverunt. Hinc subibant umbrosas latebras, currebant sub densas ac frequentes arbores, obligacula de crassis foliis consuebant, sub arborem confugiebant, & sub tegmen. Optabant ut terra ipsos ore lato de-

pag. 8.

A Ἡ γὰρ σοβὰς καὶ πονηρὰ καὶ δημιουργὸς κακία
Οὐδέπω κατεχόρευε καρδίας τῆς ἐκείνου.
Οὕτως οὐδὲν τῆς ἀπαθοῦς ψυχῆς κατακαυχᾶται
Οὐ θήρ, οὐ πῦρ, οὐ ποταμοῦ μεγαλοδούπου θράσος.
Ἂν βασιλεύῃς τῶν παθῶν, ἂν ἁμαρτίας ἄρχῃς,
Καὶ βασιλίσκων καὶ δεινῶν σκορπίων ἐπιβήσῃ.
Καὶ ταπεινώσεις λέοντα, καὶ τίγριν ἡμερώσεις.
Ἐν τούτοις ὕπνωσεν Ἀδάμ· ἀλλὰ πικρίας ὕπνον,
Ὕπνον ἀρχὴν καταστροφῆς καὶ παντολέθρου φθόρου.
Ἥψατο τούτου τῆς πλευρᾶς καθεύδοντος ὁ κτίστης,
Ἔλαβε ταύτην, ἔπλασεν ἐντεῦθεν τὴν γυναῖκα.
Ἀδὰμ δ' ὁ χωματόπλαστος, ὁ πρῶτος ἐν ἀνθρώποις,
Εὔας τῆς παμμήτορος γέγονε πλευροπάτωρ.
B Ἔνδοθεν οὖν τῷ τῆς τρυφῆς χώρῳ διέζων ἄμφω,
Ὡς ἄσαρκοι, μὴ φέροντες φροντίδας φιλοΰλους.
Ὡς μηδὲ περικείμενοι σώματος ὅλως βάρος.
Ἀμφοῖν δὲ τούτοιν ὁ Θεὸς πάλιν ἐνομοθέτει.

Ὦ γηγενεῖς καὶ τῆς Ἐδὲμ ταύτης πρωτοπολῖται,
Ἅπαντα ταῦτα τῆς ὑμῶν χάριν παρῆκται χρείας,
Πρὸς τὴν ὑμῶν ἀπόλαυσιν πάντα δενδροκομεῖται.
Ἁπάντων οὖν κορέννυσθε, πάντων κατατρυφᾶτε.
Τοῦτο δὲ μόνον βλαβερὸν τῆς γνώσεως τὸ ξύλον.
Τοῦτο καὶ μόνον φεύγετε, τοῦτο μὴ ψαύετέ μοι.
Ἡ ψαῦσις φέρει τὴν φθοράν, καὶ τὴν χολὴν ἡ γεῦσις.
Ἂν τούτου μόνου γεύσησθε, πτῶμα πεσεῖσθε μέγα.
Πικρὰν γὰρ ὀπωροδοτεῖ, καὶ θάνατον ἐκφύει.
C Ἂν τοῦτό μοι φυλάξησθε, φεύξεσθε κέντρον πότμου,
Καὶ πλατυσμὸν κερδανεῖσθε ζωῆς ἀκαταλύτου.
Ἦν ταῦτα, καὶ περιέβλεπον τὸν λόγον οἱ γενάρχαι,
Τὴν ἀπειλὴν ὑπέτρεμον, ὑπεφρίσσον τὸ ῥῆμα,
Καὶ τὸ φυτὸν ὡς ἔχθιστον ἀπὸ ψυχῆς ἐστύγουν.

Ἀλλ' ὁ Σατὰν ἐβάσκαινεν, ἔβρυχε τοὺς ὀδόντας,
Ὡς ἀφρηστὴς ἐθύμαινεν ὡς ἀγελώδης κάπρος.
Βλέπειν αὐτοὺς οὐκ ἔφερε βιοῦντας ὡς ἀγγέλους.
Καὶ τοίνυν ὄργανον αὐτοῦ τῆς κακομηχανίας
Τὸν ὄφιν τὸν δολόμητιν καὶ σκολιὸν εὑρίσκει.
Θωπεύει τὴν πρωτομήτορα, δείκνυσι τὴν ὀπώραν.
Εἶδεν ἐκείνη τὸν καρπόν, ἦν ὁ καρπὸς ὡραῖος.
Χαρίεις ἦν εἰσόρασιν, καὶ κάλλιστος εἰς γεῦσιν.
Ἐπέσπα τὴν ὅρασιν, ἔθελγε τὴν καρδίαν.
D Ἐῴκει θελξικάρδιον γλυκυθυμίαν στάζειν.
Ἔδειξε τοῦτον ὁ Σατάν, καὶ τὸ τοῦ δόλου σκύφον,
Ἐπέχει γλυκάζοντι μέλιτι κολακείας.
Ἥρπυζε δράκων ὁ δεινὸς ἐσύριζεν ὑπούλως.
Ἂν τούτου γεύσησθε φησὶ τοῦ καλλικάρπου ξύλου,
Ἂν μόνον προσεγγίσητε στόματι τὴν ὀπώραν,
Κύκλοι διανοιγήσονται βλεφάρων ὑμετέρων,
Καὶ χρηματίσεσθε Θεοί, καὶ γνώσεσθε τὰ πάντα.
Ἤκουσε τούτου ἡ γυνή, προσέσχε τῇ θωπείᾳ,
Ἡττήθη τοῦ γλυκάζοντος, ἡττήθη τῶν χαρίτων.
Καὶ τοῦ καρποῦ τὸ πρόσωπον ἀγλαΐζον τῷ κάλλει
Ἔλαβεν, ἀπεγεύσατο, δίδωσι τῷ συνεύνῳ.
Ἔφαγον ἄμφω τοῦ καρποῦ, μετέσχον τῆς ὀπώρας,
E Παρήκουσαν τῆς ἐντολῆς, ἔφαγον ἐκ τοῦ ξύλου,
Καὶ παρὰ πόδας τὸ κακὸν αὐτοῖς ἐπηκολούθει.
Ἠνοίγησαν τὰ βλέφαρα, κατεῖδον τὴν αἰσχύνην,
Ἐπέγνων τὴν γυμνότητα καὶ τὴν ἀσχημοσύνην.
Ἐντεῦθεν ὑπεδύοντο τὰς βαθυσκίους λόχμας,
Ἐπέτρεχον τὰ λάσια καὶ τὰ πυκνὰ τῶν δένδρων,
Ἔρραψαν περιζώματα φύλλων ἐκ παχυφύλλων,

Υπὸ φυτὸν κατέφυγον, ἔδραμον ὑπὸ σκέπην,
Χανεῖν αὐτοῖς ἐπηύχοντο τὴν γῆν πλατὺ τὸ στόμα.
Επέγνω ταῦθ᾽ ὁ φυτουργὸς τῶν εὐαπλάτων δένδρων.
Επέστη δραπετεύουσι τοῖς ἀρχηγοῖς τοῦ γένους,
Ωνείδισε τὴν ἄγνοιαν, ἐκάκισε τὴν πλάνην,
Καί τι μακρὰ λογολεσχεῖν; ἀπήλασεν ἐκεῖθεν.
Εκόλασεν ἐργώδεσι βαρείαις ἐργασίαις.
Τὴν γῆν τὴν ζωοθρέπτειραν ἠπείλησεν ἐκφύειν
Ακάνθας κνίζουσαν αὐτοὺς τριβόλοις ὀξυκέντροις,
Ωδῖνας ἐπηράσατο δριμείας μογοστόκους
Εὔα τῇ πρωτομάτορι τῇ πρωτοπαθησάσῃ.
Καὶ τοίνυν ὁ ταλάντατος καὶ δύσποτμος γενάρχης,
Απελαθεὶς δυσκλεῶς ἐκεῖθεν δυστυχήσας,
Κατῴκησεν ἀπέναντι τοῦ τῆς τρυφῆς χωρίου,
Καὶ δερματίνης ἐνδυθεὶς σαρκὸς ἀντιτυπίαν.
Καὶ γνοὺς τὴν Εὔαν ἐμπαθῶς Αβελ γεννᾷ καὶ Κάϊν.
Καὶ Κάϊν μὲν αὐλακισμοῖς προσεῖχε πεδίων,
Καὶ τὰς ἀρούρας ἔσπαδε ποιῶν ταυροπολικῶς.
Ο δ᾽ Αβελ ὁ νεώτερος ποιμαντικὴν μετῄει.
Προσῆξεν οὖν ἑκάτερος τὰς ἀπαρχὰς τῶν πόνων.
Καὶ τοῦ μὲν Αβελ ὁ Θεὸς προσήκατο τὰ δῶρα,
Ως προσενέγκαντος ὀρθῶς καὶ τεθεραπευκότος.
Τοῖς δὲ δωροφορήμασι τοῦ Κάϊν οὐ προσεῖχε·
Τὸ πρόσωπον συμπέπτωκεν ἐντεῦθεν τὸ τοῦ Κάϊν.
Τὸν Αβελ ὑπεβλέπετο βλεφάροις μισαδέλφοις.
Καὶ τῷ μηδὲν πικράναντι μηδὲ λελυπηκότι
Επενεγκεῖν ἐσκέπτετο παλάμας φονουργίας.
Τὴν γὰρ τοῦ φθόνου κάμινον βρέμουσαν εἶχεν ἔνδον,
Τοῦτο καὶ δὴ τετόλμηκε, φεῦ ἀπανθρώπου γνώμης!
Καὶ τοὺς θεσμοὺς οὐκ αἰδεσθεὶς, οὓς αἰδοῦνται καὶ θῆρες,
Τὸν ἀδελφὸν παρέπεμψε ταῖς τοῦ θανάτου γνάθοις.
Οργίλον εἶδεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἀδελφοκτόνον,
Αραῖς ὑπέβαλεν αὐτὸν ταῖς παλαμναιοτάταις.
Εντεῦθεν Κάϊν ἐλαθεὶς τῆς πρώτης παροικίας,
Καὶ γῆν πολλὴν ἐπιδραμὼν ἔπηξε τὰς αὐλαίας,
Ενθα καλὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐκείνου κατεφάνη.
Καὶ πρῶτος ἐπενόησε πόλεις ὀχυροπύργους.
Νηχύτου γενομένου δὲ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων,
Οδίταις ἐπετίθετο, λῃστείαις ἐπεχείρει,
Εσκύλευε, διήρπαζεν, ἔχραινε χεῖρας φόνοις.

Ως δ᾽ εἶχον ἀπαράκλητον τὸ πένθος οἱ γενάρχαι,
Εκ παλαμῶν φονουργῶν Αβελ ἀπολωλότος,
Τὸν Σὴθ αὐτοῖς τὸν δίκαιον Θεὸς ἀντιδωρεῖται,
Ος ἔθηκεν ὀνόματα τοῖς οὐρανίοις ἄστροις.
Εντεῦθεν ὡς βαθύρριζον δένδρον ἡ θνητὴ φύσις
Εἰς πληθυσμὸν καὶ πλατυσμὸν ἐληλακυῖα πλεῖον,
Εἰς πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἦν διεσπαρμένη,
Καὶ πάντα περιτρέχουσα πᾶσαν ἐπλήρου χθόνα.
Εκκυλισθεῖσα δὲ λοιπὸν εἰς παρανόμους πράξεις,
Εἰς πᾶν ἐφέρετο κακὸν ὡς ἵππος εἰς πεδίον,
Ως εἰς τὸ κάταντες τροχὸς, καταπρανὴς ὡς ὕδωρ,
Εως εἰς βέθρον δυσσεβοῦς πλάνης καταρραγεῖσα
Θεοποιεῖν κατήρξατο, καὶ σέβειν τὰ στοιχεῖα,
Καὶ τὴν τιμὴν ἀντὶ Θεοῦ τοῖς κτίσμασι προσφέρειν.

Ην δὲ τις Νῶε δίκαιος ἐν τοῖς τοῦ Σὴθ ἐγγόνοις,
Εννατος ἐκ τοῦ σπέρματος Αδὰμ τοῦ πρωτοπλάστου.
Ος μετιὼν τῆς ἀρετῆς τὴν ἐννομοπραγίαν,
Καὶ τὴν κακίαν ἐκ ψυχῆς ἀποστυγῶν καὶ φεύγων,
Τοὺς φαυλουργοὺς καὶ δυσσεβεῖς ἐπειρᾶτο σωφρονίζειν,
Επεὶ δ᾽ οὐκ ἔπειθεν αὐτοὺς τῶν φαύλων ἀποσχέσθαι,

A hisceret, ac prius eos vivos reciperet, quam morerentur. Animadvertit hoc consitor ille pulchrarum arborum: accessit ad fugientes nostri generis auctores: exprobravit dementiam: errorem est insectatus. Quid multis verbis opus est? abegit illos inde, mulctavitque laboriosis ac gravibus operis, minatus terram, animalium altricem, producturam spinas pungentes, ac tribulos stimulis acutis præditos. Parturigines imprecatus est graves ac difficiles Evæ matri primæ, quæ illas princeps est experta: Quamobrem calamitosissimus & miser ille generis auctor, quum adverso casu illinc expulsus esset: habitavit e regione
B fundi deliciarum, ac pellicea veste indutus, quæ figura carnis erat. Evaque cognita, non sine vitiositate Abelum Cainumque genuit. Cainus agrorum culturæ intentus erat, & terram magno studio boum opera invertebat: Abelus autem junior pastoriciam exercebat. Itaque singuli Deo laborum primitias offerebant: qui Abeli quidem acceptabat munera veluti qui recte illa obtulisset, ac debito cultu: verum iis, quæ Cainus offerebat, animum non advertebat. Ex ea re factum, ut Cainus vultum suum demitteret, Abelumque fratrem oculis infestis adspectaret. Denique illi, qui nulla re ipsum læserat, adferre manus parricidiales cogitabat. Etenim in cor- *Cainus homicida princeps.*
C de caminum invidiæ ferventem habebat. Atque hoc quidem etiam ausus est facere. O mentem inhumanam. Non veritus ea vincula, quæ belluæ reverentur, fratrem intra mortis mandibulas demisit. Deus autem fratricidam iracunde adspexit, eumque subjecit exsecrationibus maxime diris. Secundum id Cainus a sedibus primis ejectus, quum magnam terræ partem pervagatus esset: tabernacula fixit, ubi commodum maxime ipsi videbatur: primusque munitas turribus civitates excogitavit. Quum autem genus humanum valde diffusum esset, viatores Cainus aggrediebatur, latrociniis intentus erat: prædas agebat: cædibus inquinabat manus. *Cainus auctor munitionum & latrociniorum.*
D

Interim quum generis auctores luctu adficerentur inconsolabili, Abelo perdito per manus parricidiales: Deus eis justum illum Sethum vicissim donat, qui nomina cælestibus astris imposuit. Hinc mortalium natura, tamquam arbor altas radices agens, magis atque magis aucta & amplificata, omnia circumcursitans totam terram replebat, perque superficiem ejus omnem dispersa erat. Verum deinceps exorbitans ad improba facinora, quodvis ad malum, velut equus in campum, ferebatur: quasique rota præceps, per declivia ruens in aquas: donec ad imum erroris impii gradum
E prolapsa, divos cœpit facere, ac elementa colere, creatisque honorem Dei loco deferre. *Edit. Paris. pag. 9.*

Erat autem justus quidam vir Noa, de Sethi posteritate, nonus ex Adami semine, qui primus fuerat conditus. Is virtutis & legitimarum actionum studiosus, quum odio vitia toto pectore haberet, ac fugeret: improbe agentes & impios *De Noa.*

corrigere conabatur. Ubi vero persuadere non poterat, ut a sceleribus abstinerent: translatus est de terra, in qua prius erat natus, factusque aliis in finibus inquilinus, celerem illam arcam jussus est exstruere, ac in illam animal omne terrenum & aquatile includere, ut generis sui semen ac fomes quidam esset.

Obediit Noa Deo, quod imperatum erat, faciebat: lignis arcæ capacitatem exstruebat: quæ interius habebat infinitos amfractus, labyrintho consimiles.

Deinde Noa imponebat in arcam omnis generis animalia, terrena, volucria, pedestria. Deus autem adapertis cælorum tectis, tota inde pluviarum maria demisit: abscondidit vertices præcipitium collium, occultavit terræ superficiem: abdidit arva. *Diluvium.* Universa & confusa erant, & commistæ. Immersi aquis erant arborum trunci: pisces ad montes usque sublimes accedebant: leo mergebatur aquis: thynnus erat in terra. Omne animal in aqua tum ferebatur, sive aera permearet, sive terram: sive volaret, sive incederet. Omnia obruebantur ab impetuosis pluviis, & in aquis animas exspirabant, misereque mortem obibant. Ut simpliciter & breviter dicam, tamquam sub tenebris rursum terræ facies abdita conspici desiit: rursum chaos illud invalescebat antiquius luce: rursum aquis altrix animalium terra mersabatur Bestiæ ferebantur mortuæ, marique obrutæ. Hominum genus illud priscum, ortum ex luto, immensam aquam quum hausisset, ac mersum esset; tamquam navis aquas penetrans, ut navigans mari scapha, ut levis quidam pulvis super aquarum terga natabat, & multis pluviarum reciprocis fluctibus agitabatur. Noa vero solus tectum illud salutiferum ingressus, instar securi nautæ in eo navigabat: semen humani generis exiguo in ligno conservans, neque remos adhibens ullos, nec ulla vela. *Edit. Paris. pag. 10.* Cum ipso filii filiæque navigabant. Ex filiis erant hæc nomina, Semus, Chamus, Japhetus. Postea quam vero cessit ac remisit pristinus ille pluviarum impetus, rursumque conspecti sunt prius ab aquis operti campi: exsiliit de arca cum liberis suis Noa, & omne animal eadem contectum una cum ipso exiit. Jamque mundus hic alter erat, alter generis princeps: rursum omnis incrementum anima sumebat.

A prima quidem formatione Adami, primi hominis, usque ad diluvium, quod accidit sub Noa, elapsi sunt anni bis mille, ducenti, & quadraginta duo. Nepotes autem justi hujus Noæ fuerunt, inter alios eximios nepotes & abnepotes, Mesremus *Mesremus.* secundo genitus filius Chami, Noæ filii: itemque Nebrodus gigas ille, manuum robore præstans. Ac Mesremus quidem habitabilem fecit Ægypti terram, a quo Ægyptum appellatam esse tradunt. Nam Mesrem hebraice sonat Ægyptum. *Nebrodus.* Nebrodus autem secessit ad regionem aquilonalem, quæ ab Assuro Semi filio appellata est Assuria. Atque hic auctor fuit hominibus rejiciendi creatorem,

A Μετίστη μὲν ἀπὸ τῆς γῆς ἔνθα τὸ πρῶτον ἔφυ.
Μέτοικος δὲ γενόμενος ἀλλοδαποῖς ἐν ὅροις,
Τὴν ὑμνουμένην κιβωτὸν ὠκέαν τεκτονῆσαι,
Καὶ ζῶον ἅπαν ἐν αὐτῇ χερσόϋγρον ἐγκλεῖσαι,
Ὡς σπέρμα χρηματίσαιεν καὶ ζώπυρον τοῦ γένους.
Ἐπείθετο Νῶε τῷ Θεῷ, τὸ κελευσθὲν ἐποίει.
Ξυλοστεργὴς εἰργάζετο τῆς κιβωτοῦ τὸ κύτος,
Μυρίους ἔνδον ἑλιγμοὺς λαβυρινθώδεις φέρον.
Καὶ Νῶε μὲν ἐνέθετο τῇ κιβωτῷ τὰ ζῶα,
Ποντογενῆ, χερσογενῆ, πτηνὰ, πεζοφοροῦντα.
Ὁ δὲ Θεὸς τὰ στέγαστρα τῶν οὐρανῶν ἀνοίξας,
Ὅλας ἐκεῖθεν ὑετῶν κατήγαγε θαλάσσας,
Ἐκάλυψε τὰς κορυφὰς τῶν βαθυκρήμνων λόφων,
B Ἔκρυψε γῆς τὸ πρόσωπον, ἐκάλυψεν ἀρούρας.
Τὸ πᾶν ὁμοῦ συγκέχυτο, κεκοίνωτο τὰ πάντα,
Ἦσαν ὑδατοπόντιστα τῶν δένδρων τὰ στελέχη,
Τοῖς ὑψηλόφοις ὄρεσιν ἐπέλαζον ἰχθύες,
Ὁ λέων ὑδατόκλυστος, ὁ θύννος ἐν τῇ χέρσῳ.
Ἅπαν ὑδατοφόρητον ἦν τηνικαῦτα ζῶον,
Ἀεροδρόμον, χέρσυγρον, εὔπτερον, πεζοδρόμον.
Καὶ πάντα συμποντούμενα τοῖς βαθυρρόθοις ὄμβροις
Ἐν ὕδασιν ἀπέπνεον, οἰκτρῶς ἀπενεκροῦντο,
Καὶ τοῖς ὑγροῖς τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς ἐναπεψύχον.
Ἁπλῶς εἰπεῖν, ὡς ἐν βραχεῖ, καθάπερ ὑπὸ σκότος
Πάλιν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἀόρατον καθίστη,
Τὸ τοῦ φωτὸς πρωτόγονον πάλιν ἐκράτει χάος.
C Καὶ πάλιν ὑδατόλυτος ἡ ζωοθρέμμων χέρσος,
Καὶ θῆρες μὲν ἐφέροντο νεκροὶ πελαγωθέντες.
Ἀνθρώπων δὲ πηλογενῶν ἡ πᾶσα γενεαρχία,
Ἄπειρον ὕδωρ σπάσασα, καὶ καταποντωθεῖσα,
Ὡς πλοῖον ὑγροκέλευθον, ὡς θαλασσόπλουν σκάφος,
Κόνις ἐπέπλει κούφη τὰ τῶν ὑδάτων νῶτα.
Νῶε δὲ μόνος ὑποδὺς τὴν ζωοφόρον στέγην,
Ὡς ναῦς τις ἀθαλάττωτος ἔνδον ἐναυστολεῖτο,
Σπέρμα τοῦ γένους ἐν μικρῷ τῷ ξύλῳ διασώζων,
Οὐ κώπας ἐπαγόμενος, οὐ κάλως, οὐ λαῖφος.
Τῷ Νῶε δὲ συνέπλεον υἱοὶ, καὶ θυγατέρες,
Γυνὴ, γυναῖκες τῶν υἱῶν, σύμφιοι θυγατέρων.
Ἦσαν δὲ κλήσεις τοῖς υἱοῖς, Σήμ τε, καὶ Χὰμ, Ἰάφεθ.
D Ὡς δ' ὑπελώφησεν ἡ πρὶν καταφορὰ τῶν ὄμβρων,
Καὶ πάλιν ὤφθησαν αἱ πρὶν κλυσθεῖσαι πεδιάδες,
Ἐξέθορε τῆς κιβωτοῦ σὺν τοῖς παισὶν ὁ Νῶε,
Καὶ ζῶον πᾶν παντοστεγὲς τῷ Νῶε συνεξῄει.
Καὶ πάλιν κόσμος δεύτερος, πάλιν γενάρχης ἄλλος,
Καὶ πάλιν ἅπασα ψυχὴ πρὸς αὔξησιν ἀπεδίδου.
Ἐκ γοῦν τῆς πρώτης πλάσεως Ἀδὰμ τοῦ πρωτογόνου
Μέχρις αὐτοῦ κατακλυσμοῦ συμβάντος ἐπὶ Νῶε,
Πρὸς δισχιλίοις ἔτεσι δὶς ἑκατὸν παρῆλθον,
Σὺν ἄλλοις τεσσαράκοντα καὶ δύο πληρεστάτοις.
Ἀπόγονοι δ' ἐγένοντο τοῦ Νῶε τοῦ δικαίου
Σὺν ἄλλοις ὑψηλόφροσιν ἐκγόνοις ἀπεκγόνοις,
Μεσρὲμ ὁ δευτερότοκος τοῦ Χὰμ υἱοῦ τοῦ Νῶε.
E Νεβρὼδ τε γίγας, ὁ πολὺς τῇ τῆς χειρὸς ἰσχύϊ.
Μεσρὲμ οὗτος κατῴκησε τὴν τῆς Αἰγύπτου χώραν,
Ἀφ' οὗπερ καὶ τὴν Αἴγυπτον φασὶν ὀνομασθῆναι.
Τὸ γὰρ Μεσρὲμ Ἑβραϊκῶς Αἴγυπτον ἑρμηνεύει.
Ὁ δὲ Νεβρὼδ κατῴκησεν εἰς χώραν προσαρκτίαν,
Τὴν ἐξ Ἀσοὺρ τοῦ Σὴμ παιδὸς κληθεῖσαν Ἀσσυρίαν.
Ὃς τοὺς ἀνθρώπους ἔπεισε τὸν κτίστην ἀθετῆσαι,
Καὶ πρῶτος παρώρμησεν εἰς τὸν πεποιηκότα,

Καὶ πρῶτος ἐφρυάξατο κατὰ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.
Καὶ τὴν τιμὴν τὴν τῷ Θεῷ προσήκουσαν, ὡς θέμις,
Εἰς ἑαυτὸν ἠθέλησε μετενεγκεῖν ἀφρόνως.
Καὶ σύμβουλος ἐγένετο πρὸς τὴν πυργοποιίαν.
Ὡς ἂν ἀμύνοι τὸν Θεὸν, εἰ πάλιν βουληθείη
Κατακλυσμὸν ἐπενεγκεῖν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων.
Οἱ γοῦν πεισθέντες ταῖς αὐτοῦ ματαίαις συμβουλίαις,
Οἰκοδομεῖν μὲν ἤρξαντο τὸν πύργον τῆς Χαλάνης
Ὑπερνεφῆ, μετέωρον, ὑπέρμεγαν εἰς ὕψος,
Αὐτῇ σχεδὸν ἐγγίζοντα τῇ σεληναίᾳ σφαίρᾳ.
Τὸ δ' ἔργον οὐκ ἐτέλεσαν τῆς ματαιοπονίας.
Ὁ γὰρ Θεὸς συνέχεε τὰς γλώσσας τῶν κτιζόντων,
Κἀντεῦθεν διεσπάρησαν ἄλλος εἰς ἄλλον τόπον.
Ἔβερ δὲ μόνος τῆς πληγῆς ἐλεύθερος ὑπῆρξε,
Οὐ γὰρ συγκατετίθετο τοῖς ματαιοπραγοῦσιν.
Ὁ μὲν οὖν τόπος ἔλαχεν ἐκ τοῦ συμβεβηκότος
Ὀνομασθῆναι Βαβυλὼν, ἤτοι συγκεχυμένη·
Τὸ γὰρ Βάβελ τὴν σύγχυσιν Ἑβραϊστὶ σημαίνει.
Ἐκεῖ γὰρ συνεχύθησαν πυργοκτιστῶν αἱ γλῶσσαι.
Εἰς πληθυσμὸν δὲ φθάσαντος τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους,
Καὶ βασιλεὺς μετὰ μικρὸν γέγονεν Αἰγυπτίοις,
Καὶ πρῶτοι βασιλεύεσθαι τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων
Αἰγύπτιοι κατήρξαντο, καὶ τοῦ φορολογεῖσθαι.
Τὸ βασιλεύεσθαι δ' αὐτοὺς ἔσχεν ἀρχὴν, ὡς λόγος,
Ἑπτὰ καὶ μόνον γενεῶν παρελθουσῶν ἀνθρώποις,
Μετὰ τὴν ὑδατόρροιαν, ὑφ' ἧς τὸ πᾶν ἐφθάρη,
Ἐντεῦθεν παρανόμησε τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,
Καὶ πρὸς ἀθέσμους ἔβλεψε πράξεις καὶ βδελυρίας,
Σφαγὰς, ἀνδραποδισίας τε, φόνους, ἀκολασίας.
Ταῖς ἁρπαγαῖς ὑπέχαιρον, ἐτέρποντο μοιχείαις,
Καὶ πᾶσαν ἐπετήδευον ἐπίνοιαν κακίας.
Ἐλῄστευον, διήρπαζον, ἔκλεπτον, ἐμοιχῶντο.
Καὶ τὸ τελευταῖον ἔβλεψαν πρὸς εἰδωλολατρείαν.
Σερούχ δὲ πρῶτος ἤρξατο χαίρειν γλυπτοῖς, καὶ στήλαις,
Ὄγδοος ὢν ἀπόγονος τοῦ Νῶε τοῦ δικαίου.
Οὗτος οὖν πρῶτος ὁ Σερούχ τιμῶν τοὺς παλαιτέρους,
Ὡς ἀγαθῶν εὑρέτας, ὡς ἰσχυροὺς ἐν μάχαις,
Ὡς τῆς σοφίας ἀρχηγοὺς, ὡς ἐμπειροπολέμους,
Εἰκόνας κατεσκεύασεν, ἀγάλματα, καὶ στήλας,
Δῆθεν ὡς εἰς ἀνάμνησιν καλῶν τῶν ἐξ ἐκείνων.
Ὅπερ μὴ γνόντες οἱ πολλοὶ τῶν μεταγενεστέρων,
Μὴ καταστοχασάμενοι Σερούχ τῆς διανοίας,
Ὥσπερ Θεοὺς ἐτίμησαν τὰς στήλας τὰς ἀψύχους,
Καὶ προσεκύνησαν γλυπτοῖς ἀνθρώποις χειροκμήτοις.
Ἐντεῦθεν εἰς ἀλλόκοτον θρησκείαν ἐκτραπέντες,
Θρησκεύειν ἐπενόησαν ἄλλοι Θεοὺς ἀλλήλοις.
Αἰγύπτιοι δ' ἐξώκειλαν πάντων τῶν ἄλλων πλέον,
Καὶ τὴν θρησκείαν ἤγαγον ἄχρι καὶ τῶν γελοίων.
Ἐντεῦθεν ἐσεβάσθησαν αἰλούρους, καὶ πιθήκους,
Ἴβεις, καὶ τράγους, βόας τε, κύνας, καὶ κροκοδείλους.
Καὶ τἄλλα προσοχθίσματα τῆς σφῶν φρενοβλαβείας.
Πάντων δ' ὑπερφερέστερον τῶν ἄλλων θρησκευμάτων
Τὸν Ἆπιν ἐσεβάζοντο, βοῦν τελοῦντα πολύχρουν.
Ἡνίκα γὰρ ἐγένετο βοῦς παρ' αὐτοῖς τοιοῦτος.
Ἐπὶ τῇ γλώττῃ σήμαντρα φέρων, καὶ πρὸς τῇ κέρκῳ,
Κἀν τῷ μετώπῳ μίμημα σελήνης διχοτόμου,
Ἐχόρευον, ἑώρταζον, ἐπλήρουν πανηγύρεις,
Ὡς ἐνδημήσαντος Θεοῦ τοῦ καινοπρεπεστέρου.
Κἀκεῖνον μὲν ἐφάτνιζον ἀφθόνοις πανδαισίαις.
Αὐτοὶ δὲ διημέρευον ἐν πότοις καὶ χορείαις.

Constant. Man.

A primusque fremuit adversus Deum vivum, & honorem Deo (ceu fas est) convenientem ad seipsum transferre stolide voluit. Dedit & consilium exstruendæ turris, ut contra Deum se defenderet, si rursum vellet humano generi diluvium immittere. Quapropter illi persuasi vanis ejus consiliis, turrim Chalanes, supra nubes evectam, ingenti excelsitate, ad ipsam prope lunarem sphæram accedentem, exstruere cœperunt. Verum opus hoc vani laboris non perfecerunt. Nam Deum linguas castruentium confudit. Solus Eber ab ea pœna immunis evasit, quod vana molientibus non adsentiretur. Secun- B dum hoc dispersi sunt mortales, alius alium in locum. Ipse autem locus hic ab eo, quod acciderat, nomen accepit: ut appellaretur Babylon, id est, confusa. Nam illic confusæ sunt linguæ turrim exstruentium. Et Babel Hebraica lingua confusionem significat.

Turris Babylonica.

Quum autem genus humanum ad amplitudinem pervenisset, non multo post Ægyptii regem acceperunt: adeoque primi mortalium regium Imperium pati cœperunt Ægyptii, tributumque pendere. Principium ejus regni exstitit, postea quam septem modo generationes a diluvio præteriissent, quo uni- C versa perierunt. Ab eo tempore genus humanum improbe se gessit, & nefandas actiones abominationesque respexit. Rapinis gaudebant, delectabantur adulteriis, omnium vitiorum excogitationi prorsus intenti erant. Prædabantur, rapiebant, furabantur, mœchabantur. Ad extremum se deastrorum cultui dabant. Primus autem Seruchus usi sculptilibus & statuis cœpit, octavus e justi Noæ posteris.

Princeps apud Ægyptios regnum.

Edit. Paris. pag. 12.

Nimirum hic Seruchus honorem priscis deferens, tamquam rerum præclararum inventoribus, tamquam in præliando fortibus, tamquam principibus sapientiæ, tamquam belli peritis, ima- D gines, simulacra, columnas exstruxit, velut ad memoriam beneficiorum ab iis profectorum. Quod non intelligentes posterorum plerique, non recte accepta Seruchi sententia, statuas inanimas ceu Deos coluerunt, & sculptilia mortalium facta manibus adorarunt. Inde peregrinum ad cultum quum deflexissent, alii Deos alios excogitarunt, quos venerarentur. Magis autem, quam cæteri omnes, exorbitarunt Ægyptii, & usque ad ridiculas res superstitiosi esse perrexerunt. Hinc factum, ut feles, & simias coluerint, ibes, hircos, boves, canes, crocodilos, abominationes alias ab errore mentis profectas. Longe vero studiosissime inter alios cultus Apim venerabantur, qui varii co- E loris bos erat. Nam quum apud ipsos ejusmodi bos nascebatur, qui in lingua & cauda signa certa ferret, itemque Lunam in fronte dimidiatam repræsentaret: choreas agitabant, festos dies celebrabant, conveniebant, tamquam si novus ad ipsos Deus accessisset. Ac illum quidem omnis generis esculentis

Seruchus auctor idolorum.

Ægyptii valde superstitiosi.

Apis Deus Ægyptius.

pascebant, ipsi vero potando & saltando dies totos consumebant. At enim repetenda mihi sunt, de regno quæ dixi.

Abrahami exilium.

Apud Ægyptios primus omnium rex fuit. Id esse verum, oracula sacrarum litterarum testantur. Nam quum fames terram Chaldæorum invasisset, divinus celebris ille Abrahamus exsul factus est: relictaque cognatione sua, in Ægyptum migravit, ut perniciosum famis ab se forcipem abigeret, alimenta istic largiora consequutus. Comes erat illi etiam uxor ad solum peregrinum, eleganti prædita facie Sarra, longeque venustissima. Ministri ergo regis Ægyptii (& erat tum rex Ægyptiorum Abimelechus) quum Sarram incomparabili forma fulgentem viderent, tantumque mulierculas Ægyptias excellentem, quantum omnibus floribus rosa præstat: ad regem amore capeum illam deducunt. Quam ubi conspexisset Abimelechus, totus captus est: forteque violasset hominis justi lectum, ni Deus honori cultoris sui consuluisset, noctuque regem plagis gravibus vulnerasset, ne cognatis quidem ac satellitibus ejus parcens.

Edit. Paris. pag. 12.

Belus Assyriorum rex.

Cæterum non post multas generationes ab initio regni Ægyptii, temporibus Abrahami, Assyriis imperavit Belus vir fortis, robustis manibus, gigas: quem homines decepti tamquam Deum venerabantur, Saturnumque nominabant. Habuit autem Saturnus hic Semiramidem uxorem, quæ Rhea nuncupabatur. Et Ægyptiorum quidem in subjectos potestas, ac regia potentia, regium Imperium, usque ad integros CIↃ IↃCLXIII annos duravit. Rursus vero regnum gentis Assyriorum annis CIↃCCC ad Sardanapalum usque floruit.

Semiramis.

Saturnus autem cum uxore sua Rhea cohabitans, inter multos alios liberos & Ninyam procreavit, quem claræ Nineves conditorem fuisse ferunt. Aliquanto post tempore Saturnus Assyria relicta, in Aphrorum regionem australem excurrit. Ninyas vero matrem suam ex amore vesano, fœdo, naturæ ipsi repugnante, quo correptus erat, Semiramide in hoc illi assentiente, uxorem & cohabitatricem accepit. Ex quo lex apud Assyrios sequuta est de matrum liberorumque nuptiis, & legum naturalium confusione. Res autem hæc nefanda & exsecrabilis, ab Assyriis profecta, etiam ad Persas transiit.

Semiramidis cum filio conjugium incestum.

Sesostris rex.

Cæterum id temporis Ægypti rex Sesostris, auctus magnitudine potentiæ supra reges cæteros priores, non satis arbitrabatur esse soli Ægypto imperare. Quamobrem coacto de tota natione sua exercitu, in quo erant hastati, cetrati, sagittarii, loricati præliatores, viri mavortii: adsumptisque belli sociis ex Unnorum gente, quam muneribus sibi totam adjunxerat: terram universam, Asiam maxime, percurrit: & omnes, ut tributa sibi penderent, vi coegit. Sublatis etiam ubique nationum principibus

Unnorum gens, qui & Parthi.

A Εἰς πλέον προκοπτούσης δὲ τῆς εἰδωλομανίας,
Καὶ σύμπαν γένος ἤλασεν εἰς πλάνην τῆς ἐσχάτης.
Ἀλλ' ἐπαναληπτέον μοι τὰ περὶ βασιλείας.
Παρ' Αἰγυπτίοις βασιλεὺς πρῶτος ὑπῆρξε πάντων,
Καὶ μαρτυρεῖ τῷ πράγματι ῥῆσις γραφῆς τῆς θείας.
Λιμοῦ καταλαβόντος γὰρ τὴν χώραν τῶν Χαλδαίων,
Ἀβραὰμ ὁ θεῖος ὁ πολὺς γέγονε μετανάστης,
Καὶ τὴν συγγένειαν λιπὼν εἰς Αἴγυπτον μετῆρεν·
Ὡς ἀποτρέψαι τοῦ λιμοῦ τὴν φθαρτικὴν πυράγραν,
Τοῖς ζωαρκέσιν ἐντυχὼν ἐκεῖ δαψιλεστέροις·
Συνῆν δὲ αὐτῷ καὶ γαμετὴ πρὸς ξένην στελλομένῳ
Σάρρα χαριτοπρόσωπος, καὶ περικαλλεστάτη.
Οἱ τοίνυν θεραπεύοντες ἐκεῖ τὸν βασιλέα,
B (Ἦν δ' Ἀβιμέλεχ βασιλεὺς τότε τῶν Αἰγυπτίων.)
Ἰδόντες κάλλει λάμπουσαν τὴν Σάρραν ἀσυγκρίτῳ,
Καὶ πόσον ὑπερέχουσαν γυναικῶν Αἰγυπτίων,
Ὅσον ἁπάντων τῶν ἀνθῶν τὸ ῥόδον ὑπερφέρει,
Τῷ βασιλεῖ προσήνεγκαν ἐρωτοληπτουμένῳ.
Ὁ δ' Ἀβιμέλεχ κατιδὼν ὅλος ἑάλω ταύτης,
Καὶ τάχ' ἂν ἐβεβήλωσε τὸ λέχος τοῦ δικαίου,
Εἰ μὴ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ θεράποντα τιμήσας,
Πληγαῖς βαρείαις ἔπαισε νύκτωρ τὸν βασιλέα,
Καὶ σὺν αὐτῷ τοὺς προσγενεῖς καὶ τοὺς δορυφοροῦντας.
Μετ' οὐ πολλὰς δὲ γενεὰς ἀρχῆς τῶν Αἰγυπτίων
Ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀβραὰμ ἦρξε τῶν Ἀσσυρίων
Βῆλος ἀνὴρ ὁ κραταιός, ὁ βριαρόχειρ γίγας,
C Ὃν ὡς Θεὸν ἐτίμησαν οἱ πεφενακισμένοι,
Καὶ Κρόνον μετωνόμασαν. οὗτος δ' ὁ Κρόνος εἶχε
Γυναῖκα τὴν Σεμίραμιν τὴν λεγομένην Ῥέαν.
Τῶν Αἰγυπτίων τοιγαροῦν ἡ καταδυναστεία,
Καὶ κράτος τὸ βασίλειον, καὶ τὰ τῆς ἐξουσίας,
Μέχρις ἐτῶν διήρκεσε χιλίων πληρεστάτων,
Καὶ πρὸς τελείοις ἑξήκοντα πρὸς τοῖς ἑξακοσίοις.
Τὴν βασιλείαν πάλιν δὲ τοῦ γένους Ἀσσυρίων
Χίλιοι τρεῖς ἐμέτρησαν καὶ σὺν αὐτοῖς παρῆλθον.
Τρεῖς ἑκατὸν ἐνιαυτοὶ μέχρι Σαρδαναπάλου.
Ὁ Κρόνος τοίνυν συνοικῶν τῇ γαμετῇ τῇ Ῥέᾳ,
Σὺν ἄλλοις ἔτεκε πολλοῖς υἱοῖς καὶ τὸν Νινύαν,
Ὃν Νινευῒ δομήτορα φασὶ τῆς θρυλλουμένης.
D Μετὰ μικρὸν ὁ Κρόνος δὲ λιπὼν τὴν Ἀσσυρίαν,
Πρὸς τὴν τῶν Ἀφρῶν ἔδραμε χώραν τὴν ἑσπερίαν.
Ὁ δὲ Νινύας ἔλαβε τὴν ἑαυτοῦ μητέρα
Εἰς γαμετὴν καὶ σύνοικον ἐξ ἐρωτομανίας,
Ἔρων νοσήσας ἀσελγῆ καὶ παρὰ φύσιν ἔρων,
Καὶ Σεμιράμιδος αὐτῆς τοῦτο συνεθελησάσης.
Ἐξ οὗ καὶ νόμος γέγονε παρὰ τοῖς Ἀσσυρίοις,
Μητρογαμεῖν, καὶ τοὺς θεσμοὺς τῆς φύσεως συγχέειν.
Τὸ πρᾶγμα δὲ τὸ μυσαρὸν τοῦτο καὶ βδελυκτέον
Ἐξ Ἀσσυρίων ὁρμηθὲν μετέβη καὶ πρὸς Πέρσας.
Ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου δὲ Σέσωστρις ἐν τοῖς τότε
Μεγαλυνθεὶς καὶ τραχυνθεὶς ὑπὲρ τοὺς πρώην πάντας,
Οὐχ ἱκανὸν ἐνόμισεν ἄρχειν Αἰγύπτου μόνης,
E Καὶ δὴ στρατὸν συναγαγὼν ἐκ πάσης φυλαρχίας,
Δορατιστάς, καὶ πελταστάς, βελεμνοτοξοφόρους,
Θωρακοφόρους, αἰχμητάς, ἄνδρας ἀρειμανίους.
Καὶ προσλαβὼν συμμαχικὸν ἐκ τοῦ τῶν Οὔννων ἔθνους,
Καὶ προσεταιρισάμενος ἐν δώροις σύμπαν γένος,
Πάσης κατέδραμε τῆς γῆς, καὶ μᾶλλον τῆς Ἀσίας,
Καὶ πάντας κατηνάγκαζε φόρους αὐτῷ προσφέρειν.
Καὶ καθελὼν τοὺς πανταχοῦ δυνάστας, καὶ σατράπας,

A
Καὶ ταγματάρχας ἰσχυροὺς, καὶ κραταιοὺς στρατάρχας,
Ὑπὸ τὴν ζεύγλην ἤγαγεν αὐτοῦ τῆς ἐξουσίας.
Ἐνέπλησε λαφύρων καὶ δὲ σκύλων τοὺς συμμάχους.
Τοῖς Οὔννοις δὲ χαρίσατο τὴν γῆν τῶν Ἀσσυρίων,
Καὶ Πάρθους μετωνόμασε τοὺς Οὔννους, ἤτοι Σκύθας.
Καὶ νικητὴς ἀνέζευξεν ἐν ἔτεσιν ἐννέα
Σύμπασαν χειρωσάμενος Ἀσίας ἐθναρχίαν,
Ἀφ' οὗ καὶ τὸ βασίλειον κράτος τῶν Ἀσσυρίων
Ἐπὶ μικρὸν ἀπώλεσεν ἣν εἶχε δυναστείαν.
Ὡς δ' ἥρπασε καὶ Σέσωστριν θάνατος ἐκ τοῦ βίου,
Τοῖς Ἀσσυρίοις ἤνθησε πάλιν ἡ βασιλεία.
Ὡς δένδρον ὑπὸ τοῦ πικροῦ κρυσταλλωθὲν χειμῶνος,
Καὶ μαρανθὲν, καὶ νεκρωθὲν, καὶ πάλιν ἀναζῆσαν,
Παραδραμόντος τοῦ δεινοῦ τῆς χειμερίας ὥρας.
B
Τοῖς Ἀσσυρίοις τοιγαροῦν πάλιν ἡ σκηπτουχία
Πρὸς τὴν προτέραν ἔφθασε τῆς τύχης εὐκληρίαν.
Ὡς ὁ Σαρδανάπαλος ἦρξε τῶν Ἀσσυρίων,
Γάστρις ἀνὴρ, καὶ τρυφηλὸς, λάγνος, καὶ γυναικώδης,
Ὃς ἐκθηλύνας ἑαυτὸν, καὶ γυναιξὶ συγκλείσας,
Ὑπέγραφε τὸ πρόσωπον, ἔβαπτε τὰς ὀφρύας,
Ἐξύρει καὶ τὸ γένειον μέχρις ἐπιδερμίδος,
Ἐδείκνυ καὶ τὰς παρειὰς ἐψιμμυθιωμένας,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον ἁπλῶς εἶχεν ἐξηλλαγμένον,
Καὶ μάχλος ἦν, καὶ μαλακὸς, χαῦνος, καὶ θηλυδρίας,
Μόνης τρυφῆς ἐφρόντιζε, μόνης ἁβρᾶς τραπέζης,
Συνήσθιε, συνέπινεν εὐνούχοις, καὶ μαχλάσι.
Καὶ πᾶς ὁ βίος ἦν αὐτοῦ πλήρης ἀκολασίας.
C
Αὐτὸς μὲν ἦν συγκέκλειστο σὺν γυναιξὶν ἀσέμνοις,
Ἀθέατος, ἀόρατος, ἄρχουσι, ἰδιώταις,
Θερμοῖς λουτροῖς ἐντρυφῶν καὶ μαλακοῖς ἀμφίοις.
Διῴκουν δὲ τὰ πράγματα τοὔνῳ τῆς βασιλείας
Οἱ στρατηγοὶ τῶν πόλεων, ἐθνάρχαι, καὶ χωράρχαι.
Οὕτως ἐβίου μαλακῶς, οὕτως ἐκλύτως εἶχεν,
Ἕως εἰς βόθρον ἑαυτὸν ἤγαγεν ἀπωλείας,
Καὶ σὺν αὐτῷ ἀπώλεσε καὶ τὰ τῆς βασιλείας.
Ἀρβάκης γὰρ ὁ στρατηγὸς πολλάκις ἱκετεύων
Τὸν Σαρδανάπαλον ἰδεῖν, καὶ στῆναι πρὸ προσώπου,
(Οὔ ποτε γὰρ ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδ' ἐν ὀνείροις.)
Καὶ τὰ πολλὰ μὲν ἀστοχῶν πρὸς τὸ πεποθημένον,
D
Μόλις δ' εὑρὼν ὡς ἕρμαιον τὸ τοῦτον ἱστορῆσαι,
Ὡς εἶδεν, ὡς ἑώρακεν ἐψιμμυθιωμένον,
Ἀνελχολειπώγωνα, γυναικοπροσωπίαν,
Πορφύραν διαξαίνοντα μετὰ τῶν κορασίων,
Εὐνούχοις τε συμπαίζοντα καὶ συνασχημονοῦντα,
Καὶ μαλακὸν, καὶ παντελῶς ἀνάξιον τοῦ κράτους,
Ἀγανακτήσας ἔπαισεν αὐτὸν ἐγχειριδίῳ,
Καὶ τῶν ἐγκάτων ὤθησε μέχρις αὐτοῦ τὸ ξίφος,
Καὶ θάνατον ἐπότισε καὶ κύπελλον ὀλέθρου,
Τὸν μέχρι τότε τρυφηλῶς ἐνδεδιῃτημένον,
Καὶ τοῖς κρατῆρσι χαίροντα μέχρι τοῦ περιόρθρου.
E
Οὕτως ἐκεῖνον ἔκτεινεν ὁ στρατηγὸς Ἀρβάκης,
Δεινοπαθὴς εἰ λέγοιτο δοῦλος ἀνδρὸς τοιούτου.
Ἄλλοι δ' οὐχ οὕτω γράφουσι τὰ τοῦ Σαρδαναπάλου.
Λέγουσι δ' ὡς ἀκούσαντες οἱ πρόσοικοι Χαλδαῖοι
Χοιρόβιον αὐτόχρημα τυγχάνειν καὶ κτηνώδη
Τὸν Ἀσσυρίων κράτορα τὸν Ἀνακυνδαράξου,
Ὀρχηστοφιλοπαίγμονα, ζῶντα γυναικομίμως,
Αὐτοῦ καταφρονήσαντες ὡς μαλακοκαρδίου,
Ἐπῆλθον ἐκστρατεύσαντες ἐν βριαρᾷ δυνάμει.
Καὶ συμπλακέντες τῷ στρατῷ τῷ τοῦ Σαρδαναπάλου.

& satrapis, sub jugum suæ potestatis eas redegit. Unnis autem Assyriorum regionem dono dedit, & pro Unnis sive Scythis Parthos appellavit.

Hoc modo victor reversus est intra novem annos, universa imperio suo Asia subjecta. *Edit. Paris. pag. 13.* Sub eodem regium Assyriorum Imperium potentiam, quam habuerat, exiguum ad tempus amisit. Postquam vero mors etiam Sesostri vitam eripuit, rursus apud Assyrios regnum arboris instar, ab hyeme acri læsæ, floruit: quæ arbor & emarcuit, & mortua vitam recepit, postquam hyberni temporis sævitia præteriit. Itaque rursus Assyriorum Imperium ad priorem fortunæ prosperitatem rediit, donec Sardanapalus apud Assyrios regnavit: homo gulosus, voluptarius, salax, effeminatus. Qui quum seipsum eviraſſet, ac inter fœminas occlusisset: pingebat vultum, supercilia colorabat, radebat barbam usque ad cutem extimam, ostendebat & genas cerussa fucatas, totam denique faciem mutatam a forma virili habebat. Secors erat, mollis, libidinosus, fœmineus, sola ipsi voluptas, sola mensa delicata curæ erat. Vescebatur, potabat cum eunuchis & scortis. Tota ejus vita erat intemperantiæ plena. Et ipse quidem conclusus erat apud impudicas fœminas, neque vel a præfectis, vel privatis hominibus cernebatur, calidis su lavacris & vestimentis oblectans mollibus: regni vero negotia duces urbium, nationum, locorum administrabant. Sic molliter vixit, sic dissolute se habuit, donec in voraginem perditionis se ipsum egit, & secum regnum quoque ipsum perdidit. Arbaces enim dux sæpius obsecrans, ut Sardanapalum cerneret, & coram ipso staret, (numquam enim viderat hominem, ne quidem per somnium) quum aliquoties desiderio excidisset, vixque nactus esset conspectum hujus, tamquam rem faustam: ubi vidit, ubi fucatum cerussa conspexit, carentem pilis, imberbem, facie muliebri, pectentem purpuram inter puellas, colludentem cum eunuchis & cum iis turpiter se gerentem, mollem, prorsus indignum Imperio: excandescens, pugione improbum vulnerat, gladiumque ad ipsa usque intestina adigit, mortis interitusque poculo illi propinato, qui poculis ad auroram usque delectabatur. Sic istum occidit Arbaces Imperator, graviter ferens, se viri talis amicum appellari. Cæterum alii de Sardanapali rebus ita non scribunt, sed ajunt, postea quam audissent Chaldæorum vicini Assyriorum regem Sardanapalum, Anacyndaraxi filium esse hominem ejusmodi, qui porcorum jumentorumque more viveret, saltationum atque ludorum studiosus esset, ac mulieres imitaretur: ipsos eo contempto, tamquam molli corde prædito, expeditione suscepta forti cum exercitu venisse, manuque cum Sardanapali milite con-

Sardanapalus.

Arbaces Sardanapalum interficit.

Alia narratio de Sardanapali morte.

pag. 14.

Sardanapalus se cum opibus exurit.

ferta, in fugam vertisse ducem, ac vi de adversario victoria potitos esse. Quod quum miser intellexisset, destitutus ab omnibus, pinguem rogum incendit, copiosa materie nutritum, collectisque lectulis aureis & gemmatis, itemque variis indumentis, & talentis auri, omni denique supellectile regia vestium, vasorumque aureorum, ac gemmarum, unionum, necnon cuncta in rogum de lignis multis extructum abjecit, ac tandem seipsum iis imposuit. Deinceps Chaldæi citra omnem metum Assyriis imperabant, ac regnum potestatemque in seipsos transferebant.

Chaldæorum regni principium.

Atque in hunc mundum post Assyrios Chaldæi rebus potiti sunt, & fortunæ ludibrium, rerumque alea quum aliis satis illusisset, ad alios inclinavit. Quo autem tempore Assyriis hæc accidebant, Hebræis Ozias rex imperabat, a Davide maximo vate septimus. Chaldæis inter alios reges Senacheribus superbus præfuit, itemque regioni Assyriorum, genti Babyloniorum, & nationi Medorum. Qui superba expeditione contra Judæam suscepta, & per cordis amentiam Deo contumeliis adfecto, quum verbis arrogantioribus usus esset, insaniæ suæ præmia consequutus est. Angelus enim a Deo noctu missus exercitum omnem absque gladio concisum perdidit, qui centum & octogintaquinque hominum millia continebat. Itaque, is qui prius superbus atque elatus erat, instar timidi leporis pedibus celer & fugitivus evadebat.

Senacheribus rex.

Secundum hæc erat rex Nabuchodonosor, qui prospera fortuna usus omnes Asiæ nationes subegit, & omnes adegit ad annua tributa, Chaldæos, Assyrios, Medos, Babylonios, ipsamque Hierusalem nobilissimam metropolin Judæorum, infinitis cum copiis veniens, bis evertit: & omnes sanguinis generisque regii redactos in captivitatem, Babylonem transtulit, ut essent ipsius cubicularii. Erat inter hos etiam magnus ille vates Danielus, & tres illi pueri, cum aliis nobilibus. Paulo post elatus nimium Nabuchodonosor, quum fortunæ prosperitatem ferre non posset, atque iccirco in furorem extremum devolutus esset; seipsum insania quadam animi Deum fecit. Sed horrendum in modum humiliatus est a Deo, de humana forma in porci figuram commutatus, supplicium hoc propter superbiam ferens. Verum ut sermonem ad priora reducam, Chaldæis imperavit hic Nabuchodonosor, & post ipsum Merodachus: post quem Baltasarus, ambo Nabuchodonosoris filii. Baltasarus Imperii magnitudine abutens,

Nabuchodonosor rex.

Edit. Paris. pag. 15.

Merodachus, Baltasarus reges.

A Κρείττονος γὰρ ἀναμαθὼν τὴν τόλμαν τῶν Χαλδαίων,
Οὐκ ἤνεγκεν, ἀλλ' ἔπεμψεν ἄνδρας ἀξιομάχους.
Ἐτρέψαντο τοὺς στρατηγούς, ἥττησαν κατὰ κράτος.
Ὅπερ ὡς ἔγνω δείλαιος ἀπορηθεὶς ἐν πᾶσιν,
Πυρὰν ὑφῆψε λιπαρὰν ὕλαις ἀφθόνοις θρέψας,
Καὶ τὰς χρυσᾶς συναγαγὼν καὶ λιθοστρώτους κλίνας,
Καὶ τοὺς ποικίλους στολισμούς, καὶ τάλαντα χρυσίου,
Καὶ πᾶν ἁπλῶς βασίλειον ὅσον ἐν ἱματίοις,
Ὅσον ἐν σκεύεσι χρυσοῖς, ἐν λίθοις, καὶ μαργάροις,
Κατὰ πυρᾶς ἠκόντισε πάντα τῆς πολυξύλου,
Καὶ τελευταῖον ἑαυτόν, ἀπεντεῦθεν οἱ Χαλδαῖοι
Κατὰ πολλὴν τὴν ἄδειαν ἐκράτουν Ἀσσυρίων,
Καὶ τὴν ἀρχὴν εἰς ἑαυτοὺς μετῆγον καὶ τὸ κράτος.
B Μετ' Ἀσσυρίους ὡς δ' οὖν ἐκράτησαν Χαλδαῖοι.
Καὶ τὸ τῆς τύχης παίγνιον καὶ κύβος τῶν πραγμάτων
Ἄλλοις ἐμπαίξαν, ἱκανῶς ἐπέπεσεν εἰς ἄλλους.
Ἡνίκα δὲ συνέβαινε ταῦτα τοῖς Ἀσσυρίοις,
Ἑβραίων ἐκυρίευεν ὁ βασιλεὺς Ὀζίας,
Ἕβδομος ὢν ἀπὸ Δαβὶδ τοῦ προφητικωτάτου.
Χαλδαίων ἐβασίλευσε σὺν ἄλλοις βασιλεῦσι
Σενναχηρεὶμ ὁ σοβαρὸς καὶ γῆς τῶν Ἀσσυρίων,
Ὃς ἐκστρατεύσας σοβαρῶς κατὰ τῆς Ἰουδαίας,
Καὶ βλασφημήσας εἰς Θεὸν καρδίας ἀπονοίᾳ,
Καὶ ῥήμασι χρησάμενος ὑπερηφανεστέροις,
Ἐδρέψατο τἀπίχειρα τῆς ματαιοφροσύνης.
Ἄγγελος γὰρ ὑπὸ Θεοῦ πεμφθεὶς κατὰ τὴν νύκτα,
C Ὤλεσε πάντα τὸν στρατὸν ξίφους συγκόψας ἄνευ,
Εἰς ἑκατὸν ποσούμενον χιλιάδας ὅλας,
Σὺν ἄλλοις ὀγδοήκοντα πρὸς πεντακισχιλίοις.
Ὁ τοίνυν πρὶν ἀγέρωχος, ὁ πρὶν ὑπερηρμένος,
Ὡς λαγωὸς ἐγένετο ταχύπους φυγαδείας.
Μετὰ δὲ χρόνους βασιλεὺς ἦν Ναβουχοδονόσορ,
Οὗτος τῆς τύχης δεξιῶς αὐτῷ προσφερομένης,
Πάντων κατεδυνάστευσεν ἐθνῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ,
Καὶ πάντας ὑπηγάγετο πρὸς ἐτησίους φόρους,
Χαλδαίους, Ἀσσυρίους τε, Μήδους, Βαβυλωνίους.
Ὑπήκοον ἐποίησε καὶ γένος Ἰουδαίων,
Καὶ τὴν μητρόπολιν αὐτῶν τὴν περιφανεστάτην
Ἱερουσαλὴμ ἐδούλωσε, καὶ πρώτους ὑποφόρους
D Τοὺς βασιλεῖς κατέστησεν. ὡς δ' ἀποστάτουν οὗτοι,
Τὸ τελευταῖον ἐπελθὼν μετὰ μυρίων ὅπλων,
(Ὑπὲρ γὰρ ἄμμον ἦν στρατὸς ὁ Ναβουχοδονόσορ.)
Κατέσκαψεν εἰς ἔδαφος τὴν πόλιν τὴν ὀλβίαν,
Καὶ πάντας τοὺς ἐξ αἵματος καὶ γένους βασιλείου
Δορυαλώτους συλλαβὼν ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος
Μετῴκισεν, ὡς εἶεν τούτῳ θαλαμηπόλοι,
Ἦν ἐν αὐτοῖς καὶ Δανιὴλ ὁ μέγας ἐν προφήταις,
Οἱ τρεῖς τε παῖδες σὺν αὐτῷ σὺν ἄλλοις εὐγενέσι.
Μετὰ μικρὸν δ' ὑπεραρθεὶς ὁ Ναβουχοδονόσορ,
Καὶ τὴν τῆς τύχης εὔνοιαν μὴ δυνηθεὶς βαστάσαι,
Κἀντεῦθεν εἰς ἀπόνοιαν ἐκκυλισθεὶς ἐσχάτην,
(Αὐτὸν ἐθεοποίει γὰρ ὑπὸ φρενοπληξίας.)
E Ἐταπεινώθη πρὸς Θεοῦ ταπείνωμα φρικῶδες,
Εἰς χοίρου μόρφωσιν τραπεὶς ἐξ εἴδους ἀνθρωπείου.
Καὶ ταύτην δίκην ὑπέσχε τῆς ὑπερηφανίας.
Ἀλλ' ἵνα πάλιν εἰς ἀρχὴν τὸν λόγον ἀναγάγω,
Χαλδαίων ἐβασίλευσεν ὁ Ναβουχοδονόσορ,
Καὶ μετ' ἐκεῖνον Μαροδάχ, καὶ μετ' αὐτὸν Βαλτάσαρ.
Ἀμφότεροι βλαστήματα τοῦ Ναβουχοδονόσορ.
Βαλτάσαρ τοίνυν ἐξυφωθεὶς τῷ τῆς ἀρχῆς μεγέθει,

Συμπότας παρελάμβανεν αὐτῷ τοὺς μεγιστᾶνας,
Καὶ ταῖς τραπέζαις λιπαραῖς αὐτοὺς ἐδεξιοῦτο.
Καὶ θέλων ἐπιδείκνυσθαι τὸ δαψιλὲς τοῦ πλούτου,
Πολυτελέσι σκεύεσιν ἐχρῆτο λιθοχρύσοις.
Σὺν πᾶσι παρεισέφρησε καὶ τοῦ ναοῦ τὰ σκεύη,
Ἅπερ ἀφείλετο τὸ πρὶν ὁ Ναβουχοδονόσορ,
Ὁπότε Ἱερουσαλὴμ ἀπέκειρε τὸ κάλλος.
Χρώμενος τοίνυν ἀδεῶς τούτοις εἰς ὑπουργίαν,
Μεθύων γὰρ τοῖς πράγμασιν οὐδ' ὅλως ἐπενόει,
Ὡς ὁ Θεὸς ἀγανακτεῖ τούτων ὑβριζομένων.
Ἀστράγαλον ἑώρακε γράφοντα πρὸς τῷ τοίχῳ.
Ἔλεγον δὲ τὰ γράμματα, μάνη, θεκέλ, φαρές τε.
Ἃ μηδενὸς ἰσχύσαντος ἑτέρου σαφηνίσαι,
Ὁ Δανιὴλ ἡρμήνευσε τρανῶς καὶ φιλαλήθως.
Μερίζων διεμέρισεν ὁ κτίστης σοῦ τὸ κράτος.
Ἐξέκοψεν ἐθέρισε τοὺς χρόνους τῆς ἀρχῆς σου.
Μετατεθήσεται λοιπὸν ἡ καταδυναστεία,
Καὶ θρόνος ὁ βασίλειος εἰς ἄλλην φιλαρχίαν.
Ταῦθ' ὁ προφήτης ἔφησεν ἐνώπιον Βαλτάσαρ,
Μηδὲν ὑποστειλάμενος, μηδ' ὅλως ὑποτρέσας.
Μετὰ μικρὸν ὁ Μῆδος δὲ Δαρεῖος ἐπελάσας
Μετὰ πολλῆς δυνάμεως, ὃν φασὶν Ἀστυάγην
Παῖδες Ἑλλήνων Περσικὰς γράφοντες ἱστορίας,
Καθεῖλε τὸν ὑπέροφρυν Βαλτάσαρ τὸν Χαλδαῖον,
Καὶ Βαβυλῶνος ἔκαμψε τὴν σκληροτραχηλίαν,
Καὶ Μηδικῆς ὑπόφορον ἐποίησεν ἰσχύος.
Κἀντεῦθεν ἐκυρίευσαν οἱ Μῆδοι τῆς Ἀσίας.
Ἀλλ' οὐδ' αὐτοῖς παρέμεινεν ἄχρι πολλῶν ἡλίων
Τὸ κράτος τὸ βασίλειον, ἀλλ' ἀπερρύη θᾶττον.
Τὸ κράτος δ' ὅπως ἀφ' αὐτῶν τῶν Μήδων ἐξαπέπτη,
Ἐπιδρομάδην καὶ σαφῶς ὁ λόγος ἱστορήσει.
Δαρεῖος μέγας ὁ πολὺς παῖδα θήλειαν τίκτει
Εὐπάρειον, εὐπρόσωπον, εὔχροον, εὐπρεπεστάτην.
Μανδάνην τὸ κοράσιον ὠνόμασεν ὁ σπείρας.
Πρὸς ταύτην τοίνυν ὁ πατὴρ εἶχε ζηλοτυπίαν
Ἐξ ὀνειράτων θροηθεὶς νυκτέρων ἐξαισίων.
Οὐροῦσαν βλέπειν ἔδοξε τὴν κόρην τὴν Μανδάνην,
Τοσοῦτον δ' εἶναι τὸ χυθὲν ὑγρὸν ὡς ἐξισχῦσαι,
Τῆς γῆς τῆς Ἀσιάτιδος τὸ πρόσωπον καλύψαι.
Οὗτος ὁ πρῶτος ὄνειρος. δεύτερος δ' αὖθις οὗτος.
Ἔδοξε βλέπειν κάτωθεν ἐκ τῆς αἰδοῦς Μανδάνης
Ἀναφυεῖσαν ἄμπελον, ὑφ' ἧς πᾶσαν Ἀσίαν,
Καὶ γένος Μήδων καὶ Περσῶν κατάσκιον γενέσθαι.
Τοιοῖσδε γοῦν ὁ βασιλεὺς ἐκταραχθεὶς ὀνείροις,
Ἐπέτρεφεν ἀπέχθειαν τινὰ κατὰ Μανδάνης.
Πολλοὺς δὲ τρέψας λογισμοὺς περὶ τοῦ ποιητέου,
Ἔγνω κατασοφίσασθαι τὴν κόρην ἐπινοίᾳ.
Τὴν κόρην τοίνυν ζεύγνυσιν ἀνδρί τινι Καμβύσῃ.
Ἦν δ' ὁ Καμβύσης δυσγενὴς καὶ τῶν ταπεινοτέρων,
Ὡς ἂν τὸ προσδοκώμενον ἐξαμαυρώσῃ κλέος,
Τοῦ γένους τὴν λαμπρότητα θολώσας δυσγενείᾳ.
Ὡς δ' ἐπέγνω κύουσαν ὅσον οὐδέπω ταύτην,
Καθῆστο καιροφυλακῶν τὸν τόκον περιμένων.
Μετὰ μικρὸν δ' ἐξέθορεν ἄρρεν ἐκ τῆς Μανδάνης,
Καὶ τὸ τεχθὲν ὁ βασιλεὺς λαβὼν, καὶ περιστείλας,
Ἁρπάγῳ παραδίδωσιν ὡς ἐξαναλωθείη.
Ὁ δὲ βουκόλῳ δίδωσι τὸ βρέφος διαφθεῖραι,
Ἐκτεθησόμενον βορὰν θηρίοις ὀρεστέροις.
Τὸ μετὰ τοῦτο τί καὶ πῶς ἔλαβεν ὁ βουκόλος,
Εἰς τὴν οἰκίαν ἤγαγεν, εὗρε τὴν συζυγοῦσαν

A compotores accipiebat sibi optimates, eosque mensis splendidis excipiebat. Quumque demonstrare vellet opum abundantiam, magni pretii vasis utebatur, factis ex auro & gemmis: interque cætera templi quoque supellectilem intulit, quam olim Nabuchodonosor abstulerat, quum Hierosolymæ pulchritudinem spoliaret. Hanc ille quam citra metum in usum suum verteret, (quippe rerum successibus ebrius, plane non cogitabat, Deum moleste ferre sacrorum vasorum violationem) manum in pariete scribentem conspexit. Litterarum hæc erant verba: Mane, Tecel, Phares. Quæ quum alius nemo declarare posset, Danielus perspicue
B ac vere interpretatus est: Dividens divisit rerum opifex imperium tuum, excidit ac demessuit annos regni tui. Transferetur deinceps potentia tua, soliumque regium ad nationem alteram. Hæc vates ille coram Baltasaro dicebat, nihil reveritus, nec omnino quidquam expavescens.

Non multo post, quum Darius Medus, quem Astyagen vocant Græci, qui de rebus Persicis scripserunt, magnis cum copiis advenisset; sustulit e medio superbum illum Baltasarum Chaldæum, & Babylonis cervices duras flexit, illamque Medorum potentiæ vectigalem fecit. Ex eo tempore Me-
C di universis regionibus potiti sunt. verum nec apud illos multis annis regium imperium mansit, sed cito defluxit.

Darius Medus rex.

Quo autem pacto regnum a Medis avolaverit, breviter ac dilucide narratio nostra exponet. Erat Astyagi regi Medorum filia pulcherrima, quam pater appellaverat Mandanem. Erga hanc ille quadam ardebat invidia, nocturnis somniis infaustis territus. Nam sibi videre visus fuerat Mandanem filiam mejentem, & quidem tantam urinæ copiam, ut ea posset Asiaticæ terræ superficiem tegere. Hoc
D primum ei fuerat oblatum somnium. alterum habuerat hujusmodi. Videbatur sibi videre de verendis Mandanes enatam vitem, a qua tota Asia, Medorum, Persarumque nationes inumbrarentur. Talibus ergo somniis rex territus, adversus Mandanem clandestinas inimicitias alebat. Quumque varie cogitasset, quid faciendum esset: ingenio fortunam eludendam esse statuit, Quapropter puellam viro cuidam jungit, cui Cambysæ nomen esset: (erat autem Cambyses hic ignobilis & plebejus) ut claritatem expectatam im-
E minueret, generis splendore per ignobilitatem vitiato. Quum autem intellexisset esse prægnantem, sedebat observans tempus, & partum exspectans. Paulo post filius masculus e Mandane prosiliit. Eum rex quum accepisset, ac involvisset, Harpago tradit, ut interficeretur. Ille vero infantem occidendum bubulco dat, qui exponeretur, ut feris montanis esca foret. Quid inde? quo pacto res acta? bubulcus accipit, domum suam puerum deportat:

Mandane regis Astyagis filia.

Harpago Cyrus necandus traditur.

reperit conjugem, quæ recens infantem mortuum pepererat. Ostendit infantem illi, quem ferebat: quid agendum, rogat. Re deliberata inter se, mortuum abjiciunt: datum genuini filii loco nutriunt. *Cyri pueri regnum.* Cyrus autem (o rem prodigiosam!) quum adolevisset, cum pueris colludens, rex electus est. Imperabat æqualibus, uti volebat, singulis. Et omnes quidem imperata cito faciebant, solus Artembaræ filius, Cyri collusor, quum dicto non obtemperasset: inobedientiæ pœnas luit. Læsus atrociter, gravique supplicio mulctatus. *Artembares.* Erat autem Artembares ingenuus & illustris, cujus filius lædebatur. Is patrem accedit, injuriam acceptam narrat, rem actam indicat. Mox Artembares ira gravi corripitur: quumque regem convenisset, injuriam filio factam exponit. Hoc modo Cyrus etiamnum puer arcessitur. Quumque curiose rogatus esset, non sine gravibus minis, ore libero rem omnem confitetur. Rex libertatem ipsius audaciamque miratur, ac bubulcum adfecturus erat pœnis, qui esse Cyri pater existimabatur, ut enuntiaret, cujusnam filius esset Cyrus. Eas bubulcus iste minas non tulit, sed regi rem totam mox indicavit. Astyages omnia cum sapientibus & Magis communicat. Verum fefellit hos (ceu credi par est) divina potentia. Nam splendorem, quem prius exspectabant ac formidabant, consequutum esse puerum ludicris in rebus perhibebant. *Edit. Parif. pag. 17. Magorum error.* Hæc quidem oratio cor regis deliniebat, verum aliud quiddam urebat. Etenim Harpagum infelicem tamquam hostem oderat, qui Cyrum servasset, nec illum e medio sustulisset. Igitur Harpagum cum filio velut ad convivium arcessit. Filium autem barbaro more instar agni miserrime mactat. Quumque infelix Harpagus ad mensam accessisset, in patina ei carnes filii apponit. Ille quid actum esset ignorans, ad satietatem edit. Statim vero post cœnam & caput & manus filii mactati ad Harpagum deferebantur. Hinc quid factum esset, intelligebat ille quidem: sed ipse quid ageret nesciens, apud animum excandescebat, & Astyagem oderat. Quum autem Cyrus ad Persas e Media rediisset, jamque virilem attigisset ætatem: non cessabat infelix Harpagus omnia facere, omnia moliri, ac Cyrum irritare, ut se de Astyage ulcisceretur, & eum Imperio dejiceret: donec hominem permovit, ut & copias colligeret, & avum magna vi aggrederetur. Quid factum secundum hæc? Cyrus splendide vincit, Medorum rex vincitur, capitur, Imperium deinceps ad Persas transfertur. *Cyrus avo capto regnum ad Persas transfert.* Sic igitur Cyrus regno potitur. Præterea Crœsum, illum pecuniosum Lydorum principem, acie congressus vivum in potestatem suam accepit. Enimvero quum huc pervenerim, Crœsique mentionem fecerim: etiam de Lydorum fortuna quædam commemorabo, quamquam ea nec ampla, nec illustris extiterit, ut Medorum, ut Persarum, ut As- *De Crœso & Lydiæ regno*

A Ἄρτι νεκρὸν ἀπὸ γαστρὸς βρέφος ἐξενεγκοῦσαν.
Δείκνυσιν ὅπερ ἔφερε, ζητεῖ τὸ ποιητέον.
Κοινῇ γοῦν συσκεψάμενοι τὸ μὲν νεκρὸν ῥιπτοῦσι,
Τὸ δὲ δοθὲν ἐκτρέφουσιν ὡς γνήσιον παιδίον.
Τὸ δ᾽ ἐφεξῆς ὡς θαυμαστὸν ἡλικιώθη Κῦρος,
Σὺν παιδαρίοις ἔπαιζεν, ᾑρέθη βασιλεύειν.
Ἐπέταξε τοῖς ἥλιξιν ὡς ἤθελεν ἑκάστῳ.
Πᾶσι μὲν οὖν τὸ κελευσθὲν ὡς τάχος ἐτελεῖτο.
Ὁ δ᾽ Ἀρτεμβάρου μόνον παῖς συμπαίστωρ ὢν τῷ Κύρῳ,
Ἀνηκουστήσας πέπονθε τὰ τῆς ἀνηκοΐας
Καθυβρισθεὶς καὶ κραταιαῖς ὑποβληθεὶς αἰκίαις.
Ἦν δ᾽ Ἀρτεμβάρης εὐγενὴς καὶ τῶν ὑπερεχόντων.
Ὁ παῖς ὑβρισπαθήσας προσεισι τῷ τεκόντι,
B Τὴν ὕβριν φράζει τῷ πατρί, μηνύει τὰ πραχθέντα.
Θυμὸς δ᾽ εὐθὺς κατέλαβε σφοδρὸς τὸν Ἀρτεμβάρην,
Καὶ προσελθὼν τῷ βασιλεῖ τὴν ὕβριν ἀπαγγέλλει.
Καὶ γίνεται μετάπεμπτος ὁ Κῦρος τὸ παιδίον,
Καὶ πολυπραγμονούμενος σὺν ἀπειλαῖς βαρείαις
Ἐλευθέρῳ στόματι τὸ πᾶν καθομολογεῖ,
Ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασεν αὐτοῦ τὴν παῤῥησίαν,
Καὶ τὸν βουκόλον ἔμελλεν αἰκίαις ὑποβάλλειν,
Τὸν δῆθεν νομιζόμενον εἶναι πατέρα Κύρου.
Ὡς ἂν ἐξαγορεύσειε τίνος ὁ Κῦρος τέκνον,
Ἐξένεγκε τὰς ἀπειλὰς ἐκεῖνος ὁ βουκόλος,
Καὶ πᾶν εὐθὺς τὸ γεγονὸς τῷ βασιλεῖ γνωρίζει.
Κοινοῦται ταῦτα τοῖς σοφοῖς καὶ Μάγοις Ἀστυάγης,
C Ἀλλ᾽ ἔσφηλεν ὡς ἔοικε τούτους ἰσχὺς ἡ θεία,
Καὶ τὴν λαμπρότητα τὸ πρὶν αὐτοῖς ἐλπιζομένην
Ἐν τοῖς παιγνίοις ἔφασαν ἐκβῆναι τὸ παιδίον.
Καὶ τοῦτο μὲν ἠγάθυνεν ἐκείνου τὴν καρδίαν.
Ἄλλο δὲ πάλιν ἔκνιζεν, ὡς γὰρ ἐχθρὸν ἐμίσει
Ἅρπαγον τὸν δυσδαίμονα τὸν περισεσωκότα
Τὸν Κῦρον καὶ μὴ φθείραντα, μηδ᾽ ἐξαφανικότα.
Καὶ τοίνυν μεταπέμπεται Κῦρον εἰς πανδαισίαν,
Σὺν τῷ παιδὶ τὸν Ἅρπαγον. καὶ τὸν μὲν τούτου παῖδα
Βαρβαρικῶς ὡς ἄρνειον οἴκτιστα καταθύει.
Ἐλθόντι δὲ τῷ δυστυχεῖ πρὸς τὴν τράπεζαν Ἁρπάγῳ
Ἐν σκεύει παρατίθησι τὰ τοῦ παιδίου κρέα.
Ὁ δὲ μὴ γνοὺς τὸ γεγονὸς ἔφαγεν ἄχρι κόρου.
D Εὐθὺς μετὰ τὸ δεῖπνον δὲ καὶ κεφαλὴ καὶ χεῖρες
Ἁρπάγῳ παρεφέροντο παιδίου τοῦ τυθέντος.
Ὁ δ᾽ ἔγνω μὲν τὸ τολμηθέν, οὐκ ἔχων δ᾽ ὅτι δράσει,
Ἦν ἐγκοτῶν καθ᾽ ἑαυτὸν στυγῶν τὸν Ἀστυάγην.
Τοῦ Κύρου μεταστάντος δὲ πρὸς Πέρσας ἀπὸ Μήδων,
Ἐφαψαμένου τε λοιπὸν ἀνδρώδους ἡλικίας,
Οὐκ ἔληγεν ὁ δυστυχὴς Ἅρπαγος πάντα πράττων,
Καὶ πάντα μηχανώμενος, καὶ Κῦρον ἐρεθίζων,
Τὸν Ἀστυάγην τίσασθαι, καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκστῆσαι,
Ἕως αὐτὸν παρώρμησε καὶ στρατιὰν ἐγεῖραι,
Καὶ προσβαλεῖν καὶ κραταιῶς τῷ πάππῳ συμμιγῆναι.
Τὰ μετὰ ταῦτα τίνα δέ; νικᾷ λαμπρὸς ὁ Κῦρος.
Νικᾶται Μήδων βασιλεὺς, ζωγρεῖται τελευταῖον,
E Καὶ μετατίθεται λοιπὸν τὸ κράτος ἐπὶ Πέρσας.
Οὕτως οὖν ἀνεζώσατο Κῦρος τὴν βασιλείαν,
Καὶ Κροῖσον τὸν πολύχρυσον τὸν τῶν Λυδῶν δυνάστην
Ἀντιπαραταξάμενος εἶχε δεσμώτην ζῶντα.
Ἀλλὰ γὰρ ὧδε γεγονὼς, ἐπιμνησθείς τε Κροίσου,
Ἐπιμνησθήσομαι λοιπὸν καὶ τῆς Λυδῶν τῆς τύχης,
Κἂν οὐ μεγάλη γέγονεν οὐδὲ τῶν περιδόξων,
Ὥσπερ ἡ Μήδων καὶ Περσῶν, ὡς ἡ τῶν Ἀσσυρίων.

Κανδαύλης ἐβασίλευσε Λυδίας καὶ Φρυγίας,
Σειρὰν τοῦ γένους, ὥς φασιν, ἕλκων ἐξ Ἡρακλέους.
Οὗτος συνῴκει γυναικὶ τὸ κάλλος ἐξαισίῳ,
Φαιδροπροσώπῳ, τρυφερᾷ, καὶ φοινικοπαρείῳ.
Τοσοῦτον οὖν ἐκαίετο τῷ πόθῳ τῆς γυναικὸς,
Ὡς τῷ θεράποντί ποτε, τοὔνομα τῷδε Γύγης,
Τὸν πόθον καὶ τὴν ἔρωτα τρανῶς δημοσιεῦσαι,
Καὶ γοῦν θελῆσαι θεατὴν τοῦτον τῆς συνοικούσης,
Θεοβλαβῶν, ὡς ἔοικε, καὶ τὸ τῆς μοίρας ξίφος
Ἐξακονῶν καθ' ἑαυτοῦ καὶ πρὸς τομὴν ἐπάγων.
Ὁ μὲν Κανδαύλης ἔκρυπτε τὸν Γύγην πρὸς τὴν θύραν,
Ἐκείνη δ' ἐξεδύετο, καὶ Γύγης ἐνετρύφα
Γυμνῷ τῷ κάλλει τῆς σαρκὸς τῆς ἑαυτοῦ δεσποίνης.
Εἶδε τὸν Γύγην ἡ γυνὴ, γυναικοθύμως εἶχε.
Ὑβριοπάθησε δεινῶς, μετακαλεῖ τὸν Γύγην.
Δίδωσιν αἵρεσιν δυοῖν, ἢ τὸν δεσπότην κτεῖναι,
Κερδᾶναί τε καὶ τὴν ἀρχὴν, καὶ γαμετὴν ἐκείνην,
Ἢ τῷ θανάτῳ τῇ τομῇ αὐτὸς καθυπαχθῆναι.
Τῶν γὰρ Λυδῶν ταῖς γυναιξὶν αἰσχρὸν ἦν τὸ φανῆναι
Ἀχίτωσί τε καὶ γυμναῖς ἀνδράσιν ἀλλοτρίοις.
Εἵλετο Γύγης τὴν ζωὴν, ἀναιρεῖ τὸν δεσπότην.
Εὐθὺς ἐπαναβαίνει δὲ πρὸς ὕψος βασιλείας.
Ὁ πρὸ μικροῦ δὲ ταπεινὸς ἐξαίφνης ἀνεφάνη
Ἐξ ἰδιώτου βασιλεὺς, δεσπότης ἀπὸ δούλου.
Οὗτος ὁ Γύγης, ὥς φασιν, ἀνέχισε γυναῖκας,
Ὡς νεαζούσαις εἰς ἀεὶ χρῷτο πρὸς τὴν μίξιν.
Τούτου τοῦ Γύγου τῆς σειρᾶς καὶ βασιλεὺς ἦν Κροῖσος,
Ὃν Κῦρος ἐχειρώσατο πεισθεὶς ταῖς ὑποθήκαις
Ταῖς τοῦ προφήτου Δανιήλ· ὁ μὲν γὰρ ἐδεδίει
Κροῖσον ὡς πολυτάλαντον, καὶ φεύγειν ἐπενόει,
Πτοούμενος τὴν ἔνστασιν τῆς εὐποτμίας Κροίσου.
Ὁ Δανιὴλ δὲ θάρρυνε, εἰπὼν τὴν προφητείαν,
Ἣν πρὸ πολλῶν τῶν γενεῶν ἔλεξε περὶ Κύρου
Ὁ μεγαλοφωνότατος προφήτης Ἡσαΐας.
Οὗτος ὁ Κῦρος ὁ πολὺς τοῖς ἐν αἰχμαλωσίᾳ
Ἑβραίοις ἐχαρίσατο τὰ τῆς ἐλευθερίας,
Καὶ τὴν μητρόπολιν αὐτῶν ἐπέλευσεν οἰκίζειν
Ἣν ἀπὸ βάθρων ἔσκαψεν ὁ Ναβουχοδονόσορ.
Τοῦ Κύρου τεθνηκότος δὲ Καμβύσης παῖς ὁ Κύρου
Τὰ τῆς ἀρχῆς ἐδέξατο καὶ τὰ τοῦ κράτους σκῆπτρα.
Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Δαρεῖος παῖς Ὑστάπου.
Ἀλλὰ γὰρ ἄξιον εἰπεῖν ὅπως συνέβη τοῦτο.
Ὑπῆρχε παῖς τῷ βασιλεῖ Κύρῳ τὴν κλῆσιν Σμέρδης,
Θυμοειδὴς, καὶ στερρὸς, ἄλκιμος, καὶ γενναῖος.
Τούτῳ Καμβύσης ἐγκοτῶν ὡς βριαρῷ τὰς χεῖρας,
Ὅτι τὸ τόξον ἴσχυσεν ἐπὶ μικρὸν ἐντεῖναι,
Ὅπερ οἱ πρέσβεις ἤγαγον ἐκ τῆς Αἰθιοπίας.
Ἄλλως τε δὲ ζηλοτυπῶν ἔκ τινων ὀνειράτων.
Ἐδόκει γὰρ ἐν φάσμασιν ὁρᾶν ὀνειροπλάστοις
Θρόνον ἁβρὸν βασίλειον ἄπλετον τὰ πρὸς ὕψος.
Ἐν τούτῳ δ' ἐφεζόμενον τῷ θρόνῳ λαμπρὸν ἄνδρα,
Καὶ ψαύοντα τῇ κεφαλῇ τῶν οὐρανίων ἄστρων.
Ὡς δὲ τινος ἐπύθετο τίνος ὁ θρόνος εἴη,
Ἤκουσεν εἶναι Σμέρδιος ὃν καθορῴη θρόνον,
Καὶ τὸν ἐγκαθεζόμενον τῷ θρόνῳ Σμέρδην εἶναι.
Ἐκ τούτου τοίνυν οὐ καλῶς ἐκτεθεὶς πρὸς Σμέρδην
Δολοφονίας ὤρτυσε μῖσος τῷ πελαστόρῳ.
Τοὺς δὲ πολλοὺς ἐλάνθανεν ὁ κατὰ Σμέρδου φθόνος.
Ὡς δ' οὖν Καμβύσης ἔπιε τὸν τοῦ θανάτου σκύφον,
Οἱ τῶν δωμάτων φύλακες τῶν βασιλείων Μάγοι,

A syriorum fortuna. Regnavit in Lydia Phrygiaque Candaules, generis originem (ceu perhibent) ab Hercule ducens. Habebat is uxorem, quæ esset eximia pulchritudine, fronte hilari, delicata, genis purpureis. Ejus tanto desiderio & amore flagrabat, ut aliquando ministro suo (is Gyges erat) desiderium amoremque suum patefaceret, atque illum suæ conjugis spectatorem esse vellet, delirans (ut videtur) ac fati gladium contra se ipsum acuens, & ad lædendum se proritans. Itaque Gygem Candaules ad januam occultat: illa se exuit: Gyge de nuda pulchritudine corporis heræ suæ voluptatem capiente. Videt Gygem

Candaulis stultum facinus.

B mulier: ira muliebri accenditur: adfectam se injuria putat: Gygem arcessit: dat optionem duorum: vel ut herum occideret, ipsamque conjugem cum Imperio lucrifaceret: vel interfectus mortem ipse oppeteret. Nam turpe Lydorum uxoribus erat ab alienis viris conspici. quum vestibus indutæ non essent: Gyges vitam eligit: herum interficit, statim ad regni sublimitatem pervenit: qui paulo ante humilis erat, subito emicat: factus ex privato rex, herus e servo.

Gyges ad regnum pervenit, hero necato.

Edit. Paris. pag. 18.

Hic Gyges (hoc enim memoriæ proditum accepimus) castrabat mulieres, ut eis semper integris & juvenculis ad venerem uteretur. Ejus

Gyges feminas castrabat.

C Gygis e stirpe Crœsus rex erat, quem Cyrus cepit, Danieli vatis admonitionibus obtemperans. Nam Cyrus Crœsum velut opulentum metuebat, ac fugere cogitabat, prosperitatem audaciæ Crœsi reformidans. Verum Danielus eum confirmabat indicato vaticinio, quod ante multas ætates Esaias protulerat.

Cyrus a Danielo monitus.

Illustris hic rex Cyrus Hebræis, qui erant in captivitate, libertatem est largitus: concesso etiam, ut ipsorum metropolis extrueretur, quam a fundamentis Nabuchodonosor everterat.

Cyro mortuo, filius ejus Cam-

D byses regnum cum Imperii sceptris accepit. Post quem imperavit Darius Hystaspis filius. Fuerit autem operæpretium narrare, qui hoc factum sit.

Cambyses Cyri filius.

Cyrus rex filium habebat, nomine Smerdim, animosum, robustum, fortem, generosum. Huic succensebat Cambyses, ut homini robusto, quod paululum potuisset arcum tendere, quem ex Æthiopis legati attulerant: alias etiam ipsi propter insomnia quædam invidens. Quippe visus sibi fuerat per quietem solium elegans, regium, alti-

Smerdes Cyri filius.

Cambyses somnium.

E tudine immensa cernere: ac in eo sedentem quemdam virum illustrem, qui cælestia sidera capite contingeret. Quumque de quodam interrogasset, cujus esset hic thronus: audierat esse solium Smerdis, quod cerneret: & eum, qui sederet in solio, Smerdim esse. Hinc ergo non optime erga Smerdim fratrem adfectus, fraudulentam necem infelici moliebatur. Postquam vero Cambyses mortis poculum ebibisset: Magi qui regiarum ædium custodes erant, quorum

Smerdes & Spathines magi regnum occupant.

unus vocabatur Smerdes, alter Spathines, ad seipsos Imperium & auctoritatem trahebant. Nam vulgo cædes Smerdis erat incognita. Et rumor quidem hominum sermone ferebatur, Imperii Persici gubernacula Smerdim habere: verum ipsi non cernebantur, ut qui vulgus metuerent. Etenim magna lex & inviolabilis apud Persas valebat, quæ ipsos ab alia familia gubernari vetaret, nec habere vellet alium regem, prius quam morte familia tota exstirpata foret. Quum autem hæc molitio foret a pluribus animadversa, & Magorum fraus paulatim patefacta: septem Persarum principes ad colloquium congressi, reque multum deliberata & constituta, (erat autem unus ex Septemviris Hystaspis filius) Magos adoriuntur, eosque gladiis occidunt. Multis vero consiliis de regno habitis, tandem statuunt, cujus ex ipsis equus ante omnes hinnitu uti deprehenderetur, recens lucente supra terram Sole lucis auctore: eum Imperio Persarum potiri debere. Probabantur hæc pacta. Dario curator equorum erat, idoneus ad hujusmodi res solerter efficiundas. Is quum animadvertisset, quam amaret equam supra cæteras equus Darii: a congressu amborum accepta equæ urina, nares equi hac passim inunxit. Equitabant jam una, quum primus Darii equus odore motus urinæ ab equa exceptæ, hinnitu in oculis omnium uti cœpit. Accedebat res nova & mira, quod tonitrua fulminaque exorta præsentes obstupefaciebant. Qui visis his statim ex equis delapsi, Darium more Persico adorabant.

Edit. Paris. pag. 19.

Septem principes Persici regem creant.

Darius regno potitur.

Itaque regni gubernacula quum Darius accepisset, multas adjecit ei mari cinctas insulas, & urbes in continenti, Asiamque totam. Quumque copias infinitas etiam adversus Græcos emisisset: damnum accepit, omnibus interfectis.

Xerxes rex

Post Darium filius ejus Xerxes Persis imperavit, qui Græcos terra marique aggressus, copiis nauticis, equestribus, omnibus denique conatibus & viribus, exercitum amisit, & quum solus in navicula vix effugisset, domum turpiter rediit.

Artaxerxes Longimanus rex.

Post Xerxem imperavit Artaxerxes Longimanus, ac deinceps exstiterunt alii multi Persarum reges, gentiumque nonnullas in servitutem redegerunt: donec venit magnus ille Macedonum rex Alexander, & everso Persarum Imperio regnum administravit, quod a primo Cyro ducentis, ac præterea tredecim annis duraverat.

Imperium Alexandri

Subjecit hic sibi Persas: imperavit Indis, obtemperabant ei Syria, Phœnicia, quævis alia natio, totius terræ principes ac satrapæ, ab extremo Oriente usque ad occasum Solis. Quum autem huic etiam, qui esset homo natura mortalis, persolvendum foret naturæ mortalis debitum: venenum paratum ex his eum terris rapit. Tanta vero magnitu-

A Ὧν ὁ μὲν εἷς ἐλέγετο Σμέρδης, ὁ δ' Ἀσπαθίνης,
Εἰς σφᾶς αὐτοὺς καθείλκυσαν τὸ κράτος καὶ τὸ κῦρος,
Καὶ φήμη μὲν ἐφέρετο καὶ λόγος παρὰ Πέρσαις,
Ὡς τῆς ἀρχῆς τῆς Περσικῆς οἴακας ἔχει Σμέρδης.
Αὐτοὶ δ' οὐκ ἦσαν θεαταὶ τὸ πλῆθος δεδιότες.
Νόμος γὰρ μέγας ἄρρηκτος ἐκράτει παρὰ Πέρσαις,
Οὐκ ἐπιτρέπων ἄρχεσθαι τούτους ὑπ' ἄλλου γένους,
Οὐδ' ἔχειν ἄλλον κράτορα πρὶν ἂν ὑπὸ θανάτου
Τὸ γένος τὸ βασίλειον ἅπαν ἐκριζωθείη.
Ὡς δ' ἐπεγνώσθη τοῖς πολλοῖς ἡ κακομηχανία,
Καὶ τὸ τῶν Μάγων δολερὸν κατὰ μικρὸν ἐφάνη·
Ἑπτὰ Περσῶν οἱ πρώτιστοι πρὸς λόγους συνελθόντες,
Καὶ συσκεψάμενοι πολλὰ καὶ παρασκευασθέντες,
B (Ὑπῆρχε δ' εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ Δαρεῖος παῖς Ὑστάπου)
Τοῖς Μάγοις ἐπιτίθενται καὶ ξίφεσι κτείνουσι.
Πολλὰ δὲ βουλευσάμενοι καὶ περὶ βασιλείας,
Τὸ τελευταῖον ἔκριναν, οὗ τινος τούτων ἵππος
Χρεμετισμῷ χρησάμενος πρὸ πάντων φωραθείη
Ἀρτιπυρσεύοντος νέον γῆν τοῦ φρυκτοῦ ἡλίου,
Οὗτος κατάρξειν Περσῶν, οὗτος ἀρχηγετῆσαι.
Ἦν ταῦτα τὰ συνθήματα. Δαρείῳ δ' ἱπποκόμος
Ἦν ἱκανὸς τεχνάζεσθαι τοιαύτας ἐπινοίας.
Οὗτος μαθὼν καὶ διαγνοὺς ὁποίαν ἵππον στέργει
Τῶν ἄλλων πλέον ἁπασῶν ἵππος ὁ τοῦ Δαρείου,
Μετὰ τὴν μίξιν τοῖν ἀμφοῖν οὖρον λαβὼν ἐκείνης,
Ἐκ τούτου περιέχρισε μυκτῆρας τοὺς ἱππείους.
C Ἅμα δ' ἐκαθιππάσαντο. καὶ πρῶτος ὁ Δαρείου
Ἐκ τῆς ὀσμῆς συγκινηθεὶς τῶν οὔρων τῆς θηλείας,
Καὶ φρυαγμοῖς ἐχρήσατο καὶ χρεμετίζων ὤφθη.
Καὶ τὸ καινὸν καὶ θαυμαστὸν ὅτι βροντώδης ἦχος,
Καὶ ἀστραπαὶ γεγόνασι θαμβοῦσαι τοὺς παρόντας·
Οἳ ταῦθ' ὡς ἐθεάσαντο τῶν ἵππων ἀποβάντες
Δαρεῖον προσεκύνησαν, ὡς ἔθος παρὰ Πέρσαις.
Τῆς οὖν ἀρχῆς τοὺς οἴακας ἐδέξατο Δαρεῖος.
Πολλὰς μὲν προσεκτήσατο καὶ νήσους ἁλικλύστους,
Καὶ πόλεις ἀπειρωτικάς, καὶ τὴν Ἀσίαν πᾶσαν.
Στρατὸν δὲ μυριάριθμον καὶ κατὰ τῶν Ἑλλήνων
Ἐκπέμψας ἐκινδύνευσε πάντων ἐκεῖ πεσόντων.
Μετὰ Δαρεῖον τούτου παῖς Ξέρξης Περσῶν κατῆρξεν,
D Ὃς προσβαλὼν τοῖς Ἕλλησιν ἐκ γῆς, ἀπὸ θαλάσσης,
Ἐκ ναυτικῶν, ἐξ ἱππικῶν, ἐκ πάσης ἐπινοίας,
Καὶ τὸν στρατὸν ἀπώλεσε, καὶ μόνος ἐπὶ πλοίου
Μόλις φυγὼν καὶ διαδρὰς αἰσχρῶς ἐπαλινόστει.
Μετὰ τὸν Ξέρξην ἦρξε δὲ Μακρόχειρ Ἀρταξέρξης,
Καὶ καθεξῆς γεγόνασιν ἄλλοι πολλοὶ Περσάρχαι.
Καὶ τῶν ἐθνῶν ὑπήγαγον τὰ πλείονα δουλείᾳ.
Ἕως Ἀλέξανδρος ἐλθὼν ὁ Μακεδὼν ὁ μέγας
Περσῶν παρέλυσεν ἀρχήν, ἦρξε τῆς δυναστείας,
Εἰς ἔτη διαρκέσασαν ἀπὸ τοῦ πρώτου Κύρου
Δὶς ἑκατὸν καὶ σὺν αὐτοῖς εἰς ἕτερα τρὶς δέκα,
Ὡς ἐν ταῖς βίβλοις φέρεται τῶν παλαιγενεστέρων.
Οὗτος Περσῶν ἐκράτησεν, οὗτος Ἰνδῶν κατῆρξε,
Τούτῳ καθυπετάγησαν Συρία καὶ Φοινίκη,
E Καὶ πᾶν ἔθνος, καὶ τῆς πάσης γῆς Χωράρχαι καὶ Σατράπαι,
Ἀπ' ἄκρων τῶν ἀνατολῶν ἄχρι δυσμῶν ἐσχάτων.
Ὡς δὲ καὶ τοῦτον ἄνθρωπον θνητὸν ὄντα τῇ φύσει
Ἔχρην τὸ χρέος τῆς θνητῆς φύσεως ἀποδοῦναι,
Φάρμακον μὲν συσκευασθὲν γῆθεν αὐτὸν ἁρπάζει.
Τὸ δὲ τοσοῦτον μέγεθος αὐτοῦ τῆς βασιλείας
Εἰς δέκα μεταβέβηκεν ἄνδρας εὐπολεμιστάς,

Τῶν

Τῶν Ἀλεξάνδρου δηλαδὴ τοὺς πρώτους δορυφόρων
Κατατμηθεῖσα καὶ μερισθεῖσα εἰς δέκα διαιρέσεις.
Ὁ μὲν γὰρ ἐκυρίευσε Συρίας, καὶ Φοινίκης,
Ὁ δὲ κατῆρξε γῆς Θρᾳκῶν, ἄλλος Παφλαγονίας,
Ἀσία δ' ἄλλον ἔλαχεν. ὁ δέ γε Πτολεμαῖος
Τὴν γῆν ἐσφετερίσατο μόνος τὴν τῆς Αἰγύπτου,
Ἐξ οὗ καὶ πάλιν Αἴγυπτος ἔσχεν ἀρχὴν τοῦ κράτους.
Τοῦτον ἡμέροις ἔβλεψεν ἡ τύχη τοῖς βλεφάροις,
Καὶ πᾶν ἀπέβη κατὰ νοῦν τούτῳ τῷ Πτολεμαίῳ.
Οὗτος κατέδραμε πολλῶν χωρῶν καὶ Παλαιστίνης,
Καὶ γέγονε πολύχρυσος, καὶ βρίθων ἦν τῷ πλούτῳ,
Οἱ μετὰ τοῦτον τοιγαροῦν κατάρξαντες Αἰγύπτου,
Τὴν τύχην καὶ τὴν εὔκλειαν ζηλοῦντες τὴν ἐκείνου,
Καλεῖσθαι πάντες ἤθελον ἐκ τούτου Πτολεμαῖοι.
Τοῦ πρώτου Πτολεμαίου δὲ τὸν βίον ἐκλιπόντος,
Τὸν μετ' αὐτὸν Φιλάδελφον ἐπίκλην Πτολεμαῖον
Αἴγυπτος ἔσχεν ἀρχηγὸν, ὃς πρῶτος βασιλέων
Τὴν Ἀλεξάνδρου τέθεικε βίβλων πολλῶν μητέρα.
Ἀπειραρίθμους γὰρ αὐτόν φασιν βίβλους ἀθροῖσαι
Εἰς ὅλας τεσσαράκοντα φθανούσας μυριάδας.
Εἶχε μὲν οὕτως εὐτυχῶς τὸ Πτολεμαίων κράτος,
Καὶ πάλιν εἶχεν Αἴγυπτος εὔκλειαν βασιλείας.
Ἀλλ' ἦν οὐδὲν, ὡς ἔοικε, μόνιμον ἐν τῷ βίῳ,
Οὐ πλοῦτος, οὐ βασίλειον κράτος, οὐ δυναστεία.
Πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις κράτορσι τῆς χώρας Αἰγυπτίων
Καὶ Κλεοπάτρα βασιλὶς Αἰγύπτου γεγονυῖα
Ἐκ δεξιᾶς Ῥωμαϊκῆς τὸ κράτος ἀφῃρέθη,
Τοῦ Καίσαρος τοῦ σεβαστοῦ ταύτην χειρωσαμένου.
Κἀντεῦθεν πάλιν ἐρρύησαν τὰ τῆς Αἰγύπτου σκῆπτρα,
Ἐν ἔτεσιν ἀνθήσαντα καὶ πρὸς ἀκμὴν ἐλθόντα
Τοῖς ὅλοις ἐνενήκοντα πρὸς τοῖς διακοσίοις.
Οὐ μόνην δὲ τὴν Αἴγυπτον εἷλον Ῥωμαίων χεῖρες,
Ἀλλὰ καὶ σύμπασαν ὁμοῦ τὴν ὑπὸ τὴν σελήνην.
Καὶ ταῦτα μὲν ὡς δυνατὸν ἱστόρηται τῷ λόγῳ
Ἐπιδρομάδην καὶ σαφῶς ὡς ἐμαυτόν σοι πείθω.
Προσῆκον δὲ γ' ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τέχνης οὐχὶ πόρρω,
Ἐπιμνησθῆναι μικρῶν πραγμάτων Ἑλλήνων,
Τὴν γλῶτταν τι χαρίσασθαι τοῖς κατὰ τοὺς Ἑβραίους.
Λιμός ποτε κατέλαβε βαρὺς τὴν Χαναναίαν,
Καὶ πάντας ἐπεβόσκετο τὸ τοῦ κακοῦ πυρφόρον,
Καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις Ἰακὼβ εἶχε τὸν οἶκον πάντα.
Ὁ τοίνυν θεῖος Ἰσραὴλ, οὕτω γὰρ μετεκλήθη,
Τὸν μὲν ἀκούσας Ἰωσὴφ τὸν ἐκ Ῥαχὴλ τεχθέντα
Ἐπισκοπεύειν Φαραὼ τὴν τῆς Αἰγύπτου χώραν,
Τὸ δὲ καὶ μηχανώμενος λύσιν εὑρεῖν τοῦ πάθους,
Ἔγνω λιπεῖν τὴν ἑαυτοῦ χώραν μεταναστεῦσαι.
Ἀθροίσας οὖν τοὺς ἑαυτοῦ δούλους, υἱοὺς, ἐγγόνους,
Τὰς ὅλας ἑβδομήκοντα ψυχὰς σὺν ἄλλαις πέντε,
Εὐθυδρομεῖ πρὸς Αἴγυπτον· βλέπεσθαι φιλοφρόνως
Τῷ Φαραὼ τοῖς ὑπ' αὐτὸν καὶ πρὸ τῶν ἄλλων πάντων.
Ὁ μέγας τοῦτον Ἰωσὴφ βλέπει γλυκείαις κόραις,
Ἐν γῇ Γεσὲμ οἰκίζεται χώρᾳ τῆς Ἀρραβίας.
Εὐπαθεῖ τοῖς ἀγαθοῖς, ψωμίζεται πρὸς κόρον,
Καὶ τὸν ὀδόντα τοῦ λιμοῦ τὸν φθαρτικὸν ἐκφεύγει.
Τὰ μετὰ ταῦτα τινὰ δὲ; θνήσκει μὲν ὁ γεγηρὼς,
Ὁ δωδεκάπαις Ἰακὼβ, ἔσχατον γῆρας φθάσας.
Καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἰωσὴφ, καὶ Φαραὼ σὺν τούτοις,
Ἄλλος δ' ἀνίσταται πικρὸς ἄρχων τοῖς Αἰγυπτίοις,
Καὶ τούτῳ κλῆσις Φαραώ. τοῖς γὰρ τῶν Αἰγυπτίων
Ἄρχουσιν ἦν εἰς εὔκλειαν τὸ Φαραὼ καλεῖσθαι,

Const. Man.

A do regni ejus ad X. viros fortissimos transiit, qui primi fuerant Alexandri satellites. Horum unus potitus est Syria & Phœnice: alius imperavit in Thracia: alius in Paphlagonia: alium Asia consequuta est: Ptolemæus solus Ægyptum in potestatem suam redegit. Inde rursus Imperii principium habuit Ægyptus. Hunc blandis adspexit oculis fortuna. Itaque quum alias regiones, tum Palæstinam peragravit; & magnam vim auri opumque nactus est. Quo factum, ut ii, qui post ipsum Ægypto imperarunt, fortunam ac gloriam ejus expetentes, vocari omnes ab ipso Ptolemæi voluerint. B Quum autem primus ille Ptolemæus mortuus esset: Ptolemæum cognomento Philadelphum principem Ægyptus habuit, qui regum primus ex Alexandria multorum librorum matrem fecit. Infinitos enim libros ajunt ipsum collegisse, ad quater nimirum centena millia. Verum nihil erat (uti videtur) in vita durabile: non opes, non regium Imperium, non potentia. Nam præter alios Ægypti principes, quum etiam Cleopatra regina facta esset: manu ei Romana Imperium est ademptum, postquam Augustus Cæsar eam cepisset. Ex eo tempore defluxerunt Ægypti sceptra, quæ C ad summum pervenerant, & annis totis ducentis ac nonaginta floruerant. Neque tantum Romanæ manus Ægyptum ceperunt, sed omnem præterea terram lunæ subjectam. Atque hæc quidem omnia narratione complexi sumus brevi ac dilucida, sicut equidem mihi persuadeo. Convenire autem mihi videtur, nec artis expers esse, ut paulisper obliti rerum Græcarum, loquamur de iis, quæ apud Hebræos acta sunt. Invasit aliquando fames Chananæam gravis, eaque calamitas in omnes pariter sæviebat, ac præter alios Jacobi familiam urgebat. Itaque divinus hic Israelus (sic enim deinceps vocabatur) D partim audiens Josephum, suum a Rachela filium, præfectum Pharaonis in Ægypto esse: partim illo se malo liberare studens: decrevit relinquere patriam, & illuc commigrare. Quamobrem collectis suis mancipiis, liberis, nepotibus, qui omnes erant animæ septuagintaquinque, recta pergit in Ægyptum, adspicitur amanter a Pharaone ac subditis, supraque cæteros omnes magnus ille Josephus eum suaviter intuetur. In terram Gesem collocatur, quæ erat Arabiæ regio. Fruitur bo- E nis, ad satietatem pascitur, lethalemque famis dentem evadit. Quid inde factum? admodum senex moritur, duodecim liberum pater, quum senium extremum attigisset. Moritur & Josephus, & cum his Pharao quoque: pro quo surgit alius, imperans Ægyptiis acerbe, qui & ipse Pharao nuncupabatur. Nam Ægyptiorum principibus gloriosum erat Pharaonum no-

Edit. Paris. pag. 20.
X. Alexandri successores.
Ptolemæus Lagi filius Ægypti rex.
Ptolemæus Philadelph.
Bibliotheca Alexandrina.
Cleopatra regnum amisit.
Res Hebræa
pag. 21.

men, quod Pharaonis gloriam sibi vindicarent, ejus qui hoc nomine primus Ægyptiis imperarat; sicut Romanorum Imperatores posterioribus sæculis omnes se Cæsares appellari volebant, quod in Cæsaris, qui primus rerum potitus est, familiam fortunamque se vellent insinuare. Hic igitur Pharao nationem Hebræorum valde auctam cernens, magisque adhuc crescere, florum instar, qui sunt in arboribus, & instar arenæ maris; infestus erga ipsos fraudes nectebat. Ac primo quidem mandabat obstetricibus, ut fœtus primum e maternis alvis prodeuntes occiderent. Hæc molitio quum ex animi sententia non succederet, aliud consilium capit, & Hebræos conficere lateres, ac urbes munitas eas struere sibi cogit. Dictum factum. Laborabant, affligebantur, conficiebant lateres, opus faciebant, urbes extruebant. Habebant & sævos operum exactores, qui gravabant, intendebant, augebant afflictiones. Ut simpliciter dicam, hostium loco miseros habebant. Quapropter ærumnosissimi & infelices Hebræi miserabilibus Deum vivum vocibus implorabant, eumque rogabant, ut in his necessitatibus eos liberaret. Flectitur ergo gemitibus ipsorum Deus. Adspicit laborem gravem, miseretur, adficitur, Mosen mittit eis, virum magnum, Dei spectatorem, qui de necessitatibus eos liberaret, laboribus levaret, ex acerba & tristi Ægypto educeret. Itaque descendit Moses, indicat Pharaoni quod imperatum esset a Deo; atque dimitteret Israelitas, nec amplius detineret, hortatur. Nihil sermone vatis Pharao commovetur, nec Dei manus omnipotentis formidat; sed quoties id promisisset, toties fidem fallit. Inde factum, ut Dei spectator vates de mandato divino pœnas irrogare cogeretur. Verum vipereus ille Pharao alumnus improbitatis, quum acerba flagella ipsi admovebantur, abjecto erat animo, & Mosem suppliciter orabat, ut ad calamitatis graviumque dolorum levationem annueret. Obsecrabat etiam Deum, lamentisque placabat, seque concessurum Hebræis libertatem pollicebatur. At ubi plagæ cessassent, homo

Edit. Paris. pag. 25.

duræ cervicis erat. Tandem gravi flagello, cæterisque sæviore, primogenitorum videlicet morte commotus: libertatem Hebræorum nationi concedit. Sed rursus eosdem ab itinere revocat, armatisque validis copiis, ipse vectus aurea in quadriga, persequitur abeuntes a tergo, tamquam fugitivos. Inde rubri maris accidit verberatio, & nova inusitataque divisio, populique transitus, tamquam media in terra, & superbi

Ægyptiorum submersio.

Pharaonis ducum demersio, armatarumque copiarum in aquis stratum sepulcrum. Facti sunt esca piscibus in mari viventibus. Etenim ne nuncias quidem cladis superest fuit. Hinc institutæ sunt triumphales Deo choreæ. Prædicabatur Deus, ac Moses celebrabatur: Hebræis lætitiæ

A Οἰκειουμένους ἑαυτοῖς τοῦ Φαραὼ τὸ κλέος
Τοῦ πρώτου χρηματίσαντος κράτορος Αἰγυπτίων.
Ὡς οἱ Ῥωμαίων βασιλεῖς ἐν τοῖς ὑστέροις χρόνοις
Καίσαρας πάντες ἤθελον αὐτοὺς κατονομάζειν,
Εἰς τὸ τοῦ πρώτου Καίσαρος τοῦ μεμοναρχηκότος
Γένος εἰσάγοντες αὐτοὺς καὶ τῆς ἐκείνου τύχης.
Οὗτος οὖν ὁ Φαραὼ τὸ γένος τῶν Ἑβραίων
Ὑπεραυξόμενον ὁρῶν εἰς πληθυσμὸν ἐλαύνειν,
Ὡς ἄνθη δένδρων ἀνθαλοῦν, ὡσὰν θαλάσσης ἄμμον,
Καὶ δυσμεναίνων κατ' αὐτῶν ἠρτύετο τοὺς δόλους.
Καὶ πρῶτα μὲν ἐπέσκηπτε ταῖς μαίαις ὥστε κτείνειν
Τὰ πρώτως νεῦν προκύπτοντα τῆς μητρῴου θαλάμου.
Ὡς δ' οὐκ ἐχώρει κατὰ νοῦν ἡ μηχανορραφία,
B Ἄλλην βουλὴν βουλεύεται, καὶ πλινθουργεῖν Ἑβραίους,
Καὶ πόλεις κτίζειν ὀχυρὰς αὐτοὺς κατηναγκάζει.
Ἔργον ὁμοῦ καὶ τὸ κελευσθέν, ἐμόχθουν, ἐτλαπάθουν,
Ἐπλινθεύοντο, εἰργάζοντο, τὰς πόλεις ᾠκοδόμουν,
Ἦσαν αὐτοῖς καὶ χαλεποὶ τῶν ἔργων ἐπιστάται.
Ἐβάρυνον, ἐπέτεινον, ηὔξανον τὰς κακώσεις.
Ἁπλῶς εἰπεῖν, ὥσπερ ἐχθροῖς ἐχρῶντο τοῖς δειλαίοις.
Οἱ τοίνυν τλησιπαθήσαντες καὶ τάλανες Ἑβραῖοι
Οἰκτραῖς ἐβόησαν φωναῖς πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα,
Καὶ λυτρωτὴν τῶν ἀναγκῶν ᾔτουν αὐτὸν γενέσθαι.
Κάμπτεται τοίνυν ὁ Θεὸς τοῖς στεναγμοῖς ἐκείνων,
Βλέπει τὸν μόχθον τὸν βαρύν, οἰκτείρει, δυσωπεῖται,
Καὶ πέμπει τούτοις Μωϋσῆν τὸν μέγαν, τὸν θεόπτην,
C Τῶν ἀναγκῶν ῥυσόμενον, κουφίσοντα τοὺς πόνους,
Καὶ τῆς πικρᾶς ἐξάξοντα καὶ στυγνῆς Αἰγύπτου.
Κάτεισι τοίνυν Μωϋσῆς, τῷ Φαραὼ μηνύει
Τὰ κελευσθὲν ὑπὸ Θεοῦ, καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας
Πέμπειν ἐκεῖθεν παραινεῖ, καὶ μὴ κατέχειν ἔτι.
Οὐ δυσωπεῖται Φαραὼ τοῖς λόγοις τοῦ προφήτου,
Οὐ δειλιᾷ τὰς τοῦ Θεοῦ παντοδυνάμου χεῖρας,
Πολλάκις δ' ὑποσχόμενος ψεύδεται τοσαυτάκις,
Καὶ γίνεται πολύχροος ποικίλος χαμαιλέων.
Ἐντεῦθεν ἐκβιάζεται προφήτης ὁ θεόπτης,
Οὕτω Θεοῦ κελεύσαντος, ἐπαγαγεῖν κολάσεις.
Ὁ δ' ἐχιδνώδης Φαραὼ τὸ τῆς κακίας θρέμμα
Τῶν μὲν μαστίγων αὐστηρῶς αὐτῷ προσαγομένων
D Ἐταπεινοῦτο, καὶ Μωσῆν ἱκέτευεν ἐνθύμως
Νεῦσαι πρὸς λύσιν τοῦ δεινοῦ καὶ τοῦ τῶν πόνων βάρους.
Ἐποτνιᾶτο, καὶ Θεὸν κλαυθμοῖς ἐξιλεοῦτο,
Καὶ λύσιν ἐπηγγέλλετο βραβεῦσαι τοῖς Ἑβραίοις.
Τῶν δὲ πληγῶν ἀνεθεισῶν ἡ σκληροτραχηλία
Ἄκαμπτος ἦν ἀνένδοτος οἷα τ' αὐτὸς ἐκεῖνος.
Τέλος βαρείᾳ μάστιγι πάντων χαλεπωτέρᾳ
Τῷ πρωτοτόκων τῷ πικρῷ θανάτῳ δυσπαθήσας
Ἐλευθερίαν δίδωσι τῷ γένει τῶν Ἑβραίων.
Καὶ πάλιν μεταμέλεται, καὶ στρατιὰν ἀθροίσας
Ἁρματηλάτας, ἱππαστάς, ὁπλίτας, σακεσφόρους,
Αὐτός τ' ἐποχησάμενος ἅρματι χρυσηλάτῳ.
E Ὀπίσω κατεδίωκεν ἐκείνων ὡς φυγάδων,
Ὡς πάλιν πρὸς τὴν Αἴγυπτον Ἑβραίους ὑποστρέψας.
Ἐντεῦθεν πλῆξις ἐρυθρᾶς καὶ σχίσις καινοτέρα,
Καὶ τοῦ λαοῦ διάβασις ὡς ἐπὶ μέσης χέρσου,
Καὶ βυθισμὸς ταγματαρχῶν τῶν σοβαροπροσώπων,
Καὶ Φαραὼ τοῦ θρασυουργοῦ καὶ τολμηροκαρδίου,
Καὶ τάφος ὑδατόστρωτος ὁπλιτικῆς ἰσχύος.
Ἔδυσαν πάντες εἰς βυθὸν τεισάτω, δορρυλάται,
Ἰχθύσιν ἐχρημάτισαν τροφὴ θαλασσοβίοις.

Οὐδὲ γὰρ εἷς τῆς συμφορᾶς ἄγγελος ὑπελείφθη.
Ἐντεῦθεν ἐπινίκιοι Θεῷ χοροστασίαι.
Ἐμεγαλύνετο Θεός, καὶ Μωϋσῆς ὑμνεῖτο.
Καὶ φέγγος μὲν ἀνέτελλεν Ἑβραίοις εὐφροσύνης,
Τοὺς δ' Αἰγυπτίους σκοτασμοὶ τῆς συμφορᾶς ὀρόφουν.
Οἱ δὲ φυγόντες Αἴγυπτον Ἰσραηλῖται τότε
Ἑξήκοντα τὸν ἀριθμὸν ἦσαν μυριανδρίαι,
Ἄνευ βρεφῶν καὶ γυναικῶν καὶ παίδων ἀνηλίκων.
Ἡγεῖτο γοῦν ὁ Μωϋσῆς τοῦ πλήθους τοῦ τοσούτου,
Καὶ γογγυσμὸν ἠνείχετο τοῦ στασιώδους ὄχλου,
Καὶ πικρασμοὺς τοὺς ἀπ' αὐτῶν ἔφερεν εὐκαρδίως.
Ἦγε δὲ τούτους Μωϋσῆς ἐρήμοις ἐν ἀβάτοις,
Τοῦτο Θεοῦ κελεύσαντος καὶ κρίναντος συμφέρον.
Ὕδωρ ἐκ πέτρας ἔβλυζε, πτηνῶν ἔβρεχε σάρκας,
Ἐμαννοδότει, καὶ τροφὴν ἐψώμιζεν ἀγγέλων.
Ὡς ἀετὸς ἐσκέπαζεν ἀετιδεῖς ἀπτέρους.
Ὥδευον τοίνυν ἀκλινῶς εἰς τὴν ἐπηγγελμένην,
Τὴν ἀπ' Αἰγύπτου δ' ἕως γῆς ὁρίων Παλαιστίνης
Εἰς ὅλοις τεσσαράκοντα τοῖς ἔτεσι διῆλθον.
Καὶ πᾶν δυσκαταμάχητον ἔθνος καὶ φρικαλέον,
Καὶ γένος πᾶν ἀλλόφυλον καὶ πλῆρες δυσσεβείας
Ὡς δρεπανῖται λήϊον ἐθέριζον ῥιζόθεν.
Ἀλλ' ὁ μὲν θεῖος Μωϋσῆς τὸν βίον ἀπολείπει,
Πολὺν αὐτοῦ καταλιπὼν πόθον τοῖς ὁμοφύλοις,
Καὶ νόμον δοὺς ὑπὸ Θεοῦ πλαξὶν ἐγγεγραμμένον.
Ὥσπερ ἀστὴρ ἡμεραυγὰς ὑπὸ τὴν γῆν ἐκρύβη.
Μετὰ Μωϋσῆν δ' ὁ τοῦ Ναυῆ παῖς Ἰησοῦς κυροῦται
Τοῦ δημαρχεῖν καὶ βοηθεῖν τοῦ τῶν Ἑβραίων σμήνους.
Οὗτος αὐτοῖς κληροδοτεῖ τὴν γῆν τῆς Παλαιστίνης,
Ἣν ἐπηγγείλατο Θεὸς Προπάτορσι τοῖς θείοις,
Καὶ τῶν φυλῶν ἐμέρισεν ἑκάστῃ τὸ προσῆκον,
Ἄνευ φυλῆς τῆς τοῦ Λευΐ. ταύτῃ γὰρ ἀντὶ λάχους
Τὰ τοῦ Θεοῦ καὶ σὺν Θεῷ κατεκληροδοτήθη.
Οὗτος δυνάστας Χαναὰμ καὶ πάντας τοὺς προσχώρους
Ῥιζῶν ἀνεῖλεν ἀπ' αὐτῶν βραχίονι μεγάλῳ.
Καὶ τούτου ἐμβάντος δὲ τὴν ἅλμην τὴν τοῦ βίου,
Κριταὶ κατῆρχον τοῦ λαοῦ καὶ πάντα διεκόσμουν,
Μέχρις Ἠλεὶ καὶ Σαμουὴλ τοῦ προφητικωτάτου.
Ἕως μὲν οὖν ἐνέμενον τοῖς νόμοις τοῖς ἐνθέοις,
Καὶ τὸν Θεὸν ἐσέβοντο καρδίαις ἀδιστάκτοις,
Ἔθνους ὑπέρτεροι παντὸς καὶ γένους ἐκυροῦντο,
Καὶ κατὰ ῥοῦν ἐφέρετο τούτοις ὁ βίος ἅπας.
Ἡνίκα δ' ἐξεφέροντο πρὸς εἰδωλολατρείαν,
Καὶ προσετίθεντο θεοῖς ἀψύχοις καὶ ματαίοις,
Εὐθέως παρεδίδοντο τοῖς δυσμενέσι δοῦλοι.
Μέχρι μὲν οὖν καὶ Σαμουὴλ κριταὶ τούτων κατῆρχον.
Μετὰ δὲ ταῦτα βασιλεὺς αἰτήσασιν ἐδόθη
Ἀπὸ φυλῆς Βενιαμὶν Σαοὺλ τοῦ Κὶς ὁ γόνος.
Καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Δαβὶδ ὁ μέγας ἐν προφήταις,
Τοῦ γένους κράτωρ γίνεται θρέμματα τότε νέμων,
Καὶ καθεξῆς τρεῖς καὶ δέκα μέχρις Ἰεχονίου.
Ἀφ' οὗ τὸ τρίτον ἀπελθὼν ὁ Ναβουχοδονόσορ
Τὴν πόλιν ἐνεπύρισε καὶ τὸν ναὸν τὸν θεῖον,
Καὶ τὸν λαὸν μετῴκισεν ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος.
Τοῦ δὲ Δαβὶδ κατάρχοντος τότε τῶν ὁμοφύλων,
Ὁ πρὸς τοὺς Τρῶας πόλεμος Ἕλλησιν ἐκροτήθη,
Χάριν Ἑλένης γαμετῆς οὔσης τοῦ Μενελάου.
Ταύτην ἐγὼ βουλόμενος τὴν μάχην ἱστορῆσαι,
Καθὼς τοῖς ἱστορήσασι γράφεται περὶ ταύτης,
Καὶ μᾶλλον λέγειν οὐ καθὼς Ὅμηρος ἀναγράφει,

Constant. Man.

A splendor illucescebat, quum Ægyptii caligine densa opprimerentur. Israelitæ autem qui id temporis ex Ægypto fugiebant, erant numero sexcenta virorum millia, sine fœminis, & infantibus, & imberbibus pueris. Tantæ igitur multitudinis dux erat Moses, & murmurationes seditiosæ turbæ tolerabat, acerbitatesque profectas ab ipsis miti corde ferebat. Ducebat autem eos Moses per solitudines invias, & inaccessas, quemadmodum mandarat Deus, & expedire statuerat. Aquam excussit e saxo, carnibus volucrum pluit, manna dedit eis, angelorum cibo suos pavit. Sicut aquila B operuit pullos implumes. Proficiscebantur igitur recta in terram promissam ab Ægypto usque ad fines terræ Palæstinæ. Totis vero solitudinem annis quadraginta peragrarunt, omnemque nationem bellicosam ac terribilem, & gentem omnem alienigenam & impietatis plenam funditus demessuerunt, ut segetem messores resecare consueverunt. Tandem divinus ille Moses e vita migrat, magno nationi desiderio sui relicto: dataque illis lege divinitus tabulis inscripta, diurni sideris instar sub terram est occultatus.

Post Mosem autem Jesus Navæ filius confirmatur, ut tribunus ac præ- C fectus Hebræorum nationis esset. Hic per sortem eis terram Palæstinam distribuit, quam Deus ipsorum majoribus promiserat. Concessit autem singulis tribubus partem suam, excepta Levi tribu. Nam illi sortis suæ loco res divinæ una cum ipso Deo obtigerunt. Hic & principes Chananæos, & omnes finitimos ab ipsis usque radicibus, forti brachio evulsit. Quum autem & ipse vitæ hujus mare trajecisset, Judices populum habebant in potestate, omniaque gubernabant, usque ad Eli & Samuelem vatem maximum. Quam quidem diu divinis legibus constanter inhærebant, Deumque cor- D dibus non ambiguis venerabantur: quavis gente ac natione superiores erant, vitamque universam ex animi sententia transigebant. Quoties autem ad deastrorum cultum exorbitabant, & mentem ad inanimes vanosque Deos adjiciebant: statim adversariis in servitutem tradebantur. Igitur usque ad Samuelem Judices imperarunt. Deinceps eis rex datus est, uti petierant, Saulus Cisi filius de tribu Beniamin. Post Saulum David, magnus ille vates, gentis fit princeps, dum oves pasceret. Successerunt ordine tredecim ad Jechoniam usque: cujus tempore quum E Nabuchodonosor ter venisset, urbem cum divino templo exussit, & populum in Babyloniam regionem transtulit. Davide autem nationi suæ imperante, Græci bellum adversus Trojanos moverunt, Helenæ causa, quæ Menelai conjunx erat. Hoc bellum equidem memoriæ proditurus, quemadmodum ab iis describitur, qui illud viderunt, adeoque dicturus, ab Homero non recte descriptum esse,

De Jesu Navæ filio.

Edit. Paris. pag. 23.

Regnum Israeliticum.

De bello Trojano vera, non Homerica narratio.

veniam a benevolis lectoribus postulabo. Nam Homerus lingua mellitus & illecebrosus, narrationes quidem suas instituit, narrationibus doctis utens: verum alicubi quædam flectit & invertit. At enim ipsa res mihi commemoranda venit. Filio Laomedontis, Trojanæ gentis principi, conjunx erat Hecuba, Cissei filia, multorum e marito suo liberum mater. Hæc quum prægnans esset, ac partui vicina: nocturnorum somniorum terriculamentis percellebatur. Nam videre sibi videbatur facem flammeam carbonariam, prodeuntem e verendis suis, & cautentem igne urbem universam, una cum Idæ silvis.

Hecubæ somnium.

Audit hoc Priamus, cum vatibus communicat. Intelligit tam sibi, quam urbi utile futurum, si foetus ille feris bestiis exponatur, vel ad interitum ardentem in ignem conjiciatur. Paulo post Alexander in lucem prodiit, infans venustus, formosus, facie lepida.

Casus infelices Alexandri.

Debebat heic Priamus, nulla ejus habita ratione, prodeuntem ex alvo infantem statim perdere: verum victus a natura, in lucem edito parcit. Quumque se putaret astutiam fortunæ decepturum: exponit eum in agrum, ab aliis educandum. qui ager ab ipso Paride, Parius est appellatus, abjectus erat negligenter: reperitur a pastoribus: miserti sunt: tollunt: curam infantis habent: Paridemque vocatum, infantum more educant.

Edit. Paris. pag. 24.

Quumque jam accessisset ad annos adolescentiæ, Priamus eum suas in ædes recipit: arbitratus, se jam vitasse damnum, ab ipso imminens. Verum telæ fortunæ revolvi non poterant, quodque semel constitutum erat, non poterat dissolvi. Nam quum Alexander cognatum quemdam occidisset, non ille quidem ea animi proposito, cæde tamen perpetrata, Troja Spartam ad Menelaum discedit. Excipit is hominem benigne, velut amicum: complectitur; omne benevolentiæ genus exhibet. Heic ludus tuus conspicitur, tyranne amor; heic ludus tuus, & semen inimicitiæ, de quo claram belli caminum excitasti.

Occasiones ad Helenam raptam.

Abit peregre Menelaus, Paris solus relinquitur. Videt in ædibus Menelai conjugem. Erat ea mulier perpulchra, venustis superciliis & colore, pulchris genis & facie, grandibus oculis, colore niveo, rotundis oculis, teneris, nemus quasi quoddam gratiis abundans, brachiis albis, delicata, plane viva quædam elegantia, facie candida, genis rosei coloris, facie venusta, formosis oculis, pulchritudine non adscitita, colore nativo. Tingebat albedinem color roseus, rubens, ac si quis ebur splendente purpura tingat. Collum prælongum, candidum. Unde ficta est fabula; formosam Helenam e cygno fuisse procreatam.

Helenæ descriptio.

Adspicit hanc Alexander: a forma capitur: & quid multa vel dicenda sunt, vel scribenda? Rapit hanc volentem: fugitivus abscedit. Quumque fuga recte institui alio modo non posset, navem ingressus maritimam, in Phœnicen abit, omisso itinere, quod Trojam versus duceret. Suspicabatur

Helenæ raptus.

A Συγγνώμην ἐξαιτήσομαι παρὰ τῶν εὐγνωμόνων.
Ὅμηρος γὰρ ὁ μελιχρὸς τὴν γλῶτταν καὶ θελξίνους
Μεθόδοις χρώμενος σοφαῖς οἰκονομεῖ τοὺς λόγους,
Ἐνιαχοῦ δὲ τὰ πολλὰ στρέφει καὶ μεταστρέφει,
Ἀλλὰ γὰρ ἤδη μοι λοιπὸν ταῦτα διηγητέον.
Τῷ Λαομέδοντος παιδὶ τῷ φιλαρχοῦντι Τρώων,
Πριάμῳ σύζυγος συνῆν Ἑκάβη παῖς Κισσέως,
Καὶ μήτηρ ἐχρημάτισε πολλῶν ἐκ τούτου παίδων.
Ἔχουσα γοῦν κατὰ γαστρὸς καὶ πρὸς τὸ τίκτειν οὖσα,
Φοβήτροις ἐταράττετο νυκτέρων ὀνειράτων.
Βλέπειν γὰρ ἔδοξε δαλὸν φλόγιον ἀνθρακιὰν
Ἐκ τῆς αἰδοῦς προκύπτοντα ταύτης, καὶ πυρπολοῦντα
Τὴν πόλιν ἅπασαν ἁμοῦ καὶ τὰς τῆς Ἴδης ὕλας.
B Ἀκούει τοῦτο Πρίαμος, τοῖς μάντεσι κοινοῦται,
Μανθάνει χρήσιμον αὐτῷ γενέσθαι καὶ τῇ πόλει,
Ἂν τὸ γεννηθησόμενον θηρείοις ἐκτεθείη.
Ἢ τῷ πυρὶ τῷ καυστικῷ πρὸς ὄλεθρον ῥιφείη.
Μετὰ μικρὸν Ἀλέξανδρος ἐξέθορεν εἰς φάος,
Χάριεν βρέφος, εὐπρεπές, ἀστεῖον τῷ προσώπῳ.
Ἐχρῆν μὲν οὖν τὸν Πρίαμον μελήσαντα μηδ' ὅλως
Εὐθὺς προκύψαν ἐκ γαστρὸς τὸ βρέφος ἀφανίσαι.
Ὁ δὲ τῇ φύσει νικηθεὶς φείδεται τοῦ τεχθέντος.
Νομίζων δὲ σοφίσασθαι τὸ δραστικὸν τῆς τύχης,
Ἄλλοις ἐκθρεψομένοις ἐκτίθησιν εἰς χῶρον,
Τὸν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Πάριος Πάριον κεκλημένον.
Ἔρριπτο τοίνυν ἀμελῶς, εὗρον αὐτὸ ποιμένες,
C Ὠκτείρησαν, ἀνείλοντο, κήδονται τοῦ νηπίου,
Καὶ βρεφικῶς ἐκτρέφουσι Πάριν ὀνομακότες.
Ἤδη δ' αὐτὸν ἐγγίσαντα μειρακίων ἡλικίᾳ
Ὁ Πρίαμος συνέστιον αὐτὸν παραλαμβάνει,
Νομίσας ὡς ἐξέφυγε τὴν ἀπ' ἐκείνου βλάβην.
Ἀλλ' ἦσαν ἀμετάκλωστα τὰ νήματα τῆς τύχης,
Καὶ τὸ καθάπαξ κυρωθὲν οὐκ ἦν ἀναλυθῆναι.
Ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος τινὰ τῶν ὁμογνίων κτείνας,
Οὐχ ἑκουσίαις μὲν ὁρμαῖς, πλὴν ὅμως δράσας φόνον,
Ἀπαίρει πρὸς Μενέλαον ἐκ Τροίας ἐπὶ Σπάρτην.
Δέχεται τοῦτον εὐμενῶς ἐκεῖνος οἷα φίλον,
Φιλοφρονεῖ τε, ξεναγεῖ, παντοίως δεξιοῦται.
Ἐνταῦθά σου τὸ παίγνιον τύραννε τοῦτον ἔρως,
D Ἐνταῦθά σου τὸ παίγνιον καὶ τὸ τῆς ἔχθρας σπέρμα,
Ὅθεν ἀνῆψας λιπαρὰν κάμινον τοῦ πολέμου.
Ἀποδημεῖ Μενέλαος, λείπεται Πάρις μόνος.
Τὴν Μενελάου γαμετὴν κατὰ τὸν οἶκον βλέπει
Ἦν ἡ γυνὴ περικαλλής, εὔοφρυς, εὐχρουστάτη,
Εὐπάρειος, εὐπρόσωπος, βοῶπις, χιονόχρους,
Ἑλικοβλέφαρος, ἁβρά, χαρίτων γέμον ἄλσος,
Λευκοβραχίων, τρυφερά, κάλλος ἄντικρυς ἔμπνουν,
Τὸ πρόσωπον κατάλευκον, ἡ παρειὰ ῥοδόχρους,
Τὸ πρόσωπον ἐπίχαρι, τὸ βλέφαρον ὡραῖον,
Κάλλος ἀνεπιτήδευτον, ἀβάπτιστον, αὐτόχρουν,
Ἔβαπτε τὴν λευκότητα ῥοδέχροια πυρίνη,
Ὡς εἴ τις τὸν ἐλέφαντα βάψοι λαμπρᾷ πορφύρᾳ.
Δειρὴ μακρά, κατάλευκος, ὅθεν ἐμυθουργήθη,
E Κυκνογενῆ τὴν εὔοπτον Ἑλένην χρηματίζειν.
Ὁρᾷ ταύτην Ἀλέξανδρος, ἁλίσκεται τῷ κάλλει.
Καὶ τί πολλὰ καὶ περιττὰ μακρηγορεῖν καὶ γράφειν;
Ἁρπάζει ταύτην θέλουσαν, φυγὰς ἀποδιδράσκει.
Καὶ τὴν φυγὴν ἀδυνατῶν ἄλλως εὖ θέσθαι,
Εἰς ναῦν ἐμβὰς ἁλίπλοον ἀπαίρει πρὸς Φοινίκην,
Ἐκ τῆς φερούσης ἐκτραπεὶς πορείας τῆς πρὸς Τροίαν.

Δίωξιν γὰρ ὑπώπτευε ἐκ τῶν ἀδικηθέντων.
Ὑποληφθεὶς δὲ πνεύμασι σφοδροῖς πολυταράχοις
Μόλις εἰς ἓν ὡρμίσατο στομάτων τῶν τοῦ Νείλου
Κανωβικὸν ὀνομασθὲν ἐν χρόνοις τοῖς ὑστέροις,
Ἔνθα ἐδέδμητο ναὸς ἥρωος Ἡρακλέους,
Τοῖς προσφυγεῖν δωρούμενος ἀνθρώποις ἀσυλίαν,
Εἰς τοῦτον τοίνυν τὸν ναὸν φυγόντες ὑπὸ δέους
Οἱ συμφυγόντες Πάριδι καὶ συναποπλεύσαντες,
Πολλὰς αὐτοῦ κατέχεον ὕβρεις καὶ λοιδορίας,
Ἐκτραγῳδοῦντες τὰ δεινὰ τὰ παρ' αὐτοῦ πραχθέντα,
Τὴν ὕβριν, τὴν ἀσέβειαν τὴν εἰς τὸν ξενοδόχον,
Τὴν ἁρπαγὴν τῆς γυναικός, καὶ μὴν καὶ τῶν χρημάτων.
Ἀκούει ταῦθ' ὁ στρατηγὸς ὁ κληραρχῶν τοῦ τόπου·
Ἀκούει ταῦτα καὶ Πρωτεὺς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου,
Καὶ γίνεται μετάπεμπτος ὁ Πάρις πρὸς ἐκεῖνον
Σὺν γυναικί, σὺν χρήμασι, σὺν τοῖς συνεπομένοις.
Ὁ μὲν οὖν ἐπυνθάνετο τίς ἡ γυνὴ καὶ τίνος,
Καὶ πόθεν ἀφελόμενος ταύτην περιεπλανᾶτο.
Ἀλέξανδρος συνέπλαττε ψευδοσυνθέτους λόγους,
Ὅτι Πρωτεὺς ἐκδιδαχθεὶς τὰ κατὰ τὴν Ἑλένην,
Τοιοῖσδε πρὸς Ἀλέξανδρον ἐχρήσατο τοῖς λόγοις.
Εἰ μή μοι προσεκύρωτο καὶ προτεθεσπισμένον,
Μηδένα ξένον ἀναιρεῖν τῶν ὑπὸ κλυδωνίου
Χειμαζομένων χαλεπῶς κἀν τοῖσδε ῥιπτουμένων,
Μεγάλαις ἄν σε καὶ δειναῖς βασάνοις ἐνισάμην
Ἀχάριστον γενόμενον περὶ τὸν εὐεργέτην,
Καὶ τοὺς θεσμοὺς πατήσαντα τοὺς τῆς φιλαλληλίας.
Νῦν δέ σοι τὰ μὲν χρήματα καὶ τὴν γυναῖκα ταύτην
Οὐκ ἀποδώσω κἂν πολλαῖς χρήσῃ ταῖς κολακείαις,
Τῷ δ' Ἕλληνι τῷ παρὰ σοῦ βλαβέντι συντηρήσω.
Σὺ δ' ἐξ αὐτῆς ἀπέσσυθι, κατὰ τῆς Αἰγύπτου φεῦγε.
Πρωτεὺς μὲν οὖν σὺν ἀπειλαῖς ἀπώσατο τὸν Πάριν.
Ὁ δὲ κενοῖς ὑπέστρεψε χερσὶ πρὸς τὴν πατρίδα,
Τῆς ἡδονῆς γευσάμενος ἄκρῳ δακτύλῳ μόνῳ,
Καὶ πρὸς αἰθέρα φθάνουσαν πυρκαϊὰν ἀνάψας.
Καὶ γάρ τοι μετὰ τὸν δρασμὸν τοῦτον τὸν ἀπὸ Σπάρτης,
Καὶ τῆς Ἑλένης ἁρπαγήν, τοιάδε συμβεβήκει.
Ἐπάνεισι Μενέλαος ἐκ τῆς ἀποδημίας,
Μανθάνει τὸ γενόμενον, ῥηγνύει τὴν ἐσθῆτα,
Καὶ σὺν αὐτῷ Τυνδάρεως πατὴρ ὁ τῆς Ἑλένης.
Εἰς μέσους ἀφικνοῦνται δὲ τοὺς τῶν Ἑλλήνων πρώτους
Ἠσβολωμένοι πρόσωπα καὶ μελανειμονοῦντες,
Ὅρκων ἀναμιμνήσκουσι τῶν φρικωδῶν ἐκείνων,
Οὓς ἦσαν Ἕλληνες ὁμοῦ πάντες ὀμωμοκότες.
Ὡς εἰ συμβῇ παρά τινος Ἑλένην ἁρπαγῆναι,
Πάντες ἰδίοις σώμασιν αὐτὴν ὑπερμαχῶνται.
Πολλὰ γοῦν ἱκετεύσαντες καὶ δυσωπηκότες
Συμπείθουσι τοὺς Ἕλληνας στρατεῦσαι κατὰ Τρώων.
Καὶ δὴ πολλοὶ συνέρρεον ἐκ νήσων, ἐξ ἠπείρου,
Παραθαλάσσιοι, μακρὰν τῆς ἅλμης ἀφεστῶτες,
Ἐξ Ἀθηνῶν αὐθιγενεῖς, ἐκ πάσης τῆς Εὐβοίας,
Ἐκ Θετταλῶν, ἐξ Ἀχαιῶν, ἐκ πάσης τῆς Ἑλλάδος.
Ἦσαν καὶ νῆσοι σύμμαχοι Ἰθάκη, Ῥόδος, Σκῦρος,
Καὶ Σαλαμίς, καὶ σὺν αὐταῖς ἡ τελεσμεγέθης Κρήτη.
Κορίνθιοι συνέρρεον, Ἀργεῖοι συνεμάχουν,
Καὶ στόλος μυριόστολος αὐτῶν συνεκροτεῖτο.
Ἦν Μενεσθεὺς ἐξ Ἀθηνῶν, Νέστωρ ἀπὸ τῆς Πύλου,
Ἐκ τῆς Ἰθάκης Ὀδυσσεύς, ἐκ Σαλαμῖνος Αἴας,
Ἐκ Κρήτης δὲ Ἰδομενεύς, Τληπόλεμος ἐκ Ῥόδου,
Πάντες τὸ γένος ἕλκοντες ἐξ εὐγενῶν αἱμάτων,

A enim fore, ut eum læsi persequerentur. Exceptus autem a ventis vehementibus ac turbulentis, ad urbem applicuit, quæ sita erat ad unum ex ostiis Nili, quod posterioribus sæculis Canobicum est appellatum: ubi Herculis herois fanum erat exstructum, quod hominibus eo confugientibus securitatem concedebat. In hoc fanum præ metu quum se recepissent: quotquot una cum Paride aufugerant, domoque navigarant, multas in ipsum contumelias ac probra effundebant, exaggerantes tragice gravia ipsius facinora: injuriam & impietatem adversus hospitem: raptum non solummodo conjugis, sed etiam o- B pum.

Paris & Helena in Ægyptum veniunt.

Audit hæc dux, qui isti loco præerat: audit & Proteus rex Ægyptiorum. Itaque Paris ad ipsum arcessitur cum muliere, cum opibus, cum comitibus. Quærebat rex, quænam & cujus esset hæc mulier: cuinam hac adempta sic oberraret. Alexander orationem falsam comminiscitur. Verum Proteus edoctus omnia de Helena, hujusmodi ad Alexandrum verbis usus est: Nisi constitutum a me sancte foret, neminem hospitum occidere, qui a tempestate graviter jactantur, & huc appellunt: magnis ac gravibus te pœnis adficerem, qui erga bene meritum ingratum te præsti- C tisti, mutuique amoris vincula pedibus conculcasti. Nunc autem tibi opes has & mulierem non reddam, etiamsi multis adsentationibus utare: sed Græco abs te læso ea servabo. Tu autem ex Ægypto fuga discedito: Sic Proteus cum minis Paridem abegit, qui cum manibus vacuis in patriam reversus est, quum voluptatem extremo tantum digito gustasset, & rogum accendisset, cælum ipsum attingentem. Hoc modo fuga Paridis e Sparta, Helenæque raptus accidit. Revertitur ex peregrinatione Menelaus; quid evenisset, accipit: vestem lacerat: & cum ipso Tyndareus Helenæ pariter idem facit. Una princi- D pum Græcorum cœtum adeunt, denigratis vultibus, vestesque pullas induti. Jurisjurandi illius horrendi commonefaciunt, quod Græci omnes simul juraverant: ut si contingeret Helenam ab aliquo rapi, omnes suis cum corporibus pro ea pugnarent. Multum ergo quum supplicassent, ac pudorem injecissent: persuadent Græcis, ut bellum adversus Trojanos facerent.

Edit. Paris. pag. 25.
Proteus Rex Ægyptiorum.

Tyndareus & Menelaus bellum in Paridem conciliant.

Itaque multi de insulis ac terris continentibus concurrunt: maritimi, & longe a mari distantes: Athenis Athenienses, itemque de tota Eubœa ex Thessalia; ex Achaja: ex tota Græcia. Erant & insulæ sociæ, Rhodus, E Ithaca, Scyrus, Salamis, & cum his maxima illa Creta. Itabant una Corinthii: socii erant Argivi: mille navium classis est ab ipsis coacta. Aderat Menestheus Atheniensis, Nestor Pylius, Ulysses ex Ithaca, ex Salamino Ajax, Idomeneus e Creta, e Rhodo Triptolemus: omnes originem generis habentes e nobili sanguine,

Qui bello Trojano coiverint.

insignes , orti Jove , Mavortii , for-
tes , generosi , leoninis animis præ-
diti . Supra omnes Achilles e Phthio
lucebat , vir bellicosus , fortis , ro-
Edit. Paris. pag. 26. Agamemnon Imperator.
bustis manibus . Enimvero instructa
mille navium classe , Agamemnonem
classis & exercitus Imperatorem con-
stituunt , virum generosum ac bo-
num , heroa robustum , præstantem
forma & vi brachiorum . Discedunt
a patria & amicis , & parentibus:
animoque forti versus hosticum solum
classem dirigunt . Re communiter de-
liberata , statuunt esse necessarium ,
ut diriperent ac exscinderent Trojæ
viciniam , ut ipsi copiam commea-
tus adquirerent , & Trojanis socio-
rum vires frangerentur . Itaque mitti-
tur Achilles cum aliis viris præstan-
tissimis , qui insulas invadunt , &
continentes deprædantur , ac tandem
res hostium prorsus atterunt . Audi-
erant quidem Græci , de Helena quid
factum esset , nimirum Protea re-
gem Paridi eam ademisse , ac ab
illo res ipsius omnes custodiri : ve-
rum omni studio conabantur (ceu fer-
tur) occupare Trojam , quum fa-
ma constans esset , quod auri the-
sauris abundaret , ac magnis opibus
esset referta . Volebant etiam ulcisci
eos , qui prius læserant . Etenim vi-
ris indignum , mollis dejectique ani-
mi putabant esse , illatæ injuriæ pœ-
nas debitas non exigere . Quum igitur
tantam classem Trojani cernerent , co-
samque multitudinem intuerentur , quæ
advenerat : collectis undique suis bel-
lorum sociis , Caribus , Lyciis ,
Mysis , Mæonibus , Phrygibus , ad-
juncta itidem sibi quavis Asiæ natio-
ne , quotquot erant mediterranei ,
quotquot maritimi : contra Græcos
exercitus innumeri quoddam velut exa-
men educebant , ita ut longum tem-
pus in hoc bello contereretur . E-
rant ipsius urbis Trojanæ habitatores
supra hominum quinquaginta millia .
Et initio quidem ad pugnam se ma-
gna vi armabant , virilibusque con-
gressibus phalanges perrumpebant : ve-
rum postea , quam Achillis robur
tandem experti sunt , ejusque mobi-
litatem igneam & ardentem conspe-
xerunt , itemque virilem faciem ,
& animosam audaciam : intra ipsa
occlusi mœnia desidebant , nec adversus
Græcos ullo modo progredi audebant ,
donec omnia vertens , & omnia per-
turbans , omniumque malorum ma-
ter , (invidiam dico) impetum A-
chillis in rebus gerendis retudit , illo-
que ira commoto Trojanorum animo
erexit . Doloris autem causa , qui hunc
exacerbarat , erat Palamedis cædes ,
Cædes Palamedis.
injuste occisi . Dicam vero , qui
hoc factum , & quis auctor fue-
rit . Ulysses ex insula natus , adver-
sus Palamedem odium implacabile ale-
bat , & invidiam ex imo corde con-
ceptam : idque propterea , quod apud
Græcos Palamedes floreret , quodque
pag. 27.
cuncti ad ipsum intentis animis , tam-
quam ad Deum , intimo pectori amo-
re hominem complecterentur . Nam
præcognoverat pestis ardentis telum ,
eamque toti Græcorum exercitui præ-
dixerat . Quumque omnes ab hoc malo
acerbe adfligerentur , ipse Græcos
illæsos a peste servaverat , partim eis

A Ἀρειμανεῖς, Διογενεῖς, ἀρεϊκοὶ, γεννάδαι,
Γενναῖοι, θυμολέοντες, ἄνδρες αἱμάτων πάντες.
Ὁ δὲ Φθιώτης Ἀχιλλεὺς ἔλαμπεν ὑπὲρ πάντας,
Ἄνθρωπος πολεμόκλονος, ἄλκιμος, βριαρόχειρ.
Καὶ τοίνυν ἐξαρτύσαντες τὸν χιλιόναυν στόλον,
Ἱστῶσιν Ἀγαμέμνονα στολάρχην, ϗ στρατάρχην.
Ἄνδρα γενναῖον, ϗ καλὸν, ἥρωα ῥωμαλέον,
Καὶ κάλλει διαπρέποντα, ϗ βραχιόνων σθένει.
Πατρίδων μὲν ἀπαίρουσι ϗ φίλων ϗ τοκέων,
Εὐθύμως ναυστολοῦνται δὲ κατὰ τῆς πολεμίας.
Κοινῇ δὲ συσκεψάμενοι κρίνουσιν εἶναι δέον
Ληϊλατεῖν τε ϗ πορθεῖν τὰ πρόσοικα τῇ Τροίᾳ.
Ὡς ἂν ϗ τούτοις γίνοιτο τῶν ἀναγκαίων πόρος,
B Καὶ τοῖς Τρωσὶν ἐκκόπτοιτο τὰ πρὸς τὴν συμμαχίαν.
Στέλλεται τοίνυν Ἀχιλλεὺς ϗ τῶν ἀρίστων ἄλλοι,
Καὶ νήσοις ἐπιτίθενται, ϗ κείρουσιν ἠπείρους,
Καὶ πλεῖον ἐκτρίβουσιν ὅσους τῶν πολεμίων.
Ἤκουστο μὲν τοῖς Ἕλλησι τὰ περὶ τῆς Ἑλένης,
Ὡς ὁ Πρωτεὺς ὁ βασιλεὺς ἀφέλοιτο τὸν Πάριν.
Ὡς παρ' αὐτῷ φυλάττοιτο κατὰ τὴν πόλιν Μέμφιν.
Ἀλλ' ἠγωνίζοντό φασι περιγενέσθαι Τροίας.
Φήμης κρατούσης παρ' αὐτοῖς ὡς θησαυροῖς χρυσίου
Ἐνευθηνοῖτο, ϗ πολλῷ τῷ πλούτῳ περιβρύοι,
Καὶ τὴν ἐῤῥιψοτόνηκα, ϗ τὴν θυμοτολμίαν.
Ἄνανδρον γὰρ ϗ μαλακὸν ϗ ταπεινὸν ἡγοῦντο.
Ἤθελον δὲ ϗ τίσασθαι τοὺς προλελυπηκότας,
C Μὴ λήψεσθαι τῆς ὕβρεως ποινὰς τὰς προσηκούσας.
Ὡς οὖν οἱ Τρῶες ἔβλεψαν τὸν τηλικοῦτον στόλον,
Καὶ τὴν πληθὺν ἑώρησαν τὴν ἐκναυστοληκυῖαν,
Ἁπανταχόθεν ἑαυτοῖς ἀθροίσαντες συμμάχους,
Κᾶρας, Λυκίους, ϗ Μυσοὺς, ϗ Μαίονας, Φρυγίας,
Καὶ προσεταιρισάμενοι σύμπαν Ἀσίας ἔθνος,
Ὁπόσον ἠπειρωτικὸν, ὅσον ἐν παραλίᾳ,
Ἀντεπεξῆγον στρατιᾶς σμῆνος ἀπειραρίθμων.
Καὶ χρόνος διηνύετο μακρὸς ἐν τῷ πολέμῳ.
Οἱ δὲ τῆς πόλεως αὐτῆς οἰκήτορες τῆς Τροίας,
Ἦσαν ὑπὲρ πεντήκοντα λαοῦ χιλιανδρείας.
Τὰ μὲν οὖν πρῶτα κραταιῶς ὡπλίζοντο πρὸς μάχην,
Ἀνδροκαρδίοις συμβολαῖς τὰς φάλαγγας ῥηγνῦντες.
Ὡς δ' ἐπειράθησαν ὀψὲ τῆς Ἀχιλλέως ῥώμης,
D Καὶ τὴν πυρώδη ϗ θερμὴν εἶδον εὐκινησίαν,
Ἐκάθηντο τοῖς τείχεσιν αὐτοὺς συγκεκλεικότες,
Καὶ μηδαμῶς τοῖς Ἕλλησιν ἀντεπελθεῖν τολμῶντες.
Ἕως ἡ πάντα στρέφουσα ϗ πάντα συγκυκῶσα,
Καὶ πάντων μήτηρ τῶν κακῶν, ἡ βασκανία λέγω,
Τὴν Ἀχιλλέως ἤμβλυνεν ὁρμὴν τὴν δραστηρίαν,
Καὶ Τρῶας παρεθάῤῥυνεν ἐκείνου χολωθέντος.
Τὸ δὲ τῆς λύπης αἴτιον τὸν τοῦτον πικράναντος
Ὁ Παλαμήδους φόνος ἦν ἀδίκως ὀλωλότος.
Τὸ δ' ὅπως γέγονε, ϗ τίς ὁ συσκευάσας, λέξω.

Ὁ νησιώτης Ὀδυσσεὺς κατὰ τοῦ Παλαμήδους
Ἄσπονδον μῖσος ἔτρεφε ϗ φθόνον ἐκ καρδίας,
Ὅτι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἦν Παλαμήδης κλέος,
E Καὶ πάντες ὥσπερ Θεῷ προσέχοντες ἐκείνῳ
Καρδιακὴν τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπέτρεφον ἀγάπην.
Καὶ γὰρ προέγνω τοῦ λοιμοῦ τὸ βέλος τὸ πυρφόρον,
Καὶ πᾶσι προεμήνυσεν Ἑλλήνων στρατιάρχαις.
Καὶ πάντων τούτων τῷ κακῷ πικρῶς δαμαζομένων,
Ἐκεῖνος διετήρησεν Ἕλληνας ἀπημάντους.
Τὸ μὲν, ὑποτιθέμενος, ϗ λόγοις καταρτίζων,

Τὸ δὲ, καὶ πράγμασιν αὐτοῖς διδάσκων τὸ συμφέρον.
Ἐκ τούτου τοίνυν Ὀδυσσεὺς ἐτήκετο τῷ φθόνῳ,
Βλέπων ὑπερφιλούμενον πᾶσι τὸν Παλαμήδην,
Αὐτὸν δὲ νομιζόμενον ὡς ἕνα τῶν τοῦ πλήθους,
Ἐντεῦθεν δόλους ὕφαινε καὶ μηχανορραφίας,
Καὶ συνεσκεύαζε βουλὰς πλήρεις συκοφαντίας.
Τοῦ μὲν οὖν καρτερόχειρος παρόντος Ἀχιλλέως
Ἠπράκτουν τὰ βουλεύματα παιδὸς τοῦ Λαερτίου,
Καὶ πᾶν τὸ τορευόμενον κατὰ τοῦ Παλαμήδους,
Καὶ μηχανορραφούμενον ἦν ὡς ἀράχνης νῆμα.
Ὡς δ' Ἀχιλλεὺς ἀπέσταλτο σὺν ἄλλοις ἀριστεῦσι
Συνάψων πόλεμον τισὶν ὑπερμαχοῦσι Τρώων,
Καὶ συνεπόμενον αὐτῷ τὸν Παλαμήδην εἶχεν,
Ὑπερεγλίχετο γὰρ δὴ πάνυ συνεῖναι τούτῳ.
Ἐνταῦθα ὁ πάντολμος ἀνὴρ δραξάμενος ἀδείας
Τὴν Ἀγαμέμνονος συλᾷ κουφόνοιαν ἐν πρώτοις.
Καὶ δῆθεν προσποιούμενος ὑπερφιλεῖν ἐκεῖνον,
Ἐρᾷ, φησὶν, ὦ βασιλεῦ, ἀρχῆς τῆς τῶν Ἑλλήνων,
Ὁ κραταιόχειρ Ἀχιλλεὺς, κούφη γὰρ ἡ νεότης.
Καὶ Παλαμήδην ὡς δεινὸν εἰπεῖν καὶ κολακεῦσαι,
Καὶ μαστροπὸν καὶ συνεργὸν εἰς τοῦτο προσλαμβάνει.
Μετὰ μικρὸν δ' ἐλεύσονται τῆς μάχης τελεσθείσης,
Καί σοι μὲν βοῦς προσάξουσιν καὶ ἀγέλας θρεμμάτων,
Αὐτοὶ δὲ σφετερίσονται χρημάτων ὅλας θήκας.
Καὶ τοὺς Ἑλλήνων δυνατοὺς ὑποποιήσονταί πη,
Καὶ κατὰ σοῦ κινήσουσιν ὡς τῆς ἀρχῆς ἐκπέσῃς.
Ἤκουσε ταῦθ' ὁ βασιλεὺς, ἐπείσθη, συνηρπάγη,
Καὶ τὸν τοῦ δόλου σκευαστὴν χρῆται πρὸς συμβουλίαν,
Καὶ γίνεται μετάπεμπτος εὐθὺς ὁ Παλαμήδης,
Καὶ μονωθεὶς ταῖς ἄρκυσιν ἐμπίπτει ταῖς τοῦ φθόνου,
Συκοφαντεῖται τοῖς Τρωσὶν Ἕλληνας προδιδόναι,
Καὶ γίνεται λιθόλευστος. φεῦ. οἷα ποιεῖς φθόνε,
Ἄλλο μηδὲν φθεγξάμενος εἰ μὴ τὸ ῥῆμα τοῦτο.
Ὦ δυστυχὴς ἀλήθεια, σὲ καὶ ποθῶ καὶ στένω.
Σὺ γάρ με προαπόλωλας, καὶ προυθανατώθης.
Ἐπάνεισιν ὁ Θέτιδος μετὰ λαμπρῶν τροπαίων,
Μανθάνει τὸ γενόμενον, οἰκτείρει Παλαμήδην.
Βαρυθυμεῖ, βαρυπενθεῖ, τοῖς Ἕλλησι μηνίει.
Ἀφίσταται τοῦ μάχεσθαι καὶ συμμαχεῖν ἐκείνοις.
Ἐντεῦθεν θάρσος Ἕκτορι καὶ τοῖς αὐτοῦ συμμάχοις.
Καὶ συγκροτοῦσιν Ἕλλησι μάχας ἰσχυρομάχους.
Ἐντεῦθεν φόνοι, καὶ σφαγαὶ, καὶ προχύσεις αἱμάτων,
Ἀνδροκτασίαι, καὶ βοαὶ, καὶ λιμνασμοὶ τοῦ λύθρου.
Καὶ πίπτουσιν ὡς στάχυες τὰ τῶν Ἑλλήνων σμήνη,
Καὶ πτοοῦνται, καὶ δεινοῖς ἀπείροις συγχυθέντες
Ἐν μεταμέλῳ γίνονται τῶν πεπλημμελημένων.
Οἱ πρὶν τὸ σοβαρόφρονες λόγοις ἱκετηρίοις
Ἐδέοντο τοῦ Θέτιδος καταλλαγῆναι σφίσιν.
Ἀλλ' οὐ προσεῖχεν Ἀχιλλεὺς τούτοις, οὐ κατεκάμφθη,
Ἕως πεσὼν ὁ Πάτροκλος, ὅνπερ ὑπερηγάπα,
Ἐκ παλαμῶν ἡρωϊκῶν γενναίων Ἑκτορείων,
Αὐτὸν παρεβιάσατο δραμεῖν κατὰ τῶν Τρώων.
Ἔξεισι τοίνυν Ἀχιλλεὺς πρὸς πόλεμον πῦρ πνέων.
Καὶ ῥήγνυσι τὰς φάλαγγας, τροποῦται τοὺς προμάχους,
Καὶ σὺν αὐτοῖς τὸν Ἕκτορα τὸν κίονα τῆς Τροίας,
Ἄνδρα βελθυμὸν, ἀρηϊκὸν, ὅπλοις ἐντεθραμμένον,
Μωλωπισμοὺς ἐμφαίνοντα τοῖς στήθεσι μυρίους,
Οὓς εἶχε συμπλεκόμενος τοῖς ταύροις τοῖς ἀγρίοις,
Πρὸ τοῦ τοὺς Ἕλληνας ἐλθεῖν καὶ συγκροτῆσαι μάχην,
Ἀντιπαρατασσόμενος ἔθνεσιν ἀλλογλώσσοις.

A consulens, & homines oratione confirmans: partim ipsa re docens, quid potissimum conduceret. Hinc igitur Ulysses invidia flagrabat, quum Palamedem vehementer diligi cerneret; se vero haberi tamquam unum de plebe. Ex eo tempore fraudes ac moliriones nectebat, consiliaque calumniæ plena parabat. Verum quandiu robustus Achilles aderat; nihil efficere consilia filii Laertis poterant, nec eorum quidquam, quæ contra Palamedem struebantur. Nam quodcumque nectebatur, erat instar telæ araneæ. Verum posteaquam Achilles cum Ducibus cæteris missus fuit, bellum gesturus cum quibusdam Trojanorum defensoribus, cujus expeditionis co- B mitem secum habebat Palamedem: (etenim vehementer illi semper adesse cupiebat) tum vero quidvis audens ille, nactus occasionem periculi expertem, Agamemnonis primum levitatem prædatur, seque simulans ipsius esse perquam studiosum; Adfectat, inquit, mi rex, Græcorum Imperium Achilles ille robustus, a juvenili ætate impulsus, ac Palamedem ceu dicendi & adsentandi peritum, lenonis instar ac socii ad hoc sibi adjungit. Neque multo post commisso prælio, venient: ac tibi quidem boves adferent, & gre- C ges ovium; verum ipsi plena pecuniis vasa furtim auferent, quibus & subjicient sibi Græcorum potentiores, & contra te concitabunt, ut Imperium amittas. Audiit hæc rex: persuasus & captus est: auctorem fraudis in consilium adhibet. Statim deinde Palamedes accessitur, & solus relictus in cædis laqueos incidit: per calumniam insimulatur, quasi Græcos Trojanis proderet; lapidibus obruitur: (heu quæ perpetras invidia!) nihil quum dixisset aliud, quam hoc verbum: Infelix veritas, te lugeo deploroque gemens. Nam tu ante me periisti, & morte adfecta es. Revertitur inde Thetidis D F. cum trophæis splendidis: accipit, quod acciderat: Palamedem miseratur: indignatur; luget graviter; irascitur Græcis: pugnare desinit, atque illos in prælis juvare. Hinc nata Hectori & sociis ejus audacia. Pugnas cum Græcis validas conferunt. Hinc cædes, mactationes, effusiones sanguinis ortæ, hinc homicidia, clamores, restagnationes crucris. Instar aristarum Græcorum agmina conciduntur, qui animis dejecti quam hostes haberent arces, pœnitentia ducti sunt eorum, quæ deliquerant; quumque prius superbe se extulissent, nunc Thetidis filium verbis supplicibus orabant, ut ipsis reconciliaretur. Verum Achilles illa non E curabat, quo eis opem ferret, donec Patroclus cecidisset, quem valde diligebat, interfectus ab heroicis manibus Hectoris. Tum vero pepulerant eum, ut adversus Trojanos procurreret. Itaque progreditur ad pugnam Achilles, ignem spirans: perrumpit phalanges: prima stantes in acie necat: & inter eos Hectorem ipsum, Trojæ columnam, virum fortem, mavortium, nutritum in armis, gerentem in pectore cicatrices infinitas, quas ex conflictibus adversus feros tauros acceperat prius, quam Græci venissent, & eum eo de-

Achilles defensor Palamedis.

Ulyssis insidiæ.

Palamedis querela & mors.

Edit. Parif. pag. 22.

Patrocli cædem Achilles ulciscitur.

Hectoris mors

Amazones opem Trojanis ferunt. pugnassent. Hectore perempto, qui audaci præditus fuerat corde, Priamus Amazonas ad belli societatem arcessit. Itaque rursum pugnatur, & omnes necantur. Hoc modo senex ille Dardanides ab omnibus destitutus, ad Davidem Judææ regem suos mittit, qui ab eo manum auxiliarem poscerent. *Cur Trojanis opem David negarit.* Verum David illam haud porrexit, sive id temporis bellum gerebat adversus nationes extraneas, sive abhorrens a Græcis simul & barbaris: ut qui Deum non cognoscerent, sed deastros colerent: ac veritus, ne Judæi ad errorem prolaberentur, si ab ipso Trojanis auxiliares copiæ mitterentur: quum alias a natura proclives ad vitium forent. Igitur regem Indorum * Tantanem Priamus ad opem sibi ferendam ** al. Pandanem.* *Indi ad Trojanis accessuri sunt.* suppliciter invitat, & infinita cum multitudine Memnon mittitur. Exercitus erat Indicus, omnes colore nigro. Quos quum adspexissent Græci, peregrino colore præditos: formam eorum & armaturam veriti, simulque bestias illas formidantes, quas alit India, fugere noctu, Trojamque relinquere cogitabant. *Indorum clades.* Sed tamen nigris demum hominibus aciem opposuerunt, Indorumque sanguine terram tinxerunt, ut ea ruberet, ac ipsa flumina Scamandri cruor purpurea redderet. Eo tempore festum donariorum appetebat, quod tam Græci, quam barbari celebrabant. *Induciæ propter donariorum festum.* Itaque factæ sunt induciæ bellorum ac laborum. Quibus durantibus, Græcorum & Trojanorum copiæ ostentabant se quidem mutuo, sed nihil moliri contra se invicem audebant. Templum vero quoddam erat ante Trojam pulchris ornatam turribus, in quo frequenter versans *Achilles qui periit.* Achilles, Polyxenam vidit, & ardenti ejus amore correptus est. Quippe conspexerat eam, prius quam Hector redimeretur: ubi quum illam retinere potuisset, non tamen id facere voluit. *Edit. Paris. pag. 29.* At ubi tunc eam adspexit, adfici cœpit, Priamoque patri denuntiavit, se Polyxenam uxorem poscere. Priamus adsentiri se simulabat, Deiphobo & Paride fraudes hasce machinantibus. Quare cum ingrederentur in Apollinis Alphæi fanum, jusjurando se obstricturi in caussa Polyxenæ: Deiphobus Pelei filium complexus osculabatur, caræ sororis illum sponsum appellando: Alexander autem adstans prope, lethale vulnus inflixit. Quo illato, una cum Deiphobo in fugam se proripuit. Achilles collapsus, extremam agebat animam. Id Ulysses animadvertebat, qui comitatus eum fuerat, una cum Ajace Telamonis filio, Jove sato. Quapropter in fanum uterque simul quum irrupissent, heroem illum jacentem invenerunt, cruore fœdatum, extremos ducentem spiritus, vix linguam moventem, & jam jamque cernendi usum amissurum. Itaque illo conspecto ululabant, & ad pectus ejus adlapsus Ajax Telamonius, cum lamento Achillem adloquutus est: O vir mavortie, robustis manibus gigas, quisnam te leonino corde præditum occidere potuit? ille perobscure concisæque vocem hanc edidit: Fraudulente Deiphobus atque Paris me interfecerunt. Quæ effatus, insignis heros exspiravit. Ajax vero corpus Achillis humeris impositum acerbo cum ejulatu ad portum detulit. Mox Pyrrhum Achil-

A Ἀναιρεθέντος δ' Ἕκτορος τοῦ τολμηροκαρδίου,
Μετακαλεῖται Πρίαμος συμμάχους Ἀμαζόνας.
Καὶ πάλιν μάχη καρτερά, καὶ θανατοῦνται πᾶσαι.
Ἐκ πάντων οὖν ἀπορηθεὶς ὁ Δαρδανίδης γέρων,
Εἰς τὸν Δαβὶδ τὸν ἄνακτα τῆς Ἰουδαίας πέμπει,
Παλάμην ἐξαιτούμενος συμμαχικὴν ἐκεῖθεν.
Ἀλλ' ὁ Δαβὶδ οὐ δίδωσιν εἴ τι τὸ τηνικαῦτα
Ἀντιπαρατασσόμενος ἔθνεσιν ἀλλογλώσσοις,
Εἴτε καὶ μυσαττόμενος Ἕλληνας καὶ βαρβάρους,
Ὡς μὴ Θεὸν γινώσκοντας καὶ εἰδωλολατροῦντας,
Καὶ δεδιὼς μὴ ῥέψωσι πρὸς πλάνην Ἰουδαῖοι,
Οἱ παρ' αὐτοῦ πεμφθήσονται σύμμαχοι τῆς ἐν Τροίᾳ
Πρὸς τὴν κακίαν ἔχοντες εὐεπιφόρους φύσεις.
B Τὸν οὖν Πανταύην τὸν Ἰνδὸν Πρίαμος ἱκετεύει,
Καὶ μετὰ πλήθους στέλλεται Μέμνων ἀπειραρίθμου.
Ὁ δὲ στρατὸς ἦσαν Ἰνδοὶ πάντες μελανοχρῶτες.
Οὕς περ ἰδόντες Ἕλληνες ἐν ἀλλοκότῳ θέᾳ,
Καὶ δειλιάσαντες αὐτῶν μορφὴν καὶ πανοπλίαν,
Καὶ ζῷα περιτρέσαντες ἅπερ Ἰνδία τρέφει,
Νύκτωρ φυγεῖν ἐσκέπτοντο καὶ προλιπεῖν τὴν Τροίαν.
Ἀλλ' ὅμως ἀντετάξαντο πρὸς τοὺς μελανοχρῶτας,
Καὶ τῶν Ἰνδῶν τοῖς αἵμασιν ἠρύθρωσαν ἀρούρας,
Καὶ τοῦ Σκαμάνδρου τὰς ῥοὰς ἐφοίνιξαν τοῖς λύθροις.
Ἐν τούτοις δὲ κατέλαβεν ἡ τῶν ἀναθημάτων
Τοῖς Ἕλλησι πανήγυρις ἀλλὰ καὶ τοῖς βαρβάροις.
C Καὶ πᾶσιν ἦν ἀνακωχὴ πολέμων καὶ σκαμμάτων.
Καὶ δὴ στρατὸς Ἑλλήνιος καὶ τὸ τῆς Τροίας στῖφος
Ἀλλήλοις ἐπεμίγνυντο πρᾶξαι μηδὲν τολμῶντες.
Ἦν δὲ ναὸς πρὸ τῶν τειχῶν τῆς καλλιπύργου Τροίας,
Ἔνθα θαμίζων Ἀχιλλεὺς εἶδε τὴν Πολυξένην,
Καὶ τοῦ πυρσοῦ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος ὑπανῆψε.
Ἐν λύτροις γὰρ τοῖς Ἕκτορος αὐτὴν προεωράκει,
Καὶ κατασχεῖν δυνάμενος, ὅμως οὐκ ἠβουλήθη.
Τότε δ' ὡς εἶχεν ἔπαθε, καὶ γὰρ πατρὶ Πριάμῳ
Λόγους ἀπέστειλε ζητῶν εἰς γάμον Πολυξένην.
Ὁ δὲ συγκατατίθεσθαι δῆθεν προσεποιεῖτο,
Καὶ ταῦτα δόλους ἔπραττον Δηΐφοβος καὶ Πάρις.
D Ὡς οὖν εἰσῆλθον εἰς ναὸν Ἀπόλλωνος Ἀλσαίου
Ὅρκοις καταμπεδώσοντες τὰ περὶ Πολυξένης,
Ὁ μὲν Δηΐφοβος προσφὺς ἐφίλει τὸν Πηλέως,
Φίλης νυμφίον ἀδελφῆς αὐτὸν κατονομάζων,
Ἐγγὺς δὲ στὰς Ἀλέξανδρος ἐπήνεγκε καιρίαν,
Καὶ πλήξας ὑπεξέφυγε μετὰ τοῦ Δηϊφόβου.
Ὁ δ' Ἀχιλλεὺς κατεσχεθεὶς πνοαῖς ἦν ἐν ἐσχάταις.
Ἤσθετο τοῦτο Ὀδυσσεύς, συνείπετο γὰρ τούτῳ,
Καὶ σὺν αὐτῷ Διογενὴς Αἴας ὁ Τελαμῶνος.
Ἄμφω τοίγαρ εἰς τὸν ναὸν συνεισπεπηδηκότες
Εὗρον τὸν ἥρω κείμενον αἵμασι πεφυρμένον,
E Ἀπεσβηκὸς ἐμπνέοντα, μόγις κινοῦντα γλῶσσαν,
Καὶ μέλλοντα καλύπτεσθαι τὰ βλέφαρα τῷ σκότῳ.
Ὡς οὖν εἶδον ὠλόλυξαν, καὶ προσπεσὼν τῷ στήθει
Αἴας ὁ μέγας ἐν κλαυθμῷ πρὸς τὸν Πηλέως εἶπεν.
Ἦν ἄρα πολεμόκλονος, καὶ γίγα βριαρόχειρ,
Ὃς ἀνελεῖν ἠδυνήθη τὸν θυμολέοντά σε.
Ὁ δ' ἀμαυρὸν ἐφώνησε καὶ παρακεκομμένον.
Ἀνεῖλόν με Δηΐφοβος καὶ Πάρις μετὰ δόλου.
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐξέπνευσεν ὁ πελώριος ἥρως.
Αἴας δ' ἐπ' ὤμοις θέμενος τὸ σκῆνος Ἀχιλλέως,
Πικρῶς ἐπὶ τὸν ναύσταθμον ἤγαγεν ὀλολύζων.
Εὐθὺς δὲ μετεπέμψατο Πύῤῥον τὸν Ἀχιλλέως

Τὸν καὶ Νεοπτόλεμον τῆς Ἀμφιπποδαμείας.
Καὶ πάλιν φόνοι, καὶ σφαγαί, πάλιν ἀνδροκτασίαι,
Καὶ πάλιν αἱματόφυρτοι τῆς Τροίας πεδιάδες,
Καὶ πάλιν αἱμοφόρυκτα τὰ τοῦ Σκαμάνδρου ῥεῖθρα.
Ἕως τῶν μάντεων αὐτῶν χρησμοὺς ἐκβιβασάντων,
Ὡς οὐ χρεών ἐστιν ἑλεῖν ἀπὸ πολέμου Τροίαν,
Οὐδ' ἐκ χειρῶν, οὐδ' ἐκ ξιφῶν, ἀλλ' ἀπὸ δόλου μόνου,
Τὸν ἵππον ἐτεκτήναντο τὸν ξύλινον ἐκεῖνον.
Καὶ καταφράκτους εἰς αὐτὸν ἄνδρας εἰσενεγκόντες,
Ἀπαίρειν δῆθεν ἔδοξαν πρὸς τὰς ἐνεγκαμένας.
Καὶ τὸν μὲν ἵππον εἴασαν αὐτοῦ πρὸς τῷ ναυστάθμῳ,
Αὐτοὶ δ' ὑφώρμουν ταῖς ναυσὶν ἐν τῇ Τενέδῳ νήσῳ.
Εἶδον οἱ Τρῶες τὸ συμβάν, εἶδον ἐρήμους ὅρμους.
Τὸν ἵππον μόνον βλέποντες ἠπόρουν, ἐθαμβοῦντο.
Καὶ πρῶτον μὲν νομίζοντες εἶναι τὸ πᾶν ἀπάτην,
Φθείρειν τὸν ἵππον ὥρμηντο πυρὶ παραδιδόναι.
Ἢ καὶ ῥιπτεῖν κατὰ πετρῶν κατὰ βυθοῦ θαλάσσης.
Εἶτα καὶ γὰρ κεκύρωτο Τροίαν ἁλῶναι τότε,
Προσῆκον ἔδοξεν αὐτοῖς εἰσενεγκεῖν τὸν ἵππον,
Ὡς ἄγαλμα καὶ λάφυρον ἀπὸ τῶν ἐναντίων.
Οἱ μὲν αὐτὸν εἰσείλκυσαν, καὶ πότοις καὶ χορείαις
Αὐτοὺς ἐκδόντες ὕπνωττον βαθὺν νήγρετον ὕπνον.
Οἱ δ' ἄνδρες οἱ κρυπτόμενοι, καὶ πρὸς αὐτῷ λοχῶντες,
Ὑπεξελθόντες σιωπῇ φρυκτωρὸν ἦραν μέγαν.
Ὅπερ ἰδόντες Ἕλληνες οἱ προεκπεπλευκότες,
Θᾶττον ἢ λόγος ἐν ναυσὶ κατῆραν πρὸς τὴν Τροίαν
Καὶ τῶν πυλῶν ἀνοιγεισῶν παρὰ τῶν προεμβάντων
Ὡς ὕδωρ εἰσεχύθησαν λαῦρον ποθὲν πλημμύραν.
Τῆς στερροπύργου τοιγαροῦν οὕτω ληφθείσης Τροίας,
Γυναῖκες ἀφηρπάζοντο παστάδων νεοπήκτων,
Ἡ γῆ κατελιμνάζετο τοῖς φόνοις τῶν πιπτόντων.
Βρέφος ὑπαγκαλίδιον ἐρρήγνυτο τῷ τοίχῳ.
Ἁπλῶς εἰπεῖν ὡς ἐν βραχεῖ, γόος κατεῖχε πάντα.
Καὶ πᾶν δεινὸν καὶ πᾶν πικρὸν κατέκλυζε τὴν πόλιν.
Αἱ χεῖρες λυθροστάλακτοι, φονόβαπτα τὰ ξίφη.
Τὰ δάπεδα ἠρύθραντο, συνεπατοῦντο βρέφη.
Ὡς δὲ ποτ' ἐκορέσθησαν ἁρπάζοντες ἀναιροῦντες,
Πυρὶ παραδιδόασι, πιμπρῶσιν ἀπὸ βάθρων,
Τὴν πρὶν ἐν πόλεσι λαμπράν, τὴν περιλαλουμένην.
Τὰ μὲν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον.
Ἡ τύχη δ' ἐγκοτήσασα καθάπαξ Μενελάῳ,
Ἄλλοις καινοῖς τὸν τάλανα καταπιέζει μόχθοις.
Καὶ πάλιν πλοῦς μακρότερος, ναυστόλησις ἑτέρα,
Καὶ πόνοι διαδέχονται τοὺς παλαιτέρους νέοι,
Καὶ πλοῦν τὸν Ἑλλησπόντιον Αἰγύπτια πελάγη.
Ἀπαίρει πρὸς τὴν Αἴγυπτον, δεινὰς μετρεῖ θαλάσσας.
Καὶ χειμασθεὶς καὶ κυμανθεὶς ἀνέμοις βαρυθρόοις
Μόγις ἐπέρρει πρὸς αὐτήν, ἄνεισι πρὸς Πρωτέα,
Εὑρίσκει δὲ τὴν σύνευνον ἐκεῖ κατὰ τὴν Μέμφιν.
Καὶ ξενωθεὶς καὶ τιμηθεὶς λαμβάνει τὴν Ἑλένην,
Καὶ μετὰ μόχθους ἱκανοὺς φθάνει πρὸς τὴν πατρίδα,
Μετὰ τὴν Τροίας ἅλωσιν ὄγδοον ἔτος τρέχων.
Κατὰ τὴν ἐπιπλάνησιν τὴν ἐπὶ τὸν Πρωτέα
Εὑρίσκει καὶ τὸν σύναιμον ἀθλίως ὀλωλότα
Δόλῳ κακίστης γυναικὸς αἰχίδνης μοιχαλίδος.
Εὑρίσκει τὸν ἀδελφιδοῦν Ὀρέστην ἐφθαρέντα,
Τὸν τοῦ πατρὸς αἰσχύνοντα τὸ γένος καὶ τὸ λέχος,
Καὶ σὺν αὐτῷ τὴν ἀναιδῆ μητέρα Κλυταιμνήστραν.
Ἤδη μοι συντετέλεσται καὶ τὰ κατὰ τὴν Τροίαν
Ἐπιδρομάδην καὶ σαφῶς. καὶ δὴ λοιπὸν γραπτέον

A lis filium arcessunt, cognomento Neoptolemum, Hippodamea matre natum. *Pyrrhus a Græcis arcessitur.* Rursum cædes, mactationes, homicidia exoriuntur: rursum campi Trojani cruore imbuuntur: donec vatibus oracula pronuntiantibus, fatale non esse, bello Trojam occupari, nec manibus, nec gladiis, sed tantum fraude, ligneum equum Græci fabricarunt, & in eum viris armatis impositi, se versus patrium solum solvere simularunt. Et equum quidem istic juxta portum relinquebant, *Equus Trojanus.* ipsi vero cum navibus ad Tenedum insulam appellebant. Videbant Trojani, quod acciderat: portus adspiciebant vacuos: solum equum intuentes, dubitabant & obstupescebant. Ac primo quidem existimantes subesse fraudem, B equum abolere festinabant, igni traditum, vel de scopulis in profunditatem maris abjectum. Deinde (nam statutum erat divinitus, Trojam tunc esse capiendam) visum est eis, equum in urbem traducendum esse: tamquam simulacrum quoddam, & spolium hostibus ademptum. *Edit. Parif. pag. 30.* Quapropter eum in urbem cum potationibus & choreis intulerunt, seque deinceps somno gravi inexcitabili dederunt. At illi, qui absconditi latebant in eo per insidias, silenter egressi, magnum ignem suscitarunt. *Troja capitur.* Quod conspicati Græci, qui prius discesserant, dicto citius cum navigiis ad Trojam applicuerunt. Quumque portæ fuissent apertæ ab iis, qui erant prius ingressi: clanculum in eam infusi sunt, C instar exundantis aquæ. Hoc modo quum Troja, firmis munita turribus, esset capta: fœminæ rapiebantur e lectis recentibus, terra per cædes cadentium stagnabat. Infans qui gestabatur in ulnis, ad parietem allidebatur. Ut simpliciter ac breviter dicam, ejulatu cuncta replebantur, omnis calamitas, omnis acerbitas urbem invadebat. Manus cruore stillabant: gladii sanguine tincti erant: pavimentum rubedine infectum: infantes proculcabantur. Tandem quum rapinis & cædibus essent satiati: urbem igni tradunt, & a fundamentis exuunt, prius inter alias splendidam, & passim celebrem. Hoc modo bellum istud est gestum. Cæterum fortuna Menelao semel indignata, *Menelai nova profectio.* D novis aliis miserum laboribus opprimit. Rursum navigare coactus est multo remotius: aliæ molestiæ jam ante infelicem excipiunt, nimirum Hellesponticam navigationem Ægyptium mare. Nam Ægyptum versus solvit: navigat periculosa per loca; & a tempestatibus, fluctibus, ventisque gravibus jactatus, vix ad eam appellit: adscendit ad Proteum; invenit ibi conjugem in urbe Memphitica: hospitioque acceptus honorifice, recipit Helenam: multos denique post labores in patriam revertitur, annum jam post occupationem Trojæ octavum agens in oberratione, qua ad Proteum pergebat. Invenit tum fratrem Agamemnonem misere trucidatum E sceleratissimæ uxoris fraude, quæ mœcha erat & vipera. Invenit & Orestem, e fratre nepotem, qui Ægysthum occiderat, tori paterni & generis contaminatorem: quo cum ille matrem etiam impudentem Clytæmnestram peremerat. Hactenus Menelai casus a me commemorati sunto, idque cursim & perspicue: restat, ut deinceps potentem ac validam Romanorum felicitatem describamus, *Initia Romani Imperii.*

unde illi exorsi, terra universa potiti sint. Post occupationem Trojæ Æneas Anchisæ filius, fuga elapsus, sive dimissus ab hostibus, cum familia tota se confert in terram Italiam, quam alii tradidere sic appellatam esse ab Italo, qui partibus Hesperiis imperitaverit: alii de hac causa nomen hoc habere dixerunt. Magnus heros ille Hercules Geryonis boves collectos armentatim ex certamine domum ducebat. Ibi quum ex iis unus vitulus ab armento boum (ceu memoriæ proditum est) resiliisset: interjecto maris pelago natatu trajecto, in Italiam magna vi pervenire potuit. Hercule vero quocumque venisset interrogante, num quis vidisset bovem hunc, qui aberraverat: illi qui linguam Græcam minime intelligerent, quod Græci damalin, vitulam more gentis appellabant. Itaque hoc ab animali tota regio Vitalia, quam bos percurrerat, est appellata. Igitur Æneas cum Trojanis, qui cum ipso navigabant, acceptis oraculis Italiam navigio petebat. Ea jubebant versus occidentem ut navigaret, donec tandem in regionem quamdam pervenisset, in qua mensas ipsi suas ciborum instar devorarent. Hoc quum accidisset, quadrupede uterentur viæ duce, atque ibidem urbem exstruerent, ubi animal istuc defatigatum cursu hæsurum esset. His oraculis acceptis, Laurentum perveniunt. Laurentum vero campus est in Italia. Fixis ibi tabernaculis, in pavimento prandebant. Totum autem pavimentum apio constratum erat, quod ipsis mensarum usum explebat. Itaque jam absumptis, quæ erant apposita, quidam apium gustare cœpit, post ipsum alius, inde rursum alius convictor, & vicissim illi proximus. Tum nonnulli exclamarunt: Una cum cibis etiam ipsæ mensæ absumptæ sunt. Subsequutus est plausus, quasi jam oraculi dati finis appetiisset. Hinc sacrificare volentes, aram exstruebant, suemque fœminam sacrificandam sistebant: quæ gravida, non jam procul a partu aberat. Quumque sacrifici suem petituri mox essent, manibus illa se tenentium elapsa, quemdam ad collem procurrit. Sequebatur suem Æneas lento nonnihil gradu, spatio inter se suemque non magno relicto, data opera: ne contentione vehementiaque cursus illa perturbaretur. Animadvertebat enim, de hac quadrupede prolatum illud oraculum fuisse. Quum ergo porca cursum non exiguum absolvisset, nimirum XXIV. stadia, tandem consedit: & Æneas ea quidem, quæ prædicta fuerant, accidisse videns: locum autem ipsum ad urbem condendam ineptum: auctores oraculi magnopere culpabat. Inter has querelas alicunde vox quædam ex obscuro loco prodiit & audita est, quæ non subsistere tantum istic juberet, sed etiam urbem condere. Nam in hoc quidem tempore Trojanos istic hospitium habituros, deinceps ve-

Edit. Paris. pag. 31. Unde dicta Italia.

Æneas in Italiam navigat.

Oraculum Æneæ datum.

Eventus oraculo respondet.

pag. 32.

A Τὴν θεσαρὰν καὶ κραταιὰν Ῥωμαίων δυναστείαν,
Ὅθεν ἀρξάμενοι τῆς γῆς ἐκράτησαν ἁπάσης.
Μετὰ δὲ Τροίας ἅλωσιν Αἰνείας παῖς Ἀγχίσου,
Εἴτε φυγών, εἴτε λυθεὶς ἀπὸ τῶν πολεμίων,
Μετανάσται πανσυδὶ πρὸς γῆν τῆς Ἰταλίας.
Ἣν ἄλλοι μὲν ἱστόρησαν οὕτως ὀνομασθῆναι
Ἐξ Ἰταλοῦ κατάρξαντος μερῶν τῶν Ἑσπερίων.
Ἡ δ' ἐξ αἰτίας ἔφρασαν ποίας δεῖ σχεῖν τὴν κλῆσιν.
Ὁ μέγας ἥρως Ἡρακλῆς τὰς Γηρυόνος βόας
Ἀγεληδὸν συναγαγὼν ἦγεν ἐξ Ἐρυθείας.
Εἰς οὖν ἐκείνων δάμαλις τῶν ἀπὸ τῆς ἀγέλης
Ἀποσκιρτήσας, ὥς φασιν, ἀπὸ τοῦ βουκολίου
Τὸ μεταξὺ νηξάμενος πέλαγος τῆς θαλάσσης
B Εἰς Ἰταλίαν ἴσχυσε διαπεράσαι τάχει.
Τοῦ δὲ καθὼς ἀφίκοιτο παντὶ πυνθανομένου,
Εἴ τις αὐτὸν ἑώρακε βοῦν ἀποπλανηθέντα,
Ἐκεῖνοι τῆς Ἑλληνικῆς μὴ συνιέντες γλώσσης,
Οὔιτουλον τὴν δάμαλιν ἐκάλουν ἐγχωρίως.
Ἀπὸ τοῦ ζώου τοιγαροῦν Οὐιταλία πᾶσα
Ὅσην ὁ βοῦς ἐπέδραμεν ἐκεῖνος ὠνομάσθη.
Τῷ χρόνῳ δὲ μεταπίπτει εἰς κλῆσιν Ἰταλίας.
Αἰνείας οὖν σὺν τοῖς Τρωσὶ τοῖς συνεκπεπλευκόσι
Χρησμοὺς λαβὼν ἀπέπλει περὶ τὴν Ἰταλίαν.
Οἱ δὲ χρησμοὶ προσέταττον ἐπὶ δυσμῶν ἐκπλέειν,
Μέχρις αὐτοὺς ἐγγένηται καταλαβεῖν χωρίον,
Ἐν ᾧ κατεσθίωσιν τὰς ἑαυτῶν τραπέζας.
Ἐπὰν δὲ τοῦτο γένηται τετράποδι χρωμένους
C Καθηγεμόνι τῆς ὁδοῦ κτίζειν ἐκεῖσε πόλιν,
Ὅπου τὸ ζῶον αἱρεθῇ καμὸν ἀπὸ τοῦ δρόμου.
Τούτους λαβόντες τοὺς χρησμοὺς εἰς Λωρεντὸν ἐκπεμπῶνται.
Πεδίον δὲ τὸ Λωρεντὸν ἐστὶ τῆς Ἰταλίας.
Ἐνταῦθα πήξαντες σκηνὰς ἤσθιον ἐν δαπέδῳ.
Σελίνης δὲ τὸ δάπεδον ἦν ἅπαν ἐστρωμένον,
Καὶ τούτων χρείας τραπεζῶν ἐκείνοις ἀνεπλήρου.
Ἀναλωθέντων τοιγαροῦν τῶν παρατεθειμένων,
Σελίνου τις ἐγεύσατο, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἄλλος,
Καὶ μετ' αὐτὸν ὁ συσσιτῶν, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ πέλας.
Καί τινες ἀνεβόησαν, ὁμοῦ σὺν τοῖς σιτίοις
Ἀνάλωνται καὶ τράπεζαι. κρότος οὖν ἐπὶ τούτοις,
Ὡς τοῦ χρησμοῦ τοῦ παρ' αὐτοῖς εἰς τέλος πεφθακότος.
D Ἔπειτα θύειν μέλλοντες βωμὸν ἐδημιούργουν,
Καὶ θήλειαν ἐφίστασαν ἐπὶ θυσίᾳ χοῖρον
Ἐγκύμονα τυγχάνουσαν καὶ πρὸς τὸ τίκτειν οὖσαν.
Μελλόντων δὲ κατάρχεσθαι τῆς χοίρου τῶν θυτήρων,
Ἐκείνη διολισθήσασα χεῖρας τῶν κατεχόντων
Ἐξέδραμε, καὶ πρός τινα λόφον ὡρμήθη τρέχων.
Αἰνείας δὲ παρείπετο βήμασι σχολαιτέροις
Μικρὸν ὑπολειπόμενος ἐκείνης ἑκουσίως,
Ὡς μὴ τῷ δρόμῳ τῷ γοργῷ θορυβηθὲν τὸ ζῶον
Ἀπὸ τῆς κατὰ δαίμονα πορείας ἐκτραπείη.
Συνῄδει γὰρ ὡς ὁ χρησμὸς τοῦ τετράποδος εἴπῃ.
Ἡ μὲν οὖν ἐκαθέζετο δρόμῳ πολλῷ καμοῦσα.
Εἴκοσι γὰρ πρὸς τέσσαρσιν ἀνέδραμε σταδίους.
E Αἰνείας δὲ τὰ θέσφατα βλέπων πεπληρωμένα,
Τὸ γὰρ χωρίον ἀφυὲς εἰς τὸ συστῆναι πόλιν,
Μετ' ἄλλαις αἰτιάσεσι τοὺς χρήσαντας ὑπῆγεν.
Οὕτω δ' αὐτῷ κακίζοντι καὶ καταμεμφομένῳ
Φωνή ποθεν ἐξ ἀφανοῦς ἠκούσθη προσιοῦσα,
Ἡ τις καὶ μένειν ἔλεγε κἀκεῖ τὴν πόλιν κτίζειν.
Καταγωγὴν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἄρτι γενέσθαι ταύτην.

Επειτα δὲ μετὰ καιρὸν καὶ χρόνους ἰσαρίθμους
Οἷς ἂν ἡ χοῖρος ἁπαλοῖς τέκῃ δελφακίοις,
Αλλην αὐτοὺς γενήσεσθαι μεγαλοπρεπεστέραν.
Η μὲν οὖν χοῖρος ἔτεκεν ὅλην τριακοντάδα,
Καὶ χρόνοις τόσοις ὕστερον παρὰ τοῖς ἐξ Αἰνείου
Η πόλις Αλβα γέγονε λαμπρὰ καὶ τελσιδαίμων.
Τότε δ' Αἰνείας τῇ φωνῇ τῇ θείᾳ πεπεισμένος
Εκεῖ πολίζειν ἤρξατο πόλιν Λαουινίαν.
Καὶ τι συνέβη θαυμαστὸν ἀξιαφήγητόν τι.
Πρῶτα μὲν πῦρ αὐτόματος τῆς νάπης ἀνεδόθη.
Επειτα λύκος ἐκπηδῶν ποθὲν ἀπὸ δρυμῶνος
Υλην ξηρὰν τῷ στόματι λαμβάνων ἐπετίθει.
Αετὸς πτερυσσόμενος ὄρνις μεγαλοπτέρυξ
Τοῖς πτέρυξιν ἀνέκαιε τὸ πῦρ ἀναρριπίζων.
Αλώπηξ δέ τις δολερὰ τούτοις ἀντιζηλοῦσα,
Καὶ τοῖς ἀνάπτουσι τὸ πῦρ ἀντιπαλαμωμένη
Σβεννύειν ἐσπούδαζεν αὐτὸ καὶ μαρασμὸν ἐπάγειν,
Τὴν κέρκον καταβρέχουσα λιβάσι ποταμίοις,
Καὶ ταύτην καταρραίνουσα τὴν ξυλοφάγον φλόγα.
Ποτὲ μὲν οὖν οἱ θέλοντες ἀνάπτειν κατεκράτουν,
Ποτὲ δ' ἐκείνων περιῆν ἡ θέλουσα σβεννύειν.
Τέλος οἱ μὲν ἐνίκησαν, ἡ δ' ᾤχετο φυγοῦσα.
Ταῦτ' οὖν Αἰνείας κατιδὼν, ἐπίφθονον τὴν πόλιν
Γενέσθαι προεφοίβασε, πολλὰ δὲ κινηθεῖσαν
Μόλις ποτὲ καὶ σὺν μακροῖς καμάτοις ἐπαλλήλοις
Καθυπερτέραν ἔσεσθαι τῶν ἐπιβουλευόντων.
Καὶ ταῦτα μὲν ἐπράχθησαν Αἰνείου περιόντος.
Επεὶ δ' ἐκεῖνος ἔλιπε τὸν ταραχώδη βίον,
Υἱὸς ἐκείνου γνήσιος Ασκάνιος τὴν κλῆσιν
Απὸ Κρεούσης γεγονὼς τῆς θυγατρὸς Πριάμου
Τὴν πόλιν Αλβαν ᾤκισε σὺν τοῖς περιληφθεῖσι.
Καὶ ταύτης ἐβασίλευσεν Αμούλιος μετ' ἄλλων,
Νεμίτωρι προσήκοντι τὰ σκῆπτρα προαρπάσας.
Ην δ' ἀδελφὸς παλαίτερος Νεμίτωρ Αμουλίῳ.
Οὗ παντελῶς βουλόμενος τὸ γένος ἀφανίσαι,
Τὸν μὲν υἱὸν προσαναιρεῖ, τὴν δέγε θυγατέρα
Ιέρειαν πεποίηκε ναοῦ τε τῆς Εστίας.
Νενομοθέτητο δ' ἁγνὰς τὰς ἱερείας μένειν,
Παρθενικὰς, καὶ καθαρὰς, καὶ γάμων ἀπειράστους.
Ταύτην ποτὲ πρὸς Αρεος ἄλσος πορευομένην
Φυλάξας τις ἐπέθετο καὶ συμφθαρεὶς τῇ κόρῃ
Εγκύμονα πεποίηκε. ὡς δ' ἐπεγνώσθη τοῦτο
Τῷ πατραδέλφῳ βασιλεῖ, τὴν μὲν ἐτήρει
Μέχρις ὠδίνων καὶ καιροῦ τοῦ τῆς βρεφοκτονίας.
Επεὶ δ' ὁ χρόνος ἐφιστὰς ὃν ὥρισεν ἡ φύσις,
Γαστρὸς τὸ βάρος ἔλυσε, δίδυμα δ' ἦν τὰ βρέφη.
Τὴν μὲν καθείρξας ἀσφαλῶς ὁ βασιλεὺς κατεῖχε,
Τῶν δ' ἀρτιτόκων θάνατον κατέγνω βρεφυλλίων.
Καὶ δίδωσι τὰ δύστηνα ῥιφῆναι καθ' ὑδάτων.
Ερρίπτο δὲ τὰ δυστυχῆ σκάφης ἐντὸς τεθέντα.
Ενταῦθα θεία πρόνοια κατάδηλος ὑπῆρξε
Η δραστική σου δύναμις τὸ τῆς χειρός σου κράτος.
Η σκάφη περιτρέπεται, ῥιπτοῦνται καὶ τὰ βρέφη.
Εκειτο δὲ κνιζόμενα καὶ πηλωματωμένα.
Φαίνεται λύκαινα ποθὲν σπαργῶσα νεοτόκος,
Βαρυνομένη τοὺς μαστοὺς τοῦ γάλακτος τοῖς ῥείθροις,
Καὶ τὰς θηλὰς τοῖς στόμασι τοῖς τῶν βρεφῶν προσ-
ῆγε,
Καὶ τὸν πηλὸν ὑπέλειχε τῇ γλώσσῃ φιλανθρώπως.
Ησαν γὰρ σφῶν κατάπηλα τὰ κάλλη τῶν προσώπων.

Const. Man.

A ro tot annis exactis, quot enixæ jam porcæ fœtibus numero responderent: urbem aliam longe magnificentiorem consequaturos. Peperit autem porca fœtus omnino triginta. Totidem anni quum exissent, Æneæ posteri civitatem Albanam, sane splendidam atque opulentam, exstruxerunt. Id vero temporis Æneas divinæ voci obtemperans, oppidum illic condere, quod Lavinia vocatum est, cœpit. Accidítque mirum quiddam, & commemoratione dignum. Primum sponte sua exortus est ignis in luco: deinde lupus alicunde prosiliens e campo, materiem siccam ore prehensam in ignem conjecit: aquila magnis alis vibratis ignem excitavit: vulpes deni-

Alba condita.

Prodigium sane mirum.

B que fraudulenta cupide conatibus illorum obstans, & ignem accendentes dolis suis impediens, tota in eo fuit extinguendo, petitis e flumine undis, quibus caudam madefecerat, flammam urentem respergens. Hoc modo fiebat, ut nonnumquam illi superiores evaderent, qui flammam accendere volebant: nonnumquam vulpes vincere restinguendo. Tandem illis victoria potitis, hæc fuga sibi consuluit. Hæc Æneas quum adspexisset, prædixit urbem illam invidiæ expositam fore, multisque turbis exagitatam vix aliquando magnis & continentibus laboribus consequutu-

C ram, ut insidiatoribus suis superior evaderet. Atque hæc quidem adhuc Ænea superstite contigerunt. Quum autem ille debitum naturæ persolvisset, filius ejus, cui nomen erat Ascanii, de Creusa Priami filia natus, urbem Albam cum Trojanis superstitibus condidit. In ea præter alios Amulius quoque regnavit, qui Numitori sceptra eripuerat, fratri suo majori natu. Quumque gentem ipsius universam abolere vellet, filio fratris interfecto, filiam fani Vestæ sacerdotem fecit. Erat autem præscriptum legibus, ut ejusmodi sacerdotes Vesta-

Ascanius Albæ rex.

Amulius & Numitor reges.

D les pudicitiam castitatemque suam conservarent, & virgines Veneris expertes manerent. Igitur accidit aliquando, ut illam ad lucum Martis ambulantem quidam invaderet, vitioque puellæ oblato gravidam redderet. Ea re cognita, rex puellæ patruus illam custodiri curavit, donec pariendi tempus appetiisset. Id quum de naturæ præscripto adesset, gemellos illa peperit. Quo facto, neptem suam rex inclusam arcta in custodia detinuit, infantibus ad mortem destinatis: mandans, ut in aquas abjecti necarentur. Itaque miselli quamdam in scapham

Ilia Virgo Vestalis.

Romuli Remique nativitas.

Edit. Paris. pag. 33.

E impositi abjiciuntur. Sed divina hic providentia conspecta est, ejusque manus & efficax omnino vis declarata. Nam eversa scapha, pueri quoque fuerant ejecti. Quumque roderet eos humor & cœnum, in quo jacebant: accidit ut alicunde veniens lupa lacte turgens, quæ non ita pridem pepererat, ideoque lactis copia gravabatur, ubera infantum oribus admoveret, ipsumque lutum perbenigne ablingeret, quo erant illorum ora deformata & oblita. Forte pastor quidam hac re conspecta, infantum saluti consuluit, ad uxorem eos suam defert, quam ægro adfectam animo reperit, quod infantem

Lupa infantes alit.

A pastore servantur.

mortuum edidisse. Hanc ejus calamitatem infantibus hisce oblatis solatur, quos suorum liberum loco educaret. Illa vero materna quadam illos pietate complexa deinceps aluit, quum præter spem gemellorum facta parens fuisset, quæ non multo ante hoc nominis ne in uno quidem consequi potuerat. *Alia narratio.* Alii tradunt, non lupam hos infantes nutrivisse, sed ipsam Faustuli pastoris conjugem: quæ propterea, quod corporis sui formam vulgo prostitueret, paterna gentibus illis lingua Lupa fuerit appellata, qua voce scorta nuncupari consuerint, & lupæ similiter, ambigua nimirum significatione. Nonnulli, quod fœminæ petulantiam cognitam habuissent, Lupam uberibus suis infantes hos aluisse prodiderunt. Posteaquam educati nonnihil adolevissent, indita sunt eis Remi Romulique nomina, vitam subulcorum & bubulcorum agrestem agentibus. Quumque per ignorantiam Numitoris caulas adfecissent detrimento, quem jam rumor erat, ipsorum avum maternum esse: in illis latrociniis capti sunt a nonnullis, qui eis insidias struxerant. Ad avum perducti, & ultro citroque cogniti, *Amulii cædes.* Amulium non tantum Albano regno spoliant, sed etiam ferro destitutum a satellitibus obtruncant: suoque avo materno sceptra restituunt. Is vero quum magnas eis opes atque pecunias largitus fuisset, instructos cunctis rebus necessariis ad deducendam coloniam ablegat. Quare delatus ad oppidulum quoddam Romulus, cui Palatii nomen esset, ab auctore Palante, figuram urbis ibi delineat; *Romuli pictura & votum.* junctis mare tauro, & juvenca. Taurus foras campum versus, spectabat: juvenca vero, sub unum cum eo jugum redacta, respiciebat urbem. qua pictura, ceu notis quibusdam, innuebat optare se Romulus, ut extraneis viri formidabiles essent: fœminæ vero domi fœcundæ forent, *Edit. Paris. pag. 34.* suis maritis fidæ, observatrices ædium, earumque rerum custodes, quæ res ædibus existunt. Post hæc glebam extrinsecus jacentem in manum sumptum in urbem conjecit, voto concepto, ut ex alienis hæc respublica incrementum sumeret. Quibus ita peractis, signo tuba dato, nomen urbis edidit, ut Roma nuncuparetur. Quumque de finitimis regionibus hominum turbam, virorum scilicet, mulierum, adolescentum, senum, juvenumque collegisset: omnes eodem civitatis uti jure permisit, & in coloniam recepit. *Reges Romani post Romulum.* Hoc modo primus Romulus rex Romanorum fuit. Ei Numa successit, *Numa.* Numæ Tullus, *Tullus.* Tullo Marcius, *Ancus. Marcius.* Ancus cognomento, quod curvaturam pedis (quæ ancyle Græcis est) mutilatam haberet. Post hunc regnavit quintus a Romulo Tarquinius, potitus Imperio nihil ad se pertinente. Nam Marcii liberis illud debebatur. *Tarquinius. Servius. Tullus.* Tarquinio successit gener Tullius, qui a puero (ceu perhibent) ac prima ætate Servii nomen habuit: tamquam e serva natus, quippe mancipia Servi apud Romanos dicuntur. Filias suas Lucii Tarquinii regis nepotibus nuptum dedit. Earum unius insidiis & cruen-

A Βλέπει ποιμὴν τὸ γεγονὸς, τὰ βρέφη, περισώζει,
Απάγει πρὸς τὴν γαμετὴν, εὑρίσκει δυσθυμοῦσαν
Οτι νεκρὸν ἀπέτεκε, παραμυθεῖται ταύτην,
Καὶ δίδωσιν ὡς ἴδια ταῦτα τὰ βρέφη τρέφειν.
Ετρεφε ταῦτα μητρικῶς ἐκείνη καὶ γνησίως,
Καὶ παρ᾽ ἐλπίδας μήτηρ ἦν διδύμων βρεφυλλίων,
Η πρὸ μικροῦ μηδ᾽ ἐφ᾽ ἑνὶ τέκνῳ συγχωρηθεῖσα.
Αλλοι δ᾽ οὐ λύκαιναν φασὶν ἐκθρέψαι τὰ παιδία,
Αὐτὴν δὲ τὴν ὁμόλεκτρον Φαυστύλου τοῦ ποιμένος,
Ητις κοινὸν τοῦ σώματος τὸ κάλλος ποιουμένη
Λύπα κατωνομάζετο τῇ γλώττῃ τῇ πατρίῳ,
Ηγουν κατὰ διάλεκτον Ελληνικὴν ἑταίρα.
Επεὶ δὲ καὶ τὴν λύκαιναν συνήθης Λύπαν λέγειν,
B Τὴν ὕβριν τῆς γυναικός τινὲς ἠγνοηκότες
Λύκαιναν εἶπον τοῖς μαστοῖς τὰ βρέφη διαθρέψαι.
Ως δ᾽ ἂν καὶ διετράφησαν πως εἰς αὔξην ἦλθον,
Καὶ Ρῶμος ὠνομάσθησαν οἱ παῖδες καὶ Ρωμύλος.
Καὶ βίον εἶχον συφορβῶν ἀγροίκων καὶ βουκόλων.
Αγνοίᾳ δὲ Νεμίτορος μανδρεύματα κακοῦντες,
Ον ἦν μητροπάτορα τούτων εἰπὼν ὁ λόγος,
Εάλωσαν λῃστεύοντες τινῶν ἐνεδρευσάντων.
Τῷ πάππῳ προσαχθέντες δὲ καὶ γνόντες καὶ γνωσθέντες,
Τῆς βασιλείας Αλβανῶν Αμούλιον γυμνοῦσιν,
Καὶ ξίφει δ᾽ ἀποσφάττουσιν ἀφύλακτον εὑρόντες.
Τῷ σφῶν δὲ μητροπάτορι χαρίζονται τὰ σκῆπτρα.
Τούτοις ὁ πάππος δεδωκὼς χρημάτων ἀφθονίαν,
C Καὶ πᾶν τὸ συμβαλλόμενον πέμπει πρὸς ἀποικίαν.
Ο γοῦν Ρωμύλος παρελθὼν ἐπί τινα πολίχνην
Υπὸ τοῦ κτίσου Πάλαντος Παλάτιον κληθεῖσαν
Τὸ σχῆμα τὸ τῆς πόλεως ἐκεῖσε διαγράφει,
Αρρενα ταῦρον καρτερὸν καὶ δάμαλιν συζεύξας,
Ον ὁ μὲν ταῦρος ἔνευε ἔξω πρὸς τὸ πεδίον,
Η τούτῳ συνοικοῦσα δὲ δάμαλις πρὸς τὴν πόλιν.
Συμβολικῶς δ᾽ ἐπηύχετο Ρωμύλος διὰ τύπου,
Τοὺς ἄνδρας μὲν τοὺς ἔξωθεν γενέσθαι φρικαλέους,
Τὰς δὲ γυναῖκας ἔσωθεν γονίμους χρηματίζειν,
Πιστὰς μενούσας, οἰκουρούς, καὶ φύλακας τῶν ἔνδον.
Επειτα βῶλον τῇ χειρὶ λαβὼν ἀπὸ τῶν ἔξω
Ενδον ῥίπτει τῆς πόλεως εὐχόμενος ἐπαύξειν
D Τὰ πράγματα τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων.
Καὶ ταῦτα διαθέμενος ἐν σάλπιγγι σημαίνει
Τὴν κλῆσιν τὴν τῆς πόλεως, καὶ Ρώμην ὀνομάζει.
Καὶ πλῆθος συλλεξάμενος ἀπὸ τῆς περιχώρου,
Ανδρας, γυναῖκας, μείρακας, νεογέροντας, ἐφήβους,
Εσω πολίτας τίθησι, καὶ κατοικίζει πάντας.
Καὶ πρῶτος οὗτος βασιλεὺς καθίσταται Ρωμαίων.
Καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Νουμᾶς, καὶ μετὰ τοῦτον Τύλλος,
Καὶ μετ᾽ αὐτοὺς ὁ Μάρκιος Αγκος ὠνομασμένος,
Τὴν γὰρ ἀγκύλην τοῦ ποδὸς εἶχε πεπηρωμένην.
Καὶ μετ᾽ αὐτὸν Ταρκύνιος πέμπτος ἀπὸ Ρωμύλου,
Μηδὲν αὐτῷ προσήκουσαν λαβὼν τὴν βασιλείαν,
E Τοῖς γὰρ παισὶν ὠφείλετο Μαρκίου βασιλέως.
Γαμβρὸς τοῦ Ταρκυνίου δὲ Τύλλιος μετ᾽ ἐκεῖνον.
Ος ἀπὸ βρέφους, ὥς φασι, καὶ πρώτης ἡλικίας
Επωνομάσθη Σέρβιος, ὡς γεννηθεὶς ἐκ δούλης,
Δύναται γὰρ τὸν Σέρβιον δοῦλον παρὰ Ρωμαίοις.
Οὗτος συνάψας τὰς αὐτοῦ πρὸς γάμον θυγατέρας
Τοῖς βασιλέως υἱωνοῖς Λευκίου Ταρκυνίου,
Ωσπερ μιᾶς ἐπιβουλῇ καὶ τρόπῳ μιαιφόνῳ
Καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς ὁ τάλας ἐστερήθη.

Καὶ μετ' αὐτὸν Ταρκύνιος ὁ Σούπερβος κατῆρξεν.
Ὃς προσφερόμενος ὠμῶς καὶ φιλυπερηφάνως,
Καὶ τῇ βουλῇ καὶ τῷ κοινῷ Σούπερβος ὠνομάσθη.
Τὸν δ' ἀλαζόνα παρ' αὐτοῖς ἡ λέξις ἑρμηνεύει.
Πρὸς αὐτὸν δὲ Ταρκύνιον ἀφίκετο γυνή τις,
Βίβλους ἐννέα φέρουσα χρησμῶν τῶν σιβυλλείων.
Ἀπεμπολῆσαι δ' ἤθελε τῷ βασιλεῖ τὰς βίβλους.
Ἐπεὶ δὲ τὸ ζητούμενον ἐκεῖνος οὐκ ἐδίδου,
Πυρὶ τὰς τρεῖς κατέφλεξε, καὶ πάλιν προσελθοῦσα,
Τιμῆς ἐπώλει τῆς αὐτῆς τὰς καταλελειμμένας.
Ἀλλ' ἔδοξεν ἀσύνετος ἐν τούτῳ τοῖς παροῦσιν,
Καὶ πάλιν τρεῖς πυριφλεγεῖς ἐγένοντο τῶν βίβλων.
Ἦλθεν ἐκ τρίτου πρὸς αὐτόν, καὶ τῆς τιμῆς τῆς ἴσης
Τὰς τρεῖς ἐδίδου τὰς λοιπάς. Θαυμάσας δ' ἐπὶ τούτοις
Ὁ βασιλεύς, καὶ μάντεσι χρησάμενος δοκίμοις,
Ἐκέλευσε τῇ γυναικὶ δοθῆναι τὸ χρυσίον.
Τὴν δὲ λαβοῦσαν τὸ δοθέν, καὶ μετ' ἐπιμελείας
Τηρεῖν τὰς βίβλους φράσασαν, εἶδεν οὐδεὶς οὐκέτι.
Αἱ βίβλοι δὲ γεγόνασι σωτήριοι τῇ πόλει.
Τούτου ναὸν οἰκοδομεῖν ἐν Ῥώμῃ βουληθέντος,
Βόθρευμα μὲν ὠρύσσετο θεμέθλων ὑπογαίων.
Τῆς δὲ ὀρυγῆς ἐπὶ πολὺ τὸ βάθος προϊούσης,
Εὑρέθη κάτω κεφαλὴ νεοσφαγοῦς ἀνθρώπου,
Αἷμα θερμὸν καὶ νεαρὸν χεόμενον δεικνῦσα,
Καὶ πρόσωπον παρεμφερὲς ἔχουσα τοῖς ἐμπνόοις.
Ὅπερ μαθὼν ἐν Τυῤῥηνοῖς δόκιμος τερασκόπος
Ἔφη τὴν πόλιν κεφαλὴν πολλῶν ἐθνῶν γενέσθαι,
Πλὴν διὰ ξίφους καὶ σφαγῶν καὶ λιμνασμῶν αἱμάτων.
Ἐντεῦθεν Καπιτώλιον ὁ τόπος ὠνομάσθη.
Κάπουτ καὶ γὰρ ἡ κεφαλὴ κατὰ Ῥωμαίων γλῶτταν.
Χρόνοις μὲν οὖν ἐφ' ἱκανοῖς ἡ τῶν Ῥωμαίων πόλις
Μόλις ἡ μεγαλόπολις ἦν ὑπὸ βασιλεῦσιν.
Ἐπεὶ δὲ παρῳνόμησεν ὁ παῖς τοῦ Ταρκυνίου,
Καὶ Λουκρητίαν ᾔσχυνε τὴν σωφρονεστάτην
Τὴν Κολατίνου γαμετὴν ἀνδρὸς εὐγενεστάτου,
Τότε δὴ πάντες εἰς ταὐτὸ Ῥωμαῖοι συνελθόντες
Κατάλυσιν ψηφίζονται τοῦ βασιλείου κράτους.
Κυροῦσι δὲ προβάλλεσθαι κατ' ἔτος Κονσουλίους,
Ὅπερ δηλοῖ καθ' Ἕλληνας συμβούλους ἢ προβούλους,
Οὓς Ἕλληνες ὠνόμασαν ὑπάτους μετὰ ταῦτα,
Τὸ μεγαλεῖον τῆς αὐτῶν ἀξίας κατιδόντες.
Ἀπελαθέντων τοιγαροῦν ἐκ Ῥώμης τῶν τυράννων,
Πρῶτοι τῶν ἄλλων ἔλαβον ὑπατικὴν ἀξίαν,
Ταρκύνιός τε Λεύκιος ἀνὴρ τῆς Λουκρητίας,
Καὶ Λεύκιος Ἰούνιος, ὃν Βροῦτον ἀπεκάλουν.
Ἀλλὰ διηγητέον μοι καὶ τὰ περὶ τοῦ Βρούτου.
Μάρκιος ἦν τις εὐγενὴς ἀνὴρ παρὰ Ῥωμαίοις,
Καὶ πλούτῳ βρίθων περιττῷ, καὶ δὴ τιμῇ προέχων.
Τοῦτον βασκαίνων ὁ δεινὸς Ταρκύνιος τοῦ πλούτου,
Αὐτὸν μὲν ξίφει δίδωσι, καὶ σὺν αὐτῷ τὸν παῖδα,
Γενναῖον ὄντα καὶ καλὸν καὶ ζηλωτὸν ἐν πᾶσι,
Καὶ φαίνοντα χαράγματα ψυχῆς ἀνδρειοκαρδίου,
Κἂν εἰ τῷ βίῳ περιῆν οὐκ ἂν ὑπομβλακεύσαι
Μὴ τιμωρῆσαι τῷ πατρὶ κατὰ τῶν ἀνελόντων.
Αὐτὸν μὲν οὖν τὸν Μάρκιον Ταρκύνιος κτεννύει.
Τὸν δ' ὄλβον μετατίθησιν ἐν δόμοις βασιλείοις.
Ὁ Βροῦτος οὗτος τοιγαροῦν παῖς ὑπάρχων Μαρκίου,
Καὶ κατιδὼν τὴν πατρὸς σφαγὴν ἀδικωτάτην,
Καὶ συνιδὼν ὡς εὐτυχὴς ὅτι συγκινδυνεύσει
Σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ, καὶ συναποθανεῖται,

A to consilio miser vitam cum regno amisit. Sequutus est eum Tarquinius Superbus in imperio, qui cognomentum hoc Superbi tulit ex eo, quod crudeliter & superbe tam erga Senatum, quam plebem sese gereret. Nam superbi apud Romanos appellantur, qui sunt arrogantes. Accessit aliquando mulier quaedam, novem libros Sibyllinorum oraculorum adferens, quos regi se vendituram diceret. Quem autem ille pretium ab ea postulatum non daret, igne tribus exustis, rursum rege conuento, priori aestimatos pretio reliquos eidem offerebat. Quumque parum mentis compos esse videretur iis, qui aderant: iterum tres ex iis in ignem conjectos absumpsit. Hoc modo tertium regem adit, & tres solos B reliquos ei pro eodem pretio venum apponit. Ea res quum regi admirationi esset, probatos vates sequutus, aurum adnumerari mulieri jubet. Quo illa recepto, quum monuisset, eos libros diligenter adservandos esse: deinceps a nemine mortalium conspecta est. Libri autem isti salutares urbi fuerunt. Idem Tarquinius quum extruere templum Romae vellet, jamque pro subterraneis fundamentis magnam ad profunditatem fodiendo perventum foret: sub terra caput hominis recens interfecti repertum est, in quo calidus jamque primum effusus sanguis conspiceretur, & facies vivae similis. Hoc C quum prodigiator apud Tyrrhenos celebris accepisset, urbem Romam caput multarum gentium futuram praedixit, sed non nisi per gladios, caedes, & sanguinis affusiones. Hinc factum, ut collis, qui antea Tarpejus dicebatur, ab illo capite deinceps Capitolium vocaretur. Fuit autem ingens haec Romanorum urbs longo tempore sub regum dominatu. Posteaquam vero Tarquinii filius improbe se gessit, & castissimam illam Lucretiam, Collatini, nobilissimi viri, conjugem violavit: Romani coactis omnium ordinum hominibus, regibus suam potestatem abrogarunt, decreto facto, ut in annos singulos Consules ab eo tempore designarentur. Ea vox tantum valet, ac D si consultores vel provisores dicas. Graeci quidem illos deinceps Hypatos, hoc est, supremos vocarunt, amplitudine dignitatis eorum considerata. Pulsis igitur ex urbe tyrannis, primi consularem dignitatem consequuti sunt, Lucius Tarquinius, Lucretiae maritus, & Lucius Junius, cognomento Brutus: de quo mihi quaedam commemoranda sunt. Marcius quidam Romae vir nobilis erat, tam opibus quam dignitate praestans. Ei quum vero ille Tarquinius ob facultatum amplitudinem invideret, hominem una cum filio perimit, juvene generoso, pulchro, apud omnes amabili, jamque fortitudinis animi certa quaedam indicia de se praebente: quae ipsa res ei mortem attulerat, metuente Tar- E quinio, ne, si superstes relinqueretur, haudquaquam sibi temperaret, quo minus se de patris interfectoribus ulcisceretur. Hoc pacto quum Marcium Tarquinius a medio sustulisset, opes ejus in aedes regias transfert. Habebat autem Marcius alterum quoque filium Brutum, qui caede patris injustissima considerata, simulque sapienter animadverso, futu-

Tarquinius Superbus.

Libri Sibyllinorum oraculorum exusti.

Prodigium capitis humani.

Edit. Paris. Pag. 35.

Regibus abrogatur potestas.

Consules unde dicti.

Primi Consules.

Bruti calliditas, amentiam simulantis.

rum ut idem cum patre ac fratre mortis periculam adiret, consilium longe pulcherrimum capit. Nam stultitia vesaniaque simulata, quod imminebat malum, evadit. Hinc apud ignaros Brutus appellabatur, quæ vox stultum & amentem significat. Eum Tarquinius in regiam ad se transtulit, simulans quidem se Bruti curam gerere, cujus ipsum misereſceret, ob generis propinquitatem: (erant enim eodem orti sanguine) reapse vero cupiebat cum filiis suis collusorem dare, de cujus consuetudine voluptatem caperent. Itaque versabatur inter liberos regios, eisque ludendi & ridendi materiem suppeditabat. Quum autem aliquando filii Tarquinii Delphos ablegarentur a patre, sciscitatum Apollinis oraculum de morbo pestilente, qui tum grassabatur: etiam Brutus eis adjunctus est, qui ridiculis ipsos exhilararet. Illi Delphos ingressi, muneribus Apollinem sibi conciliabant. Brutus autem ligneo baculo perforato, virgam in eo prorsus auream tibiæ in modum abdebat, eamque Phœbo tamquam donarium dicabat & offerebat. Astutam hanc callidamque Bruti sapientiam, solidi plenam ingenii, quum illi nequaquam animadverterent, hominem irridebant, insectabantur, exagitabant, subsannabant: qui munus ejusmodi oraculorum auctori obtulisset. Inde jam e templo Delphico discessuri, Apolinem interrogabant, quisnam ex iis Romanorum Imperio potiturus esset. Ad ea respondebat Apollo perspicue, futurum ut hoc illi contingeret, qui prior matrem complexus fuisset. Mox Brutus animadvertit, quid hoc oraculum sibi vellet: illis rem totam ignorantibus. Quamque placuisset, ut æqua potestate Imperium administrarent; decreverunt omnes simul matrem amplecti, sicut etiam fecerunt. At Brutus, ubi primum e navi fuisset egressus, pronus in terram cecidit, & eam exosculatus est. Hoc modo Brutus data opera stultus erat. Verum posteaquam de eo rumor fuisset diditus, quod acciderat Lucretiæ: primus rempublicam capessebat, populum excitabat, convocabat, perorando armabat, efficere denique poterat, ut Imperium tyrannis, Tarquinio nimirum, ejusque liberis, abrogaretur. Post hanc abrogationem, primi apud Romanos Consules creati sunt Brutus atque Collatinus. Eos alii sequuti sunt omnis generis, Cassii, Cicerones, Luculli, Catuli, Catones, Scipiones, Pompeii, Scauri. At tanta sane potentia tantumque Imperium CCCCLXV. annis hoc pacto administratum est, ad Cajum usque Cæsarem: qui consulatum in regnum dominatumque peculiarem convertit. Quod si aliquando rerum instabilitas, & iniquitas fortunæ sic postularet: conveniente Senatu & consulibus, Dictator unus summa cum potestate creabatur, qua quidem voce significatur Imperium rationibus reddendis haud obnoxium, & administratio rerum omnium Imperatoria. Deinde hac tempestate sedata, Dictator se magistratu abdicabat. Cajus autem Cæsar, quum Dictator creatus, summam hanc potestatem accepisset, de sexcentis nationibus victis trophæa statuisset, Romanorum potentiam ad ipsa usque Gadira Solemque orientem prolatasset: post tot

Edit. Parif. pag. 36.

Bruti donarie.

Oraculum Tarquiniis datum.

Tarquinios Brutus antevertit.

Quamdiu Consulum administratio durarit.

Dictatoris potestas.

A Βυλὴν βυλεύεται καλήν, πλάττεται τὴν μωρίαν,
Καὶ σκέπτεται παράνοιαν, κᾀντεῦθεν ἀποφεύγει
Τὸ προσδοκώμενον κακόν, τὸν ἐκ τοῦ ξίφους πότμον.
Εντεῦθεν κατωνόμαστο τοῖς ἀγνοοῦσι Βροῦτος.
Δηλοῖ δ' ἡ λέξις τὸν μωρὸν καὶ φρένας βεβλαμμένον.
Μετάγει δ' οὖν Ταρκυίνιος τοῦτον ἐν ἀνακτόροις
Κάδεσθαι μὲν καὶ συγγενὴς ἀπὸ τῶν αὐτῶν αἱμάτων,
Τοῦ Βρούτου προσποιούμενος καὶ δῆθεν κατοικτείρας,
Τὸ δ' ἀληθὲς βουλόμενος συμπαίστορα τοῖς τέκνοις
Τοῖς ἑαυτοῦ χαρίζεσθαι ψυχαγωγίας χάριν,
Οἷς καὶ συνὼν γελοιασμοὺς καὶ παιδιὰς προὐξένει.
Αποσταλέντων δέ ποτε τῶν παίδων Ταρκυνίου
Επὶ Δελφοὺς ὡς πεύσαιντο περὶ λοιμώδους νόσου,
B Καὶ Βροῦτος συνεπέμπετο τέρψων αὐτοὺς παιγνίοις.
Οἱ μὲν οὖν τὸν Απόλλωνα δώροις ἐδεξιοῦντο.
Ο Βροῦτος βακτηρίαν δὲ ξυλίνην ἐκτρήσας
Ολην δι' ὅλης εἰς αὐτὴν χρυσέαν κρύπτει ῥάβδον,
Καὶ ταύτην ὡς ἀνάθημα ἐχάριζε τῷ Φοίβῳ.
Αλλ' οὗτοι τὴν ἀμήχανον σοφίαν τὴν τοῦ Βρούτου,
Καὶ τὸ στερρὸν καὶ συνετὸν μηδ' ὅλως ἐπιγνόντες
Κατέπαιζον, ἐτώθαζον, ὕβριζον, ἐμωκῶντο,
Τοιοῦτον ἐπιφέροντα τῷ χρησμοδότῃ δῶρον.
Μέλλοντες δὲ τοῦ Δελφικοῦ τεμένους μεταβαίνειν
Ηρώτων τὸν Απόλλωνα τίς τῶν Ρωμαίων ἄρξοι.
Ο δ' ἀπεφοίβασε τρανῶς, ὁ πρῶτος τὴν μητέρα
Φθάσειε περιπτυξάμενος. συνῆκεν οὖν ὁ Βροῦτος.
C Εκεῖνοι δ' οὐκ ἐπέγνωσάν τι τοῦ χρησμοῦ δηλοῦντος.
Κοινῇ δὲ σχεῖν βουλόμενοι τὸ κράτος καὶ τὸ σίφος,
Αμα συνέθεντο τὴν σφῶν προσπτύξασθαι μητέρα.
Καὶ μέν τοι προσεπτύξαντο. Βροῦτος δ' ἐκβὰς τοῦ σκάφους,
Πρηνὴς πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκείνην κατεφίλει.
Εἶχε μὲν οὖν προσποίητον ὁ Βροῦτος τὴν μωρίαν.
Ως δ' ἐφημίσθη τὸ συμβὰν περὶ τὴν Λουκρετίαν,
Τὸ πᾶν ἐδημοσίευσε, καὶ πρῶτος ἐφορμήσας,
Καὶ συγκαλέσας τὴν πληθὺν καὶ λόγοις ἐξοπλίσας,
Κατάλυσιν ἐπενεγκεῖν ἴσχυσε τοῖς τυράννοις.
Τῷ Ταρκυνίῳ δέ φημι καὶ τοῖς ἐκείνου τέκνοις.
Μετὰ γοῦν τὴν κατάλυσιν ὕπατοι πάντων πρῶτοι
Ρωμαίοις κατεστάθησαν Βροῦτος καὶ Κολατῖνος.
Καὶ μετ' ἐκείνους ἕτεροι, καὶ μετ' αὐτοὺς παντοῖοι.
D Κάσιοι, καὶ Κικέρωνες, καὶ Λεύκολοι, καὶ Κάτλοι,
Κάτωνες, καὶ Σκηπίωνες, Πομπήϊοι, καὶ Σκαῦροι.
Η τηλικαύτη γοῦν ἰσχὺς καὶ τὸ τοσοῦτον κράτος
Εν ἔτεσιν ἑξήκοντα πρὸς τοῖς τετρακοσίοις,
Καὶ πρὸς ἑτέροις τέσσαρσιν οὕτως ἐκυβερνᾶτο
Μέχρις Γαΐου Καίσαρος, ὅστις τὴν ὑπατείαν
Εἰς βασιλείαν ἤμειψε καὶ καταδυναστείαν.
Εἰ δέ ποτε κατέπειξε πραγμάτων ἀστασία,
Καὶ τὸ πολύστροφον αὐτῆς καὶ τύχης δυσκληρία,
Συνερχομένας τὰς βουλάς, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπάτων,
Δικτάτωρ εἷς ἐγένετο πάνταρχος Αὐτοκράτωρ.
Τὴν δ' ἀνυπεύθυνον ἀρχὴν ἡ λέξις ἑρμηνεύει,
Καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν πάντων οἰκονομίαν.
E Τῆς ζάλης τῶν πραγμάτων δὲ κατεστορεσμένης,
Τὸ κράτος ἀπετίθετο τῆς Αὐτοκρατορίας.
Γάϊος δὲ γενόμενος δικτάτωρ Αὐτοκράτωρ,
Καὶ κατατροπωσάμενος μυρίας ἐθναρχίας,
Καὶ τῶν Ρωμαίων τὴν ἰσχὺν ἄχρις αὐτῶν Γαδείρων
Καὶ μέχρι καὶ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα πλατύνας,
Μετὰ τὰς νίκας φθονηθεὶς καὶ τὰς τροπαιουχίας,

Καὶ πρὸς τινῶν ἀναμαθὼν, οἷα τυραννεῖ φθόνος,
Ὡς κατ' αὐτοῦ κεκύρωται ψῆφος ἀδικωτάτη,
Πρὸς τῶν πραγμάτων βιασθεὶς χωρεῖ πρὸ τυραννίδα.
Καὶ συμπλακεὶς τοῖς κατ' αὐτοῦ γενναίως ἐπιοῦσι,
Καὶ καταγωνισάμενος καὶ πάντων κυριεύσας.
Τὸ κράτος περιζώννυται τῆς αὐτοκρατορίας.
Οὗτος ὁ Καῖσαρ παιδικὴν ἄγων τὴν ἡλικίαν,
Καθ' ὕπνους ἔδοξεν ἰδεῖν πρᾶγμα δηλοῦν τὸ μέλλον,
Ὡς τῇ μητρὶ μιγνύοιτο καὶ συνασχημονοίη.
Ἐτέχθη δὲ καὶ τοῖς αὐτοῦ τέρας ἱπποφορβίοις,
Ἵππος βοείαις ἐν χηλαῖς τοὺς πόδας ὡπλισμένος,
Μόνον δ' αὐτὸν ἐδέχετο Γάϊον ἀναβάτην,
Καθάπερ τὸν Ἀλέξανδρον ἵππος ὁ Βουκεφάλας.
Τούτῳ τῷ Καίσαρι καινὸν τοιοῦτόν τι συνέβη.
Γυνή τις ἐπαφρόδιτος συνέζευκτο γαμέτῃ,
Νέρων ἐκείνης ἦν ἀνὴρ, ἐκείνη δὲ Ἰουλία.
Ταύτην παῦσαν Νέρωνι τῷ συνοικοῦντι παῖδα,
Καὶ πάλιν κύουσαν ἐν γαστρὶ καὶ τὴν νηδὺν πλησθεῖσαν,
Καὶ τῆς ἐγκυμονήσεως ἄγουσαν ἕκτον μῆνα,
Ὁ Καῖσαρ ἤθελε λαβεῖν εἰς γάμου κοινωνίαν,
Καὶ Νέρωνα κατήπειγεν αὐτῷ κατεγγυῆσαι.
Τὴν γαμετὴν, καὶ πατρικῶς ταύτην νυμφοστολῆσαι.
Πείθεται Νέρων, οὐχ ἑκὼν δίδωσι τὴν γυναῖκα.
Ἡ δ' ἐπιστάντος τοῦ καιροῦ τίκτει βρέφος ἄρρεν.
Κἀντεῦθεν ἐξενίκησε δημώδης παροιμία.
Τοῖς εὐτυχοῦσι καὶ λαμπροῖς καὶ τρίμηνα παιδία.
Τῶν γοῦν κατὰ τὸν Καίσαρα τούτων ἱστορηθέντων,
Λοιπὸν διηγητέον μοι πόθεν ἐκλήθη Καῖσαρ.
Οἱ μὲν φασὶν ὡς τῆς μητρὸς κατὰ γαστρὸς ἐχούσης,
Καὶ μὴ φθασάσης ἐκτεκεῖν, ἀλλὰ προαπελθούσης,
Ἀνέτεμον οἱ προσγενεῖς ἐκείνης τὴν γαστέρα,
Καὶ ζῶν ἐκεῖνον ἔμβρυον καὶ πνέον ἐξελόντες.
Καίσαρα κατωνόμασαν ὡς ἀνατετμημένον.
Ἄλλοι δὲ πάλιν λέγουσι τῆς κεφαλῆς τὴν κόμην
Ῥωμαίους λέγειν Καισάριν. Καῖσαρ γοῦν ἐπεκλήθη
Γάϊος ὡς εὐπλόκαμος, ἢ μᾶλλον ὡς δασύθριξ.
Ἕτεροι δὲ Ῥωμαϊκὰς γράφοντες ἱστορίας
Φασὶν ὡς τότε προσγενὴς τοῦ Καίσαρος Γαΐου
Τελεσιουργὸς ἀναφανεὶς, ὅτε Καρχηδόνιοι
Ῥωμαῖοι συνεπλέκοντο, καὶ δόρατι καιρίως
Βαλὼν τὸν ἀνταγωνιστὴν καὶ κατατραυματίσας
Ἐλέφαντος ὀχούμενον ἄνωθεν ἐρρυσίρου
Αὐτῷ πρὸς γῆν κατήνεγκεν ἐλέφαντι. κἀντεῦθεν
Ἔσχεν ἀρχὴν τοῦ Καίσαρος λαμπρὰν προσωνυμίαν.
Καίσαρες γὰρ ἐλέφαντες τοῖς Φοίνιξι καλοῦνται.
Ἐκ τοῦ προγόνου τοιγαροῦν τοῦ προηριστευκότος
Καίσαρες ἀπεκλήθησαν οἱ προσγενεῖς ἐκείνῳ,
Τιμὴν μεγίστην ἑαυτοῖς ἐντεῦθεν προξενοῦντες.
Περὶ μὲν τούτων ἱκανῶς. ἡμῖν δ' ἐπανιτέον
Ἐπὶ τοῦ λόγου τὸν εἱρμόν. μέλλοντος γὰρ ἐκθνήσκειν
Τοῦ καλλινίκου Καίσαρος τοῦ πολεμοκαρδίου,
Ἔδοξε βλέπειν ἡ γυνὴ τούτου κατὰ τοὺς ὕπνους,
Κατὰ τῆς τούτου κεφαλῆς πεσοῦσαν τὴν οἰκίαν,
Τὸν ἄνδρα δὲ κατάρρυτον αἵμασι γεγονότα
Οἰκτρότατα καταπεσεῖν κατὰ τοὺς ταύτης κόλπους.
Ἐσφάγη γοῦν ἐλεεινῶς τῆς ἀγορᾶς ἐν μέσῳ,
Ἐπιθεμένων δολερῶς Κασσίου τε καὶ Βρούτου.
Γαΐου τοίνυν Καίσαρος οὕτως ἀπολωλότος,
Ἀδελφιδοῦς εἰσποιητὸς υἱὸς ἐκείνου Καῖσαρ
Ὁ σεβαστὸς ἐπικληθεὶς ἔλαβε τῶν σκήπτρων.

A victorias & trophæa petitus invidia, sententiam longe iniquissimam contra se latam: rebus ipsis ita cogentibus ad tyrannidem occupandam animum adjecit. Quumque manum cum iis conseruisset, qui magnis freti viribus eum invadebant, omnesque devictos in potestatem redegisset: dominatum Imperatorium in se translatum usurpavit. Quo tempore puerilem adhuc ætatem agebat, visus est sibi per quietem aliquid videre, quo sequuturus hic eventus indicaretur: nimirum se citra pudorem ullum matris amplexibus usum fuisse. Præterea natum est in ejus equili pro-

Edit. Parif. pag. 37.

Somnium Cæsaris pueri.

Equus Cæsaris

B digium, videlicet, equus, cujus pedes ungulæ bubulæ munirent, & qui solum Cæsarem vectorem acciperet: quemadmodum Bucephalus solum Alexandrum admittebat. Eidem Cæsari novum quiddam hujusmodi accidit. Erat venusta mulier * Julia cum marito Nerone nupta, cui posteaquam liberos aliquos peperisset, ac rursus uterum sexto jam mense ferret: Cæsar eam sibi conjugem poscebat, & Neronem urgebat, ut uxorem suam ipsi, tamquam si pater esset, desponderet. Paret invitus Cæsari Nero, conjugem ei suam tradit: quæ ubi

Hæc ad Augustum referri debent.

* Livia.

C pariendi tempus appetiisset, filium marem edidit. Unde vulgo tritum illud proverbium natum est: Nobilibus & splendidis etiam mense tertio liberi nascuntur. Licet autem his de Cæsare proditis illud etiam adjungere, unde Cæsaris nomen habuerit. Sunt qui tradant, ejus matrem gravidam eniti non potuisse, sed fuisse ante partum extinctam: quo factum sit, ut ejus propinqui juberent uterum aperiri. de quo quum fœtus vivus pro-

Proverbium.

Cæsaris nomen unde.

D diisset, Cæsarem dicere, tamquam excisum. Alii volunt comam capitis apud Romanos cæsariem appellari, Cajumque Cæsaris nomen habuisse, quod pulchra densaque cæsarie præditus esset. Denique nonnulli sunt rerum Romanarum scriptores, qui memoriæ prodiderunt, fuisse quemdam Caii Cæsaris gentilem, qui præclaris facinoribus editis eo tempore, quo Romani & Carthaginenses bellum inter se gerebant, etiam lethali hastæ vulnere adversarium elephanto insidentem una cum ipsa bellua in terram prostraverit: indeque gloriosum Cæsaris cognomentum acceperit. Nam eo vocabulo Pœnis ele-

Cæsar elephantus lingua punica.

E phantos appellari. Ab hoc igitur ceteros gentiles atque posteros ipsius Cæsares fuisse dictos, honoris ab eodem non parum consequutos. Ac de his quidem dictum satis: nunc ad orationis seriem redeamus. Quum morti vicinus esset victoriosus ille fortisque Cæsar, uxor ejus per quietem videre visa est gladium, in caput ipsius delabentem: maritum vero sanguine perfusum in sinum uxoris miserrime se demittentem. Secundum hæc in medio foro miserabiliter cæsus est, insidiis a Cassio Brutoque structis. Hoc modo quum Cajus Cæsar interiisset, filius ejus adoptivus, Augustus Cæsar e Caii sorore natus, in Imperio successit: qui quum

Somnium Calpurniæ de cæde Cæsaris.

pag. 38.

Cæsar August. Octavianus Imp.

Quæ Augusto Imperium pollicita fuerint. a pueto nomen Octavii, tamquam sibi proprium habuisset, deinceps Augustus dictus est, velat auctus. Solus dominatu potitus est in vita longæva, & Imperio ad extremos terræ fines prorogato. Quum mater eo gravida foret, vidit in somniis viscus suum in cælum reptum subvolare. Deinde illo ipso momento, quo ex alvo materna prodibat, pater videre visus est, e sinu conjugis solem *Astrologi prædictio.* ortum lucere. Quumque tardius illo die domo exiret, quidam astrologus obviam factus, cur serius prodiret interrogabat: quo indicante, natum esse sibi filium, graviter suspirans astrologus, artis suæ peritia celebris: Quid hoc rei est? exclamat. Dominum atque regem nobis genuisti. Jam quum puer adolevisset, ac in prædiis paternis degens, messoribus & manipulorum colligatoribus oblectaretur, forteque panem aliquando manibus gestaret, eoque vesceretur: superne delata in ipsum magno cum strepitu aquila, panem eripuit, moxque compiosis alis in aera sublimis avolavit, deinde vicissim sese demittens, panem ei reddi- *Augustus ad iram pronus.* dit. Ad Imperium ubi pervenisset, iracundus admodum erat, biliosus, & justo quidem concitatior: sed rursus ad sese facile redibat, & mitescebat. Quare quum aliquando pro tribunali sederet, causasque cognosceret, ac multos mortales capitis damnaret: *Mæcenatis admonitio.* vir quidam sapiens, cui Mæcenatis esset nomen, propius accedendi potestatem non habens, ut Cæsarem moneret: (nam excludebatur ab ingenti hominum multitudine) litteras quasdam in chartam perscribit, eamque deinceps obsignat. Eæ litteræ sententiam hujusmodi continebant: Desine judicem agere, carnifex. Hanc chartam directo in Cæsarem ejaculatur, qua conspecta & resignata, verbisque perscriptis inlectis: de tribunali surgit, quæque prius erant decreta, tamquam irrita revocat. Habebat idem Cæsar magistrum quemdam secum, Alexandri- *Athenodorus Augusti magister.* num patria, nomine Athenodorum, omni sapientia & doctrina excultum, formandorumque morum longe peritissimum. Hic quum animadverteret, Cæsarem in libidines & scortationes propensum esse, ac præsertim in pejori delinquere, quod mulieres marita- *Edit. Paris. pag. 39.* tas appeteret, earumque conjuges cogeret, ut huic improbo facinori subservirent, non heriliter eis tantum imperans, sed etiam more tyrannico: totus in hoc erat, ut Augustum ab eo furore vitioque revocaret. Quum autem Cæsar vitam sceleratam missam non faceret, admirandi præceptor in- *Qui Augustum Athenodorus ab adulteriis revocarit.* genii quiddam tale molitur. Forte plorantem ac lamentantem conspiciebat hominem senatorium, lauta fortuna clarum; quippe mandatum ei fuerat, ut in operta lectica conclusam uxorem Imperatori mitteret. Eum Athenodorus hortari, ne ploraret, neve rem illam ægro ferret animo; se tantum uxoris loco lecticæ includeret, Cæsarique pro ejus imperio mitteret. Vix hoc quidem homini, sed tamen persuadet. Quid inde factum? Lecticam Athenodorus ingreditur, gladium tenens, sigillo obsignatus, ad Cæsarem mittitur: Cæsar lecticam accipit: sigilla revellit: exit Athenodorus: gladium

A Τὸ μὲν Ὀκτάβιος αὐχῶν ὡς κύριον ἐκ βρέφους,
Αὔγουστος μετὰ ταῦτα δὲ κληθεὶς ὡς ηὐξημένος.
Οὗτος ὑπῆρξε μόναρχος εἰς πλέον ἐκταθείσης,
Καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς εἰς ἄκρα γῆς φθασάσης.
Τοῦτον ἡ μήτηρ κύουσα κατεῖδεν ἐν ὀνείροις,
Σπλάγχνον αὐτῆς εἰς οὐρανὸν ὡς ἁρπαγὲν ἀνίπτη.
Ἄρτι δὲ κύπτοντος ὑγρῶν ἐκ μητρικῶν θαλάμων,
Ἔδοξε βλέπειν ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατὰ τοὺς ὕπνους,
Ὡς ἐκ τῶν κόλπων ἔφαυσε τῆς τούτῳ συνοικούσης
Ἥλιος ἀπρψίβροτος ὁ μέγας ἡμεράρχης.
Ὡς δὲ προῆλθε βράδιον ἐκ τῆς οἰκίας τότε
Ἀστεροσκόπῳ ἐντυχὼν ἤρετο τὴν αἰτίαν.
B Ἐκείνου δὲ τὴν γέννησιν τοῦ βρέφους ὑπειπόντος,
Καὶ τὰ μεγάλα φράσαντος αὐτῷ τῶν ὀνειράτων,
Βαρυπενθήσας ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος ἀστρολόγος,
Ἄνθρωπε τί πεποίηκας, ἀνέκραγεν ἐκ βάθους.
Δεσπότην ἀπεκύησας ἡμῖν καὶ βασιλέα.
Τοῦ δὲ παιδὸς ἐλαύνοντος εἰς αὔξην ἡλικίας,
Κἂν τοῖς ἀγροῖς διάγοντος σὺν τοῖς αὐτοῦ τοκεῦσι,
Καὶ τερπομένου θερισταῖς καὶ τοῖς ἀμαλλοδέταις,
Καὶ ταῖν χεροῖν ἐμφέροντος ἄρτον, καὶ σιτουμένου,
Ἄφνω ῥοιζήσας ἀετὸς ἀφήρπασε τὸν ἄρτον,
Καὶ πτερυχθεὶς μετάρσιος ἐπῆρτο πρὸς ἀέρα,
Καὶ πάλιν ἐπικαταπτὰς ἀπέδωκε τὸν ἄρτον.
Ἐπεὶ δὲ πρὸς βασίλειον ὕψος ἀναβεβήκει,
C Θυμώδης ἦν, ἀκρόχολος, ὀργίλος, ὁρμητίας,
Καὶ πάλιν εὐμετάφορος ἐγίνετο, καὶ πρᾶος.
Ὡς οὖν ἐκάθητο ποτὲ δικασθεὶς καὶ κρίνων,
Καὶ πότμον ἀπεφήνατο τῶν πολλῶν ἀνθρώπων,
Ἀνὴρ Μαικήνας τὶς σοφὸς μὴ σθένων πλησιάσαι,
Καὶ νουθετῆσαι Καίσαρα, τὸ πλῆθος γὰρ ἀπεῖργε,
Χάρτῃ πιστεύει γράμματα, σφραγῖδι σημειοῦται,
Ἔλεγε δὲ τὰ γράμματα. Δήμιε παῦσαι κρίνων.
Κατακοχάζεται, καλῶς τὸν χάρτην ἀκοντίζει.
Καὶ Καῖσαρ τοῦτον κατιδὼν τὴν δέλτον ἀναπτύσσει,
Καὶ τοῖς γραφεῖσιν ἐντυχὼν ἀνίσταται τοῦ θρόνου.
Καὶ τίθησιν ἀκύρωτα πάντα τὰ ψηφισθέντα.
Τούτῳ συνῆν διδάσκαλος Ἀλεξανδρεὺς τὸ γένος,
D Τὴν κλῆσιν Ἀθηνόδωρος, πάσης σοφίας πλήρης,
Καὶ τρόπους ἱκανώτατος ῥυθμίζειν καὶ παιδεύειν.
Οὗτος ἐρωτοκράτητον τὸν Καίσαρα γινώσκων,
Καὶ τὸν μὲν ὅλον πορνικὸν, τὸ δὲ τῶν ὅλων χεῖρον,
Ὀρεκτιῶντα γυναικῶν ἀνδράσιν ἐζευγμένων,
Καὶ τοὺς ὁμόζυγας αὐτῶν ὑπηρετεῖν τῷ μύσει
Δεσποτικῶς προστάττοντα καὶ τυραννικωτέρως,
Ἀπάγειν τοῦτον ἔσπευδε τῆς λύσσης καὶ τοῦ πάθους.
Ἐπεὶ δ' οὐ μετετίθετο Καῖσαρ τοῦ φαύλου βίου,
Ὁ θαυμαστὸς καθηγητὴς τοιοῦτόν τι τεχνᾶται.
Ἰδὼν ὀλοφυρόμενον ἄνθρωπον καὶ θρηνοῦντα
Τῶν τῆς συγκλήτου καὶ λαμπρῶν καὶ τῶν εὐτυχεστέρων,
E Καὶ γὰρ αὐτῷ προσέτακτο φορείῳ κατεστέγῳ
Τὴν γαμετὴν ἐγκλείσασθαι καὶ τῷ κρατοῦντι πέμψαι,
Παρεγγυᾶται μὴ πενθεῖν, μηδὲ βαρέως φέρειν,
Αὐτὸν δ' ἀντὶ τῆς γυναικὸς ἐγκλεῖσαι τῷ φορείῳ,
Καὶ στεῖλαι πρὸς τὸν Καίσαρα, τοῦτο γὰρ εἶναι δέον.
Καὶ μόλις μὲν συμπείθει δ' οὖν. τί να τὰ μετὰ τοῦτο;
Εἴσεισιν Ἀθηνόδωρος, εἴσεισι ξίφος φέρων.
Πέμπεται πρὸς τὸν Καίσαρα σημειωθεὶς σφραγῖδι.
Ὁ Καῖσαρ ὑποδέχεται, ῥήγνυσι τὰς σφραγῖδας.
Ἔξεισιν Ἀθηνόδωρος τὸ ξίφος ἐπισείων.

Θαυ-

Θαμβεῖται Καῖσαρ κατιδὼν, τῷ δέει κρυσταλλοῦται.
Ὅρκοις αὐτὸν καταδεσμεῖ μηκέτι τοῦτο πρᾶξαι,
Μὴ δ᾽ ἀλλοτρίαις τὰ λοιπὰ καταχρανθῆναι κοίταις.
Οὗτος πολὺν τῷ Καίσαρι συνδιατρίψας χρόνον,
Καὶ μέλλων ἀπαλλάττεσθαι πρὸς τὴν ἐνεγκαμένην,
Ἐπείπερ εἶδε Καίσαρα δύσοργον καὶ θυμώδη,
Καὶ τάχιον ἐκφέροντα τὰς κολαζούσας ψήφους,
Ταχέως δὲ τὴν τοῦ θυμοῦ πυρκαϊὰν σβεννύντα,
Καὶ τρόπους μεταπίπτοντα πρὸς φιλανθρωποτέρους,
Κύψας αὐτοῦ πρὸς τὰς ἀκοὰς ὡς δὴ καταφιλήσων,
Ὦ Καῖσαρ, ἔφη, σεβαστὲ τοῦτό σοι λείπει μόνον.
Μὴ πρὶν τὰς ψήφους ἔκφερε πρὶν ἐν σαυτῷ λαλήσῃς
Τὸν τῶν γραμμάτων ἀριθμὸν τῶν εἴκοσι τεσσάρων.
Ὁ δὲ στενάξας βύθιον, καὶ πρὸς ἐκεῖνον βλέψας,
Ἔτι σου χρήζω τῆς καλῆς, ἔφη, παιδαγωγίας.
Καὶ πάλιν ἔσο σὺν ἐμοὶ καὶ Ῥώμη σε καθέξει.
Οὗτος ὁ Καῖσαρ ἤλασε τοὺς μετεωρολέσχας,
Μόνους κυδαίνων τοὺς σοφοὺς τιμαῖς ταῖς προσηκούσαις.
Τοσοῦτον δὲ πεφίλητο παρὰ τῶν ὑπηκόων,
Ὥστε τὸν βίον ἐκλείπειν μέλλων ἀνὴρ Ῥωμαῖος
Ἐπέσκηψε τοῖς ἑαυτοῦ παισὶ καὶ διαδόχοις
Χαριστηρίους τοῖς θεοῖς προσενεγκεῖν θυσίας,
Ὅτι, φησὶ, τὸν σεβαστὸν ζῶντα καταλιμπάνω.
Ὡς δὲ καὶ Καῖσαρ ἔμελλεν ἀπαίρειν τῶν ἐνθάδε,
Παραστησάμενος αὐτῷ δημότας καὶ ὑπάτους,
Πηλίνην εὗρον, εἶπεν, τὴν τῶν Ῥωμαίων πόλιν
Καλλίπυργον πεποίηκα λιθίνην στερεμνίαν.
Ἐπεὶ δὲ καὶ μεθίσταμαι τῆς τύρβης τῶν πραγμάτων,
Κροτῆσαι βούλομαι καλῶς ἐπὶ τῇ τελευτῇ μου,
Καὶ χρήσασθαι γελοιασμοῖς καὶ κροταλῆσαι χεῖρε,
Ὡς ἐπὶ μίμου τελευτῇ γελοιαστοῦ καὶ παίκτου.
Καὶ ταῦτα διετάξατο τοῦ βίου καταπαίζων.
Ἐφ᾽ ὅλοις δὲ πεντήκοντα σὺν ἓξ κρατήσας χρόνοις
Τὴν ὀφειλὴν ἀπέδοτο, κατέβαλε τὸ χρέος.
Τότε τοῦ Καίσαρος ἀρχῆς τοῖς σκήπτροις ἐφεστῶτος,
Ἐν ἔτει τεσσαρακοστῷ καὶ μιῷ πρὸς τῷ δευτέρῳ,
Ὁ συναΐδιος πατρὶ καὶ κοσμοκτίστωρ λόγος,
Εἰς δὺς νηδὺν τῆς καθαρᾶς νεάνιδος ἀφθόρου,
Τὴν σάρκα συνεπήξατο ταύτης ἐκ τῶν αἱμάτων,
Καὶ σὺν αὐτῇ καὶ μετ᾽ αὐτῆς ἐπέφανεν ἀνθρώποις,
Θεότητι παντέλειος, καὶ φύσει βροτησίᾳ.
Τοῦ σεβαστοῦ δὲ Καίσαρος τὸν βίον ἐκλιπόντος,
Ἀρχηγετεῖ Τιβέριος, ὃς τὰ μὲν πρῶτα πρᾶος
Ὑπῆρχε, καὶ μειλίχιος, καὶ τρόπῳ φιλοδώρῳ.
Ἀλλ᾽ ὕστερον ἐξώκειλεν εἰς ἦθος μιαιφόνον,
Καὶ γνώμην ὑπομόχθηρον, καὶ ῥυπαροψυχίαν.
Ἄρτι δὲ τέως παρελθὼν ἐπὶ τὴν βασιλείαν
Οὕτως ὑπερπεφίλητο τὴν ὑπὸ χεῖρα πᾶσαν,
Ὡς φυλακῆς καὶ τῆς φρουρᾶς καὶ δορυφόρων ἄτερ
Βαδίζειν ὅπη δή ποτε νύκτωρ καὶ μεθ᾽ ἡμέραν.
Εἰ δὲ τισὶν ἐπέτρεψε πόλεως στρατηγίαν,
Καὶ τὴν τῶν φόρων εἴσπραξιν οὐκ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ,
Ἐκ τῆς ἀρχῆς παρέλυε καὶ τῆς ἡγεμονίας,
Ἐκεῖνο τὸ θρυλλούμενον λέγων τοῖς ἐρωτῶσιν.
Ἄνθρωπος ἦν κατάνοσος, τοὺς πόδας ἡλκωμένος,
Ἰχώρων πέπληστο πολλῶν, δυσόδμων, δυσιάτων.
Αἱ μυῖαι κατεχόρευον ἐκείνου τῶν τραυμάτων,
Τὰς σηπεδόνας ἔβαλλον, ἐμύζον τοὺς ἰχῶρας.
Ὀδύναις δὲ βαλλόμενος καὶ τλαπαθῶν ὁ κάμνων,
Οὐκ ἀπεσόβει τὰς δεινὰς καὶ θρασυτάτας μυίας.
Const. Man.

A quatiens: Cæsar eo conspecto non tantum obstupescit, verumetiam metu congelascit: sacramentis semet obstringit, quibus nihil ejusmodi se deinceps commissurum pollicebatur, nec toros alienos amplius contaminaturum. Quum autem longo tempore vixisset apud Cæsarem Athenodorus, jamque reversurus in patriam esset: quia Cæsaris iracundiam bilemque norat, quodque celeriter admodum sententias pœnales ferret, ac vicissim extincto iracundiæ rogo, ad mores humaniores rediret: admoto ejus auribus capite, tamquam ipsum deosculaturus: Auguste Cæsar, inquit, unum modo tibi deest. Cave prius sententias tulesis quam XXIV. litterarum nomina tecum ipse recitaveris. Tum ille gemitu ex imo B corde ducto, Athenodorum intuitus: Adhuc, ait, tuæ præclaræ institutionis egeo. Quapropter amplius apud me tibi vivendum, Romæque hærendum erit. Hic Cæsar eos profligans & ejiciens, qui de rebus sublimibus & cælestibus arroganter nugantur, solos viros sapientes ac doctos honoribus adficiebat. Tam carus autem subditis erat, ut Romanus quidam in fata concessurus, liberis suis atque posteris mandaret, ut gratiarum actionis ergo sacrificia Diis offerrent, quod moriens Augustum incolumem post se relinqueret. Cæsar ipse de vita migraturus, adstantibus sibi consulibus & plebeis: Quam luteam, inquit, inveni Romanam urbem, eam C pulchris exornatam turribus, lapideam, firmamque reddidi. Et quoniam mihi nunc e turba rerum humanarum erit excedendum, multos in obitu meo plausum edere volo, ac ludos facere, tamquam in mimi & ludionis obitu. Quæ quidem proferebat, tamquam vitæ mortalium illudens. Quum autem totos LVI. annos imperasset, naturæ debitum persolvit. Eodem Cæsare potiente rerum coæternus ille patri sermo, conditor mundi, castam incorruptæ juvenculæ alvum ingressus, ex ejus sanguine carnem sibi compegit, cum qua inter homines conspectus est, tam divinitate, quam humana natura plene perfectus. Posteaquam vero Cæsar Au- D gustus e vivis excessisset, Tiberius ad Imperium pervenit: qui ab initio quidem mitis, blandus, liberalis erat: sed deinceps ad sanguinarios mores, improbitatem atque sordes exorbitavit. Recens autem ad Imperium evectus, adeo subditis omnibus carus erat: ut absque satellitio custodiaque corporis, tam noctu, quam interdiu, quocumque vellet, iret. Quos urbium prætores, vel tributorum exactores constituebat, ab iis officiis intra breve tempus non removebat: causam rei sciscitantibus notum illud ac pervalgatum respondens: hominem videlicet ægrotum fuisse, cui pedes exulcerati essent, E multis humoribus fœtidis & sanatu difficilibus referto. In ejus ulcera muscas involare solitas, ac putredines illas exhaurire. Quæ res tametsi dolorem ægrotanti adferret, non tamen eum molestas illas & audaces admodum muscas abegisse. Quum autem misericordia quidam motus, ob viri calamitatem, muscas abigere vellet, ægrotum exclamasse: Missas

Qui compescuerit ejusdem iracundiam.

Astrologi pulsi.

Augusti extrema verba.

Edit. Paris. pag. 40.

Christi nativitas.

Tiberius Imp.

illas fac quæso, mi homo, ne abactis iis, doloris mihi majoris auctor sis. Nam istæ de membris meis putribus satiatæ, parum mihi molestiæ sunt amplius exhibituræ. Sin autem aliæ advolarint, violentius adhærendo magis me cruciabunt. Hæc de publicanis dicere Tiberius solebat, monens ut diutius tolerentur: quo tandem satiati, benignius illos tractant, a quibus exigenda sint tributa. Quod si quem publicanum accepisset modum sibi præscriptum excessisse, ita ut gravis esse subditis perhiberetur: suppliciis hominem multabat, tritum illud proverbium adjiciens: Volo vos ovium lanas detondere, non eas ad cutem usque deglubere. Talem igitur ab initio se gerebat, sed in eo proposito nequaquam perstitit. *Tiberii crudelitas.* Nam deinceps durior factus, acerbe puniebat etiam insontes: citra commiserationem ullam se cædibus polluens. Unde tantum contra se odium excitavit, ut vulgo lutum sanguine mistum appellaretur. Non dubitavit aliquando virum consularem & nobilem interficere, ac facultates ejus diripere, *Edit. Paris. pag. 41.* solam hanc causam afferens, quod Tiberii numisma in sinu gestans, accessisset ad fœda stercoreaque loca, ibique ventris onus evacuasset. *Christus in crucem agitur.* Hoc Tiberio Romanis imperante, dulcem Jesum meum, vitæ largitorem, Hebræi & Pilatus cruci adfixerunt. Post devictam vero mortem illam exsecrabilem, quum hic rerum opifex e sepulcro resurrexisset, deque locis inferis corpore suo sublatus in cælum esset: Magdalena Romam usque currit, & sceleratis illis accusatis, tantopere Tiberium ad iram commovit: ut omnes gravi acerbaque morte multaret. Quum autem Tiberius in fata concessisset, Imperio per XXIII. annos administrato, *C. Caligula Imp.* Cajus rerum potitus est, Tiberii Cæsaris e filia nepos: qui quum fœdam vitam ageret, cædibusque gauderet, etiam germanis sororibus suis adhuc virginibus vitium obtulit. Solebat & cum aleatoribus ad auroram usque ludere. Quumque accideret aliquando in Galliis, ut cum quibusdam convivis aleam exerceret infelici eventu, thesaurique præfectum eo nomine tristem videret, exhaustis omnibus in ærario pecuniis: de convivio surgens, interfici quosdam opulentos jussit, eoque pacto tantum non stagna quædam auri consequutus est. Quodam tempore lutum Romæ in angiporto conspicatus, mandavit ut illud in Vespasiani, qui tum ædilis erat sinum conjiceretur. Interfecto autem in regia Cajo post annum regni quartum, *Claudius Imp.* Claudius sceptris in se translatis, Imperio potitus est. Erat is adeo formidolosus atque trepidus, ut accedentes ad se perquiri vellet, num quis forte gladium in sinu abditum gestaret. Quod si convivium celebrare sui exhilarandi causa vellet, armati milites & satellites circumstabant. Quum autem annos

A Ὡς δέ τις κατοικτείρησεν ἐπαμυνθεὶς τῷ πάθει,
Καὶ δὴ τὰς μυίας ἔμελλεν ἐκεῖθεν ἐκδιώκειν,
Ὁ πάσχων ἀνεβόησεν, ἄνθρωπε ταύτας ἄφες,
Μή πως αὐτῶν διωχθεισῶν ἄλγος μοι προξενήσεις.
Αἱ μὲν γὰρ κορεσθεῖσαί μου μελῶν τῶν σεσηπότων
Βραχέως με λυπήσουσιν, ἂν δ' ἐπιπτῶσιν ἄλλαι,
Προσφῦσαι βιαιότερον εἰς πλέον πικρανοῦσι.
Ταῦτ' ἔλεγε Τιβέριος περὶ τῶν φορολόγων,
Χρονίζειν λέγων δεῖν αὐτούς, ὡς κόρον ἐσχηκότας
Πρᾳότερον προσφέρεσθαι τοῖς φορολογουμένοις.
Εἰ δέ τινα κατέμαθε τῶν εἰσπραττόντων φόρους
Εἰς πλεῖον ἐκφερόμενον τοῦ διατεταγμένου,
Καὶ χρηματίζοντα βαρὺν καὶ πέρα τοῦ μετρίου,
B Κολάσεσιν ὑπέβαλεν αὐτὸν ἀλγεινοτέραις,
Ἀναβοῶν καὶ κεκραγὼς ἐπίτριπτον παροιμίαν.
Τὸν πόκον περικείρεσθαι βούλομαι τῶν προβάτων,
Ἀλλ' οὐ ξυρᾶσθαι δυσμενῶς μέχρις ἐπιδερμίδος.
Τοιοῦτος ἦν ἐν ταῖς ἀρχαῖς, ἀλλ' οὐχὶ μέχρι τέλους.
Καὶ γὰρ ἐκόλαζε πικρῶς πολλοὺς τῶν ἀναιτίων,
Ἀσυμπαθῶς μιαιφονῶν, καὶ τόσον ἐμισήθη,
Ὡς ὀνομάζεσθαι πηλὸς αἵματι πεφυρμένος.
Ἄνδρα καὶ γὰρ ὑπατικὸν καὶ τῶν εὐγενεστέρων
Τὴν κεφαλὴν ἀφείλετο καὶ σὺν αὐτῇ τὸν πλοῦτον,
Τοῦτο καὶ μόνον αἰτιῶν, ὅτι τὸ νόμισμά μου
Φέρων ἐπὶ κολπιδίου καὶ ῥυπαροὺς εἰς τόπους,
Καὶ σκυβαλώδεις παρελθὼν βάρος γαστρὸς ἐκένου.
C Τοῦ Τιβερίου τοίνυν δὲ κατάρχοντος Ῥωμαίων
Τὸν Ἰησοῦν μου τὸν γλυκὺν τὸν τῆς ζωῆς ταμίαν
Ἐπὶ σταυροῦ καθήλωσαν Ἑβραῖοι καὶ Πιλάτος.
Μετὰ δὲ τὴν καθαίρεσιν τοῦ στυγητοῦ θανάτου,
Καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ μνήματος ἐξέγερσιν τοῦ κτίστου,
Καὶ μετὰ τὴν ἐνσώματον ἔπαρσιν ἐκ τῶν κάτω,
Μέχρι καὶ Ῥώμης ἔδραμε Μαγδαληνὴ Μαρία
Τῇ γλώσσῃ καταλέγουσα τῶν παρηνομηκότων,
Καὶ Τιβερίῳ τὸν θυμὸν τοσοῦτον ὑπανῆψεν,
Ὡς βαρυπότμῳ καὶ πικρῷ πάντας κολάσαι πότμῳ
Τοὺς ἱερεῖς καὶ γραμματεῖς ἀλλὰ καὶ τὸν Πιλάτον.
Ὡς δέ ποτε Τιβέριος ἠρπάγη τῷ θανάτῳ,
D Ἐνιαυτοῖς πρὸς τοῖς τρισὶν εἴκοσι βασιλεύσας,
Εἰς Γάϊον μετέπεσε τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος,
Θυγατριδοῦν ἀπάρχοντα Καίσαρος Τιβερίου.
Ὃς ὢν καὶ ῥυπαρόβιος καὶ φονικὸς τὸν τρόπον,
Παρθένους διεκόρησε γνησίας αὐθομαίμους.
Ἔπαιζε δὲ σὺν κυβευταῖς ἄχρι τοῦ περιόρθρου.
Σὺν τοῖς συμπόταις δέ ποτε κυβεύων ἐν Γαλλίαις,
Καὶ δυσκληρῶν καὶ δυστυχῶν ἐν τῷ παιγνίῳ πότῳ,
Καὶ τὸν θησαυροφύλακα βλέψας βαρυθυμοῦντα,
Ὅτι τὸ πᾶν ἐκένωτο τοῦ θησαυροῦ χρυσίον,
Ἐξαναστὰς ἐκέλευσεν ἐκθερισθῆναι ξίφει
Πολλοὺς χρυσίῳ βρίθοντας εὐθηνουμένους πλούτῳ.
E Ἐκεῖθεν οὖν ἀνεπλήρωσεν ὅλας χρυσίου λίμνας,
Ἰθύνας τὸ βασίλειον τέσσαρσι χρόνοις κράτος,
Οὗτος ἰδὼν ποτὲ πηλὸν ἐν στενωπῷ τῆς Ῥώμης,
Κόλποις Οὐεσπασιανοῦ τοῦ στρατηγοῦντος τότε
Βληθήσεσθαι προσέταξεν. ἦν γὰρ ἀγορανόμος.
Ὡς δ' ἀπεσφάγη Γάϊος ἐν μέσοις ἀνακτόροις,
Ὁ Κλαύδιος ἡγήσατο παραλαβὼν τὸ κράτος.
Ὃς ἦν δειλοκάρδιος καὶ ψοφοδεὴς ὑπῆρχεν,
Ὡς τοὺς φοιτῶντας παρ' αὐτὸν ἀκριβοῦν προστάσσειν,
Μήπως τις ἐγκολπίδιον τύχοι τις κρύπτων ξίφος.

Εἰ δὲ ποτὲ συμπόσιον γηθόσυνον συνίςῃ,
Περιεςέκεισαν αὐτὸν ὁπλῖται δορυφόροι.
Κρατήσας δὲ τρεῖς ϰ δέκα τῆς βασιλείας ἔτη
Κλαύδιος ὁ δειλότατος φαρμάκοις ἀναιρεῖται.
Κλαυδίου φαρμακχθέντος δὲ Νέρων ὁ μητροκτόνος
Παρεισεφθάρη κάκιςα τοῖς τῶν Ρωμαίων σκήπτροις.
Ην δ' ἀσελγὴς, καὶ βδελυρὸς, καὶ πλήρης ἀσωτείας
Ηττων γαςρὸς, ϰ τῶν γαςρὸς, φίλοινος, φιλοπότης.
Οὗτος πολλοὺς ὑπήγαγε θανάτοις πικροτάτοις,
Καὶ τὴν μητέρα σὺν αὐτοῖς. εἴποι τὶς ἂν δικαίως,
Οτι κακὸν εἰσήνεγκε τοιοῦτον τοῖς ἐν βίῳ.
Επικατέθυσε δ' αὐτῇ ϰ τὴν ὁμόζυγοῦσαν.
Κακοῖς δ' ἐπαύξων τὰ κακὰ, ϰ προςιθεὶς κακίω,
Εὐνούχῳ προσηρμόσατο πρὸς λέχους κοινωνίαν
Εχαιρε δὲ κιθαρῳδοῖς ϗ γυναιξὶ παιςρίαις.
Καὶ πᾶν κακὸν, ϰ πᾶν αἰσχρὸν ἀῤῥητουργῶν ἐπλήρει.
Σὺν ὀρχηςαῖς, γελοιαςαῖς, μίμοις, ἁρματοςρόφοις.
Τότε ϰ Πάρθοι τὴν ἀρχὴν τῆς Περσικῆς ἰσχύος
Εἰς ἑαυτοὺς παρέσπασαν Πέρσας δεδουλωκότες.
Ως δὲ πολλοὺς ὁ μυσαρὸς Νέρων ἐδίδου ξίφει,
Ως ἀκροχάλυξ, ὡς ὑγρὸς, ὡς χοῖρος ἀκροπότης,
Υπὸ παντὸς μεμίσητο τοῦ πλήθους μῖσος ἄκρον,
Καὶ πάντες ἀπεςρέφοντο ϰ τὴν ἐκείνου θέαν.
Αἰσχρὸν γὰρ σύμπαν ἔπραττεν ἐν μέσοις τοῖς θαάκοις.
Μὴ τοίνυν ἀνεχόμενοι Ρωμαῖοι ταῦτα βλέπειν,
Μηδὲ δουλεύειν φέροντες ἡνιοςροφουμένῳ,
Εἰσῆλθον ἀναιρέσοντες. τοῦτο δὲ γνοὺς ὁ Νέρων
Αὐτὸν διεχειρίσατο τοῦτ' εἰπὼν ἐν τέλει.
Οἷον, ὦ Ζεῦ, κιθαρῳδὸν ὁ βίος ζημιοῦται,
Ετη κρατήσας τέσσαρα πρὸς πληρεςάτοις δέκα.
Γάλβας κατῆρξε μὲν αὐτὸν, ϰ μετ' ἐκεῖνον Οθων.
Ο μὲν ἑπτὰ γευσάμενος μῆνας τοῦ κράτους μόνον,
Ο δ' οὐδὲ πλέον τῶν μηνῶν τριῶν συνεκπροκρατήσας.
Καὶ μετ' αὐτὸν Βιτέλλιος, ὃς τοῖς ἀςρολέσχαις
Κηρύγματα προςέθεικε φεύγειν ἐξ Ιταλίας.
Οἱ δ' ἀντιπροτεθείκασι, φεῦγε τοῦ βίου Καῖσαρ.
Καὶ τὴν ἡμέραν γράψαντες καθ' ἣν ἀποκτανθείη.
Μῆνας ὀκτὼ κρατήσας ἔργον μαχαίρας ὤφθη.
Τούτου λιπόντος τὴν ἀρχὴν ϰ σὺν αὐτῇ τὸν βίον,
Στρατὸς τῷ Οὐεσπασιανῷ ψηφίζεται τὸ κράτος.
Τὸ κάλλος περικείροντι τῆς Ιουδαίας τότε.
Κἀκεῖνος μὲν ἀπῴχετο ναυςοληθεὶς πρὸς Ρώμην.
Τὸν δὲ γενναιοκάρδιον υἱὸν αὐτοῦ τὸν Τίτον
Ιερουσαλὴμ πολιορκεῖν ἀφῆκε σὺν δυνάμει,
Αναγορεύσας Καίσαρα διάδοχον τοῦ κράτους.
Ος μετὰ μόχθους ἱκανοὺς, ϰ τὰς ἀνδροκτασίας,
Καὶ τὰς θαλάσσας τῶν συχνῶν αἱμάτων, ϰ τοὺς φόνους,
Υφ' ὧν κατηρυθραίνθησαν Σιὼν αἱ πεδιάδες,
Καὶ δόρατι γεγόνασι λυθρόφυρτοι, ϗ ξίφη,
Ασπίδες αἱμοφόρυκτοι, φονοςαγεῖς παλάμαι.
Τέλος ὑποχειρόμενος πόλεως τῆς ὀλβίας,
Τὰς ὀχυρὰς οἰκοδομὰς ϗ πύργους τοὺς εὐπύργους
Πυριφλεγεῖς πεποίηκε, ϰ τὸν ναὸν καθεῖλε.
Πολλὰ πολλάκις ἐπ' αὐτῷ ςενάξας καὶ δακρύσας.
Καὶ πόλιν τὴν περικαλλῆ τὴν πολυανδρουμένην
Ησβολημένην τέθεικε καπνῷ μεμορυγμένην.
Ως περιςῆναι τὴν πολλὴν ἐκείνην εὐανδρείαν
Εἰς ἄπορον ϗ σκυθρωπὴν, ὃ φασιν ἐρημίαν.
Παρίτου γενομένου δὲ τοῦ κράτορος ἐν γήρει,
Καὶ νόσῳ καταλύσαντος τὸν βίον ϰ τὸ κράτος,

Const. Man.

A tredecim exegisset in Imperio, vir timidissimus veneno sublatus est. Atque ita Claudio per veneficium interempto, Nero patricida nequissime Romanum Imperium in se transtulit. Erat ille lascivus, impurus, luxuriæ plenus, gulæ ventrique deditus, vinosus. Multos acerbissimis suppliciis affecit: inter quos & mater ipsius fuit; quam fortasse quis non immerito cæsam dixerit, quod tam improbum mortalibus principem enixa fuerit. Parricidio autem conjugis quoque mactationem adjecit. Quumque mala malis, & quidem fœdioribus cumularet, cubicularium quemdam suum conjugio sibi copulavit. De-

Nero Imp.

Edit. Paris. pag. 42.

B lectabatur & citharœdis, iisque mulierculis, quæ risum concitant, & cum saltatoribus, ludionibus, mimis, cantoribus, omne facinus improbum perpetrabat, nec ab alla turpitudine abstinebat. Id temporis etiam Parthi Persicum regnum ad se traduxerunt, Persis in servitutem redactis. Quum autem impurus hic Nero multos gladio sustulisset, homo omnium porco similis & merum intemperanter ingurgitans; acerrimum omnium ordinum odium contra se concitavit, adeo quidem, ut ejus conspectum quoque nemo non aversaretur. Nam fœdissima quæque media in aula designabat. Quapropter Ro-

Parthi regnum Persicum occupant.

C mani, qui hæc amplius intueri non possent, nec aurigæ ac mimo servire vellent, invadunt hominem, tamquam interfecturi: quo ille cognito, manus ipsemet sibi attulit, his ad extremum verbis pronuntiatis. Qualem o Jupiter citharœdum mortales amittunt. Post Neronem Galba Imperio potitus est, post Galbam Otho, post utrumque Vitellius: qui edicta propositis, astrologos Italia jussit excedere. Illi vero scriptis vicissim propositis, responderunt: Tu vita, Cæsar, excedito. Simul ipsum diem indicarunt, quo interficiendus esset. Itaque mensibus octo rerum poti-

Galba, Otho, Vitel. Impp.

D tus, gladio cæsus periit. Posteaquam hi & imperandi & vivendi finem fecissent, exercitus Vespasianum Imperatorem renunciarunt, qui tum temporis Judæam exscindebat. Itaque Romam ille cum classe profectus est, magnanimo filio suo Tito cum copiis ad expugnandam Hierosolymam relicto, quum Cæsarem ac Imperii successorem illum designasset. Ab eo post magnos labores, cædes, qualique maris in morem effusos cruores, quibus campi Sionis rubefacti sunt, hastarum gladiorumque vibrationibus respersi, tan-

Vespasianus & Titus Impp.

Hierosolymæ excidium.

E dem urbs opulenta beataque in potestatem redacta est, munita ædificia, cum turribus egregiis igne concremata, templum ipsum deletum: cujus nomine sæpenumero Titus ingemiscebat & illacrymabat. Hoc modo urbem pulcherrimam & populosissimam in fumum atque cineres redegit, ita ut habitatoribus antea frequens, deinceps in miseram tristemque solitudinem commutaretur. Quum autem Vespasianus Imperator senio morboque confectus e rebus humanis excessisset, annis in

Titus solus Imp.

Imperio non amplius novem exactis, successit ei Titus filius, vir planne divinus, mitis, liberalissimus, opum dissipator, Imperio dignus: immo dignus, qui plura etiam Imperia (siquidem exstitissent) administraret, ac tuparetur. Ejus est vox illa celebris & admiranda: Imperator hodie non fui, quia neminem beneficio adfeci. Ejusdem & altera vox valde laudata, viroque generoso digna, quum diceret: Eum qui faciem Imperatoris intuetur, tristi vultu ab eo discedere non debere. Sedenim morbus lethalis ante ominem elegantissimum abripuit, quum biennium imperasset: ac instabilis rotæ cursus cum alea fortunæ Domitiano Imperium male detulit. Erat is quidem oatus iisdem parentibus, quibus & Titus: sed nihil cum Tito commune ac germanum habebat. Quo factum, ut verbum illud vulgo tritum in his verum esses: Matula, & poculum ex eodem vitro. Quippe Domitianus avarus erat, & quasi caupoquidam pecuniarum, sanguinis & cædium avidus, hominum coquus, citra commiserationem carnibus humanis dilaniandis deditus, leonis in morem rugiens. Prædixit ei quidam vir doctus, & cursua siderum peritus, quando & quo pacto periturus esset, & quis ei successurus. Ille vero arcessito ad se astrologo: As tibi, ait, quantum restare temporis ad vivendum existimas, homo? quove pacto, & quando morieris? quem habebis exitum vitæ? De quibus ille quum recte ac vere disseruisset, ut ex astrorum motu edoctus erat, Imperator hominem convincere volens, tamquam impostorem, rogum ex materie pingui structum accendi jubet, astrologumque firmiter colligatum constrictis brachiis in illum abjici. Posteaquam rogo subjectus fuisset ignis, jamque sursum se tolleret, terribile quiddam homini flamma minabatur ex longo etiam intervallo: formidabiliter ignis crepitabat: & aera collustrabat undique: quum interim astrologus ita colligatus, ut diximus, in magna consternatione jaceret. Quid quæso deinceps accidit? nubes alicunde quædam orta cælum obduxit, & aera totum obscuravit. erat enim illa caliginosa, nigra, humida, imbremque secum ferebat; existimasset aliquis, eam quasi quædam aquarum flumina parturire. Sequuta sunt tonitrua, & mugitus quidem auditus est. Tum vero universi semet in fugam conjicere, Imperator, spectatores, vulgus hominum, satellites, ii qui caminum materie suggesta inflammabant, ipsi denique carnifices. Ad extremum imber maximus de cælo lapsus ignem extinxit, canesque supervenientes arrosis vinculis astrologum opem divinam adsiduo implorantem liberarant. ejusmodi quiddam huic viro contigit. Ipsa vero bellua, leonina ferocia prædita, quum vivendi finem factura esset: per quietem videre visa est, se ornatu imperatorio vestitam ascendere nigrum in equum, armis undique munitam, quæ quum casu quodam amisisset, in hiatu terræ præcipitari se misere putabat una cum equo & amictu, tandemque prorsus evanescere. Posteaquam Domitianus morte violenta decessisset, exactis in Imperio xv. annis; Nerva

Edit. Paris. pag. 43.

Domitian. Imp.

Qui supplicium astrologus evaserit.

pag. 44.

Domitiani somnium ante mortem.

Nerva Imp.

A Ἔτεσι βασιλεύσαντος οὐ πλείω τῶν ἐννέα,
Τίτος παρῆλθεν εἰς αὐτό, θεῖος ἀνήρ, καὶ πρᾶος,
Καὶ τῆς ἀρχῆς κατάξιος καὶ τῆς ἡγεμονίας,
Κἂν ἦσαν ἄλλαι πλείονες ἀρχαὶ καὶ βασιλεῖαι,
Καὶ πάσας ὢν ἐπάξιος διέπειν καὶ συνέχειν.
Τούτου τὸ περιλάλητον καὶ θαυμαστὸν ἐκεῖνο.
Οὐκ ἐγενόμην βασιλεὺς σήμερον οὐδὲ κράτωρ,
Οὐδένα γὰρ κατέκλυσα ῥεέθροις εὐεργεσίας.
Τούτου τὸ πολυύμνητον ἐκεῖνο καὶ γενναῖον.
Οὐ χρὴ τὸν θεασάμενον πρόσωπον βασιλέως
Παλιννοστεῖν περίλυπον ἐν σκυθρωποῖς προσώποις.
Ἀλλ' ἔφθη προαρπάσασα νόσος ἡ παλαμναία
B Πρὸ χρόνου τὸν πανδέξιον κρατήσαντ' ἔτη δύο.
Τροχὸς δ' ὁ ἄστατος φορᾷ καὶ πεσσὸς τῆς τύχης
Κακῶς τῷ Δομετιανῷ τὸ κράτος ἐγχειρίζει.
Φύντι μὲν ἐκ τῶν αὐτῶν σπερμάτων ἐξ ὧν Τίτος,
Οὐδὲν δ' ἔφερε τι κοινὸν οὐδ' ἀδελφὸν πρὸς Τίτον.
Ὡς εἶναι τὸ θρυλλούμενον παράληθες ἐκεῖνο,
Ἀμὶς καὶ ποτήριον ἐκ τῆς αὐτῆς ὑάλου.
Ποδονιπτὴρ καὶ κύπελλον ἐκ τῶν αὐτῶν χρωμάτων.
Ἦν γὰρ ἐρασιχρήματος, κάπηλος τῶν πραγμάτων,
Διψῶν αἱμάτων καὶ σφαγῶν, μάγειρος τῶν ἀνθρώπων,
Κρεανομῶν ἀσυμπαθῶς, βρυχώμενος ὡς λέων.
C Τούτῳ προεῖπέ τις σοφὸς ἀνὴρ ἀστρολέσχης,
Πότε καὶ πῶς τεθνήξεται, τίς μετ' αὐτὸν κρατήσει.
Ὁ δὲ παραστησάμενος ἐγγὺς τὸν ἀστρολόγον.
Σοὶ δ' ἔφη πόσος ἄνθρωπε ζωῆς ἐστὶν ὁ χρόνος;
Καὶ πῶς ποτέ σὺ τελευτήσεις, καὶ ποῖον σου τὸ τέλος;
Ἐκείνου δὲ λαλήσαντος τρανῶς καὶ φιλαλήθως,
Ὅπερ αὐτὸν ἐδίδασκεν ὁ χρόνος τῶν ἀστέρων,
Ὁ βασιλεὺς φενακιστὴν θέλων αὐτὸν ἐλέγξαι,
Πυρὰν κελεύει λιπαρὰν ἐξ ὕλης ἀναφθῆναι,
Καὶ πεδηθέντα κραταιῶς τὸν μετεωρολέσχην
Ἀκοντισθῆναι κατ' αὐτῆς περιηγκωνισμένον.
Ἀνῆπτο μὲν ἡ κάμινος, ἤρετο μετάρσια
Ἡ φλόξ, ἀπείλει φοβερόν, ἀφόβει καὶ μακρόθεν,
D Φρικῶδες ἔβρεμε τὸ πῦρ, ἀέρα περιήχει.
Ὁ δ' ἀστρολόγος πεδηθεὶς ἔκειτο καταπτήξας.
Τί μετὰ ταῦτα τὸ συμβάν; ἐπήρθη ποθὲν νέφος,
Τὸν οὐρανὸν ἠμαύρωσεν, ἠχλύωσεν ἀέρα.
Ζοφῶδες ἦν, μελάντερον, κάθυγρον, ὀμβροφόρον.
Εἴκασεν ἄν τις ποταμοὺς ἐγκυμονεῖν ὑδάτων.
Ἐντεῦθεν ῥήγνυνται βρονταί, καὶ μυκηθμὸς ἠχεῖται,
Καὶ πάντες ὤχοντο ἐκ ποδῶν, ἔφευγον ἀνὰ κράτος,
Ὁ βασιλεύς, οἱ θεαταί, δημόται, δορυφόροι,
Τὴν κάμινον οἱ τρέφοντες οἱ δήμιοι. καὶ τέλος,
Ὄμβροις πολλοῖς καταρραγεὶς τὸ πῦρ ἀποσβεννύει,
Καὶ κύνες ἐπελάσαντες καὶ τοὺς δεσμοὺς φαγόντες
Τὸν ἀστρολέσχην λύουσι πολλὰ θεοκλυτοῦντα,
Καὶ ταῦτα μὲν τετέλεστο περὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον.
E Αὐτὸς δὲ μέλλων τελευτᾶν ὁ θὴρ ὁ θυμολέων
Ἐν ὕπνοις βλέπων ἔδοξεν ὡς ἵππου μελαντέρου
Βασιλικῶς ἐπέβαινε κατάφρακτος τοῖς ὅπλοις,
Ἀπορρυέντων δ' ἀπ' αὐτοῦ τῶν ὅπλων αὐτομάτως,
Εἰς χάσμα γῆς καὶ βόθυνον ἀθλίως κατηνέχθη
Αὐτῷ σὺν ἵππῳ καὶ στολῇ, καὶ τέλος ἠφανίσθη,
Ἐν ἔτεσι κρατήσαντα πέντε σὺν ἄλλοις δέκα.
Καὶ τοίνυν τούτου τὴν ψυχὴν ἐκρήξαντος βιαίως,
Νερούας τὰ βασίλεια σκῆπτρα παραλαμβάνει,
Χρηστὸς ἀνήρ, ἐπιεικής, ἧττον πολλῶν χαρίτων,

Ὃς μυσαχθεὶς τὴν ἐκτομὴν τῶν ἀνδρικῶν κυλίνδρων
Οὐ συγχωρεῖ γίνεσθαι Ῥωμαίους ἐκτομίας,
Ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκτέμνοντας ἀπήλαυνε κολάζων.
Καὶ τοῖς ἐν τέλει συχνῶς ἐδίδου γυμνὰ ξίφη,
Τὸ μὲν δοκεῖν, ὡς βλέψαιεν εἰ τμητικὰ τὰ ξίφη,
Τὸ δ' ἀληθὲς, μὴ δεδοικὼς ἂν παραυτίκα θάνῃ.
Οὐδὲν γὰρ ἔλεγε κακὸν αὐτῷ συνεγνωκέναι.
Ἀλλὰ καὶ τοῦτον θάνατος ταχέως ἀφαρπάσας
Κρατήσαντα πρὸς τέσσαρσι μησὶ καὶ χρόνον ἕνα,
Τραϊανὸν κατέστησεν ἐν αὐτοκρατορείᾳ,
Ἄνδρα στρατηγικώτερον μυριονικηφόρον,
Καρτερικὸν, εὐκάρδιον, γενναῖον, μονομάχον,
Εἰς κρίσεις ἀρρεπέστατον ζυγὸν δικαιοσύνης.
Οὗτος Κελτῶν συνέκαμψε τοὺς ἀκαμπεῖς τραχήλους,
Οὗτος ὁρμὰς ἀνέκοψε Πάρθων φιλοπολέμων.
Τότε καὶ γὰρ εἰς πλατυσμὸν ἐληλακότες οὗτοι,
Πάντας κατενεμήσαντο τοὺς τῆς Ἀσίας ὅρους,
Καὶ πάσης γῆς κατέδραμον κτείνοντες, πυρπολοῦντες,
Καὶ τὰς αὐλαίας ἔπηξαν ἕως Εὐφράτου ῥεέθρων.
Ταῦτα δὲ γνοὺς Τραϊανὸς ἄρτι τετολμημένα,
Καὶ τὰς ὁρμὰς τῆς Παρθικῆς ἀναμαθὼν καὶ θράσος,
Ἀπ' ἄκρων γῆς εἰς ἄκρα γῆς ὀτρύζει, μεταβαίνει,
Καὶ συμπλακεὶς καὶ τὰς αὐτῶν ῥήξας φαλαγγαρχίας,
Καὶ πεδιάδας τὰς ἐκεῖ δείξας σωματοστρώτους,
Τοῖς ὅροις κατηνάγκασεν ἐμμένειν τοῖς ἰδίοις.
Καὶ Πάρθων τὰ χονίσματα συστείλας καὶ στρατάσας
Καλλίνικος ἀνέστρεψε τὴν νίκην ἑορτάζων.
Οὗτος συνήλγει πάσχουσι, συνέκαμνε πονοῦσι,
Τοῖς ξένοις ἐπεκάμπτετο, φίλους παρεμυθεῖτο,
Ἀνεξικάκως ἔφερεν ἅπασαν λοιδορίαν,
Δεῖν ἐξισοῦσθαι τῷ Θεῷ λέγων τὸν βασιλέα,
Καὶ στόματος ἀνέχεσθαι λοιδόρου καὶ βλασφήμου.
Παρούσης δὲ καὶ τῆς βουλῆς καὶ τῶν ἐν τέλει πάντων
Ξίφος γυμνώσας δέδωκεν ἐπάρχῳ τῷ τῆς Ῥώμης,
Δέξαι τὸ ξίφος εἰπὼν, κἂν μὲν ἀδίκως ἄρχω,
Χρῆσαι τὸ ξίφος κατ' ἐμοῦ, μὴ φείσῃ τῆς ζωῆς μου.
Εἰ δὲ νομίμως καὶ καλῶς καὶ μετ' εὐθυδικίας,
Ὑπὲρ ἐμοῦ γενέσθω σοι τὸ ξίφος ἐκδικοῦν με.
Ἀλλ' οὗτος μὲν ἐξέλιπε πολλαῖς ἐμπρέψας νίκαις,
Χρόνοις ἐννέα σὺν ἑπτὰ μησὶν ἡγεμονεύσας,
Ἀδριανῷ δὲ τῷ γαμβρῷ κατέλιπε τὸ κράτος.
Οὗτος ταῖς βίβλοις ἔχαιρε καὶ λόγοις ἐνετρύφα,
Καὶ πάντας οὓς ἐγίνωσκε θεραπευτὰς τῶν λόγων
Μεγαλοδώροις δωρεαῖς συχνῶς ἐδεξιοῦτο.
Ἄνδρας δ' ἐπήγετο σοφοὺς αὐτῷ συνεπομένους
Ἐν στρατοπέδοις, ἐν σχολαῖς, ἐν πάσαις ἐνδημίαις,
Καὶ πᾶσαν γλῶ ἐπίαινεν ἀφθόνοις χορηγίαις.
Πᾶσιν ἦν ἰδὺ τερσίρατος καὶ βουλευταῖς καὶ δήμῳ,
Οὗτος τοὺς κακογνώμονας Ἑβραίους ἀποστάντας,
Καὶ ζάγλην ἐκλακτίσαντας Ῥωμαϊκῆς ἰσχύος,
Ἐπιστρατεύσας κατ' αὐτῶν ἀπώλεσεν εἰς τέλος,
Λιμῷ καὶ ξίφει καὶ πυρὶ πάντας ἐκτρίψας ἄρδην.
Καὶ πόλιν Ἱερουσαλὴμ ἐκ βάθρων μετασκάψας
Αἰλίαν μετωνόμασεν ὡς δυστυχῆ καὶ τοῦτο.
Ἀλλὰ μετατρεπτέον μοι πρὸς ἄλλους τὰ τοῦ λόγου.
Ὕδρῳ καταλύσαντος Ἀδριανοῦ τὸν βίον,
Εἴκοσι πρὸς τοῖς τέσσαρσι χρόνοις βασιλευκότος,
Εἰς Ἀντωνῖνον μετ' αὐτὸν τὸ σκῆπτρον μεταβαίνει.
Τὰ σκῆπτρα διιθύνας τε ἐν ἔτεσι δὶς δέκα
Πρὸς ἄλλοις δύο τῆς ζωῆς θανὼν ἀποστερεῖται.

A sceptris potitus est, vir bonus, mitis, multarum gratiarum quasi quidam hortus. Is quum vehementer odisset castrationes hominum, Romanis testes exscindi vetuit, & exscindentes multatos in exilium egit. Sæpenumero magistratibus enses nudos porrigebat, in speciem quidem, ut explorarent eorum acumen: sed severa, ut demonstraret, nequaquam se formidare, ne subito interficeretur; quum quidem diceret, nullius se sibi facinoris esse conscium. Ubi mors hunc quoque celeriter abripuisset, post annum Imperii primum, & menses quatuor: Trajanus eidem successit, vir rei militaris peritissimus, sexcentis potitus victoriis, fortis, magnanimus, B generosus, duellis ausus cum hoste congredi, incorrupta in judiciis statera justitiæ. Hic cervices Celtarum, quæ antea flecti non poterant, flexit: hic bellicosorum Parthorum impetus repressit, qui hoc tempore longe lateque diffusi, universos Asiæ fines populabantur, excurrebant undique, cædes perpetrabant, flammis absumebant omnia, castris ad ipsum Euphratem promotis. Ea quum ab ipsis designata Trajanus accepisset, quæque foret impetus Parthici audacia cognovisset: ab extremis terræ finibus ad extremitates eis oppositas celeriter sese contulit, manum cum hoste conseruit, phalanges adversas perrupit, planicies eorum lo- C corum cadaveribus constravit, Parthos intra limites suos manere coegit, eisque non parum arctatis, ad triumphum parta insigni victoria domum reversus est. Sic a natura comparatus erat, ut afflictis condoleret, ægrotantium miseriis adficeretur, in extraneos benignus esset, amicos solaretur, toleranter quævis convicia ferret, quum quidem diceret, Imperatorem Deo similem esse debere, atque oris maledici petulantiam commode perpeti. Gladium evaginatum in Senatus & magistratum præsentia Romanæ urbis præfecto cum verbis hujusmodi tradidit: Accipe gladium hunc, & si quidem injuste me in Imperio gessero, contra me ipsum illo utere, nec vitæ meæ parcito: sin legitime, D recte, justeque imperavero, pro defensione mei traditum tibi putato. Mortuus est Trajanus multis ornatus victoriis, quum Imperio per annos novem & septem menses præfuisset, Adriano genero successore designato. Delectabatur ille libris, ac voluptatem ex doctrinarum studiis percipiebat, & quoscumque litteratos esse cognovisset, magnificis muneribus sæpenumero donabat. Habebat etiam in comitatu suo viros doctos secum, tam in castris, quam in otio & itineribus. Eodem modo erga quosvis alios munificentiam exercebat. Quapropter universo Senatui & plebi carus erat. Vesanos Hebræos, qui defecerant, & Imperii Romani jugum E excusserant, cum copiis adversus eos profectus, ad internecionem cecidit, & cunctis fame, gladio, igne funditus deletis, urbem Hierosolymam de fundamentis eversam, deinceps Æliam nuncupavit. Sed enim ad alios oratio transeat. Posteaquam Adrianus ex aqua intercute fuisset extinctus, anno Imperii quarto & vigesimo: Antonino illud delatum est, cognomento Pio, propter mo-

Innocentia Nervæ.

Trajanus Imp.

Virtutes Trajani.

Edit. Paris pag. 45.

Ælius Adrianus Imp. Excidium Judaicum.

Antoninus Pius Imper.

ram probitatem, & indolis mansuetudinem. Is quum annis XXII. Imperium administrasset, naturæ debitum persolvit. Successit Marcus Antoninus, qui educatus erat in omni illiberali doctrina & sapientia, virtutum laudibus, & quidem omnigenarum, ornatus. Quam ob causam quosvis sapientes ac doctos viros honorifice tractabat, magnificisque muneribus afficiebat. Prodiderunt de hoc memoriæ scriptores historiarum prisci, variis bellis undique ingruentibus omnemque ditionem Romanam vastantibus, eum pecuniæ laborentem inopia, quum nullo pecto armare posset exercitum, ornatum Imperatorium in foro vænum exposuisse, nimirum supellectilem ex auro solido textam, amictus purpureis fimbris redimitos, coronam unionibus ornatam, lectulos gemmis hinc inde distinctos, ipsam denique stolam Imperatoriam splendidissimam: simul per publicum præconem significasse, licere cuivis hæc vænum exposita citra metum omnem periculi coemere. Hoc modo factum, ut emerent ea, qui vellent, pecuniamque conflatam fuisse. quam ubi distribuisset in milites, moa Imperatorem copias in hostem movisse, & manu conserta, citra negotium victoria potitum esse, adeoque conjectis in fugam omnibus, necatis, spoliatis, integros pecuniarum thesauros consequutum. Has ubi rursus in forum retulisset, indicari per præconem jussisse, ut qui vellet, auro recepto, quidquid prius Impetatoria de supellectile coemisset, si quidem ita placeret, restitueret. Idem Lucium generum suum, Imperii consortem, adversus bellicosos pugnacesque Parthos misit, quorum id temporis rex erat * Begeleses. Præstabat autem Lucius tam animi, quam corporis dotibus, vir procerus, facie pulchra, suavis, come flava, colore roseo. Quumque pugnam cum hostibus contulisset, qui ob copiarum multitudinem, pharetrasque suas nimium quantum ferociebant: arte nationem arcus gestantem vicit ac debellavit. Quia vero ad hunc locum orationis & instituti nostri pervenimus, generis humani vicissitudinem admirari subit: qui nimirum fiat, ut filii parentibus suis similes non evadant. Etenim leo semper catulum gignit, qui leonino sit animo præditus: pardalis item, sibi similem animo ferem: tigris ipsissimam procreat tigridem: at hominibus liberi parentibus dissimiles nascuntur: quam rem ab electione voluntatis oriri, menifestum est. At enim quo nobis hæc dicta sunt? quemve sunt ad scopum relata? Nimitum Marcus Imperator naturæ se legibus submisit, lutumque naturæ restituit, a qua mutuum acceperat, quum Imperio XXI. annis præfuisset. Ejus autem in locum filius Commodus successit adolescens nulla in parte patrissans, nec quidquam habens simile Marco patri, a quo procreatus, & institutus fuerat. Quippe mimis semper delectabatur, & gladiatorum spectaculis, & mulierculis, & viris nefaria perpetrantibus ac temulentis. Cædibus etiam sese polluebat, homines potentes, illustes, & opulentos gladio perimens. Quapropter exitum illa dignum vita reperit. Nam haustis venenis inquinatam cædibus animam efflavit, ac vivendi finem ante tempus fecit, quum Imperio XII. annis potitus fuisset. Præfuit autem Romanis post ipsum maxima gravis senecta Pertinax, qui quum needum

M. Antoninus Imp.

Imperator supellectilem suam vendit.

Edit. Paris. pag. 46.

Lucius Antonini collega.

al. Belegese.

Querela de liberis degenerantibus.

Commodus Imp.

Pertinax Imp.

A Ὃς εὐσεβὴς ὠνόμαστο διὰ χρηστοτροπίαν.
Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν ὁ Μάρκος Ἀντωνῖνος.
Οὗτος ἐν πάσῃ τέθραπτο σοφίᾳ καὶ παιδεύσει,
Καὶ χάρισι τῶν ἀρετῶν κατάκομος ὑπῆρχε,
Καὶ πάσαις κατηγλάϊστο τῶν ἀρετῶν ἰδέαις,
Διὸ καὶ προσεφέρετο πᾶσι σοφοῖς ἐντίμως,
Καὶ συνεχέσιν ἤρδευε ταῖς μεγαλοδωρεαῖς.
Τοῦτον φασὶν οἱ παλαιὰν γράψαντες ἱστορίαν
Ἐπιτρεχόντων πολλαχοῦ μυρίων πολεμίων,
Καὶ πᾶσαν γῆν Ῥωμαϊκὴν πορθούντων καὶ δῃούντων,
Χρημάτων ἀπορούμενον, σφιγγόμενον ἐνδείᾳ,
Καὶ μηδαμόθεν ἔχοντα στρατὸν ἀνταφοπλίσαι,
Τὸν κόσμον τὸν βασίλειον ἐν ἀγορᾷ προθεῖναι,
B Ἔπιπλον πᾶν χρυσυφές, περιπορφύρους κόσμους,
Καὶ στέφη καταμάργαρα, καὶ κλίνας λιθοστρώτους,
Αὐτήν τε πᾶσαν τὴν λαμπρὰν στολὴν τὴν βασιλίδος,
Καὶ πάντα τὸν βουλόμενον κηρύξαι δημοσίᾳ
Ὠνεῖσθαι τὰ προκείμενα μηδὲν δεδιότα.
Ὠνοῦντο μὲν οἱ θέλοντες καὶ χρήματα συνῆκτο.
Ὁ βασιλεὺς δὲ τῷ στρατῷ σκορπίσας τὸ χρυσίον,
Ἀντεπεξῆλθε τοῖς ἐχθροῖς, καὶ μάχην συγκροτήσας,
Κατὰ πολλὴν εὐχέρειαν τῶν δυσμενῶν ἐκράτει,
Καὶ τρέψας πάντας εἰς φυγήν, καὶ κτείνας, καὶ σκυλεύσας,
Ὅλους ἐκεῖθεν θησαυροὺς ἐκτήσατο χρημάτων.
Καὶ πάλιν χρήματα προθεὶς τῆς ἀγορᾶς ἐν μέσῳ,
C Ἐκήρυξε τὸν μέλλοντα λαμβάνειν τὸ χρυσίον,
Καὶ τὸ κτηθὲν εἰ βούλοιτο πάλιν ἀποδιδόναι.
Οὗτος καὶ Λούκιον γαμβρὸν τὸν σὺν αὐτῷ κρατοῦντα
Ἐξέπεμψε πολεμήσοντα Πάρθοις τοῖς φιλομάχοις,
Τῶν Παρθιαίων ἄρχοντος τότε τοῦ Βολογέσου.
Ἦν δὲ καλὸς ὁ Λούκιος τὸ σῶμα καὶ τὴν γνώμην,
Εὐμήκης, εὐωπός, ἡδύς, ξανθόκομος, ῥοδόχρους.
Ὃς καὶ συμμίξας τοῖς ἐχθροῖς ὑπερωφρυωμένοις
Ἐπί τε πλήθει καὶ στρατῷ καὶ φαρετροφορίᾳ,
Τέλος κατηγωνίσατο τὸ τοξοφόρον ἔθνος.
Ἀλλὰ γὰρ ὧδε γεγονὼς τοῦ δρόμου καὶ τοῦ λόγου,
Θαυμάζω τὸ παλίντοκον τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους,
D Καὶ πῶς οὐκ ἐξεικάζονται παῖδες τοῖς σφῶν πατράσιν.
Ἀεὶ μὲν λεοντόθυμον σκυμνὸν ὁ λέων τίκτει,
Καὶ πάρδαλις ταυτόθυμον, καὶ τίγρις αὐτοτίγριν.
Παρὰ δ' ἀνθρώποις ἄνισοι παῖδες πρὸς τοὺς τοκέας.
Καὶ δῆλον ὡς προαίρεσις τούτου ἡ παραιτία.
Πρὸς τί μοι ταῦτα λέλεκται, καὶ τίς σκοπὸς τοῦ λόγου;
Ὁ Μάρκος μὲν τοῖς φυσικοῖς ὑπέκυψε νομίμοις,
Καὶ τὸν πηλὸν ἀπέδωκε τῇ δανεισάσῃ φύσει.
Υἱὸς δ' ἐκείνου Κόμοδος παρῆλθεν εἰς τὸ κράτος,
Μεῖραξ πατρίζων κατ' οὐδέν, μηδ' ἐμφερές τι φέρων,
Δέκα κρατήσας ἔτεσι σὺν τοῖς λοιποῖς ἐννέα,
Τῷ Μάρκῳ τῷ γεννήσαντι καὶ τῷ πεπαιδευκότι,
Μίμοις γὰρ ἔχαιρεν ἀεὶ καὶ μονομάχων θέαις,
Καὶ γυναιξί, καὶ φαυλουργοῖς ἀνδράσι καὶ μεθύσοις.
Καὶ ξίφος εἶχεν ἐνεργὸν ἀρειμανοῦν καὶ θῦον
Τοὺς δυνατοὺς καὶ προὔχοντας καὶ τοὺς εὐπορωτέρους,
Ὅθεν καὶ τέλος εὕρατο κατάξιον τοῦ βίου.
Φαρμάκοις γὰρ ἀπέρρηξε ψυχὴν τὴν μιαιφόνον,
Καὶ τὴν ζωὴν κατέστρεψεν ἀώρως καὶ πρὸ χρόνου,
Δὶς ἓξ κρατήσας ἔτεσι τοῦ βασιλείου κράτους.
Ῥωμαίων δ' ἦρξε μετ' αὐτὸν Περτίναξ ὁ παγγέρων,
Ὃς μηδὲ φθάσας ἀγαγεῖν εἰς βασιλείους δόμους
Τοὺς παῖδας, οὐ τὴν γαμετὴν ἀνόμως ἀνῃρέθη.

Ἦν δέ τις Ἰουλιανὸς Δίδιος ἀνειλημμένος,
Οὗτος ὡς λόγος ὤνιον ἐπρίατο τὸ στέφος.
Δύο καὶ μόνοις εὐτυχῶν μησὶ τῆς βασιλείας,
Τοὺς ταγματάρχας τῶν στρατῶν χρήμασιν ὑποφθείρας.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀπώνατο τῆς βασιλείου τύχης.
Σεβήρου δὲ τοῦ Λίβυος ἐπαναστάντος τούτῳ
Μαχαίρας ἔργον γίνεται, καὶ κακὸν κακῶς θνήσκει,
Μηδὲ γευσάμενος σχεδὸν τοῦ μέλιτος τοῦ κράτους.
Ἡ δὲ πολύζηλος αὐτὸν ἀπολιποῦσα τύχη
Σεβήρῳ προσεγέλασε, καὶ χαρωπὸν ἐνεῖδε.
Τοῦτον φασὶ δείμασθαι λουτρὸν τὸ τοῦ Ζευξίππου,
Τὸ μέγα καὶ περίπυστον τῆς Βυζαντίδος θαῦμα.
Καὶ τοῦτο δὲ τὸ θέατρον τὸ τῆς ψυχαγωγίας,
Τὰς πόλεις ὅλας ἱκανὸν τέρπειν καὶ γεναρχίας,
Ἐν ᾧ πρὸς τέρψιν θέουσιν ἁμιλλητῆρες ἵπποι.
Ὁ δὲ Σεβῆρος ἱκανῶς ἐπιβιοὺς τῷ κράτει,
Καὶ δέκα ὅλοις ἔτεσι προσδιαρκέσας τούτῳ,
Σὺν ἄλλοις ἓξ πρὸς τῇ ἐπὶ νόσῳ δεινῇ ἐμπίπτει,
Καὶ μέλλων θνήσκειν τοῖς παισὶ τὰ σκῆπτρα καταλείπει,
Ὧν μὲν πρῶτος ἔλαχε τὴν Ἀντωνίου κλῆσιν,
Ὃν ἔλεγον Καράκαλλον. ὁ μετ' αὐτὸν δὲ Γέτας.
Ἀρχῆθεν κατωνόμαστο πρὸς τῶν γεγεννηκότων.
Οὗτοι δ' εἰς ἓξ ἐκράτησαν τῆς βασιλείας ἔτη,
Καὶ μῆνας δύο, τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ζωῆς στεροῦνται.
Τῶν σκήπτρων τούτων ὁ πεσσὸς συχνάκις μεταπίπτων
Σὺν ἄλλοις ἐχαρίσατο τὴν αὐτοκρατορείαν,
Καὶ τῷ Διοκλητιανῷ τῷ παρανομωτάτῳ.
Ὃς προσεταιρισάμενος τὸν αὐτογνωμονοῦντα
Μαξιμιανὸν Ἑρκούλιον τοῦ σατανᾶ τὸν παῖδα
Τοῦ κράτους ἔσχε κοινωνόν, τῆς ἀνοχῆς σου Λόγε.
Καὶ συνδραμόντων εἰς ταυτὸ δύο κακῶν μεγάλων,
Ποῖον δεινὸν οὐχὶ παρῆν, ποῖον δ' οὐκ ἐτολμᾶτο,
Σφαγαὶ καὶ φόνοι πανταχοῦ, καὶ λιμνασμοὶ αἱμάτων.
Καὶ ζοφώδεις τῆς εἱρκτῆς εἶχον πολλοὺς ἐμφρούρους,
Καὶ μᾶλλον τοὺς ἀπὸ Χριστοῦ τὴν κλῆσιν ἐσχηκότας·
Πνεύσαντες γὰρ σφοδρότερον ἀνέμων βαρυθρόων
Τῆς δυσσεβείας, τὸ φυτὸν ἀρτίφυτον ὑπάρχον
Ἐφιλονείκουν ἐκριζοῦν πρυμνόθεν ἀνασπάσαι,
Ὡς κλάδον νεομόσχευτον, ὡς ἁπαλὸν δενδρεῖον.
Ἐντεῦθεν στρέβλαι καὶ δεσμὰ κατάθυσις ἀνθρώπων,
Καὶ σάρκες μελιζόμεναι καθάπερ ἐν μακέλλῳ.
Ἀλλὰ θυμομαχήσαντες ἀλόγιστα πρὸς τοῦτο,
Καὶ μάτην ὑλακτήσαντες ὡς κύνες λυσσητῆρες,
Ὄνομα δὲ τὸ τοῦ Χριστοῦ σβέσαι μὴ δυνηθέντες,
Μανέντες οἱ τρισάθλιοι ῥίπτουσι μὲν τὸ στέφος,
Εἰς τύχην δὲ κατάγοντες αὐτοὺς ταπεινοτέραν,
Καὶ κήπων ἐπιμεληταὶ καὶ φυτευταὶ δενδρέων,
Καὶ φυτοσκάφοι γίνονται, καὶ λαχανοκομοῦσιν.
Ἀναλαβέσθαι πάλιν δὲ θελήσαντες τὸ κράτος,
Καὶ τοῦ σκοποῦ διήμαρτον καὶ τοῦ καταθυμίου,
Καὶ τὰς ψυχὰς ἀπέῤῥηξαν θανάτοις βαρυτάτοις,
Τῆς βασιλείας ἄρξαντες χρόνους εἴκοσι δύο.
Οὗτοι λαμβάνουσι γαμβροὺς αὐτῶν ταῖς θυγατράσιν,
Ἀναγορεύσαντες αὐτοὺς Καίσαρας οἷα τέκνα.
Ὁ πρῶτος μὲν Γαλλέριον ὑπὸ τῇ Βαλερίᾳ,
Μαξιμιανὸς δὲ Κώνσταντα τὸν τοῦ Κλαυδίου παῖδα,
Τοῦ πρὸ μακροῦ τὸ τῆς ἀρχῆς ἀνεζωσμένου κράτος.
Εἶχε δὲ Κώνστας γαμετὴν Ἑλένην τὴν Ὀλβίαν,
Ἐξ ἧς ὡς μέγας νικητὴς προῆλθε Κωνσταντῖνος.
Ἀλλὰ γὰρ δυσωπούμενος τὸ κῦδος τοῦ τυράννου

A adhuc in palatium suos liberos & uxorem deduxisset, nefario fuit interemptus. Erat tum Didius quidam Julianus, quem pretio mercatum esse coronam Imperialem, ducibus copiarum largitione corruptis, perhibent. Sed fortunæ regiæ fructum nullum tulit. Quippe Severo Afro seditionem adversus ipsum concitante, gladio necatus est, & malus male periit: quum mel Imperii propemodum non degustasset. Hoc modo fortuna invidiosa Juliano deserto, Severo arrisit, eumque vultu hilari respexit. Hunc audito balneum Zeuxippi condidisse magnum illud & celeberrimum Byzantinæ urbis miraculum: itemque plenum illud admirandæ voluptatis ac delectationis B opus, quod totis oppidis & nationibus recreandis sufficit: in quo scilicet equi certantes inter sese delectationis humanæ decurrunt. Cæterum Severus ubi satis vixisset in Imperio, totosque in eo XVII. annos exegisset, gravi oppressus morbo, vitam cum morte commutavit. Moriturus filiis suis sceptra reliquit, quorum natu major Antonini nomen habebat, cognomentum Caracallæ: alteri Getæ nomen parentes indiderant. Præfuerunt annos omnino sex, & menses duos. Quum autem alea Imperii sæpius ab uno ad alterum se convertisset, præter alios Diocletiano quoque, viro sceleratissimo, summam potestatem tribuit. Is adjun- C cto sibi Maximiano Herculio, Satanæ filio, qui eadem erat cum ipso in sententia, consortem Imperii fecit. O patientiam tui filii Dei Sermo. Quum duo magna mala simul concurrerant, quid calamitatis non aderat? quid non designabatur? Ubique cædes, mactationes, sanguinis effusiones stagnorum in modum: obscuris in carceribus multi custodiebantur, præsertim a Christo denominati. Quippe ventum quemvis gravissimum spirando superantes, plantulam pietatis adhuc recentem radicitus evellere singulari studio conabantur, veluti ramum quemdam non ita pridem insertum arboremve tenellam. Hinc tormenta, vincula, mactationes hominum: hinc D carnes membratim discerpebantur, tamquam in macello fieri consuevit. Enimvero posteaquam ex animi lubitu satis hac in parte bruto impetu decertassent, frustraque cuncta furiosorum in morem latrassent, nec tamen Christi nomen abolere potuissent: ad insaniam redacti miserrimi homines, abjecta corona semet ad fortunam & conditionem humiliorem demittunt, adeoque curatores hortorum, arborum plantatores, fossores stirpium, olerumque nutritores fiunt. At ubi recuperare vellent Imperium, gravissimo cædium genere vitam amiserant. Generos sibi delegerant, quibus filiæ nuberent, eosque tamquam natos ex se filios Cæsares designa- E rant: primus quidem Galerium, Valeriæ filiæ maritum: alter vero, nimirum Maximianus, Constantem, Claudii * filium, qui non ita pridem imperaverat. Habebat jam tum Constans Helenam uxorem, fœminam beatissimam, e qua magnus ille triumphator Constantinus genitus fuit: verum tyranni gloriam reveritus, ea *pag. 48*

Didius Julianus Imp.

Severus Afer Imp.

Edit. Paris. pag. 47.

Antoninus Caracalla Imp.

Omisit hic auctor XV. Cæsarum nomina & annos L. vel amplius.

Diocletian. & Maximianus Impp.

Galerius & Constans Cæsares.

** hoc est nepotem.*

Τὸν αὐτανεψιὸν αὐτοῦ τὸν Κωνσταντίου παῖδα.
Βασιλειῶντα δὲ μαθὼν καὶ τυραννεῖν ὁρμῶντα,
Καὶ πάντα μηχανώμενον ὥστε τυχεῖν τοῦ πόθου,
Τὴν κεφαλὴν ἀφείλετο πᾶσαν ὁρμὴν προφθάσας.
Τὸν ἀδελφὸν τοῦ Γάλλου δὲ τὸν χοῖρον τὸν δυσώδη
Ἰουλιανὸν τῷ Καίσαρος ἐκόσμησε στεφάνῳ.
Ἐφ' οἷς ἀστειζόμενος δῆθεν ὁ παραβάτης,
Καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν αὐτοῦ δεικνὺς τὴν ἐκ πορφύρου,
Ἐκεῖνο τὸ θρυλλούμενον ἐπέλεγε τοῖς πέλας.
Πορφύρεος τε θάνατος κατέλαβε καὶ μοῖρα.
Ὡς ἐν χλαμύδι πορφυρᾷ καὶ Γάλλου τεθνηκότος.
Μετὰ μικρὸν δ' ἀποστατεῖ Θεοῦ καὶ βασιλέως.
Ἐξόμνυται τὸν σεβασμὸν, ὃν εἶχεν εἰς τὸν κτίστην,
Καὶ προσκολλᾷ τοῖς δαίμοσι τοῖς τρισαλιτηρίοις,
Αἵμασιν ἀποπλύνεται φεῦ τὸ λουτρὸν τὸ θεῖον.
Ὅπλα κινεῖ καὶ πόλεμον κατὰ τοῦ σεσωκότος,
Καὶ περιτίθησιν αὐτῷ τὴν αὐτοκρατορίαν.
Ὅπερ μαθὼν Κωνστάντιος, καὶ τῷ θυμῷ καχλάσας,
Νόσῳ παλαίει δεινῇ, καὶ μετ' ὀλίγον θνήσκει,
Κατάρξας τὸ βασίλειον εἴκοσι κράτος ἔτη.
Ταῦτα τὰ τρία πονηρὰ τὰ παρ' αὐτοῦ πραχθέντα
Ἀνακλαιόμενος πικρῶς καὶ φέρων ἐπὶ γλώττης,
Τὴν Γάλλου τὴν ἀναίρεσιν ἀτίμως γεγονυῖαν,
Πίστεως τὴν παρατροπὴν καὶ τὴν καινοτομίαν,
Καὶ τὴν ἀνάρρησιν αὐτοῦ τοῦ θεομισεστάτου,
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐνύσταξεν ἐπὶ μακρὸν ἡ δίκη,
Οὐδ' ὁ παντόπτης ὀφθαλμὸς ἐκάμμυσεν εἰς πλέον·
Ἀλλ' ἤγειρε τὸ βλέφαρον, εἶδε τὸν ἀποστάτην.
Κατεῖδε τοὺς ἐναγισμοὺς, καὶ τὰς ζωοφαγίας,
Τοὺς τῶν αἱμάτων ποταμοὺς, τὰς ἀνθρωποκτονίας,
Καὶ πᾶν αἰσχρὸν καὶ μυσαρὸν καὶ πλῆρες δυσσεβείας,
Τὸ παρ' αὐτοῦ τολμώμενον, καὶ μυσαχθεὶς τὴν λύσσαν,
Τοῖς Πέρσαις παραδίδωσιν ὡς λέουσιν ἀγρίοις
Τὸν χοῖρον τὸν πηλόφυρτον πικρῶς διασπαράξαι.
Καὶ πίπτει μὲν ὁ δυσσεβὴς ἔργον φανεὶς μαχαίρας,
Μῆνας ἑπτὰ τὸ δόλιον κράτος τῆς βασιλείας.
Σὺν ἔτη δύο δυσσεβῶς πράξας καὶ κινήσας.
Ἡ γῆ δ' οὐ παρεδέχετο τὸ σκῆνος τοῦ βεβήλου,
Ἀλλ' ἐν σεισμῷ καὶ τιναγμῷ κάτωθεν ἀποπτύει
Τὸν ἀσεβείας συσσεισμῷ δονήσαντα τὴν κτίσιν.
Καὶ πάλιν λάμπει φαιδρωπὸν τῆς πίστεως ἡ χάρις
Τὸ στέφος Ἰοβιανοῦ τοῦ κράτους δεξαμένου.
Ἀλλὰ δὲ τούτου πρὸς μικρὸν τῆς τύχης γευσαμένου,
Καὶ παρελθόντος τάχιον καὶ γῆθεν μεταστάντος,
Μῆνας ὀκτὼ γὰρ τῆς ἀρχῆς ἐκράτησε Ῥωμαίων.
Εἰς Οὐαλεντινιανὸν τὰ σκῆπτρα μεταβαίνει,
Ὃς ἀδελφὸς Οὐάλεντος τὸ στέφος περιβάλλει,
Καὶ τῆς ἑῴας κράτορα τοῦτον ἀναδεικνύει.
Τὸν δὲ καλὸν Γρατιανὸν τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης,
Τὸν ἐκ Σευήρας γαμετῆς αὐτῷ γεγεννημένον.
Οὐάλης δ' οὖν ὁ δυσσεβὴς προσθέμενος Ἀρείῳ,
Τῷ κατὰ τοῦ δεσπότου μου κακῶς φρυαξαμένῳ,
Καὶ τὸν λαὸν τὸν εὐσεβῆ πικράνας καὶ συνθλίψας,
Πυρὸς βορὰ μετ' οὐ πολὺ γίνεται τοῦ παμφάγου,
Ἀχυρμιὰν καθυποδὺς ἐν τῷ τοὺς Σκύθας φεύγειν,
Δέκα πρὸς τέσσαρσιν ἀρχῆς κρατήσας τῆς ἑῴας.
Ὁ δὲ καλὸς Γρατιανὸς Οὐάλεντος πεσόντος,
Καὶ πάσης ἤδη τῆς ἀρχῆς εἰς τοῦτον μεταστάσης,
Καὶ γὰρ Οὐαλεντινιανὸς ἔφθη δοῦναι τὸ χρέος,
Ὁ τῆς παρόδου τῆς εἰς φῶς αἴτιος φανεὶς τούτῳ,

Const. Man.

A perisset, hunc regnum adsectare, ad tyrannidem proruere, nihil non moliri, quo voti compos fieret: omni conatu ejus anteverso, caput ei præcidi curavit. Deinde Galli fratrem, porcum illum fœtidum, Julianum corona Cæsarea cohonestavit. *Julianus Cæsar, deinde Imp.* Quo factum est, ut desertor ille fidei urbanum quiddam proferre volens, purpurea veste sua commonstrata, tritum illud vulgo verbum ad stantes enunciaret: Purpurea mors & fatum occupavit: significare volens, Gallum etiam in veste purpurea extinctum fuisse. Non autem multo post *Juliani defectio.* tam a Deo, quam Imperatore deficit: ejurat religionem, & cultum, quo creatorem suum affecerat: scelera-

B tissimis se geniis adglutinat: sanguine (proh impium facinus!) lavacrum illud divinum eluit: bellum adversus eum concitat, a quo servatus fuerat: Imperium denique sibi usurpat. Quo cognito Constantinus *Constantii querela.* excanduit, ac morbo gravi correptus, paulo post rebus humanis excessit, quum quidem tria mala per se facta deploraret, ac in lingua continenter haberet: primo, quod genere sibi propinquos injuste sustulisset e medio: deinde, quod fidem Christianam adulterasset, ac in ea quædam innovasset: tertio, quod impiissimum hunc Julianum Cæsarem designasset. Enimvero non longum

C ad tempus justitia dormitavit, nec inspector ille cunctorum oculus diu connixit: sed palpebram sustulit, desertorem intuitus est, vidit piacula, mactationes victimarum, sanguinis rivos, hominum cædes, omnem denique turpitudinem, abominationem, impietatis plena facinora, quæ designabat: & furorem hominis exsecratus, Persis veluti sævis leonibus volutatum in luto suem immaniter dilacerandum tradidit. Hoc modo quum vir impius gladio vulneratus occubuisset, ne ipsa quidem terra corpus hominis prophani admittere voluit, sed successione ac motu quodam exspuit eum, qui concus-

D sione impietatis universam creaturam turbaverat. Hinc jam rursus hilari vultu fidei gratia splenduit, *Edit. Paris. pag. 50.* posteaquam Jovianus Imperator de- *Jovianus Imp.* signatus fuisset. At ubi etiam ille fortuna exiguum ad tempus degustata rebus terrenis excessisset, Valentiniano Imperium delatum est. Is Valentem fratrem imposita co- *Valentinianus, Valens, & Gratianus Impp.* rona collegam adscivit, ac Orientis quidem illum Imperatorem renunciavit: egregium vero Gratianum veteri Romæ præfecit, ex Severa conjuge natum. Eo his Valens, vir impius, addictus Ario, qui contra Dominum no-

E strum superbe insurrexit, populumque religiosæ pietatis studiosum acerbe vexavit & adflixit, non longo post tempore ab edaci consumptus est igne, quum Scythas fugiens, in tugurium paleis refertum se recepisset. At praeclarus ille Gratianus, Valente sublato, jam consequutus universum Imperium: (quippe Valentinianus etiam naturæ debitum persolverat, Gratiani pater, vir probus, religiosus erga Deum, in præ-

THEODOSIUS I. Imp.

liis animosus ac fortis) Theodosium primum ad Orientis gubernationem ablegat, virum gravem, mavortium: ex Hispania oriundum: non abs re hoc ipsi largitus Imperium. Quippe debitum ei concessit victoriæ præmium, quam de barbaris vir magnanimus, & qui divinitus defendebatur adeptus fuerat. Ipse autem Gratianus, hoc nationibus Orientalibus præfecto, sibi provincias Occidentales cum urbe Roma retinuit.

Scitum Gratiani responsum.

Memoriæ proditum de Gratiano accepimus, cum muliere quadam accedente, ac maritum deferente, quod frequenter eam plagis & verberibus multaret, apte respondisse: Nihil hoc ad me mulier. At quum illa subjecisset, maritum suum ipsi quoque Gratiano insidiari: rursus illum respondisse: Quid hoc ad te mulier? Tradunt etiam Gratianum adeo peritum sagittandi fuisse, ut ejus tela mentem habere perhiberentur. Interfecto autem Gratiano miserabiliter admodum a quodam barbaro, Theodosius Imperator Romam profectus est, ac parricidam ultus, Romæ Imperium Valentiniano juniori, Gratiani fratri, tradidit.

VALENTINIANUS II. Imper.

Hinc rursus alia turba, rursus alia gravis & horrida tempestas Imperium demergere conata est. Quippe tyrannidem Eugenius quidam usurpavit, & Valentinianus Imperator strangulatus, misere vitam amisit. Rursum ergo Theodosius militem adversus parricidam educit, tyrannus vivus in potestatem redigitur, compeditus ligatur, audaciæ suæ flagitiorumque designatorum pœnas luit, simul denique vitam & Imperium amittit.

Edit. Paris. pag. 58.

HONORIUS Imp.

Secundum hæc Honorius a patre Romæ veteris Imperator renunciatur, a Placilla Theodosii conjuge natus. Quumque Theodosius etiam ipse vitam hanc reliquisset, Orientis Imperium Arcadio cessit, ex iisdem cum Honorio parentibus orto.

ARCADIUS Imp.

Gotthi Romam invadunt.

Id temporis contempto principe Occidentis, tamquam effœminato, Gotthi sanguinolenti natio bellicosa, superatu difficilis, cædibus gaudens, in Romæ veteris limites excurrunt, eorumque rex Alaricus Imperatoriis opibus potitus, & ipsa Imperatoris sorore Placidia, quæ mox de barbarorum manibus elapsa, celeriter ad Honorium fratrem se contulit, qui Ravennam, urbem munitam, profugerat. Est autem in matrimonium collocata Constantio, per quem servata fuerat: deque his Valentinianus junior procreatus est, qui secundum hæc Romæ Imperium consequutus fuit.

THEODOSIUS Imp.

Posteaquam Arcadius terrenam corporis molem deposuerat, Theodosius in Orientalis Imperii solium collocatur, quem Arcadius ex Eudoxia conjuge genuerat.

VALENTINIANUS III. Imp. qui periit.

Is filiam suam Valentiniano ad conjugii societatem misit, quem juvenem voluptatum amor & insanum studium explendi libidines carnis, quod nullis inhiberi vinculis poterat, non Imperio tantum, sed etiam vita spoliavit, ipsamque vitæ sociam injuriæ alterius exposuit: quæ res quo pacto gesta fuerit, brevi-

A Χρηστὸς ἀνὴρ, θεοσεβὴς, ἄλκιμος τὰ πρὸς μάχην,
Τὸν πρῶτον Θεοδόσιον ἄρχειν τῆς ἕω πέμπει,
Ἄνδρα βεβριθῆ, ἀρεϊκὸν, ἐξ Ἱσπανίας φυέντα,
Οὐ χαρισάμενος αὐτῷ τὸ κράτος ἀλογίστως.
Δοὺς δὲ τῆς νίκης ἔπαθλον, ἥνπερ κατὰ βαρβάρων
Ὑπερβαινόντων ψάμαθον τὴν παραιγιαλῖτιν
Ὑπὸ Θεοῦ φρουρούμενος ἤνυσεν ὁ γεννάδας.
Ὁ κράτωρ δὲ Γρατιανὸς ἐκείνοις βασιλεύσας,
Καὶ τοῖς ἑῴοις γένεσι μόναρχον ἐπιστήσας,
Τὰ μέρη τὰ προσέσπερα καὶ Ῥώμην οἰακεῦται.
Οὗτος φασὶν ὁ βασιλεὺς γυναικὸς προσελθούσης,
Καὶ κατειπούσης πρὸς αὐτὸν τοῦ συνομοζυγοῦντος,
B Ὅτι πληγὰς καὶ ῥαβδισμοὺς αὐτῇ συχνοὺς ἐπάγει,
Οὐδὲν, ὦ γύναι, πρὸς ἐμὲ τοῦτ' ἔφασεν εὐστόχως.
Ἐκείνης δὲ τῆς γυναικὸς αὖθις προσεπειπούσης,
Καὶ κατ' αὐτοῦ βουλεύεσθαι Γρατιανοῦ τὸν ἄνδρα,
Πάλιν ἀνταπεκρίνατο. τί σοι πρὸς τοῦτο γύναι;
Εὐστόχως δ' οὕτω τοι φασὶ Γρατιανὸν τοξεύειν,
Ὡς φρένας λέγειν ἔχεσθαι Γρατιανοῦ τὰ βέλη,
Τούτου σφαγέντος οἴκτιστα παρά τινος τυράννου,
Ὁ κράτωρ Θεοδόσιος Ῥώμην καταλαμβάνει,
Καὶ τὸν φονέα τίννυται, καὶ τὸ τῆς Ῥώμης κράτος
Εἰς τὸν Οὐαλεντινιανὸν τὸν νέον μεταφέρει,
Τὸν ἀδελφὸν Γρατιανοῦ τοῦ βεβασιλευκότος.
Καὶ πάλιν ἄλλος τάραχος, πάλιν βαρύθρους κλύδων,
C Τὸ τῆς ἀρχῆς φιλονεικῶν καταποντίσαι σκάφος.
Εὐγένιός τις τυραννεῖ καὶ βασιλεὺς ἀγχόνῃ
Χρησάμενος ὀδυνηρῶς τὸν βίον καταστρέφει.
Καὶ πάλιν Θεοδόσιος κατὰ τοῦ παλαμναίου.
Ζωγρεῖται γοῦν ὁ τύραννος, δεσμεῖται χρυσοπέδαις,
Τοῦ θράσους δίκας τίννυσι, καὶ τῶν τετολμημένων,
Καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς ἐλεεινῶς ἐκπίπτει.
Καὶ βασιλεὺς Ὀνώριος τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης
Καὶ κράτωρ ἀναδείκνυται πρὸς τοῦ πατρὸς αὐτάναξ.
Ὃς ἐκ Πλακίλλης γέγονεν υἱὸς Θεοδοσίῳ.
Θεοδοσίου δὲ λοιπὸν τὸν βίον λελοιπότος,
Ἐν ἔτεσιν ἰθύναντος δέκα ἑπτὰ τὸ κράτος,
Ἀρκάδιος χειρίζεται τοὺς οἴακας τῆς ἕω,
D Εἷς τῶν αὐτῶν ἀναφυεὶς σπερμάτων Ὀνωρίῳ.
Τότε καταφρονήσαντες ὡς μαλακοκαρδίου
Τοῦ τῆς ἑσπέρας ἄρχοντος αἱματορρόφοι Γότθοι,
Φίλοπλον ἔθνος, δύσμαχον, χαῖρον ἀνδροκτασίαις,
Τῶν ὅρων κατατρέχουσι τῆς παλαιτέρας Ῥώμης,
Καὶ πλοῦτον τὸν βασίλειον Ἀλάριχος λαμβάνει.
Καὶ Πλακιδίαν ἀδελφὴν οὖσαν τοῦ βασιλέως,
Ἥ τις φυγοῦσα παρευθὺ τὰς χεῖρας τῶν βαρβάρων
Σπουδῇ πρὸς τὸν Ὀνώριον τὸν ἀδελφὸν ἐκτρέχει
Εἰς Ῥάβενναν στερρόπυργον πόλιν προσπεφευγότα,
Καὶ Κωνσταντίῳ ζεύγνυται τῷ ταύτην σεσωκότι.
Ἐξ ὧν Οὐαλεντινιανὸς ὁ νέος ἀπετέχθη,
E Ὁ μετὰ ταῦτα βασιλεὺς ἀναδειχθεὶς τῆς Ῥώμης.
Ὡς δὲ τὸν χοῦν Ἀρκάδιος ἀπέθετο τοῦ σκήνους,
Ἐπεὶ δέκα πρὸς τρισὶν αἰσίως βασιλεύσας,
Τοῖς ἕω Θεοδόσιος ἐγκάθηται τοῖς θρόνοις,
Ὃν βασιλεὺς Ἀρκάδιος ἔσχεν ἐξ Εὐδοξίας.
Ὁ τοίνυν Θεοδόσιος ἰδίαν θυγατέρα
Πέμπει Οὐαλεντινιανῷ πρὸς γάμου κοινωνίαν.
Ἀλλὰ γὰρ τὸ φιλήδονον τοῦδε τοῦ νεανίου,
Καὶ λύττησις ἀκάθεκτος ἡ τῆς φιλοσαρκίας,
Ζωῆς αὐτὸν ἐστέρησε καὶ κράτους βασιλείου.

Καὶ τὴν τοῦ λέχους κοινωνὸν κατήγαγεν εἰς ὕβριν.
Ὅπως δὲ τοῦτο γέγονεν εἰρήσεται συντόμως.
Μάξιμος ἦν ὑπατικὸς ἐν Ῥώμῃ πρωτοστάτων.
Τούτῳ συνῴκει γύναιον ἐπέραστον τὴν ὄψιν,
Κάλλος ἀμήχανον αὐχοῦν, κῆπος ἄντικρυς κάλλους.
Ἐκόσμει δὲ τὸ γύναιον ἡ σωφροσύνη πλέον.
Ὅπερ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἁλίσκεται τῷ κάλλει,
Καὶ πάντα κάλων συνωθεῖ πρὸς τὸ τυχεῖν τοῦ πόθου.
Τῷ γοῦν ἀνδρὶ τῆς γυναικὸς Μαξίμῳ συγκυβεύων,
Καὶ καθυπέρτερος φανεὶς, μὴ φέροντος χρυσίον,
Λαμβάνει τὸ δακτύλιον τὸν χρύσεον ἐκείνου,
Φερέγγυον ἰσόμοιρον τοῦ ἐποφειλομένου.
Ἐκπέμπει τὸν δακτύλιον τῇ γυναικὶ σημεῖον,
Τὴν ἄφιξιν ἐνδόσιμον τὴν πρὸς τὴν βασιλίδα.
Πιστεύει τούτοις ἡ γυνὴ, γινώσκει τὸ σημεῖον.
Φθάνει πρὸς τὰ βασίλεια· τινὰ τὰ μετὰ τοῦτο;
Ὁ βασιλεὺς ἀπολαβὼν ταύτην αἰσχύνει βίᾳ.
Μανθάνει ταῦτα Μάξιμος, πιμπρᾶται τὴν καρδίαν,
Εἰς ἄμυναν ὁπλίζεται, δόλους παντοίους ῥάπτει,
Καὶ τελευταῖον θανατοῖ ξίφει τὸν βασιλέα,
Φρουρῶν ἀρίστων στρατηγῶν πρῶτον αὐτὸν στερήσας,
Αἰσχύνει καὶ τὴν γαμετὴν τούτου τὴν Εὐδοξίαν.
Ἡ βασιλὶς δεινοπαθεῖ, τὴν ὕβριν ἀνασείει,
Καὶ πέμπει πρὸς Γιζέριχον τὸν Οὐανδήλων ῥῆγα,
Κατὰ τῆς Ῥώμης ἐπελθεῖν ἐκεῖνον παρορμῶσα.
Ἐπῆλθεν ὁ Γιζέριχος, ἐκράτησε τῆς Ῥώμης,
Ἠνδραποδίσατο πικρῶς, δορυαλώτους ἔσχεν,
Αὐτήν τε τὴν βασίλισσαν καὶ τὰς ἐκείνης κόρας.
Ἡ μὲν οὖν Ῥώμη πρὸς μικρὸν ἔτι βασιλευθεῖσα
Τὸ κράτος τὸ βασίλειον εἰς τέλος ἀφῃρέθη,
Καὶ τῶν βαρβάρων τοῖς ῥηξὶν εἶξε καὶ τοῖς ἐθνάρχαις,
Καὶ ταῖς παλάμαις δυστυχῶς τούτων ὑπεπιέσθη.
Ἦρξε μὲν οὖν ὁ Μάξιμος ὁ τότε τυραννήσας,
Καὶ μετ' αὐτὸν Ἀνθέμιος Ὀλύμβριος ὁ πάνυ,
Μετὰ δὲ τὸν Ὀλύμβριον ἐκράτησε Μαΐωρ,
Καὶ μετ' αὐτὸν Γλυκέριος, καὶ μετὰ τοῦτον πάλιν
Νεπωτιανὸς, Ὀρέστης τε, καὶ μετὰ τὸν Ὀρέστην
Ὁ παῖς Ῥωμύλος τῆς ἀρχῆς ἥψατο τελευταῖος.
Καὶ πόλις μεγαλώνυμος ἡ τῶν Ῥωμαίων πόλις
Ῥωμύλον σχοῦσα κατ' ἀρχὰς ἔννομον βασιλέα,
Καὶ πάλιν περιστήσασα τὸ κράτος εἰς Ῥωμύλον,
Οὐκέτι τὴν κυβέρνησιν ἔσχεν ἐκ βασιλέων.
Βαρβάροις δ' ὑποκύψασα καὶ χωροβατηθεῖσα,
Καὶ τούτοις δυστυχήσασα δορύληπτος γενέσθαι,
Ῥῆγας κατεῖδεν ἄρχοντας χωράρχας σατραπάρχας.
Καὶ στερηθεῖσα δυστυχῶς ὑπάτων καὶ κρατόρων,
Καὶ δικτατόρων, καὶ βουλῆς, ἀλλὰ καὶ πατρικίων,
Ἐπωμαδίαν ἤνεγκε ζεύγλην τὴν τῶν βαρβάρων.
Καὶ πρώην χρηματίζουσα βοῦς ἀγελαίας ἄζυξ
Ὑπήκοος ἐγένετο δυνάσταις ἀροτρεῦσι,
Καὶ γῆς τοῖς αὐλακίσμασι τρυχοῦσθαι κατεκρίθη.
Καὶ ταῦτα μὲν συμβέβηκε τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ.
Ἡ δ' ἡμετέρα τέθηλεν, αὔξει, κρατεῖ, νεάζει,
Καὶ μέχρι τέλους αὔξοιτο. Ναὶ βασιλεῦ παντάναξ.
Τοιοῦτον σχοῦσα τηλαυγῆ φωσφόρον βασιλέα,
Μέγιστον Αὐτοάνακτα τὸν μυριονικηφόρον,
Κομνηνιάδην Μανουὴλ πορφύρας χρύσεον ῥόδον,
Οὗπερ τὸ κράτος ἥλιοι μετρήσαιεν μυρίοι.
Ἀλλὰ γὰρ πάλιν εἰς ὁδὸν ὁ λόγος ἀναγέσθω,
Καὶ τερματούτω τὸν λοιπὸν δρόμον τῆς ἱστορίας.

Const. Man.

A ter exponetur. Erat in urbe Roma vir consularis Maximus, facile princeps inter cæteros. Habebat is uxorem eleganti præditam facie, quæque propter venustatem formæ quidam velut hortus pulchritudinis esse videretur: & ornabat eamdem multo etiam magis castitas atque pudicitia. Quum hanc vidisset Imperator, amore captus est, omnesque nervos in id intendit, ut voto potiri posset. Igitur aliquando cum Maximo, marito mulieris, alea ludens, ubi vicisset, nec aurum Maximus numeraret: aureum ejus anulum accipit, quasi pro debitis oppigneratum. Hinc anulum ipsius uxori mittit signi loco, de quo illa intelligeret, in B aulam sibi eundum esse. Mulier signo cognito, fidem iis, quæ mandabantur, habet, adeoque celeriter in regiam se confert. Quid inde factum? Imperator eam nactus, vi stuprat. Maximus his cognitis ardere animo, ad ultionem se armare, fraudes omnis generis nectere, tandem gladio Imperatorem occidere, spoliatum prius fidissimis satellitibus. Hoc facto, conjugem quoque Valentiniani Eudoxiam stuprat, quæ injuriam hanc ægerrimo ferens animo, suos ad Gizerichum Vandalorum regem mittit, oratum, ut Romam cum copiis invaderet. Fecit hoc C Gizerichus, Romam occupavit, eaque miserum in morem spoliata, Imperatricem cum filiabus captivas abduxit. Ac Roma quidem exiguum ad tempus adhuc ab Imperatoribus administrata, tandem Imperium omne prorsus amisit, in potestatem regum principumque barbarorum redacta, quorum manibus misere prostrata fuit. Tunc temporis autem Maximus occupata tyrannida regnavit, quem sequuti sunt Anthemius, Olybrius vir præstantissimus, * Maior, Glycerius, Nepotianus, Orestes, post quem Orestem puer Romulus D omnium postremus Imperium usurpavit. Hoc modo celeberrima Romanorum urbs, quum ab initio Romulum legitimum habuisset, ac vicissim ejus Imperium ad Romulum pervenisset, deinceps ab Imperatoribus gubernari desiit. Barbaris autem sese submittens, ab iisque calcata, perque summam infelicitatem capta, regibus eorum, nationumque principibus, & satrapis paruit: planeque spoliata consulibus, Imperatoribus, dictatoribus, Senatu, patriciis, jugum barbarorum suis humeris tulit: quæ denique prius erat indomita & expers jugi vacca, prin- E cipibus aratoribus obediens facta est, & condemnata, ut ejus solum aratro inverteretur. Et hæc quidem Romæ veteri acciderunt. At illa nostra floret, augescit, Imperio fruitur, juvenescit: usque perpetuum augescat, te rex omnium maxime precor: præsertim quum modo talem ac tantum Imperatorem habeat, Luciferum late radiis suis splendentem, regem Ausonum maximum, victoriis sexcentis potitum, Manuelem Comneniadem, auream * Purpuræ rosam, cujus Imperium infiniti soles metiantur. Sedenim oratio nostra in viam revocetur, & historiæ cursus

Maximi uxor stupratur.

Edit. Paris. pag. 52.

Eudoxia stupratur.

Gizerichus Romam capit

Ultimi Romæ Imper. Latini.

* al. Majoranus, item Majorinus.

Constantin. Manasses sub Manuele Comneno vixit.

*Loci nomen, in quo pariebant Imperatrices, ut liberos ederent purpurigenas.

ad finem perducatur. Juniorem Theodosium, quum adhuc puer esset, ac teneram primamque ætatem ageret, Arcadius pater in thronum Imperatorium collocavit, simulque constituit ei custodes Imperii principes quosdam Senatus, itemque genere proximos, una cum Isdigerde Persarum rege: qui deinceps, ubi de insidiis accepisset, quas Theodosio quidam tyrannidis usurpandæ cupidi struerent, suos ablegavit, ut ad ipsum usque Byzantium cum infinitis prope pugnatorum copiis excurrerent. Hoc modo perculsis insidiatorum animis formidine barbari, omni odio malevolentiaque deposita, consilium prius intermissum cum ipsis conatibus fuit. De quo intelligere licet, ipsis etiam barbaris virtutem ac indolem bonam existere, hominesque linguis diversos nihilominus amicitiam & amorem mutuum illæsum conservare candide posse. Nam virtus & honestum a natura cunctis insitum est. Cæterum Imperatori Theodosio soror erat castis prædita moribus, vitæ gravis ac pudicæ, nomine Pulcheria. Fulgebat ea venusti corporis elegantia, simulque dotibus internæ pulchritudinis relucebat. Quumque virginitatem suam retinere, & castitatis campum illibatum tueri decrevisset; prorsus virorum consuetudine semet abstinebat, ac puræ modestæque vitæ studio dedita fervorem animi erga quævis facta præclara insignem demonstrabat. Neque tantum exornandæ vitæ suæ intenta erat, verum etiam fratrem omnigenis rationibus, iisque solerter excogitatis, ad virtutem probosque mores informabat. Conjunxit & fratri matimonio Eudociam, omni venustatis genere splendentem. Ea quum esset vultu prædita formosissimo, Athenis illis celeberrimis, ubi nata fuerat, Byzantium profecta suos, ut fratres accusaret, qui paternarum facultatum partem ei se daturos pernegarent, obiter quiddam longe fructuosius reperit. Libet autem breviter exponere, quo pacto hæc evenerint. Fuit Athenis quidam Leontius, vir accurate peritus omnis philosophiæ, ac logicarum, naturalium, astronomicarum disciplinarum. Hinc ex una conjuge tres erant nati liberi, duo mares, una filia, formæ puella præstantis, & cæteroquin etiam elegantissima, cui pater Athenaidis nomen dederat. Quum autem rebus humanis jamjam excessurus esset, testamento de voluntate sua postrema condito, filiis quidem maribus facultates omnes legavit, quidquid nimirum habebat vestium, auri, ædium, pecoris, instrumenti ac supellectilis, mancipiorum: (quippe locuples & opulentus erat) filiam vero, quam etiam unice diligebat, sola centum aureorum sorte contentam esse jussit, quod hanc fortunam sufficere diceret, qua cunctas mulieres felicitate superaret. His ille verbis prolatis, naturæ debitum persolvit. Puellæ fratres, qui homines essent improbi, paternas facultates universas sibi vindicabant, sorore prorsus ab aditione hereditatis exclusa. Quam rem Athenais ægerri-

Res Persicus pupillum conservat.

Edit. Paris. pag. 53.

De Pulcheria Theodosii sorore.

Eudocia Theodosii conjux.

De Leontio philosopho Atheniensi.

pag. 54.

A Τὸν νέον Θεοδόσιον ἔτι παιδίσκον ὄντα,
Αγοντά τε τὴν ἁπαλὴν καὶ πρώτην ἡλικίαν,
Αρκάδιος ἐνίδρυσε τοῖς βασιλείοις θρόνοις,
Καὶ φύλακας ἐπέστησεν αὐτῷ τῆς βασιλείας,
Τοὺς τῆς συγκλήτου προὔχοντας καὶ τοὺς ἀγχιστευτῆρας,
Καὶ σὺν αὐτοῖς τὸν ἄρχοντα Περσίδος Εἰσδιγέρδην.
Ος καὶ μαθὼν ἐπιβουλὴν κατὰ Θεοδοσίου
Τυρευομένην ἔκ τινων ἀνδρῶν φιλοτυράννων,
Ηπείλησεν ἐπιδρομὰς ἄχρι καὶ Βυζαντίου
Σὺν μυριάσι μαχητῶν ἀλκίμων ὁπλοφόρων.
Οἱ τοίνυν βουλευσάμενοι κατὰ τοῦ βασιλέως,
Καταπτοηθέντες τὰς ψυχὰς φόβῳ τῷ τοῦ Περσάρχου,
Τὸ δύσνουν ἀπεβάλοντο καὶ τὴν κακοτροπίαν,
B Καὶ τῆς βουλῆς ἀπέσχοντο καὶ τῶν ἐγχειρημάτων.
Ως ἄρα τὸ χρηστότροπον ἐστὶ κἀν τοῖς βαρβάροις,
Καὶ τὴν φιλίαν ἄτρωτον καὶ τὴν φιλαλληλίαν
Οἶδεν ἀνὴρ ἀλλόγλωσσος ἀδόλωτον φυλάσσειν.
Τὸ γὰρ καλὸν ἐκ φύσεως ἅπασιν ἐνεσπάρη.
Ην δ' ἀδελφὴ τῷ βασιλεῖ τούτῳ Θεοδοσίῳ,
Σεμνότροπος, σεμνόβιος, τὴν κλῆσιν Πουλχερία,
Καὶ κάλλει καταλάμπουσα σώματος εὐπροσώπου,
Καὶ στίλβουσα ταῖς χάρισι τῆς ἔνδον εὐπρεπείας.
Η τις παρθένον συντηρεῖν αὐτὴν προαιρουμένη,
Καὶ τῆς ἁγνείας ἄσυλον φυλάττειν τὸν λειμῶνα,
Αρρένων μὲν ἀπείχετο καθάπαξ ὁμιλίας,
Τῷ καθαρῷ δ' ἐπέχαιρε καὶ τῷ κοσμίῳ βίῳ,
C Καὶ ζέσιν ἐπεδείκνυτο πρὸς πᾶσαν χρηστουργίαν.
Οὐ μόνον δὲ τὸν ἑαυτῆς οὕτως ἐκόσμει βίον,
Αλλά γε καὶ τὸν ἀδελφὸν παντοίαις ἐπινοίαις
Εἰς ἀρετὴν ἐρρύθμιζεν καὶ τρόπους φιλοκάλους.
Η καὶ συνῴκισεν αὐτῷ πρὸς γάμου κοινωνίαν
Τὴν κάλλεσιν ἀστράπτουσαν παντοίοις Εὐδοκίαν,
Ητις λειμῶνα φέρουσα κάλλους ἐν τῷ προσώπῳ
Ωρμᾶτο μὲν ἐξ Ἀθηνῶν τῶν περιλαλουμένων.
Πρὸς δὲ τὴν Βύζαντος λαμπρὰν ἀφικομένη πόλιν,
Εφ' ᾧ κατηγορήσειν ἰδίων ὁμογνίων,
Ως τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς αὐτῇ μὴ μεταδόντων,
Πολλῷ κερδαλεώτερον τὸ πάρεργον εὑρίσκει.
Τὸ δ' ὅπως τοῦτο γέγονε λόγῳ συντόμῳ φράσω.
Ην ἐν Ἀθήναις τὶς ἀνήρ, Λεόντιος τὴν κλῆσιν,
D Εἰς ἄκρον ἀφικόμενος πάσης φιλοσοφίας,
Καὶ λογικῆς καὶ φυσικῆς καὶ τῆς ἀστεροσκόπου.
Τούτῳ μιᾶς ἐκ γαμετῆς τρεῖς ἐτέχθησαν παῖδες.
Δύο μὲν ἦσαν ἄρρενες, τρίτη δὲ θυγάτηρ.
Θυγάτηρ ἀγλαόμορφος ἐπιχαριτωτάτη.
Αθηναῒς ὠνόμαστο πρὸς τοῦ πατρὸς ἡ κόρη.
Ως οὖν τὸν βίον ἔμελλε λείπειν ὁ ταύτην σπείρας,
Επιθανάτιον συνθεὶς καὶ τελευταῖον γράμμα,
Τοῖς μὲν παισὶ κατέλιπε τοῖς ἄρρεσι τὸν βίον,
Οπόσος ἐν ἱματισμοῖς, ὁπόσος ἐν χρυσίῳ,
Εν οἴκοις, ἐν βοσκήμασιν, ἐν σκεύεσιν, ἐν δούλοις.
Ην γάρ τοι μεγαλόπλουτος καὶ τῶν βαθυκτημόνων.
Τῇ θυγατρὶ δ' ἐκέλευσε καὶ ταύτῃ φιλουμένῃ
E Μόνους χρυσίνους ἑκατὸν παρασχεθῆναι κλῆρον,
Τὴν τύχην τὴν περιλαμπρον ἀρκεῖν ἐκείνῃ φράσας
Απάσης ὑπερφέρουσαν γυναικῶν εὐποτμίας.
Ο μὲν εἰπὼν ἐξέπιε τὸν τοῦ θανάτου σκύφον.
Οἱ δὲ τῆς κόρης ἀδελφοὶ φαυλότροποι φανέντες
Πᾶσαν ἐσφετερίσαντο τὴν πατρικὴν οὐσίαν,
Καὶ παντελῶς ἀπόκληρον ἔθεντο τὴν νεᾶνιν.

Ἐφ' οἷς ὑπεραπαθήσασα καὶ τὴν ψυχὴν πληγεῖσα
Τῇ μητραδέλφῳ πρόσεισιν Ἀθηναῒς ἡ κόρη.
Κοινοῦται τὰ καθ' ἑαυτὴν, τὴν συμφορὰν δονεύει,
Περιπαθέσι στεναγμοῖς ἐντραγῳδεῖ τὸ πάθος.
Οἰκτείρει τὸ κοράσιον θρήνοις ἡ μητραδέλφη,
Ὑπὲρ τῆς ἀδελφόπαιδος πιμπρᾶται τὴν καρδίαν,
Καὶ σὺν αὐτῇ καὶ μετ' αὐτῆς ὡς εἶχεν ἀφικνεῖται
Πρὸς πόλιν τὴν πρωτόπολιν πρὸς πόλιν τὴν τοῦ κράτους,
Τῇ Πουλχερίᾳ πρόσεισι τῇ χαριτοκοσμήτῳ,
Ἐπικουρίαν ἐξαιτεῖ, δεῖται βοηθηθῆναι
Τὴν κόρην τὴν τῆς ἑαυτῆς ἀδίκως στερουμένην.
Θαυμάζει τῆς παιδὸς ἡ βασιλὶς τὸ κάλλος.
Ἐκπλήττεται τὰς φαιδρωπὰς χάριτας τοῦ προσώπου.
Θαυμάζει τὴν ἀσκίαστον μεγαλογνωμοσύνην.
Πυνθάνεται εἰ τὴν αὐτῆς ἔφθαρται παρθενίαν.
Καὶ γνοῦσα κοίτης ἄπειρον τὴν κόρην χρηματίζειν,
Καὶ τὸ καλὸν ἀκίβδηλον φυλάττειν τῆς ἁγνείας,
Λουτρῷ καθαίρει τῷ σεπτῷ, τὴν κλῆσιν μεταμείβει,
Μετονομάζει τὴν καλὴν παῖδα Εὐδοκίαν,
Συνάπτει τε τῷ βασιλεῖ καὶ ζεύγνυσιν εἰς λέχος,
Συνεραμένου τὰ πολλὰ πρὸς τοῦτο καὶ Παυλίνου,
Ὃς ἐν τοῖς πρώτοις τέτακτο τῶν βασιλέως φίλων.
Ἐκ ταύτης Θεοδόσιος ἔτεκεν Εὐδοξίαν,
Ἣν Οὐαλεντινιανῷ σκηπτροκρατοῦντι Ῥώμης
Τῆς πρεσβυτέρας ἔπεμψεν εἰς γάμου κοινωνίαν.
Ἀλλ' ἦν οὐδὲν, ὡς ἔοικεν, εὐτύχημα τοῦ βίου
Ζάλης καὶ λύπης ἀμιγὲς, οὐδέ τις εὐποτμία
Μὴ συνανακιρνώμενον ἔχουσα καὶ τὸ κνίζον.
Καὶ γὰρ καὶ ῥόδον εὔοσμον φρίσσει πυκνὰς ἀκάνθας,
Ἡλίου τε τὸ βλέφαρον σκοτίζουσι νεφέλαι,
Καὶ φθόνος ἐπιφύεται τοῖς τὸ καλὸν ἀσκοῦσι,
Καὶ πᾶν εὐτύχημα λαμπρὸν καὶ πᾶν σεμνὸν τοῦ βίου
Φέρει καὶ τὸ δυστύχημα συγκατακεκραμένον,
Ἀλλὰ γὰρ τί μοι βούλεται τὸ πρόασμα τοῦ λόγου;
Ἡ βασιλὶς ἐνέπλει τὴν ἅλμην τὴν τοῦ βίου,
Εὐδιεινοῖς καὶ γαληνοῖς πνεύμασι φερομένη.
Ἀτάραχον διήνυε τὸν πλοῦν τῆς εὐποτμίας,
Ὥσπερ εἰς πλοῖον φορτηγὸν ὡς ἐξ οὐρίας πλέει.
Ἀλλ' αἴφνης ἐξεφύσησεν ὡς καταιγὶς ὁ φθόνος,
Καὶ λαῖλαψ συνετάραξε τὴν θάλασσαν καὶ κλύδων,
Νέφος ἐρράγη θολερὸν, κατήγαγε χειμῶνα,
Συνέσεισεν ἐδόνησε τὸ σκάφος ὡς φυλλάδα,
Καὶ φλοίσβους ἤγειρε δεινοὺς καὶ τάραχον βαρύθρουν.
Καὶ τὴν μὲν ναῦν συνέτριψε, τῇ δὲ ναυτιλλομένῃ
Στόμα δεινὸν ὑπήνοιξε χάσματος δυσαλύκτου.
Ἐντεῦθεν ἡ βασίλισσα πικρίας ἐνεπλήσθη,
Καὶ πειρασμοῖς ἐπάλαισε βαρυσυμφορωτάτοις,
Τί δ' ἂν αὐτῇ τὸ συμπεσὸν ὁ λόγος ἱστορήσει.
Θεοδοσίῳ βασιλεῖ τῷ συζυγοῦντι ταύτῃ
Μῆλον καλὸν ὑπερμέγεθες πένης προσήνεγκέ τις.
Ὁ δὲ, τὸ καλλιπρόσωπον θαυμάσας τῆς ὀπώρας,
Καὶ τῆς εὐχροίας ἀγασθεὶς ἀλλὰ καὶ τοῦ μεγέθους,
Ὥς τι καινὸν τὸ δώρημα τῇ βασιλίδι πέμπει,
Ὅπερ μεγάλων γέγονεν ἀρχὴ πειρατηρίων,
Οὐχ ἧττον ἢ τῆς Ἔριδος τῆς φθονερᾶς τὸ μῆλον,
Ὅπερ ἐπεσκεύασεν ἐπὶ κακῷ τοῖς τότε
Θύουσι γαμοδαίσια Θέτιδος καὶ Πηλέως.
Οἷα καὶ γὰρ συμβέβηκε διὰ τὸ μῆλον τοῦτο.
Ἐθαύμαζεν ἡ βασιλὶς τὴν ὥραν τῆς ὀπώρας,
Ὑπερφυὲς ἡγήσατο τὸ χρῶμα τὸ τοῦ μήλου,

A mo ferens animo, materteram adit, casus ei suos exponit, calamitatem deplorat, & multis cum gemitibus dolenter amplificat. Illa puellæ commiseratione tangi, ac nepcis nomine commota, Constantinopolin cum ea proficisci, urbem urbium principem & Imperii sedem. Hinc Pulcheriam multis ornatam dotibus convenire, opem & auxilium ejus implorare, rogare denique, subveniret puellæ suis rebus per injuriam spoliatæ. Pulcheria juvenculæ formam admirari, ad radiantes vultus dotes obstupescere, magnanimitatem plane conspicuam plurimi facere: simul interrogare, num florem virginitatis adhuc illibatum haberet. Intellecto, puellam adhuc
B expertem esse conjugii, castitatisque bonum hactenus integrum servasse: religioso eam lavacro curat ablui, nomen immutat, Eudociam appellat, fratri matrimonio copulat, non parum adjuvante Paulino, viro inter amicos Imperatoris principem locum obtinente. Procreavit autem ex hac Theodosius Eudoxiam, quam Valentiniano in urbe Roma vetere imperanti ad vitæ societatem misit. Sedenim nulla vitæ felicitas tempestatis ac doloris expers est, nec prosperitas esse potest ulla, cum qua non existat etiam aliquid, quod hominem mordeat. Etenim ipsa quoque rosa, licet fragrans sit, crebris
C tamen spinis horret: itemque vultum solis nubes interdum caligine quadam obvelant. Consimili modo invidia comitatur & insectatur eos qui virtutem colunt: omnisque sancta prosperitas, & vita splendens in hominum oculis, admistam quamdam infelicitatem secum trahit. Quid autem hoc sibi vult orationis præludium? Nimirum & hæc Imperatrix in hujus vitæ mari navigabat, & serenis placidisque ventis acta, felicitatis cursum absque perturbatione conficiebat, non aliter, atque si navis oneraria vento secundo feratur; verum invidia subito, tempestatis cujusdam instar flare cœpit: turbo cum procella mare commovit: nu-
D bes impetuosa exorta tempestatem excitavit: adeoque succussit, & agitavit scapham instar folii, commoto ingenti strepitu, gravique turba: ut navem confringeret, ac ipsi naufragium facienti terribiliter ore adaperto minaretur, quasi vellet ei plane dehiscere. Ab eo tempore casus acerbos Imperatrix complures experta fuit, & ærumnosissimis cum tentationibus colluctata. Lubet autem commemorare, quid illi acciderit. Quidam fortunæ tenuis Imperatori Theodosio, Eudociæ marito, pomum eximiæ cum pulchritudinis, quam magnitudinis obtulerat. Ejus ille
E speciem longe venustissimam, colorem, magnitudinem admiratus, pomum ipsam inusitati cujusdam muneris loco Imperatrici miserat: quæ sane res non minus maximorum incommodorum origo exstitit, atque olim pomum illud Eridis invidiæ, quod nocendi causa iis obtulit, qui Thetidis atque Pelei nuptiis intererant. Nam qualia quæso consequuta sunt? Imperatrix pulchritudinem fructus admirari, eumque arbitrari naturæ modum excedere. Et quoniam

Edit. Paris. pag. 55
Occasio dissidiorum inter conjuges.

Paulinum propterea venerabatur, quod valde eam juvisset in consequenda dignitate Imperatoria: virum hoc infelici pomo donat. Is vero vicissim munus Imperatori mittit, ignorans (uti quidem videtur) unde profectus fuisset. Non enim adfuerat id temporis Imperatori miser, quo pomum acceperat, quod nuncupare quis possit lethalem orci fructum, ab ipsa morte Plutoneque consitum. Imperator oblatum intueri, mox agnoscere, clam apud se occultare ac retinere, conjugem interrogare, ubi nam pomum ab se datum haberet: illa respondere, manducatum ab se esse. Rursus Imperator ei deferre jusjurandum: illa per summam infelicitatem sacramento confirmare, pomum ab se manducatum esse. Quid hinc factum? Imperator suspicionibus malis indulgere, pomum absconditum proferre, conjugem mendacii convincere, excandescere, furere, Imperatricem odio persequi. Atque hinc jam fluctus ille tentationum, mare calamitatum, tempestas malorum exundavit: hinc facinus indignum sol conspexisti. Nam Paulinus ob hanc causam interfectus est, & Imperatrix odio mariti perspecto celeriter Hierosolymam proficiscitur, atque ibi exacto reliquo vitæ tempore, tandem naturæ debitum persolvit. Erat cæteroqui Theodosius comis, facetus, liberalis, semper lectitandis libris occupatus: verum inter has virtutes etiam mala quædam herba succrescebat, ut sunt res humanæ. Nam si quis ei chartam offerret, rubris in litteris nomen Imperatorium subscribebat: non inspectis prius iis, quæ essent in ea perscripta. Nimirum in humana natura nihil est, quod omnino sit labis expers, & ab omni absurditate alienum. Quamobrem divinis exornata dotibus Pulcheria fratrem ab hoc vitio revocare studens, singulari diligentia Imperatorem monebat. Postea vero quam variis & continuis admonitionibus usa, prudentibusque verbis castigato fratre nihil se proficere cerneret, hujusmodi quiddam instituit ac molita est. Excogitatis ingeniose rationibus fratrem circumvenit, litteras fingit, in quibus perscriptum foret, Imperatorem Pulcheriæ sorori conjugem suam veluti mancipium quoddam donasse. Hanc chartam fratri offert, rogat, hanc scripturam litteris Imperatoriis munire ac subsignare velit. Imperator precibus sororis annuit, mox calamum præhendit manu, & exaratis purpurei coloris litteris, chartam confirmat. Pulcheria litteras manu fratris subscriptas insignis lucri loco accipit, & Imperatricem instar coempti pretio mancipii secum abducit. Quum Theodosius a sorore injuria se diceret adfici gravissima, litteras Imperatoris illa vicissim proferre, seque dicere fretam his, optimo jure quod faceret, facere. Tum vero rem Imperator intelligere, pudore suffundi, ab ejusmodi stultitia deinceps sibi cavere, factum ipsum denique præclarum ad finem tendere. Nimirum in magna felicitatis parte collocandum est, si quis inter homines benevolos, vitæ puræ studiosos, amorem mutuum labe nulla contaminantes degat. Cæ-

Eudociæ perjurium.

Paulini cædes.

Theodosii temeritas in subscriptionibus.

Edit. Paris. pag. 56.

De vii. dormientibus.

A Καὶ φιλοτίμως ἔχουσα πρὸς τὸν καλὸν Παυλῖνον,
Ὡς συναράμενον αὐτῇ πρὸς ὕψος βασιλείας,
Τῷ μήλῳ τῷ πικροποιῷ τὸν ἄνδρα δεξιοῦται.
Ἐκεῖνος δὲ τῷ βασιλεῖ τὸ δῶρον ἀντιπέμπει,
Μὴ κατειδώς, ὡς ἔοικεν, ὅθεν παρεισεφθάρη,
Ἐτύγχανε γὰρ τῷ βασιλεῖ μὴ συμπαρὼν ὁ τάλας
Ἡνίκα Θεοδόσιος ἐδέχετο τὸ μῆλον.
Ἀδου πικρὰν ἂν εἴποι τις ὀπώραν θανασίμην,
Ἧς ἀμπελουργὸς ὁ θάνατος καὶ φυτηκόμος ᾅδης.
Ὁρᾷ τὸ μῆλον ὁ κρατῶν, γνωρίζει τὴν ὀπώραν,
Κρύπτει τὸ μῆλον παρ' αὐτῷ, σιγῇ παρακατέχει,
Πυνθάνεται τῆς γαμετῆς ὅπου τὸ μῆλον εἴη.
Εἰποῦσαν ὅτι βέβρωκεν ὅρκοις καταλαμβάνει.
B Ἡ δέ, τῆς τύχης τῆς πικρᾶς, ὡς ἔοικε, σφαλείσης
Ἀντόμνυσι καταφαγεῖν. τίνα τὰ μετὰ τοῦτο.
Εἰς ὑπονοίας ὁ κρατῶν οὐκ ἀγαθὰς ἐμπίπτει,
Δείκνυσι τὸ κρυπτόμενον, ἐλέγχει ψευδομένην
Θυμοῦται, μαίνεται, μισεῖ, στυγεῖ τὴν βασιλίδα.
Ἐντεῦθεν ἐπεμόρμυρε τῶν πειρασμῶν τὸ κῦμα.
Ὁ μὲν Παυλῖνος θάνατον ἐτρύγησεν ἐκεῖθεν,
Καὶ ξίφος αἱματόχαρτον ἐμέθυσε τῷ φόνῳ.
Ἡ βασιλὶς τὸ μῖσος δὲ γνοῦσα τοῦ βασιλέως,
Εἰς πόλιν Ἱερουσαλὴμ ὡς τάχος ἀφικνεῖται,
Κἀκεῖσε τὸ λειπόμενον ἀνύσασα τοῦ βίου,
Τῆς φύσεως τῆς γεηρᾶς ἐκτίννυσι τὸ χρέος.
Οὗτος ὁ Θεοδόσιος τἄλλα μὲν ἦν ἀστεῖος,
C Χαρίεις, μεγαλόδωρος, βίβλοις ἀεὶ σχολάζων,
Ἀλλὰ τοῖς προτερήμασιν εἶχε συναναβαῖνον
Καί τι κακὸν ζιζάνιον οἷα τὰ βίου ἄπρα.
Ἂν γάρ τις οἷον δήποτε τούτῳ προσῆξε χάρτην,
Ἐν ἐρυθροῖς γράμμασιν αὐτὸν ἐσημειοῦτο,
Μὴ συσκοπήσας, μὴ μαθὼν οἷα τὰ γεγραμμένα.
Οὕτως οὐδὲν ἀκέραιον ἐν ἀνθρωπίνῃ φύσει,
Οὐδὲν τῆς λώβης ἀμιγὲς τῆς τῶν ἀπὸ πτωμάτων.
Ἡ τοίνυν χαριτόσεπτος καὶ θεία Πυλχερία
Πολλὴν ἐθέμενη τὴν σπουδὴν περὶ τὸν βασιλέα,
Ἀπαλλαγῆναι θέλουσα τοῦτον τῆς ἁμαρτάδος.
Ὡς δὲ πολλὰς καὶ συνεχεῖς πλέξασα παραινέσεις,
Καὶ λόγοις συνετίσασα τοῖς σωφρονιστικοῖς,
D Πλέον ἐπέραινεν οὐδέν, τεχνᾶταί τι τοιοῦτον,
Θηρᾶσθαι τὸν ἀδελφὸν ἀστείαις ἐπινοίαις.
Πλάττεται χάρτην ὡς αὐτῇ δῆθεν τοῦ βασιλέως
Οἰκέτην χαριζόμενον αὐτῇ τὴν βασιλίδα.
Δίδωσι τοῦτον ἀδελφῷ, δεῖται τοῦ βασιλέως
Ἐνσημανθῆναι τὴν γραφὴν γράμμασι βασιλείοις.
Ὁ μὲν ἐπένευσεν αὐτῇ δῆθεν λιταζομένῃ.
Καὶ καλαμὶς ἐν ταῖς χερσὶν εὐθὺς τοῦ βασιλέως,
Καὶ πορφυρόβαπτος γραφὶς τὸν χάρτην ἐπιστοῦτο.
Ἡ δὲ τὸ γράμμα σημανθὲν ὡς ἕρμαιον λαβοῦσα,
Ὡς δούλην ἀργυρώνητον εἷλκε τὴν βασιλίδα,
Τοῦ δὲ περιυβρίζεσθαι φήσαντος ἐπὶ τούτῳ,
E Ἐκείνη τὸ βασίλειον προὔφερε γραμματεῖον,
Κἀκεῖθεν ἔλεγεν αὐτὴν εἰς τοῦτο δικαιοῦσθαι.
Συνῆκε γοῦν ὁ βασιλεύς, ᾐδέσθη, κατῃσχύνθη,
Ἀπείχετό τε τοῦ λοιποῦ ταύτης τῆς ἀφροσύνης.
Καὶ τοῦτο μὲν εἰς ἀγαθὸν κατέληξε τὸ τέλος.
Ὡς ἄρα γε τελεσεύδαιμον καὶ μέρος εὐποτμίας
Εὔνοις ἀνθρώποις συνοικεῖν καὶ καθαροῖς φιλοῦσι,
Καὶ μὴ καταρρυπαίνουσι τὰ τῆς φιλαλληλίας.
Ἔτι σκηπτροκρατοῦντος δὲ τούτου τοῦ βασιλέως,

Ἀφυπνισθέντες ὤφθησαν ἐξ ὕπνου μακρολέκτρου
Ἑπτὰ καρτερικώτατοι μάρτυρες νεανίαι.
Τὴν λύσσαν γὰρ ἐκφεύγοντες τοῦ δυσσεβοῦς Δεκίου,
Εἰς σπήλαιον ἀντρόφον ὁμοῦ συνεισελθόντες
Τοῖς ὄροις παρακείμενον πόλεως Ἐφεσίων,
Βαθὺ καὶ μακροκοίμητον ἦσαν ὑπνοῦντες ὕπνον.
Ἀφυπνισθέντες τότε δὲ καὶ τοῖς πιστοῖς γνωσθέντες,
Καὶ τιμηθέντες παρ' αὐτῶν καὶ παρὰ βασιλέως,
Τὸν νήγρετον κατέδαρθον καὶ πανύστατον ὕπνον.
Σεισμῶν ἀλλεπαλλήλων δὲ γῆν κλονούντων ῥιζόθεν,
Καὶ συνταρασσόντων τὰς ψυχὰς ἀνθρώπων καὶ δονούντων,
Καὶ πλῆθος τοῦ φιλευσεβοῦς Θεὸν ἱλεουμένου,
Αἴφνης παιδίον ἁρπαγὲν μέχρις αἰθέρος ἄνω
Τὸν ὕμνον τὸν τρισάγιον ἤκουσεν ὑπ' ἀγγέλων.
Ἔμπαλιν δὲ κατενεχθὲν, βαβαὶ φρικτῆς ἰσχύος,
Ἐν μέσοις ἐξεβόησε πῶς χρὴ τὸν ὕμνον πλέκειν.
Ἦσαν καὶ γὰρ οἱ πρὸ πολλοῦ πρὸς τοῦτον ἐσφαλμένοι.
Οὗτος ὁ Θεοδόσιος παρὰ τοῦ Χρυσαφίου
Ἀπατηθεὶς, καὶ πικρανθεὶς κατὰ τῆς Πουλχερίας,
Πολλαῖς πολλάκις πειρασμῶν κατένυσσεν ἀκάνθαις.
Τὴν πάσαις κατακόσμητον τῶν ἀρετῶν ἰδέαις.
Εὐνοῦχος δ' ἦν Χρυσάφιος, ἀλάστωρ, κακοήθης,
Ἐξάγιστος, καὶ φόνιος, καὶ βδελυρὸς τοὺς τρόπους.
Οὗ τὴν κακίαν ὁ κρατῶν ὡς ὕστερον ἐπέγνω,
Δημεύσας τὸν κατάρατον, καὶ πένητα ποιήσας,
Ὑπερορίᾳ χαλεπῇ παρέπεμψεν ἐνδίκως.
Ἤδη δὲ χρέος τὸ κοινὸν Θεοδοσίου δόντος,
Καὶ τὸν τοῦ σώματος πηλὸν εἰς γῆν ἀποθεμένου,
Κρατήσαντος ἐν ἔτεσι τριάκοντα τρισί τε,
Εἰς Πουλχερίαν τὴν καλὴν τὸ κράτος μεταβαίνει.
Ἥ τις σοφῶς καὶ συνετῶς ἄγαν βουλευσαμένη,
Καὶ βασιλέως χρῄζουσι τὰ πράγματα Ῥωμαίων,
Μετακαλεῖται τὸν χρηστὸν Μαρκιανὸν αὐτίκα,
Ἄνδρα σεμνοῖς ἐμπρέποντα καὶ φιλοθέοις τρόποις.
Καὶ καταδήσασα φρικτοῖς καὶ βαρυτάτοις ὅρκοις
Ἀλώβητον αὐτῆς τηρῆσαι τὴν ἁγνείαν,
Καὶ συγκατατιθέμενον εὑροῦσα καὶ τὸν ἄνδρα,
Τὸ στέφος περιτίθησιν αὐτῷ τῆς βασιλείας,
Τὸν δὲ Χρυσάφιον πικρῷ θανάτῳ καθυπάγει.
Πάντως δ' οὐκ ἄκαιρόν ἐστιν, οὐδὲ τῆς τέχνης πόῤῥω,
Εἰπεῖν περὶ Μαρκιανοῦ πόθεν καὶ τίς ὑπῆρχε.
Πένης μὲν ἦν καὶ ταπεινὸς, ἀλλὰ χρηστὸς τοὺς τρόπους
Οὐκ ὢν δὲ γένους εὐκλεοῦς, οὐδὲ τῶν ἐπισήμων,
Ταῖς τάξεσι συνείλεκτο ταῖς τῶν στρατευομένων.
Ἄρτι δὲ νέφους ἰσχυρᾶς μάχης ἀναῤῥαγέντος,
Καὶ Πέρσαις τοῖς ὑπέρφροσι ἐπάγοντος Ῥωμαίους,
Νόσῳ ληφθεὶς Μαρκιανὸς θάνατον ἀπειλούσῃ,
Ἔν τινι κώμῃ τῆς λαμπρᾶς Λυκίων ἐπαρχίας
Κατέμεινε σωματικῆς χάριν νοσοκομίας.
Ἔνθα φιλίαν ἐσχηκὼς πρός τινας αὐθομαίμους,
Συνῆν καὶ συνδιέτριβεν ὡς φίλος παρὰ φίλοις,
Καὶ τῆς δεούσης παρ' αὐτῶν πορείας ἠξιοῦτο.
Τούτοις πρὸς κυνηγέσιον ποτὲ πορευομένοις
Μαρκιανὸς συνείπετο τῆς θήρας κοινωνήσων.
Ὡς οὖν διάβροχοι πολλοῖς γεγόνασιν ἱδρῶσι,
Πρὸς λόφους ἀνατρέχοντες δυσβάτους θηροτρόφους,
Καὶ λόχμας ὑποτρέχοντες, καὶ πολυπραγμονοῦντες,
Κατακλιθέντες ἐπὶ γῆς νήδυμον ὕπνον ὕπνουν.
Ἕτερος δὲ τῶν ἀδελφῶν ἀφυπνισθεὶς ταχέως
Ὁρᾷ καταδαρθάνοντα Μαρκιανὸν εἰσέτι,

A terum Imperatore Theodosio rerum potiente, septem illi juvenes, martyres tolerantissimi, de somno longissimo experrecti, ac vulgo conspecti sunt. Nam ut Decii furorem evitarent, in nativam specum haud procul ab Ephesina urbe sitam sese contulerant, ibique gravi & prolixo somno consopiti quieverant. Hoc autem excitati tempore, ac fidelibus agniti simulque tam ab ipsis, quam Imperatore magno in honore habiti, rursus inexcitabili postremoque sopore correpti fuerunt. Eodem imperante quum continui terræmotus omnia passim funditus succuterent, unaque mortalium animos percellerent, accidit, ut religiosa multitudine precibus Deum placante, puer quidam subito ad ipsum us-

B que cælum abreptus, hymnum illum sanctissimum ab Angelis concini audiret. Deinde relatus in terram (proh vim roburque stupendam!) in medio mortalium cœtu clarissima voce docuit, quo pacto hymnum illum cani oporteat. Quippe non ita pridem in eo peccatum fuerat. Hic Theodosius a Chrysaphio deceptus, & adversus Pulcheriam exacerbatus, sæpenumero multis tentationum spinis ornatam omni virtutis genere mulierem pungebat. Erat autem ille Chrysaphius eunuchus, communis hominum pernicies, improbus, impuris, sanguinarius, exsecrandis moribus: cujus nequitiam ubi deinceps Imperator cognovisset, publicatis bonis hominem

Chrysaphius eunuchus infestus Pulcheriæ.

Edit. Paris. pag. 57.

Chrysaphii exsilium.

C ad paupertatem redactum æquissima lata sententia solum vertere jussit. Quum autem commune debitum naturæ Theodosius persolvisset, jamque pulverem corporis in terram deposuisset: ad egregiam illam Pulcheriam Imperium pervenit. Ea vero sapienter admodum re deliberata, & animadverso, rem Romanam Imperatoris egere: mox bonum illum Marcianum arcessit, virum gravibus ac religiosis moribus illustrem, eumque sacramentis horrendis obstrictum, quibus se castitatem Pulcheriæ minime contaminaturum polliceretur (in quo sane Marcianum promptum & adsentientem reperit) Imperatoria corona exornat. Chrysaphium vero peracerba morte de medio tollit. Atque

PULCHERIA Imp.

MARCIANUS Imp.

Interitus Chrysaphii.

D hoc loco non intempestive fecerimus, si de Marciano memoriæ prodiderimus, unde prognatus, & quis fuerit. Nimirum pauper erat & humili quidem ortus loco, sed indole moribusque bonis præditus. Et quamquam ex celebri & illustri familia non esset, tamen consequutus fuerat, ut militum ordinibus adscriberetur. Forte accidit, ut bello inter Romanos & superbos Persas exorto, Marcianus gravi correptus morbo, qui mortem ei minitaretur, quadam in urbe illustris * Lydorum provinciæ propter debilitatem corporis subsisteret. Ibi amicitia cum fratribus quibusdam inita, familiariter apud eos vivebat, suppeditantes ipsi, quæ ad vitam sustinendam

** al. Lyciorum.*

E pertinerent. Quum autem aliquando venatum exirent, eisque Marcianus se comitem venationis adjungeret: ac jam propter sudores maderent, dum hinc inde cursu conscenderent difficiles aditu colles, ferarumque lustra curiose pervestigarent: evenit tandem, ut in terram reclinatis corporibus, cum voluptate somnum caperent. Tum fratrum alter citius experrectus, Marcianum qui-

dem adhuc dormientem conſpicit, volucrum vero reginam explicatis alis umbram ei præbentem. Adeo magnam & auguſtam quiddam eſt Imperium, ut ipſa quoque bruta bonorem ei deferant: adeo volucres etiam crudivoræ venerantur hominem, cui divinitus eſt conceſſum, ut Imperio potiatur. Cernens igitur ille, quid accideret, obſtupeſcit, fratrem excitat, prodigium ei monſtrat, utrique res admirationi eſt. Neque multo poſt experrecto Marciano Imperium pollicentur, ſimul orantes, ut ipſorum aliquando recordaretur. Annuit ille precibus, ac viciſſim utrique ſe benefacturum promittit. Tandem auro, quantum ſatis eſſet ab eis accepto, Byzantium proficiſcitur; atque ibi Ardaburium, hominem longe opulentiſſimum, accedit. Erat autem hic Ardaburius omnium copiarum Imperator, & in eo munere collegam Aſparem habebat; quo cum Marcianus militatum abiit, adverſus Gizericham Africanorum Vandalorum regem. Eam quum Aſpar oppugnaret terra & mari, peditum equitumque copiis, & accideret quodam tempore, ut Afri graviſſimo cum impetu hoſtem invaderent, ac Romana phalanx fugæ ſe mandaret: forte Marcianus cum multis aliis vivus in hoſtium poteſtatem venit. Itaque cum commilitonibus in Gizerichi domum perductus, carceri mancipatur. Quum autem Gizerichus aliquando captivos ſpectare vellet, eaque de cauſa in ſublimi regiæ parte conſiſteret: incredibile quiddam cernit, dormientem ſcilicet Marcianum, cui ſuis alis umbram aquila ſuppeditaret. Ad eam rem obſtupeſcit, divinum hominem eſſe Marcianum colligit, Imperioque Romano dignum. Quamobrem immaniter ſe facturum ſtatuit, ſi virum talem occideret, cui cælitus Imperium deſtinaretur. Nimirum hominem, quem robuſtæ Dei manus cuſtodiunt, quis mortalium poſſit ante diem è medio tollere? Si fortiſſima Dei manus te protegat, ferrum non metues, gladium non formidabis, non ignem, non barbaros & ſanguinarios animos. Itaque Gizerichus arceſſitum ad ſe Marcianum ſacramentis obſtringit, quibus ſe polliceretur, ſi quidem aliquando Romanum ad Imperium perveniret, Afros bello nequaquam vexaturum. Sic & barbarus Imperium reveretur, indoleſque ferina colit homines divinitus ornatos, eoſque perhumaniter intuetur. Hoc modo dimiſſus a Gizericho, Conſtantinopolin revertitur: quumque terras Theodoſius reliquiſſet, de judicio & ſententia Pulcheriæ Imperator renunciatur. Erat autem vir bonus, prudens, civilis, modeſtus: adeoque velut arbor ab ipſis Gratiis conſita, & virtutum probitatiſque quoddam quaſi nemus. Poſteaquam vivendi finem feciſſet, Senatus una cum Aſpare patricio Leonis tradit Imperium, qui Aſparis rationes atque negotia procurabat: quum quidem promiſiſſet Aſpari, ſe utrumque filium ejus Cæ-

Portentum.

Edit Pariſ. pag. 58.

Ardaburius & Aſpar.

Gizerichus Romanos vincit.

Alterum prodigium.

Marciano Gizerich. parcit.

Leo I. Imp.

A Καὶ φέροντα βαθύτατον ὕπνον ἐν τοῖς βλεφάροις,
Ὄρνιν δὲ τανυσίπτερον ὀρνεοκράτιν ὄρνιν
Ἀεροπόρους πτέρυγας ἰδίας ἡπλωκότα,
Καὶ χαριζόμενον σκιᾶς αὐτῷ ψυχαγωγίαν.
Οὕτω τι μέγα καὶ σεμνὸν ἡ βασιλεία χρῆμα,
Αὐτοῖς ἀξιοτίμητον τοῖς ζώοις τοῖς ἀλόγοις.
Οὕτως αἰδεσιμώτατος ὄρνισι σαρκοβόροις
Ὁ ταύτην ἀναζώσεσθαι Θεῷ προωρισμένος.
Βλέπει, θαυμάζει τὸ συμβὰν, τὸν ἀδελφὸν ἐγείρει,
Δείκνυσι τὸ τεράστιον, ἀμφότεροι θαμβοῦνται,
Καὶ νήψαντι Μαρκιανῷ μετὰ μικρὸν ἐξ ὕπνου
Τὸ σκῆπτρον προαγγέλλουσι τῆς σκηπτροκρατορίας,
Καὶ σφῶν ἐπιμνησθήσεσθαι λιτάζονται τὸν ἄνδρα,
B Ὁ δ' ἐπινεύει, καὶ χρυσᾶ καθυπισχνεῖται πόνοις.
Καὶ δὴ χρυσίον ἱκανὸν ἐκείνων δεδωκότων,
Ἀπάρας πρὸς τὴν Βύζαντος ἀλκιστάτην πόλιν,
Ἀρδαβουρίῳ πρόσεισι τῷ πολυχρυσωτάτῳ.
Ἦν δ' ἄρχων Ἀρδαβούριος ἁπάντων τῶν ταγμάτων,
Συστρατηγὸν τὸν Ἄσπαρα καὶ συστρατάρχην ἔχων,
Μεθ' οὗ καὶ συνεπέπλευσε κατὰ τοῦ Γιζερίχου,
Ἦν δ' ἄρχων ὁ Γιζέριχος Λιβύων Οὐανδάλων.
Οὗ πολεμοῦντος Ἄσπαρος ἐκ γῆς, ἀπὸ θαλάττης,
Ἐξ ἱπποτῶν, ἀπὸ πεζῶν, ἀπὸ θαλασσοπλόων,
Καὶ κραταιᾶς τῆς προσβολῆς Λιβύων γενομένης,
Καὶ τῆς Ῥωμαίων φάλαγγος ἐπὶ φυγὴν βλεψάσης,
Ζωγρεῖται καὶ Μαρκιανὸς σὺν ἄλλοις οὐκ ὀλίγοις,
C Καθείργνυταί τε σὺν αὐτοῖς ἐν δόμοις Γιζερίχου.
Θελήσας οὖν Γιζέριχος ἰδεῖν τοὺς δορυκτήτους,
Ἄνωθεν στὰς ἐφ' ὑψηλοῦ τοὺς ἄνδρας ἐπισκόπει,
Καὶ βλέπει πρᾶγμα δύσπιστον Μαρκιανὸν ὑπνοῦντα,
Καὶ δυσμηχάνητον αὐτῷ σκιὰν σκιαζομένην
Ὑπὸ πτερύγων ἀετοῦ. τοῦτο θαμβεῖται βλέψας.
Θεῖόν τινα λογίζεται τὸν ἄνδρα χρηματίζειν,
Καὶ τῆς ἀρχῆς κατάξιον Ῥωμαίων καὶ τοῦ κράτους.
Κτεῖναι μὲν οὖν ἀπάνθρωπον ἄνδρα τοιοῦτον κρίνει
Προβεβλημένον ἄνωθεν εἰς βασιλείας ὕψος.
Τὸν γὰρ Θεοῦ ταῖς κραταιαῖς φρουρούμενον παλάμαις
Τίς ἂν ἰσχύσειε θνητῶν ὀλέσαι πρὸ τῆς ὥρας;
Ἂν ἡ Θεοῦ μεγαλαλκὴς χεὶρ σε περιφρουροίη,
Οὐ δειλιάσεις σίδηρον, οὐ ξίφος ὑποτρέσεις,
D Οὐ πῦρ, οὐ θυμοβάρβαρον, οὐ μιαιφόνον ἦθος.
Μεταστειλάμενος δ' αὐτὸν ὅρκοις καταλαμβάνει,
Ἂν τῶν Ῥωμαίων ἄρξειεν, ἂν τεύξεται τοῦ κράτους.
Οὕτω καὶ βάρβαρος ἀνὴρ αἰδεῖται βασιλείαν,
Καὶ τοὺς θεόθεν τιμητὰς, καὶ θηριῶδες ἦθος
Σεβάζεται φιλάνθρωπον αὐτοῖς ἐπιστρεπτίζειν.
Ἐκεῖθεν οὖν ἀπολυθεὶς ἀπὸ τοῦ Γιζερίχου
Πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν αὖθις ἐπανατρέχει,
Καὶ γῆθεν μεταλλάξαντος ἤδη Θεοδοσίου,
Ἄναξ ἀναγορεύεται κρίσει τῆς Πουλχερίας,
Καὶ τῶν Ῥωμαίων ἀρχηγὸς καὶ κράτωρ Αὐτοκράτωρ.
Ἦν δ' ἀγαθὸς, καὶ συνετὸς, ἀστεῖος, φιλοσώφρων,
Δένδρον χαριτοφύτευτον, ἄλσος χρυσοσπόρας.
E Ἓξ δὲ καλῶς ἐν ἔτεσι τὰ σκῆπτρα διϊθύνας,
Χοῒ τὸν χοῦν παρέδωκε, τὸ Πνεῦμα τῷ Κυρίῳ.
Ὡς δὲ τὸν χοῦν ἀπήτησεν ἡ φύσις ἀπὸ τούτου,
Καὶ μνήματι κατέκλεισε τὸ γηγενὲς σαρκίον,
Ἡ σύγκλητος σὺν Ἄσπαρι τῷ τότε πατρικίῳ
Εἰς Λέοντα κατάγουσι τὴν σκηπτροκρατορίαν,
Τὸν φροντιστὴν τὸν λογιστὴν τῶν Ἄσπαρος πραγμάτων,
Καθυ-

Καθυποσχόμενος αὐτῷ θάτερον τῶν υἱέων
Τῷ στέφει τῷ τοῦ Καίσαρος τὴν κεφαλὴν κοσμῆσαι.
Οὐδὲ γὰρ ἐῶν τὸν Ἄσπαρα κράτους ἐπιλαβέσθαι
Τῇ λύσσῃ κατεχόμενον Ἀρείου τοῦ βεβήλου.
Οὕτω πολλάκις ταπεινοὺς ἐργάζεται τὸ κέρδος.
Οὕτως ἐλπίδες πλάττουσι τὰς τῶν ἀνθρώπων φρένας.
Τούτῳ ποτὲ τῷ Λέοντι καλῶς φιλοσεβοῦντι,
Ἀνὴρ σοφίας θησαυρὸς ἑλλήνων διεβλήθη,
Τὴν κλῆσιν Ἰσοκάσιος, κοιαίστωρ τὴν ἀξίαν.
Κἀντεῦθεν ὑπογυμνωθεὶς τιμῆς τε καὶ χρημάτων
Ἐπάρχῳ τῷ τῆς πόλεως ἐκδίδοται πρὸς κρίσιν.
Ὡς δ' οὖν εἰσήγετο γυμνὸς ὡς δοῦλος μαστιγίας,
Ὡς χειροδέσμιος λῃστής, περιηγκωνισμένος,
Ὁ δικαστὴς ἀνέκραγεν, ἐπεγγελῶν τῷ πάθει.
Γινώσκεις Ἰσοκάσιε, πόθεν ἐξεκυλίσθης,
Καὶ ποῦ σε νῦν κατήγαγεν ὁ κύβος ὁ τῆς τύχης;
Ὁ δέ, σὺν παραστήματι καρδίας ἐλευθέρῳ
Εὐθέως ἐποιήσατο τούτῳ τὰς ὑποκρίσεις.
Οἶδα τὸ πολυπλάνητον τῆς τύχης τῆς ἀστάτου.
Καὶ σύνοιδα μηδέν τινι καινὸν καθυποστῆναι.
Θνητὴν γὰρ περικείμενος καὶ γεηρὰν οὐσίαν
Ὑπέπεσον καὶ πάθεσι φύσεως ἀνθρωπίνης.
Σὺ δ' ἐπιγνοὺς τὸν κύλινδρον καὶ τὸν τροχὸν τοῦ βίου
Ἐξένεγκε τὴν δίκην μοι τοιαύτην κρινομένῳ,
Ὁποίαν κρίνων σὺν ἐμοὶ τὴν ψῆφον ἀπεφαίνου.
Ὄχλος ἐκεῖ ὁ παρεστὼς θαυμάσαντες τὸν ἄνδρα,
Καὶ τὴν σοφὴν ἀπόκρισιν αὐτοῦ καταπλαγέντες,
Ὡς φιλελεύθερον ὁμοῦ καὶ πλήρη παρρησίας,
Ἐκεῖθεν ἀφαρπάσαντες αὐτὸν σὺν χειροπέδαις
Εἰς τὸν ναὸν τὸν ἱερὸν μετὰ κραυγῆς εὐφήμου
Ἀπάγουσι, καὶ τῷ λουτρῷ τῷ θείῳ τελοῦσι.
Ὡς ἄρα πᾶς τῆς ἀρετῆς τὸ χρῆμα δυσωπεῖται.
Ἀλλογενής, ἰθαγενής, ἕλλην, ἀλλόθρους, σκύθης.
Μόνη γὰρ δύναται κοσμεῖν τοὺς ἐραστὰς καὶ σώζειν.
Ὁ μὲν οὖν Ἰσοκάσιος οὕτω κακῶν ἐρρύσθη,
Ὁ δ' Ἄσπαρ ἐφαπτόμενος χλαμύδος βασιλείου,
Ὦ βασιλεῦ, ἐπέλεγε μεθ' ὅλης ἀναιδείας,
Οὐ χρὴ τὸν περικείμενον τὴν πορφυρᾶν χλαμύδα
Παρά τινος κατάρχεσθαι, καὶ δοῦλον χρηματίζειν.
Οὗτος ὁ κράτωρ θησαυροὺς εὑρὼν πολυταλάντους,
Ὅλας θαλάσσας εἴποι τις καὶ ποταμοὺς χρημάτων,
Πόλεμον αὐτεπάγγελτον, καὶ μάχην φρικαλέαν,
Καὶ στόλον μυριόστολον, καὶ πεζοπόρον ὄχλον,
Καὶ σκάφος ὑγροκέλευθον, καὶ πλῆθος θαλασσόπλουν,
Κατὰ Λιβύων συγκροτεῖ καὶ κατὰ Γιζερίχου,
Καὶ στρατηγὸν ἐφίστησι κράτορα τοῦ πολέμου
Τὸν ἀδελφὸν τῆς γαμετῆς Βηρίνης Βασιλίσκον.
Ἡ στολαρχία πιγαρῶν ἐφόβει καὶ τοὺς πόρρω,
Ἐκάλυπτε τὴν θάλασσαν τοῖς λαίφεσι τῶν πλοίων,
Ἐστενοχώρει τὴν ὑγρὰν σκάφεσιν ἁλιπλόοις.
Ἦσαν τοξόται, πελτασταί, ναυμάχοι, πεζομάχοι,
Ὑπὲρ τὴν ἄμμον ἐν πλήθει, τὸ θράσος ὑπὲρ θῆρας.
Ἀλλὰ τυραννικώτατον τὸ σθένος τοῦ χρυσίου,
Ἀλλὰ δυναμικώτατον μυρίων στρατευμάτων.
Τοῦτο καὶ πόλιν εὔπυργον ἐκ βάθρων ἀνασκάπτει,
Τοῦτο καὶ δόμους ὄλλυσι, τοῦτο κἀν τοῖς πολέμοις
Ὅλων ἐθνῶν ἀφανισμὸν καινοτομεῖν ἰσχύει.
Καὶ πάντα δύναται κακὸν καὶ στρέφειν καὶ συγχέειν.
Ἄφυκτόν ἐστι βέλεμνον, βάλλει κατὰ καρδίας,
Καὶ χειροδέσμιον δυσλύτως, ἄρρηκτος ποδοκάκη,

Const. Man.

A saris dignitate cohonestaturum. Quippe fieri nullo modo poterat, ut Aspar Imperio potiretur: quod exsecrabilis Arii furori addictus esset. Sic lucrum nonnumquam homines submissos efficit: sic spes mortalium animos fingunt. Apud hunc Leonem, qui de varietate religionis recte sentiebat, quidam aliquando delatus per calumniam fuit, quasi ethnicis superstitionibus addictus esset: quum reapse foret doctrinæ ac sapientiæ quidam quasi thesaurus. Erat ei nomen Isocasius, & jam ad honorem quæsturæ pervenerat. Igitur reus dignitate ac facultatibus spoliatus,

Edit. Paris pag. 59.

Isocasius sapiente responso se ab injuria vindicat.

B coram urbano prætore judicio sistitur: quumque nudus ad illum deduceretur, instar servi verberonis, aut latronis colligati: judex calamitati ejus insultans exclamat in hæc verba: Jam ne agnoscis, Isocasi, unde excideris? & quo te alea fortunæ dejecerit? Ad quæ ille generoso ac libero prorsus animo respondit: Equidem fortunæ vagam inconstantiam agnosco, nec mihi quidquam accidere novi fateor. Quippe quum mortalis sim, humanæ naturæ calamitates experior. Tu vero defixis in vitæ rotam oculis,

C talem fac de me sententiam feras, qualem me collega ferre consuevisti. Ad tam sapiens viri responsum, quod ingenuitatis ac libertatis plenum esset, plebs urbana perculsa & stupefacta, vinctum adhuc pedicis hominem inde abripiunt, fausta cum acclamatione sacram ad ædem deducunt, divino lavacro initiari curant. Nimirum nemini non virtus est venerabilis, sive sit peregrinus, sive incola, sive Græcus, sive diversæ a Græcis linguæ, sive Scytha. Nam hæc sola sui studiosos ornare servareque potest. Atque hoc modo Isocasius suæ saluti consuluit. Cæterum Aspar aliquando chlamyde Imperatoris prehensa,

Asparis impudens postulatum.

D singulari cum impudentia dixit: Non decet, Imperator, purpura vestitum mentiri, ac vana proferre. Quamobrem sta promissis, & quod dudum mihi pollicitus es, præsta: quum diceres, te alterum e filiis meis ad Cæsaream dignitatem atque gloriam provecturum. Ad quæ verba sapienter admodum Imperator: Non decet, inquit, purpura vestitum cujusquam Imperio servilem in modum subjectum esse. Quum autem maximos Imperator Leo thesauros nactus esset, bellum Africanis indixit, tantumque non infinitam classem adversus eos & Gizerichum regem misit: præfecto copiis Imperatore Basilisco, Verinæ conjugis

Leonis responsum.

E fratre. Hæc classis etiam longissime dissitis terrori erat, quippe quæ navigiis ipsam mare cooperiret, arctumque redderet. Et continebat sagittarios, cetratos, classiarios milites, pedites arenam multitudine superantes, audacia belluas. Verum enimvero violentissima vis auri est, & sexcentis exercitibus potior. Aurum enim potest urbem turribus egregie munitam de fundamentis evertere: aurum in bellis nationes integras delere potest, & omne malum inferre, conturbare, subvertere, confundere: telum est inevi-

Expeditio contra Vandalos.

Pag. 60.

Auri vis.

tabile, quod corda petit: indissolubilis est manica, & cippus qui frangi nequit: linguam mutam maxime garrulam efficere potest, ac vicissim os clare loquens mutum reddere. Hujus ope Gizerichus Libyæ rea utens, tantam classem demergere ac abolere potuit.

Basiliscus auro corrumpi se patitur.

Quippe multo Basiliscus auro corruptus, primus (uti convenerat) fugam arripuit: unde factum, ut res Romana subverteretur. Nimirum classem illam, quæ pariter Indos atque Britannos formidine perculerat, omnibusque per orbem terrarum nationibus terrori fuerat, solus auri splendor disperdere & abolere potuit absque manibus, absque telis, absque armis.

Hæc in Libya Romanis accidere. Cæterum hic ipse Romanorum imperator Leo, quum tantum felicitatis non fuisset adeptus, ut masculæ sobolis pater esset: filiam suam Zenoni patricio, qui generis originem ex Isauria ducebat, in matrimonium collocavit. Ex ea Zenoni natus est filius Leo, cognominis avo Imperatori. Huic nepoti suo, Zenone filiaque præteritis, avus Imperium tradidit. Verum ille perexiguum ad tempus Imperio degustato rebus terrenis excessit, & Zenonem patrem in Imperio successorem reliquit. Erat Zenonis in religione parum recta sententia. Quamobrem sæpe ac graviter universum gregem piorum vexabat. Id temporis variæ calamitates diversis in locis aliquot regibus accidere.

Leo II. Imp.

Zeno Imp.

Trium regum casus.

Cabades in Persia, Nepos in occidente, Zeno apud Romanos, Imperiis spoliati dejectique sunt. Ac Zeno quidem recuperare potuit amissum Imperium, similiterque Cabades: verum insidiatricis fortunæ vicissitudo Nepotem benignis oculis non respexit. Igitur opulentissimus ille Basiliscus contra Zenonem venenum improbitatis evomuit, ac reapse Basilisco sa acerbiorem declaravit. Quippe adjunctis sibi pugnacibus sociis, magno cum animi furore Zenonem invasit.

Basilisci seditio

Edit. Paris. pag. 61.

Ille vero metu correptus, & mente perturbata, cum Ariadna conjuge in Isauriam fugit. Etenim de vita, non opibus laborandum sibi putabat. Nimirum nihil est majoris apud homines pretii, quam vita: non regia potestas, non maria quædam divitiarum & opum. Hoc modo citra laborem Basiliscus urbem ingressus, quod esset nemo, qui vetaret, imposita capiti corona Imperator renuntiatur. Enimvero accidere plerumque solet, ut Imperia non diu maneant apud illos, qui ea rapuerunt: sed avolent cito, quasique aufugiant, tamquam si paulatim dominos incipiant agnoscere. Sic ubi solum biennium rebus præfuisset atrox ille Basiliscus, Zenone revertente, grataque spe cunctos inescanta, præsertim ducem copiarum Basilisci Harmatium, cujus filium se corona Cæsarea velle redimere jurabat, undique destitutus, & quid

Basiliscus Imp.

ZENO iterum Imp.

A Δυνάται γλῶσσαν ἄφωνον τιθέναι λαλιστάτην,
Καὶ στόμα τὸ περίτρανον εἰς ἀφωνίαν τρέπειν.
Τούτῳ συμμάχῳ χρώμενος Γεζέριχος ὁ Λίβυς
Τὸν τηλικοῦτον ἴσχυσε καταποντῶσαι στόλον.
Ὁ Βασιλίσκος γὰρ πολλῷ φαρμακευθεὶς χρυσίῳ
Ἔβλεψε πρῶτος εἰς φυγὴν κατὰ τὰς ὑποσχέσεις.
Κἀντεῦθεν ἀνετράπετο τὰ πράγματα Ῥωμαίοις.
Καὶ τὸν Ἰνδοὺς φοβήσαντα καὶ τοὺς ἐν Βρεττανίᾳ,
Καὶ πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαν γῆν στόλον τὸν φρικαλέον,
Μόνη χρυσίου στιλβηδὼν ἴσχυσεν ἀφανίσαι
Ἄνευ χειρῶν, ἄνευ βελῶν, ἄτερ ὁπλοφορίας.
Καὶ ταῦτα μὲν συνέβησαν Ῥωμαίοις ἐν Λιβύῃ.
Ὁ δὲ Ῥωμαίων βασιλεὺς οὗτος αὐτὸς ὁ Λέων,
B Οὐκ εὐτυχήσας ἄῤῥενος γονῆς πατὴρ γενέσθαι,
Τὴν θυγατέρα ζεύγνυσι Ζήνωνι πατρικίῳ,
Ἐξ Ἰσαυρίας ἕλκοντι τὰς ῥίζας τὰς τοῦ γένους.
Τῇ δὲ παιδὶ τοῦ Λέοντος κλῆσις ἦν Ἀριάδνη.
Ἐκ ταύτης δὲ τῷ Ζήνωνι παῖς ἄῤῥην ἐγεννήθη
Λέων ὀνομαζόμενος ὁμώνυμος τῷ πάππῳ.
Ὅνπερ καὶ προλαβόμενος ὁ βασιλεὺς καὶ πάππος,
Καὶ παριδὼν τὸν Ζήνωνα καὶ φίλτρον θυγατρῷον,
Χαρίζει τῷ θυγατριδῷ τὰ τῆς βασιλείας σκῆπτρα.
Δυσεντερία γὰρ ληφθεὶς οἴχεται σὺν τῇ νόσῳ,
Ἔτεσι δέκα πρὸς ὀκτὼ Ῥωμαίων βασιλεύσας.
Ἀλλὰ γὰρ οὗτος πρὸς μικρὸν γευσάμενος τοῦ κράτους,
Γῆθεν ἀπῆλθε τάχιον, Ζήνωνα τὸν πατέρα
C Καταλιπὼν διάδοχον τῆς αὐτοκρατορίας.
Οὗτος ὁ Ζήνων οὐ καλῶς εἶχε περὶ τὸ σέβας.
Καὶ γοῦν πολλὰς καὶ χαλεπὰς εἰσήγαγε κακώσεις
Ἅπαντι τῷ πληρώματι τῆς εὐσεβοῦς ἀγέλης.
Τότε πολλὰ παντοπαθῆ τόποις ἐν διαφόροις
Συνέπεσε παθήματα πολλῶν τῶν βασιλέων.
Καβάδης μὲν ἐν Περσικῇ, Νέπως ἐν ἑσπερίοις,
Ὁ Ζήνων ἐν Ῥωμαίοις τε πεπτώκασι τοῦ κράτους.
Ἀλλ' ὁ μὲν Ζήνων ἴσχυσε πάλιν ἐπιλαβέσθαι
Τῆς ὑψιβάμονος ἀρχῆς, ἀλλά γε καὶ Καβάδης.
Τὸν Νέπωτα δ' οὐκ ἔβλεψεν ἡμέροις ἐν βλεφάροις
Τῆς τύχης τὸ παλίστροφον τῆς ἐπιβουλευσάσης.
Ὁ γοῦν φιλοχρυσώτατος ἐκεῖνος Βασιλίσκος
Καὶ κατὰ Ζήνωνος ἰὸν ἐξέχεε κακίας,
Καὶ Βασιλίσκου γέγονε πικρότερος ἐν ἔργοις,
Καὶ προσεταιρισάμενος συμμάχους καὶ προμάχους
Ἐπήρχετο τῷ Ζήνωνι πυρὶ θυμοῦ καχλάζων.
Ζήνων δὲ φόβῳ συσχεθεὶς, καὶ σαλευθεὶς τὰς φρένας,
Σὺν Ἀριάδνῃ γαμετῇ φεύγει πρὸς Ἰσαυρίαν,
Περὶ ψυχῆς γὰρ ἔτρεχεν, ἀλλ' οὐ περὶ χρημάτων,
Ὡς ἄρα τιμιώτερον ψυχῆς οὐδὲν ἀνθρώποις.
Οὐ κράτος τὸ βασίλειον, οὐ θάλασσα χρημάτων.
Ἀκονιτὶ γὰρ εἰσελθὼν, οὐδεὶς γὰρ ἦν κωλύων,
Τὸ στέφος περιτίθεται καὶ κράτωρ χρηματίζει.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀνέχονται τὰ πράγματα πολλάκις
Συμπαραμένειν εἰς πολὺ τοῖς θέλουσιν ἁρπάζειν,
E Ἀλλὰ μεθίστανται ταχὺ καὶ φεύγουσιν ἐκ τόπου,
Ὥσπερ ἀναγνωρίζοντα σὺν χρόνῳ τοὺς δεσπότας.
Ἐπὶ δυσὶ γὰρ ἔτεσι καὶ μόνοις αὐταρχήσας
Ὁ Βασιλίσκος ὁ δεινὸς Ζήνωνος ἐπελθόντος,
Καὶ πάντας δελεάσαντος ἐλπίσι φιλοτίμοις,
Καὶ σὺν αὐτοῖς τὸν στρατηγὸν, Ἁρμάτιος ἦν οὗτος,
Οὗ τὸν υἱὸν ἐπώμοσε Καίσαρος στέφει στέψαι,
Πάντοθεν ἀπορούμενος οὐκ ἔχων ὅτι δράσει,

Σὺν Ζηνωνίδι γυναικὶ θείῳ ναῷ προστρέχει.
Ὥσπερ ἐκεῖθεν ἐξελὼν ὁ βασιλεὺς ὁ Ζήνων,
Προκαταδήσας ἑαυτὸν ὅρκοις φρικωδεστάτοις,
Ὡς οὐκ ἐπάξειν φόνιον ξίφος τοῖς σφῶν τραχήλοις,
Ὑπερορίους τίθησιν ἐν ὀχυρῷ φρουρίῳ.
Ἔνθα συγκλείσας ἔν τινι πυργίσκῳ στερεμνίῳ,
Καὶ λίθοις ἀμεγέθεσι τὴν εἴσοδον τειχώσας
Λιμῷ καὶ δίψει τοὺς κακοὺς κακῶς ἐξαφανίζει.
Καλῶς δὲ κρανωσάμενος αὐτῷ τὴν βασιλείαν
Τὸν μὲν Ἁρμάτιον οἰκτρῷ θανάτῳ παραπέμπει,
Προδότην δολομήχανον φανέντα τοῦ δεσπότου.
Πληροῖ δὲ τὴν ὑπόσχεσιν, καὶ τὸν ἐκείνου παῖδα
Κατακοσμεῖ τῷ Καίσαρος ὀλβιωτάτῳ στέφει.
Μετ᾽ οὐ πολὺ κἀκείνου δὲ τὰς τρίχας ἀποκείρας
Ἐφίστησι Κυζικηνοῖς Ἀρχιερέα βίᾳ.
Τούτῳ ποτὲ τῷ βασιλεῖ προεῖπεν ἀστρολόγος,
Ὡς τελευτήσει μετὰ βραχὺ καὶ σὺν τῇ βασιλείᾳ
Λήψεται καὶ τὴν σύνοικον ἀνὴρ ἐκ τῆς συγκλήτου.
Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἀπώλεσε τοὺς πλείους
Τῶν τῆς συγκλήτου τοὺς λαμπροὺς καὶ τοὺς εὐτυχεστέρους.
Ἀλλὰ τὴν ἄμαχον ἰσχὺν τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας
Οὐδεὶς ἰσχύσει γηγενὴς ἄπρακτον ἀπελέγξαι.
Ζήνων μὲν γὰρ ἐν ἔτεσι δέκα τῆς βασιλείας
Πρὸς ἄλλοις ἓξ ἐκράτησεν, εἶθ᾽ ἥρπαγη θανάτῳ.
Ὡς γὰρ ὁ Ζήνων ἔλιπε τὸν βίον καὶ τὸ στέφος,
Εἰς Ἀναστάσιον φοιτᾷ τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος,
Ὃς Δίκορος ἐλέγετο, τὴν γὰρ ἑτέραν κόρην
Ἐτύγχανεν ἔχων μέλαιναν, γλαυκόχροιαν δὲ τὴν ἄλλην.
Ὡς Ἀριάδνῃ συζυγεὶς τῇ πρώτῃ βασιλίδι,
Καὶ δόξας εὐνομώτατος εἶναι περὶ τὸ σέβας,
Μετὰ μικρὸν ἀνέρρηξε τὸν τῆς κακίας τόκον,
Καὶ πᾶσαν κακοήθειαν ἐξήνεγκεν εἰς μέσον.
Ἦν γὰρ ἀρχῆθεν σπέρματα κατὰ καρδίας ἔχων
Τῆς δυστυχοῦς αἱρέσεως τοῦ τρισαλιτηρίου.
Ἐντεῦθεν λαῖλαψ ζοφερὰ καὶ καταιγὶς ἀγρία,
Καὶ κλύδωνες βαρύθροοι, καὶ ζάλαι, καὶ χειμῶνες
Τὸ σκάφος συνεδόνησαν τὸ τῆς ὀρθοδοξίας.
Ἐντεῦθεν οἱ φιλευσεβεῖς Ἀρχιερεῖς ἐκ θρόνων
Ἰδίων ἀπηλαύνοντο δίκην λῃστῶν κακούργων.
Ἐντεῦθεν ἦσαν συνεχεῖς ὀλολυγμοί, καὶ θρῆνοι,
Πάντη βοαί, καὶ στεναγμοί, πάντη στερνοτυπίαι.
Τὸ πλῆθος δὲ τῶν εὐσεβῶν τοσαύτην κακίαν βλέπον.
Ἐνύβριζον τῷ κράτορι καὶ κατελοιδοροῦντο.
Οὕτως οὐκ οἶδεν εὐσεβὴς αἰδεῖσθαι βασιλέας,
Ὅτ᾽ ἂν πρὸς τὴν εὐσέβειαν κίνδυνος ἀνατρέχῃ,
Οὐδὲ λαμβάνει πρόσωπον, οὐδὲ δυνάστας τρέμει.
Ὁ γοῦν Ἀναστάσιος προθυμηθεὶς προσθεῖναι
Τῆς δυσσεβείας τὸν ἰὸν ὕμνῳ τῷ τρισαγίῳ,
Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος κατιδὼν εὐθὺς ἀφηνιάσαν,
Καὶ λιθασμοῖς ἐκ τοῦ ναοῦ τὸν ὕπαρχον ἐλάσαν,
Καὶ πυρπολῆσαν δυσσεβῶν οἰκίας μεγιστάνων,
Καὶ κατασφάξαν τοὺς πολλοὺς ὑπασπιστὰς τῆς πλάνης,
Ἑκὼν ἄκων ἔληξε τῆς ῥύμης καὶ τῆς τόλμης,
Ὡς ἵππος τις σκληρόστομος ἀσθμαίνων ὑπὸ θράσους,
Καὶ δαμασθεὶς ἂν χαλινοῦ γεύσηται θρασυτέρου.
Οὕτως καθεύδων ἔδοξεν ἰδεῖν κατὰ τοὺς ὕπνους
Ἄνδρα φρικώδη φέροντα χάρτην ἐν ταῖς παλάμαις,
Καὶ τοῦτον ἀναπτύξαντα καὶ τὴν Ἀναστασίου
Κλῆσιν εὑρόντα πρὸς αὐτὸν φάναι σὺν αὐστηρίᾳ.
Τὴν μὲν εὐσέβειαν Θεὸς ἰδὼν τοῦ Ἐζεκίου

Conf. Men.

A ageret ignorans, una cum uxore Zenonide: divinam ad ædem confugit. Inde avulsi a Zenone, qui maxime horribilibus sacramentis semet obstrinxerat, & pollicitus fuerat, nequaquam se gladio cervices eorum recisurum, in munitum quoddam castellum relegantur. Deinde firmam in turrim occlusi, aditúque saxis ingentibus obsepto, fame ac siti homines mali male pereunt. Secundum hæc Zeno præclare confirmato Imperio, morte quidem mulctat Harmatium, qui fradulentum se proditorem heri sui declarasset: simul autem promisso satisfacit, ejusque filium Cæsarem renunciat. *Harmatii proditoris pœna.*

B Verum non multo post resectis ejus crinibus illum per vim Cyzicenorum Pontificem facit. Huic Imperatori prædixit aliquando quidam astrologus, futurum ut ipse paulo post vita decederet, & conjugem ejus una cum Imperio vir quidam senatorii ordinis acciperet. Hoc intellecto, complures Imperator Senatores, præsertim illustres & opulentos, e medio sustulit. Verum inexpugnabilem divinæ providentiæ vim nemo mortalium umquam coarguere ceu vanam & inefficacem poterit. Quippe quum Zeno sedecim annos regnasset, *Astrologi prædictio.*
C moritur. Cum autem vitam cum corona reliquisset, Imperium Romanum ad Anastasium pervenit, cognomento Dicorum. Nam e pupulis oculorum unam quidem nigram, alteram vero albam habebat. *Anastasius Imp.*

Hic cum Ariadna nuper Imperatrice matrimonium contraxit, & visus initio rectam de veritate religionis sententiam fovere, non multo post improbitatis fœtum in lucem edidit, omnemque nequitiam suam in medium protulit. Quippe latebant in ejus animo semina sectæ Eutychis illius perniciosissimi. Hinc ergo caliginosa tem- *Edit. Paris. pag. 62.*
D pestas, & immanis procella rectæ doctrinæ navim succussit: hinc pii pontifices suis ex thronis instar maleficorum latronum expellebantur: hinc sequuti ululatus, & continuæ lamentationes: ubique quiritationes, gemitus, planctus. Piorum vero cœtus quum tantam improbitatem cerneret, Imperatorem contumeliis adfectum insectabatur. Nequit enim vir pius Imperatorem revereri, quum ipsa religionis pietas in discrimen adducitur: personas non respicit, nec potentia subnixos formidat. Igitur Anastasius venenum impietatis apponere volens hy-
E mno sanctissimo, posteaquam vidit universam multitudinem mox Imperium detrectare, quum quidem lapidibus e templo prætorem exegisset, impiorum procerum ædibus ignem injecisset, complures erroris propugnatores interfecisset: volens nolens de impetu audaciaque remisit, non aliter atque duri oris equus, anhelans præ ferocia, si frænum durius sentiat, perdomatur. Visus est autem aliquando per quietem videre virum adspectu perquam horribili, qui chartam manibus teneret, eaque aperta, & Anastasii nomine invento, severe ipsum verbis hujusmodi compellaret: Deus Ezeciæ quidem *Anastasii visum nocturnum.*

pietate conspecta, vitam ei longiorem concessit, promissa insuper ex hostibus liberatione: tuam vero nequitiam & prophanitatem abominatus, certo vitæ tuæ tempus præcidit, quatuordecim annos sustulit. His dictis, annos illos quatuordecim ex charta delevit. Quapropter exitiali plaga percussus Imperator, & fulmine tactus, vivendi finem fecit. Quumque jam conclusus esset in sepulcro, post dies aliquot de ipsa terra & sepulcro ejulatum & lamentationes acerbas ex anxietate cordis emittebat, quibus commiserationem custodum implorabat, utque se de sepulcro educerent, obsecrabat. Illis respondentibus, alium nunc Imperatorem rerum potiri, vicissim subjiciebat: Nihil hoc ad me pertinet, saltem mihi triste sepulcrum hoc aperiatur, ut dulcem solis luciferi lampadem adspiciam. Verum nullus erat, qui ejus commiseratione tangeretur Quippe malis etiam in morte homines universi succensent. Non multo post accidit, ut sepulcrum aperiretur & infelix cadaver omnibus ostenderetur, spectaculum sane miserum, & lacrymis dignum. Inventus est enim pedum suorum digitos una cum lacertis devorasse. Sunt tamen nonnulli, qui hæc Zenoni accidisse tradant. Nam illum ajunt frequenter morbo comitiali laborasse, ac mortuum aliquoties creditum, rursus revixisse. Atenim non omnia in hominibus mala sunt; sed pessimis interdum optima quædam miscentur. Quippe tametsi Anastasius Imperator te prophanum & impium hominem declaraverit, tamen plantam quamdam ex universa ditione Romana exstirpavit, cujus tam amari fructus erant, & radix lethifera: ut si quidem religionis offendiculum instar crassæ nubis ejus luminibus non offecisset, hoc unum facinus præclarum omnes ipsius sordes & impuritates abolere potuerit, omniaque viri saniosa vulnera tamquam præsens remedium sanare. Nimirum ornabat improbissimum hominem abolitio perpetua cujusdam exactionis fraudulentæ, quam publicani Chrysargyrum (quasi dicas aurargentum) nuncupabant. Quid autem, & quale fuerit illud, lubet exponere. Omnes viri, mulieres, puellæ, pueri, infantes, mendici, liberti, servi, liberi, nomine stercoris, & urinæ, fisco nummum argenteum pendebant. Idem onus etiam jumentis impositum erat, bobus scilicet, mulis & equis. Pro quolibet autem cane ac asino sex folles numerabat is, qui canis asinive dominus esset. Anastasius ergo reveritus intercessiones atque preces nonnullorum solitariam religiosamque vitam agentium, tantum onus & piaculum abolevit, germine turpis lucri radicitus evulso, & igni tradito. Postea vero, quam malus Anastasius mala morte periisset, citra sanguinem potitus Imperio primus hujusce nominis Justinus. Quippe quum ab Amantio præposito

Anastasii cruciatus in sepulcro.

Edit Paris. pag 63.

Unicum Anastasii præclarum facinus.

Chrysargyri abolitio.

JUSTINUS I. Imp.

A Ἐπεφιλοτιμήσατο ζωὴν χρονιωτέραν,
Καὶ λύτρωσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν, καὶ πλατυσμὸν τοῦ βίου.
Σὴν δὲ κακίαν μυσαχθεὶς καὶ βεβηλοτροπίαν,
Ἐκκόπτων ἀπεξέκοψε τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς σου,
Καὶ χρόνους ἐκολόβωσε τέσσαρας πρὸς τοὺς δέκα.
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἀπήλειψε τούτους ἀπὸ τοῦ χάρτου.
Μάστιγι γοῦν ὁ βασιλεὺς βληθεὶς ὀλεθροφόρῳ,
Καὶ κεραυνόβλητος φανεὶς μετήλλαξε τὸν βίον,
Ἔτεσι πρὸς τοῖς εἴκοσιν ἑπτὰ σκηπτροκρατορήσας.
Τῷ τάφῳ δὲ κατακλεισθεὶς μετὰ τινὰς ἡμέρας,
Ὀλολυγὴν ἀνέπεμπε κάτωθεν ἐκ τοῦ τάφου,
Καὶ στεναγμὸν περίπικρον ἐκ συνοχῆς καρδίας,
Ἔλεον ἐκκαλούμενος ἀπὸ τῶν φυλασσόντων,
B Καὶ λιπαζόμενος αὐτοὺς ἐκεῖθεν ἀναχθῆναι.
Τῶν δὲ φησάντων ἕτερον κράτορα χρηματίζειν,
Ἐκεῖνος ἀνθυπήνεγκεν, οὐδείς μοι τούτου λόγος,
Μόνον ἐξανοιγείτω μοι τὸ κατηφὲς μνημεῖον,
Ὡς τὴν γλυκεῖαν ἴδοιμι λαμπάδα τοῦ φωσφόρου.
Ἀλλ' ἦν οὐδεὶς ὁ συμπαθῶν οὐδ' ἐποικτείρων τοῦτον,
Τοῖς γὰρ κακοῖς κἂν τελευτῇ πάντες ἐπεγκοτοῦσι.
Συνέβη δὲ μετ' οὐ πολὺ τὸν τάφον ἀνοιγῆναι,
Καὶ τὸν νεκρὸν τὸν δυστυχῆ πᾶσιν ἐκκαλυφθῆναι
Ἐλεεινόν τι θέαμα κατάξιον δακρύων.
Εὑρέθη γὰρ καταφαγὼν τοὺς τῶν ποδῶν σανδάλους,
Καὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καθάπερ ἀλλοτρίους.
Τινὲς δὲ Ζήνωνι φασὶ συμβῆναι τὰ τοιαῦτα.
C Πολλάκις γὰρ νοσήματι συνείχετο κατόχῳ,
Καὶ θνήσκειν νομιζόμενος αὖθις ἦν ἐν τοῖς ζῶσι.
Ἀλλ' οὐ γὰρ πάντα τὰ κακὰ πρόσεστι τοῖς ἀνθρώποις,
Ἀλλὰ συγκείονται ποτὲ καὶ βέλτιστα κακίστοις.
Βέβηλος γὰρ καὶ δυσσεβὴς οὕτως φανεὶς ὁ κράτωρ
Ὅμως ἐξώρυσε φυτὸν γῆς πάσης Ῥωμαΐδος,
Οὗ καὶ καρποὶ πικράζοντες, καὶ θανατοῦσα ῥίζα.
Ὡς εἴγε μὴ τὸ πρόσκομμα τὸ περὶ τὴν θρησκείαν
Ὥσπερ παχὺ καὶ θολερὸν ἀντεπεσκότει νέφος.
Τοῦτο καὶ μόνον τὸ καλὸν ἴσχυσεν ἂν συγκρύψαι
Τὰς ὅλας ῥυπαρότητας καὶ τὰς ἀκαθαρσίας;
Καὶ πάντας τοὺς τραυματισμοὺς τοὺς ἰχωροδεστάτους,
Καθάπερ ἀλεξίκακον φάρμακον ἡμερῶσαι.
D Ἦν δὲ τὸ περικόσμημα τοῦ παρανομωτάτου
Ἡ πρόρριζος ἀναίρεσις εἰσπράξεως κιβδήλου,
Ἣ λέγεται χρυσάργυρον ἀνδράσι φιλολόγοις.
Τί δὲ καὶ ποῖον τὸ τεχθὲν ὁ λόγος ἱστορήσει.
Ἅπας ἀνήρ τε, καὶ γυνή, παῖς, κόρη τε, καὶ βρέφος,
Προσαίτης, ἀπελεύθερος, οἰκέτης, οὐκ οἰκέτης,
Ὑπὲρ σκυβάλου κοπρηροῦ καὶ δυσοσμίας ἅμα,
Ἓν ἐξ ἀργύρου νόμισμα παρεῖχε τῷ ταμείῳ,
Τυτθὸν δὲ καὶ τοῖς κτήνεσιν ἐπέκειτο τὸ βάρος.
Βουσί, τοῖς ἡμιόνοις τε, καὶ μέντοι καὶ τοῖς ἵπποις.
Ὑπὲρ ἑκάστου δὲ κυνός, ὑπὲρ τῶν ὀναρίων,
Ἓξ φόλλεις κατεβάλλετο τοῦ κτήνους ὁ δεσπόζων.
Ὁ τοίνυν Ἀναστάσιος δυσωπηθεὶς ἐντεύξει
E Ἀνδρῶν μονήρη καὶ σεμνὸν μετερχομένων βίον,
Τοσοῦτον ἄχθος ἔλυσε καὶ πολυέυτον μύσος,
Προθέλυμνον τὸ βλάστημα τὸ τῆς αἰσχροκερδίας
Ἐξανασπάσας καὶ πυρὶ δοὺς ἀφανιστηρίῳ.
Ἐπεὶ γοῦν Ἀναστάσιος ᾤχετο κακεγκάκως,
Ἀναίματι χειρίζεται τοὺς οἴακας τοῦ κράτους,
Καὶ σκῆπτρον τὸ βασίλειον ὁ νέος ὁ Ἰουστῖνος.
Λαβὼν γὰρ ὥς φασι πολὺν χρυσὸν ἐξ Ἀμαντίου,

Ὑπῆρχε δὲ πραιπόσιτος Ἀμάντιος ἐκεῖνος,
Καὶ κελευσθεὶς τοῖς τάγμασι τοῦτον καταπιστῶσαι,
Ὡς ἂν περιποιήσαιτο τὸ κράτος Θεοκρίτῳ.
Τῷ κοινωνοῦντι τῶν αὐτῶν αἱμάτων Ἀμαντίῳ,
Ἐκ τῶν ὀθνείων ἑαυτῷ κτᾶται τὴν βασιλείαν,
Πριάμενος, τὸ κέρδιστον, χρήμασιν ἀλλοτρίοις.
Οὕτω πᾶσιν ἐπέραστος ἡ παντοκρατορία,
Κἀνταῦθα μόνον ἀδικεῖν οὐδείς τι κατοκνήσει,
Κἂν ἐν τοῖς ἄλλοις δίκαιος δείξαιτο καὶ σώφρων.
Ἦν δ' εὐσεβὴς καὶ συνετὸς ὁ γέρων Ἰουστῖνος,
Τῷ ζήλῳ δὲ πυρούμενος τῆς εὐσεβοῦς θρησκείας
Τοῖς Μανιχαίοις ἄσπονδον πόλεμον ἀπαυστεῖ.
Καὶ διωγμὸν βαρύτερον τῶν μνημονευομένων
Τοῖς συντηροῦσι τοὺς λυθροὺς λήρους τοῦ Νεστορίου,
Τῆς βασιλείας τοιγαροῦν κρατεῖ χρόνους ἐννέα.
Ὡς δὲ καὶ τοῦτον φέροντα πάχος θνητῆς σαρκίου
Ἐχρῆν τὸ χρέος τῆς θνητῆς φύσεως ἀποδοῦναι,
Καὶ πρὸς τὸν Ἰουστινιανὸν τὸ κράτος μεταβαίνει,
Τὸν τοῦ ναοῦ δομήτορα τούτου τοῦ περιμεγίστου,
Τὸν μεγαλοπρεπέστερον ἀνάκτων τῶν προτέρων,
Ὃς ἀδελφόπαις γνήσιος ὑπῆρχεν Ἰουστίνου.
Οὗτος δ' εὐθὺς ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῆς αὐτοκρατορίας
Πόλεμον διακροτεῖ κατὰ τῶν Οὐανδίλων.
Καὶ τοῦ ῥηγὸς Γελίμερος ὡς τυραννικωτάτου.
Φιλίαν γάρ τοι καθαρὰν καὶ πρώτης βασιλείας
Πρὸς τὸν Ἡδέριχον πλουτῶν τῶν Οὐανδίλων ῥῆγα,
Καὶ γράμματα δεξάμενος ὡς ὁ σκαιὸς Γελίμερ
Ἐπαναστήσας κατ' αὐτοῦ καὶ κατακλείσας ἔχει.
Αὐτὸν δὲ τὸν Ἡδέριχον καὶ γαμετὴν καὶ τέκνα,
Καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφέλοιτο σύμπασαν Ἡδερίχου,
Ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεύς, πλαγεὶς τὴν καρδίαν,
Καὶ μέγα παθαινόμενος ὑπὲρ τοῦ δυσπραγοῦντος,
Στόλον κατὰ Γελίμερος μυρίανδρον ἐκπέμπει,
Στολάρχην δὲ καθίστησι καὶ στρατηγὸν τῆς μάχης
Τὸν μέγαν Βελισάριον τὴν τῶν Ῥωμαίων χεῖρα,
Τὸν πάντας ἀποκρύψαντα στρατάρχας φαλαγγάρχας
Ἐπὶ στερρότητι φρενῶν ἐπ' ἀριστοβουλίαις.
Ὃς συλλεξάμενος πληθὺν ναυμάχων, πεζομάχων,
Ψιλούς, ἐνόπλους, πελταστάς, ἱππότας, σφενδονίτας,
Ἐθέλοντας καὶ σπεύδοντας αὐτοῦ προκινδυνεύειν,
Καὶ βίας ἀπεχόμενος ἀδίκων ἁρπαγμάτων,
Καὶ πάντας ἔχεσθαι ποιῶν τῆς δικαιοπραγίας,
Πᾶσαν κατετροπώσατο Λιβύων φιλαρχίαν,
Καὶ τράχηλον τὸν ἄκαμπτον ἔκλινε τῶν Οὐανδίλων,
Ὡς τῷ αὐτῷ τῶν δυσμενῶν Λιβύων προσχωρούντων,
Καὶ σπουδαζόντων ἄρχεσθαι παρὰ Βελισαρίου.
Οὕτω τι πρᾶγμα δύσμαχον ἡ δικαιοπραγία πέλει,
Καὶ φίλους οἶδε καθιστᾶν τοὺς πρώην μισουμένους,
Ἐφέλκεταί τε τοὺς ἐχθροὺς σίδηρον μαγνῆτις,
Δεῖγμα χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τρόπου φιλανθρώπου.
Ἥρπασέ τις τῶν τοῦ στρατοῦ κατοικιδίαν ὄρνιν.
Ἤγειρε θροῦν ὁ μὴ καλῶς ἀφαιρεθεὶς τὴν ὄρνιν.
Ἤκουσε Βελισάριος, ἤχθετο τῷ συμβάντι,
Ἀνεῦρε τὸν δυσάρπαγα, τῷ ζήλῳ δ' ὑπερζέσας
Δεινὴν εἰσπράττεται ποινὴν ὑπὲρ μικροῦ μεγάλην,
Κελεύει γὰρ τὸν ἄθλιον ἀνασκολοπισθῆναι,
Καὶ ταύτην δίκην ὑποσχεῖν τῆς φιλαδίκου γνώμης.
Εἰ γὰρ καὶ προσεφέρετο τοῖς ὄχλοις φιλανθρώπως,
Καὶ μέλιτι γλυκάζοντι τοὺς λόγους συνεκίρνα.
Ἀλλ' ἤδη καὶ πικράζοντα ποτὲ παραμιγνύειν

A magnas pecuniæ summas accepisset, easque jussus esset in militum ordines erogare, ut Theocrito Imperium occuparent, qui Amantii consanguineus erat: alienis opibus sibimet Imperium acquisivit, rem longe fructuosissimam ære alieno mercatus. Sic nimirum omnes Imperium adfectant, nec quisquam est, qui heic injustus esse vereatur, quamvis in rebus aliis se justum ac moderatum declaret. Erat autem Justinus hic senior tum pius, tum prudens: & religiosæ pietatis zelo flagrans, perpetuum cum Manichæis bellum gerebat. Idem gravissimam omnium, quæ litterarum quidem monumentis proditæ sint, persequutionem adversus illos instituit, qui putida Nestorii deliria sectabantur. Quum autem & ipsi debitum naturæ persolvendum esset, ad Justinianam, supra Imperatores priores magnificum, Imperium pervenit: qui templum illud longe maximum condidit. Natus erat ex Justini sorore, statimque sub initium Imperii bellum adversus Vandilos, & regem eorum Gelimerem, longe crudelissimum, movit. Nam quum magno, eoque candido, amore Vandilorum regem Hinderichum etiam antea complecteretur, quam Imperium nactus fuisset, ac jam litteris certior factus esset, improbum Gelimerem seditione mota Hinderichum cum uxore ac liberis inclusum loco quodam habere, ac regnum ei totum ademisse: perturbatus animo, vehementerque casu amici adverso commotus, classem infinitis instructam copiis contra Gelimerem misit, eique ceu belli ducem præfecit magnum illum Belisarium, ipsam Romanorum manum: qui omnes Imperatores copiarumque duces animi constantia & præclarissimis consiliis superavit. Belisarius accepto Imperio, quum classiarios, pedites levis & gravis armaturæ milites, cetratos, equites, funditores, qui pro eo lubenter se periclitaturos profiterentur, collegisset: simul ab injustarum direptionum vi prorsus abstineret, omnesque consuefecisset, ut æqui observantes essent: Libyam universam occupavit, & cervices Vandilorum, quæ hactenus flecti nequiverant, inflexit: ipsismet Afris ad eum deficientibus, & operam dantibus, ut a Belisario regerentur. Nimirum invicta res est justitia, quæ prius infestos potest amicos reddere, ac hostes perinde attrahit, ut magnes ferrum. Exemplum bonitatis & humanitatis ejus erga subditos hoc esse potest.

Amantius & Theocritus spe sua excidunt.

Edit. Paris. pag. 64.

Manichæos & Nestorianos Justinus persequitur.

Justinianus Magn. Imp.

Bellum contra Vandilos.

Res a Belisario gesta.

E Quidam miles avem domesticam rapuerat. Ea qui per injuriam spoliatus erat, clamorem tumultuarium tollit. Quo quidem Belisarius audito, factum illud moleste tulit animo: militem rapinis deditum perquirendo reperit: ardentius excandescens, pœnam pro delicto non magno atrocem & gravem in eum statuit: quippe miserum in crucem agi jussit, atque hoc supplicii genus propter animum injuriæ cupidum perpeti.

Belisarii severitas in castigenda militum licentia.

Quamvis enim a natura sic comparatus erat, ut perhumaniter cum hominibus ageret, dulcique melle verba sua temperaret: tamen idem

pag. 65.

Humanitas severitate diluenda.

norat, experientes & claros in arte sua medicos solere nonnumquam amara miscere. Atque hoc facto consequutus est, ut ingens quidam pavor exercitum invaderet, militumque corda metus constringeret; Libyca vero natio, Romanis infesta, Belisarium amare occipere, ac ducem hunc instar alicujus Dei laudibus vulgo prosequeretur. Hinc castellis munitissimis, & omnibus claris urbibus potitus est. Tunc & urbs opulenta Carthaginensium portas aperuit: omnes enim toto pectore Belisarium, ceu patrem liberi, diligebant. Quum autem in regia Gelimeris Carthaginensi maximas opes atque pecunias reperisset, hæc ipsa spolia perquam liberaliter in militem distribuit. Quumque sæpius acie congressus esset adversus Gelimerem, Libyæ campos sanguine tinxisset, gladios suorum eruentasset, hostium cadaveribus terram cooperuisset, tandem post multa prælia, cædes, invasiones hostiles, pugnas equestres, hastarum infractiones, scutorum collisiones, ipso Gelimere cum uxore ac liberis habitu miserabili captis, ex Africa victoriis infinitis potitus dux optimus solvit.

Carthaginis occupatio.

Gelimer Vandalus cum suis capitur.

Justinianus autem Romanorum Imperator vicem ei rerum præclare gestarum referens, tam aureis quam argenteis in nummis armatum cum gladio evaginato sculpi curavit, & triumphum decrevit; in quo Gelimer ante ipsum incedebat. Ejusdem impetum virilesque animos Chosroes quoque Persarum princeps extimuit. Nam cum hoc etiam præliis acerrimis congressus, tantopere terruit hostem, ut Chrosroes pacem, quam bellum, mallet. Idem Romam urbium principem, Romam dico veterem, Romanis recuperavit, quum a Gotthis capta foret: quorum etiam regem potentissimum maximeque terribilem, vivum in potestatem redegit, ac pedicis constrixit. Ipsum Imperatorem denique, de vita & Imperio misere periclitantem, de seditiosæ plebis manibus eripuit. Quippe fæx plebis curulium ludorum certaminumque tempore vocibus indignis Imperatorem exagitabat, & immoderata garrulitate nugas ei quasdam objiciebat.

Belisarius Romam Gotthis eripit.

Belisarius Imperium Justiniano conservat.

Edit. Paris. pag. 66.

Tandem minora mala majoribus cumulans, Hypatium patricium, virum illustrem, ejus Anastasii propinquum, qui non ita pridem regnaverat, Imperatorem salutabat. Heic vero Belisarius excandescere, seipsum cohortari ad fortitudinem, nudato gladio, cum satellitibus, & eximio viro Narse, leonis in morem prorumpere mediam in hominum turbam, stultique populi examen non aliter dissipare, ac Moses Madianitas, Chettæos Jesus prostravit. Quum denique gladium sanguine satis inebriasset, deprehensum est hominum ad triginta millia cecidisse: quo facto jucunda hilaritas in mœ-

A Κατὰ δοκίμους ἰατροὺς καὶ πολυπειροτέρους.
Ἐντεῦθεν τῇ μὲν στρατιᾷ φόβος ἐπῆλθε μέγας,
Καὶ δέος ἐκρυστάλλωσε τοῦ πλήθους τὰς καρδίας.
Ἐκ δὲ Λιβύων τῶν ἐχθρῶν ἀγάπη συνετέθη,
Καὶ πάντες ἴσα τῷ Θεῷ τὸν στρατηγὸν ἐφήμουν.
Ἐντεῦθεν ὑπεχείρωσε τῶν ἐρυμνῶν φρουρίων,
Καὶ πάσης πόλεως λαμπρᾶς ἐπύργου στερροτείχους.
Αὐτό τε τὸ τρισευδαίμον ἄστυ Καρχηδονίων
Τὰς πύλας ἀνεπέτασεν, ἅπαντες γὰρ ἐκ θυμοῦ
Ἐφίλουν Βελισάριον οἷα πατέρα παῖδες.
Εὑρὼν δὲ τὰ βασίλεια Γελίμερος ἐκεῖσε,
Πλούτου θαλάσσας ἐσύλησε καὶ ποταμοὺς χρημάτων,
Καὶ τῷ στρατῷ διένειμε τὰ σκῦλα φιλοτίμως.
B Αὐτὸς δὲ τῷ Γελίμερι συμμίξας πλειονάκις,
Καὶ λυθροφύρτους θέμενος Λιβύης πεδιάδας.
Καὶ πᾶσαν αἱματόβαπτον ῥομφαίαν ἀναδείξας,
Καὶ τῶν βαρβάρων τοῖς νεκροῖς τὴν γῆν κατακαλύψας,
Φανεῖσαν σωματόστρωτον ἐκ τῶν ἀναιρουμένων,
Μετὰ πολλὰς τὰς συμβολὰς, καὶ τὰς ἀνδροκτασίας,
Μετὰ πολλὰς τὰς συμπλοκὰς καὶ τὰς ἱππομαχίας,
Καὶ τὸν δοράτων τὸν θραυσμὸν, καὶ συντριβὴν ἀσπίδων,
Τέλος αὐτὸν Γελίμερα καὶ γαμετὴν καὶ παῖδας
Ἐλεεινοῖς ἐν σχήμασι λαβὼν δοριαλώτους,
Ἐκεῖθεν μυριόνικος ἀνέζευξε στρατάρχης,
Στρατάρχης ἀριστόνικος νίκαις πολλαῖς ἐμπρέπων,
Ὃν ἀμειβόμενος καλῶς αὐτοκράτωρ κράτους,
C Ἰδίοις ἐν νομίσμασι χρυσέοις ἀργυρίοις
Ὁπλίτην ἐνεχάραξε ῥομφαίαν ἐσπασμένον,
Καὶ θρίαμβον ἡτοίμασε τῷ τροπαιοεργάτῃ,
Ἐν ᾧ προπορευόμενος ἦν αὐτοῦ καὶ Γελίμερ.
Ἔφριξε τούτου τὴν αἰχμὴν Χοσρόης ὁ Περσάρχης,
Καὶ τὸ μεγαλεπίβουλον καὶ τὰς ἀνδρώδεις φρένας.
Καὶ τούτῳ γὰρ συνέμιξεν ἰσχυρομάχους μάχας,
Καὶ τόσον κατέπληξεν, ὅσον θέλειν Χοσρόην
Εἰρήνην ἀνταλλάξασθαι πολέμων ἀνδροφθόρων.
Καὶ Ῥώμην τὴν πρωτόπολιν τὴν παλαιτέραν Ῥώμην,
Ῥωμαίοις ἀνεσώσατο Γότθων χερσὶν ἁλοῦσαν.
Ὧν καὶ τὸν ῥῆγα τὸν πολὺν τὸν μέγαν τὸν φρικώδη
Ζωγρήσας σιδηρόδετον εἶχεν ἐν χαλκοπέδαις.
Αὐτόν τε τὸν αὐτάνακτα μέλλοντα κινδυνεύειν,
D Καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀρχὴν ἀθλίως ζημιοῦσθαι,
Μέσον ἀφήρπασε χειρῶν τοῦ στασιώδους ὄχλου.
Τὸ γὰρ δημοτικώτερον τοῦ πλήθους στασιάσαν
Ἡνίκα συζευγνύουσιν ἵππους ἁρματοτρόφοι,
Καὶ δρόμους ἐρεθίζουσι πρὸς ἁμιλλητηρίους,
Βοὰς ἀφῆκε κατ' αὐτοῦ δυσφήμους τοῦ κρατοῦντος,
Καὶ φλυάρους ἀπέπτυσεν ἀπεραντολεσχίας.
Κακοῖς κακὰ δὲ προστιθεὶς ἐλάττοσι τὸ μεῖζον.
Καὶ κράτορα προβάλλεται, δείκνυσιν αὐτονάρχην,
Πατρίκιον Ὑπάτιον ἄνδρα τῶν ἐπισήμων,
Ἀναστασίῳ πρόσγονον τῷ βεβασιλευκότι.
E Ἐνταῦθα Βελισάριος πιμπρᾶται τὴν καρδίαν,
Ἀνδρίζεται τε κραταιῶς καὶ σπᾶται τὴν ῥομφαίαν,
Καὶ δορυφόροις σὺν πολλοῖς ἀλκίμοις ὑπερθύμοις,
Καὶ τῷ Ναρσῇ τῷ δεξιῷ καὶ στρατηγικωτάτῳ,
Ὡς λέων θρασυκάρδιος εἰσέπεσεν εἰς μέσους,
Καὶ τοῦ μωραίνοντος λαοῦ συνέτριψε τὸ σμῆνος,
Ὡς ὁ Μωσῆς τὸν Μαδιὰμ, ὡς Ἰησοῦς Χετταίους,
Ἐμέθυσε τοῖς αἵμασι τὴν ἑαυτοῦ ῥομφαίαν,
Καὶ μετετράπη τὸ τερπνὸν εἰς λύπας ἀμετρείας,

Ἡμέρα πανηγύρεως εἰς ἡμέραν πενθίμην.
Τῶν γὰρ πεσόντων ὁ πληθὺς εὑρέθη ποσουμένη
Εἰς πέντε πρὸς τριάκοντα χιλιανδρίας ὅλας.
Τὸ μὲν οὖν πλῆθος συσταλὲν ἀπέστη τῆς μανίας.
Ὁ δὲ κρατῶν ἐξέφυγε τοὺς ἐν ποσὶ κινδύνους.
Ἦν τότε τὸ στρατήγημα λαμπρότερον τῶν πρώην,
Καὶ μέγας Βελισάριος ἦν ἐπὶ στρατηγίαις.
Ἀλλὰ γὰρ ταῦτ' οὐκ ἤρεσαν τῷ φθόνῳ τῷ κακίστῳ,
Ἔνθεν πικρὸν ἐπέβλεψε τῷ στρατηγῷ τῷ κλεινῷ,
Καὶ πάσαις ἤλαυνεν ὁρμαῖς κατὰ τῆς τούτου δόξης.
Ὁ φθόνος γάρ, ὡς λέγουσιν, οὐκ οἶδε τὸ συμφέρον.
Ἐντεῦθεν ὁ πολύολβος ὁ μέγας ὁ στρατάρχης,
Ὁ τὸν Χοσρόην ἐκφοβῶν τὸν φοβερὸν Περσάρχην,
Καὶ βασιλεῖς ὑπαγαγὼν ὑπὸ ζυγὸν δουλείας,
Ὁ σπάθῃ χειρωσάμενος τόσα Λιβύων ἔθνη,
Ὁ πολεμόκλονος, ὁ πρὶν ἐν μάχαις θυμολέων.
Φθόνῳ καταστρατηγηθεὶς τῷ χαλεπῷ θηρίῳ,
Ἄτερ στρατοῦ καὶ μαχητῶν καὶ φαρετροφορίας,
Πέπτωκε πτῶμα δύσληπτον ἐπάξιον δακρύων.
Γέγονε, φεῦ, ἐλεεινὸς γυμνότερος ὑπέρου.
Ἔπιε, φεῦ, τῶν συμφορῶν ὑπερχειλῆ τὸν σκύφον.
Ἐγύμνωται τῶν ἑαυτοῦ καθάπερ φυγὰς δοῦλος.
Ἐκάθητο τὸν δήμιον, ὢ πάθος, περιμένων,
Πότε τῷ ξίφει τὸν αὐτοῦ τράχηλον περικόψει.
Φθόνε θηρίον χαλεπόν, λῃστά, φονεῦ, διῶκτα
Σκορπίε μυριόκεντρε, τίγρις ἀνθρωποβόρε,
Δράκαινα φαρμακεύτρια, βοτάνη θανασίμη,
Βέλος ἀσίδηρον, αἰχμὴ πασῶν τμητικωτέρα,
Οἷα ποιεῖς καὶ κακουργεῖς, οἷα δεινὰ τυρεύεις.
Ὑπερνικᾷ τὸ πάθος με, συγχέει με τὸ πένθος,
Καὶ προκαλεῖται δάκρυον ἐκ τῶν ἐμῶν ὀμμάτων.
Ἕως καὶ πότε λυμεὼν οὕτως ὑπερισχύσεις;
Μέχρι καὶ τίνος κάκιστε τὸν βίον συγκυκήσεις;
Τύραννε κακομήχανε, φόνιε, παντορέκτα.
Κἀγὼ γὰρ ὡς οὐκ ὤφελον σαῖς ἐμπεσὼν παλάμαις,
Καὶ πειραθεὶς τῶν σῶν βελῶν κεῖμαι μικρὸν ἐμπνέων.
Καὶ ταῦτα μὲν ἐλέχθησαν ἡμῖν ἐν παρεκβάσει,
Ἡ γὰρ πικρία τῆς ψυχῆς λαλεῖν καταναγκάζει.
Ὁ βασιλεὺς δὲ ζηλωτὴς ὑπάρχων εὐσεβείας,
Πόλεμον ἀνερρίπισε κατὰ τῶν δυσφημούντων,
Καὶ πλέον τῶν ἑλληνιστῶν τῆς βωμολόχου πλάνης.
Κἂν ὕστερον ἀπατηθεὶς ὑπό τινων βεβήλων,
Καὶ τῇ τῶν ἀφθαρτοδοκητῶν ἑάλω δυσσεβείᾳ.
Οὗτος ναὸν ἐδείματο τὸν φεραυγῆ τὸν μέγαν,
Τὸ τοῦ Θεοῦ μου τέμενος, τὸν οὐρανὸν τὸν κάτω,
Ὃν οἶμαι καὶ τὰ Σεραφὶμ αἰδουμένα θαυμάζειν.
Ἂν ὁ Θεὸς καταξιοῖ μένειν ἐν χειροκμήτοις,
Ἐν τούτῳ πάντως κατοικεῖ. καὶ ποῦ γὰρ ἀλλαχόθι
Πόλιν τὴν ὀλβιόπολιν τὴν Κωνσταντίνου πόλιν,
Τοὺς δὲ ναοὺς τοὺς ἱεροὺς ἀστέρας φεραυγοῦντας
Οὐκ οἶμαι τοῦ καθήκοντος οὕτως ἀποσφαλεῖται,
Πάντες μὲν οὖν ἐκλάμπουσιν ἀφθόνοις φρυκτωρίαις,
Καὶ στίλβουσι ταῖς χάρισι καὶ κτίσιν δᾳδουχοῦσι,
Καὶ χρηματίζουσι φαιδροὶ τοῖς ἐπὶ γῆς ἀστέρες.
Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε λίμνης περικαλλέος,
Καὶ πάντων ἀπεκρύβησαν ἀστέρων αἱ λαμπάδες.
Ὑπερεκλάμπει γὰρ φαιδρῶς, ὡς ἐν μικροῖς ἀστρίοις,
Τοῖς ἱεροῖς τεμένεσιν ἄλλος ἥλιος γίγας,
Ὁ θεοδόμητος ναός, τὸ κάλλος γῆς ἁπάσης.

A rorem maximum, & festus celebrisque dies in lugubrem conversus fuit. Ita fractis animis a furore suo plebs destitit, & Imperator e periculis, quæ tantum non ante pedes erant, evasit. Hoc facinus Imperatorium pristinis illis erat illustrius, & abique Belisarius ob rei militaris peritiam, ceu magnus, celebrabatur. Sed enim hæc invidiæ sceleratissimæ non placebant. Quapropter honestissimam ducis famam parum æquis oculis intuebatur, & toto impetu gloriam ejus oppugnabat. Nam vulgo quod dicitur, quid utile sit, ignorat invidia. Quamobrem ab eo tempore vir fortunatus, magnus copiarum ductor, qui formidabilem Persarum principem Chosroem exterruerat, qui reges

Invidia Belisarium deprimit.

B servitutis jugo subjecerat, qui gladio tot Libyæ nationes domuerat, vir denique mavortius, & in præliis animo leonino præditus, immanis belluæ, nimirum invidiæ, dolis circumventus, absque milite, pugnatoribus, pharetratorum turba, ruinam indignam & lacrymis deplorandam ruit: factus est heu miser pistillo nudior; scyphum calamitatum largiter hausit: ceu fugitivum quoddam mancipium rebus suis universis est spoliatus; eo denique loci redactus est, ut (heu sortem acerbam) carnificem expectaret, quando cervices ei gladio resecturus esset. O invidia, bellua nocens, latrocinatrix, cædibus & persequutionibus gaudens, scorpie stimulis

Exsecratio in invidiæ.

C infinitis prædite, tigris homines devorans, dracæna, venefica, lethalis herba, telum ferri expers, cuspis acutissima, qualia designas & improbe committis? quas calamitates & quæ mala struis? Vincit me dolor, conturbat luctus, & lacrymas exprimit. Quousque perditria tantum virium habebis? Quousque sceleratissima vitam humanam perturbabis? O tyranne mala machinans, sanguinarie, cuncta appetens. Etiam ipse, quod numquam factum opportuit, tuas in manus incidi, tuaque tela expertus jaceo, parumper adhuc spirans. Et hactenus hæc, tamquam in digressione ab instituto, dicta sunto. Nam animi dolentis acerbitas, ut hæc proferrem, coegit. Cæterum Imperator laudabili pietate præditus, con-

Edit. Paris. pag. 67.

D tra impie sentientes, ac præsertim adversus scurrilem ethnicorum errorem bellum commovit: quamquam ad extremum a prophanis quibusdam hominibus deceptus, in eorum prolapsus est impietatem, qui opinionem de incorruptibili probant. Templum illud splendidissimum & amplissimum condidit, delubrum Dei mei, cælum terrestre, quod ipsos etiam Seraphos cum veneratione admirari arbitror. Nam si Deus commorari dignatur in iis, quæ hominum manus perpolierunt; omnino heic, nec usquam alibi, habitat. Quod si etiam labeat alicubi beatam urbem Constantinopolitanam cum globo cælesti comparare, ac sacrosanctas ejus ædes cum

Justinianus ante mortem hæreticus.

Templum divinæ Sapientiæ.

E lucidis sideribus; non prorsus, opinor, abs re fecerit. Ac splendent omnia quidem hujus urbis templa perpetuis quasi luminibus, suisque gratiis corruscant, ipsam rerum creaturam collustrantia, tamquam lucida mortalium sidera: verum ubi sol exoritur, aliorum omnium faces occultantur. Etenim inter hæc quoque minora sidera, quæ sacra sunt delubra, fanum illud divinitus exstru-

ctum, terræ totius ornamentum, veluti sol alter cœlestisque gigas insigniter fulget. Erat Justiniano Theodora matrimonio juncta, iisdem addicta cum marito studiis, & eisdem prædita moribus, nimirum magnificentissima. Hæc a fundamentis templum discipulis Christi condidit, post primum illud facile principem sibi locum vindicans. Appellare quis illud non inepte possit inter alia templa cæruleo splendentem lumine lunam; quod secundum solem pulchritudine sua secundas ferat. Qui talibus abundabat dotibus Imperator, nullam sobolem masculam, nullam femineam, quæ ipsi succederet, habebat. Quapropter moriturus, & terris excessurus, in natum ex sorore Justinum conjectis oculis, eum Imperatorem designat. Erat autem Justinus hic junior vir bonus, justus, iniquitati & sceleribus infesius, honesti modestiæque studiosus, munificus, facetus, contemptor pecuniarum, ab illiberalitate ac sordibus alienus. Quam splendidus ac magnificus fuerit, indicio est aurea domus in regia, gratiarum elegantia fulgens, & omni ex parte quasi radians. Erat ergo Justinus Imperator, ceu dictum est, moderatus, mitis, animo ab improbitate alieno, & justo. Verum quia laboribus curandæ valetudinis obrueretur, & continuis cum morbis conflictaretur: propositum animi ejus in exsequenda justitia non parum impediebatur. Nam e regia raro prodibat, ut illis, qui conventum vellent, ejus adeundi, hominesque rapaces & injustos deferendi facultas non esset. Nimirum domus & lectulus morbidum detinebant, arbori præclaræ similem, quæ pulchris onusta fructibus, autumnum uberem pollicetur: verum deinde per tempestatem & aera frigidum læsa, quo minus illos fructus suos percoquat, & ad maturitatem perducat, impeditur. Hinc usuveniebat, ut quibus est studio per injuriam bonis alienis frui, suasque facultates inde collocupletare, propter magnam eorum raritatem ac solitudinem, qui talia prohiberent, avaris oculis in aliena conjectis, proximorum bona deprædarentur, raperent, agerent. Ubique confusio, gemitus, ejulatus, lamentationes, planctus erant: urbs pariter frequentes habebat suffitus, & inter pæanes lachrymæ non deerant. Hæc quum accepisset Imperator, animo quidem ille perturbabatur, verum efficere propterea nihil valens, quod a morbis domi constringeretur, improbos homines minis tantummodo terrebat. Non aliter, atque bellua provectioris ætatis, & jam senio confecta, si catulos suos rapi videat, nec ullo modo subvenire ipsis possit, de medio pectore rugitus horrendos edit. Nihil autem comminando Imperator proficiebat. Quippe avarus & sordidus animus leges amoris mutui non reveretur, oculos Dei non metuit, Imperatoris verecundia nulla ducitur, coarctationem & compressionem adflicti cordis non miseratur. Quum igitur improbitas & versuta in circumscribendis aliis sollertia magis magisque vires & incrementum sumeret, ubique dignos odio laqueos tenderet, os denique mali hujus cunctos quum depasceretur, atque interim deploraret eam miseriam Imperator, gravissimeque ferret: qui-

Templum apostolorum a Theodora conditum.

Justinus Imp.

Edit. Paris. pag. 68.

Justinus ob morbos parum utilis.

A Τούτῳ συνῆν τῷ βασιλεῖ σύζυγος Θεοδώρα,
Ταυτόζηλος, ταυτότροπος, μεγαλοπρεπεστάτη.
Αὕτη ναὸν ἀνήγειρεν ἀπὸ ῥιζῶν ἐσχάτων
Τοῖς τοῦ Κυρίου μαθηταῖς μετὰ τὸν πρῶτον, πρῶτον.
Γλαυκόφαντον ἂν εἴποι τις ἐν τοῖς ναοῖς σελήνην,
Εἰς κάλλος δευτερεύοντα τοῦ λαμπραυγοῦς ἡλίου.
Ἀλλὰ τοιαύτας χάριτας τῷ βασιλεῖ πλουτοῦντι,
Οὐχ ἦν θυγάτηρ, οὐχ υἱός, οὐ διαδόχων γένος.
Ἔνθεν τοι μέλλων τελευτᾶν καὶ γῆθεν μεταβαίνειν,
Ἐπὶ τὸν ἀδελφόπαιδα βλέπει τὸν Ἰουστῖνον,
Καὶ τοῦτον αὐτοκράτορα καὶ κράτορα δεικνύει.
Ἰθύνας τὸ καλλίπρῳρον τῆς βασιλείας σκάφος
Ἐν ἔτεσι τριάκοντα πρὸς ἐννεάδι μιᾷ.
B Ἦν δὲ χρηστὸς καὶ δίκαιος ὁ νέος Ἰουστῖνος,
Καὶ τὸ φιλάδικον μισῶν, καὶ τὴν κακοτροπίαν,
Φιλόκοσμος, φιλόκαλος, λαμπρόψυχος, ἀστεῖος,
Χρημάτων καταφρονητής, στυγῶν σμικρολογίαν.
Δεῖγμα λαμπρότητος αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρεπείας
Ὁ χρύσεός τε καὶ τερπνὸς ἐν ἀνακτόροις οἶκος,
Ὃς ἔτι τοῦ δομήτορος τὴν κλῆσιν περισώζει,
Χαρίτων στίλβων καλλοναῖς καὶ πυραυγίζων πάντῃ.
Ἦν μὲν οὖν οὕτω κόσμιος ὁ βασιλεὺς καὶ πρᾶος,
Καὶ μισοπόνηρον αὐχῶν τὴν γνώμην καὶ δικαίαν.
Ἀλλὰ γὰρ τὸ πολύνοσον αὐτοῦ τῆς διαρτίας,
Καὶ τὸ συχνάκις βάλλεσθαι νόσοις ἀλλεπαλλήλοις
Τὴν πρόθεσιν ἐξέκοπτε τῆς δικαιοπραγίας.
C Οὐ γὰρ προσῄει συνεχῶς ἀπὸ τῶν βασιλείων,
Ὡς εἶναι τοῖς ἐθέλουσιν αὐτῷ προσομιλῆσαι,
Καὶ φιλαδίκων κατειπεῖν ἀνθρώπων ἁρπακτήρων,
Ὥσπερ τι δένδρον εὐγενὲς βρίθον καρποῖς ὡραίοις,
Καὶ πᾶσι παρεχόμενον πλουσίαν τὴν ὀπώραν,
Χειμῶνι δὲ καὶ κρυμῷ πηγνύμενον ἀέρι,
Καὶ παρεμποδιζόμενον εἰς τὸ πεπᾶναι ταύτην.
Ἐντεῦθεν οἱ σπουδάζοντες ἐκ φιλαδίκου γνώμης
Τοῖς ἀλλοτρίοις ἐντρυφᾶν καὶ τὰς οὐσίας αὔξειν,
Κατὰ πολὺ τοῦ θέλοντος κωλύειν ἐρημίαν,
Λίχνοις ἐνατρανίζοντες ταῖς κόραις τοῖς ὀθνείοις
Ἐλῄζοντο, διήρπαζον, ἐσύλων τὰ τῶν πέλας.
Καὶ φύρσις ἦν ἁπανταχοῦ, καὶ στόνος οἰμωγμάτων,
D Ὀλοφυρμοί, καὶ στεναγμοί, θρῆνοι, στερνοτυπίαι.
Πόλις δ' ὁμοῦ μὲν ἔγεμε συχνῶν θυμιαμάτων,
Ὁμοῦ δ' ὑπερπεπλήρωται παιάνων καὶ δακρύων.
Ταῦθ' ὁ κρατῶν ὡς ἤκουσε τὴν μὲν ψυχὴν ἐπλήγει,
Οὐκ ἔχων ὅ τι δράσειεν, ἔσφιγγον γὰρ αἱ νόσοι.
Ἐν ἀπειλαῖς ἐπτόησε μόνους τοὺς κακοσχόλους,
Ὥσπερ εἰ θὴρ ὑπέρακμος ἔξωρος καὶ γεγηρὼς
Βλέπει τοὺς σκύμνους τοὺς αὐτοῦ πικρῶς ἁρπαζομένους,
Καὶ μηδαμόθεν ἄλλοθεν σθένων αὐτοῖς ἀμῦναι,
Φρικώδεις πέμπει μυκηθμοὺς ἀπὸ καρδίας μέσης.
Ἀλλ' οὐκ ἐπέραινεν οὐδὲν ὁ βασιλεὺς ἐν τούτοις.
Ἡ γάρτοι φιλοχρήματος καὶ ῥυπαρὰ καρδία,
E Οὐ δυσωπεῖται τοὺς θεσμοὺς τοὺς τῆς φιλαλληλίας.
Οὐ φρίσσει βλέφαρον Θεοῦ, κράτορας οὐκ αἰδεῖται.
Οὐ κατοικτείρει στενοχὴν οὐ συντριβὴν καρδίας.
Ὡς οὖν τὸ μὲν κακεντρεχὲς κατίσχυεν εἰς πλέον,
Καὶ πανταχοῦ τὰς στυγητὰς ἐξέτεινε πλεκτάνας,
Καὶ πάντας ἐπεβόσκετο τὸ τῆς κακίας στόμα,
Ὁ δὲ κρατῶν ἀνώμωζεν, ἤσχαλλεν, ἐδυσφόρει.

Τίς

Τίς τῶν ἐν τέλει προσελθὼν εἰς μέσους μετὰ θάῤῥους,
Ὦ βασιλεῦ ἀνέκραγεν εἰ θέλειν ἐςί σοι
Ἐκ τῶν χειρῶν τῶν πονηρῶν ῥύεσθαι τοὺς ἰδίους,
Ἐμοὶ τῆς ἐκδικήσεως ἐγχείρισον τὸ ξίφος.
Κἂν μὲν ἐκτέμω κεφαλὰς τὰς τῆς πλεονεξίας
Καὶ τρόπους τοὺς φιλάρπαγας ὡς Ἡρακλῆς τῆς ὕδρας,
Χάριν μοι κείσεται πρό σοῦ καὶ πρὸς τῶν ὑπηκόων.
Εἰ δ' οὖν, μὴ φείσῃ βασιλεῦ, ἀλλ' ὡς αἰσχύναντί σε,
Πελέκει μου τὸν τράχηλον ἀπόκοψον ἐνδίκως.
Ἤκουσε ταῦθ' ὁ βασιλεὺς, ἐπένευσεν αὐτίκα,
Ἐπῄνεσε τὸν ἄνθρωπον τῆς φιλανθρώπου γνώμης,
Ἀρχὴν τὴν ἀνυπεύθυνον δίδωσι τῷ γενναίῳ,
Καὶ πᾶσι τρόποις παραινεῖ φροντίζειν τοῦ δικαίου.
Ὁ μὲν οὖν ἀνεζώσατο τοιαύτην δυναστείαν,
Καὶ ζήλου πλείστου πλησθεὶς εἴχετο τῆς πραγματείας.
Συνέβη δὲ μετ' οὐ πολὺ γενέσθαι τί τοιοῦτον,
Λόγου καὶ μνήμης ἄξιον, καὶ πρέπον ἱστορεῖσθαι.
Γυνὴ προσῆλθε πτωχὴ χηρείαν ἀνατλᾶσα,
Μετ' οἰμωγῆς, μετὰ βοῆς, μετὰ περιπαθείας,
Καταβοῶσα τῶν λαμπρῶν τινὸς καὶ περιδόξων,
Πρὸς γένους ὄντος βασιλεῖ, μαγίστρου τὴν ἀξίαν,
Καὶ τὸν φιλάδικον αὐτοῦ τρόπον αἰτιωμένη,
Καὶ τὴν οὐσίαν τὴν αὐτῆς πᾶσαν διηρπακότος.
Ἤκουσε ταῦθ' ὁ ζηλωτὴς ἐκεῖνος τοῦ δικαίου,
Προσέχει τοῖς οἰμώγμασιν, οἰκτείρει τὴν γυναῖκα,
Πέμπει μετακαλούμενος τὸν μάγιστρον εἰς κρίσιν.
Ὁ μάγιστρος οὐ πείθεται, καταφρονεῖ τῆς δίκης,
Καταγελᾷ τοῦ δικαστοῦ, τὴν κρίσιν μυκτηρίζει.
Καὶ δεῖπνον ἁβροτράπεζον πλουσίως τοῦ κρατοῦντος,
Συμποσιάζων μετ' αὐτοῦ σὺν ἄλλοις ἀφικνεῖται.
Τὸ μετὰ τοῦτο τί καὶ πῶς ὁ δικαστὴς θυμοῦται;
Φοιτᾷ πρὸς τὰ βασίλεια, φαίνεται τῷ κρατοῦντι,
Βλέπει λιπαροτράπεζον ἐν μέσῳ πανδαισίαν,
Ὁρᾷ συνανακείμενον μετὰ τῶν δαιτυμόνων
Ἐκεῖνον τὸν ἀπόζοντα πλεονεξίας μῖσος.
Ὡς εὐθὺς ἀναφλέγεται τῷ ζήλῳ τὴν καρδίαν,
Καὶ παῤῥησιασάμενος φησὶ πρὸς Ἰουστῖνον.
Εἰ μὲν ἐμμένοις βασιλεῦ τοῖς προτεθεσπισμένοις,
Καὶ βούλει τοὺς φιλάρπαγας ὑπάγεσθαι ταῖς δίκαις,
Κἀγώ σοι πρόθυμος ποιεῖν τὰ προϋπεσχημένα.
Εἰ δέ σοι τίς μεταμέλος ὧν ἔπραξας ἐπῆλθε,
Ἐμοὶ τὴν ὕπαρχον ἀρχὴν ταύτην παρεσχηκότι,
Ἰδού σοι πάρεστιν αὐτὴν πάλιν ἀπολαμβάνειν.
Ἐγὼ γὰρ ἀναίτιος σοῦ ποιουμένου φίλους
Τοὺς ἐξαγίστους καὶ σκαιοὺς καὶ τοὺς ὑπομοχθήρους,
Καὶ συμπαραλαμβάνοντος συμπότας ὁμοδείπνους
Ἀνθρώπους κακογνώμονας καὶ κακεντρεχεστάτους.
Πρὸς ταῦθ' ὁ γαληνότατος καὶ πρᾶος Ἰουστῖνος
Περιπαθές τι καὶ βαθὺ καὶ βύθιον οἰμώξας.
Εἰ μὲν ἐγώ, φησιν, αὐτὸς ἄδικον εἴργασμαί τι
Αὐτίκα με κατάῤῥαξον τοῦ βασιλείου θρόνου.
Εἰ δέ τίς μοι τῶν συμποτῶν τῶν συνανακειμένων,
Τοῦτο σοι πάρεστι ποιεῖν ὃ πάλαι διεσκέψω.
Βαβαὶ τῆς γαληνότητος καὶ τῆς χρηστότητός σου,
Αὐτοκρατόρων ἄριστε, δικαιοφύλαξ πρᾶε.
Ἀναρπαγεὶς πρὸς τοῦ κριτοῦ σὺν ἑλκυσμοῖς βιαίοις
Ἐκ συμποσίου καὶ τρυφῆς καὶ μέσου ὁμοδείπνων,
Ἐκ τραπεζῶν πολυτελῶν καὶ μεγαλοδαπάνων,
Ἤγαγε πρὸς κριτήριον δίκας ὑφέξων μέλλων.

Const. Man.

A dam e proceribus in medium cum singulari confidentia progressus, exclamat: Si tuos cupis, Imperator, ex improborum manibus liberare, mihi vindicem gladium tradito. Quod si avaritiæ capita hominumque rapacium artes ita resecuero, quemadmodum Hercules Hydræ capita præcidit, erit quod tu subditique tui debere se mihi profiteantur. Sin hoc non præstitero, ne mihi peperceris, Imperator, sed ut hominem, qui labem ac maculam tibi adsperserit; optimo jure securi percutito. Imperator his auditis annuit, & egregia viri voluntate collaudata, magistratum ei tribuit, Imperio neminis obnoxium, quem Prætorem dicunt: simul hortatur, ut omnibus modis æqui B justique curam habeat. Ille potestatem accipit, & majorem in modum zelo quodam accensus, negotia sibi commissa procurabat. Non multum intercessit temporis, quum hujusmodi quiddam accidit, dignum quod memoriæ prodatur, & histotiarum monumentis inscribatur. Accessit ad Prætorem vidua mulier, paupercula, cum ejulatu, clamore, quiritatione, viri cujusdam illustris & clari, qui dignitate Magister, consanguinitate Imperatori junctus esset, nomen deferens, deque illius injuria querens, quod facultates ei suas omnes eripuisset. Audit hæc æmulator ille juris & æqui, viduæ querelis animum advertit, commiseratione tangitur, mittit qui C Magistrum in judicio comparere jubeant. Magister non obtemperare, actionem floccifacere, judicem per ludibrium irridere, sannis judicium ipsum exagitare. Quia denique prandium Imperator lautum præbiturus invitatis nonnullis erat, ei convivio cum aliis interfuturus abit. Quid hinc factum? ira judex accenditur, in regiam se confert, Imperatori conspiciendum offert, quem optimo in convivio sedentem videbat. Inter alios invitatos etiam rapacem illum accumbentem cernit. Eo conspecto, singulari fervore cordis inflammatur, & ore liberrimo Justinum hisce verbis alloquitur: Si perstas, Imperator, in iis, quæ semel abs te decreta sancitaque sunt, & homines rapaces multari vis: equidem D paratus sum atque cupidus, ut id præstem, quod dudum me præstaturum pollicebar. Sin te, qui prætoris munus mihi mandasti, ante actorum pœnitet: en facultatem habes ejus mihi vicissim auferendi. Nam equidem culpa vacare volo, quum tu piaculares & improbos homines amicos facias, itidemque perversos, & ad nocendum ingeniosissimos, conviviis, mensisque tuis adhibeas. Ad ea placidissimus ille, mitisque Justinus, dolenter ex imo pectore ducto suspirio: Si me ipsum, ait, insolenter aliquid designasse constat, mox Imperatorio me throno detrahito. Sin aliquis convivarum, qui mecum heic accumbunt, injurius in quemquam fuit: licet mox facias, quod dudum tuo cum animo consti-E tuisti. Papæ, quanta fuit hæc in te animi serenitas atque bonitas, Imperatorum optime juris & æqui mitissime custos. Vix Imperator hęc proloquutus fuerat, quum Magister ille per vim a judice de convivarum cœtu, mensisque sumptuosis abreptus, ad tribunal deducitur, illatæ pœnas injuriæ luiturus. Stabat ante tribunal tremens ac territus, qui non ita pridem

Viri præclar. Ad Imp. oratio.

Edit. Paris. pag. 69.

Prætor a Justino summa cum potestate constituitur.

Severitatis exemplum illustre.

Præclarum Justini responsum.

Pag. 70.

elato animo superbiebat. Mulier rursus accusationem suam instituebat, quæ per rapinam amisisset indicabat, facinoris hominem convincebat. Ille contra, ferox antehac & insolens, mutus illic stabat, & in lingua (quod ajunt) bovem habebat. Ita nimirum os hominis malefici libertate loquendi destituitur. Quum ergo prudentissimus judex, & æqui justique custos, re accurate curioseque pervestigata, muliereulam indigna passam, suisque facultatibus injuste spoliatam deprehendisset: crudis boum nervis illustrem illum virum per contumeliam cædi jubet, ac tantopere flagellari, dum corpore toto plagarum cicatrices exstarent. Deinde mentum ei denudat ad cutem usque, ac rasis capitis crinibus, vultuque deturpato, inversum asino imponit, facinus mediis in plateis per summam ignominiam crinibus, vultuque deturpato, circumvehi hominem velut in triumpho, & adfici contumelia jubet. Tandem facultates ejus mulieri attribuit, quæ oppressa per ipsum, acerbeque tractata fuerat. Sic nihil ad animum libertatis studiosum comparari potest. sic homo alienus ab avaritia, nec ulli rei mancipatus, sed ingenuus, neminis personam acceptat: non excelso conspicuos loco metuit, neminem formidat: dixeris eum esse volucrem, aquilam celerem, sublimia petentem, nullis rebus terrenis addictam. Si puram habeas mentem, & lucris superiorem, si donorum captione animum non sordidaveris: reges non formidabis, plebem non revereberis, non eximios & magna præditos potentia metues. Sed enim ad historiæ seriem mihi revertendum est. Hoc factum multis terrori fuit, & multos in officio continuit. Ex eo tempore ab inferendis injuriis, alienisque concupiscendis, plerique semet abstinebant. Quippe judicis animus inexorabilis, & in judicando severus, mentes omnium perculerat. Hinc pro tempestate ac tristi procella succedebat ubique serenitas observationis justi & æqui: hinc fluctuum & marini cujusdam velut æstus loco tranquillitas jucunde velus arridebat, vitæque pelagus citra perturbationem ullam navigabatur. Quippe divini cujusdam gratique venti aura spirabat. Uxorem Imperator hic Sophiam habebat fœminam virilem, magnanimam, munificentissimam: quæ quum homines vulgo magno in mœrore degere cognovisset, quod ære alieno, ceu vinculis inextricabilibus, gravarentur; omnibus obæratorum tabulis collectis, eas ipsas quidem concremavit: at creditoribus quæ deberentur, ex suo numerari curavit. De quibus hactenus breviter commemoratis intelligere licet, quantis cæteroquin etiam bonis, quantaque liberalitate, tam Imperator hic, quam Imperatrix, totas urbes foverint. Quippe gustus etiam perexiguus dolii totius, & contexti egregie pepli documentum fimbria præbet, ut leo magnanimus ex unguibus agnoscitur. Quum autem nullum neque filium, neque filiam haberent, Tiberium Im-

Pœna ejus, qui aliena rapuerat.

De Sophia conjuge Justini.

Edit. Paris. pag. 70.

Tiberius Imp.

A Ἐστάθη πρὸ τοῦ βήματος τρέμων πεφοβημένος,
Ὁ πρὶν ὑπεραιρόμενος καὶ σοβαρὸς καὶ γαῦρος.
Καὶ πάλιν τὸ μὲν γύναιον ὡς πρώην κατηγόρει,
Καὶ προὔφερε τὴν ἁρπαγήν, ἤλεγχε τὴν κακίαν.
Ὁ δὲ πεφίμωτο, καὶ βοῦν ἐπὶ τῆς γλώττης εἶχεν,
Ὁ πρὶν σοβαροπρόσωπος ὁ πρώην φρυακτίας.
Οὕτως ἀπαρρησίαστον κακομηχάνου στόμα.
Ὡς δ' οὖν ζητήσας ἀκριβῶς καὶ πολυπραγμονήσας
Ὁ μεγαλόνους δικαστὴς καὶ τοῦ δικαίου φύλαξ,
Εὗρε φορήσασαν συμφορὰς βαρυσυμφορωτάτας
Τὴν προσελθοῦσαν, ὡς χερσὶν ἀδίκοις λῃστευθεῖσαν,
Ὠμοῖς βοονεύροις τὸν λαμπρὸν κατακνίζει τὴν σάρκα,
B Καὶ ταῖς χαλάζαις τῶν πυκνῶν μαστίγων μωλωπίζει,
Καὶ πᾶν τὸ σῶμα ταῖς πληγαῖς κατάστικτον δεικνύει,
Εἶτα ψιλοῖ τὸ γένειον ἕως ἐπιδερμίδος.
Κείρει καὶ τρίχας κεφαλῆς, τὸ πρόσωπον αἰσχύνει,
Παλιμπετεῖ παλίστροφον ἐπιβιβάζει κτήνους,
Δημοσιεύει τὸ κακὸν ἐν μέσοις λεωφόροις,
Καὶ θριαμβεύει δυσκλεῶς τοῦτον καὶ στηλιτεύει,
Καὶ τῆς οὐσίας τῆς αὐτοῦ δεσπότιν καθιστάνει
Τὴν ὑπ' αὐτοῦ πολλὰ δεινὰ τλᾶσαν καὶ πειραθεῖσαν.
Οὕτως οὐδὲν ἐφάμιλλον φιλελευθέρῳ γνώμῃ.
Οὕτως ἀφιλοχρήματος καὶ μὴ δεδουλωμένος
C Εὐπαρρησίαστος ἀνὴρ οὐ πρόσωπα λαμβάνει.
Οὐ δειλιᾷ τοὺς ὑψηλούς, οὐδένα καταπτήσσει.
Πτηνὸς ἂν εἴποις αὐτὸς εὔπτερος, ὑψιβάμων,
Ὑπ' οὐδενὸς κρατούμενος τῶν ἐπὶ γῆς πραγμάτων,
Ἂν ἔχῃς γνώμην καθαρὰν κερδῶν ὑψηλοτέραν,
Ἂν μὴ ῥυπαίνῃς τὴν ψυχὴν ῥήμασι κιβδηλίοις,
Οὐ πτοηθήσῃ βασιλεῖς, οὐκ αἰσχυνθήσῃ δῆμον,
Οὐ πτήξεις ὑπερέχοντας, οὐ μεγαλοδυνάμους.
Ἀλλ' ἐπαναναμπτέον μοι πρὸς τὰ τῆς ἱστορίας,
Τοῦτο πολλοὺς ἐφόβησε, τοῦτο πολλοῖς ἐπέσχε
Τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν ὁρμὴν τὴν εἰς πλεονεξίαν.
Τὸ δυσπαράκλητον καὶ γὰρ καὶ φοβερὸν εἰς κρίσεις
Τοῦ δικαστοῦ κατέσεισεν ἁπάντων τὰς καρδίας.
D Ἔνθεν γαλήνη πανταχοῦ τῆς δικαιοπραγίας
Ἀντὶ χειμῶνος καὶ στυγνῆς θυέλλης ἐφηπλώθη.
Ἀντὶ κυμάτων καὶ βρασμῶν ἐγέλασεν εὐδία,
Καὶ πέλαγος ἀτάραχον ἔπλει τὸ τοῦ βίου,
Πνεῦμα Θεοῦ γὰρ ἄντικρυς ἐπέπνει ἡδύπνουν,
Καὶ κατηύναζε δεινὰς καὶ πολυρρόθους ζάλας,
Ταύτῃ συνῆν τῷ βασιλεῖ καὶ σύζυγος Σοφία,
Ἀνδρεία, μεγαλόψυχος, μεγαλοδωροτάτη.
Ἥτις μαθοῦσα τὸ κοινὸν κόπτεσθαι καὶ στενάζειν
Ὡς χρέεσι βαρούμενον οἷα δεσμοῖς ἀφύκτοις
Συναγαγοῦσα τῶν χρεῶν πάντα τὰ γραμματεῖα,
Αὐτὰ μὲν ἐπυρπόλησε, τοῖς δὲ χρεωφειλέταις
Ἀπέδωκε τὰ δάνεια χρημάτων ἐξ οἰκείων.
E Ὅσοις δ' ἑτέροις ἀγαθοῖς καὶ μεγαλοδωρίαις
Ὁ βασιλεὺς ἡ βασιλὶς ἐπίαναν τὰς πόλεις.
Ἅπασι γὰρ ἐστὶ μαθεῖν ἐκ τῶν ὀλίγων τύπον.
Καὶ γάρ τοι καὶ μικρότατον γεῦμα τὸν ὅλον πίθον,
Καὶ πέπλον τὸ εὐύφαντον τὸ κράσπεδον γνωρίζει,
Καὶ λέοντα μεγάθυμον δῆλος ἐκ τῶν ὀνύχων.
Ἐπεὶ δ' οὐκ ἦν θυγάτηρ, ἀλλ' οὐδ' υἱὸς ἐκείνοις,
Ὁ βασιλεὺς Τιβέριον εἰσποιητὸν ὡς παῖδα
Ἐπιλεξάμενος δεινὸν ἐν στρατηγίαις ὄντα
Πρῶτα τῷ μὲν τοῦ Καίσαρος κατακοσμεῖ στεφάνῳ,
Μετὰ βραχὺ δὲ πρὸς αὐτὸ συναγαγὼν τὸν ὄχλον,

Τὺς ἱερεῖς, τὴν σύγκλητον, ἅπαντας τὺς ἐν τέλει,
Καὶ παραινέσεσι πολλαῖς ἐνθέοις καταρτίσας,
Τὰ σκῆπτρα παραδίδωσι τῆς αὐτοκρατορίας,
Ἔτι καὶ ζῶν καὶ περιὼν καὶ μὴ τὰ λοῖσθα πνέων,
Ἔτεσι δέκα πρὸς τρισὶ μείνας συναυτοκρατήσας.
Ἀλλὰ γὰρ ὕπνωσε μικρὸν ἐπιβιοὺς τὸν ὕπνον
Τὸν ἀνέγερτον τὸν πάγκοινον τὸν ἀπὸ τοῦ θανάτου,
Καὶ λίθος κατεκάλυψε τὸν τηλικοῦτον ἄνδρα.
Οὐ γὰρ καλὸν οὐκ ἔμπειρον ἡ φύσις δυσωπεῖται,
Ὁμοῦ δὲ φορβάδην ἅπαντας τίθησι τυμβοχόοις.

Ὡς ἤδη δὲ Τιβέριος προσῆλθεν εἰς τὸ κράτος,
Ἐκ πρώτης, ὥς φασι, γραμμῆς ἔδειξε τὰς ἐλπίδας
Μὴ ψευσαμένας ἐπ' αὐτῷ τὸ προχειρισαμένῳ.
Τὴν μεγαλόδωρον καλλίω βασίλισσαν Σοφίαν
Μυρίαις ἀντημείψατο ταῖς ἀγαθοεργίαις.
Τοῖς δ' ὑπηκόοις ἐχετοὺς ἔβλυσεν εὐποτμίας,
Καὶ φλέβας ἀνεστόμωσε χρυσίτιδας ἀφθόνως.
Ἐπὶ παραμυθίᾳ τε τῶν νόσοις παλαιόντων,
Καὶ τῶν καμνόντων τῷ λυγρῷ καὶ πολυπόνῳ γήρᾳ,
Οἴκους ἀνήγειρε πολλάς, καὶ τεσσαρακοντάφορεία,
Καὶ πρῶτος κατεβάλλετο τὰς ῥίζας τοῦ τεμένους.
Τῶν τεσσαράκοντα Χριστοῦ μαρτύρων καλλινίκων.
Ἐπὶ δυσὶ καταλείψας δὲ τὸν βίον θυγατράσι,
Τούτων μίαν συζεύγνυσι Μαυρίκιον εἰς γάμον,
Ἄνδρα δραστηριώτατον, τὸ γένος Καππαδόκην.
Καὶ μέλλων γαμοδαίσια τῆς νύμφης ἑορτάζειν,
Ἀναγορεύει Καίσαρα τὸν τῆς παιδὸς νυμφίον.
Καὶ μετ' ὀλίγον τελευτᾷ πρὸ χρόνου πρὸ τῆς ὥρας,
Μὴ γῆρας καθαψάμενος, μὴ κατιδὼν τὸν στάχυν.
Τῆς ἡλικίας ὥριμον καὶ χρῄζοντα δρεπάνης,
Ἰθυνὰς τὸ βασίλειον τέτταρσι χρόνοις κράτος.
Εὐθὺς δ' ἐπιλαμβάνεται Μαυρίκιος τῶν σκήπτρων,
Τοῦ Τιβερίου κρίναντος τὸν ἄνδρα βασιλεύειν.
Οὗτος γαμβρὸν ἐπ' ἀδελφῇ τὸν Φιλιππικὸν ἔσχεν,
Ἄνδρα γενναῖον, εὔτολμον, μέγαν ἐν στρατηγίαις,
Καὶ πλούτῳ περιβρίθοντα, καὶ λάμποντα συνέσει,
Ἄρτι λιπόντα τὴν λαμπρὰν Ῥώμην τὴν πρεσβυτέραν,
Καὶ πρὸς Κωνσταντινούπολιν μετακεχωρηκότα.
Τοῦτον λαμπρὸν γενόμενον ἐπὶ τροπαιουχίαις,
Καὶ παραλύσαντα Περσῶν τὸ φρύαγμα τὸ γαῦρον,
Καὶ καταγωνισάμενον ἐν μάχαις φρικαλέαις,
Ὑπώπτευε Μαυρίκιος ὡς δὴ βασιλεύοντα,
Καὶ προαρπάζειν θέλοντα τὴν αὐτοκρατορίαν.
Ἦν δὲ παραίτιον αὐτῷ ταύτης τῆς ὑποψίας,
Ὅτι τινὲς τῶν περιττῶν καὶ τῶν προφοιβαζόντων
Τῷ Μαυρικίῳ προὔφερον ὕθλους τινὰς γραώδεις,
Ὡς τήν ζωὴν καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφαιρεθήσεται μέλλει
Πρός τινος ἔχοντος τὸ φῖ στοιχεῖον ἐν τῇ κλήσει.
Ἐντεῦθεν ὁ περίλαμπρος ὁ μέγας ἐν ταῖς μάχαις
Τῷ φόνῳ, φεῦ! ἀπολειφθεὶς ἐν μέσοις ἀρκυστάτοις.
Μεταμφιέννυται στυγνὴν ἀντὶ λαμπρᾶς ἐσθῆτα,
Καὶ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς σίδηρος κατηρχέσατο.
Τῆς πολυόλβου τῷ κλεινῷ τῷ καρτεροκαρδίῳ.

Ἀλλ' ἦσαν ἄρα γηγενῶν ἐπισφαλεῖς αἱ φρένες,
Καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα τυφλαὶ τῶν λογισμῶν αἱ κόραι·
Εἰς τί μὲν οὖν κατέλυσεν, καὶ τέλος οἷον ἔσχε.
Τὸ φοίβασμα καὶ κόμψευμα τῶν τερατολογούντων,
Τοῖς ἐφεξῆς γνωσθήσεται ἐν τοῖς ῥηθησομένοις.
Ὁ μὲν Χαγάνος προσβαλὼν Ῥωμαίων τὰς φρουρίας
Ἦν δ' ὁ Χαγάνος βασιλεὺς Σκυθῶν τῶν προσαρκτίων,
Const. Man.

A perator, hominem in re militari præstantem, adoptatum filii loco, Cæsaris primum corona exornat: neque multo post coactis in unum plebe, Senatu, sacerdotibus, universis proceribus, quum multis & divinis omnes cohortationibus instruxisset, eidem Imperii sceptra vivus & superstes adhuc, nec halitum extremum ducens, tradidit. Sed enim exiguum ad tempus vita deinceps fruens somno mortis inexcitabili & omnibus communi sopitus est, ac sub exiguum saxum talis tantusque vir conditus. Quippe nec formoso, nec experienti natura parcit: sed omnes citra discrimen in sepulcra conjicit.

B Posteaquam Imperium Tiberius occepisset, statim prima (quod dicitur) linea demonstravit, minime vanam fuisse spem ejus, a quo adoptatus & præfectus rebus fuisset. *Tiberii laudes.* Nam munificæ Imperatrici Sophiæ beneficiis infinitis vicem rependit, & directis in subditos benignitatis rivis aureas venas affatim aperuit. Præterea fovendis & alendis ægrotis, senio confectis, pauperibus complures domos exstruxit, & destinavit. Primus etiam templi XL. Christi testium, præclara victoria potitorum, fundamenta jecit. Quum autem filias tantum duas haberet, earum alteri Mauricium matrimonio jungit, virum ad res gerendas

C acerrimum, natione Cappadocem: quumque nuptias puellæ celebraturus esset, sponsum ejus Cæsarem renunciat. Neque multo post morte immatura extinctus est. Eo mortuo, Mauricius Imperium occipit, quem virum Tiberius dignum judicaverat, qui regnaret. *MAURICIUS Imp.* Habebat Mauricius affinem Philippicum, suæ videlicet sororis maritum, virum generosum, audacem, in ductitandis copiis magnum, opibus locupletem, illustrem prudentia: qui non ita dudum relicta Roma veteri, Constantinopolim commigraverat. *De Philippico.* *Edit. Paris. pag. 72.*

Hunc victoriis claratum, Persi-

D cæque superbiæ domitorem, suspectum Mauricius habebat, tamquam Imperii rapiendi cupidum. Et erat obiter quædam suspicionis hujus causa, quod curiosi quidam homines, & divinandi periti, Mauricio nugas aniles proposuerant, futurum scilicet, ut vita pariter Imperioque spoliaretur a quodam, cujus a φ littera nomen occiperet. Hinc factum, ut Philippicus ille clarissimus, & magnus in præliis, medias in casses invidiæ delatus, cum veste splendida tristem commutaret, capitisque crines amitteret.

E Enimvero fallebantur mortalium animi, & oculi ratiocinationum in rebus futuris hallucinabantur. Vaticinii quidem hujus quis fuerit exitus, deinceps a nobis exponetur. Cæterum Chaganus, Scytharum septentrionalium rex, quum Romanorum castella invasisset, impetu primo quasdam munitas urbes cepisset, omnem Istro vicinam regio- *Chaganus Istro vicinas depopulatur.*

nem populatus fuisset, amnis ipsius flumina sanguine interfectorum tinxisset, suorum enses & hastas cruore abluisset: tandem magna captivorum multitudine coacta, quæ virorum ad ccIↄↄ cIↄ cIↄ contineret, ad Mauricium Romanorum Imperatorem mittit, utque captivos redimat hortatur. Verum neque Scythicæ crudelitatis extremus furor, neque barbari regis immanitas, neque luctus, ejulationes, lacrymæ captivorum flectere durum Imperatoris animum poterant, qui ab avaritia totus erat occupatus. Rursus ergo barbarissimus ille Chaganus, suis ad Mauricium missis, moderatius & æquius agi cum eo jubet, magna de pretio summa deducta. Quum autem Imperator aspidem imitans, aures obturaret, nec vocem eacantantium admittere vellet; excandescit (proh dolor) Chaganus pantheræ ac tigridis instar, morti tot homines addicit, tantam (heu) multitudinem gladiis interficit, totam regionis superficiem cadaveribus mortuorum operit, campos omnes sanguine cruentat, acervis hominum interfectorum ad pineis stipitis altitudinem constratos.

Mauricii delictum ex avaritia.

O aurum, tyranne crudelis, hominum persequutor, audacissime, fraudulente, arx malorum omnium, omnium malorum radix, castellum perniciei, vastator urbium, propugnaculorum eversor, murorum dilacerator, oppidorum oppugnator, ædium succussor, qualibus malis mortales divexas? Nulla res in hominum vita tecum in certamen descendere potest; nulla res terrena tecum potest in comparationem venire; durum emollis, mollem induras: linguam mutam solvis, loquacem comprimis; currendo valentem tardum efficis, ac vicissim de tardo volucrem; corda inflammas, & voluptate quadam demulces sensus illecebris inevitabilibus, ceu præstigiis quibusdam excantas; quum interim venustas illa tua non minus veneno suo, quam vipera noceat, leges & jura proculcas: verecundiam & pudorem abigis: sepulcra violas, parietes perforas; nihil non habes vænale: nihil non prodis. Nimirum frivolum quiddam est, ac fabula mera vulgo, quod dicitur, adamantem solum sanguine molliri. Quid enim esse te possit efficacius, etiam in saxis emolliendis? Enimvero de hoc satis. Quid deinceps subsequutum? Imperator de immensis illis hominum cædibus cognoscit, avaritiam ipse suam damnat, calamitatem acceptam expendit, miseriam tantam deplorat, animus pœnitudine gravissima percellitur. Hinc crebræ in oculis lacrymæ, gemitus ex intimo corde ducti, graves & cum vibicibus conjunctæ pectoris verberationes, ululatus, rugitus, ad Deum supplicationes, ne ad vitam sequuturam supplicia cumularet, sed heic lapsus sui pœnas exigeret. Hisce lamentis Deus flectitur, Imperatoris toto pectore supplicantis commiseratione tangitur, precibus ipsius annuit. Sed tamen inter innumerabiles copias Mauricio se per quietem spectandum exhibet, eumque sanguinario

Auri exsecratio.

Edit. Paris. pag. 73.

Mauricii pœnitentia.

Mauricii visum nocturnum.

A Καὶ πόλεις χειρωσάμενος ἀπύργους ἐξ ἐφόδου,
Καὶ πᾶσαν ἰστρογείτονα χώραν λεηλατήσας,
Καὶ δείξας αἱματόφυρτα τοῦ ποταμοῦ τὰ ῥεῖθρα,
Καὶ ξίφος πᾶν καὶ δόρυ πᾶν τοῖς φόνοις καταλούσας,
Τέλος πολὺ συναγαγὼν δορυαλώτων σμῆνος,
Εἰς δώδεκα ποσούμενον ὅλας χιλιαδείας,
Πέμπει πρὸς τὸν Μαυρίκιον τὸν κράτορα Ῥωμαίων,
Παραινῶν λυτρώσασθαι τοὺς αἰχμαλωτισμένους,
Καὶ χρήμασιν ἀλλάξασθαι τὸ πλῆθος προσαρίθμοις.
Ἀλλ᾽ οὐ κατέκαμψεν αὐτοῦ τὴν σκληρογνωμοσύνην,
Οὐ Σκυθικῆς ὠμότητος ἀπόνοια καὶ λύσσα,
Οὐκ ἀγελόθυμος ὁρμὴ Χαγάνου τοῦ βαρβάρου,
B Οὐ πένθος, οὐκ ὀλοφυρμός, οὐ δάκρυ τῶν ἁλόντων,
Δεσμὸν γὰρ εἶχον ἄρραγῆ τὴν φιλοχρηματίαν.
Καὶ πάλιν ὁ τριβάρβαρος ἐκεῖνος ὁ Χαγάνος
Ἐκπέμπει πρὸς Μαυρίκιον μετριωτέρους λόγους
Καθυφιεὶς καὶ τὸ ποσὸν κατάγων τῶν χρημάτων.
Ὡς δ᾽ οὖν ἀσπὶς ὁ βασιλεὺς τὰς ἀκοὰς συμβύων,
Οὐδ᾽ ἀνεχόμενος φωνῆς αἴειν ἐπᾳδόντων,
Θυμοῦται, φεῦ, ὡς πάρδαλις, ὡς τίγρις ὁ Χαγάνος,
Καταψηφίζεται πικρὸν τοσαυτανδρείας πότμον,
Θερίζει, φεῦ, τοῖς ξίφεσι τὸ σμῆνος τὸ τοσοῦτον,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς τοῖς αἵμασι καλύπτει.
C Τὰς πεδιάδας τὰς ἐκεῖ δεικνύσι λυθροφύρτους,
Κατασωρεύσας ὡς κορμοὺς πιτύας νεκρῶν σωρείας.
Χρυσὲ διῶκτα, τύραννε, πάντολμε, δολοπλόκε,
Πάντων κακῶν ἀκρόπολις, πάντων κακῶν ἡ ῥίζα,
Ἑλέπολις, ῥιψάπαλξις, σπαράκτρια τειχέων,
Πόλεων τειχοσείστρια, τινάκτρια δωμάτων,
Οἵοις κακοῖς τοὺς γηγενεῖς κακοποιεῖς καὶ τρύχεις.
Οὐδὲν ἀνθαμιλλᾶταί σοι πραγμάτων τῶν ἐν βίῳ.
Οὐδὲν ἀντιπαρισάζει σοι πάντων τῶν ἐπιγείων.
Μαλθάσσεις τὸ ἀμάλακτον, τὸ μαλακὸν σκληρύνεις.
Γλῶσσαν ἀνοίγεις ἄφωνον, λάλον ἐπιστομίζεις.
Ποιεῖς βραδὺν τὸν δρομικόν, πτηνόπουν τὸν ἀργόπουν.
Πυῤῥάζεις μὲν καὶ θέλγητρον ἐπάγεις ταῖς καρδίαις.
D Καὶ γοητεύεις ἴυγξιν ἀφύκτοις τὰς αἰσθήσεις,
Ἀλλά σου τὸ καλλίχροον ὡς ἔχιδνα φαρμάσσει.
Θεσμοὺς καὶ νόμους συμπατεῖς καὶ τὴν αἰδῶ διώκεις.
Τυμβωρυχεῖς, τοιχωρυχεῖς, ἀπεμπολεῖς, προδίδως,
Λῆρος τὸ κομψευόμενον, ὡς ἔοικε, καὶ μῦθος.
Ὡς ἄρα τὸν ἀδάμαντα μόνον αἷμα μαλθάσσει.
Τί γάρ σου δραστικώτερον καὶ λίθους ἀπαλύνειν;
Τί δὲ τὸ ὑπερίσχυρον ἰσχύν σου ἐκφράζει;
Ὧδε μὲν ταῦτα εἴρηταί μοι, τὰ δ᾽ ἑξῆς ὁποῖα;
Τὸν φόνον τὸν μυρίανδρον ὁ βασιλεὺς μανθάνει,
Καταγινώσκει τὰς αὐτοῦ φαύλης σμικρολογίας,
Λογίζεται τὴν συμφοράν, τὸ πάθος ἀναστένει,
Καὶ μεταμέλῳ τὴν ψυχὴν πλήττεται βαρυτάτῳ.
Ἐντεῦθεν δάκρυον αὐτῷ συχνὸν ἐκ τῶν ὀμμάτων,
E Καὶ στεναγμοὶ βαρύστονοι καρδίας ἀπὸ μέσης,
Καὶ πάταγος βαρύδουπος τὰ στέρνα μωλωπίζει.
Ὀλολυγμοί, καὶ βρυχηθμοί, καὶ πρὸς Θεὸν ἐντεύξεις,
Μὴ πρὸς τὸ μέλλον τὰς ποινὰς αὐτῷ θησαυρισθῆναι,
Ἐνταῦθα δὲ τοῦ πταίσματος τὰς δίκας εἰσπραχθῆναι.
Κάμπτεται τούτοις ὁ Θεὸς τοῖς γόοις, ἐπικλᾶται,
Οἰκτείρει λιταζόμενον ἀθύμως τὸν κρατοῦντα,
Καὶ πρὸς τὴν αἴτησιν αὐτοῦ ταχέως ἐπινεύει.
Σὺν ἀναριθμήτοις δὲ στρατοῖς ὀπτάνεται κατ᾽ ὄναρ,
Καὶ τῷ Φωκᾷ τῷ φονικῷ κελεύει παραδοθῆναι.

Ἦν τοῦτο, καὶ μικρότατος ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου
Ὁ κάκιστος ἐφίσταται Φωκᾶς τοῖς βασιλείοις,
Ἐξαιτησόμενός τινα παρὰ τοῦ βασιλέως.
Καὶ μαστιχθεὶς καὶ διωχθεὶς ἐφ' οἷς ἀπεφλυάρει
Ἀνθυποστρέφει, φαίνεται λοχάρχαις, φαλαγγάρχαις,
Πνέων μανίας καὶ θυμοῦ, καὶ λόγους ἀποπτύων
Φλεγμαίνοντας ἀποπέμποντας ὀσμὴν ἀπαιδευσίας.
Καὶ λύσσαν ἐρευγόμενος κυνὸς ὑλακομώρου
Δυσπαθεῖ τὸ στράτευμα ψευσθὲν τῶν ἠλπισμένων.
Καὶ συνελθόντες εἰς ταυτὸ στρατάρχαι, κλιματάρχαι,
Κράτορα, φεῦ, τὸν λωποδύτην κέρβερον καθιστῶσιν,
Ἄνδρα θηριώδη, βαρύθυμον, φονέα, ὁρμητίαν.
Ὡς δ' ἔμαθε Μαυρίκιος καὶ τὴν ἀποστασίαν,
Καὶ τὸν ἀλάστορα Φωκᾶν, φεῦ, κρατοῦντα Ῥωμαίων,
Ὥρμησε μὲν ἐκφυγεῖν, κλέψαι τὴν σωτηρίαν,
Ἀλῦξαι δ' ἵνα ἐξίσχυσε τὰς πανσθενοῦς παλάμας.
Τὸν γὰρ κρατῆρα τῆς ὀργῆς καὶ τῆς δικαίας ψήφου
Ἔμελλον ἄκρατον πιεῖν ἄχρι καὶ τοῦ τρυγίου.
Τοίνυν ἁλίσκεται φυγὼν ἅμα τῇ βασιλίδι,
Καὶ τοῖς φυεῖσιν ἐπ' αὐτῷ πορφυροφύτοις κλάδοις.
Ὁ δὲ θεομισέστατος ἀνθρωποφόντης δράκων
Πάντας ὁμοῦ συναγαγὼν ἐπ' ὄψει Μαυρικίου
Καρατομεῖ θηριωδῶς τὰ πρῶτα μὲν τοὺς παῖδας
Τοὺς ἐν ἀκμῇ, τοὺς νεογνούς, εἶτα τὴν βασιλίδα.
Καὶ μετ' αὐτῆς Μαυρίκιον. τῆς ἀνοχῆς σου Λόγε.
Εἰς τοῦτο μὲν ἀπέβησαν αἱ φληναφοτερθρεῖαι,
Καὶ τὰ χρησμοθεσπίσματα τῶν περιεργολογούντων,
Χρόνους ἐφ' ὅλους εἴκοσι κρατήσαντα Ῥωμαίων.
Ὡς δ' ἐπελάβετο Φωκᾶς τοῦ κράτους καὶ τῶν σκήπτρων,
Εὐθὺς ἐκ πρώτης, ὥς φασι, βαλβῖδος παραγυμνοῖ
Τὸν θῆρα τὸν πικρόθυμον τὸν ἔνδον κεκρυμμένον.
Ἦν γὰρ τὸν τρόπον φονικός, ὑγρόβιος, λυσσώδης,
Ἀκροποτής, πάροινος, ἀκρόχολος, οἰνόφλυξ.
Ἐντεῦθεν αἵματα ῥοφεῖν ὥσπερ βαρύβρωμος λέων,
Καὶ σάρκας βρωματίζεσθαι ῥυπαρῶν ἀνθρώπων,
Πόσιν ἐνόμιζε τερπνὴν νέκταρος γλυκυτέραν.
Οὕτως Ναρσῆν τὸν στρατηγὸν τὸ τῶν Ῥωμαίων θαῦμα
Πυρὸς τροφὴν πεποίηκε, ἔα, τὸ τῆς παροιμίας,
Νεάνιν καλλιπρόσωπον ἐστέρησεν ὀμμάτων.
Τηλίκον ἄνδρα στρατηγὸν Ῥωμαίους ζημιώσας,
Καὶ μέρος καίριον τεμὼν ἐκ τῆς ὁλομελείας
Τὸ κάλλιστον ὁ κάκιστος ἀνθράκωσε καμίνῳ,
Τὸν καὶ ζωῆς ἐπάξιον εἰ δυνατὸν ἀλύτου
Ὁ τετραμυρίων ἄξιος πότμων πικροθανάτων.
Ἀλλὰ γὰρ ἤλγησεν ἡ γῆ λιμνάζομένη φόνοις,
Καὶ λυθροστάλακτος αὐτοῖς καθ' ὥραν γινομένη
Γοὰς ἐξώρυξεν οἰκτρὰς ἐκ στόματος ἀλάλου,
Καὶ τῆς τιγροπαρδάλεως κατεῖπε τῆς λυσσώδους.
Ἤνοιξε βλέφαρα Θεός, ἔβλεψε τὴν κακίαν,
Καὶ κατοικτείρων τὰς σφαγὰς τῶν κρεωκοπουμένων,
Τὴν δίκην ἐψηφίσατο τὴν τῆς ἀντιπαθείας.
Τῶν γὰρ ἐν τέλει καὶ λαμπρῶν τινὲς καὶ τῆς συγκλήτου,
Ὡς ἄρνας βλέποντες πικρῶς ἀνθρώπους θυομένους,
Δημιουμένους ἀπηνῶς, οἰκτρῶς σπαρασσομένους,

A Phocæ tradi jubet. Non magno temporis interjecto spatio sceleratissimus ille Phocas e castris advenit, quædam ab Imperatore commilitonibus suis exoratus. Quumque flagris cæsus & ejectus e regia foret ob ea, quæ importune deblaterasset: in castra revertitur, cohortium phalangumque ductores adit, meram spirans insaniam, plena iracundiæ verba exspuens, quæque meram stoliditatem & imperitiam redolerent, latrantis denique canis in morem nil nisi rabiem eructans. Quinetiam miseriam exercitus amplificat, spe sua frustrati. Quapropter in unum coacti copiarum & provinciarum duces, furiosum hunc Cerberum (proh impium facinus) Imperatorem declarant, sceleratum inquam B latronem, iracundum, sanguinarium, quævis ad flagitia promptum. Mauricius ubi de militum defectione certior factus esset, ac pestem illam communem Phocam Imperatorem renunciatum esse didicisset; conabatur ille quidem fuga saluti suæ consulere, verum de manibus illis omnipotentibus elabi nullo modo poterat. Nam decretum erat, ut iræ justique judicii craterem ad ipsas usque fæces exhauriret. Quapropter in fuga cum Imperatrice, ac natis in Imperio liberis capitur. Deinde invisissimus ille Deo, cruentusque draco, cunctis in conspectu Mauricii collectis, primo quidem liberis tam adultis, quam ju- C nioribus, capita præcidi jubet; hinc Imperatricem, ad extremum Mauricium interficit. O quanta patientia tua est, filii Dei sermo. Atque hic fuit exitus illarum præstigiarum & vaticiniorum, quæ ab hominibus curiosas nimium ertes tractantibus profecta fuerant. Posteaquam Phocas Imperium occupasset, a primis (quod ajunt) carceribus belluam acerbam, intra ipsum abditam, ostentabat. Nam moribus & indole sanguinaria præditus erat, humida vita gaudens, furiosus, temulentus, in vino immodestus, iracundus, ebriosus. Hinc fiebat, ut in morem feri leonis D sanguinem sorberet, ac opulentorum hominum carnibus vesci pro suavi potione duceret, ipsoque nectare dulciori. Narsem illum copiarum, qui miraculum Romanorum erat, igni concremavit: atque hoc facto, juvenculam (ceu dici proverbio solet) eleganti vultu præditam oculis privavit. Proh qualem hoc viro extincto ducem Romanis ademit. Nimirum e tota membrorum serie membrum longe utilissimum exsecuit, ac vir sceleratissimus optimum, infinitas acerbissimasque mortes commeritus, perpetua (si fieri posset) vitæ dignum in carbones ac favillam redegit. Enim- E vero tellus ipsa cædibus restagnans mœrebat, & sanguinis stillicidio conspersa singulis horis, hominem intuita, voces plane miserabiles ex ore mutuo proferebat, & tigropardalim furentem accusabat. Quapropter oculos Deus aperuit, & hominis improbitate perspecta, miseratus eorum mactationes, qui dilaniabantur, tale supplicium ei destinavit: ut quæ ipse designasset, ea vicissim ab aliis perpetraretur. Itaque proceres, & illustres, ac Senatorii quidam ordinis viri, quum homines agnorum instar miserrime jugulari, proscribi crudeliter, miserandum in modum lacerari cernerent,

Seditionis Phocæ initium.

Edit. Paris. pag. 74.

Mauricius cum suis capitur & interficitur.

Phocas Imp.

Narses exustus a Phoca.

Contra Phocam conspiratio.

Edit. Paris. pag. 75.

ignemque hunc adeo cum flammis illustres domos in cineres redigentibus latissime serpere, immanem denique belluam cædibus quidem crudeliter pasci, non tamen exsatiari, sed magis etiam sitire: de semetipsis angi occipiunt, imminentia pericula formidant, Heraclio duci Aphricæ per litteras significant, classem validam instrueret, eique filium Heraclium contra sceleratum Imperatorem præficeret. His cognitis Heraclius, ad bellum sese comparat. Jamque classia occupato mari, recta celeriterque Byzantium contendebat. Eo motu Phocas intellecto, vicissim & ipse militum copias instruit, hostibusque velocissimam classem opponendam comparat. Verum ipse Deus, & ipsum mare bellum adversus tyrannum gerebant. quumque facinorosissimus homo manum cum hoste conseruisset, acerrimo prælio vincitur, pudore afficitur, persequentibus adversariis, tandem vivus capitur. Oblatus Heraclio, æquissimo jure trucidatur, quum prius variis probris affectus fuisset. Sic violentes morte cruentam animam efflavit illa totum mundum absorbere conata voracitas, gula cuncta glutiens, minister mortis, amicus Dirarum. Mox autem Heraclius rerum potiri cœpit, cui patria quidem erat Cappadocum illa felicissima regio, generis autem origo ab illustribus viris, amplaque fortuna florentibus. Rei militaris peritissimus erat, fortis, leonino præditus animo, laborum tolerantissimus, manu promptus, robustus. Constantinum filium minime degenerem ex conjuge prima suscepit, qua rebus humanis exempta, Martinam ad vitæ societatem adscivit. Erat hæc Imperatori ex avunculo consobrina, de qua natus est ei filius Heraclonas. Heraclius ipse deinceps ab hominibus improbis circumventus, eorum decretis & erroribus adsensus est, qui unam in Christo voluntatem esse nugati sunt. Id temporis Chosroes arrogantissimus rex Persarum, Asia tota direpta spoliataque, pervenit ad ipsum usque Byzantium, copias sane superbas & insolentes secum ducens, nimirum loricatos, sagittarios, hastatos, aliosque pugnandi peritos, de quavis natione bellicosa collectos, de Medis, Chaldæis, Assyriis, Persis, Bactrianis, Parthyeis: qui omnes galeis utebantur aureis, eleganter instructi, pharetris muniti, generosis equis insidentes, quos auræ phaleræ contegebant. Quum ergo videret Imperator, fieri nullo modo posse, ut prælium cum exercitibus Chosrois committeretur, qui tantum non arenam multitudine superabant: consilium efficax & sagacitatis plenum capit. Virgini quidem Dei matri Byzantinam urbem, cum filio populoque, committit: ipse vero ab urbe profectus, coactisque copiis tam mari, quam terra, levis & gravis armaturæ militibus, equitibus, statariis, scutatis, ad Persicos fines contendit, castellis munitis copias adhibet, urbes evertit, universam Persarum ditionem diripit: perquam sapienter hostem a Byzantio cogitans abstrahere, & copias ejus a se invicem divellere. Itaque Persicarum urbium segetes demetebantur, igne vastaban-

Exitus Phocæ.

Heraclius Imp.

Heraclius Monothelita factus.

Chosroes Asiam depredatur.

Heracli præclarum consilium, & res feliciter gestæ.

pag. 76.

A Καὶ πῦρ ὑφέρπον πανταχοῦ, καὶ φλόγα ὑψουμένην,
Ἀποτεφροῦντος τὰ λαμπρὰ τῶν οἰκοδομημάτων,
Καὶ θῆρα τὸν ὠμόθυμον πίνοντα μὲν τοὺς φόνους,
Ὅμως μὴ κορεννύμενον ἀλλὰ διψῶντα πλέον,
Ἀγωνιῶσιν ὑπὲρ σφῶν, κινδύνους ὑφορῶνται,
Τῷ στρατηγῷ τῆς Ἀφρικῆς γράφουσιν Ἡρακλείῳ
Στόλον κροτῆσαι δύσμαχον σκαφῶν θαλασσοπλόων,
Καὶ προβαλέσθαι στρατηγὸν ναύαρχον καὶ στολάρχην
Τὸν παῖδα τὸν Ἡράκλειον κατὰ τοῦ παρανόμου.
Ἤκουσε ταῦθ᾽ Ἡράκλειος, εἰς μάχην ἠρεθίσθη,
Καὶ στόλος ὑγροκέλευθος τὴν θάλασσαν ἐπλήρου,
Καὶ πλοῦς ἐγένετο ταχὺς ἐπὶ τὴν Βυζαντίδα.
Μανθάνει ταῦτα καὶ Φωκᾶς, στρατὸν ἀντοπλίζει,
B Καὶ στόλον ἀνεμόπτερον ἀντίπλουν ἑτοιμάζει.
Ἀλλ᾽ ἐπολέμει καὶ Θεὸς καὶ πόντος τῷ τυράννῳ,
Καὶ συμβαλὼν ὁ κάκιστος ἡττᾶται κατὰ κράτος.
Αἰσχύνεται, διώκεται, ζωγρεῖται πλευταῖον.
Ὃν καὶ λαβὼν Ἡράκλειος ἐνδίκως κατασφάττει,
Ὀνειδισμοῖς πολλοῖς βέλεσι πρότερον κατατρώσας.
Οὕτω ψυχὴν τὴν φονικὴν ἐξέρρηξε βιαίως
Ἡ βύβρωσις, ἡ κοσμικὴ φάρυγξ, ὁ παντοφάγος,
Ὁ τοῦ θανάτου πρόπολος, ὁ φίλος Ἐριννύων,
Ἐφ᾽ ὅλοις ἔτεσιν ὀκτὼ βιώσας τυραννήσας,
Καὶ γέγονε βρωματισμὸς ὀρνέων σαρκοβόρων.
Εὐθὺς δὲ προσεγέλασε τὸ κράτος Ἡρακλείῳ.
Τούτῳ πατρὶς Καππαδοκῶν ἡ τρισευδαίμων χώρα,
C Καὶ γένος τῶν ἐπιφανῶν καὶ τῶν κομώντων πλούτῳ.
Ἦν δὲ στρατηγικώτατος, ἄλκιμος, θυμολέων,
Ὁπλίτης καρτερώτατος, ὀξύχειρ, βριαρόχειρ.
Υἱὸν δὲ σχὼν ἐκ ἀγεννοῦς τελέωμα Κωνσταντῖνον,
Ἐπείπερ ἡ βασίλισσα κατέλιπε τὸν βίον.
Μαρτῖνα προσηρμόσατο πρὸς λέχους κοινωνίαν.
Ἦν δὲ Μαρτῖνα βασιλεῖ μητρόθεν ἀδελφόπαις,
Ἐξ ἧς υἱὸς Ἡρακλωνᾶς γέγονεν Ἡρακλείῳ,
Ὃς ὕστερον ἀπατηθεὶς ἀνθρώποις κακοτρόποις
Τοῖς δόγμασιν ὑπένευσε καὶ ταῖς φρενοβλαβείαις
Τῶν ἐν Χριστῷ τὴν θέλησιν μίαν φλυαρησάντων.
Τότε Χοσρόης ὁ Περσῶν ὑπέραυχος δυνάστης,
Τὴν πᾶσαν λῃσάμενος Ἀσίαν καὶ σκυλεύσας,
D Ἕως αὐτῆς τῆς εὐκλεοῦς ἤλασε Βυζαντίδος
Ὑπέροφρυς τὸ στράτευμα καὶ σοβαρόφρον ἄγων,
Καταφράκτους τοῖς θώραξι, βρίμους ἐν τοξαλκίαις,
Δορατοφόρους αἰχμητὰς, δυσμάχους λογχοφόρους,
Καὶ γένος πᾶν ἀρεϊκὸν ἐκ Μήδων, ἐκ Χαλδαίων,
Ἐξ Ἀσσυρίων, ἐκ Περσῶν, Βακτρίους, Παρθυαίους,
Χρυσοπήληκας, ἁβροὺς, πάντας φαρετροφόρους,
Μυκτηροκόμπους βρέμοντας ἵππους χρυσοφαλάρους.
Ὡς οὖν ἑώρα βασιλεὺς ἀμήχανον συμμίξαι
Χοσρόου τοῖς στρατεύμασιν, ὑπὲρ τὴν ψάμμον ἦσαν,
Βουλεύεταί τι δραστικὸν καὶ πλῆρες ἀγχινοίας.
Τῇ κόρῃ τῇ θεόπαιδι τὴν πόλιν ἐπιτρέπει,
Καὶ τὸν υἱὸν, καὶ τὸν λαὸν, αὐτὸς δ᾽ ἐντεῦθεν ἄρας
Ψιλοὺς ἐνόπλους ἱππικοὺς ὁπλίτας σακεσφόρους
E Εἰς γῆν εἰσβάλλει Περσικὴν, προσβάλλει καὶ φρουρίοις
Καρτεροτείχοις ἐρυμνοῖς εὐπύργοις στερροπύργοις,
Φθείρει, πορθεῖ, λεηλατεῖ πᾶσαν γῆν ὑπὸ Πέρσας,
Ἄγαν σοφῶς τεχνώμενος μεθέλκειν Βυζαντόθεν
Κἀντεῦθεν ἀντιπερισπᾶν τὰς Χοσρόου δυνάμεις.
Πόλεων γοῦν τῶν Περσικῶν ἐκείροντο τὰ κάλλη,
Ἀγροὶ πυρὸς ἐγίνοντο δαπάνη πολυξύλου,

Ἠνδραποδίζοντο πικρῶς ὑπέρακμοι πρεσβῦται,
Γυναῖκες καλλιπλόκαμοι, κορίσκαι, γηραλέαι,
Καὶ παῖδες ὑπαγκάλιοι, γαλακτοτρόφα βρέφη,
Ἐλύετο τοῖς αἵμασιν ἡ τῶν Ῥωμαίων σπάθα,
Ἡρπάζοντο βοσκήματα, μητέρες ἠτεκνοῦντο,
Καὶ στόνος κατελάμβανε τὴν Περσικὴν καὶ γόος,
Πτηνὴ γὰρ ἐκδικήσεως ἐπέτρεχε ῥομφαία,
Καὶ πάσας κατεβόσκετο σπάθη θυμοῦ τὰς πόλεις.
Ἀκούει ταῦτα βασιλεὺς Περσῶν ὁ φρυακτίας,
Καὶ τὰ γινόμενα μαθὼν ἀπαίρει Βυζαντόθεν.
Προῆγε μὲν Ἡράκλειος εἰς μέσην τὴν Περσίδα,
Ὁ δὲ Περσάρχης πρὸς αὐτὸν ἤλαυνεν ὀπισθόπους.
Καὶ γενομένης ὑπ' αὐτῶν καρτερομάχου μάχης,
Καὶ προσβαλόντων φρικωδῶς ἀλλήλοις τῶν στρατευμάτων,
Νεκροὶ μὲν ἑκατέρωθεν ἐγένοντο μυρίοι,
Πλὴν ὅμως καθυπέρτερα τὰ τῶν Ῥωμαίων ἦσαν.
Ἔβλεψε τότε καὶ Περσὶς ἐκ Βυζαντίου σπάθην
Θερισικὴν ἀμφίτομον, δρεπάνην πετομένην,
Καὶ πόλεις ἀφανίζουσαν, καὶ τοὺς ἀγροὺς πορθοῦσαν.
Καὶ πάλιν ἄλλο συνετὸν ὁ βασιλεὺς τεχνᾶται,
Ἦν γὰρ ἐμπειροπόλεμος εὐμήχανος στρατάρχης.
Μικρὸν ὑπολειπόμενος τὸν δρόμον ὑποπόμπει,
Καὶ Περσικοῦ στρατεύματος σὺν ἅμα τῷ Χοσρόῃ
Ὑπερδραμόντος, καὶ στρατὸν Ῥωμαίων παρελθόντος,
Αὐτὸς ἐκείνοις φεύγουσιν εἵπετο κατὰ νώτου,
Καὶ μυριάκις συμπλακεὶς ἀντωπίοις μάχαις,
Καὶ τοὺς ὀστοῦς τοὺς τῶν Περσῶν τῷ ξίφει καταθρύψας
Τὸν βάρβαρον οὐκ ἔληγε διώκων καὶ συμπνίγων,
Ἕως αὐτοῦ τὸ πρόσγενες, καὶ τῶν Περσῶν οἱ κρείττους,
Καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ φίλιον, καὶ πάντες φαλαγγάρχαι,
Καὶ παῖς αὐτοῦ πρωτόσπορος πρωτόφυτος Σιρόης,
Τὸν ἐναγῆ καὶ βδελυρὸν Χοσρόην μυσαχθέντες
Δεσμοῖς στερροῖς συσφίγγουσι πολυχανδῆ ὡς κῆτος,
Ὡς λέοντα βαρύθυμον, ὡς πάρδαλιν ἀγρίαν,
Καὶ τῷ λιμῷ πιέζουσι, καὶ τέλος θανατοῦσιν.
Ἐν ἑξαμέτρῳ τοιγαροῦν ἡλίου περιδρόμῳ
Τὴν Περσικὴν καὶ Μηδικὴν Ἡράκλειος ἐκτρίψας
Καλλίνικος ἀνέζευξεν ἐπὶ τὴν Βυζαντίδα.
Καὶ ταῦτα μὲν ἐνιαυτοῖς ἀπέβησαν ὑστέροις,
Ἀλλ' ἔτι διατρίβοντος ἐν Πέρσαις Ἡρακλείου,
Τοῦ δὲ Περσῶν στρατεύματος ἀντιπολιορκοῦντος,
Καὶ χαίνοντος καταπιεῖν τὴν πόλιν τὴν ὀλβίαν,
Ἄλλος τραχὺς βαρύθυμος μυελοκύμων κλύδων
Ἀντεπηγέρθη φοβερὸς, βαρύθυμος ὡς λέων,
Καὶ κατακλύζειν ἀπειλῶν τὴν τηλικαύτην σκάφην.
Ταῖς Περσικαῖς γὰρ Σκυθικαὶ δυνάμεις συνδραμοῦσαι.
Καὶ φάλαγγες ἰσόψαμμοι θηριωδῶν Ἀβάρων,
Ὡς χείμαρροι βαρύδουποι σὺν ψόφοις συρραγεῖσαι
Καθάπερ εἰς μισγάγκειαν τὴν πόλιν ἐπερρόθουν.
Οἱ Πέρσαι τὰς παρεμβολὰς εἶχον ἀντικρυτίους,
Καὶ μέχρι γὰρ Δαμάλεως καὶ τῶν Καλχηδονίων,
Αἱ σφῶν δυνάμεις κέχυντο βαρύθρουν λαλαγοῦσαι.
Ἄβαρες πρὸς τοῖς τείχεσιν ἐφίδρευον, καὶ Σκύθαι,
Καὶ πᾶν δεινὸν καὶ πᾶν στυγνὸν ἐφαίνετο προομμάτων.
Ἐκεῖθεν ἦχει φοβερὸν ἡ Σκυθοτρόφος Σκύλλα,
Ἐντεῦθεν τῆς Χαρύβδεως ἐκέχηνε τὸ στόμα,
Καὶ μέσον ἐχειμάζετο τῆς πόλεως τὸ σκάφος.
Καὶ πανταχόθεν κίνδυνος, καὶ πανταχόθεν σάλος.
Ὁ δὲ καιρὸς, ὡς ἔοικε, φιλοστρατῶν ὁ τότε

A tur agri, peracerbe rapiebantur in servitutem ætate provectiores, ancillæ, mulieres formosæ, puellæ, vetulæ, infantes, qui ulnis gestabantur & adhuc lactebant, gladii Romanorum in sanguine abluebantur, diripiebantur pecudes, matres liberis orbabantur: totam denique Persiam lamentationes & ploratus occupabant. Quippe volucris gladius ultionis advenerat, & iracundus ensis urbes universas depascebatur. Audit hæc superbus ille rex Persarum, mox obsidionem Byzantii solvit. Interea mediam in Persidem suis cum copiis Heraclius penetrat. Eum a tergo consectabatur Persarum princeps.

B Quumque prælium acre commissum inter utrosque foret, immensa quidem utrinque multitudo mortalium cecidit, victoria tamen penes Romanos stetit. Vidit id temporis etiam Persarum regio Byzantium gladium secandi non ignarum, ancipitem, falci volanti consimilem, urbes abolentem, agros vastantem. Rursus Imperator aliud quiddam prudenter molitur, quippe gerendi belli peritus, & dux copiarum industrius ac ingeniosus. Progressionis impetu nonnihil remisso, a tergo manebat; quumque Persicus exercitus una cum Chosroe pleno cursu Romanorum copias preteriisset, ipse fu-

Heraclius in mediam Persidem progreditur.

Aliud Heraclii stratagema.

C gientes a tergo consectabatur, & præliis adversis hostem sæpissime adortus, magnaque multitudine cæsa, segem barbarum persequi ac premere non desinebat: donec tandem ejus consanguinei, Persarum optimates, amici regii, copiarum duces universi, cum primogenito filio Siroem, detestandum illum & exsecrabilem Chosroem abominati, in vincula conjicerent, ceu cetum quemdam capacissimum, ceu leonem iracundum, ceu pantheram immanem: ubi fame pressus, vivendi finem fecit. Itaque sexennio toto in exscindendis Persarum Medorumque regionibus exacto, victoriosus Imperator Byzantium reversus est. Sed hæc annis sequenti-

D bus acciderunt. Quum autem Heraclius adhuc in Persia commoraretur & Persarum exercitus urbem Byzantinam sic obsideret, ut ei devorandæ prorsus inhiaret: alia quædam gravis tempestas excita est, quæ & ipsi navem illam se demersuram minitaretur. Etenim ad exercitus Persicos etiam copiæ Scytharum accedentes, arenisque pares, immanissimorum Avarum phalanges torrentium in morem eruptione simul facta, versus urbem, ceu cavam quamdam vallem, ingenti cum strepitu ferebantur. Persæ castrametabantur ex adverso urbis, ad Damalim ac Chalcedonem usque diffusis eorum agminibus, quæ quidem sonum

Edit. Paris. pag. 77.

Scythæ & Avares eodem tempore cum Persis Byzantium obsident.

E horrendum edebant. Avares & Scythæ sub ipsis mœnibus hærebant. Nulla non tristis & horrenda sese facies oculis ostentabat. Ab una parte terribiliter Scythica Scylla strepebat, ab altera Charybdis os patulum conspiciebatur: in harum medio scapha urbis magna tempestate jactabatur, cui nulla non ex parte periculum procellis imminebat. Quum denique tempus illud (uti quidem

Miser Byzantii status.

videtur) in hoc tota virium contentione incumberet, ne quod aliud malum apud homines calamitate illius ætatis majus extaret: cunctas etiam Tauro vicinas nationes concitavit, quas locustarum infinitate non abs re quis comparaverit. Etenim Tauroscytharum immanium principes compactis scaphis, & innumerabili multitudine in eas imposita, lintribus ex uno ligno factis universum mare cooperibant. Hoc modo plagæ variæ de plurimis locis existebant, & ab omni parte res urbis Imperatricis in angustum cogebantur. Persa consimilis erat pungenti scorpio, Scytharum ferox natio virulentæ viperæ, Tauroscytharum gens locustæ, quæ & pedes incedit, & volat. Tot & talibus ærumnis urbs laborabat, & in his omnibus malis auxilii nihil apparebat. Sed enim propugnabat eam manus potentissima, robustumque brachium illam defendebat. Itaque ventus ingens commotus, tempestates & aquarum vertices excitavit, totamque classem illam immensam adobruit. Videre tum erat instar plumbi sub aquas marinas demergi eos, qui antea levi motu semitas illas humidas naviglis peragrabant: non aliter, atque olim superbi Pharaonis satellitibus accidit. Hinc jam Romani, prius terrore nimio perculsi, extra urbem semet effundebant, & intra muros quosdam conclusis hostibus, ita tractabant natos in rupibus barbaros, ut locustas Seleucides solent, ut ibes illæ volatiles agere cum serpentibus consuevere. Simul triumphale carmen cum hymnis concinebant, & convenientes odas divæ Ductrici velut immolabant. Ita gigas immenso robore salutem suam non tuetur, nec princeps potentis populi viribus se defendit, Nam si Deus ædium fundamenta non jecerit, si valido septo domos non obduxerit: omnes artis machinationes atque labores inutiles sunt. Atque hunc sane Romani tam felicem obsidionis eventum habuere. Secundum hæc coacto a natura Heraclio, ut corporis pulverem terræ, quæ mutuum dederat, restitueret: Constantinus ejus filius Imperium accepit, & exiguum ad tempus eo potitus, mortem immaturam obiit, nullo, neque verbo, neque facto memorabili ad posteros transmisso. Perhibent autem venenum ei propinatum fuisse a Martina noverca, & Pyrrho, Byzantino pontifice, qui pestilens erat homo, & impius, veneficus, præstigiator. Quum ergo vitam hanc terrenam Constantinus reliquisset, Martina Imperium ad se astu traducit, & ad Heraclonam filium: sed eo non diu frui potuit. Nam quum vix illud a limine quasi salutare potuissent, divinæ vindictæ poculum hausere, nihil aliud lucri ex Imperio nacti, quam quod improbos se declaraverint. Itaque naribus Heraclonas amissis, Martina lingua, solum vertere jussi sunt. Post eos Imperium Constanti redditur, ejus Constantini filio, qui non ita pridem regnaverat. Hinc inde ab initio radices in corde malas fovens illius impiæ sectæ, vel furosis potius eorum,

Tauroscythæ Romanos invadunt.

Divinum auxilium.

Tauroscytharum exitium.

Edit. Paris. pag. 78.

Constantinus III. Heraclii filius Imp.

Martina & Heraclonas Imp.

Constans II. Heraclii N. Imp.

A Ἄλλο μηδὲν παραλιπεῖν μεῖζον κακὸν ἀνθρώποις
Καὶ πᾶσαν περικαύσειεν ἤγειρεν ἐθναρχίαν,
Ἀκρίδα μυριόπτερον ὥσπερ τις ἂν εἰσόχως.
Καὶ γάρ τοι συμπηξάμενοι θαλαττοπόρα σκάφη
Ταυροσκυθῶν οἱ φύλαρχοι τῶν ἀγριοκαρδίων,
Καὶ πλῆθος ἀπειράριθμον τοῖς σκάφεσιν ἐνθέντες,
Ἐπῆσαν καλύπτοντες τὰ νῶτα τῆς θαλάσσης
Τοῖς λεμβαδίοις τοῖς πυκνοῖς τοῖς αὐτοξυλοπλόοις.
Τούτων αἱ μάστιγες πολλαὶ μυριαχόθεν ἦσαν,
Καὶ πανταχόθεν πράγματα στενὰ τῇ βασιλίδι.
Ἦν ὁ μὲν Πέρσης ὡς πικρὸς σκορπίος κεντροφόρος,
Ὡς δ' ἔχιδνα φαρμάκτειρα Σκυθῶν θυμοπλημία,
Ἀκρὶς ὁ Ταυροσκύθης δὲ πεζόπτερος πτηνόπους.
B Τόσοις κακοῖς ἐπάλαιε τὸ Βυζαντίων ἄστυ,
Πάντοθεν δ' ἦν ἀμήχανα τὰ τῆς ἐπικουρίας.
Ἀλλ' ὑπερήσπιζεν αὐτοῦ μεγασθενὴς βραχίων,
Ἀλλ' ἦν ὑπέρμαχος αὐτοῦ παλάμη κραταιόχειρ.
Καὶ τοίνυν ἐξεφύσησεν ἄνεμος ἀγριόπνους,
Καὶ κλύδωνας ἐξήγειρε καὶ στρόφους πολυστρόφους,
Καὶ πᾶσαν κατεπόντισεν ἄπλετον στολαρχίαν.
Ἔδυσαν ὡσεὶ μόλιβδος εἰς ἅλμην θαλαττίαν
Οἱ κούφως ἐπιπλέοντες ὑγροκελεύθους τρίβους,
Ὡς πρὶν σοβαροπρόσωποι τοῦ Φαραὼ τριστάται.
Ἐντεῦθεν ἐξεχύθησαν οἱ πρὶν πεφοβημένοι
Ῥωμαῖοι, καὶ τοῖς τείχεσιν αὐτοὺς συγκεκλεικότες
Ὡς Σελευκίδες ὤφθησαν ταῖς πετραίαις ἀκρίσιν.
C Ὡς ἴβεις δὲ πτηνόεσσαι τοῖς ὄφεσιν ὑπῆρξαν,
Καὶ μέλος ἐπινίκιον ἠλάλαξαν ὑμνοῦντες,
Καὶ τὰς ᾠδὰς τῇ στρατηγῷ θύοντες καταλλήλως.
Οὕτως οὐ γίγας σώζεται τῷ πλήθει τῆς ἰσχύος,
Οὐδὲ δυνάστης ἐν χερσὶ στρατοῦ πολυδυνάμου.
Ἂν γὰρ Θεὸς μὴ πήξειε τῶν οἴκων τοὺς θεμέλους,
Ἂν μὴ θριγγίῳ κραταιῷ τοὺς δόμους περιβάλλει,
Καὶ τὰ τῆς τέχνης ἄχρηστα, καὶ τὰ τοῦ κόπου κόποι.
Εἰς τοῦτο μὲν ἀπέβησαν τὰ πράγματα Ῥωμαίων.
Τριάκοντα δ' ἐν ἔτεσιν Ἡράκλειος κρατήσας,
Φάος ἐξέλιπεν ὁμοῦ καὶ στέφος καὶ τὸν βίον.
Ἐπεὶ δὲ τὸν Ἡράκλειον ἠνάγκασεν ἡ φύσις
Δοῦναι τὸν χοῦν τοῦ σώματος σαρκὶ τῇ δανεισάσῃ,
D Ὁ παῖς αὐτοῦ χαρίζεται τὰ σκῆπτρα Κωνσταντῖνος,
Ὃς πρὸ μικρόν τι γνωρισθεὶς μόναρχος Αὐτοκράτωρ,
Καὶ τῆς ἀρχῆς γευσάμενος πρὸς ἓν ἔτος τοῦ στέφους,
Αὖθ' ἀπεκρύβη τάχιον. ἐξέλιπε πρὸ χρόνου,
Μηδὲν τί μνήμης ἄξιον φθεγξάμενος ἢ δράσας,
Τῆς μητρυιᾶς, ὡς λέγουσι, Μαρτίνης καὶ τοῦ Πύρρου
Συγκερασάντων φάρμακον αὐτῷ θανατηφόρον.
Ὁ Πύρρος δ' ἦν Ἀρχιερεὺς οὗτος ὁ Βυζαντίου,
Λοιμὸς ἀνὴρ καὶ δυσσεβής, καὶ φαρμακὸς, καὶ γόης.
Ὡς οὖν ἀπέλιπε ζωὴν τὴν κάτω Κωνσταντῖνος,
Μαρτῖνα παρεισφθείρεται τῇ σκηπτροκρατορίᾳ,
Καὶ μετ' αὐτῆς Ἡρακλωνᾶς ὁ παῖς, ἀλλ' ἐπ' ὀλίγον.
E Μηδὲ γὰρ φθάσαντες σχεδὸν τῷ κράτει προσλαλῆσαι,
Τῆς θείας ἐκδικήσεως ἐκπίνουσι τὸν σκύφον,
Ἄλλο μηδὲν κερδάναντες, ἢ τὸ κακοὶ φανῆναι.
Ῥῖνα μὲν οὖν Ἡρακλωνᾶς, ἡ δὲ Μαρτῖνα γλῶτταν,
Ζημιωθέντες ᾤχθησαν εἰς τὴν ὑπερορίαν,
Καὶ μετ' αὐτοὺς πιστεύεται Κώνστας τὴν βασιλείαν,
Ὁ Κωνσταντίνῳ γεννηθεὶς τῷ πρὸ μικροῦ κρατοῦντι,
Ὃς ῥίζας ἔτρεφε πονηρὰς ἀρχῆθεν ἐν καρδίᾳ
Τῆς δυσσεβοῦς αἱρέσεως ἢ μᾶλλον ἀπονοίας,

Τῶν

Τῶν διδασκόντων θέλησιν ἐν Χριστῷ μίαν λέγειν,
Ηνέγκατό τε καὶ καρπὸν ἀλλὰ καρπὸν πικρίας.
Ἐξ ὧν πολλοὶ μὲν ἔφαγον πλὴν ὅσον ἐπιγνῶναι.
Οἷον τὸ σῖφον οἱ πικροὶ καὶ τὸ πικρὸν αὐχοῦσι.
Μάξιμος δ᾽ ὁ καλλίγλωττος σάλπιγξ ὁ χρυσοσάλπιγξ,
Ὁ Νεῖλος ὁ χρυσόρρειθρος ὁ τῆς ὀρθοδοξίας,
Ἕως ἐσχάτης πλησμονῆς μετέσχε τῆς πικρίας.
Τὴν χεῖρα γὰρ τὴν δεξιὰν ἐξεθερίσθη ξίφει,
Καὶ γλῶσσαν μελιρρέουσαν οἴμοι ἀφῃρέθη
Τὴν νέκταρος πηγάζουσαν ἐνθέου τὰς συρμάδας.
Οὕτως ὁ Κώνστας ὁ σκαιὸς ἀειφυγίᾳ θλίβει
Μαρτῖνον τὸν ἐπίσκοπον τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης.
Πάπαν αὐτὸν ἀποκαλεῖν οἶδε Ῥωμαίων γλῶσσα.
Καὶ Κάϊν μιμησάμενος ἐπ᾽ ἀδελφοκτονίᾳ,
Καὶ κτείνας Θεοδόσιον τὸν ἐκ μιᾶς σπορᾶς,
Καὶ τῶν σπερμάτων τῶν αὐτῶν αὐτῷ μετεσχηκότα,
Εἰς Σικελίαν ἀποπλεῖ τὴν πολυφορωτάτην,
Τὴν πόλιν τὴν βασίλειον ἀποκοσμῆσαι θέλων,
Καὶ τὴν ἀρχὴν χαρίσασθαι τῇ τριπεμπέλῳ Ῥώμῃ,
Ὡς εἴ τις ἁβροστόλιστον ἀποκοσμήσει νύμφην,
Καὶ γραῦν τινὰ τρικόρωνον ὡς κόρην ὡραΐσει.
Ἀλλὰ τὰ βούλια μάταια τῶν ἀνθρώπων,
Ἂν μὴ συμπράττῃ καὶ Θεός, ἂν μὴ συνεπινεύσῃ.
Θερμοῖς γὰρ ὕδασιν αὐτοῦ ψυχαγωγῶν τὴν σάρκα,
Ψυχρὸν ἐκεῖ κυλίκιον ἐξέπιε θανάτου,
Ἔτεσιν εἴκοσι λαχὼν πρὸς τοῖς ἑπτὰ τοῦ κράτους.
Καὶ τυραννεῖ Μιζίζιος ἀνὴρ ἐκ Σικελίας,
Ἀνὴρ χαριτοβλέφαρος, ἀστεῖος τοῦ προσώπου,
Πλὴν ὅμως οὐκ ἐπὶ μικρὸν ἀπόλαυσε τῆς τύχης,
Ἀλλ᾽ ἀπεψύχη τάχιον ἀλλὰ φανεὶς ἐκρύβη,
Ὅπως ἂν ῥόδον ἐκφυῇ, καὶ παραυτίκα ῥεύσῃ.
Ὁ γάρ τοι παῖς τοῦ Κώνσταντος ἄρτι λαβὼν τὰ σκῆπτρα,
Τοὔνομα δὲ τῷ βασιλεῖ βρεφόθεν Κωνσταντῖνος,
Στόλῳ βαρεῖ τὴν Σικελὸν καταλαμβάνει νῆσον,
Καὶ πάντας τοὺς αὐτόχειρας καὶ τοὺς ὀλεθρεργάτας
Τοῦ βασιλέως καὶ πατρὸς ἐνδίκως ἀποσφάττει,
Καὶ σὺν αὐτοῖς Μιζίζιον τὸν τετυραννηκότα.
Τοῦτον τὸν Αὐτοκράτορα λαὸς ὁ συρφετώδης,
Καὶ τὸ τοῦ δήμου συμμιγὲς ἐκάλουν Πωγωνάτον,
Ὅτι, φασίν, ἐκναυστολῶν κατὰ τοῦ Μιζιζίου
Μεῖραξ τρυφεροπρόσωπος ἄνιουλος ἀπαίρων,
Ἐκεῖθεν ἀνθυπέστρεψεν ἀνὴρ τελειοπώγων.
Οὗτος ἀθροίσας σύνοδον ἀνδρῶν θεοφορήτων
Τὴν πατρικὴν δυσσέβειαν ἀνέσπασε ῥιζόθεν,
Τοῖς φυτουργοῖς τῶν εὐσεβῶν κατηρτισθεὶς δογμάτων.
Ἴθυνε μὲν ἐν ἔτεσι δέκα ἑπτὰ τὸ κράτος.
Ὢν δὲ καὶ θνήσκειν ἔμελλε καὶ καταστῆν εἰς κόνιν,
Υἱὸν Ἰουστινιανὸν δείκνυσι βασιλέα,
Καὶ κράτορα καθίστησιν αὐτάρχην γῆς Ῥωμαίων.
Ὃς ἀπὸ βάθρων ἤγειρεν ἀπὸ ῥιζῶν ἐσχάτων
Τὸν μέγαν οἶκον τὸν λαμπρὸν τὸν ἐν τοῖς ἀνακτόροις,
Χρυσίοις πυραυγήμασι ψηφίδων καταυγήσας
Τοὺς τοίχους, καὶ τὸ δάπεδον μαρμάροις καλλιχρόοις.
Ὃς ἔτι τοῦ δομήτορος τὴν κλῆσιν ἀποσώζει.
Ὁ βασιλεὺς δὲ μισηθεὶς ἄρχουσιν, ἰδιώταις,
Τοῖς ὄχλοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ, καὶ τοῖς ἐν ἀνακτόροις,
Ὡς σκληρογνώμων, ὡς σκαιός, ὡς ἐντρυφῶν τοῖς φόνοις,
Καὶ πλέον ὡς αὐθέκαστος ἐξ αὐταρέσκου γνώμης.
Ἦν γὰρ καὶ δοκησίσοφος καὶ πλήρης ἀπονοίας,
Κἂν ταῖς βουλαῖς οὐ κοινωνόν, οὐ συνεργάτην εἶχε,

Const. Man.

A qui unicam in Christo voluntatem agnoscere jubent: fructus sane impietatis tulit, sed admodum amaros: quos fuere quidem qui degustarent, sed aliud nihil inde consequuti, quam quod eorum acerbitatem agnoscerent. Atque hujus amaritudinis ad extremam usque satietatem particeps factus est eloquentissimus ille Maximus, aurea illa tuba, Nilus quasi quidam doctrinæ veritatis aurifluus. Quippe manus ei dextra præcisa fuit, & mellea lingua, divini rivos nectaris effundens, simul adempta. Idem Constans, vir nequam, exsilio perpetuo Martinum Romæ veteris antistitem, quem Romani Papam appellare consueverunt,

S. Maximo dextra cum lingua præciditur.

Martinus Papa in exilium relegatur.

B multavit. Præterea Caini fratricidium imitatus, Theodosium parentibus iisdem cum ipso natum interfecit. Hinc in Siciliam fertilem cum classe profectus urbem Imperatricem ornamento suo spoliare volens, Romæ vetulæ conatus est Imperium restituere: non aliter, ac si quis egregie vestitam puellam ornatu suo denudet, ac vetulam trium cornicum ætatem habentem, ceu puellam juvenculam exornet. Sedenim vane sunt hominum consilia, ni Deus annuat, & juvet. Quippe dum calidis aquis Imperator voluptatis causa semet oblectat, frigidum mortis poculum exhaurit.

Constans in Italiam transferre conatur Imperium.

Edit. Paris. pag. 79.

C Eo mortuo tyrannidem Mizizius, natione Siculus, usurpat; vir amabili quidem gratoque vultu: sed qui hac fortuna non diu frui potuit. Quippe celeriter extinctus est, instar rosæ, quæ vix nata, continuo marcescit. Etenim Constantis filius Constantinus ingenti classe Siciliam occupavit, & omnes interfectores patris Imperatoris jugulavit, quos inter & Mizizius fuit, qui tyrannidem arripuerat. Hunc Imperatorem Constantinum vulgus hominum Pogonatum, hoc est, Barbatum appellabat: quod uti de litteratorum monumentis accepimus, expeditionem illam maritimam contra Mizizium suscipiens adolescens admo-

Mizizii tyrannis.

CONSTANTINUS IV. Barbatus Imp.

D dum, facie delicata, nihil habens lanuginis aut barbæ, cum integra ornatuque barba de Sicilia reversus fuisset. Synodo virorum divinitus gubernatorum coacta, paternam impietatem radicitus exstirpavit, a piorum dogmatum plantatoribus in viam revocatus. Imperavit autem annos septemdecim. Moriturus & in pulverem rediturus, Justinianum filium Imperatorem renuntiavit, qui magnam illam splendidamque domum in regia de fundamentis exstruxit, & aureis calculis distinxit, parietibus & pavimento de marmore confectis. Domus ipsa nomen conditoris etiam nunc retinet.

Synodus pia sub Barbaro.

JUSTINIANUS II. Imp. cui resectus nasus.

E Cæterum Justinianus Imperator invisus erat proceribus, privatis, vulgo, tam in foro, quam in aula degentibus, tamquam durus, ferox, cædibus gaudens: ac præsertim, quod ipse sibi nimium placeret, nimiumque tribueret. Erat enim opinione sua sapiens, reapse autem demens,

nec consiliis socium, nec adjutorem quemquam adhibebat: quod existimaret, se cognitionem rerum omnium, quæ in homines cadere possit, habere. Quapropter exosus universis, præmium improbitatis reperit, Imperii nimirum amissionem.

Leontii patricii tyrannis ad ... annos.

Etenim vir quidam nobilis, Senator, patricius dignitate, cui nomen Leontius, quum plebem sibi adjumento auxilioque præsto fore cerneret, universis odio Justinianum Imperatorem persequentibus: suis cum sociis eum noctu aggreditur, quasique bestiam cinctam indagine capiens, præcisis naribus, vultuque deturpato, Chersonem deportari curat. Verum oculus justitiæ minime clausus mansit, sed recte seditionis auctorem intuitus, pari mensura vicem ei retulit.

Edit. Paris. pag. 80.

Agareni Africam invadunt.

Quum enim Aphricæ fines a prædonibus quibusdam diriperentur, qui Arabes erant, ex Agarenorum gente, jamque regionem maritimam universam vexarent ac popularentur: suorum commiseratione motus Imperator, classem magnam instruit, & adversus prædones maritimos ablegat.

Cum eis nauticæ Romanorum copiæ manu conserta, quamquam insigni cum ferocia prælium capesserent, spumantium aprorum in morem, tamen inde tandem hostes pepulerunt, urbemque Carthaginiensium Romanis conservarunt. At vero immanes illæ belluæ nequicquam poterant quiescere, sed immensa classe comparata bellum instaurabant: Romanosque majori navium adorti numero, in fugam conjecerunt tam navium præfectos, quam classiarios milites, simul florentem opibus Carthaginiensium urbem ceperunt, eaque direpta & solo æquata, cincinnum aureum Libyæ totius exsciderunt.

Agareni Carthaginem evertunt.

Igitur nautica multitudo classisque duces ignominiam cladis acceptæ non ferentes, malum malo majori sanantes: defectionem ab Imperatore moliuntur, & maximam ad insulam Cretensem naves appellunt. Heic conjuratione facta, suam audaciam produnt, unumque de sociis defectionis Imperatorem declarant, cui nomen erat Apsimarus.

Apsimari tyrannis ad annos ...

Is adjutus ipsorum opera, cingit urbem obsidione: proditoresque nactus, Byzantium occupat. Hic primo se Tiberium nuncupat, deinde Leontium productum in medium naribus mutilat, & firmam in custodiam concludit: quum is tribus tantum annis Imperio potitus fuisset. Itaque regnabat Apsimarus, & fortuna prospera fruebatur. Unicum erat, quod hominem perturbaret: nimirum ne rursum Justinianus ad Imperium arcesseretur, qui eo nuper una cum naribus fuerat spoliatus. Immo divinationes & oracula quædam, & astrologorum festivas prædictiones audiens, virum istum ceu belluam ancipitem suspectum habebat. Quapropter molitiones instituit, & consilia quærit, quibus occasiones ad fortunam prosperiorem ei præcideret.

Apsimarus Justiniano insidiatur.

Certior ergo factus, Justinianum Theodoram sororem suam germanam

A Πάσας πλουτεῖν οἰόμενος τὰς ἐν ἀνθρώποις γνώσεις.
Ἐντεῦθεν τοίνυν μισηθεὶς ἀξίαν τῆς κακίας,
Τὴν ἔκπτωσιν ἐφεύρετο τὴν ἐκ τῆς σκηπτουχίας.
Καὶ γὰρ ἀνήρ τις εὐγενὴς τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου,
Πατρίκιος ἀξίωμα, Λεόντιος τὴν κλῆσιν,
Εὑρὼν καὶ συναράμενον καὶ συμφρονοῦν τὸ πλῆθος,
(Πρὸς γὰρ Ἰουστινιανὸν ἔτρεφον πάντες μῖσος)
Ἐφίσταται τῷ βασιλεῖ μετὰ τῶν συμμαχούντων,
Ὅτε τὸ καλλιβλέφαρον ὄμμα τὸ φωτοτρόφον
Ἐμυκδύσαν κατὰ γῆς καὶ πᾶν ἦν ἐν δεμνίοις,
Καὶ χειρωσάμενος αὐτὸν ὡς ἐν δικτύῳ θῆρα
Ἐκπέμπει διαπόντιον εἰς τὴν Χερσῶνα πόλιν,
B Τὴν ῥῖνα πρότερον τεμὼν, καὶ πρόσωπον αἰσχύνας.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκάμμυσε τὸ βλέφαρον τῆς δίκης,
Ἀλλ' ἐπεστράνυσεν ὀρθῶς, καὶ τὸν ἐπαναστάντα
Τοῖς ἴσοις ἀντημείψατο καὶ ἰσομέτροις μέτροις.
Ληστῶν λαϊζομένων γὰρ Ἀφρικανῶν τοὺς ὅρους.
Ἄραβες ἦσαν οἱ λῃσταὶ, καὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἄγρας.
Καὶ πᾶσαν τὴν παράλιον κακούντων καὶ κειρόντων,
Ὁ βασιλεὺς ὑπερπαθῶν στόλον βαρὺν ἀρτύει,
Καὶ πέμπει κατὰ τῶν λῃστῶν τούτων τῶν ὑγροπόρων.
Οἷς καὶ συμμίξασαι στεῤῥῶς αἱ ναυτικαὶ δυνάμεις
Ἐκείνους μὲν μετὰ θυμοῦ καὶ τόλμης ἐπιόντας
C Καθάπερ κάπρους ἀφριστὰς ἀπήλασαν ἐκεῖθεν,
Ῥωμαίοις δ' αὖ ἐσώσαντο τὰ τῶν Καρχηδονίων.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠρέμησαν οἱ παλαμναῖοι θῆρες,
Πάλιν δ' αὖ ἐπεστράτευσαν μυριοστόλῳ στόλῳ,
Καὶ πλείοσι συμμίξαντες Ῥωμαίων στολαρχίᾳ,
Ἔτρεψαν τότε πρὸς φυγὴν ναυάρχους ναυσιπλόους.
Καὶ τὴν ὀλβιοδαίμονα πόλιν Καρχηδονίαν
Ἑλόντες καὶ σκυλεύσαντες καὶ κατεδαφικότες,
Τὸν χρύσεον ἐξέκοψαν βόστρυχον τῆς Λιβύης.
Ὄχλος ὁμοῦ ὁ ναυτικὸς καὶ πάντες οἱ στολάρχαι
Τὴν ἐκ τῆς ἥττης ἔμπικρον οὐ φέροντες αἰσχύνην,
D Ἰώμενοί τε τὸ κακὸν ἄλλῳ κακῷ μεγάλῳ
Ὠδίνουσί τε σπέρματα τὰ τῆς ἀποστασίας,
Καὶ Κρήτῃ προσορμίζονται τῇ τελεσμεγίστῳ νήσῳ,
Ἀλλήλοις τε συνθέμενοι καὶ συνομωμοκότες
Ἐνταῦθα τῆς θρασύτητος ἐκρήγνυσι τὸ βάρος.
Καὶ σφῶν ἀπολεξάμενοι τῶν ὑπάτων ἕνα,
Λεγόμενον Ἀψίμαρον, κράτορα καθιστῶσιν.
Ὃς σὺν αὐτοῖς καὶ μετ' αὐτοῖς τὴν πόλιν περισφίξας,
Καὶ προδοτῶν ἐπιτυχὼν κρατεῖ τῆς Βυζαντίδος.
Καὶ πρῶτα μὲν Τιβέριον αὐτὸν μετονομάζει,
Ἔπειτα καὶ Λεόντιον ἐξελκύσας εἰς μέσον,
Καὶ τῇ τομῇ τῇ τῆς ῥινὸς τὴν κόλασιν μετρήσας,
Φρουρᾷ καθίστησιν αὐτὸν ἀφύκτῳ πικροφόρῳ,
E Ἔτεσι μόνοις ἐν τρισὶ κρατήσαντα Ῥωμαίων.
Εἶχε μὲν οὖν Ἀψίμαρος τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος,
Καὶ πνεύμασιν ἐφέρετο τύχης ἀπαλοπλόοις.
Ἓν μόνον ἔθραττεν αὐτὸν, ἓν μόνον ἐθορύβει,
Μὴ πρὸς τὸν Ἰουστινιανὸν πάλιν τὰ σκῆπτρα φθάσῃ,
Μὴ πάλιν ἀναπόπεμπτος γένηται πρὸς τὸ στέφος,
Ὁ πρὶν αὐτῷ ζημιωθεὶς καὶ σὺν αὐτῷ τὴν ῥῖνα.
Ὡς θῆρα γοῦν ὑγρόχειρον ὑπώπτευε τὸν ἄνδρα,
Καὶ μᾶλλον τοὺς προφοιβασμοὺς ἀκούων καὶ προῤῥήσεις,
Καὶ τὰ κομψολογήματα τῶν ἀστρολεσχούντων.
Ἐκίνει τοίνυν μηχανὰς, ἤρευνα ἐπινοίας,
Ὡς ἂν αὐτῷ κωλύσειε τὰς πρὸς τὸ κρεῖττον τύχας.
Μαθὼν γοῦν ὡς ἡρμόσατο τὴν αὐθομαιμονοῦσαν

Τῷ τῶν Χαζάρων ἄρχοντι Χαγάνῳ Θεοδώραν,
Καὶ παρ' αὐτῷ καὶ μετ' αὐτοῦ σκηνοῖτο καὶ διάγοι,
Πρεσβείαν πέμπει τῷ δεινῷ βαρβάρῳ τῷ Χαγάνῳ,
Χρημάτων ὑπισχνούμενος ὅλας αὐτῷ θαλάσσας,
Αν τὸν Ιουστινιανὸν δήσας δεσμοῖς ἀρρήκτοις
Απεμπολήσειεν αὐτὸν τρίδουλον ὡς οἰκέτην,
Ηγουν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμὼν ἐκπέμψῃ.
Ακούει ταῦθ' ὁ βάρβαρος ἐκεῖνος ὁ Χαγάνος,
Τῷ τῶν χρημάτων ἔρωτι πυροῦται τὴν καρδίαν.
Καὶ τί γὰρ ὁ τρισβάρβαρος Χαγάνος σκυθογνώμων;
Απάνθρωπον βουλεύεται βουλὴν, καὶ θηριώδη,
Εἰς προσγενῆ, καὶ τὸ μηδὲν αὐτὸν ἠδικηκότα.
Καὶ τῷ ζητοῦντι μελετᾷ τὸν δυστυχῆ προδοῦναι.
Χρυσὲ προδότα, πάντολμε, δύστροπε, κακοεργάτα,
Καὶ φίλων ἀπεμπολητὰ, καὶ γένους ἀναιρέτα,
Τί τοῦτο; πῶς παλιμπετεῖς καὶ παλιμβόλους τίθης;
Πῶς δὲ πρὸς ἀλλοπρόσωπον γνώμην μεταβιβάζεις
Τοὺς ἀποικίλους τοὺς ἁπλοῦς ὑπὸ Θεοῦ πλασθέντας;
Αλλὰ τὸ μέλλον, ὥς φασι, καὶ τὸ κεκυρωμένον
Οὐ τεῖχος σχήσει σιδηροῦν, οὐ τοῦ πυρὸς ἡ γνάθος.
Ο γὰρ Ιουστινιανὸς τοὺς δόλους τοῦ Χαγάνου,
Καὶ τὰς βουλὰς ἀναμαθὼν ἐκεῖθεν δραπετεύει.
Καὶ προσεταιρισάμενος ἁδραῖς ἐπαγγελίαις
Τὸν Τέρβελιν τὸν ἄρχοντα τοῦ τῶν Βουλγάρων ἔθνους,
Καταλαμβάνει σὺν αὐτῷ τὴν Βυζαντίδα χθόνα,
Βουλγάρων ἐπαγόμενος μυρίους λεγεῶνας.
Ολίγοις δὲ τῶν ἀμφ' αὐτὸν τὸ βούλευμα πιστεύσας,
Καὶ σὺν αὐτοῖς ὑποδραμὼν σωλῆνας ὑδρορρόους,
Τὴν εἰς τὴν πόλιν πάροδον εὐτέχνως ὑποκλέπτει,
Καὶ δεύτερον ἀρχηγετεῖ καὶ ζώννυται τὸ κράτος.
Τὰς δ' ἐπὶ τούτοις συμφορὰς τίς παραστήσει λόγος;
Τὸ μὲν Βουλγάρων ἄρχοντι πληροῖ τὰς ὑποσχέσεις,
Καὶ δωρεαῖς ἀμείβεται πολλῷ δαψιλεστέραις.
Πυρὶ δὲ δίδωσι συχνοὺς τῶν περιλαμπρῶν οἴκους,
Καὶ διαρπάζει χρήματα, καὶ δίκην βοσκημάτων
Τῶν μεγιστάνων πλείονας οἰκτίστῳ κατεθύει.
Καὶ δὴ καὶ τὸν Λεόντιον κτείνει σὺν Αψιμάρῳ,
Οἷα λῃστὰς καὶ συλητὰς αὐτοῦ τῆς σκηπτουχίας.
Οὕτω κακοὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπόκεινται τῆς δίκης,
Κἂν παραυτίκα φύγωσι τὰ τῆς ποινηλασίας,
Αλλ' ὕστερον ὑπέχουσι μείζονας τὰς δικάσεις.
Οὐ μόνοις δὲ τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς τυραννίδος τούτου
Επέσεισε τὸν σίδηρον ἐκδικητὴς ὧν ἔτλη,
Αλλά γε καὶ Καλλίνικον αἰκίσας καὶ χλευάσας
Τὸν ἀρχιερατεύοντα ταύτης τῆς βασιλίδος,
Καὶ παιδαρίων θέμενος ὕβρεων μωροηπίων,
Τέλος ἀπέσβεσεν αὐτοῦ τοῦ σώματος τοὺς λύχνους.
Ην γάρ τοι καὶ συναίτιος καὶ ῥέκτης καὶ συνίστωρ
Τῶν εἰς Ιουστινιανὸν ποτὲ τετολμημένων.
Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ νοῦ βαλλόμενος, ὁ κράτωρ
Οἵας ἐκέρασαν αὐτῷ κύλικας πικροπότους
Οἱ τῶν ὁρίων κάτοικοι τῆς Ποντικῆς Χερσῶνος,
Οτε δῆγε παρ' αὐτοῖς ἀπελαθεὶς τοῦ κράτους,
Ποτὲ μὲν ἀποσκώπτοντες, ποτὲ δὲ δυσφημοῦντες,
Καὶ βέλεσιν ὀνειδισμῶν κεντοῦντες κακογλώσσων,
Ποτὲ βυσσοδομεύοντες βουλὰς κακομηχάνους,
Ωσεὶ τοὺς σπλάγχνους τοῖς αὐτοῦ βάψαιεν τὰς μαχαίρας,
Η καὶ δεσμώτην ἄθλιον πέμψειαν Αψιμάρῳ.
Ταῦτ' οὖν Ιουστινιανὸς τοῖς λογισμοῖς ἐγγράφων,
Καὶ καθ' αὐτὸν ἀνατυπῶν, καὶ ζωγραφῶν τοὺς τύπους,

Const. Man.

A Chagano Chazarorum principi matrimonio junxisse, jamque cum illo familiariter degere: legatos ad barbarum, sævum alioquin hominem, mittit, immensasque pecunias ei pollicetur, si Justinianum vinculis injectis sibi mancipii in morem venderet, aut ejus saltem caput a cervicibus recisum mitteret. *Edit. Paris. pag. 85.* His auditis animus barbari cupiditate pecuniarum inflammatur, & ut Scythica præditus indole, consilium capit inhumanum ac belluinum contra suum affinem, a quo læsus numquam fuerat, meditans ipse secum, quo pacto miserum Apsimaro quærenti proderet. *Chagani perfidia.* B O aurum, proditor, tyranne perverse, malefice amicorum venditor, proprii generis interfector, quid hoc est rei? cur tecum ipse mutato consilio pugnas? cur inconstantes facis? Cur in aliam faciem mutas eorum mentes, qui simplices & varietatis expertes a Deo creati sunt? *Auri exsecratio.* Sedenim id quod futurum est, semel divinitus decretum, nec murus (ut ajunt) ferreus, nec ignis impedire poterit. Justinianus enim Chagani fraudibus & consiliis perspectis, fuga saluti consulit, adjunctoque *Justinianus a Chagano profugit.* C sibi promissis amplissimis Terberi Bulgarorum principe, cum illo Byzantium tendit, ductis eo Bulgarorum immensis legionibus. Deinde perpaucis suorum consilio suo credito, cum iisdem canales aquæductuum ingressus, furtim & solerter aditum in urbem sibi parat: quo facto, iterum cœpit imperare. Consequutas vero deinceps calamitates quæ possit oratio satis exprimere? Quæ Bulgarorum principi promissa fuerant, præstat: amplissimis ei muneribus vicem refert. *Justinianus iterum Imp.* Deinde complures domos illustres igni concremat, facultates diripit, instar pecudum potiorem magnatum partem miserrime D trucidat, interfectis etiam Leontio & Apsimaro, tamquam latronibus & Imperii raptoribus. Sic mali oculis justitiæ sunt expositi, & quamvis aliquandiu pœnas effugiant, tandem tamen supplicia majora luunt. Neque tantum Justinianus hos tyrannidis usurpatores principes gladio percussit ultore miseriarum suarum; verumetiam Callinico patriarchæ contumeliis & ludibriis affecto, ac puerorum injuriæ exposito, demum oculos eruit: *Callinicus patriarcha cæcatur.* quod adjutor & conscius eorum fuisset, quæ designata in Justinianum erant. Præterea revocans ad animum Imperator, quam acerbe E tractatus fuisset a Ponticæ Chersonis incolis, quum Imperio dejectus apud illos viveret: (nam modo dicteriis in eum illudebant, modo mala imprecabantur, modo contumeliis improbarum linguarum pungebant, modo consilia subdola magno silentio tractabant, *Quid contra Chersonis incolas molitus sit Imp.* quando tandem gladios in ipsius visceribus tincturi essent, vel infelicem comprehensum Apsimaro missuri, *pag. 82.* secum dispicientes) hæc igitur cogitationibus suis Justinianus inscribens, & per ea tamquam barbarorum

moribus consentaneæ vehementer exacerbatus, copias navales ablegat, interfectum quidquid istic, ubi læsus fuerat, ætatis adultæ hominum esset: præcipiens inter alia, ne vel mulierculis, vel lactentibus pueris, vel senibus, vel juvenibus parcerent. Tam gravi adversus eos iracundia flagrabat. Hæc Chersonitarum calamitas digna erat, quæ deploraretur: adeoque paulo humaniores ad lamentandum commovebat. Quippe miserias Bethlehemæ clamoresque tristissimos superabat. Istic enim solæ infantilis ætates interficiebatur, heic decrepiti, adolescentes, mulieres, puellæ teneræ, pueri, citra discrimen velut in macello membratim dilaniabantur. Continuo tollebantur ejulatus & clamores acres ab omni parte, tam collibus quam littoribus ad lamentantium voces respondentibus.

Scythica solitudo. Hoc modo populosa Cherson in Scythicam (quod proverbio dicitur) solitudinem subito commutata redactaque fuit, infinita multitudine perempta. Qum autem accepisset Imperator, aliquam fuisse rationem habitam ex commiseratione tenerorum infantum, majorem in modum exarsit iracundia, furoreque percitus est. Quapropter iis graviter succensebat, qui pepercerant: adeoque pœnas in hos graves cogitatione concipiebat. *Immanis Justiniani spiritus.* Rursus ergo classis ablegatur, una cum immensis copiis, velut in hosticum solum: quibus & Philippicus cognomento Bardanes intererat, ut classi militibusque præesset, ac omnino gladiis infantes quoque necari curaret, etiamsi recens in lucem editi forent, etiamsi lacte adhuc alerentur: ut bubus denique vias publicas omnes inverti juberet, & campos undique sulcari, quo fortunatæ prius urbs in solitudinem redigeretur, ejus vici converterentur in arva, populosum denique oppidum campus desolationis fieret. Hoc institutum animi magnorum Imperatori malorum origo fuit. Rursus enim in pericula gravissimosque fluctus incidit. Quippe milites tam immane decretum ejus abominati, ac præsertim ubi superstites e Chersonitis instar tigridis aut lupi animatos reperirent, excusso Justiniani fræno, & seditione concitata primum Imperatæ flocci faciunt, tam fœda se labe polluere nolentes: deinde Philippicum Imperatorem creant. *Edit. Paris. pag. 83.*

PHILIPPICUS BARDANES Imp. Quapropter metu Justinianus exterritus, qui solerti nimirum ingenio præditus, tarditatem suorum in navigando mali ominis duceret: ipse cum pedestribus copiis terræ Sinopen usque progreditur, ne classiarii milites, ablegati dudum, rebus novis studerent. Heic ubi naves onerarias, scaphas, triremes, veloci cursu ventoque prospero ferri conspexit: mirifice perturbatus animo, celerrimum ad reditum sese parat, con-

A Καὶ παραινόμενος αὐτοῖς οἷα βαρβαροτρόποις,
Πέμπει στρατὸν ναυσίπλοον κελεύων ἀποσφάττειν
Ἅπαν τὸ γένος ὁμαδὸν τῶν προλελειπκότων,
Μὴ φείδεσθαι μὴ γυναικῶν, μὴ τῶν ὑποτιτθίων,
Μὴ γηραιῶν, μὴ νεαρῶν, μὴ πρεσβυγενεστέρων,
Οὕτω βαρὺς ἐκάχλαζεν ὁ κατ' ἐκείνων χόλος.
Ἦν γοῦν ἀξιοπένθητον Χερσωνιτῶν τὸ πάθος,
Καὶ συγκινοῦν εἰς οἰμωγὰς τοὺς φιλανθρωποτέρους,
Ὑπερενίκα Βηθλεὲμ τοὺς πολυστόνους στόνους,
Καὶ στοναχὰς βαρυαλγεῖς, βοὰς πολυστενάχους.
Ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ βρεφικὴ καὶ μόνη νηπιότης
Ταῖς φονευτρίαις εἰς σφαγὴν ὑπέκειτο παλάμαις.
B Ἐνταῦθα δὲ τριπέμπελοι, πρόθηβοι, νεανίαι,
Γυναῖκες ἁπαλόχροοι, κορίσκαι, μειρακίσκοι,
Φύρδην κατεμελίζοντο καθάπερ ἐν μακέλλῳ.
Ὀλολυγὴ δὲ πανταχοῦ, καὶ γόος ὀξυβόας.
Καὶ λόφοι μὲν ἀντίδουπα τοῖς θρηνοῦσιν ἀπήχουν,
Ἀκταί τε κυματόκλυστοι δεινὸν ἀντεπερρόθουν.
Οὕτω μὲν οὖν εἰς Σκυθικήν, ὅ φασιν, ἐρημίαν,
Χερσὼν ἡ πολυάνθρωπος αἴφνης μετεπτοήθη,
Καὶ γέγονε πολυχανδὴς ᾅδου γαστὴρ πανδόχος,
Καὶ τάφος μυριόνεκρος, καὶ τοῦ θανάτου πύλη.
Ὁ βασιλεὺς δ' ἀκηκοὼς ὅτι τῶν βρεφυλλίων
C Τῶν τρυφερῶν καὶ νεογνῶν οἶκτος ἐγένετό τις,
Φλεγμαίνει πλέον τοῦ θυμοῦ, καίεται τῇ μανίᾳ.
Κότος ἐκ τοῦ βαρύμηνις τῶν φεισαμένων,
Καὶ τιμωρίας κατ' αὐτῶν ἀπόφασις αὐτίκα.
Καὶ πάλιν ἦν ναυστόλησις ἀκάτων γοργοπλόων,
Καὶ στράτευμα μυρίανδρον ὥσπερ εἰς πολεμίαν,
Καὶ σὺν αὐτῷ Φιλιππικὸς ὃν ἔλεγον Βαρδάνην
Ἀρχηγετήσων τοῦ στρατοῦ καὶ τὸν λαὸν κοσμήσων,
Ὡς ἂν συγκεντήσωσι ῥομφαίαις καὶ τὰ βρέφη
Κἂν ἄρτι πρῶτον βλέπωσι τὸ κάλλος τῆς ἡμέρας,
Κἂν γάλακτος ποτίζωνται συρμάδας βρεφοτρόφους,
D Καὶ ταῖς βουσὶ πολεύσωσι πάσας τὰς λεωφόρους,
Καὶ περιαυλακίσωσιν αὐτῶν τὰς πεδιάδας,
Καὶ θήσωσιν εἰς ἔρημον τὴν πρὶν εὐθηνουμένην,
Τὰς ἀγυιὰς εἰς ἄρουραν στάχυσι βεβριθυῖαν,
Καὶ πόλιν τὴν πολύανδρον ἀφανισμοῦ πεδίον.
Τοῦτο κακῶν παραίτιον γίνεται τῷ κρατοῦντι,
Καὶ πάλιν πειρατήρια, καὶ πάλιν τρικυμίαι,
Καὶ κλύδωνες ἐπάφλασαν ἀγριοπνόου βίας.
Ἡ γὰρ στρατεύσιμος ἰσχὺς ἡ ναυαυστολημένη
Τὴν γνώμην τὴν ἀπάνθρωπον ἐκείνου μυσαχθεῖσα,
Ὡς τίγριν ἀγριόθυμον, ὡς λύκον αἱμοβόρον,
Εὑροῦσα καὶ Χερσωνιτῶν τοὺς ὑπολελειμμένους
Ἀφηνιάσαντες αὐτοῦ καὶ βλέψαντες εἰς στάσιν,
E Ὡς λῆρον μὲν λογίζονται τὰ προστεταγμένα.
Κηλῖσαι γὰρ οὐκ ἤθελον καταχρανθῆναι τόσοις,
Ἄνακτα δὲ καὶ κράτορα Φιλιππικὸν ποιοῦσι,
Καὶ στέφος περιβάλλουσι τῆς σκηπτροκρατορίας.
Ὁ γοῦν Ἰουστινιανὸς ἐκταραχθεὶς τῷ φόβῳ,
Καὶ τὴν βραδύπλοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀργοπορίαν
Εἰς οἰωνὸν ἀπαίσιον θέμενος ὡς ἀγχίνους,
Αὐτὸς αὐτοῦ χερσοπορεῖ μέχρι καὶ τῆς Σινώπης,
Στρατὸν συναγαγόμενος ὁπλιτῶν πεζοπόρων,
Ὡς μὴ νεωτερίσωσιν οἱ προεκπεπλευκότες,
Καὶ βλέψας ἐπὶ τὰς ὑγρὰς ἀκάτους λαιφοπτέρους,
Καὶ σκάφη πελαγόπλοα, τριήρεις ὑγροπόρους,
Ταχυπλοούσας, φοβεροῖς πνεύμασι φερομένας,

Δονεῖται μὲν τοὺς λογισμούς, καὶ τὴν ψυχὴν σοβεῖται,
Καὶ παλιμπόρευτος εὐθὺς ἀνθυποστρέφειν τρέχει.
Ἵππων ὠκέων ἐπιβὰς πτηνῶν ἀελλοπόδων,
Εἰ δυνατὸν καὶ πτερωτὸς εὐχόμενος γενέσθαι.
Ἀλλὰ τὸ πνευματόφορον τῆς γοργοπλόου τύχης
Ταχυναυτεῖν ἐποίησε τὰς ποντοπλόους σκάφας.
Στόλῳ μὲν οὖν Φιλιππικῷ χρόνιος ὠκυπτέρῳ
Προφθάνει τὴν βασιλεύουσαν πόλιν κατατυχήσας,
Τὸ στέφος περιτίθεται τῆς αὐτοκρατείας.
Ὁ δ' ἄγε ῥινολώβητος αὐτάναξ ὑστερήσας
Διατριβόμενος ὁδοῖς δυσβάτοις δυσεξόδοις,
Καὶ τόποις φαραγγώδεσι, καὶ λόφοις ἀποκρήμνοις,
Ἀντιστρατοπεδεύεται πρὸς ὄρεσι γηλόφοις,
Ἅπερ κατὰ συνήθειαν φαμὲν τοῦ Δαματρύος.
Καὶ τοίνυν ὁ Φιλιππικὸς ἐκπέμπει ταγματάρχας
Αὐτῷ πολεμησείοντας ἀντιωπίοις μάχαις.
Οἳ βλέψαντες τὴν λεοντῆν τὴν ἐκ τῶν στρατευμάτων
Ἰσχὺν μὴ φθάνουσαν εἰς πᾶν τὸ τοῦ πολέμου σῶμα,
Ἀλωπεκὴν προσέρραψαν τὴν ἐκ δολιευμάτων.
Καὶ τὸν λαὸν τὸν σὺν αὐτῷ θηλώσαντες ἐλπίδι
Ζωγρεῦσι τὸν τρισάθλιον. τὰ δ' ἐπὶ τούτοις οἷα;
Λαιμοτομοῦσιν ὥσπερ βοῦν ἄφνω ἐπὶ φάτνης.
Καὶ τοῦ θυμοῦ τὸν καχλασμὸν καὶ τῆς ὀργῆς τὴν ῥύμην
Ὅλην κινοῦσι κατ' αὐτοῦ ἀλλάλῳ περιλαβόντες,
Ὥσπερ λέων ἂν εἴποι τις μάρψας νεβρὸν ἐλάφου.
Τὸν παῖδα δὲ Τιβέριον αὐτοῦ καταλαβόντες
Προσπεφευγότα τῷ ναῷ τῆς ματροανάνδρου κόρης,
Ἀποσπάσαντες τοῦ ναοῦ, φεῦ τῆς φρικωδεστάτου:
Ὑπῆρχε δὲ Τιβέριος εἰσέτι παιδαρίσκος.
Καὶ τῇ φλιᾷ προσέρρηξαν ἐπίσης σκυλακίῳ,
Καὶ τὰς ῥαφὰς τῆς κεφαλῆς ἠλόησαν ὡς σῖτον.
Ἔρρει δ' ἐγκέφαλος χαμαὶ πρᾶγμα δύσλητον ὄψει,
Καὶ δάπεδον ἐπάλαξεν ὡς ὕδωρ ἀπορρέον.
Οὕτω καλῶς καὶ συνετῶς τοῖς παλαιοῖς ἐρρέθη,
Μηδὲν ὑπὲρ τὸ μέτριον. καλὸν ἡ συμμετρία.
Ὁ γὰρ Ἰουστινιανὸς τὰς τοῦ θυμοῦ καμίνους
Ἐκκαύσας ἑπταπλάσιον κατὰ τῶν ἐν Χερσῶνι,
Μίσους ἐξῆψε κατ' αὐτοῦ φλόγα τοῖς ὑπὸ χεῖρα.
Μισεῖ, φασί, γὰρ καὶ Θεὸς τὰς ἄγαν προθυμίας.
Ἐπτὰ μὲν οὖν Ἀψίμαρος κρατεῖ μέσον ἐν χρόνοις.
Ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς δέκα σὺν ἓξ ἑτέροις.
Φιλιππικὸς δ' ὁ βασιλεὺς τρέφων κατὰ καρδίας
Δυσσεβείας καὶ σπέρματα παντοδαπῆς κακίας,
Καὶ τοῦ φωτὸς καὶ τῆς αὐγῆς τὴν στέρησιν οἰμώζων.
Δυσὶ γὰρ μόνοις ἔτεσιν ἐγεύσατο τοῦ στέφους.
Φιλιππικοῦ δὲ δυστυχῶς οὕτως ἐκπεπτωκότος,
Ἡ σύγκλητος Ἀρτέμιον ἵστησιν αὐσονάρχην,
Κλῆσιν δευτέραν ἔχοντα κατὰ διωνυμίαν,
Κἀντεῦθεν Ἀναστάσιον, Ἀρτέμιον ἐκάλουν.
Ἦν γὰρ βαθύς, καὶ δραστικός, καὶ βίβλοις τεθραμμένος,
Ἀνάκτων ὑπογραμματεύς, ὃν φασιν ἀσηκρῆτιν.
Καὶ τοίνυν δραστικώτερον ἁπτόμενος τοῦ κράτους
Ἐκδικαστὴς Φιλιππικοῦ καὶ τιμωρὸς ἐφάνη,
Τοὺς ἐκβολώσαντας αὐτοῦ τὰ βλέφαρα κολάσας.
Ἀγαρηνοὺς δὲ πειρατὰς μαθὼν ναυστολουμένους,
Θηρία τὰ χερσαῦγρα, τοὺς τῆς θαλάσσης ἄρκτους,
Τριήρεις συμπηξάμενος καὶ σκάφας γοργοπλόους,
Ἐκπέμπει τοὺς συνάψοντας μάχην τοῖς ἐκ τῆς Ἄγαρ.
Οἱ μέχρι πρὸς Ἑλλήσποντον εὐθέως πεπλευκότες,
Εὐθυδρομοῦντες οὖν γὰρ πνοαῖς ἁπαλοπνόοις.

A scensis equis citissimis, exoptans (si fieri potuisset) etiam alatus esse. Sed ventus secundus adjuvante fortuna Philippicum ad urbem Imperatricem citius detulit, qui ea potitus, & regiam ingressus est, sumpta corona Imperatoria. At Imperator ille, cui præcisæ nares erant, serius ad urbem delatus, ob itinerum difficultatem, quæ convalles & præcipites passim colles habebant: ad montes acclives castrametatur, quos vulgo Damatryanos appellare consuevimus.

E diverso Philippicus duces suos extra urbem progredi jubet, cum hoste manum conserturos: qui animad-
B verso, robur copiarum suarum, instar leoninæ pellis, universum belli hujus corpus tegere non posse; de pelle vulpina nonnihil adsuunt, animisque populi, qui Justinianum sequebatur, spe promissorum emollitis, miserrimum hominem vivum capiunt. Quid inde factum? Jugulum ei tamquam bovi in præsepio præcidant, & omnem iræ libidinem in eo necando alter post alterum explent, non aliter ac esuriens leo prehensis hinnulis facere solet.

Cædes Justiniani.

Filium autem ipsius Tiberium, qui ad virginis absque viro matris
C factæ templum confugerat, ea æde (proh facinus) abreptum sacra, tenerum adhuc puellam, catelli in morem valvarum postibus alliserunt: cujus capite contuso, cerebrum ad terram profluebat, spectaculo sane ingratissimo, ac velut aqua destillans, pavimentum conspurcabat. Idcirco præclare sapienterque dixerunt homines illi prisci: Nihil ultra modum, præclara res & mediocritas. Quippe quum Justinianus iracundiam suam adversus Chersonitas septies exsatiasset, suorum contra se subditorum odia concitavit. Nimirum id quoque recta perhibetur, Deum ipsum cupiditatibus nimiis infestum esse. Imperator porro Philippi-
D cus impietatem, & omnis generis nequitiæ semina sub corde nutriens, oculos Dei cuncta spectantes latere non potuit. Ideoque miser orbibus oculorum erutis, velut alter Oedipus in cæcitate furebat, & tam visus amissionem, quam Imperii deplorabat: ad tempus exiguum sane superstes, ex quo dejectus Imperio fuerat. Post Philippici casum infelicem, Senatus Artemium, cognomento Anastasium, Romano Imperio præficit. Erat enim vir gravis, rebus gerendis idoneus, disciplinis innutritus, Imperatorum scriba, quem a secretis sive Secretarium nuncupant. Imperio potitus, severum se præbuit in ulciscenda
E Philippici calamitate, supplicio de iis sumpto, qui oculis illum spoliarant. Deinde cognito, piratas Agarenos, ancipites belluas, ursos marinos, hinc inde classibus vagari: triremibus scaphisque conditis, mittit qui prælio cum Agarenis congrediantur. Posteaquam ii recta contendissent ad Hellespontum, usi navigatione prospera, seditionem ibi concitant.

Cædes Tiberii Justiniani filii

Edit. Paris. pag. 84.

Philippici excæcatio.

Artemius Anastasius Imp.

Quippe non imprudenter a quodam dictum est: Insolentia nautica igni violentior est. Primum autem gladiis ducem classis confodiunt, deinde Theodosium, exactorem tributorum in iis locis, invitum abripientes Imperatorem creant, & splendide signis Imperii exornant: hominem mollis animi, ad res gerendas ignavum, pavidum, pusillanimum, indignum fascibus. Post hæc itinere converso, ad urbem una cum Theodosio non sine hymnis pergunt, quibus eum concelebrabant.

Theodosii III. tributorum exactor. Imp.

Artemii fuga.

Artemius autem Imperator, accepto seditionis nuntio, Constantinopolin classe ac fortibus navarchis munit, ipse melius (uti quidem existimabat) consilium sequutus, urbe relicta Bithyniam petit, & se Nicææ mœnibus includit, quæ carnificum manibus minime cessura sperabat. Etenim propter subitam fortunæ mutationem de potestate animi & mentis exciderat. Ni Deus munitam turribus firmis civitatem custodiat, frustra custos murorum ejus laborat. Igitur aliquandiu Theodosiani milites parum proficiebant in obsidione, turrium propugnatoribus se fortiter defendentibus & hostem rejicientibus: at postea quam iis longo continuoque labore fatigabantur, Theodosiani custodes & præsidiarios Nicææ promissorum poculis inebriant, & aurum, subversorem scilicet urbium inexpugnabilem, in auxilium arcessentes, adversariis superiores evadunt.

Edit. Paris. pag. 83.

Hoc modo noctu intra portas admissi, ferarum in morem cunctas ædes splendidas spoliant, possessoribus earum ad summam paupertatem redactis. Occupata Nicæa, Imperium Theodosio stabiliunt, qui religiosissimis & horrendis maxime sacramentis Artemio nuntiatis, quibus se pollicebatur eum ab omni injuria servaturum immunem, modo crines raderet, pœnam hanc adjecto exsilio cumulavit. Enimvero ne Theodosius quidem Imperii gloria voluptateque diu frui potuit.

Artemius in exilium ablegatur.

Leonis & Artabasdi defectio.

Nam oriundus ex Isauria Leo, belluæ cognomentum ferens, & animo pariter, nomineque ac moribus belluinus, patriciatus dignitatem adeptus, & Orientis exercituum Imperator, adversus Theodosium seditionem moliri cœpit, reperto in fraudibus nectendis adjutore, viro quodam illustri, nomine Artabasdo, cui deinceps filiam, operæ navatæ præmium, matrimonio junxit, ubi scilicet in Romanorum Imperium bellua jam invasisset. Theodosius autem Imperator Leonis audaciam feritatemque veritus, volens nolens, citra pugnam & arma, Imperio cedit, proque purpura Imperatoria nigram vestem induit: quum labra tantum Imperii melle madefecisset, palatum vero ejus dulcedine perluere non potuisset: quod nimirum biennio solum degustasset.

Leo III. Isaurus Imp.

Rebus Romanis igitur ad sceleratissimum Leonem delatis, (proh qualia sunt Dei judicia) gravis tempestas

A Ἐκεῖσε στασιάζουσι. κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα
Ἀπαιδευσία ναυτικὴ πυρὸς δραστικωτέρα.
Καὶ πρῶτα μὲν ἐν ξίφεσι κεντοῦσι τὸν στολάρχην,
Ἔπειτα Θεοδόσιον ἐκεῖ φορολογοῦντα
Ἁρπάσαντες ἄκοντα κράτορα καθιστῶσι,
Καὶ τοῖς συμβόλοις τῆς ἀρχῆς λαμπρᾶς κατακοσμοῦσιν
Ἄνθρωπον ἁπαλόψυχον, νωθρὸν κατὰ τὰς πράξεις,
Ἄτολμον, μικροκάρδιον, ἀνάξιον τῶν σκήπτρων.
Καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ σὺν αὐτῷ βοαῖς ὑμνητηρίοις
Χωροῦσι παλιμπόρευτοι πρὸς τὴν ὀλβίαν πόλιν.
Ὁ βασιλεὺς δ' Ἀρτέμιος, ἤγγελτο γὰρ ἡ στάσις,
Τῇ μὲν ὀλβιοδαίμονι καὶ βασιλίδι πόλει
Στόλον ἐφίστησι φρουρὸν καὶ καρτεροὺς ναυάρχους.
B Αὐτὸς δὲ βουλευσάμενος ὡς ᾤετο κρειττόνως,
Ἀπαίρει μὲν τῆς Βύζαντος, τὴν Βιθυνῶν δὲ φθάσας
Τοῖς Νικαίων τείχεσιν αὐτὸν ἐγκατακλείει.
Ὡς ὅθεν οὐχ ὑπήκουσε χερσὶ χρεωκοπτούσαις.
Ἡ γάρ τοι περιπέτεια τῆς παλιντρόπου τύχης
Ἐξέκρουσεν ἐκ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοὸς ἐκεῖνον,
Τὸ, πόλιν τὴν στερρόπυργον ἂν μὴ Θεὸς φυλάξῃ,
Εἰς μάτην ἐκοπίασεν ὁ ταύτης τειχοφύλαξ.
Χρόνον μὲν οὖν ἐπὶ βραχὺν οἱ σὺν Θεοδοσίῳ
Τὸ τέλειον οὐκ ἤνυον, οἷα πυργοφυλάκων
Ἀμυνομένων καρτερῶς καὶ τούτους ἀπειργόντων.
Ἐπεὶ δ' ἀπεῖπον ἐκ πολλοῦ καὶ συνεχοῦς καμάτου,
Μεθύουσι τοὺς φύλακας ἐλπίδι τοῖς κρατῆρσι,
C Καὶ τὸν χρυσὸν ἑλέπολιν ἄμαχον προσλαβόντες
Ὑπέρτεροι τε γίνονται τῶν ἐναντιουμένων,
Καὶ νύκτωρ ἔνδον τῶν πυλῶν ὡς θῆρες ἐνδημοῦντες
Ἐλάφυξαν τὰ χρήματα πάσης λαμπρᾶς οἰκίας,
Καὶ τοὺς κατοίκους ἔδειξαν πένητας ἐξ ὀλβίων,
Ἐκ πολυχρύσων πενιχρούς, γυμνοὺς ἐξ εὐπαρύφων.
Τὸ κράτος δ' ἐκρατύνατο στερρῶς Θεοδοσίῳ
Ὃς ὅρκους φρικτοὺς γέμοντας ἐκπέμψας Ἀρτεμίῳ
Πάθους παντὸς ἀπείρατον αὐτὸν διατηρήσειν,
Ἂν πρότερον ἐκθερισθῇ τῆς κεφαλῆς τὰς τρίχας,
Τὴν κόλασιν ἐπιμετρεῖ μέχρις ὑπερορίας
Ἐπὶ δυσὶν αὐτάνακτι χρόνοις ἀναδειχθέντι.
Ἀλλὰ καὶ τοῦτον πρὸς μικρὸν γευσάμενον τοῦ κράτους
Τὸ κράτος τὸ βασίλειον θᾶττον ἀπολιμπάνει.
D Ὁ γάρ τοι θηριώνυμος ἐξ Ἰσαυρίας Λέων,
Ὁ καὶ ψυχὴν καὶ τοὔνομα καὶ τρόπους θηριώδης,
Τὴν τῆς πατρικιότητος καταπλουτῶν ἀξίαν,
Καὶ στρατηγῶν καὶ στρατάρχων ταγμάτων τῶν ἑῴων,
Ἀποστασίαν μελετᾷ κατὰ Θεοδοσίου,
Συμπράκτορα συνευρὼν τῶν δολοπλοκουμένων
Ἐφευρηκὼς Ἀρτάβασδον ἄνδρα τῶν περιδόξων,
Ὧ καὶ συνῆψε τὴν αὐτοῦ πρὸς γάμον θυγατέρα,
Ὅταν εἰσώρμησεν ὁ θὴρ εἰς τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα,
Ταύτην δεδοὺς ἀνταμοιβὴν τῷ συνεργῷ τοῦ κράτους.
Ὁ δ' ἄναξ Θεοδόσιος τοῦ Λέοντος τὸ θράσος,
Καὶ τὴν θηριογνώμονα καρδίαν ὑποπτήξας,
Παραχωρεῖ τῷ δυσμενεῖ τοῦ θρόνου καὶ τοῦ στέφους,
E Ἑκὼν ἄκων ὑπείξας ἄτερ ὅπλων καὶ μάχης,
Καὶ μέλαιναν ἀμπίσχεται στολὴν ἀντὶ πορφύρας,
Μόνα τὰ χείλη μέλιτι τῷ τῆς ἀρχῆς βάψας,
Αὐτὴν τὴν ὑπερῴαν δὲ μὴ δυνηθεὶς γλυκᾶναι,
Ἔτεσι μόνοις ἐν δυσὶ γευσάμενος τοῦ κράτους.
Ὡς γ' οὖν ἐπὶ τὸν Λέοντα τὸν κάκιστον μετέβη
Τὰ τῶν Ῥωμαίων πράγματα, βαβαὶ Θεοῦ κριμάτων,

Ἐντεῦθεν ἐπεκύμαινε κατὰ τῆς ἐκκλησίας
Κλύδων βαρὺς ἐκ λαίλαπος δεινῆς ἀγειροπνόου.
Καὶ πάλιν νέφος τι τρυγὸς ὀλεθροφθόρου βίας,
Καὶ πάλιν νέφος ζοφερὸν ἐγκυμονοῦν ὡς πτῶμα
Φόνους ἀνθρώπων καὶ φθορὰς ἀντὶ τῶν ὄμβρων αἷμα.
Ὁ γάρ τοι τρισκατάρατος οὗτος ἀντάναξ Λέων
Ὤδινε μὲν, ὡς ἔοικεν, ἐκτόπους ἐπινοίας
Κατὰ Χριστοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ τιμίων μορφωμάτων.
Εἰς φῶς δ' οὐκ εἶχεν ἐνεγκεῖν τὸν τῆς κακίας τόκον.
Τὸ γὰρ ἀπαῤῥησίαστον ἠνάγκαζεν ἐπέχειν,
Ὡς ὕστερον ἐδράξατο καιροῦ καὶ παῤῥησίας,
Ἐξέῤῥηξε τὸν τοκετὸν, ἡ γὰρ νηδὺς ἐῤῥάγη,
Καὶ γόνος ἐχιδνότοκος ἐξέθορεν ἐκεῖθεν.
Ἐστὶ δ' οὐκ ἄκαιρον εἰπεῖν τίς, καὶ πόθεν, καὶ ποίας B
Ἐκ ῥίζης ἀνεβλάστησεν ὁ βδελυγμίας Λέων.
Ἐκ μὲν Ἰσαύρων τὴν σειρὰν εἷλκε τῆς γεναρχίας,
Χειροβιώτων καὶ λυπρῶν τυχὼν τῶν γεννητόρων,
Καὶ παλαιόντων τῷ λιμῷ ταῖς φθαρτικαῖς πυράγραις.
Τὰς ἀτελεῖς δὲ παρελθὼν καὶ πρώτας ἡλικίας
Μετῄει παλιγκάπηλον ἐμπορικόν τε βίον.
Ὡς ἦν ποτὲ παραὐδεῖ τοὺς ἐμπεπορευμένους
Ῥαμνοφαγοῦν ὀνάριον κατάφορτον ἐλαύνων
Ζειὰς μηδέποτε πλησθὲν μηδὲ κριθοφαγῆσαν.
Οὕτω συμβὰν συνέκυρσεν ἐμπόροις Ἰουδαίοις,
Καὶ κοινωνήσας τῆς ὁδοῦ τοῖς σκολιοῖς ἐκείνοις,
Καὶ συναναπαυόμενος ὕπνωσεν ἐκ καμάτου, C
Οἱ τοίνυν ὀφιόξοοι θεομισεῖς Ἑβραῖοι
Καθ' ἑαυτοὺς σκεψάμενοι καὶ συνεγνωκότες
Προεῖπον τούτῳ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἡγεμονίαν,
Εἴτ' οὖν ἀπὸ μαθήσεως, εἴ τε κακοτεχνίας,
Εἰ τεκμηρίων ἔκ τινων τὴν τύχην ἐγνωκότες.
Καὶ τῆς προῤῥήσεως αὐτῶν ᾔτουν ἀντιμισθίαν,
Ὁποίαν ἂν αἰτήσωσιν ἔχοντος τὴν κρατοῦσαν.
Ἤκουσε ταῦθ' ὁ πάντολμος, ἐπένευσεν αὐτίκα,
Ἐπ' ἀπωλείᾳ τῆς ψυχῆς, καὶ τῶν Ῥωμαίων τύχης.
Τοῖς γοῦν χωράρχαις γνωρισθεὶς καὶ τοῖς ταγματάρχοις,
Καὶ τὸ τολμηροκάρδιον κατὰ μικρὸν ἐκφήνας, D
Πατρίκιος καθίσταται καὶ μέγας ταγματάρχης,
Καὶ τελευταῖον βασιλεύς. οὐ σὺ στενάζεις δίκη;
Ἔμαθον τὴν ἀνάῤῥησιν οἱ δυσσεβεῖς Ἑβραῖοι
Οἱ προφοιβάσαντες αὐτῷ τὴν αὐτοκρατορίαν.
Ἀπτέροις φθάνουσι ποσὶ, φαίνονται τῷ τυράννῳ,
Καὶ τὰ τῆς ὑποσχέσεως ζητοῦσι τελεσθῆναι.
Πλὴν οὐ χρυσὸν, οὐκ ἄργυρον αἰτοῦσιν, οὐδὲ λίθους,
Οὐκ ἄλλο τι τῶν τιμίων καὶ τῶν κοσμικωτέρων,
Ἀλλὰ καθαίρεσιν σεπτῶν εἰκονογραφημάτων,
Ἀλλὰ κατάλυσιν στηλῶν θείων ἀξιοσέπτων.
Αὐτόχρημα καταστροφὴν τῆς εὐσεβοῦς θρησκείας
Τοὺς πύργους ἀνατρέψουσαν αὐτοὺς ἀπὸ κρηπίδων.
Πείθεται τούτοις ὁ σκαιὸς κακοῦργος τοῖς κακούργοις E
Ὁ τῆς ἐχίδνης τοκετὸς τοῖς τῆς ἀσπίδος γόνοις,
Καὶ μετακαλεσάμενος τὸν ἱεροθυτοῦντα.
Ἦν δὲ προστάτης Γερμανὸς τότε τῆς εὐσεβείας.
Καὶ κοινωσάμενος αὐτῷ τὰ τῆς κακοδοξίας,
Αὐτὸν μὲν μὴ πειθόμενον αὐτοῦ τῇ δυσσεβείᾳ,
Μᾶλλον μὲν οὖν ἐλέγχοντα τὴν τόλμαν καὶ τὴν λύσσαν,
Τῆς ἐκκλησίας ἐξωθεῖ, φεῦ! τὸν ποιμένα λύκος,
Ὁ κέρβερος ὁ λυσσητὴς τὸν πρᾶον ἀγελάρχην.
Εὐθὺς δὲ προσλαβόμενος προβατοφθόρους λύκους
Σπαράττει, φεῦ! τὸ ποίμνιον, καὶ καθαιρεῖ τοὺς τύπους.

A ecclesiam excepit, magnis cum hominum cædibus conjuncta. Nam exsecrabilis Leo Imperator parturiebat ille quidem (ceu consentaneum est) absurda novaque consilia contra Christum, & venerabiles ejus imagines: sed fœtum improbitatis suæ in lucem proferre nullo modo poterat. Quippe timidus animus eum ab instituto suo revocabat. Tandem vero capta opportunitate, sumptaque audacia, fœtum edidit: alvus enim rupta est, & viperæ soboles in lucem prodiit. Minime vero fuerit alienum ab instituto nostro, si explicaverimus, unde, quis, & quali stirpe pro- B creatus abominabilis hic Leo fuerit. Habebat generis originem ex Isauria, parentibus fortunæ tenuis, & manuum suarum labore victitantibus, natus. Exacta prima ætate, mercaturæ operam dabat, & pretio coempta rursum lucri causa vendebat. Forte accidit aliquando, ut cum aliis negotiatoribus iter faciens, & asinum præ se mercibus onustum agens in mercatores Judæos incideret; quibuscum iter suum persequutus, & fatigatione tandem consopitus, sese quieti dedit. Hebræi re inter se communicata, & diligenter consi- C deratа, Imperium Leoni vaticinabantur: vel quadam ex disciplina, vel arte improba, vel certis indiciis id, quod futurum esset, conjectantes.

De fœtu a Leone imaginibus.

Edit. Paris. pag. 86.

Judæorum vaticinium.

Simul ab eo pro hac prædictione remunerationem contingere sibi petebant, qualem scilicet postulaturi essent, ubi jam ad Imperium ipse pervenisset. His auditis vir ferocissimus suæ cum animæ felicitatisque Romanorum detrimento annuit. Hinc audaciam suam paulatim probans, ubi regionum præfectis innotuisset, D patricius, copiarum ductor & (nonne hic mecum gemitus conjungis tuos o Justitia?) demum Imperator creatur. Hebræi Leonis renuntiatione cognita, mox ad Imperatorem advolant, & ut promisso satisfaciat, orant. Non tamen illi vel aurum, vel argentum, vel gemmas petebant: sed sanctarum imaginum, picturarum, statuarum veneratione dignarum abolitionem, hoc est, ipsam religiosi cultus eversionem, cujus turres atque munitiones hoc facto de fundamento subrui oportebat. Imperator pravus pravis, E viperæ soboles aspidis fœtibus, assentitur: & arcessito sacrorum antistite, qui tum temporis erat Germanus, de perverso dogmate cum eo communicat.

Germanus patriarcha.

Quum ille non tantum non assentiretur ipsius impietati, sed etiam Imperatoris audaciam ac furorem reprehenderet: heu pastorem lupus, heu furens Cerberus mitem gregis ducem ecclesia pellit & exturbat. Deinde adjunctis sibi corruptoribus ovium lupis, gregem (heu) dilaniat, virginis matris & Chri-

Leo imaginum & monachorum hostis.

ſtl teſtium ſimulacra tollit, decus ſuum templis adimit, ornamenta delubris aufert, caliginem eis offundit, diem triſtem ac nigerrimum inducit. Et quantum quidem veneni ac furoris plenæ ſalivæ adverſus Chriſtum ejuſque teſtes eructaverit, unde lethalis enata eſt herba: quantis vexationibus, velut alter quidam Baltaſarus, adflixerit eos, qui expertem conjugii vitam in ſolitudine degebant, libri commentariique veterum ſatis declarant. Ego de omnibus unica re tantum ſelecta, Perſam ex candye ac torque, crocitantem corvum ex nigredine commonſtrabo. Non procul a divinæ Sapientiæ fano ſplendida domus a priſcis Imperatoribus erat caſtructa, quam nuncupare licuiſſet amœnum hortum, arboribus libros ferentibus plenum, adeoque lucum pulcherrimis omnigenæ doctrinæ ſapientiæque plantis conſitum. Nam erat in ea congeſtus librorum theſaurus, quorum numerus tricena & triæ millia complectebatur. Talis hortus tantuſque lucus, divini cujuſdam hominis curæ fideique commendatus erat, qui doctrina præſtabat, & ſupra cæteros omnes radiis ſcientiæ collucebat: non inepte dixeris, alium quemdam Adamum fuiſſe, divinum curatorem arborum, de pulchris Edenis arboribus delicias capientem, ejuſque plantarum non marceſcentium agricolam. Vivebant cum hoc & alii, tamquam ſecundarum partium duces, ab illo Imperatore primi: luculenta reapſe ſidera, noctiſque colluſtratores. Hi tot numero, quot circuli Zodiaci ſigna ſunt, abſque mercede litterarum & doctrinæ cupidos inſtruebant, & caliginis velum tam in putri præſtigiiſque referta Græcorum, quam religioſiſſima noſtra diſciplina ſuis auditoribus adimebant: uno illo, de quo diximus, inter omnes ſolis inſtar lucente. Tanta vero in opinione virtutis erant, ut ne ipſi quidem Imperatores novi quiddam & inuſitati vel agendum ſibi putarent, illis in conſilium non adhibitis. Tales ergo viros, auctoritate ſingulari, & innocentia vitæ conſpicuos, rariorumque donorum ubere copia præſtantes, Imperator intra ſua retia comprehendere, ſuique furoris impii participes efficere multum ſitiebat. Quum autem cunctis molitionibus adhibitis elideretur, (nec enim vel metu, vel minis eos in ſententiam ſuam pertrahere poterat, quumque etiam uteretur cæteroquin inexpugnabili ſocio, tamen aquilam ſe perſequi, vel ſidera jactu contingere velle deprehendebat) tandem re deſperata, (quinam hæc obſecro exponam?) conſilium ſævum, abſurdum, impium capit, quod ne quidem immanis Scytha vel Maſſagetes cepiſſet. Materiem ſiccam & cremabilem ex aridis faſcibus coarcervat, eaque ſuccenſa cunctos exurit, homines inquam illos (heu) religioſos cum ipſis libris. Proh infeſtum virtuti animum, proh mentem belluinam. Nimirum ex unguibus ſævus ille Leo jam agnitus eſt. Pulcherrima quæque de diſciplinis omnibus iſtic adſervabantur, & inter alia volumen exſtabat admirabile, confectum de draconis inteſtino, cui erant inſcripti libri Homerici, tam Ilias tota, quam Uliſſea. Poſteaquam ſolers in

Edit. Pariſ. pag. 87.

Bibliothecæ locus.

33000. librorum.

XII. litterarum profeſſores monachi.

Bibliotheca cū XII. crematur monachis.

pag. 88.

In exuvio draconis Homerus deſcriptus.

A Τὰς τῆς παρθενομήτορος καὶ τῶν αὐτοῦ μαρτύρων.
Ἀπαγλαΐζει τοὺς ναούς, ἀποκοσμεῖ τεμένη,
Ὀρφναίαν σκοτεινότητα τούτων κατασκεδάζει,
Καὶ καταχέει σκυθρωπὴν ἡμέραν μελαντάτην.
Ὅσον μὲν οὖν κατὰ Χριστοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ μαρτύρων
Ἰὸν ἀπήμεσε πικρὸν χυμόν τε λυσσώδη,
Ἐξ ὧν ἀναβεβλάστηκε βοτάνη θανασίμη,
Ὁπόσαις τε τοὺς ἄζυγα μετερχομένους βίον
Κακώσεσιν ἐξέθλιψεν ἄλλος φανεὶς Βαλτάσαρ,
Βίβλοι καὶ λόγοι φέρουσιν ἀνθρώπων παλαιτέρων.
Ἐγὼ δ' ἀπολεξάμενος ἓν ἀπὸ πάντων τούτων,
Τὸν Πέρσην ἐκ τοῦ κάνδυος καὶ τοῦ στρεπτοῦ γνωρίσω,
Καὶ κόρακα τὸν βραντικὸν ἐκ τῆς μελαντηρίας.
B Τοῦ τεμενίσματος ἐγγὺς τοῦ τῆς Θεοῦ σοφίας
Οἶκος λαμπρὸς ἐδέδμητο τοῖς πάλαι βασιλεῦσι,
Κῆπος ἂν εἴποι τις λαμπρὸς βιβλιοφόρων δένδρων,
Ἄλσος ἀγλαοφύτευτον παντοδαπῆς σοφίας,
Βίβλοι γὰρ ἦσαν ἐν αὐτῷ προτεθησαυρισμέναι
Εἰς τριςμυρίας φθάνουσαι καὶ ἄλλας τρισχιλίας
Εἰς τρισχιλίας φθάνουσα πρὸς ταῖς πεντακοσίαις.
Τὸν τηλικοῦτον κῆπον δὲ καὶ τὸ τοσοῦτον ἄλσος
Θεῖος ἀνὴρ προΐστατο προέχων ἐν σοφίᾳ,
Καὶ πλέον πάντων ταῖς αὐγαῖς τῆς γνώσεως ἐκλάμπων,
Ἄλλος ἂν εἴποι τις Ἀδὰμ ἔνθεος δενδροκόμος
Τοῖς τῆς Ἐδὲμ ἐντρυφῶν καλλιβλαστήτοις δένδροις,
Καὶ φυτευμάτων γεωργὸς τῶν μὴ μαραινομένων.
C Τούτῳ συνῆσαν ἕτεροι καὶ συνδιῆγον ἄνδρες,
Καθάπερ ὑποστράτηγοι γενναῖοι στρατηγέτῃ,
Ἀστέρες ἀντικρὺς φαιδροὶ καὶ τῆς νυκτὸς δᾳδοῦχοι.
Ἐπλήρουν δὲ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ζῳοφόρου κύκλου.
Ἄμισθοι δ' ἦσαν παιδευταὶ τοῖς ἐρασταῖς τοῦ λόγου.
Ἀφῄρουν γὰρ τὸ κάλυμμα τῆς σκοτεινολογίας,
Ὁπόση τῆς ἑλληνικῆς τερθρείας καὶ σαπρίας,
Ὁπόσα τε τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεροπρεπεστάτης.
Αὐτὸς δ' ἐν πᾶσιν ἔστιλβεν ἥλιος ὥσπερ γίγας.
Τοσοῦτον δ' ἦν τὸ πιστὸν τῆς ἀρετῆς ἐκείνοις,
Ὡς μηδ' αὐτοῖς τοῖς ἄναξι καινοτομεῖν ἐξεῖναι,
Ἢ πράττειν τι καινοπρεπὲς ἢ πέρα τοῦ συνήθους,
Ἂν μὴ μετέχοιεν τῆς βουλῆς ἐκεῖνοι καὶ τῆς γνώμης.
D Τοιούτους οὖν σεμνοπρεπεῖς ὄντας καὶ σεμνυνομένους,
Καὶ χρήσει πελαγίζοντας παντοδαπῶν χαρίτων,
Ἐντὸς ἀρκύων συλλαβεῖν ὁ βασιλεὺς ἐδίψα,
Καὶ θεῖν ἐκείνους κοινωνοὺς τῆς λύσσης τῆς δυσθέου.
Ὡς δὲ κινήσας μηχανὰς ἁπάσας ἀπεκρούσθη,
Οὐ γὰρ φοβῶν ἢ καὶ ἀπειλῶν ἴσχυσε τούτους πεῖσαι,
Καὶ τῷ χρυσῷ χρησάμενος συμμάχῳ δυσμαχήτῳ,
Ἔγνω διώκων ἀετὸν ἢ βάλλων εἰς ἀστέρας.
Τὸ τελευταῖον ἀπογνούς, ἀλλὰ γὰρ πῶς ἐξείπω.
Βουλὴν βουλεύεται σκαιάν, ἔκτοπον, ἀνοσίαν,
Ἣν οὐδὲ Σκύθης ἄγριος, ἀλλ' οὐδὲ Μασσαγέτης.
Ὕλης σωρεύει φορτίον κύκλῳ περὶ τὸν οἶκον,
E Ὕλην ξηράν, εὐέξαπτον, δᾳδίτιν, φρυγανῖτιν.
Καὶ πῦρ ὑφάπτει λιπαρόν, καὶ καταφλέγει πάντας.
Τοὺς ἄνδρας, φεῦ! τοὺς ἱερούς, καὶ σὺν αὐτοῖς τὰς βίβλους.
Αἲ αἲ μισόκαλος ψυχή! φεῦ γνώμη θηριώδης!
Ἐκ τῶν ὀνύχων ὁ δεινὸς πάντων ἐγνώσθη λέων.
Ἦσαν ἐκεῖ τὰ κάλλιστα πάντων τῶν παιδευμάτων,
Καὶ τόμος εἷς ἐξαίσιος ἐκ δράκοντος ἐντέρου,
Τὰς δέλτους τὰς Ὁμηρικὰς φέρων ἐγγεγραμμένας,
Τὴν Ἰλιάδα τέ φημι καὶ τὰ τῆς Ὀδυσσείας.

Ὡς

Ὡς δ' ἐπὶ χρόνους εἴκοσι τοῦ κράτους ἀπολαύσας
Σὺν ἄλλοις πέντε δυσσεβῶς, ἢ μᾶλλον τυραννήσας,
Ὁ γὰρ κακὰ μακρόβια καὶ μόλις ἀπορρέει,
Ἔμελλε τάφῳ κρύπτεσθαι καὶ γῇ τῇ παντοδόχῳ.
Ἐλπίδας μὲν οὐκ ἀγεννεῖς ἐπέσαινον τοὺς τότε
Τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον ἐπιεικῆ φανῆναι,
Καὶ γνώμῃ μετριώτερον καὶ μὴ μιαιφονοῦντα.
Ἀλλὰ γὰρ ὥσπερ Εὔριπος, ὡς ἔοικεν, ἡ φύσις
Εἰς τὰς ἰδίας ἀγωγὰς ἀνθυποστρέφειν χαίρει,
Καὶ γὰρ ὑπνοῦντος Λέοντος ἀγκάλαις ἐνταφίοις
Ἡ Πάρδαλις ἐξέθορε πολλῷ θυμικωτέρα,
Καὶ καλυφθείσης ἐπὶ γῆς τῆς ῥίζης τῆς δυσμάχου
Πολλῷ πικροκαρπότερος κλάδος ὑπανεφύη,
Ὁ μυσαροκοπρώνυμος ἐκεῖνος Κωνσταντῖνος,
Ἐκ τῆς ἀσπίδος ἔχιδνα προσφόρως ἄν τις εἴποι
Ἐξ ἐλλεβόρου κώνειον, ἀπὸ σκορπίου δράκων,
Ἄλλος Βαλτάσαρ ἀσεβὴς ἐκ Ναβουχοδονόσορ.
Κατῆρξε γοῦν ὁ βδελυρὸς αἱματοπότης λύκος,
Ὦ πάντα βλέπων ἥλιε, καὶ βασιλεῖς, καὶ νόμοι,
Ἄνθρωπος γόης, φαρμακὸς, ζωοσφαγίαις χαίρων,
Καὶ τελεταῖς ταῖς μυσαραῖς τῆς ὑπατοσκοπίας,
Ἄντικρυς τελματόβιος βορβοροφάγος χοῖρος.
Οὗτος ὁ δοῦλος τῆς γαστρὸς καὶ τῆς ἀκολασίας
Τί μὲν οὐκ ἐπενόησε τῶν θλίβειν δυναμένων;
Τί δὲ παρ' ἄλλων εὑρεθὲν αὔξειν οὐκ ἐπεχείρει;
Νύμφην τὴν χρυσοκόσμητον καὶ τρυφερευομένην,
Ἥνπερ ἡρμόσατο Χριστὸς ὁ καθαρὸς νυμφίος,
Αἴφνης ἁρπάσας ἀπ' αὐτοῦ, φεῦ. τῶν παστοπηγίων
Χήραν ῥυστὴν ἀπέδειξε καὶ μελανειμονοῦσαν,
Τὴν ἄμπελον τὴν γέμουσαν βοτρύων καλλιράγων
Κάπρος ποθὲν ἀπὸ δρυμοῦ παιδήσας χαυλιώδης
Αὐτόρριζον ἐξώρυξεν, ἐλήϊσε τὸ κάλλος,
Ἐξέκοψεν ἐκ τῶν ναῶν τὰς ἱερὰς μορφώσεις,
Ἀντανεχάραξε δ' αὐταῖς χρώμασι καὶ ψηφίσιν
Τὰ φίλα κυνηγέσια καὶ τὰς ἱππηλασίας.
Οὐ ταῦτα δὲ τετόλμηται μόνα τῷ καταράτῳ.
Ἀλλὰ γὰρ τοὺς μονάζοντας ὡς κύων ἀνιχνεύων
Ὡς ἄρνας, φεῦ. κατέθυεν ἐθελοσφαγουμένους·
Ἐξεκενοῦντο τοίγαρ ὅλοι οἶκοι μελῳδούντων,
Σεμνεῖον ἦν κατασκαφὴ καθάπερ λῃστηρίων.
Ἐστενοχωρεῖτο φρουραὶ τοῖς ἐγκαθειργνυμένοις,
Καὶ πάντοθεν ἐλαύνετο τὸ μέλαν ὥσπερ μύσος.
Τοιαῦτα τοίνυν καθορῶν Ἀρτάβασδος ἐκεῖνος,
Ὃν φθάσας προεγνώρισεν ὁ δρόμος ὁ τοῦ λόγου,
Εἰς γάμον ἁρμοσάμενον τοῦ Λέοντος τὴν παῖδα,
Καὶ τὴν ἀγριοβάρβαρον αἰτήσας τυραννίδα,
Συνάπτει πόλεμον αὐτῷ, δείκνυσι φυγάδιον,
Καὶ κράτωρ ἀναδείκνυται Ῥωμαίων γῆς ἀντάναξ.
Καὶ πάλιν ἀπαστράπτουσιν ἀκτῖνες εὐσεβείας.
Καὶ πάλιν πυριμάρμαροι χαρίτων στιλβηδόνες,
Καὶ πάλιν ἀνατέταται τῆς πίστεως ὁ λόγος.
Ἀναστηλοῦνται τὰ σεπτὰ, λάμπουσιν αἱ μορφώσεις
Αἱ τῶν μαρτύρων, ἡ Χριστοῦ, καὶ τῆς αὐτοῦ τεξάσης.
Ἀλλὰ γὰρ ἐξῃτήσατο καὶ πάλιν ὁ Βελίαρ
Τὸν Ἰσραὴλ τὸν ἐκλεκτὸν ὡς σῖτον σινιάσαι.
Οὔπω καὶ γὰρ, ὡς ἔοικεν, ἀρκούντως ἐκολάσθη,
Καὶ πάλιν ἐπιστρατεύει τοὺς εὐσεβεῖς ἐκθλίψας
Ὡς Ἰσραὴλ Χουσαρσαθὲμ ὁ Σύρων σατραπάρχης.
Τί δὲ καὶ ποῖον τὸ συμβὰν ὁ λόγος ἱστορήσει.
Οὐ στέγει τὴν ἀπόπτωσιν τὴν τῆς ἀρχῆς ὁ δράκων.
Const. Ma.

A designandia malis bellua, carnivorusque Leo, satis longo tempore percepto Imperii fructu, jam sub terram condendus esset: spes non mediocres ejus ætatis homines concipiebant, futurum ut Imperii successor æquum se subditis præberet, animi moderatioris esset, a cædibus abstineret. Verum natura in morem Euripi (ceu videtur) intra suos alveos reverti perlubenter solet. Etenim Leone sub terra consopito, Pardalis prosiliit multo iracundior: & radice mali succi sub terra condita, longe acerbiorem fructum ferens ra-
B mus enatus est: nimirum Constantinus ille, cui fœdum & abominabile cognomen a stercore datum fuit, quem non inconvenienter prognatam ex aspide viperam, ex elleboro cicutam, ex scorpio draconem, Nabuchodonosore Baltasarum quis appellaverit. Hic ergo detestabilis & sanguinarius lupus Imperio potitus est, hic inquam (o Sol cunctorum inspector, o Imperatores, o leges,) præstigiator, veneficus, animalium mactationibus, & exsecrabilibus illis sacris extispicinæ deditus, in cœno plane degens porcus stercore
C vescens. Quidnam illud ventris ac gulæ mancipium non excogitabat ad divexandos homines? quid ab aliis inventum augere non conabatur? Nympham illam exornatam auro, & delicatam, quam sibi Christus, sponsus ille purus & castus, despondit, ab ipsis (heu) thalamis abreptam viduavit, rugis deturpavit, vestibus nigris operuit. Consimiliter vitem pulcherrimis uvis refertam ceu prosiliens aper alicunde quapiam e silva radicitus effodit, ejusque venustatem deprædatus est. Sacras e templis imagines excidit, earumque loco pingi sculpique curavit præ-
D claras scilicet venationes & equestres ludos. Nec contentus hisce facinoribus vir exsecrabilis, etiam canis in morem pervestigans solitariæ vitæ deditos, tamquam agnos minime repugnantes jugulabat. Monasteria veluti conventicula latronum evertebat, carceres ob inclusorum monachorum multitudinem prorsus arcti erant, abique niger vestitus ceu piaculum quoddam expellebatur. Quæ quum Artabasdus ille, quem jam ante diximus uxorem duxisse Leonis filiam, adspiceret: tyrannidem immaniter barbaram perosus bellum Constantino facit, quo fuga sibi consulente, Romanorum Imperator renuntiatur. Tum vero
E pietatis radii de integro fulgere, venerabiles imagines suum in locum reponi, Virginis matris & Christi testium imagines splendorem pristinum recuperare. Sedenim rursus Belial electum Israelem instar frumenti expetivit cribrare. Nondum enim (ceu credere par est) satis afflictionem & pœnarum habebat. Quapropter expeditionem novam instituit ad premendos homines religiosos perinde ac Syrus ille satrapa Chusarsathemus olim Israelicos vexabat. Quid autem acciderit, narratione sequenti declarabitur. Æquo ferre a-

CONSTANTINUS V. Copronym. Imp.

ARTABASDUS Imp. idola restituit.

Edit. Paris. pag. 89.

nimo amissionem Imperii nequaquam ille draco poterat. Quamobrem dolenter sortem suam copiarum ducibus exponit, adulatorie cum eis agit, spe promissorum inflammat, provinciarum præsides suas ad partes traducit: exercitu maximo coacto, pugnam cum adversariis conserit, victoria potitur, Artabasdum vivum capit, iram in eum suam universam evomit, & oculis infelicem spoliat. Rursus igitur infestus ille Deo purpuram gestat, & ipso jam Nabuchodonosore fit truculentior. Quænam hæc vicissitudo est, o instabilis vitæ rota? Rosa vix florem nacta celeriter marcescit: at spinosa rhamnus longum ad temporis intervallum viget. Titus Imperii campum inspexit modo, & æquo citius abreptus, particeps autumni fructuumque fieri non potuit: at impurissimus iste humani generis excrementum, longævam nactus est vitam, (o fortunam inæqualem) Imperiique fructum ad satietatem usque decerpsit. Interfecit etiam scelestissimus homo sanctum illum virum Stephanum, monachorum decus: quod sacrarum Imaginum propugnator constans esset, ac sævam belluam feliciter configeret, ejusque viscera sagittis argumentorum vulneraret. Denique telum fulminis ossa victricis illius testis Euphemiæ boum ossibus canumque permista concremavit. In hunc modum annis ubi triginta quatuor regnasset, ad orci supplicia justo judicio detrusus est.

Artabasdus excæcatur.

Copron. iterum imp.

Quum tandem inquinatam cædibus animam exspirasset, Leo filius ejus impurus sceptra consequitur: sed tamen & ipse terras cito relinquit. Post annum Imperii quintum, Irene conjuge, Constantinoque filio, quem ex ea susceperat, successoribus in Imperio longe optimis designatis. Nam hi religiosorum & gubernatorum divinitus hominum cœtu coacto, spinas oppugnationis imaginum, quæ pias mentes jamdudum punxerant, radicitus evulserunt, & in arvis animorum luxuriantibus rectæ veritatis doctrinæ semina conseverunt. Administrabant autem conjunctis operis Imperium tam mater, quam filius, satis longo tempore: quum quidem mater (uti Davides loquitur) ex filio voluptatem caperet. Sed ubi filius Imperator adolevisset, jamque lanugo malas ejus vestire cœpisset, amisso prima in pueritia patre: sceleratis quibusdam adsentatoribus in ejus amicitiam se insinuantibus, & adulando cor adolescentis exedentibus, quemadmodum tineæ dulcis arbores succi corrodere solent, non solum matrem Imperatricem jactabundus præ se contemnebat: verumetiam rerum se gubernationi jam idoneum satis arbitratus, & regia matrem Irenen (hoc est, pacem) una cum pace mundi totius ejiciebat. Deinde ad nefanda quædam facinora exorbitat, conjugi modestissimæ pudicissimæque capillos radit, & a priori matrimonio secundas ad nuptias transit. Nimirum gutta continuo stillans durum etiam saxum excavat: & arborum folia erucæ absu-

Leo IV. imp.

Edit. Paris. pag. 90.

Irenes & Constantini IV. Imp.

Matris & filii dissidia.

In adulatores.

A Βαρυθυμεῖ, πενθαίνεται, κοινοῦται τοῖς στρατάρχαις,
Προσφέρεται κολακικῶς, ἐλπίσιν ἐκθερμαίνει.
Πρὸς ἑαυτὸν ἐφέλκεται χωράρχας, κλιματάρχας,
Καὶ δύναμιν κτησάμενος βαρεῖαν στρατομάχον,
Μάχην συνάπτει καρτεράν, ἡττᾷ τοὺς ἀντιμάχους,
Τροποῦται τὸν Ἀρτάβασδον, νικᾷ, χειροῦται ζῶντα.
Καὶ τὴν ὁρμὴν καὶ τὴν ὀργὴν, καὶ τοῦ θυμοῦ τὴν ἅλμην
Τοῦ δυστυχοῦς καὶ τλημπαθοῦς ἄκρατον καταχέει,
Καὶ τῶν ὀμμάτων σβέννυσι τὰς φεραυγεῖς λαμπάδας.
Καὶ πάλιν ὁ μισόθεος φορεῖ τὴν ἁλουργίδα.
Πάλιν ὁ θὴρ σκηπτροκρατεῖ, πάλιν Ῥωμαίων ἄρχει,
Καὶ γίνεται πικρότερος καὶ Ναβουχοδονόσορ.
Τί τοῦτο τὸ παλίστροφον ἄστατε τροχὲ βίου;
B Τὸ ῥόδον μόλις ἐξανθεῖ, τάχιον ἀπορρέει.
Ὁ κεντροφόρος ῥάμνος δὲ μέχρι πολλοῦ ἀκμάζει;
Ὁ Τίτος μόνον ἔβλεψε τὸν τοῦ κράτους λειμῶνα,
Καὶ τάχιον ἀνήρπαστο μὴ μετασχὼν ὀπώρας.
Οὗτος δ' ὁ μυσαρώνυμος τὸ σκύβαλον τοῦ γένους
Ἐγένετο μακρόβιος. ὢ τύχης ἀνωμάλου!
Καὶ τὴν ὀπώραν τῆς ἀρχῆς ἐτρύγησεν εἰς κόρον.
Οὗτος ὁ τρισεξάγιστος ἐξήγαγε τοῦ βίου
Τὸν Στέφανον τὸν ἱερὸν τῶν μοναστῶν τὸ στέφος.
Ἦν γὰρ στερρὸς ὑπέρμαχος τῶν ἱερῶν εἰκόνων,
Καὶ τὸ θηρίον τὸ δεινὸν εὐστόχως ἐξεπείργων,
Καὶ βάλλων κατακάρδια βελέμνοις τῶν ἐλέγχων.
Ὀστᾶ τὰ καλλινίκου δὲ μάρτυρος Εὐφημίας
C Βοῶν ὀστέοις καὶ κυνῶν ὁ βέβηλος συμμίξας
Γνάθοις πυρὸς παρέδωκε τὸ κεραυνοῦ τὸ βέλος.
Τριάκοντα δ' ἐν ἔτεσι πρὸς τέσσαρσι κρατήσας
Ταῖς ᾅδου παραπέμπεται κολάσεσιν ἐνδίκως.
Ἐπεὶ δ' ἐξέρρηξέ ποτε ψυχὴν τὴν μιαιφόνον.
Λέων ὁ παῖς τοῦ βδελυροῦ χειρίζεται τὰ σκῆπτρα.
Ἀλλὰ καὶ Λέων τάχιον γῆθεν μετανασεύσας,
Τῆς βασιλείας ἔτεσι μόνοις πέντε κατάρξας,
Εἰρήνην τὴν ὁμόζυγον καὶ τὸν ἐκ ταύτης παῖδα
Τὸν Κωνσταντῖνον κράτορας λιπὼν ἐννομωτάτους.
Οὗτοι καὶ γὰρ ἀθροίσαντες ἄνδρας θεοφορήτους
Τὴν ἄκανθαν ἀνέρριζον τῆς εἰκονομαχίας
Ἀνάσπασαν τὴν κνίσσουσαν τὰς εὐσεβεῖς καρδίας,
D Καὶ ταῖς ἀρούραις τῶν ψυχῶν ταῖς ὑλομανησάσαις
Τὸν σπόρον κατεβάλλοντο τῆς εἰκονομανίας.
Ἄμφω μὲν οὖν ἐφ' ἱκανὸν παῖς τε καὶ μήτηρ ἦρχον.
Καὶ μήτηρ ἦν τὸ τοῦ Δαβὶδ ἐπὶ παιδὶ τρυφῶσα.
Ἐπεὶ δ' ὁ παῖς ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ἡλικιοῦτο,
Καὶ μεῖραξ ἦν καλλιφυὴς, κροτάφους ἰουλίζων,
Καὶ γὰρ παιδίσκος ἁπαλὸς λέλειπτο τῷ τεκόντι.
Παρεισφθαρέντων εἰς αὐτὸν τῶν πονηροκολάκων,
Καὶ δαπανώντων τὴν αὐτοῦ καρδίαν κολακείαις,
Ὡς δένδρα τὰ γλυκύθυμα σκώληκες ξυλοφάγοι.
Ὑπερφρονεῖ μεγαλαυχεῖ κατὰ τῆς βασιλίδος,
Αὐτός τε μόνος ἐπαρκεῖν τοῖς πράγμασι νομίσας,
Τῶν ἀνακτόρων ἔκπτωτον ποιεῖται τὴν μητέρα,
Καὶ σὺν αὐτῇ τὴν κοσμικὴν εἰρήνην κουροτρόφον.
E Ἐντεῦθεν ἐκκυλίεται πρὸς ἀθεσμοπραγίας.
Καὶ κείρει μὲν τὴν σύνοικον τὴν σωφρονεστάτην,
Ἄλλας δὲ μίξιν γυναικὸς τοῖς λέκτροις ἐπεισάγει·
Καὶ γὰρ ῥανὶς ἐνδελεχὴς πέτραν σκληρὰν κοιλαίνει,
Καὶ κάμπαι τὰς δενδρείτιδας φυλλάδας ἀναλοῦσι,
Καὶ κόλακες ἐσθίουσιν ἀνθρώπους μικροσπλάγχνους.
Ἀλλ' ἔσχε ὀψέ ποτε τῆς ἄκρας φιλαυτίας,

Συνῆκεν ὡς συνείληπται μέσοις κακοῖς ἐσχάτοις,
Καὶ πάλιν τὴν βασίλισσαν ἐκλιπαρεῖ μητέρα
Ἰθύνειν τὸ καλλίπρῳρον τῆς βασιλείας σκάφος.
Κάμπτεται λόγοις τοῦ παιδὸς ἡ βασιλὶς Εἰρήνη,
Καὶ πάλιν ἦν σὺν τῷ παιδὶ, καὶ σὺν αὐτῷ διεῖπε
Τὸ κράτος καὶ τὰ πράγματα καὶ τῶν Ῥωμαίων τύχας.
Ἦν γὰρ καὶ φύσει φίλαρχος, καὶ τοῦ κρατεῖν διψῶσα.
Ἀλλ' ὁ λαλήσας ψίθυρα ταῖς ἀκοαῖς τῆς Εὔας,
Καὶ τῆς κακίας τὸν ἰὸν εἰς τὰς ψυχὰς ἐμέσας,
Καὶ πείσας ἀπογεύσασθαι ξύλου τοῦ καλλικάρπου,
Καὶ θάνατον ἐπεισαγὼν ἀντὶ ζωῆς ἀλήκτου,
Καὶ τὸ τερπνὸν ἀπολαβὼν εἰς ἄκρατον πικρίαν,
Καὶ τὸ γλυκάζον εἰς χολὴν, τὸ θέλγον εἰς ὀδύνας,
Κἀντεῦθεν τὴν τρισάθλιαν εἰς πέλαγος ποντίσας,
Καὶ πειρασμῶν εἰς θάλασσαν καὶ συμφορῶν εἰς κύματα·
Οὗτος καὶ τότ' ἐπίβουλος καὶ σύμβουλος Εἰρήνῃ
Τῇ βασιλίδι γέγονε, καὶ θέλξας τὴν καρδίαν
Τῆς μοναρχίας ἔρωτι καὶ μονοκρατορίας,
Πείθει κατὰ τοῦ μείρακος τοῦ τοῦ βασιλέως
Βουλὴν βουλεύσασθαι σκαιὰν, φεῦ, ἢ ἀπανθρωποτάτην,
Ἣν οὐδὲ τιγροπάρδαλις, οὐ λέων βρυχητίας,
Οὐκ ἄρκτος ἀγριόθυμος, οὐ δράκων ὠμοφάγος.
Ὁρῶσα γάρ τι τὸν υἱὸν ἀσέμνως τι βιοῦντα,
Καὶ πᾶσι προσφερόμενον κατὰ τὸ βουλητὸν,
Αὐτὴν δὲ διαπράττεσθαι μηδέν τι δυναμένην,
Πάτροκλον δῆθεν πρόφασιν εὔλογον εὑραμένη,
Ὡς οὐ καλῶς ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ καὶ παρανόμως
Τὰς κόρας ἀπεσβόλεσεν αὐτοῦ τῶν πατραδέλφων·
Κοινοῦται, φεῦ, τοῖς ἀμφ' αὐτὴν τὴν θηριώδη γνώμην.
Εὑρίσκει πάντας εὐπειθεῖς, ἀντίθετον οὐδένα.
Καὶ τί γὰρ ἂν οὐκ ἔδρασαν οἱ θαλαμηπολοῦντες
Εὐνοῦχοι ῥυπαρόψυχοι πάντων κακῶν ἐργάται;
Τυρεύει τὴν ἐπιβουλὴν, φεῦ, κατὰ τοῦ φιλτάτου.
Τοὺς τρόπους ὑποτίθεται. τί δὲ τὸ μετὰ ταῦτα;
Ὑπνώττει μὲν ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' ὕπνον σκοτοδότην,
Ὕπνον μεθ' ὃν οὐκ ἔμελλε κάλλος ἡλίου βλέπειν.
Οἱ δ' εἰσπηδῶσι κόρακες ὥσπερ ὀφθαλμορύκται,
Καὶ τῶν ὀμμάτων, φεῦ, αὐτοῦ τὸ σέλας ἀμαυροῦσι.
Καὶ γλῆναι μὲν κατέρρεον ἐκ τῶν αὐτοῦ βλεφάρων,
Καὶ σταλαγμὸς αἱματηρὸς ἐμόλυνε τοὺς πέπλους,
Καὶ χάλαζα κατέβαινεν ἐκ φόνου σφαιρουμένη.
Αὐτὸς δ' ὁ τληπαθέστατος ἔκειτο σφακελίζων,
Θέαμα, φεῦ, ἐλεεινὸν πένθους πενθεῖν καὶ λίθους.
Ἐκεῖ τὰς ὄψεις ἐκκοπεὶς, ἐκεῖ σβεσθεὶς τὰς κόρας,
Ὅπου τὸ πρῶτον ἔβλεψεν ἡλίου τὰς λαμπάδας,
Πορφύραν ὀνομάζουσιν ἐκεῖνον τὸν οἰκίσκον.
Τίς τηλικαύτην ἤκουσε βαρύθυμον μανίαν;
Μητρὸς μανίαν εἰς υἱὸν, αἲ πάθους φιλαρχίας!
Οὐ πάρδαλις ἐκμαίνεται κατὰ τῶν σκύμνων οὕτως.
Οὐχ οὕτως ἀγριαίνεται κατὰ τῶν σκυλακίων
Οὐ τίγρις, οὐδὲ κάρχαρος, οὐδὲ λυσσώδης κύων.
Μήδειαν μόνην λέγουσι τέκνοις ἐπιβουλεῦσαι,
Καὶ ταύτην ἀπὸ Σκυθικῆς ἀγριογνωμοσύνης.
Μόνον ἀκούω τὸν ἰχθὺν τὸν πελαγίτην θύννον
Πεινάσαντα καταρροφεῖν τὸν γόνον τὸν οἰκεῖον,
Ἄλλο δ' οὐδὲν οὐδ' ἔνυγρον, ἀλλ' οὐδὲ χερσοπόρον·
Αἱ γὰρ εἰλήθυιαι δειναὶ μητέρας δυσωποῦσι.
Ἔσβη τὰ σελάσματα τότε τοῦ φωσφόρου.

Const. Man.

A mant: & adsentatores ad extremum homines pusillis præditos animis excedunt. Vicissim tamen ex hoc amore sui nimio resipiscit, extremis se malis inclusum teneri deprehendit, matrem Imperatricem exorat, ut ad gubernationem se rursus accingat. Irene filii verbis flectitur, ad eum revertitur, oneris in gubernatione partem in se transfert: quod etiam a natura sic comparata foret, ut Imperium affectaret, ac mirifice dominari cuperet. Verum is, qui susurros in aures Evæ ingessit, mali venenum in ejus animum evomuit, ut ligni pulcherrimi fructum gustaret persuasit, mortem pro æterna vita substituit, voluptatem cum amarore mero commutavit, B cum bile dulcedinem cum dolore delectationem, quique deinceps Evam illam miserrimam in mare tentationum calamitatumque demersit. Is igitur etiam hoc tempore non tam consiliarius, quam insidiator Irenæ factus, ubi cor ejus demulsisset amore dominatus, quo sola frueretur, denique persuadet, ut adversus Imperatorem adolescentem crudele consilium, & heu longe immanissimum iniret, quod ne quidem tigropardalis, nec rugiens leo, nec iracundus ursus, nec crudivorus draco caperet. Quum enim filium quodam modo vitam indecoram agere proque animi sui arbitratu cuncta gerere videret, ipsa parum admodum efficere va- C lente: reperta scilicet opportuna (ceu dici solet) occasione, quæ speciem aliquam æquitatis & rationis haberet, quasi præter jus atque fas Imperator suis patruis oculos eruisset: cum suis immane consilium communicat, & quidem omnes obtemperandi cupidos reperit, adversantem neminem. Quid enim cubiculorum custodes eunuchi, fœdis animis prædit, cunctorum malorum perpetratores, non facerent? Igitur insidias filio carissimo per speciem, quasi male se gereret, struit: quem conatum hujusmodi quædam consequuta sunt. Forte somnum capiebat Imperator peracerbum ipsi profecto, post quem non jam solis pulcritudinem amplius visurus esset. Tum illi corvorum in morem, D oculos eruentium, Imperatoris in conclave irrumpunt, & lumen oculorum ejus (proh fœdum facinus) extinguunt. Mox pupillæ oculorum delabi, stillæ sanguineæ peplos inquinare, cruor in morem grandinis conglobari, Imperator ipse calamitosissimus ad terram projectus animo deficere, spectaculum (heu) miserabile, quod ipsis lapidibus dolorem excuteret. Et quidem eo ipso in loco visum oculis effossis amisit, quo in loco primum omnium radios solis adspexerat. Solent autem domum illam nuncupare Porphyram, hoc est, purpuram. Quis umquam tantum furo- E rem fando audivit, quem mater in filium evomuisset? Hei dominandi libidinem. Non sic pardalis suos adversus catulos furit, non ita sævit in sobolem tigris, non aper, non canis furiosus. Solam Medeam suis liberis insidiatam perhibent, & quidem ex immanitate Scythica. Solum thynnum audio, piscem marinum, si esuriat, sobolem propriam deglutire: nec ullum aliud animal esse, vel aquatile, vel ter-

Irene mulier ambitiosa.

Irene crudelitas in filium.

Edit. Paris. pag. 93.

Constantinus a matre cæcatur.

Ab ea domo Porphyrogeniti dicuntur.

Thynnus sobolem propriam devorat.

Prodigia facta calamitatem Imp.

restre, quod ejusmodi quiddam perpetret. Quippe parturigines ipsæ ad efficiendam in matribus reverentiam erga sobolem, efficacitatem singularem habent. Tunc & solis splendor extinctus est, & luna defecit, & compluribus diebus ingens caligo fuit. Nimirum ipsa elementa Constantini calamitatem deplorabant. Heu facinus inanimis etiam rebus miserabile. Tam atroci flagitio designato, sola deinceps Irena regnat, quod unum sane quæsiverat, sola sibi usurpat Imperium. Id temporis etiam illustrissimæ Romæ veteri quiddam accidit, dignum quod litterarum monumentis memoriæ prodatur. Erat in ea sacrorum antistes Leo, reliquorum sacerdotum primus, quem Romana lingua Papam vocant. Huic quum acerbe Romani quidam, propinqui Adriani ejus, qui non ita pridem Papa fuerat, inviderent; seditione concitata non throno tantum hominem dejiciunt, sed etiam ab urbe pulsum cogunt solum vertere. Tum ille re tota mox Constantinopoli nuntiata, opem sibi ferri postulat. Ubi frustra se omnia moliri & agere animadvertit, & in aqua (ceu proverbio dicitur) litteras exarare; re ab omni parte desperata, ad Carulum confugit. Erat is Francorum nationis princeps, quem lingua sua Franci Regem nuncupare consueverunt. Hujus manum potentissimam implorat, ut auxilium sibi ferret adversus eos, qui læserant. Carulus Leonem benigne accipit, (ut qui ab avis & atavis usque Christianus esset, Christique leges coleret) sacerdotem supplicem reveretur, auxiliarem ei manum porrigit, solio pariter & urbi restituit. Tum vero vicem Carulo referens Leo, Romæ veteris eum Imperatorem renunciat, neque tantum corona caput ejus more Romano cingit, verum etiam legibus Judæorum usus, a capite ad pedes oleo totum perungit. Quod sane posterius quibus ex caussis ac rationibus factum fuerit, equidem scire nequeo. Sic pristinum illud harum urbium vinculum ruptum fuit, sic matrem a filia gladius divisit ac resecuit: Romam dico recentiorem, formosam illam juvenculam, ab altera rugosa planeque vetusta. Cæterum Imperatrix Irena, quum magno studio furorem illum barbarissimum, & ingens piaculum, quod in filium commiserat, eluere delereque cuperet: totos pecuniarum thesauros in urbis usum exhauriebat, & vexantem obæratos tempestatem in serenitatem commutabat, munificentia sua quoddam velut aureum ver effundens. Verum oculis ille, qui occulta perspicit, omnia intelligit, corda judicat: ad Irenam se convertit, eam adspexit, fervore quodam accensus est, graviter molesteque facinus ejus tulit; quumque perexiguum ad tempus Imperii voluptatem illa degustasset, amarum flagitio pollutæ craterem, suas videlicet iræ fæces miscuit. Quippe concitata seditione per quemdam ordinis senatorii virum illustrem & clarum, cui nomen Nicephorus, Imperio dejecta est, pro voluptate molestias eos excedentes consequuta, molestias inquam

Edit. Paris. pag. 93.

Quo pacto Roma fuerit a Constantinopoli avulsa.

Papa desertus a Græcis ad Francos se convertit.

Carulus Romæ Imp. coronatur & inungitur.

Irenæ profusio

Irena dejicitur

A Φῶς οὐκ ἐδίδου λαμπρυντικὸν ὁ παντοφαὴς λύχνος.
Ἐπέμυε τὸ βλέφαρον ἡ φωτοφόρος κόρη.
Ζόφος δ' ἐφήπλωτο βαθὺς ἐπὶ συχναῖς ἡμέραις.
Καὶ τὰ στοιχεῖα γὰρ αὐτὰ τὴν συμφορὰν ἐπένθουν.
Αἶ πάθος ἐλεώμενον οἰκτρῶς καὶ τοῖς ἀψύχοις.
Οὕτω δὲ τοῦτο δράσασα τὸ πάντολμον ἐκεῖνο
Ἀρχηγετεῖ καὶ μοναρχεῖ, τοῦτο καὶ γὰρ ἐπόθει.
Καὶ μόνη περιζώννυται τὴν αὐτοκρατορίαν.
Τότε καὶ Ῥώμῃ τῇ λαμπρᾷ τῇ γηραλέᾳ Ῥώμῃ
Λόγου καὶ μνήμης ἄξιον πρᾶγμά τι συνηνέχθη.
Ἦν ἁγιστεύων ἐν αὐτῇ τὰς ἱερὰς θυσίας
Τῶν ἄλλων τε πρωτάρχος ἱεροπόλων Λέων,
Πάπας κατονομάζεται τῇ τῶν Ῥωμαίων γλώσσῃ.
B Τούτῳ πικρῶς βασκήναντες ἄνδρες τινὲς ἐκ Ῥώμης
Οἱ προσγενεῖς Ἀδριανοῦ τοῦ πρὸ βραχέος Πάπα,
Καὶ στάσεις κλυδωνίους κυμήναντες βαρυθρόους,
Τοῦ θρόνου καὶ τῆς πόλεως ἐλαύνουσι φυγάδα.
Ὁ δὲ σημάνας ἐν γραφῇ ταῦτα τῇ βασιλίδι,
Ἐπικουρίας τε τυχεῖν ἐκ ταύτης ἱκετεύσας,
Ὡς ᾔσθετο πάντα μάταια τεχνώμενος καὶ πράττων,
Καὶ γράφειν τὸ λεγόμενον ἐπὶ χειρῶν εἰς ὕδωρ.
Καὶ πανταχόθεν ἄπορος προσφεύγει τῷ Καρύλλῳ.
Ἦν δὲ τῶν Φράγγων φύλαρχος ὁ Κάρυλλος ἐκεῖνος.
Ῥῆγας τοὺς σφῶν κατάρχοντας οἴδασι Φράγγοι λέ-
γειν.
Καὶ δεῖται τούτου τῆς χειρὸς τῆς μεγαλοδυνάμου,
C Ὡς ἐπαρκέσειεν αὐτῷ κατὰ τῶν ἀδικούντων.
Δέχεται τοῦτον Κάρυλλος, ἦν γὰρ παπποπαππόθεν
Ὑπὸ Χριστοῦ καλούμενος καὶ σέβων Χριστοῦ νόμους.
Αἰδεῖται λιπαζόμενον τὸν ἱεροθυτοῦντα,
Δίδωσι τούτῳ σύμμαχον μεγασθενῆ παλάμην,
Καὶ πάλιν ἐγκαθίστησι τῇ πόλει καὶ τῷ θρόνῳ.
Ἐντεῦθεν ἀμειβόμενος τὸν Κάρουλλον ὁ Λέων
Ἀναγορεύει κράτορα τῆς παλαιτέρας Ῥώμης,
Καὶ στέφος περιτίθησιν ὡς οἱ Ῥωμαίων νόμοι.
Οὐ μὴν ἀλλὰ χρησάμενος καὶ νόμοις Ἰουδαίων
Ἐκ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἐλαίῳ τοῦτον χρίει,
Οὐκ οἶδα τίσι λογισμοῖς, ἢ ποίαις ἐπινοίαις.
Οὗτος ὁ πρώην σύνδεσμος τῶν πόλεων ἐρράγη.
Οὕτω μητρὸς καὶ θυγατρὸς μέσον ἐπέπτη σπάθη,
D Διχάζουσα καὶ τέμνουσα μετὰ θυμοῦ ῥομφαία,
Νεᾶνιν τὴν εὐπρόσωπον τὴν νεωτέραν Ῥώμην
Ἐκ τῆς ῥυσῆς καὶ παλαιᾶς καὶ νεκπιμπέλου Ῥώμης.
Καὶ ταῦτα μὲν τετύχηκε τοιουτοτρόπου τέλους.
Ἡ βασιλὶς Εἰρήνη δὲ πολλὰ προθυμουμένη
Μανίαν τὴν τερβάρβαρον ἐκείνην ἀφανίσαι,
Καὶ μύσος ὅπερ δέδρακεν εἰς τὸν υἱὸν ἐκπλῦναι,
Χρημάτων ὅλους θησαυροὺς ἐκένωσε τῇ πόλει,
Καὶ τὸν χειμῶνα τῶν χρεῶν ἔτρεψεν εἰς εὐδίαν,
Ἔαρ χρυσοῦν ἐκχέασα τῆς μεγαλοδωρίας.
Πλὴν ἀλλ' ὁ βλέπων τὰ κρυπτά, καὶ σκοπὸς εἰς πάν-
τα,
Ὁ παντεπόπτης ὀφθαλμός, ὁ τὰς καρδίας κρίνων
E Προσέσχεν, εἶδεν, ἔβλεψεν, ἐζήλωσεν, ἠχθέσθη.
Καὶ πρὸς βραχὺ τῆς ἡδονῆς τὸ κράτος γευσαμένῃ
Ἀψινθιάζοντα πικρὸν ἐκέρασε κρατῆρα,
Καὶ τὸν τρυγίαν τῆς ὀργῆς τῇ παρανομησάσῃ.
Ἐπαναστάντος γὰρ αὐτῇ τινὸς τῶν τῆς συγκλήτου
Τῶν περιλαμπρῶν καὶ γνωστῶν τοὔνομα Νικηφόρου,
Ἐκβάλλεται τὰ τῆς ἀρχῆς ἀγλαοδένδρου κήπου.

Ἀντὶ τροφῆς καρπίζεται τοὺς δακνοκαρδίους πόνους,
Πόνους ἐπὶ πόνοις, ποιητὰ τῶν συμφορῶν δὲ κέντρα
Ἀλμῶν τε πίνει θλίψεως ὡς πένησσα χερνῆτις.
Οὕτως ἀνταποδίδωσι Θεὸς τοῖς ἀδικοῦσι.
Μόνῳ μὲν οὖν τετύχηκεν ἐπὶ μακρὸν τοῦ κράτους,
Σὺν Κωνσταντίνῳ δὲ τῷ παιδὶ χρόνους ἑπτὰ πρὸς δέκα.
Τοῦ κράτους τοίνυν ὁ τροχὸς ἐξ ἄλλων εἰς ἑτέρους
Κυλινδηθεὶς καὶ στραφεὶς ἐν χρόνοις ἀνωμάλοις
Φθάνει ποτὲ μετέωρον ἆραι εἰς Νικηφόρον,
Ἄνθρωπον φονικώτατον, δύστροπον, κακοήθη,
Δοῦλον χρυσοῦ χρυσομανῆ, κυμβινοσμικρολόγον,
Ἄντικρυς Μίδαν τὸν ποτὲ κοιρανήσαντα Φρυγίας,
Ὃς τὰς ἀρχὰς τῶν πόλεων ὠνίους ἐποιεῖτο,
Οὐκ ἀριστίνδην τὰς τιμὰς, ἀλλὰ πλουτίνδην νέμων.
Εἶχε χρυσὸν ἐν χείλεσι, βοῦν ἐπὶ γλώττης εἶχε.
Χρυσοῦς ἐπετραπέζιζεν, χρυσὸν ὠνειροπόλει.
Καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις σκυθρωπὸς καὶ κατηφὴς ἐῴκει,
Ἂν δὲ χρυσοῦ τις ἔφερεν ὁλκὴν ἐπικολπίαν,
Τότε δὰ τό τε προσηνὲς τὸ βλέφαρον ἐδείκνυ,
Καὶ σκυθρωπότητος ἀχλὺς οὐκ ἦν ἐν τοῖς προσώποις.
Ἐντεῦθεν πάσας μηχανὰς ἐκόρυττε καὶ τρόπους,
Καὶ πάντας ὑπεξώπλιζεν εὑρεσιτέχνους δόλους,
Ὡς ὅπη παραβάλοιτο χρυσίον κομισθείη,
Καὶ πρὸς αὐτὸν μετοχετευθῇ τὴν φιλοχρηματίαν.
Οὗτος ἐπέθηκε βαρὺ τοῖς Βυζαντίοις ἄχθος,
Οὐ κοῦφον οὐδ' εὐάγκαλον, οὐδ' ἐλαφρὸν βαστάσαι,
Ἀνανεώσεως τειχῶν χάριν τῶν γηρασάντων,
Ὃ λέγουσι δικέρατον οἱ τῶν τελωνάρχαι.
Σφίγγει δὲ πάντα τοῖς κλεισὶ, καὶ θύραζε μὴ φέρων
Οὐκ ἄργυρον, οὐδὲ χρυσὸν, οὐκ ὑφάντους πέπλους.
Καὶ τοῦτο τὸ λεγόμενον ἐν μύθοις Αἰσωπείοις,
Πλεῖστα μὲν ἴχνια δεικνὺς χρημάτων εἰσιόντων,
Ἐξερχομένων δ' οὐδαμῶς, οὐδ' ἀποκενουμένων.
Ὑστέρησε καὶ τὸν στρατὸν τῶν ὀφειλομένων.
Ἐντεῦθεν θροῦς δυσκέλαδος, καὶ στάσις ὀλεθρία,
Καὶ λαλαγὴ κακόχαρτος, καὶ δυσφημοῦσα γλῶσσα.
Καὶ συνδραμόντες εἰς ταυτὸ μετὰ κραυγῆς ἀσήμου,
Αὐτάνακτα Βαρδάνιον τὸν τότε στρατηγοῦντα
Γενέσθαι καθικέτευον, προσφέροντες καὶ βίαν.
Ὁ δ' οὐ γινώσκων τὴν ῥοπὴν τῆς πλανήτιδος τύχης,
Καὶ τὴν ἀμφίρροπον αὐτῆς θέλησιν ὑποπτεύσας,
Ἀνθρώπῳ θείῳ προσφοιτᾷ καὶ θεοφορουμένῳ,
Ἐν ταῖς τοῦ πνεύματος αὐγαῖς πλουσίαις πυρσουμένῳ,
Ἐκφαίνει τὸ κρυπτόμενον, ἅπαντα καταλέγει,
Τὴν στάσιν, καὶ τὸν τάραχον, καὶ τοῦ λαοῦ τὴν βίαν.
Ἀκούει ταῦθ' ὁ πολιὸς τὰς φρένας καὶ τὰς τρίχας,
Ὁ κύκνος ὁ τοῦ πνεύματος ὁ κελαδῶν τὰ θεῖα,
Ἀπαγορεύει, πείθεσθαι μηδὲν νεωτερίζειν,
Μὴ καὶ τὰς κόρας κενωθῇς φησὶ, τὰς τῶν ὀμμάτων,
Καὶ πάντα προσαποβαλὼν πάντα προσαπολέσεις.
Βλέπει βαρυθυμήσαντα Βαρδάνιον ὁ γέρων;
Βλέπει τοὺς ἕλκοντας αὐτοῦ τὸν ἵππον τῷ ῥυτῆρι.
Καὶ μετακαλεσάμενος αὖθις τὸν στρατηγέτην.
Σὺ μὲν λαμπρότατε, φησὶ, τρισμέγιστε στρατάρχα
Οὐκ ἐπιδέξῃ τῆς ἀρχῆς, εἰ καὶ μυρία κάμοις.
Τῶν πεττομένων δέ τινες ὑπὸ τὴν σὴν παλάμην
Τὴν ζώνην ἀναζώσονται τὴν περὶ ἡγεμονίας.
Ὁρᾷς τοὺς σοὺς ὑπασπιστὰς ἐκείνους τοὺς τρεῖς ἄνδρας,
Λέων, Θωμᾶς καὶ Μιχαὴλ αἱ κλήσεις τοῖς ἀνδράσι.
Τούτων ὁ Λέων τῶν ἀνδρῶν πρῶτος ἀρχηγετήσει.

A non tam appellandas molestias quam calamitatum filii stimulos. Quare deinceps mare afflictionum hauriebat, tamquam paupercula mulier, & nendo victum quærens. Ejusmodi efficere vitæ mortalis inconstantia consuevit, & hoc modo Deus injuriatum auctoribus mercedem tribuit. Contigit autem ipsi longo tempore tam soli, quam cum filio Constantino Imperio frui, nimirum ad XVII. annos. Igitur Imperii rota, quum ab aliis ad alios voluta conversaque foret inæqualibus sane cursibus, nunc tandem Nicephorum in sublime sustulit, hominem sanguinarium, moribus perversis, improbum, auri mancipium sordidum, Midæ Phrygum quondam regi per omnia similem. Magi- B stratus urbium vænales habebat, neque dignitates ex virtutis, sed opum respectu conferebat. Aurum habebat in labris, bovem in lingua gerebat, de auro loquebatur in mensa, per quietem aurum somniabat. Et erat erga cæteros quidem severo tristique vultu, verum si quis auri pondus sinu ferret, eum blande intuebatur, nec ullum tristitiæ vestigium in vultu restare patiebatur. Hinc fiebat, ut quidvis auri conquirendi causa moliretur, eoque nomine fraudes astutissimas universis clanculum strueret. Byzantiis onus gravissimum imposuit, veterum murorum reficiendorum causa, quod tributorum exactores Dicæratum vocant. Quumque C clavibus occluderet omnia, nec foras quidquam prodire sineret vel argenti, vel auri, textarum vestium, & plurima quidem (velut est in Æsopicis fabulis) vestigia pecuniarum introeuntium apparerent, exeuntium vero & expensarum nulla: milites etiam debitis stipendiis spoliabat, quo facto murmur infaustum, noxia seditio, voces insolentes, linguæ maledicæ passim excitabantur.

Edit. Paris. pag. 93.

Nicephorus generalis logothetes, Imp.

Dicæratum Bizantiis impositum.

Adeoque concursu facto cum clamore inarticulato, Bardanium milites, qui copiarum id temporis dux erat, ut Imperium ab se oblatum acciperet, non tantum precibus, sed etiam vi adhibita cogebant. At ille non agno- D scens initium hoc adversissimæ fortunæ, & tamen voluntatem ejus instabilem veritus, divinum quemdam ad hominem sese confert, arcanum sui cordis aperit, indicat omnia, seditionem, tumultum militarem, vim populi, quam sibi adhibebat. Audit hæc canus ille tam capillis, quam animo, cygnus spiritualis, divina carmina concinens: ne militibus obtemperet edicit, a rebus ut novis abstineat hortatur, ne forte jacturam oculorum faciat. His dictis, Bardanium senex perturbatum animo videt, simulque conspicit eos, qui equum ejus freno ducebant. Quapropter revocato Duce: Tu quidem, ait, illustrissime potentissimeque dux, E Imperium non consequeris, etiamsi labores infinitos suscipias. At subditi quidam tui eo potientur. Vides heic tres illos tuos satellites, Leonem, Thomam, & Michaelum. Ex his primus Leo principatum adipiscetur. Et post ipsum Imperium perveniet ad Michaelum. Tertius Thomas toto quidem is pectore discruciabitur, & Imperatorum

Bardanio Imperium offertur.

Senis de Bardanio & aliis vaticinium.

pag. 94.

nomen ad se pertrahet: verum obtinere tandem id, quod adfectabit, nullo modo poterit, sed in hoc conatu oculos amittet. Atque hæc deinceps ita suis temporibus evenere, quemadmodum vir ille sacro adflatus spiritu prædixerat. Cæterum sordidissimus Imperator Nicephorus gravi prælio contra Bulgaros Istro vicinos inito, cæsus est: filioque * Stauricio possessionem Imperii reliquit. Verum & Stauricius in eo prælio vulneratus hasta, nimia vi sanguinis profusa, celeriter extinctus est. Quapropter Imperium Michaelo Rangabæ delatum fuit, quo cum Procopia Nicephori filia nupta erat. Diem id temporis liberum urbs Constantinopolitana vidit, & immunem a cædibus, jugulationibus, direptionibus violentis, expertem malorum & turbarum: vidit & solem urbs Constantinopolitana beneficum & bonorum scintillas & radios munerum. Nam Michaelus omnigenis virtutibus collucebat, vir libertatis amans, placidus, mitis, non cædibus & sanguinis profusione gaudens, sed lucus quasi quidam divinitus consitus, gratiarum campus, paradisus rivis cælitus manantibus irriguus. Enimvero hæc etiam rosa plane ante tempus emarcuit, inque morem graminis a rore nutriti contabuit atque periit: quum ad annos quatuor, & novem menses floruisset. Ejus in locum acherdus enata est, frequentibus horrens spinis, & rhamnus asperrime corda pungens atque vulnerans. Nam infausti nominis Leo prosiliit ad Imperium, fera carnivora, Christi ovibus immitis. At Michaelus quidem Imperator audita tyranni ferocia, impetu, defectione: suamet sponte throno Imperiali cessit, hoc ipso facto divinis Christi jussis satisfaciens, & erga persequutorem non aliter sese gerens, atque castor sive fiber facere consuevit. Legimus enim in priscis illis monumentis eorum, qui de animalibus scripsere, fibrum animal esse, quod in utroque vivat elemento, & testes habeat arcendis quibusdam morbis sane gravibus conducibiles. Quod quum plerique venatores norint, animal canibus longe velocissimis insectantur. Hujus pugnæ causam quum ipse fiber etiam cognitam habeat, perhibent eum morsu resectos testes abjicere, atque ita currentem saluti suæ consulere: quo facto, venatores feram persequi desinant. Sic nimirum Michaelus quoque volens Imperium resignavit Leoni, belluinis moribus & indole ferina prædito, qui oriundus erat ex Armenia. Tum vero rursum enasci prioris spinæ radix acerba, rursum germina proferre, magis pungentia, quam priora, auctæque segeti suffocationem minitari: rursum moveri draconis illa cauda, imaginum inquam oppugnationis abominatio, quæ jam instar magni, horribilis, hiantisque draconis serpebat, & cum sibilo stridebat, devoratura

*al. Stauracio. Stauracius Imp.

Michaelus I. Rangab. Imp.

Laudes Imp.

Qui fibrum Michaelus sit imitatus.

Edit. Paris. pag. 95.

Leo IV. Armenus Imp.

A Καὶ μετ' αὐτὸν τῷ Μιχαὴλ τὸ κράτος προσφοιτήσει.
Ὁ δὲ Θωμᾶς ὁ τέταρτος σφαδάσει μὲν ἐνθύμως,
Καὶ βασιλείας ὄνομα πρὸς ἑαυτὸν ἑλκύσει,
Πλὴν οὐκ εἰς τέλος ἐνεγκεῖν τὸ θελητὸν ἰσχύσει,
Τῶν ὀφθαλμῶν δὲ τὰς αὐγὰς ἐξεσβεσμένας ἕξει·
Καὶ ταῦτα μὲν ἀπέβησαν ἐν χρόνοις τοῖς ἰδίοις,
Ὡς ἡ πνευματοκίνητος ἐθεσπιῴδει σάλπιγξ·
Ὁ δὲ σμικρολογώτατος αὐτάναξ Νικηφόρος,
Βουλγάροις ἰστρογείτοσι μάχην στερρὰν συνάψας
Ἔργον μαχαίρας γίνεται, βρωματισμὸς ῥομφαίας,
Τῷ Σταυρακίῳ τῷ παιδὶ καταλιπὼν τὰ σκῆπτρα,
Ἀλλὰ γὰρ καὶ Σταυράκιος τάχιον ἀποφθίνει
Ἐν ταύτῃ δορατότρωτος ἀναφανεὶς τῇ μάχῃ,
B Καταβαλὴς τε γεγονὼς, ἔξαιμος, τραυματίας.
Τῷ Μιχαὴλ δὲ προσγελᾷ τῷ Ῥαγγαβὲ τὸ κράτος,
Τῆς Νικηφόρου θυγατρὸς γαμέτῃ Προκοπίας.
Ἔβλεψε τότε Βυζαντὶς ἡμέραν ἐλευθέραν,
Ἄτερ αἱμάτων καὶ σφαγμῶν, βιαίων ἁρπαγμάτων,
Ἀσκότωτον, ἀθόλωτον, οὐκ ἐξαμαυρωμένην
Ἀνδροκτασίας ζοφερῷ καὶ ταραχώδει νέφει.
Ἔβλεψε τότε Βυζαντὶς ἡλίους εὐποιΐας,
Καὶ σπινθηδόνας ἀγαθῶν, καὶ δωρεῶν ἀκτῖνας.
Ἦν γὰρ καλὸς ὁ Μιχαὴλ παντοίοις ἐναστράπτων,
Καὶ φιλελεύθερος ἀνὴρ, καὶ γαληνὸς, καὶ πρᾶος.
Οὐχ αἵμασι τερπόμενος, οὐκ ἐπιχαίρων φόνοις.
Ἀλλ' ἄλσος θεοφύτευτος, ἀλλὰ λειμὼν χαρίτων,
C Παράδεισος εὐπότιμος νάμασι θεοβρύτοις,
Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἔρρευσε τὸ ῥόδον πρὸ τῆς ὥρας.
Ὡς ἄγρωστις δροσότροφος ἐψύγη καὶ παρῆλθεν,
Ὡς ἄνθος, ὡς φασὶ, λευκὸν, ὡσεὶ καπνὸς, ὡς ὄναρ,
Ἀνθήσασαν ἐπὶ τέταρσιν χρόνοις μῆνας ἐννέα,
Ἀπέβη δ' ἄχερδος πυκναῖς φρίσσουσα ταῖς ἀκάνθαις,
Καὶ ῥάμνος ὀξυκέντρος αἱμάττουσα καρδίας.
Ὁ Λέων ὁ δυσώνυμος ἐπιπηδᾷ τῷ κράτει,
Ὁ ὠμοβόρος ὁ δεινὸς τοῖς τοῦ Χριστοῦ προβάτοις.
Ὁ τοίνυν κράτωρ Μιχαὴλ τὴν τόλμαν τοῦ τυράννου
Καὶ τὴν ὁρμὴν ἀναμαθὼν καὶ τὴν ἀποστασίαν,
Αὐτὸς ἑκὼν ἐξίσταται τοῦ πολυζήλου θρόνου,
Πληρῶν κἀν τούτῳ τοῦ Χριστοῦ τοὺς νόμους τοὺς ἐνθέους,
D Καὶ τῷ διώκτῃ προσφυῶς ἀντικρὺς ἄλλος κάστωρ.
Λέγουσι γὰρ αἱ παλαιαὶ τῶν ζωογράφων βίβλοι,
Ὡς ἐστὶ ζῷον χέρσυδρον κάστωρ ὠνομασμένον,
Καὶ τούτου χρησιμεύουσιν οἱ κύλινδροι τοῦ γόνου
Πρὸς ἀποσόβησιν ἰατρῶν παθῶν δυσαπαλλάκτων.
Ὅπερ εἰδότες οἱ πολλοὶ τῶν θηροδιωκτούντων
Τὸ ζῷον μεταθέουσι δικτύοις λεπτοπλόκοις,
Καὶ τοῖς κυσὶ τοῖς δρομικοῖς χρώμενοι συνεργάταις·
Ὁ κάστωρ τοίνυν συνιδὼν τῆς μάχης τὴν αἰτίαν,
Καὶ κατιδὼν ὡς ἄφυκτοι τῶν θηρατῶν αἱ πάγαι,
Τοὺς σπερμογόνους ἐνδακὼν καὶ παιδουργοὺς κυλίνδρους
Χαρίζεται τοῖς θέλουσιν, ὁ δ' ἀποτρέχει φεύγων.
E Κἀντεῦθεν πάντα πέπαυται, καὶ δρόμοι, καὶ διώξεις,
Καὶ τῶν δικτύων αἱ πλοκαὶ, καὶ τῶν κυνῶν τὸ τάχος.
Οὕτως ἑκὼν καὶ Μιχαὴλ παραχωρεῖ τοῦ στέφους
Τῷ θηροβόρῳ Λέοντι τῷ δυσωνυμουμένῳ,
Ὃς ἂν βλαστὸς κακόβλαστος ἐξ ὅρων Ἀρμενίων,
Πάλιν ἀνέζησε πικρὰ ῥίζα τῆς πρὶν ἀκάνθης.
Πάλιν ἐξήνεγκε βλαστοὺς τῶν πρὶν κεντρωδεστέρους·
Καὶ τὸ Χριστοῦ γεώργιον ἠπείλησε συμπνῖξαι,
Καὶ πάλιν τὸ τοῦ δράκοντος οὐραῖον ἐκινήθη.

Η βδελυρότης δὲ φημὶ τῆς εἰκονομαχίας,
Ως δράκων μέγας ἕρπυσι φρικώδης χασματίας,
Ερρόιζησε καταπιεῖν πάλιν τὴν ἐκκλησίαν,
Ως ὀρταλίχας ποιαοὺς στρουθίων σμικροπτέρων.
Αἱ τῶν ἁγίων καὶ Χριστοῦ μορφώσεις ἐσβολοῦντο,
Τιτάνῳ κατεχρίοντο, πυρὶ κατεμπιπρῶντο,
Ανηρευνῶντο σπήλαια καταγωγαὶ σεμνείων,
Καὶ φροντιστήρια ψυχῶν, ἃ κατ' ἀγγέλους ἔζων.
Καὶ πᾶς ἠλαύνετο σεπτῶν προσκυνητὴς εἰκόνων.
Επένθει τότε καὶ Σιὼν ἡ τοῦ Θεοῦ θυγάτηρ,
Καὶ δάκρυον σταλάττουσα πένθους ἐφόρει σάκκον,
Αμφὶ στολῆς δὲ νυμφικῆς χρείας χιτωνίσκον.
Επένθει τότε καὶ χορὸς ἀστέρων οὐρανίων,
Καὶ πρὸς τὴν γῆν ἐνέτρανισεν ἐν σκοτειναῖς βλεφάροις. B
Οὗτος τὸ γένος Μιχαὴλ φιλονεικῶν ἐκτρίψαι,
Τὰ παιδογόνα τοῦ παιδὸς ἐξέτεμε κελεύσας,
Μήπως παιδώσειε ποτὲ, καὶ τοῦτον ἀμυνεῖται.
Ο τοίνυν παῖς τοῦ Μιχαὴλ τομίας χρηματίσας,
Ος ὕστερον Αρχιερεὺς Ρώμης τῆς νέας ὤφθη,
Μετακληθεὶς Ιγνάτιος ἐν μεταθέσει βίου.
Οὗτος ὁ θὴρ ὁ χαλεπὸς ὁ βρυχητίας Λέων
Αναπολῶν καθ' ἑαυτὸν τὰς ἱερὰς προρρήσεις
Τοῦ θαυμασίου γέροντος τοῦ χρυσοπτέρου κύκνου,
Καὶ δεδιὼς τὸν Μιχαὴλ ὃς ἦν ἐξ Αμορίου,
Μὴ πρὸς αὐτὸν ὁ κύλινδρος τοῦ κράτους μεταπέσῃ,
Δεσμώτην ἐγκαθείργνυσι φρουρᾷ λαβυρινθώδει,
Καὶ κατὰ νοῦν ἐσκέπτετο πῶς ἀναλώσει τοῦτον. C
Αλλ' ἀσθενὴς πᾶς ἄνθρωπος πρὸς τὰς Θεοῦ παλάμας.
Αλλὰ καὶ μικροδύναμος ἰσχὺς τοῖς γηγενέσιν.
Ο δὲ Θεὸς μεγασθενὴς καὶ μεγαλοβραχίων,
Καὶ τίς ἀντιπαλαίσειε τὴν τούτου δυναστείαν;
Ο Μιχαὴλ δὲ πεποιθὼς τοῖς θεσπιῳδηθεῖσι
Τῷ καλλιγλώττῳ γέροντι, τῷ προφητικωτάτῳ,
Ανακαλύπτει, φανεροῖ, γυμνοῖ τὸ κεκρυμμένον.
Πρὸς τὸν τῶν οἴκων φύλακα τῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις,
Παπίαν λεγόμενον αὐτὸν κατὰ Ρωμαίων γλῶτταν.
Καὶ σκῦφον τῆς ἐπιβουλῆς ἀρτύει τῷ κρατοῦντι.
Καὶ τοίνυν συνεισάγουσι νύκτωρ τοῖς ψαλμῳδοῖς
Θωρακοφόρους αἰχμητὰς ἄνδρας ῥομφαιοφόρους.
Οἳ συμπεσόντες τῷ θηρὶ τῷ παλαμναιοτάτῳ D
Τελοῦντι τὸ λειτούργημα τῶν ὑπορθρίων ὕμνων
Τοῖς ξίφεσι συγκόπτουσι, καὶ θύουσιν ὡς ἄρνα,
Πέντε μησὶ πρὸς τοῖς ἑπτὰ χρόνοις κεκρατηκότα.
Καὶ Μιχαὴλ καθίσταται κράτωρ, ἀντὶ δεσμώτου
Ελεύθερος ἀπὸ φρουρᾶς, αὐτάναξ, Αὐτοκράτωρ.
Καὶ ταῦτα μὲν τοι τοιάδε, τὰ δ' ἐφεξῆς ὁποῖα;
Εστυγει μὲν καὶ Μιχαὴλ τὰς ἱερὰς εἰκόνας,
Αλλ' οὐκ ἐνεπικραίνετο τοῖς ταύτας προσκυνοῦσιν,
Οὐδὲ τὰς σάρκας τὰς αὐτῶν μάστιξιν ἐχάλαζε.
Εν οὐκ ὀλίγοις πολεμικοῖς ἀποσφαλεὶς ταῖς μάχαις
Τοῖς ἐκ τῆς Αγαρ ἐμπαιγμὸς καὶ χλευασμὸς ἐφάνη,
Οἳ τὰς Ρωμαίων φάλαγγας σπαράσσοντες συχνάκις, E
Καὶ δορυαλώτους ἄγοντες τοὺς τούτων ταγματάρχας,
Δειλὸν μαλακοκάρδιον ἐκάλουν τὸν κρατοῦντα.
Εντεῦθεν εἶχε Μιχαὴλ ὀδύνας ἐγκαρδίους,
Καὶ συμφορὰς θυμοδακεῖς καὶ θλίψεων πληρείας.
Τὴν γὰρ δεινὴν καὶ φαυλουργὸν δυσσέβειαν ἐνόσει
Αποτειχίζουσαν αὐτὸν ἀπὸ Θεοῦ βλεφάρων.
Αλληλαλλήλων οὖν κακῶν ἐπεμπιπτόντων τούτῳ,
Καὶ δίκην πολυκύμονος θαλάσσης ἐκθροούντων,

A rursus ecclesiam, velut implumes exiguis alis præditos passeris pullos. Christi & Divorum imagines in favillas redigebantur, calce viva perungebantur, igne concremabantur. Speluncæ perquirebantur, itemque sacrarum ædium hospitia, loca exercitationibus animorum dicata, qui quoquo modo vitam angelicam redolebant. Adoratores venerandarum imaginum expellebantur. Lugebat hoc tempore Sion, Christi filia, lachrymasque profundens, saccum lugubrem gestabat. Lugebat hoc tempore siderum cælestium cœtus, & tenebricosis palpebris terram adspiciebat. Ut autem Imperator Leo præter cætera genus etiam Michaelis extingueret, Ni- B cetæ Michaeli filio membra destinata procreationi exsecuit: ne liberos gigneret, qui paternam & avitam injuriam ulciscerentur. Hic Michaeli filius, quem castratum fuisse diximus, deinceps novæ Romæ Pontifex factus est, cum vitæ genere mutato etiam nomine prisco, & Ignatii adsumpto. Secundum hæc crudelis ille rugiensque Leo, sacras secum ipse prædictiones expendens illius senis admirandi, & cygno consimilis, simulque formidans Michaelum oriundum ex Amorio, ne ad ipsum forte Imperii rota devolveretur; hominem vinctum in carcerem labyrintho non absimilem concludit, secum præterea C dispiciens, quo pacto illum de medio tolleret. Verumenimvero imbecillis est omnis homo, si cum Deo manibus conferatur: immo perexiguum robur est mortalium, quum Deus plurimum possit, & lacertos robustissimos habeat. Quis est enim, ipsius oppugnare potentiam qui possit? Interim Michaelus vaticiniis diserti senis, maximique vatum fretus, exponit, patefacit, aperit arcanum ei, qui ædium regiæ custos erat, lingua Romanorum Papias dictus. Simul una cum ipso, & per ipsam, rem totam componit, & insidias Imperatori struit. Noctu ergo cum Psalmorum cantoribus armati quidam introducuntur, qui belluam immanissi- D mam hymnorum matutinorum sacrum peragentem aggressi gladiis confodiunt, & ut agnum mactant, quum annos in Imperio septem, & v. menses exegisset.

Nicetas Michaelis filius castratus.

Edit. Paris. pag. 96.

Post hæc Michaelus ex captivo creatus Imperator libertatem una cum regno consequutus. Qualia deinceps acciderint, videamus. Oderat etiam Michaelus imagines sacras, sed earum adoratoribus acerbe non succensebat, nec flagris eorum corpora violabat. Prœliis aliquot infeliciter commissis, cœpit Agarenis ridiculus videri, qui Romanorum phalanges sæpius perrumpentes, & earum duces capti- E vos abducentes, Imperatorem formidolosum & mollis animi virum nuncupabant. Ea res Michaelo magnos animi dolores, ærumnas, adflictionesque peperit. Nimium horrendæ sceleratæque impietatis morbo laborabat, qui eum ab oculis Dei secludebat. Quum igitur aliis post alia malis ille premeretur, maris in modum cum strepitu irruentibus, etiam gravior

Michaelus II. Balbus Imp.

quædam tempestas incubuit, ejusque cor veluti navim quamdam onerariam incussit.

Thomas Imperium affectat. Thomas enim ille, cujus antea mentionem fecimus, vir industria & audacia flagrans, copiis undiquaque collectis, maximo cum impetu Michaelum invasit instar apri de silva lustrisque suis prorumpentis vel leonini catuli: quumque urbes universas Thraciæ totius tam nauticis copiis, quam pedestribus cinxisset, omnibus modis divexasset, in servitutem redegisset, diruisset, lacerasset: ad ipsam usque Constantinopolin, urbem fortunatam, excurrit. Enimvero si Deus ille præpotens mortalibus adversetur, omne consilium, omnisque conatus reapse nihil est aliud, quam aranearum tela. Quapropter quum Thomas a numine divino non propugnaretur, insidiarum suarum turres in arenis exstruebat, inque re perimbecilli fundamenta sua collocabat, & ideirco totum ædificium radicitus corruit. Nam ubi cædibus manus illas pugnarum avidas inquinasset, & hastas sanguine tinxisset: tandem vivus in hostium potestatem pervenit, oculis spoliatus, & postea gladiis sine omni misericordia obtruncatus est. *Edit. Paris. pag. 97.*

Theophilus Michaelis filius Imp. Michaelus autem excessurus e vita, quum annis octo Romanis præfuisset, Theophilo filio suo Imperium tradidit: qui cætera per omnem vitam infelix, unum bonum mirabiliter nactus est, Theodoram conjugem, fœminam plane divinam, venerabilem inter mulieres alias, unioni candidissimo & carbunculo persimilem. Huic ille matrimonio junctus, non solum liberorum pater ex fœcunda conjuge factus est, verumetiam fœlicitate principem illum hominem Adamum superavit.

Theodora Augusta. Nam Adamum orta de costa, materque princeps hominum Eva, voluptate, quam ex arboribus Edenis percipiebat, privavit: hæc maritum vitæque socium ad dexteram partem eorum traduxit, qui salutem consequuntur. Et quidem heic tantum suavis illa cithara Davidis, ipsa quoque saxa demulcens, quiddam absonum cecinit, quum ait: Deum unius & ejusdem indolis atque morum homines in unum domicilium collocare: *Dissimile par conjugum.* Nam heic stercus & unguentum fragrans, rosa rubens, & acherdus spinosa, tinctura bilis & purpuræ coiverunt.

Theophilus imaginum hostis. Theodora enim lucus erat cunctis virtutibus ornatus, consitus gratiis hortus, arbor omnis elegantiæ modestiæque. Theophilus e diverso ager erat meræ impietatis tribulis refertus, rubus asper, lædens viscera rhamnus. Nam sacris litteris, & Christi Martyrumque imaginibus infestus, eos omnes intolerantibus & gravissimis tormentis excruciabat, qui cultum eis religiosa deferrent. Præterea sanctis viris, Theodoro ac Theophane, qui tam vita, quam doctrina supra siderum pulchritudinem & solis jubar lucebant, tristissimis cruciatibus afflictis, & flagris excoriatis, etiam vultus ad ipsa usque supercilia notis deformavit, & ver-

A Δεινότερος ἐπέφλασε μεγαλοκύμων φλοῖσβος,
Καὶ τὴν αὐτοῦ συνέσεισε καρδίαν ὡς ὁλκάδα.
Ὁ γὰρ Θωμᾶς, οὗ πρότερον ὁ λόγος ἐπεμνήσθη,
Ἄνθρωπος πολυμήχανος, ἐμπύρειος τῷ θράσει,
Στρατεύσιμον συναθροισὰς ἰσχὺν μυριαχόθεν,
Ὁπλίτας αἱματοχαρεῖς, ἀλκίμους, εὐκαρδίους,
Φονουργοὺς, ἀρειΐους, εὐτόλμους, θρασυμάχους,
Ἐπιπηδᾷ τῷ Μιχαὴλ μετὰ σφοδρᾶς τῆς ῥύμης,
Καθάπερ σῦς ἀπὸ δρυμοῦ καὶ λόχμης πολυξύλου,
Ἢ σκύμνος ὀρεσίτροφος λεαίνης φιλαιμάτου
Καὶ πάσας περιθρᾴκιον περιστοιχήσας πόλιν
Ἐν ναυτικαῖς δυνάμεσι χειρί τε πεζομάχῳ,
Καὶ πάσαις κάκωσιν αὐταῖς ὑπενεγκὼν βαρεῖαν,
B Καὶ καταδουλωσάμενος, καὶ ῥήξας καὶ σπαράξας,
Ἕως αὐτῆς ἐπέδραμε πόλεως τῆς ὀλβίας.
Ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁ πανσθενὴς θνητοῖς ἐναντιοῦτο.
Ἱστὸς ἀράχνης ἄντικρυς πᾶσα βουλὴ καὶ πρᾶξις.
Τὸ θεῖον τοίνυν ὁ Θωμᾶς ὑπερμαχοῦν οὐκ ἔχων,
Εἰς ψάμμον τῆς ἐπιβουλῆς τοὺς πύργους ᾠκοδόμει.
Ἐπ' ἀσθενοῦς ἐπήγνυεν αὐτοῦ τοὺς θεμελίους.
Κἀντεῦθεν τὸ κτιζόμενον ῥιζόθεν ἀνετράπη,
Καὶ φόνοις χράνας τὰς αὐτοῦ φιλοπολέμους χεῖρας,
Καὶ δόρυ πᾶν κατάβαπτον τοῖς αἵμασι ποιήσας,
Τὸ τελευταῖον ζωγρηθεὶς ὀρύττεται τὰς κόρας,
Καὶ σβέννυται καλοφεγγὴς λύχνος τῶν ὀμμάτων,
Καὶ μετὰ ταῦτα ξίφεσι δεινῶς κρεωκοπεῖται.
C Ὁ βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ μέλλων τὸν βίον λείπειν,
Ἐφ' ὅλοις ἔτεσιν ὀκτὼ Ῥωμαίων βασιλεύσας,
Τῷ Θεοφίλῳ τῷ παιδὶ τὸ σκῆπτρον ἐγχειρίζει.
Ὁ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι τὴν ἅλμην τὴν τοῦ βίου
Κακοτυχῶς καὶ σφαλερῶς, ἀλλ' οὐκ εὐδίως πλέων
Τοῦτο τὸ μόνον τὸ καλὸν εὕρατο παραδόξως
Τὴν πάνσεμνον ἐν γυναιξὶ καὶ θείαν Θεοδώραν,
Ὡς μάργαρον καλλίλευκον, ὡς λίθον ἀνθρακίαν.
Ταύτην γοῦν ἔχων κοινολεχῆ, ταύτην ζυγεὶς εἰς γάμον,
Καὶ παίδων γέγονε πατὴρ εἰς γῆν γονίμην σπείρων,
Καὶ πλέον ἐπετύχησεν Ἀδὰμ τοῦ πρωτοπλάστου.
Τὸν μὲν γὰρ ἡ πλευροφυὴς καὶ πλευρομήτωρ Εὔα,
Ἐκ τῆς τρυφῆς τῶν τῆς Ἐδὲμ ἐξήγαγε δενδρώνων.
D Ἡ δὲ τὸν συνοικήσαντα καὶ κοινωνὸν τοῦ βίου
Τῆς δεξιᾶς πεποίηκε καὶ σωζομένης μοίρας.
Κἀνταῦθα μόνον τοῦ Δαβὶδ ἤχησε κακῶς μέλος,
Ἡ καὶ τοὺς λίθους θέλγουσα καλλιμελὴς κινύρα.
Τοὺς μονοτρόπους ὁ Θεὸς ἐν οἴκῳ κατοικίζει.
Ἐνταῦθα δὲ συνέδραμε κόπρος εὐώδει μύρῳ,
Καὶ ῥόδον ἐρυθρόφυλλον ἀχέρδῳ κεντροφόρῳ,
Καὶ χρῶμα χολοβάφινον βάμματι πορφυρέῳ,
Ἡ μὲν γὰρ, πάσαις ἀρεταῖς κατάφυτον ἦν ἄλσος,
Καὶ κῆπος χαριτόβλαστος, καὶ δένδρον εὐκοσμίας.
Ὁ δὲ, χωρίον ἄντικρυς τριβόλων δυσσεβείας.
Καὶ βάτος ἀκανθοβελὴς καὶ ῥάμνος σπλαγχνοτύπος.
Καὶ γὰρ ἀπεχθανόμενος ταῖς ἱερογραφίαις,
E Καὶ τοῖς ἀπεικονίσμασι Χριστοῦ καὶ τῶν μαρτύρων,
Τοὺς ἀπονέμοντας αὐτοῖς τὸ κατὰ χρέος σέβας
Λυπηφόροις καὶ δειναῖς στρεβλώσεσιν ἐκάκου.
Ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκλάμποντας τῷ βίῳ, καὶ τῷ λόγῳ
Ὑπὲρ ἀστέρων καλλονὰς ὑπὲρ ἡλίου σέλας
Τὸν ἱερὸν Θεόδωρον τὸν θεῖον Θεοφάνην·
Ἐπιφοραῖς βαρυαλγῶν βασάνων βασανίσας,
Ἔστιξε καὶ τὰ μέτωπα μέχρις αὐτῶν ὀφρύων,

Καὶ

Καὶ τύπους ἐνεχάραξεν αὐτοῖς ἰαμβοπλόκους.
Οὕτω μὲν οὖν τὴν κίνησιν τὴν ὑπερμανεστέραν.
Ὡς στέφος καταμάργαρον λιθολαμπὲς ἐφόρουν.
Ὁ κράτωρ δὲ Θεόφιλος ὁ πρὶν μὲν τὰς εἰκόνας,
Καὶ τὰ ξυλογραφίσματα τῶν ἱερῶν προσώπων
Ἄγαν σκαιῶς καὶ πονηρῶς καὶ κακοτρόπως εἶχεν.
Τὰ δ' ἄλλα ἦν λαμπρόψυχος καὶ μεγαλογνώμων,
Καὶ τοῦ δικαίου φροντιστὴς καὶ τῶν ἐνδίκων νόμων.
Σημεῖον ἐναργέστατον τῆς μεγαλοφυΐας,
Ὀργάνων φιλοτέχνησις τῶν χρυσοκροτήτων.
Ἐξ ὧν ἀναπεμπόμενον ἐν μηχανῇ τὸ πνεῦμα
Τὰς ἀπαλάδας καὶ πρηνὰς ἀπήχει μελουργίας,
Καὶ λιγυρὸν μουσούργημα γάργαλον ἀπορρέον.
Σὺν πίτυς ἢ κατάχρυσα ἢ πολυχρυσοῦντα δένδρα
Χρυσίῳ τῇ χλωρότητι πορ' ῥάζοντα μακρόθεν.
Ἐν οἷς στρουθία μουσικὰ χρυσότευκτα καθῆστο,
Ὡς ἐν ποικίλοις πίτυος ἢ πεύκης ἀκροτόμοις,
Ἐκ μηχανῆς ἐκπέμποντα λάλημα μελιτόεν.
Οὕτως ἀνθρώπων τεχνουργοὶ πολυμηχάνων χεῖρες·
Ἀντερεθίζουσι μακρὰ τῇ ψυχοποιΐᾳ φύσει.
Εἰ δέ τις ἀκριβέστερον καταμαθεῖν θελήσει
Τὸ μεγαλόψυχον αὐτοῦ καὶ τὴν φιλοκοσμίαν,
Εἰς τοὺς θαλασσογείτονας βλεψάτω περιβόλους,
Οἳ τὴν λαμπρὰν ἐν πόλεσι περιφρουροῦσι πόλιν.
Χειμὼν γὰρ ἄγριος ποτὲ κατενεχθεὶς βαρύθρους
Τὴν ἅλμην ἐκρυστάλλωσεν ἕως ἀπλέτου βάθους,
Καὶ τὴν ὑγρὰν ἐλίθωσε πήξας αὐτῆς τὴν ῥύσιν,
Καὶ θάλασσαν ὀστράκωσε δυσάνεμος ψυχεία.
Μετὰ μικρὸν δ' αὐγάσασαι θερμότητες ἡλίου
Τὰ συνεχὲς διέσπασαν τῆς λιθωθείσης ἅλμης.
Κἀντεῦθεν ἀποῤῥαγεῖσαι κρυστάλλων ἀποσπάδες,
Καὶ λίθους ἁμαξοπληθεῖς νικῶσαι τῷ μεγέθει,
Εἴποι τις ὡς κορυφαὶ βαθυφαράγγων λόφων
Ὑψόθεν ἀποσπώμεναι κυλίνδονται σὺν κτύπῳ.
Καὶ λίθοι ῥιψεπάλξιδες πέτανται τειχοσεῖσται
Περιῤῥοιζοῦντες τὸν λεπτὸν ἀέρα τῇ κινήσει.
Καὶ τοίνυν καταβαίνουσα πελάγους ἐκ Ποντίου
Προσήρασσον τοῖς τείχεσι τοῖς παραιγιαλίοις,
Καὶ συνεδόνουν τὰ στερρὰ τῶν πυργοδομημάτων.
Ὅπερ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς τὰς καταμωλωπίσεις,
Καὶ τὰς πυκνὰς τραυματισμοὺς τὸ μᾶλλον παραλύσεις,
Συγκατεσείσθη τὴν ψυχὴν ἐπὶ τῷ γεγονότι.
Καὶ θέλων ἐπιδείξασθαι φιλοτιμίας πλοῦτον,
Καὶ κάχληκας ἐκένωσεν ἀχρείους τὸ χρυσίον,
Καὶ τὸ σαθρὸν ἐνίσχυσε καὶ τὸ πεσὸν ἐγείρας
Τοῖς τείχεσιν ἐπέγραψε τὴν κλῆσιν τὴν ἰδίαν,
Καὶ ταῦτα μὲν κατάξια γλώσσης ὑμνητηρίας.
Ἐγὼ δ' ὑπερεκπλήττομαι τὴν δικαιοπραγίαν,
Καὶ τὸν ἀπροσωπόληπτον τὴν πρὸς τὰς κρίσεις γνώμην.
Καὶ δὴ παρατεθείσθω μοι δεῖγμα μικρὸν τοῦ τρόπου,
Ὡς ἐκ θαλάττης κύαθος, ὡς ἀπὸ πίθου γεῦμα,
Βραχύ τι σπινθηρόσπερμα καμίνου πολυφλόγου.
Γυνὴ προσῆλθε πενιχρὰ ποτὲ τῷ Θεοφίλῳ
Καταβοῶσα Πετρωνᾶ τινος μεγαλοτίμου.
Βίγλας γὰρ ἦν δρουγγάριος εἰπεῖν ὡς Ῥωμαῖοι,
Καὶ ῥιζομάτωρ τῶν αὐτῶν ἐξ ἴσου Θεοφίλῳ.
Ἔκλαιε γοῦν περιπαθῶς, καὶ δάκρυον κατῆγεν,
Ἀμύντορα τὸν κράτορα γενέσθαι λιπαροῦσα,
Καὶ τὰς παλάμας ἐπέχουσα τὰς γηραιοπαλάμους

Anast. Hist.

A sua jambicos ipsis impressit: quas illi notas fronti inustas non aliter gestabant, atque coronam unionibus & gemmis exornatam. Tam impie autem immaniter & maligne Imperator Theophilus erga imagines, & sacrorum vultuum picturas, in statuis expressas, adfectus: cætera generosus erat, præclari judicii, juris & æqui sanctarumque legum observantissimus: Magnificentiam viri licet ea hoc evidentissimo indicio colligas, quod artem excogitavit, condendi organa musica, de quibus machina quadam spiritus emissus, jucundos ac suaviter resonantes cantus efficit. Adde his arbores illas aureas, lateque splendentes, in quibus aviculæ musicæ ex

Theophili virtutes insignes, & ingenium magnum.

Edit. Paris. pag. 98.

B auro factæ considebant, tamquam in pinus aut proceræ piceæ ramis, itidem machinæ cujusdam opera melleum carmen modulantes. Nimirum ita mortalium varia excogitantium artificiosæ manus, parum abest, quia ipsa cum natura, res vivas producente, in certamen descendant. Quod si quis accuratius cognoscere cupit Theophili magnificentiam, & in rebus ornandis studium, is mihi velim muros illos mari vicinos intueatur. Accidit enim ipso imperante, ut hyems sæva mare cogeret in glaciem ad profunditatem sane immensam, humidumque illud elementum lapidis ad duritiem, fluxione prorsus ad-

Hiemis sævitia.

C empta, redigeret: frigore nimirum ex acribus ventorum flatibus orto mare totum ceu testaceum efficiente. Non multo post, radiorum solarium calores ad suam formam indurati maris continuitatem solvebant, unde fiebat, ut glaciei fragmina reliquo a corpore avellerentur, quæ lapidea etiam plaustrales, magnitudine superabant. Non inepte dixerit aliquis, vertices quasi quosdam collium, profundis convallibus imminentium, de sublimi avulsos, ingenti cum strepitu volutatos fuisse: vel lapides propugnaculorum & murorum subversores ita volasse, ut motu suo strepitum in aere tenero excitarent. Hæc ergo fragmina, e me-

D dio mari delata, muros litori vicinos feriebant, & validas etiam turres succutiebant. Imperator mœnium turriumque rimis, quæ læsæ ruptæque fuerant, conspectis, animo commotus est, propter id quod accidisset. Simul declarare volens magnificentiam suam, aurum ea copia profundit, quasi silices inutiles expenderet: atque hoc modo stabilitis iis, quæ vetustate labascerent, & excitatis, quæ collapsa fuerant: suum muris nomen inscripsit. Et hæc sane prædicatione digna fuerunt. Justitiam vero Theophili, & animum in judiciis nullam rationem personarum habente non possum non summopere admirari. Ac libet heic ipsius hac in parte indolis indicium quod-

Theophilus muros reficit.

Justitiæ studium in Theophilo.

E dam adjicere, quod sit instar hausti de mari cyathi, vel gustus e dolio, vel exiguæ scintillæ ignis magni. Accedebat aliquando Theophilum paupercula, Petronam, magnæ dignitatis virum, accusans. Erat enim is * Biglæ (ceu Romani loquuntur) Drungarius & eodem cum Theophilo genere natus. Dolenter illa quiritare, lacrymas fundere, opem Imperatoris implorare, gi-

Exemplum præclarum.

** Vigiliæ*

pag. 99.

ganteas ut manus Petronæ coerceret, qui per summam injuriam in se debaccharetur, suæque domunculæ, satis per se tenuis, lumioibus officeret: ne tandem nimia cogente caligine, domum solam desertamque, ventis (quod ajunt) perflandam in vita relinqueret. His auditis, Imperator de re inquirit, accusati oequitiam cognoscit, ac ædes quidem illas, quæ lumina domui mulieris obstruebant, ad ipsa usque fundamenta demolitur:

Petronas punitur.

Petronam vero publicam in viam deductum, flagris cædi jussit. Hoc tibi argumentum animi hujus Imperatoris, exiguum quidem illud, esto: de quo tamen æstimare cætera non difficulter possis. Nam & Bocchoris, (uti perhibent historiarum scriptores) Ægyptiorum rex, de balba, quadam infantis voce linguarum omnium antiquissimam agnoscere potuit. Jam quod liberalem ejus animum attinet, in contemnendis turpibus lucris, & quod aurum corradere institorio quodam quæstu noluerit: ex iis, quæ commemoraturi sumus, colligi satis liquido poterit.

Imperator Augustæ navim exurit.

Forte stabat Imperator sublimi loco in regia, ubi nivei coloris marmor ingeniose sculptum vaccam ingentium laterum repræsentat, & leonem in vaccam insilientem, eamque cupide necantem: ex qua sculptura * nomen loco datum est.

** Appellatur enim passim apud historicos Βουκολέων.*

Hic ergo stans Imperator, & oculos in mare dirigens, quod cælum sudum esset, ipseque maris intuitu sese recreare vellet: navium mercibus oneratam appellere videt, molli vento australi flante, ac navigium plenis velis tranquillum io portum deferente. Poterat autem aliquis etiam longo ex intervallo existimare, navim appellentem ingens onus vehere. Nam mercium pondus ita navim deprimebat, ut e mari tertium modo cingulum exstaret. Hac Imperator navi conspecta, quænam, & cujus esset, interrogat. Ubi tam navim, quam merces Imperatricis esset cognovit: animi dolore compresso, & arcessita conjuge: Heu mea, inquit, Imperatrix, quo res meæ redactæ sunt? heu qualem fortunam cum opulentissima commutavi? Nimirum jam Romanorum Imperator merces vænales habeo, & ipsemet (heu) institor factus sum, negotiatoribus etiam inferior. His dictis, navim una cum mercibus, quarum immensa erat copia, concremari jussit.

Methodium Theophilus cruciat.

Idem Theophilus Imperator virum præstantissimum Methodium quamdam in insulam relegatum, speluncæ cadaveris instar inclusit, tamquam unionem in concham, rosam inter spinas.

Edit. Paris. pag. 100.

Præterea duos ei latrones adjunxit, quorum altero extincto, & jam marcescente naturali quadam necessitate, fœdum illum odorem & pestiferum aerem tolerantissimus athletes animo tulit æquissimo, quem ne adamas quidem sustinere potuisset. Alter libertate donatus, exire noluit, sed intra speluncam illam caliginosam manens, divinæque vivendi rationis æmulator factus solis instar vitæ religiosæ radios sparsit. Dum adhuc Methodius in hoc carcere detineretur, homines illi rerum divinarum periti, quos notis in vultu fœ-

A Τοῦ Πετρωνᾶ λυττήσαντος ἐκ φιλαδίκου γνώμης,
Καὶ τὸ λυπρὸν δωμάτιον αὐτῆς ἐπισκοτοῦντος,
Ὅπως μὴ φέρειν ἔχουσα τὸ πλεῖστον σκότος
Ἀνέμων ὃ φασὶ πνοαῖς τὸν οἶκον καταλείπῃ.
Ἤκουσε ταῦθ᾽ ὁ βασιλεύς, ἐζήτησε τὸ πρᾶγμα,
Ἔγνω τὸ φιλομόχθηρον τοῦ καταβοωμένου.
Καὶ τὸν μὲν οἶκον κατασπᾷ μέχρι τοῦ θεμελίου
Τὸν νυκτοχωροποίητον τῇ γυναικὶ ποιοῦντα.
Αὐτὸν δὲ μέσον ἀγαγὼν τῆς λεωφόρου τρίβου,
Ὠμοῖς βουνεύροις τὰς αὐτοῦ καταμελαίνει σάρκας.
Τοῦτο μικρὸν τεκμήριον ψυχῆς τῆς Θεοφίλου
Δυνάμενον κατάδηλα καὶ τὰ λοιπὰ ποιῆσαι.
Καὶ γὰρ καὶ Βόκχορος φησὶν ὁ ῥήτωρ Αἰγυπτίων
B Ἀπὸ ψελλίσματος ἑνὸς ἀρτιγενοῦς βρεφίου
Τὴν παλαιοτέραν πασῶν διάλεκτον ἐπέγνω.
Τὸ δ᾽ ἐλευθεροκάρδιον πρὸς τὰς αἰσχροκερδίας,
Καὶ τὸ μὴ βούλεσθαι χρυσὸν ἔχειν ἐκ καπηλείας
Ἰσχύουσι πιστώσασθαι τὰ μέλλοντα ῥηθῆναι.
Ἔτυχεν ἄνωθεν ἑστὼς τῶν βασιλείων οἴκων
Ἔνθα γλυφεῖσα δεξιοῖς μαρμάροις χιονόχρουν
Βοῦν μεγαλόπλευρον τυποῖ, καὶ λέοντα μορφάζει
Ἐπιπηδῶντα τῇ βοΐ, καὶ πίνοντα τὸν φόνον.
Καὶ γέγονε τὰ γλύμματα ταῦτα τῷ τόπῳ κλῆσις.
Ἐνταῦθα γοῦν ὁ βασιλεὺς ἑστὼς ἐκ τῆς θαλάσσης
Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπαφιείς, γαλήνη γὰρ ἐγέλα,
Καὶ ταῖς ἐκεῖθεν χάρισι ψυχαγωγῶν τὰς ὄψεις,
C Πλοῖον ὁρᾷ κατάφορτον τῇ χέρσῳ πλησιάζον.
Ἐπέπνει μὲν ὁ ζέφυρος πνοαῖς ἁπαλοπνόοις,
Ἐπέτατο τὰ λαίφη δὲ κολπούμενα τὸ πνεῦμα,
Καὶ πρὸς λιμένας ἤπειγον τὸ σκάφος εὐγαληνῶς.
Εἴκασε δ᾽ ἄν τις καὶ μακρὰν ἀφεστηκὼς τῆς ἅλμης
Τοῦ πλοίου τὸ κατάφορτον τοῦ προσορμιζομένου.
Ἐπὶ γὰρ τρίτον τῆς νηὸς τῆς φορτηγοῦ ζωστῆρα
Τὴν θάλασσαν ἀνέθλιβε τῶν ἀγωγίμων βάρος.
Ὡς ἔβλεψεν ἐπύθετο τίς καὶ τίνων ἡ σκάφη.
Τῆς βασιλίδος ἤκουσεν ἡ ναῦς καὶ τὸ φορτίον.
Καὶ λύπην μὲν δακέθυμον ἔσχε κατὰ καρδίας.
Μεταστειλάμενος δ᾽ αὐτήν, καὶ γνοὺς περὶ τοῦ πλοίου,
Αἲ αἲ βασίλισσα, φησίν, εἰς οἷον φθάνω βίον;
Οἵαν ἀνθ᾽ οἵας εὐτυχοῦς ἀντηλλαξάμην τύχην;
D Φορτίων ἀπεμπολητὴς ὁ τῶν Ῥωμαίων κράτωρ;
Καὶ κάπηλος γεγένημαι; φεῦ, τῶν ἐμπόρων χεῖρων.
Καὶ ταῦτ᾽ εἰπὼν ἐκέλευσε γνάθοις πυρὸς παμφάγου
Τὴν ναῦν τὴν μυριόφορτον αὐτόφορτον βρωθῆναι.
Οὗτος αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Μεθόδιον τὸν πάνυ
Θάμβος ὑπερόριον ἐν τινι νησιδίῳ
Εἰς σπήλαιον κατέκλεισεν ὡς ἐν μνημείῳ νέκυν,
Ὡς ἐν ὀστράκῳ μάργαρον, ὡς ἐν ἀκάνθῃ ῥόδον,
Καὶ τινὰς αὐτῷ καὶ μετ᾽ αὐτοῦ δύο λῃστὰς κακούργους.
Τούτων θατέρου τῶν λῃστῶν τὸν βίον ἐκλιπόντος,
Καὶ ῥεύσαντος μὲν φυσικὰ ἀφύκτως κατ᾽ ἀνάγκης
E Τὴν δύσοσμον ἀποφορὰν καὶ τὴν ἐκεῖθεν λύμην
Ὁ καρτερόνους ἀθλητὴς ἐκεῖνος ἐκαρτέρει,
Ἣν οὐδ᾽ αὐτὸς ἐνίσχυσεν ὑποστῆναι ἀδάμας.
Ὁ δ᾽ ἕτερος ἀπολυθεὶς οὐκ ἤθελεν ἐκβῆναι,
Ἀλλ᾽ ἐν αὐτῷ τῷ ζοφερῷ σπηλαίῳ καταμείνας
Καὶ ζηλωτὴς γενόμενος ἐνθέου πολιτείας,
Ὡς ἥλιος ἀπέστραψεν ἀκτῖνας σεμνοῦ βίου.
Ἔτι δ᾽ ἐμφρούρου μένοντος τοῦ θείου Μεθοδίου
Οἱ κεντηθέντες τὰ σεπτὰ πρόσωπα θεηγόροι,

Ὥσπερ καὶ μνήμην ἔθετο φθάσας ὁ λόγος ἤδη,
Βιαίως ἐλαυνόμενοι πρὸς τὴν ὑπερορίαν,
Ἄνδρα τινὰ σαγηνευτὴν ἰχθυοθήραν ἄνδρα,
Εὑρόντες δισυλλαβοῦντα γράφουσι τῷ δικαίῳ
Ὀλιγοσύλλαβον γραφὴν ἐν ἰαμβείῳ μέτρῳ.
Τῷ ζῶντι νεκρῷ, καὶ νεκρῷ ζωηφόρῳ
Ναίοντι τὴν γῆν, καὶ πατοῦντι τὸν πόλον,
Γραπτοὶ γράφουσι δέσμιοι τῷ δεσμίῳ.
Πρὸς οὓς αὐτὸς ἀντιγραφὴν ἀντιχαράξας γράφει.
Τοὺς ταῖς βίβλοισιν οὐρανῶν κλησιγράφους,
Καὶ πρὸς μέτωπα σωφρόνως ἐστιγμένους,
Προσεῖπεν ὁ ζῶθαπτος ὡς συνδεσμίους.
Καὶ ταῦτα μὲν τὰ χρύσεα τῶν καλλιγλώττων ἔπη
Ἄντικρυς θείου νέκταρος σταλάττοντα συρμάδα.
Ὁ δὲ καλὸς ἀγωνιστὴς Μεθόδιος ὁ πάνυ
Ἐγκαρτερήσας τῇ πικρᾷ καὶ κατηφρυωμένῃ στέγῃ,
Καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκριζωθεὶς, καὶ συνθλασθεὶς τὰς γνάθους,
Καὶ πᾶσαν ἄλλην ὀδυνηρὰν κολάσεων ἰδέαν,
Δι' ὧν αὐτὸν οἱ δυσσεβεῖς ἔπληττον ἀπανθρώπως,
Ὡς ἄκμονα σιδήρεον χαλκεῖς σφυροκτυποῦντες,
Τέλος καθάπερ ἥλιος ἡμεραυγὴς, ὡς λύχνος,
Ἐξέκυψεν ὡς ἔκ τινος ὁρίζοντος ἐκεῖθεν,
Θελήσαντος, ὡς ἔοικε, τοῦ βλέποντος ἀβύσσους,
Καὶ Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ ὕπερθεν καθημένου,
Ὡς πόλιν ὀχυρόπυργον τοῦτον ἐπ' ὄρους στῆσαι,
Ὡς μὴ τοσαύτην ἀρετὴν ὡς ἐν μοδίῳ λύχνον
Τῷ στυγνῷ καὶ ζοφερῷ καλύπτεσθαι σπηλαίῳ.
Ὁ κράτωρ γὰρ Θεόφιλος βίβλοις ἀεὶ σχολάζων,
Καὶ σίμβλα τὰ τῆς γνώσεως κηροπλαστῶν ἐντεῦθεν
Ὡς μέλιττα φιλόπονος ἀνθῶν ἐκ λειμωνίων,
Λαβυρινθώδεσί τισι καὶ γρίφοις ἐνετύγχανεν.
Ὧν ἐκλεπίσαι τὸ σκληρὸν καὶ τὸ δεινὸν φωτίσαι,
Οὐδεὶς ὀρθῶς ἐδεδύνητο καὶ τοι μυρίων ὄντων
Τῶν φήμην μεγαλώνυμον ἐχόντων ἐπὶ γνώσει.
Μεγάλως οὖν τοῦ βασιλέως τότε βαρυθυμοῦντι
Εἷς τῶν συγκοίτων πρόσεισι καὶ θαλαμηπολούντων,
Καὶ τὸν Μεθόδιον ὑμνεῖ, καὶ πάντα καταλέγει,
Τὴν πολυμάθειαν αὐτοῦ, τὸ πόριμον, τὴν γνῶσιν,
Καὶ τὴν οὐρανοβάμονα σύνεσιν καὶ σοφίαν·
Εἴ τι θεόθεν κινηθεὶς, εἴτε καὶ φίλτρον τρέφων
Πρὸς τὸν αἰθέριον ὁμοῦ καὶ θεοφόρον ἄνδρα.
Ἀκούει ταῦθ' ὁ βασιλεὺς, μετάπεμπτον ποιεῖται
Τὸν ἱερὸν Μεθόδιον, ἐξάγει τοῦ σπηλαίου,
Ὡς ἀπὸ κόχλου μάργαρον, ὡς ἀπὸ νέφους ἄστρον,
Ἀκτῖνας ἀποστίλβοντα φαιδρὰς πυρμαρμάρους
Καὶ ζόφον ἀπελαύνοντα καὶ σκοτασμὸν ἀγνοίας.
Τῆς γλώσσης οὖν γευσάμενος Θεόφιλος τῆς τούτου,
Ἐγκατοικίζει τὸν καλὸν καλῶς ἐν βασιλείοις
Ὡς χρῆμα πολυτίμητον ἐν θησαυροῖς ἀσύλοις;
Ὡς λίθον μεταστίλβοντα πυράκτην φωσφορύτην.
Κἀκεῖ παρακαθήμενος τῷ χρυσορρόῳ Νείλῳ
Ἤντλει τὴν πόσιν δαψιλῆ τῶν γλυκυχύμων ῥείθρων.
Περᾶν δὲ μᾶλλον ποταμὸν τῆς ῥεούσης οὐσίας,
Ὃν πάντα περικείμενον πάχος θνητῆς σαρκίου
Ἀμήχανον μὴ διελθεῖν. ἐπείγει γὰρ ἡ φύσις,
Ἡ ταχουργὸς πορθμεύτρια τὸ χρέος ἀπαιτοῦσα
Ἔτος ἤδη δωδέκατον τῆς βασιλείας ἄγων,
Τῷ στέφει κατεκόσμησε τὸν Μιχαὴλ τὸν παῖδα,
Ἔτι παιδίσκον ἁπαλὸν ὄντα τὴν ἡλικίαν.
Τὸ νεαρὸν δὲ τοῦ παιδὸς ὡς θείας ὑποπτεύων

Const. Man.

A datos fuiſſe diximus, per vim ſolum vertere coacti, piſcatore quodam reperto, litteras viro juſto perbreves, verſu jambico ſcripſere, quas ab interitu vindicandas ratus, hoc loco ſubjicere volui.

Vivo perempto, vivificoque mortuo,
Terram incolenti, ac pariter calcanti polum.
Scripſere vincto vincti, & inſcripti notis.

Eis ille reſpondens, in hæc verba reſcripſit:

Libris viciſſim deſcriptos cæleſtibus.
Facieſque non ſine laude compunctos notis,
Secum ſal.tat vinctos vivus obrutus.

Hi diſertorum hominum verſus aurei, reapſe divinum quemdam nectaris ſuc- B cum ſtillant. Cæterum præclarus pugil Methodius, quum toleranter in iſto triſti carcere ſeſe geſſiſſet, dentes amiſiſſet, maxillas contuſas haberet, omnique genere ſuppliciorum excruciatus ab impiis hominibus per ſummam inhumanitatem non aliter eſſet, atque ferream incudem malleis eacuſores contundunt: ad extremum inde prodiit, ortus diurni ſolis inſtar, volente ſcilicet (ut credi par eſt) Deo, qui abyſſos perſpicit, & Cherubis a Seraphis inſidet, inſignem hunc virum ceu munitam urbem in monte ſublimi collocare, ne tanta virtus, veluti lucerna ſub modio, triſti caliginoſoque ſpecu abdita lateret. Accidit enim, ut C Theophilus Imperator lectitandis libris ſemper occupatus, unde alveolos ſcientiæ fingebat, quemadmodum apis ſedula de pratorum floribus, in griphos & labyrinthis conſimilia quædam incideret, ita ut dura iſtæc quaſi decorticare, ac obſcura illuſtrare nemo recte poſſet, tametſi vel ſexcenti apud ipſum eſſent, doctrinæ fama celebres. Quum igitur Imperatori permoleſta hæc res accideret, & animum ejus angeret, quidam ex proceribus & cubicularîis accedens, Methodium prædicat, indicatis dotibus, doctrinæ magnitudine, ſcientiæ copia expedita & abundanti, prudentia ſapientiaque vertice ſuo cælum ipſum attingente: ſive divinitus, ut hoc faceret, commotus: D ſive clandeſtinum amorem alens erga virum mente cæleſtem, & numine divino plenum. Hæc Imperator audiens, Methodium de ſpecu eductum (ceu unionem e concha, ſidus e nube) virum clariſſimis radiis reſulgentem, & tenebras atque caliginem ignorantiæ diſcutientem, ad ſeſe revocat & invitat. Quumque guſtum linguæ Methodii percepiſſet, homini præclaro in regia domicilium adſignat, tamquam magni rem pretii, gemmamque ſplendidam, rutilantem, lucidam in theſauris inviolabilibus & inacceſſis collocans, atque heic frequenter adſidens Nilo illi aurifluo, de dulciſſimis aquis largiter hauriebat. Quum E autem trajecturus eſſet amnem eſſentiæ interitui obnoxiæ, quem omnes craſſo corpore circumdatos permeare neceſſe eſt, (ita nimirum jubet natura, quæ velox eſt trajectrix, & abs quovis debitum exigit) annum jam duodecimum imperans: Michaelum F. admodum puerum adhuc, Imperiali corona redimit. Quia vero abs re tenera iſtæc ætas patri ſuſpecta erat,

Qua occaſione Methodius ab exſilio ſit revocatus.

Edit. Pariſ. pag. 102.

MICHAELUS III. cognomine Temulentus, Imp.

matrem Imperij consortem facit, ut quæ filio curatricis loco futura esset. Ea superiori tempore tamquam nocturna discipula, Nicodemo illi timido similis, sacras imagines occulte venerabatur. Nunc autem alta voce ac libere profitebatur id, quod sentiebat, eratque tuba clara: vel potius ut avicula canora, pullorum altrix, implumes ex locis omnibus volucres cogebat, quotquot abdiderant sese, donec auceps præteriret. Et quamvis semina præstantissima sub corde tegeret, ut agellus ferax, ut pinguis sulcus: hyeme tamen sæviente germen nullum protruserat. Nunc autem elapso longe acerbissimo illo hyberno tempore, ac vere suaviter ridente, pristinamque tristitiam dissipante, multipliciter pullulabat, & segetem copiosam ferebat, velut ager excitatus a favoniis, & ejus spiritus gratia, qui omnia perficit. Quamobrem coactis hominibus acceptis Deo, quos non inepte dixeris industrios soli fossores, spinas oppugnationis imaginum prorsus evulsit. Quumque divinos homines ardenter obsecrasset, ut preces ad Deum pro marito defuncto funderent, idque persuasisset eis, & plane jam certior esset facta, Theophilum alterius vitæ suppliciis liberatum esse; forte cum sanctis illis hominibus, instructo valde opimo convivio, prandebat. Intererat huic præter alios etiam aurea lingua præditus ille Theophanes, cujus faciei notæ non sine dolore magno inustæ fuerant. Erat autem hoc tempore princeps urbis Nicænæ pastor. Eum Theodora quum oculis defixis intueretur, ac viri tolerantiam admirari videretur; re Theophanes intellecta, cum asperis durisque verbis: Vides, inquit, o Imperatrix, inustas hasce fronti meæ notas? Earum causa illo in judicio contra maritum tuum experiar, ubi judex universalis integerrime judicat, nec vel personam cujusquam respicit, vel muneribus corrupisse patitur, vel purpuream chlamydem reveretur. Ad ea verba laudatissima Imperatrix ejulatu ex intimo corde sublato, vocem hanc miserabilem edidit, interni doloris testem: Hæccine mihi, vir admirande, tuque totusque cœtus hic de Imperatore meo mihi polliciti estis? Ibi divinus & ore melleo præditus ille Methodius, qui tunc apud Romam novam sacri gregis pastor erat, nimia Theophanis audacia ferociaque reprehensa, præclaram Imperatricem consolatur, arte rivos lacrymarum obstruit, gravem cordis tempestatem sedat, emollientibus animum verbis, tamquam oleo quodam instillatis. Cæterum quamdiu puer erat Imperator, matrem Theodoram secum habebat, quæ omnia dextre gerebat, Imperiumque præclare administrabat. Verum ubi Michaelus maturam ad ætatem pervenit, jamque solus amplitudinem negotiorum Imperii procurare cœpit: reapse rerum illud probavit esse, quod

Edit. Pariss. pag. 102.

Acerba vox Theophanis.

Methodius patriarcha Theophanem castigat.

A Συγκοινωνὸν ἐκάλεσεν αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα,
Τοῦ κράτους ὡς φροντίστριαν αὐτῷ γενησομένην.
Ἡ μέχρι τότε νύκτερον ἔχουσα μαθητείαν,
Καὶ σέβουσα τὰς ἱερὰς μορφὰς ἐν παραβύστῳ,
Νικόδημος ἂν εἴποι τις ἀκάρδιος δειλόνους,
Τότε τορὸν ἐβόησε καὶ μετὰ παρρησίας,
Καὶ σάλπιγξ ἐχρημάτισεν εὔσημος χρυσοσάλπιγξ,
Καὶ μᾶλλον καλλικέλαδος νεοττοτρόφος ὄρνις,
Στρουθοὺς ἐπισυνάγουσα πάντοθεν τοὺς ἀπτῆρας,
Περικρυβέντας μέχρις ἂν ὁ θηρατὴς παρέλθῃ.
Καὶ σπέρματα τρισευγενῆ ἔχουσα κατὰ καρδίας,
Ὡς ἄρουρά τις ἄκαρπος, αὖλαξ λιπαροβῶλαξ,
Χειμῶνος μὲν πιέζοντος οὐκ ἀνεδίδου βλάστην.
B Ὡς δὲ παρῆλθε τὸ πικρὸν τῆς χειμερίας ὥρας,
Τὸ δ' ἔαρ ὑπεγέλασε, καὶ τὸ στυγνὸν ἐλύθη,
Τότε δὴ τότε καὶ βλαστὸν ἐξήνεγκε πολύχουν,
Καὶ λήιον πολυσταχὲς, καὶ πλῆρες εὐκαρπίας,
Ὡς αὔραις κυμαινόμενον εὐπνόοις ζεφυρείαις,
Τοῦ πνεύματος ταῖς χάρισι τοῦ πάντα τελειοῦντος.
Ἀγχιθεάζοντας ἑκοῦσα ἄνδρας συναγαγοῦσα,
Δικελλιστὰς ἂν εἴποι τις φιλοεργοὺς δοκίμους,
Τὴν ἄκανθαν ἀνέσπασε τῆς εἰκονομαχίας.
Ἐνθέρμως δ' ἱκετεύσασα τοὺς θεσπεσίους ἄνδρας
Ὑπὲρ τοῦ συζυγήσαντος λιτάσασθαι τὸ θεῖον,
Καὶ πείσασα καὶ πίστωσιν τελείως δεξαμένη,
Ὡς τῶν βασάνων τῶν ἐκεῖ Θεόφιλος ἐρρύσθη,
C Ὁμόδειπνος ἐγένετο τοῖς ἱεροῖς ἀνδράσιν
Ἁβρὰν λιπαροτράπεζον ἑστίασιν τελοῦσα.
Συνῆν δ' αὐτοῖς ὁ χρύσεος τὴν γλῶτταν Θεοφάνης,
Ὁ τὴν πικρὰν ὑπενεγκὼν στίξιν ἐν τῷ προσώπῳ,
Τῆς Νικαιέων πόλεως ὢν ἀρχιθύτης τότε.
Ὡς τοίνυν ἐνητένιζεν ἡ Θεοδώρα τούτῳ,
Καὶ τὸ καρτεροκάρδιον ἐῴκει θαμβουμένη,
Συνεὶς ἐκεῖνος ἔφησε πικρῶς καὶ πικροθύμως.
Ὁρᾷς τὴν προμετώπιον ἄνασσα ταύτην στίξιν;
Ἕνεκα ταύτης πρὸς τὸν σὸν δικάζομαι γαμέτην,
Ὅπου κριτὴς ὁ πάγκοινος ἀδέκαστα δικασπολεῖ,
Οὐδὲ λαμβάνει πρόσωπον, οὐδὲ δωροληπτεῖται,
Οὐδὲ τὴν περιπόρφυρον χλαμύδα δυσωπεῖται.
Πρὸς ταῦθ' ἡ περιλάλητος ἐν γυναιξὶν ἐκείνη
D Περιπαθῶς οἰμώξασα καὶ μέσης τῆς καρδίας,
Καὶ δάκρυσι στακτοῖς αὐτῆς τὸ πρόσωπον θεμένη,
Ὡς κρήνη τις μελάνυδρος ὑψόθεν κατὰ πέτρας
Τὸν ῥοῦν ἐκκρουνίζουσα φλεβῶν ἐκ ναματίων,
Φωνὴν ἐξέρρηξεν οἰκτρὰν δεῖγμα τῆς ἔνδον ζάλης.
Οὐ ταῦτά μοι θαυμάσιε περὶ τοῦ βασιλέως
Καὶ σὺ καὶ σύμπας ὁ χορὸς οὕτω κατεπηγγέλλω.
Ἐνταῦθ' ὁ μελιχρόγλωττος Μεθόδιος ὁ θεῖος
Ἀγελαρχῶν τῆς ἱερᾶς ποίμνης τῆς νέας Ῥώμης
Ἐπιρραπίζει τὸ πολὺ τῆς τόλμης Θεοφάνους,
Παραμυθεῖται τὴν καλὴν ἐκείνην βασιλίδα,
Τοὺς τῶν δακρύων ὀχετοὺς εὐτέχνως ἀνακόψας.
Κατασιγάζει τὸν βαρὺν κλύδωνα τῆς καρδίας,
E Λόγους ψυχῆς μαλακτικοὺς ὡς ἔλαιον σταλάξας.
Μέχρις γὰρ ἂν ὁ βασιλεὺς ἦν ἔτι παιδαρίσκος
Αὐτῷ συνῆν ἡ βασιλὶς καὶ μήτηρ Θεοδώρα,
Καὶ πάντ' ἐποίει δεξιῶς, ἰθύνουσα κοσμίως
Τὴν ναῦν τὴν μεγαλόφορτον τῆς σκηπτροκρατορίας.
Ἐπεὶ δ' εἰς ἥβην ἔλασεν ὁ Μιχαὴλ ἀκμαίαν,
Καὶ μόνος ἐπεδράττετο πραγμάτων πλειόνων,

Ἔργοις τὸ μυθευόμενον ἔδειξεν ἀληθεύειν.
Ὡς ἄλλος γὰρ αὐτόχρημα Φαέθων νηπιάζων
Ἐφ' ἅρματος ἡνιοχῶν δίιππον περιβόχῳ,
Καὶ τὴν Ῥωμαίων ἅπασαν ὤλεσε χωραρχίαν,
Αὐτός τε παπποπατρικῆς ἀρχῆς ἐξεσφείσθη,
Καὶ σύμβαχος κατέπεσεν ἐπὶ βρεχμὸν καὶ νῶτα.
Ἐπέβη γὰρ ὑγρόβιος ἄντικρυς ἄλλος Νέρων,
Πάροινος, μαλακόψυχος, μάχλος, ἀκρατοπότης,
Ὅλας χρημάτων ἀπαντλῶν ἀβύσσους τοῖς συμπαίκταις
Γελοιασταῖς καὶ ῥυπαροῖς ἁρματοστρόφοις μίμοις,
Ἅμα πρωὶ διώκουσι τὰς ἀκρατοποσίας,
Καὶ βίον τρυφερόβιον βιοῦσι συβαριτικόν,
Λιχνευομένοις καὶ τρυφὰς ὀψῶν ἐδεσμάτων,
Καὶ πίνουσι καὶ παίζουσι καὶ γυναικομανοῦσι,
Ὡς πρὶν ὁ Σαρδανάπαλος ὁ Μήδων βασιλεύσας.
Τοιούτοις δὴ νέοις συνὼν διεφθαρμένοις πότοις
Ἀρρητουργοῖς καὶ φαυλουργοῖς κακίας τελετάρχαις,
Ὁμόστολος ἐγένετο Μαινάδων θυρσοφόρων,
Καὶ ταῖς διονυσιακαῖς Βακχείαις ἐνετρύφα.
Ἐντεῦθεν πότοι καὶ χοροὶ καὶ μέθαι καὶ κρατῆρες,
Ἀσέμνων τε καὶ πορνικῶν ᾀσμάτων ἀπηχήσεις,
Καὶ λογισμοὶ γελωτουργοὶ καὶ πᾶσα ῥυπαρότης.
Μῦθοι μὲν οὖν Ἀκταίωνα φασὶ τὸν θηροφάντην
Ὡς κύνες διεσπάσαντο λυττήσαντες ὡς θῆρα.
Κόλακες δὲ τὸν Μιχαὴλ περιεστοιχηκότες,
Ἐξυρισμένοι πώγωνας, ἐψιμμυθιωμένοι,
Εἰς ποῖον βάραθρον αὐτὸν κακίας οὐκ ἐρρίπτουν;
Ἐντεῦθεν ὁ περίοπτος ὁ τῶν Ῥωμαίων Κράτωρ,
Αὐτὸς αὐτὸν ἐπέβαινεν ἁρμάτων χρυσαυγῶν,
Τετραόροις ἐπεκάθητο καὶ δύκτοις χρυσοδίφροις.
Καὶ θησαυροὶ μὲν πάντοθεν χρημάτων ἀπηντλοῦντο,
Καὶ τὰ Ῥωμαίων ἐν στενῷ πράγματι καθειστήκει.
Κόλακες δὲ καὶ χρήμασιν ἀφθόνοις ἐνεσπάθουν,
Καὶ χιτωνίοις τρυφεροῖς καὶ πέπλοις χρυσοπλάστοις.
Οὕτως ὑγρῶς καὶ μαλακῶς ὁ Μιχαὴλ ἐβίου.
Πολλάκις δὲ μηδὲ τινος κατεπειγούσης χρείας
Ἄτερ φυλάκων καὶ φρουρᾶς ἄτερ δορυφορουμένων
Μόνος αὐτὸς παρώδευεν ἐν μέσοις ταῖς τριόδοις
Ἀσέμνως θεατρομανῶν, χαίρων ἱππηλασίαις.
Ἐγένετό τε καὶ πατὴρ παιδίων κατὰ πνεῦμα,
Τῶν μίμων τὰ βρεφύλλια καὶ τῶν ἁρματοστρόφων
Οἷα πατὴρ φιλόστοργος φέρων ἐν ταῖς ἀγκάλαις
Ἐκ τοῦ λουτροῦ προκύπτοντα τῆς θεογενεσίας.
Ἐντεῦθεν οὐκ ἐξήρκουν γὰρ αἱ φλέβες τοῦ χρυσίου
Ἐπὶ τοσαύτας ἀγωγὰς κενούμεναι κοπρώδεις,
Αἱ χρυσοσκεύαστοι στολαὶ τῶν πάλαι βασιλέων,
Καὶ δένδρα τὰ κατάχρυσα, στρουθία τε τὰ λάλα,
Καὶ λέοντες σφυρήλατοι χρυσοῦ πεποιημένοι,
Καὶ πᾶν ἁπλῶς βασίλειον λάμπον ἐν ἀνακτόροις,
Ἅπερ τὸ πρὶν Θεόφιλος εἰργάσατο φιλοτίμως,
Εἰς λάλημα περιλάμπρον ἐσόμενα Ῥωμαίοις,
Χρόνια παρεδίδοντο, κακῶς ἐξεκενοῦντο
Εἰς μυσαροὺς καὶ βδελυροὺς σωλῆνας πολυτρόπως.
Οὐ ταῦθ' ὁ δ' ὁ χοιρόβιος τετόλμηκε καὶ μόνα,
Ἀλλ' ἐπὶ χείρονα ζωὴν προκόπτων ὁσημέραι
Ἐλύττησεν ὁ κάκιστος κατὰ τῶν μυστηρίων
Τῶν ἱερῶν καὶ Σεραφὶμ αὐτοῖς ἀξιοσέπτων,
Καὶ σίναπι δριμύχυμον ἐγχέων εἰς κρατῆρα

A est in fabulis. Quippe mox ut alter quidam juvenis Phaeton, curru conscenso, totum Romanorum Imperium perdidit, & ipse de avito patritoque regno, veluti curru quodam, est deturbatus & excussus, non pronus tantum cadens, sed etiam dorsum lædens. Quippe luxuriosæ humidæque vitæ se dedidit, velut alter Nero, immodestus in vino, animo effœminato, impudicus, temulentus, totas pecuniarum abyssos in collusores exhauriens, qui erant scurræ impuri, curruum agitatores, mimi, a primo diluculo temulentiæ dediti, delicias ciborum & suavium opsoniorum avide quærentes, totos dies apud inverecundas mulierculas exigentes, po-

Michaelus alter Phaeton.

Neronem & Sardanapalum imitatur.

B tores, ludiones, libidinum flammis furentes: qualis scilicet olim erat ille Sardanapalus, rex Ninevitarum. Ejusmodi hominum consuetudine utens, temulentia nimirum perditorum, infanda & turpissima quæque perpetrantium, vitam plane Sybariticam degentium: etiam Mænadas illas thyrsigeras comitabatur, & orgya Bacchi celebrabat. Hinc compotationes, saltationes, ebrietates, crateres, inhonestorum ac meretriciorum carminum cantiones, directæ tantum ad excitandos risus cogitationes, omnis impuritas denique. Tradunt fa-

Edit. Paris. pag. 103.

C bulæ, ferarum interfectorem illum Actæonem a correptis furore canibus ceu feram dilaceratum esse. At vero adsentatores barbas rasi, & cerusa fucati, quum Michaelum circumstipassent, & indagine quasi cinxissent, in quod barathrum, quam vitiorum voraginem eum non conjecerunt? Hinc fiebat, ut spectabilis ille Romanorum Imperator ipsemet currus aureos conscenderet, ac quadrigis insideret. Pecuniarum thesauri undique prorsus exhauriebantur, resque Romanorum in angustum cogebantur. Interim adulatores in maxima pecuniarum abundantia jucunda vivebant, amicti tunicis

Michaelus ab adulatoribus corruptus.

D delicatis, & peplis auro intertextis. Adeo temulentam mollemque vitam Michaelus agebat. Nonnumquam nulla necessitate cogente solus absque satellitum corporisque custodum comitatu mediis in triviis obambulabat, indecore ac furenter adamans spectacula, deque agitationibus equorum voluptatem capiens. Etiam spiritualium liberorum pater fiebat, infantes mimorum & aurigarum ceu benignus pater in ulnis gestans, e lavacro divinæ regenerationis susceptos. Itaque auri venæ nullæ sufficiebant, quum in tot stercoreos canales exhaurirentur. Vestes ea auro factæ priscis ab Imperatoribus, arbores aureæ, canoræ aviculæ, solido ex auro fabrefacti leones, omnia denique ornamenta Imperatoria, quæ in aula splendebant, & a Theophilo magnifice fuerant ad celebrationem Romani nominis confecta, fornaci conflatoriæ tradebantur, & scelerate in exsecrabiles quosdam quasi tubos evacuabantur. Neque tantum hæc ausus est imitator ille vitæ porcinæ designare, sed etiam quotidie profectus in turpitudine quosdam faciens, adversus sacrosancta mysteria, Seraphis ipsis venerabilia, vir nequissimus debacchabatur. Quippe acrem sinapi suc-

Profusiones Michaeli.

cum in craterem fundens sacrum illud formidabile repræsentabat, ludens (ut dici solet) in iis, quæ ludum jocumque non admittunt, & ridens in minime ridiculis. Ita viventem Michaelum mater videns, & Imperatorem Romanum factum esse ludicrum, totis visceribus & animo commovebatur, eumque verbis castigabat, corrigebat, exhortabatur. Sed (quod proverbio dicitur) cum mortuo colloquebatur, & admonitiones apud surdum

De Barda Cæsare.

cantillabat. Erat Michaelo Bardas avunculus qui occupato Michaeli animo non aliter atque vermis in dulce lignum irrepit, homo scilicet fraudulentus, sursum deorsum cuncta volvebat, & jam Mich. cor exederat.

Edit. Paris. pag. 104.

Hic tandem ei persuadet, ut Imperatricem Theodoram ex aula ejiceret, ac se Cæsarem crearet. Hoc modo miserum illum solum desertumque nactus, quique (ceu vulgo dici consuevit) hominum furiosorum more, sinistra dexteram manum absciderat: vel potius plane jam manibus spoliatum, aut secundum Æsopicam illam fabulam, ovi dementi consimilem factum, de lupi consilio pulsis canibus, Imperium ab Imperatore ad se transferebat, omniaque pro arbitratu animi sui gerebat ut Imperator.

Incestus Bardæ.

Quinetiam in flagitium ingens provolvebatur, quale nec Scytha quispiam, nec Persa, nec Sarmata designaret. Nam cum filii conjuge (proh fœdam lasciviam) non aliter consuescebat, atque si tori legitimi consors esset.

Ignatius patriarcha Bardam castigat.

Hoc terribile facinus ubi magnus Ignatius ille comperit, qui eo tempore novam Romam gubernabat (erat enim omnium in ore piaculum istud, passimque per compita & ædes jactabatur) Bardam Cæsarem verbis castigabat metum incutientibus, adjectis sequuturæ vitæ suppliciorum minis, terrebat hominem, in viam revocabat, reprehendebat, admonebat, omnem machinam adhibebat, ut malum illud exscinderet. Sedenim verum erat omnino verbum illud Solomonis, qui vetat improbos taxari & reprehendi. Nam reprahensiones sunt hominibus impiis flagrorum instar, & corda perversa veluti sagittæ feriunt. Nimirum objurgationibus hisce Bardas Cæsar exacerbatus, non modo nihili fecit eas exhortationes: verum etiam conceptam adversus monentem iracundiam & indignationem alebat non aliter agens, atque si saniosos aliquo curare volente, illi non tantum aufugiant, sed etiam erga bene

Ignatius solio dejicitur.

facientem excandescant. Quum igitur aliquando Bardas accederet ad mysteria, nec divinum illud munus a patriarcha consequeretur: (non enim unguenta fragrantia vasi putido committuntur) inflammatus iracundia leonis in morem rugit, ceu violenta pardalis in hominem justum insilit, lacerat,

Photius patriarcha.

a clavo summovet. Ejus in locum Photium substituit, proh qualem pro quali viro? Ex eo tempore miseriarum æstus Ignatium jactabat, & demergere virum conabatur. Cæsar auras adflabat, tamquam graviter spirans aquilo, vel sævus ille tempestatesque ciens subsolanus: quo flante, procellæ graves concitabantur. Quis ea mala satis exponere possit, quibus Igna-

A Τὴν ἀγιστείαν τὴν φρικτὴν δῆθεν ἐπλαστούργει,
Παίζων φασὶν ἐν οὐ παικτοῖς, γελῶν ἐν ἀγελάστοις.
Οὕτω βιοῦντα Μιχαὴλ καὶ μήτηρ καθορῶσα,
Καὶ παίγνιον γινόμενον τοῦ κράτους Ῥωμαίων
Τὰ σπλάγχνα συνεστρέφετο, ψυχὴν συνεδονεῖτο,
Καὶ λόγοις ἐσωφρόνιζεν, ἐρρύθμιζε, παρῄνει,
Βδελυροτάτων αἰσχρουργιῶν ἀπάγειν ἐπειρᾶτο.
Ἀλλ' ἦν τὸ δὴ λεγόμενον νεκρῷ προσομιλοῦσα,
Παρὰ κωφῷ ψάλλουσα τὰς παραινετηρίους.
Ἦν δὲ μητράδελφος αὐτοῦ Βάρδας ὠνομασμένος,
Ἄνθρωπος κακομήχανος, ἄγων καὶ στρέφων πάντα.
Ὃς ὑπελθὼν τῷ βασιλεῖ ὡς σκώληξ γλυκυξύλῳ,
Καταφαγών τε τὴν αὐτοῦ καρδίαν καὶ συστήψας,
B Πείθει τὴν μὲν βασίλισσαν ἐλάσαι Θεοδώραν,
Καὶ τὴν τεκοῦσαν ἔκπτωτον θέσθαι τῶν βασιλείων,
Σπάθῃ δὲ τοῦ Καίσαρος αὐτὸν καταγλαΐσαι.
Ἔρημον οὖν παραλαβὼν τὸν ἄθλιον ἐκεῖνον,
Καὶ τὸ περιφερόμενον ἐκκόψαντα τὴν χεῖρα
Τὴν δεξιὰν ἀριστερᾷ κατὰ τοὺς μαινομένους,
Μᾶλλον δ' εἰπεῖν ἀπάλαμον ἄχειρα γεγονότα,
Ἢ κατὰ τὸ μυθούργημα τῆς Αἰσωπείας λύρας,
Προβάτιον εἰς ἄνοιαν αὐτόχρημα φανέντα,
Καὶ κύνας ἀπελαύνοντα τῇ συμβουλῇ τοῦ λύκου.
Καὶ πᾶν ἐποίει βουλητὸν ἄντικρυς ὡς αὐτάναξ.
Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεκύλιστο καὶ πρὸς παρανομίαν,
Οἵαν οὐ Σκύθης δέδρακεν, οὐ Πέρσης, ἢ Σαρμάτης,
C Υἱοῦ γνησίου γαμετῇ, φεῦ ἀκολάστου γνώμης!
Μιγνύμενος ὡς ἑαυτῆς ἀναφανδὸν συλλέκτωρ.
Ἤκουσε τοῦτο τὸ δεινὸν Ἰγνάτιος ὁ μέγας,
Ὁ τηνικαῦτα κυβερνῶν τὴν βασιλίδα πόλιν.
Ἦν γὰρ περιλαλούμενος ἐν ἀγυιαῖς, ἐν οἴκοις,
Καὶ πάντων περιέτρεχε τὰς ἀκοὰς τὸ μῦσος.
Καὶ τοίνυν ἐσωφρόνιζε τὸν γέροντα τὸν Βάρδαν
Λόγοις, φοβήτροις, ἀπειλαῖς τῶν μελλουσῶν βασάνων,
Ἐπέπληττε, κατήρτιζεν, ἤλεγχεν, ἐνουθέτει,
Πᾶσαν ἐκίνει μηχανὴν εἰς ἐκκοπὴν τοῦ πάθους,
Ἀλλ' ἦν ἐν πᾶσιν ἀληθὴς ἡ Σολομῶντος λύρα,
Ἐλέγχειν ἀποτρέπουσα τοὺς κακογνωμονοῦντας,
Ἔλεγχοι γὰρ ὡς μώλωπές εἰσι τοῖς ἀσεβέσι,
Καὶ πλήττουσιν ὡς βέλεμνα τὰς ἀσεβεῖς καρδίας.
D Ὁ Καῖσαρ γοῦν ἐκπικρανθεὶς τοῖς ἀνεπιτηδείοις
Ῥήμασιν οἷς ἐπλήττετο παρὰ τοῦ θεοφόρου,
Οὐ μόνον οὐκ ἐφρόντιζε τῶν παραινετηρίων,
Ἀλλὰ καὶ κότον ἔστρεφε κατὰ τοῦ παραινοῦντος.
Ὅμοιον δρῶν ὡς οἵ τινες ἰχώρων πεπλησμένοι
Νοσοκομοῖντο πρός τινος, οἱ δ' ἀποδυσπετοῖεν,
Καὶ μᾶλλον ἀγριαίνοιντο πρὸς τὸν εὐεργετοῦντα.
Ἐνθέντοι Βάρδας προσελθὼν ποτὲ τοῖς μυστηρίοις,
Καὶ μὴ τυχὼν τῆς δωρεᾶς ἐκείνης τῆς ἐνθέου.
Οὐ γὰρ πιστεύεται σαπρὸν ἄγγος εὔοσμα μύρα.
Καὶ πρὸς θυμὸν ἐκπυρωθεὶς ὡς λέων ἐρίβρυχης,
Ὡς πάρδαλις ἐφάλλεται ῥαγδαία τῷ δικαίῳ,
Καὶ ῥήγνυσι καὶ κατασπᾷ θείας πηδαλουχίας.
E Ἀντεισάγει δὲ Φώτιον. φεῦ, ἀντὶ τίνος ποῖον!
Ἐντεῦθεν ἐπεπάφλαζεν ἅλμη πειρατηρίων
Τὸν ἱερὸν Ἰγνάτιον ποντοῦν φιλονεικοῦσα.
Ὁ Καῖσαρ γοῦν ἐφύσησε βορρᾶς ὡς βαρυβόας,
Ὡς ἐρικλύδων ἄγριος, ὡς δύσπνους ἀπαρκτίας,
Καὶ λαίλαπες ἠγέρθησαν βαρύθυμοι καὶ ζάλαι.
Ἀλλὰ γὰρ τίς συνείσεται τὰ πάθη τραγῳδῆσαι

Οσοις αὐτὸν ὑπέβαλον Φώτιός τε καὶ Βάρδας,
Ως ἂν ὑποσημειώσηται γραφὰς ἰδιογράφως,
Ως θέλων ἀποδύσασθαι τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα.
Απορριζοῦσι μὲν αὐτοῦ τὴν ὀδοντοφυΐαν,
Τὰς γνάθους, φεῦ! συντρίβουσι, τὰς σιαγόνας θλῶσι.
Καθάπερ δὲ χαιρομισῆ λῄσταρχον κακεργάτην
Γυμνὸν, δεσμώτην, ἥλιε, γῆ, προσεμφαπλοῦσι,
Ψυχρομαργάρῳ λάρνακι δυσώδει κοπροφύρτῳ
Φέρουσι τὸν κατάπτυστον νεκρὸν τοῦ Κοπρωνύμου.
Αλλ' οὐκ εἰς τέλος ἔλαθεν ἡ πάντολμος παλάμη,
Ο πράκτης δὲ τῶν κακῶν ἀπῄτησε τὴν δίκην,
Καὶ τῶν δεινῶν ὁ σκευαστὴς θυμοῦ τὸν σκύφον πίνει.
Βάρδας μὲν οὖν τῷ βασιλεῖ βόθρον ὀρύσσων φόνου
Αὐτὸς ἐκεῖνος εἰς αὐτὸν ἐνδίκως κατερράγη.
Ο δὲ κακοῦργος Φώτιος ἐκβάλλεται τοῦ θρόνου.
Οὕτως οὐδὲν τὰ βλέφαρα Θεοῦ διαδιδράσκει.
Οὕτως ἀνταποδίδωσι Θεὸς ὑπερηφάνοις,
Καὶ λύρα ψάλλει τοῦ Δαβὶδ ἡ καλλιμελεστάτη.
Ο βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ διφρηλασίαις χαίρων,
Καὶ δαιμονίως ἐντρυφῶν καὶ ταῖς φιλιππασίαις,
Σὺν τοῖς καὶ συνδιέτριβε τοῖς θεατρομανοῦσιν,
Αὐτὸς ἀναπληρῶν τὴν ἁρματοστροφίαν.
Καὶ δή ποτε τὸ τέτρωρον εὖ χαλινοστροφήσας,
Καὶ πρός τινος ἀνυμνηθεὶς τοὔνομα Βασιλίσκου,
Αμείβεται τὸν ὑμνητὴν οὐ λίθοις οὐ χρυσίῳ,
Αὐτῷ δὲ τὸ βασίλειον ὕψος φιλοτιμεῖται.
Οπερ ἰδὼν Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ὁ μέγας,
Ο παρ' αὐτοῦ τοῦ Μιχαὴλ κράτωρ προβεβλημένος,
Καὶ τὸ παλίμβολον αὐτοῦ τῆς γνώμης ὑποτρέσας,
Δεῖν ἔγνω προκαταλαβεῖν καὶ προκαταταχῦσαι,
Ενθέν τοι φόνου κίρνησι τῷ Μιχαὴλ κρατῆρα,
Επεὶ πρὸς τοῖς τέσσαρσι δέκα κεκρατηκότι.
Καὶ μονοκράτωρ γίνεται καὶ κράτωρ σκηπτροκράτωρ.
Οὐ γὰρ θυγάτηρ, οὐχ υἱὸς τῷ βασιλεῖ ἐτέχθη.
Τὸ σπέρμα γὰρ φασὶ σοφοὶ τὸ τῶν ἐκκαταφόρων
Εἰς ἀφροδίτης ὄργια τὸ γόνιμον οὐκ ἔχει.
Τοῦτον φασὶν τὴν ἄνασσαν ποτὲ θεασαμένην
Τὴν καὶ ψυχὴν βασίλισσαν καὶ τύχην Θεοδώραν,
Τοιαῦτ' εἰπεῖν πρὸς Μιχαὴλ, ὦ βασιλεῦ, καὶ τέκνον,
Ορᾷς τὸν ἄνδρα τὸν παλαιὸν τοῦτον καὶ ῥωμαλέον
Τὸν παρὰ σοῦ τιμώμενον καὶ συνδιάγοντά σοι;
Οὗτος τὸ γένος, φεῦ! ἡμῶν ὡς δράκων ἐκροφήσει,
Καὶ προνομεύσει, καὶ κτενεῖ καὶ παντελῶς ἐκνείψει,
Καθάπερ ὄρνιθος οἰκτροῦ νηπίους ὀρταλίχους.
Αλλὰ γὰρ ἄξιον εἰπεῖν τὰ περὶ Βασιλείου,
Οθεν, καὶ τίνων ἔβλαστε, τίνας αὐτοῦ γενάρχας.
Κώμης μὲν οὖν ἐξώρμητο λυπρᾶς προσγειτονούσης
Τῇ πρωτοπόλει τῇ λαμπρᾷ τῇ Μακεδόνων πόλει,
Ην ἐξ Ορέστου φέρουσαν τὴν προσεπωνυμίαν
Αδριανὸς δειμάμενος ὁ τῶν Ρωμαίων κράτωρ
Τὴν κλῆσιν ἐχαρίσατο τῇ πόλει τὴν ἰδίαν.
Οἱ δὲ γονεῖς καὶ φυτουργοὶ τοῦ καλλικλάδου δένδρου
Οὐ πολυτάλαντοί τινες, ῥυηφενεῖς οὐκ ἦσαν,
Οὐδὲ προβατοθρέμμονες, οὐ πλέθρα γῆς αὐχοῦντες,
Αλλ' αὐτουργοὶ, καὶ πένητες, καὶ τῶν χειροβιώτων.
Ων ἐκλειπόντων τὴν ζωὴν, καὶ γῆθεν μεταστάντων,
Καὶ τῶν Βουλγάρων ἄρχοντος τοῦ τηνικαῦτα Κρούμου
Επιδραμόντος σύμπασαν τὴν ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους,
Καὶ σκύλων ὑποπλήσαντος αὐτοῦ τὴν στρατηγίαν,

A tium Photius & Bardas excruciabant? Nimirum ut propriæ manus subscriptione testaretur, amictum se sacrum sponte sua deponere, dentes homini radicitus excutiunt, genas contundunt, maxillas frangunt, eea piacularibus flagitiis gaudentem, latronum ducem, maleficum, nudum, & vinctum (o Sol, o terra!) in frigidum sepulcrum marmoreum, fœtens, pollutum stercore, quo abominabile cadaver Imperatoris Copronymi continebatur, eatensum toto corpore deponunt. Sed hæc audens quidvis manus perpetuo Deum latere non potuit. Quippe malorum machinator pœnas luit, & auctor ærumnarum Ignatii scypham iracundiæ divinæ hausit. Bardas enim B foveam cædis Imperatori fodiens, ipsemet in illam justo judicio præceps corruit: sceleratus autem Photius ille solio patriarchico deturbatus est. Sic nihil omnino divinos oculos fugit: sic Deus superbis mercedem suam tribuit, quemadmodum elegantissima Davidis lyra canit. Cæterum Michaelus Imperator ex aurigationibus voluptatem capiens, saltem apud illos degebat, qui spectaculis ad insaniam usque semet oblectabant, & ipsemet curule certamen peragebat. Quum aliquando quadrigam sollerter admodum converteret, hoc nomine laudatus a quodam Basilisco, prædicatorem illum suum non C auro, nec gemmis donabat: sed Imperatoriam ei sublimitatem largiebatur. Id ubi videret magnus ille Basilius Macedo, qui jam renuntiatus a Michaelo fuerat Imperator, inconstantiam hominis veritus, antevertendum celeriter ejus conatum statuit. Quapropter craterem letbiferum Michaelo miscet, regno per XIV. annos potito, ac Imperium occupat. Quippe Michaelus neque masculam, neque fœmineam sobolem habebat: quod de sententia doctorum hominum, semen proclivium in Venerem minime fœcundum sit, nec ad procreationem aptum. Memoriæ proditum est, Imperatricem Theodoram, vere animo judicioque regiam D fœminam, quum intuita Basilium aliquando esset, hujusmodi verbis Michaelum filium compellasse: Videsne virum hunc, Imperator & fili, præclarum atque robustum, quem honore tu adficis, & perpetuo secum est? Hic familiam (heu) nostram draconis in morem absorpturus est, vastaturus, interfecturus, omnino exstirpaturus, tamquam implumes infelicis gallinæ pullos. Enimvero pretium operæ fuerit, de Basilio pleraque recensere, unde prognatus, & ea quibus fuerit, quosve generis auctores habuerit. Ortus igitur est ex tenui pago vicino principi clarissimæque E Macedonum urbi, quam prius ab Oreste cognominatam, deinceps Imperator Romanorum Adrianus ab se instauratam, de suo nomine nuncupavit. Parentes autem ejus nec opulenti erant, nec divitiis abundantes, sed plane inopes, laboreque manuum suarum victum quærentes: quibus vita functis, & Bulgarorum principe Crumo ditionem omnem Romanam cum copiis

Edit. Paris. pag. 105.
Crudele facinus.
Bardæ interitus.
Insania Michaeli.
Basilius Macedo Imp.
Theodora præsaga de Basilio.
Origo Basilii.
pag. 106.
Orestias deinde Adrianopolis.

percurrente, fuosque milites opimis spoliis collocupletante, & extincto omni juventutis flore, multisque in captivitatem redactis, Basilius etiam captus est a Bulgaris tanquam avicula quaedam praedita venustis alis ab aucupe diro.

Basilius pro mercede servit. Quum autem e saevis Bulgarorum laqueis evasisset, intra fines Romanorum reversus, ceu pauper operas alias suas pro mercede locabat, in quo vitae genere varias aerumnas pertulit, & labores magnos exantlavit. Tandem animadverso, se suos hosce labores in sterile solum spargere, propinquis suis relictis e patria discedit, & caetera omnia pro nihilo ducens recta Byzantium contendit. Constantinopolin venit. Cum autem urbem pulchras turres habentem ingressus fuit, heic mihi consilium artificiosissimum vide, quo pacto radices rerum multo ante jecerit, & quam veneranda res sit Imperium. Forte cubabat alicubi consopitus Basilius, non refecto corpore, laceris pannis oblitus, capite convoluto & tecto. Visum nocturnum aeditui S. Diomedis. Cubabat autem in pavimento quodam latericio, vicino divini Diomedis aedi.

Secundum haec somnium aedituo felix offertur, eumque similiter quiescentem excitat, & Imperatorem intro jubet deducere. Tum de lectulo suo desilit aedituus, & ad fani vestibulum recta descendit: Basilium tenuiter istic dormientem invenit, humi stratum, pedibus illotis, vestibus sordidis & pannosis obsitum. Itaque pro quodam errore visum hoc oblatum sibi ducit, & inde discedit. Rursusque obdormiscenti prius illud visum semet offert, idque vice tertia. Vix tandem aedituus rem intelligere coepit, & Basilium suas in aedes deducit, & convenIente cura eum reficit.

Erat autem Basilius facie admodum venusta, generosus inprimis, manibus giganteis, pectore lato, robustis lacertis praeditus. Itaque ex eo tempore paulatim robur suum manifestum faciens, in ore magnatibus universis erat. Edit. Paris. pag. 107. In aulam Basilius pervenit. Quid multis & supervacaneis verbis opus est? Etiam Michaelo innotuit, ac primo quidem curatoris equorum dignitate cohonestatur: deinde fit accubitor, quae dignitas apud Romanos ingens est: tandem creatur Imperator, ex quo jam tempore semper eodem in contubernio cum Michaelo degebat. Quumque damnasset eum, ceu vinosum ac temulentum, gladio viscera trajecit, & ante tempus Imperium rapuit. Initio Photium ecclesia pellit, & Ignatio thronum restituit. Michaelum interficit. Quumque liberalis in cives pecuniis erogandis esse vellet, perquisitis aerariis, quae prius ingentes pecuniarum copias continebant, quum omnia squalere cerneret, nec hauriri quidquam ex eis posse, dolebat, rem graviter ferebat, inops consilii haesitabat, quid futurum esset ignorabat, undique conflictabatur. Egens Imp. aquilae seni similis. Nam egens Imperator, & magnis ab opibus destitutus, reapse nihil est aliud, quam aquila senio confecta, spoliata pariter alis, unguibus, & rostro.

A Καὶ σύμπαν τεμόντος ἄνθος ὡραϊκόν,
Θεμένου δὲ καὶ πλείονας ἐν ἀνδραπόδων μοίρᾳ,
Ἑάλω καὶ Βασίλειος Βουλγάρων ταῖς παλάμαις,
Ὥσπερ στρουθὸς καλλίπτερος πτερῷ δικτυοθήρᾳ.
Τὰς παλαμναίας δ' ἀφυγὼν βροχίδας τῶν Βουλγάρων
Ἐπέστη πτερυξάμενος αὖθις Ῥωμαίων ὅροις,
Καὶ πρὸς λατρείαν ἑαυτὸν ὡς πένης ἐμμισθώσας,
Καὶ τλοπαθήσας καὶ πολλοὺς καμάτους ἀναπλήσας,
Καὶ γνοὺς ὡς εἰς ἀκάρπωτον γῆν τὰ τῶν πόνων σπείρει,
Ἀφίσταται τῶν προσγενῶν καὶ τῆς ἐνεγκαμένης.
Καὶ πάντα λογισάμενος τἄλλα μικρὰ καὶ φαῦλα,
Ὡς πρὸς σκοπὸν ἐφέρετο τὴν Βυζαντίδα πόλιν.
Ὡς δὲ τῶν πύργων γέγονεν ἐντὸς τῶν καλλιπύργων,
B Ἐνταῦθα τὴν ἀμήχανον βουλὴν θεωρητέον,
Ὅπως προκαταβάλλεται τὰς ῥίζας τῶν πραγμάτων,
Καὶ πῶς αἰδέσιμον αὐτῇ τὸ βασίλειον χρῆμα.
Ὕπνωττε μὲν Βασίλειος οὕτως ἀπημελότως,
Διερρωγόσι ῥάκεσιν ἐγκεκορδυλημένος,
Οὐκ ἄργυρον, οὐδὲ χρυσὸν οἴκοθεν ἐπηγμένος.
Εἰς μόνας δὲ τὰς ἑαυτοῦ παλάμας ἀποβλέπων,
Καὶ ταύτας φέρων ἀφορμὴν τοῦ πολυστόνου βίου.
Ὕπνωττε γὰρ ἐπί τινος λιθοπλινθίνης κλίνης
Ἀγχιθυρούσης τῷ ναῷ τοῦ θείου Διομήδους.
Ἀλλ' ἐπὶ τούτοις ὄνειρος λευκόπτερος ἐπέστη.
Τὸν νεωκόρον τὸν ἐκεῖ ταχέως ἀφυπνίζει,
Προτρέπει τε συναγαγεῖν ἔνδον τὸν βασιλέα.
C Ἀποπηδᾷ τῆς ἑαυτοῦ κλίνης ὁ νεωκόρος,
Ἐπὶ τὸ προτεμένισμα συντόμως βηματίζει,
Καταδαρθάνοντα λεπτῶς Βασίλειον εὑρίσκει,
Χαμευνοῦν, ἀνιπτόποδα, λυπρόν, ῥακιοφόρον.
Πλάνην νομίζει τὸ φανέν, ἐκεῖθεν ἀνατρέχει.
Καὶ πάλιν ὕπνος ἔπεσεν ἐν τοῖς αὐτοῦ βλεφάροις,
Καὶ πάλιν ὄνειρος ὁ πρίν· καὶ τοῦτο μέχρι τρίτου
Συνῆκε, κατενόησε μόλις ὁ νεωκόρος.
Ποιεῖται τὸν Βασίλειον ἐφέστιον αὐτίκα,
Καὶ θεραπείας ἀξιοῖ τοιαύτης τῆς προσηκούσης.
Ἦν δ' ὁ Βασίλειος καλός, γενναῖος, γιγαντόχειρ,
Εὐπάλαμος, εὐρύστερνος ἥρως, στερροβραχίων.
Ἐντεῦθεν οὖν τὸ σθεναρὸν κατὰ βραχὺ γνωρίσας
Ἅπασιν ἐπὶ στόματος ἔκειτο μεγιστᾶσι.
D Καὶ τί μακρὰ καὶ περιττά; τῷ Μιχαὴλ ἐγνώσθη,
Καὶ πρῶτα μέν τοι φροντιστὴς ἐτίμητο τῶν ἵππων,
Ἔπειτα καὶ παράκοιτος, πρᾶγμα Ῥωμαίοις μέγα.
Καὶ τελευταῖον βασιλεὺς καὶ σὺν αὐτῷ διῆγε.
Τοῦ δὲ κρατοῦντος κατεγνωκὼς ὡς πότου καὶ μεθύσου,
Καὶ κώμοις ἐπιχαίροντος καὶ θεατρομανοῦντος,
Κατὰ τῶν σπλάγχνων τῶν αὐτοῦ διήλασε τὸ ξίφος,
Καὶ τὰ τοῦ κράτους ἥρπασε πρὸ χρόνου, πρὸ τῆς ὥρας.
Οὗτος εὐθὺς τὸν Φώτιον ὠθεῖ τῆς Ἐκκλησίας,
Καὶ πάλιν ἀποδίδωσι τὸν θρόνον Ἰγνατίῳ.
Θελήσας δὲ καὶ τῷ κοινῷ χρήματα διαδοῦναι,
Καὶ δὴ ἐρευνησάμενος οἴκους χρυσοφόρους,
Οἵτινες πρὶν συνέσφιγγον τὰς τῶν χρημάτων λίμνας,
E Καὶ βλέψας πάντας αὐχμηρούς, μηδ' ἄντλον ἀποχοῦντας,
Ἤλγει, βαρέως ἔφερεν, ἤλυεν, ἀδημόνει,
Οὐκ εἶχεν ὅτι γένοιτο, πάντοθεν ἠπορεῖτο.
Ὁ βασιλεὺς τῶν ἀπορῶν ὄλβου πολυταλάντου
Ἀντικρύς ἐστιν ἀετὸς παλαίτερος τειγέρων,
Ἀφῃρημένος τὰ πτερά, τοὺς ὄνυχας, τὸ ῥάμφος.
Ἐντεῦθεν ὁ Βασίλειος ἤσχαλλεν, ἠδημόνει.

Ὁ κρά-

Ὁ κράτωρ γάρ τοι Μιχαὴλ πάντα κατακενώσας,
Καὶ μίμοις χαρισάμενος συμπαίκταις καὶ συμπόταις,
Οὐ μόνον γρῦπας δέδωκε χωνείᾳ κατεχρύσους,
Ἀλλὰ καὶ τὴν καλλίστερμνον πλάτανον τὴν χρυσίαν
Ἐφ' ἧς καθῆστο χρύσεα παντοδαπὰ στρουθία,
Καὶ μέλος ἐτιτύβιζον ὡς ἀπὸ ζώσης γλώσσης,
Καὶ τοῖς ἀκούουσιν αὐτῶν ἔκπληξιν ἐνεποίει,
Ἐκθαμβουμένοις τὸ καινὸν τῆς μηχανῆς ἐκείνης.
Ὁ δὲ καὶ πένθους ἄξιον καὶ θρήνων καὶ δακρύων,
Λέξων ὁ λόγος ἔρχεται καὶ βαρυστεναχήσων.
Ὁ μυριομαθέστατος ἐν βασιλεῦσι Λέων
Τῷ φιλοκάλῳ βασιλεῖ τοῦ Μιχαὴλ γεννήτῃ
Ἐξαίσιον εἰργάσατο σκεῦος ὡρονομίου,
Δι' οὗ παρεῖχε καθορᾷν τῷ βασιλεῖ καθ' ὥραν
Ἐν μέσοις διατρίβοντι τοῖς βασιλείοις οἴκοις,
Εἴ που τολμᾶται τὶ καινὸν ἐν Ἄραψιν, ἐν Σκύθαις.
Τελοῦντι γοῦν τῷ Μιχαὴλ ποτὲ διφρηλασίας,
Σύρων στρατὸς ἐξορμηθεὶς πρός τινος ἐμηνύθη
Μετὰ βαρείας καὶ σφοδρᾶς καὶ κρατερᾶς τῆς ῥύμης.
Ὅπερ ἀκούσας Μιχαήλ, καὶ δείσας μὴ τὸ πλῆθος
Τοῖς ἀκουσθεῖσι ταραχθὲν τὸ θέατρον ἐκλείπῃ,
Αὐτίκα τὸ μηχάνημα κελεύει συντριβῆναι.
Φεῦ τῆς σκαιότητος αὐτοῦ. φεῦ τῆς φρενοβλαβείας;
Φεῦ, φεῦ. ὁποῖον θησαυρὸν ἠφάνισε Ῥωμαίων
Ἄνθρωπος ῥυπαρόβιος πότης βοσκηματώδης;
Καὶ ταῦτα μὲν ἀρκούντως μοι τεθρήνηται τῷ λόγῳ.
Ὁ κράτωρ δὲ Βασίλειος ἤδη κατανοήσας
Εἰς γόνυ, φεῦ. ὀκλάσασαν τὴν τῶν Ῥωμαίων τύχην,
Καὶ κινδυνεύουσαν πεσεῖν ἀθλίως ἐπὶ στόμα,
Μᾶλλον δ' εἰπεῖν ἐκλείπουσαν καὶ πνέουσαν τὰ λοίσθια,
Δεῖν ἔγνω τὴν βασίλειον ἀναλαβεῖν σοφίαν,
Καὶ σῶσαι τὴν παρὰ μικρὸν νεκράν τε καὶ τυμβήρη.
Ἐντεῦθεν κάματοι πυκνοί, καὶ μέριμναι, καὶ μόχθοι,
Καὶ θώραξ περιστέρνιος, καὶ σιδηροφορία,
Καὶ πόλεμοι φιλαίματοι, καὶ συνεχεῖς φροντίδες,
Καὶ βίος ἐπασπίδιος, καὶ κόρυθες, καὶ λόγχαι,
Καὶ βλέφαρον ἀμοίρητον σπῶν οὐκ εἰς κόρον ὕπνον.
Ἐντεῦθεν ἀνεσώσατο τὰ πράγματα Ῥωμαίοις,
Καὶ τύχην τὴν γηράζουσαν τὴν ἐρρυτιδωθεῖσαν
Καλὴν ξυφροπάρθενον εἰργάσατο κρείσσω.
Ἔγνωσαν τότε βάρβαροι θῆρα τὸν πρὶν ὑπνοῦντα
Γενναίως ἐγειρόμενον κατὰ τῶν ἀδικούντων.
Καὶ πάντες ὑποστρέψαντες ἔδυσαν ὀπὰς τρώγλων.
Καὶ πάλιν ὑπερίσχυσεν ἡ τῶν Ῥωμαίων ῥάβδος.
Ἐπεὶ δὲ κλύδωνας φυγὼν Ἰγνάτιος τοῦ βίου
Τοῖς εὐγαληνοῖς οὐρανοῦ προσώκειλε λιμέσιν,
Ὁ βαθυγνώμων Φώτιος ἀεὶ διψῶν τοῦ θρόνου,
Καὶ σπεύδων ἐπιπάξασθαι πάλιν τῆς Ἐκκλησίας,
Τοιόνδε τι βαθύτροπον καὶ σκολιὸν τεχνᾶται.
Τῶν ὀνομάτων τὰς ἀρχὰς ἀπολαμβάνει μόνον
Τοῦ βασιλέως τῶν υἱῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Αὐγούστης,
Καὶ τὸ Βεκλὰς συντίθησι, καὶ τοῦτο σαφηνίσας,
Τοῖς τότε σοφιστεύουσι πράγματα προξενήσας,
Ἔδοξεν εἶναι βασιλεῖ μέγας ἐπὶ σοφίᾳ,
Καὶ πάλιν τὸν πολύζηλον ἀπολαμβάνει θρόνον.
Ἀλλ' ἄρα τις ἀπροσφαλὴς πᾶσι τοῖς γηγενέσι,
Καὶ κῆρες σύμφυτοί τινες σύνεισι τοῖς ἀνθρώποις.
Ὁ γὰρ πολὺς τὴν σύνεσιν οὗτος ἐν βασιλεῦσιν
Ὑπό τινων ἀναπεισθεὶς ἀνδρῶν ὀφιοτρόπων,
Οἳ δόλους ὑποῤῥάπτουσι καὶ μηχανοπλοκοῦσι,

Const. Man.

A Nimirum Michaelus Imperator exhaustis omnibus, & in mimos, collusores, compotores profusis, non gryphes tantum aureos conflaverat: verumetiam platanum illam, in qua omnis generis aviculæ considebant, & non aliter cantillabant, atque si linguas vivas haberent, auditoribus ad earum voces obstupescentibus, machinamque novam & inusitatam admirantibus. Lubet etiam aliud quiddam lacrymis & lamentatione dignum exponere. Princeps ille philosophorum, & infinitis eruditus disciplinis Leo, Theophilo Imperatori, Michaeli patri, plane inusitatum confecerat instrumentum horologii, per quod Imperatori agenti in regia singulis horis
B spectandum exhibebat, quidquid novi vel apud Arabes, vel apud Syros tentatur. Forte Michaelo curules ludos peragenti significatum est a quodam, Syrorum copias domo profectas esse cum impetu gravi atque vehemente. Qua re Michaelus audita, veritus ne multitudo perturbata hoc nuntio, theatrum desereret: mox ipsam machinam confringi jussit. Heu quanta fuit hæc imperitia, quantaque dementia! proh qualem Romanis thesaurum, perdidit impurus homo, bibax, pecuinus. Et hæc quidem satis jam deplorata sunto. Cæterum Basilius, Imperator animadverso, fortunam Romanam (heu) pervolu-
C tam in genua labascere, jamque illo in periculo versari, ut in os misere collaberetur, vel rectius ut loquar, animo quasi defectam, spiritus extremos ducere: regia sibi utendum sapientia statuit, & ejus saluti consulendum, quæ tantum non esset mortua, jamque sepulcro condenda. Quapropter ex eo tempore nil nisi perpetui labores, sollicitudines, molestiæ, thoraces circa pectus, arma ferrea, bella cruenta, galeæ, hastæ, oculi ad satietatem somno minime recreati. Atque hoc modo rem Romanam restituit, & fortunam Imperii jam senescentem, ac rugas contrahentem,
D rursus instar puellæ vegetam & venustam effecit. Agnovere tum barbari feram, quæ prius sopita, strenue nunc adversus injuriarum auctores evigilarat. Iccirco territi latebras subjere, potentia Romana rursus invalescente. Quum autem liberatus vitæ procellis Ignatius, ad placidos jam cæli portus appulisset: astutus ille Photius, numquam non throni cupidus, in hoc totus incumbens, ut ecclesia rursum potiretur, hujusmodi quiddam sane versutum ac pravum molitur. Solas primas litteras nominum Imperatoris, liberorum ejus, & Augustæ sumit, atque inde * Beclas
E componit, eoque declarato, quum ejus ætatis hominibus litteratis negotii non parum exhibuisset: visus est Imperatori vir esse magnæ doctrinæ ac sapientiæ, ideoque solium ei patriarchicum redditur. Sedenim mortalium mentes plurimum errant, naturalia fata quædam homines comitantur. Nam Imperator hic cæteroqui prudentissimus, a vafris quibusdam hominibus persuasus, qui fraudes nectunt, & machinationes struunt, carissimosque li-

Platanus aurea conflata.

De horologio Leonis philosophi.

BASILIUS Imperio labascenti succurrit.

Edit. Paris. pag. 108

Ignatii mors.

*Compositum ex his nominibus, Basilius, ἐλέῳ, Constantinus, Leo, Alexander, Stephanus.

Santabarenus Leonem patri suspectum reddit.

beros a parentibus disjungunt, a matre filiam, sponsum a sponsa, quorum erat e numero infelix ille Santabarenus, Leonem filium suum in carcerem compingit, quasi qui mortis laqueos patri texeret: quum is severa doctrinæ studiosissimus esset, omni scientia copiose instructus, omnibus disciplinis a puero excultus. Atque hæc sane calamitatum fornax, & malorum conflatorium, Leonem probarunt auro similem esse, cui nihil æris subesset. Hinc orti ploratus & ejulationes matris sortem filii lamentantis, & apud patrem pro eo deprecantis. Sed erat durus, & instar saxi molliri non poterat: immo æque parum, ac adamas, ab amore naturali erga filium flectabatur. Adhibebantur mulierculæ lamentatrices, quæ præficarum in morem nænias quasdam lugubriter accinerent, & calamitatem Leonis acerbe deplorarent. Domus universa nihil erat aliud, quam luctus. Aderat &

Avicula Leonis calamitatem deplorat. *Edit. Paris. pag. 109.*

canora quædam avicula, quæ frequenter voces illas lamentabiles audiens, & eas adocta, cum mulierculis adolescentem, expresso Leonis nomine, deplorabat. Hanc aviculam quum aliquando Basilius loquentem audiret, ac in ore nomen Leonis ferentem, simulque videret eos, qui aderant, lacrymas profundere: illico de ira nonnihil remittit, durum animum emolliri patitur, veritus (uti quidem apparet) ne forte natura magis experta esse commiserationis, quam avicula, videretur. Quapropter a carcere filium educit, & paterno mitique vultu adspicit. Moriturus autem hunc ipsum Imperio præficit.

Leo V. philosophus, Imp.

Quum Leo quodam tempore processum instituerет, jamque pervenisset ad Mocii martyris ædem: vir quidam immanis, iis similis, qui malis a genus agitantur, tam gestibus quam vultu inconstans, in Imperatorem prosiliens, clava in caput ejus impacta, lethale vulnus infixit. Comprehensus autem coactusque tormentis ad indicationem eorum, quos facinoris conscios haberet, nihil dicere poterat, morbo graviter hominem vexante. Heic quum vir qui-

Leoni vita longior prædicitur.

dam sanctus, quique divino spiritu futura prospiceret, ac variis donis ornatus esset, nomine Marcus, Imperatorem gravi dolore correptum cerneret, existimantem aliquid amplius mali consequuturum: verbis medicinam ei faciens, tamquam mitigante dolorem pharmaco, vaticinium hujusmodi edidit: Noli quæso, Imperator, appetiisse tibi vitæ finem arbitrari, nec animum tuum cogitatio de morte subeat. Nam tibi tam vitæ, quam Imperii decem adhuc anni cælesti a manu concessi sunt. Hæc ille fatus, obticuit. Neque multo post Imperator & animi dolore liberatus est, & ex vulnere convaluit. Marci quidem vaticinium minime fuisse vanum, eventus comprobavit. Fuere

Leonis V. uxores.

Leoni uxores omnino quatuor, quas ordine duxit, non a libidine victus; sed ingenti procreandæ sobolis desiderio, quo liberos ex se natos conspiceret. Tandem ex quarta & ultima filium purpurigenam genuit, cui nomen Constantini datum. Sedenim hoc

A Καὶ φίλτατα διχάζουσιν ἀπὸ πατέρων τέκνα,
Ἀπὸ μαζῶν θυγάτρια, ἀπὸ νυμφίου νύμφην,
Οἷς ὁ Σανταβαρηνὸς ἐκεῖνος ὁ δυσδαίμων,
Καθείργνυσι τὸν Λέοντα τὸν παῖδα τὸν οἰκεῖον,
Ὡς δῆθεν κατὰ τοῦ πατρὸς βρόχους ἱστάντα φόνου.
Ἄνδρα φιλοσοφώτατον, γνώσεως πάσης πλήρη,
Καὶ πᾶσι τοῖς μαθήμασιν ἐμπαιδοτριβηθέντα.
Ὃν συμφορᾶς ἡ κάμινος καὶ τῶν παθῶν χωνεία,
Χρυσὸν ἀπέδειξεν μηδὲν ὑπόχαλκον ἔχοντα.
Ἐνταῦθα γόοι καὶ κλαυθμοὶ μητρὸς ποτνιωμένης,
Καὶ δεομένης τοῦ πατρὸς ὑπὲρ υἱοῦ δυστήνου.
Ἀλλ' ἦν ἐκεῖνος ἄτεγκτος ἀμάλακτος ὡς πέτρα,
B Καὶ πρὸς στοργὴν τὴν φυσικὴν ἄλλος σκληρὸς ἀδάμας.
Ἦσαν ἐκεῖ θρηνήτριαι καὶ μονῳδοὶ γυναῖκες
Πικρῶς ἀνακλαιόμεναι τὴν συμφορὰν ἐκείνην.
Οἶκος ἐκεῖνος πένθους ἦν καὶ στεναγμάτων οἶκος.
Ἦν καὶ στρουθίον μουσικὸν ἐκεῖ κατὰ τὸν οἶκον,
Ἔνθα πικρὸς ὀλοφυρμὸς καὶ γόος ἐξεχεῖτο,
Ὅπερ ἀκοῦον συνεχῶς φωνῶν θρηνητηρίων,
Καὶ τὰς βοὰς ἐκδιδαχθὲν τὰς γοερὰς ἐκείνας
Συνωλόλυζεν αὐταῖς περὶ τοῦ νεανίου,
Καὶ προὔφερε τὸν Λέοντα, καὶ συνθρηνεῖν ἐῴκει.
C Τούτου ποτὲ Βασίλειος ἀκούσας τοῦ στρουθίου
Λαλοῦντος, καὶ τὸν Λέοντα φέροντος ἀνὰ στόμα,
Καὶ τοὺς παρόντας ἔνθερμον στάξαντας βλέψας δάκρυ,
Ἦν δὲ λιπαροτράπεζον ἔδοξεν δεῖπνον τίνε,
Ἐνδίδωσι, μαλάσσεται τῆς σκληρογνωμοσύνης,
Αἰδούμενος, ὡς ἔοικε, μήπως παρὰ τὴν φύσιν
Ἀσυμπαθέστερος αὐτοῦ φανείη τοῦ στρουθίου.
Ἐξάγει τοίνυν τῆς εἱρκτῆς, καὶ πατρικὸν προσβλέπει.
Καὶ τοίνυν ἔτεσιν ὀκτὼ Ῥωμαίων βασιλεύσας,
Καὶ μέλλων τοίνυν τελευτᾷν καὶ καταντᾷν εἰς τύμβον,
Εἰς τοῦτον τὸ βασίλειον τὸ κράτος μεταβαίνει.
Τούτῳ ποτὲ τῷ βασιλεῖ πρόοδον ποιουμένῳ,
D Κἀν τῷ ναῷ τοῦ μάρτυρος Μωκίου γενομένῳ,
Ἐπεπήδα τις ἄγριος κατὰ τοὺς δαιμονῶντας
Ἄνθρωπος ἀστατούμενος τὸ σχῆμα καὶ τὸ βλέμμα,
Καὶ ῥάβδῳ κατὰ κεφαλῆς πλήττει πληγὴν καιρίαν,
Καὶ συλληφθεὶς καὶ βιασθεὶς εἰπεῖν τοὺς συνειδότας,
Οὐκ εἶχεν ὅτι φθέγξαιτο, πάθει καὶ γὰρ ὠχλεῖτο.
Ἄνθρωπος δέ τις ἱερὸς πνεύματι θείῳ λάμπων,
Καὶ χάρισι κατάκομος, ὄνομα τούτῳ Μάρκος,
Ἰδὼν βαρυθυμήσαντα δεινῶς τὸν βασιλέα,
Καί τι καὶ πείσεσθαι δεινὸν ἐντεῦθεν οἰηθέντα,
Φάρμακον ἀκεσώδυνον τοῖς λόγοις ἐπιπάττων
Προφητικῶς ἀνέκραγε στόματι καλλιγλώττῳ.
Ὦ βασιλεῦ μηδέπω μοι τὴν τελευτὴν προσδόκα,
E Μηδέ σοι καταθύμιος ὁ θάνατος γινέσθω.
Δέκα καὶ γὰρ ἐνιαυτοὶ ζωῆς καὶ βασιλείας
Παρὰ τῆς ἄνωθεν χειρὸς πεφιλοτίμηνταί σοι.
Ὁ μέν, εἰπὼν ἐσίγησεν, ὁ βασιλεὺς δ' εὐθέως,
Καὶ τῆς πληγῆς ἐρρᾴσθη καὶ τῆς βαρυθυμίας.
Ἡ δὲ τοῦ Μάρκου πρόρρησις γέγονεν οὐκ εἰς μάτην,
Οὔτ' ἀλόγως. σὺν τέσσαρσιν ἀλόχοις συνεζύγη,
Οὐχ ἡδονῆς νικώμενος, ἀλλὰ διψῶν παιδῶσαι,
Καὶ παῖδας βλέψαι τῆς αὐτοῦ βλαστήσαντας ὀσφύος.
Ἐκ τῆς τετάρτης τοιγαροῦν καὶ τελευταίας νέον
Παῖδα πορφυροβλάστητον τοὔνομα Κωνσταντῖνον.
Ἀλλὰ γὰρ ἀντισπάσαντες τοὺς τοῦ Θεοῦ προσπόλους

Ἐδόκει τὸ γενόμενον παρὰ τοῦ βασιλέως.
Τὸν γάμον γὰρ ἐπιγαμεῖν τέταρτον, καὶ μολύνειν
Τὴν ἄφθαρτον καὶ καθαρὰν νύμφην τῆς Ἐκκλησίας.
Καὶ τείνει ὁ Νικόλαος πρῶτος ὢν ἀρχιποίμην,
Καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν δίεπων τηνικαῦτα,
Λαλεῖ, παῤῥησιάζεται, πληροῖ τὸ τοῦ προφήτου
Λαλῶν Θεοῦ μαρτύριον ἔναντι βασιλέων,
Καὶ τὰς ἐκεῖθεν ἀπειλὰς οὐ πτήσσων οὐδὲ τρέμων.
Οὕτως ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ βάλλει μακρὰν τὸν φόβον
Τὸν ἐξ ἀνθρώπων δυναστῶν καὶ τὸν ἐκ τῶν κρατούντων.
Ἐντεῦθεν ἐκδιώκεται τῆς ποίμνης καὶ τοῦ θρόνου,
Καὶ δὴ καὶ κατακρίνεται τὰ τῆς ὑπερορίας.
Ἕτερος δ᾽ ἀντεισάγεται πολὺς ἀνὴρ τὰ θεῖα,
Ὃς ἐξ ὀνύχων ἀπαλῶν καὶ τῆς πρώτης ἡλικίας
Ζυγὸν τὸν θεῖον ἐπελθὼν τὸν τοῦ μονήρους βίου
Οἴκησιν ἔσχεν Ὄλυμπον τὸν κατὰ τὴν Μυσίαν,
Καὶ χάρισιν ἐξέλαμψε τὸ μέλλον προδηλούσαις.
Οὗτος Θεοῦ κελεύσαντος ἑνοῖ τὴν Ἐκκλησίαν,
Καταχυθεῖσαν εἰς πολλὰς τομὰς καὶ διαιρέσεις
Ἐπὶ παρανομήματι τῷ τῆς τετραγαμίας.
Ὁ δὲ φιλοσοφώτατος ἐν βασιλεῦσι Λέων
Περιπεσὼν ταῖς φυσικαῖς τοῦ σώματος ἀνάγκαις,
Καὶ νόσῳ χειμαζόμενος κίνδυνον ἐπαγούσῃ,
Ἤδη πρὸς ἔτος εἰκοστὸν σὺν ἕκτῳ διιθύνας
Τὸ κράτος τὸ βασίλειον καὶ τὴν Ῥωμαίων τύχην,
Καὶ συνιδὼν τὸν θάνατον καὶ τὴν τοῦ σκήνους λύσιν,
Κράτορας ἀναδείκνυται αὐτάνακτας κρατάρχας
Ἀλέξανδρον τὸν ἀδελφὸν καὶ παῖδα Κωνσταντῖνον,
Τοῦτο καὶ μόνον προσειπὼν πνοαῖς ἐν ταῖς ἐσχάταις.
Βλέπω καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς κακοδότην χρόνον
Μετὰ τρεῖς καὶ δέκα μηνῶν ἄντικρυς τοῦτο λέγων,
Ὅτι τοσοῦτον ἔσεσθαι τὸ κράτος Ἀλεξάνδρου.
Καὶ γοῦν οὐ διαπέπτωκεν ὁ λόγος, οὐδὲ σφάλλει.
Ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος τρυφαῖς σχολάζων καὶ πότοις,
Καὶ μόνον τὸν γαργαλισμὸν τοῦ σώματος φροντίσας,
Ἄλλο δ᾽ οὐδὲν κατάξιον τοῦ βασιλείου κράτους
Οὐ δράσας, οὐ φθεγξάμενος, οὐ χοῦν κατὰ καρδίαν,
Ὡς ἄνθος ἐῤῥεύσεν ὑπόξηρον ἐκμαρανθὲν ἡλίῳ,
Καὶ τάχιον ἐξέλιπε νόσοις πικραῖς φθινάσι,
Καὶ Κωνσταντῖνος γίνεται μόναρχος μονοκράτωρ,
Ἔτι παιδίσκος ἁπαλὸς καὶ τρυφερὸς ὑπάρχων,
Καὶ βασιλείας κυβερνᾶν οὔπω τὸ σκάφος εἰδὼς,
Τῆς γὰρ ἡλικιώσεως ἕβδομον ἦγεν ἔτος,
Ὃ καὶ πολλῶν παραίτιον γίνεται κακοτήτων,
Καὶ θλίψεων ἐπότισεν ἅλμην τὸν βασιλέα,
Εἰ καὶ τὸ τέλος αἴσιον τῶν πειρασμῶν ἀπέβη.
Ὥσπερ γὰρ νεομόσχευτον ἀρτίφυτον δενδρίον,
Μήτε χειμῶνος κρυερὸν ὑπενεγκεῖν ἰσχύον,
Μήτε πνευμάτων προσβολὰς ἀγρίων δυσανήμων,
Μήτε ῥαγδαίους ὑετοὺς, μήτε καυσώδη θάλψιν,
Μὴ χαλαζῶν σφαιρώματα, μήτε κρυστάλλου πῆξιν.
Πνοαὶ ποθὲν βαρυηχεῖς νιφοὺς ἐκφυσηθεῖσαι,
Ἢ χαλαζῶν πετρώματα νεφόθεν δυσχεθέντα
Χειμάζουσι καὶ κάμπτουσι καὶ κλίνουσι τὸ γόνυ,
Καὶ καταμαλακίζουσιν αὐτοῦ τὴν τρυφερίαν,
Καὶ πάντοθεν προσβάλλουσιν ὡς ἐν πολιορκίᾳ,
Φιλονεικοῦσι τὸ φυτὸν προθέλυμνον ἐκτρίψαι.
Ἂν δὲ τὰς ζάλας διαπαντὸς φυγεῖν τὰς κακοτρόπους,
Καὶ τὸν χειμῶνα τὸν βαρὺν καὶ τὴν ἐκεῖθεν βίαν,
Γίνεται δοκιμώτερον ἅτε πολλὰ παλαῖσαν,

Const. Man.

A Leonis factum Dei ministris absurdissimum videbatur, progredi videlicet Imperatorem quartas ad nuptias, & incorruptam puramque Christi sponsam Ecclesiam polluere.

Quamobrem pastorum princeps Nicolaus os aperit, libertatem loquendi usurpat, vatis verbum implet, Dei testimonium coram regibus exponens, nec minas ullas eo nomine reformidans. Sic Dei metus longe timorem abigit a viris potentia præditis, & rerum potientibus incussum. Itaque Nicolaus grege suo & cathedra pellitur, & solum vertere jubetur: substituitur autem ipsius loco quidam alius, sacrarum rerum longe peritissimus, qui a teneris unguiculis & ætate prima solitariam in Olympo Mysiæ monte vitam egerat, & dono vaticinandi præditus erat. Hic de mandato divino ecclesiam ad unitatem reduxit, multipliciterque distractam ac in partes divisam, propter delictum Leonis, quartas ad nuptias progressi.

Nicolaus patriarcha Leonem reprehendit.

Edit. Paris. Pag. 110.

B

Quum autem Leo doctissimus inter Imperatores morbo correptus periculum vitæ minitante, administrato jam per viginti sex annos Romanorum Imperio, mortem imminere sibi animadverteret: Alexandrum fratrem, & Constantinum filium, Imperatores creat, hoc solo in extremis respirationibus, jamque eo animam agente pronuntiato. Alexandrum etiam (proh parcum malignumque tempus) post tredecim menses exactos video. Volebat autem significare, regnum Alexandri tantillum temporis duraturum: quæ sane Leonis vox minime vana aut fallax fuit. Nam Alexander voluptatibus avocatus & compotationibus nimium indulgens, & corporis tantum titillationibus deditus, nec ulla re tanto Imperio digna vel opere, vel verbis perfecta, vel animo denique concepta, ceu flos solis efficacitate marcescens extinctus est, & a morbis celeriter absumptus.

C

Alexander 11. cum Constantino VII. Imp.

Vaticinium Leonis.

D

Itaque solus mortuo Leone Imperium Constantinus obtinuit, ætatis adhuc teneræ puer, qui Imperii gubernationi parum aptus esset, annis immaturus, annos scilicet id temporis septem modo natus: quæ res multis etiam malis occasionem præbuit, mirificeque Imperatorem afflixit, tametsi felicem exitum procedente tempore habuerit. Quemadmodum enim arbor recens plantata, quæ propter teneras adhuc radices frigidam hyemem perferre nondum potest, neque ventorum sævissimos impetus, neque imbres vehementiores, nec æstus fervidos, nec grandinem tempestatesque volantes tolerare, si ab ortis alicunde ventis aut grandine vexata, nihilominus vim eorum graviorem effugiat & evadat illæsa, multo fit exploratior quam arbor a

Constantinus VII. porphyrogenitus Imp.

E

Edit. Parif. pag. 111

venis & sole exercita plurimum a natura roboris habere perhibeatur: Sic etiam Constantinus hic, Leonis filius in prima pueritia consequutus Imperium, postea quam vix multis elapsis annis de continuis calamitatibus, ærumnis, afflictionibus evasisset; prudentiam longe solidiorem ceu fructum quemdam nactus est, instar nautæ gravibus procellis, jactati, & vix tandem tranquillum in portum delati.

Constantinum Andronici filius Ducas Imperium affectat.

Nam primum fortissimus ille Constantinus, quem natum ajunt Andronico Duca patre, magna manu coacta præclare armatorum hominum, Imperatorem subito invasit, puerili nimirum ejus ætate contempta. Verum enimvero fallax res est, uti Davides canit, ad salutem equus ferox, agilis, volucer, fremens. Quippe Constantinus etiam de sella equestri excussus, in terram præceps corruit, & gladio protinus confossus est,

Leonis Phocæ motus.

Ubi vix gravis illa tempestas præterlisset, alia longe gravior exorta fuit. Etenim Leo Phocas, dignitate Magister, vir proceritate corporis ac robore insignis, cui Romani exercitus omnes erant crediti, quum receptum ab Imperatore videret Romanum Lacapenum seniorem rei navalis Drungarium: jam olim tyrannidem parturiens, impetuque propterea represso, quod necdum se offerret occasio, tum demum opportunitatem nactus (uti quidem arbitrabatur) commodum fœtum illum suum in lucem edidit, & viperam enixus est: quidem jamdiu scintillam animi male affecti apud se nutrierat, tunc rogum accendit camini igne stridentis.

Quas causas Leo Prætexuerit.

Etenim præ se ferens omnia nomine Imperatoris ab se suscipi, & ejus ad utilitatem referri, qui a Romano artificiose ac astute circumscriptus esset: copias undique coegit & instruxit, Lycaonia, Thracia, Colchide, Iberia, Pamphylia, Mysia, Syria, Cilicia, numero maris arenas æquante, quo continebantur milites egregie strenui, armati præclare, ignem in præliis spirantes, viros pugna stataria præstantes. Hinc ad Chrysopolim castra metatur, sitam e regione Constantinopolis, (quamquam non peccarerit qui urbem illam Uranopolim, hoc est, urbem cælestem cognominaverit) & campos viris bellicosis replet. Totum ejus regionis solum ex hastarum ære fulgebat, galeæ resplendebant, scuta sonum efficiebant, aer ab hastarum cuspidibus coruscabat. Aderant milites scutati, aderant sagittarii, equites, loricati, universis ferrum gestantibus. Vel ipsis gigantibus ejusmodi castra formidini fuissent. Leonem autem cupidum regni contra Imperatorem omnia fuisse molitum, obscurum esse demum haud potuit. Id quidem temporis Romanum occasionis loco na-

pag. 112

A Καὶ χειμαδὶν πικροποιοῖς καὶ κακοτεχνίαις ὥραις.
Αὐτὴ γὰρ ἀνεμοτρεφὴς καὶ γυμνασθὲν ἀνέμοις
Πολύ τι τὸ στερέμνιον ὡς φασὶ φύσει φέρει.
Οὕτως κἀκεῖνος ὁ βραχὺς τὴν ἡλικίαν ἄναξ,
Ὁ παῖς ὁ πορφυρόφυτος Λέοντος Κωνσταντῖνος
Μόλις ποτὲ μετὰ μακροὺς ἡλίου περιδρόμους
Τῶν συμφορῶν ὑπενεγκὼν τὰς ἀλληπαλληλίας,
Καὶ πειρασμῶν ἐπαγωγὰς, καὶ θλίψεις δακεθύμους,
Σύνεσιν ἐκαρπώσατο πολλῷ παγιωτέραν,
Ὥσπερ ναυάτης κινηθεὶς πολυκυμίαις ζάλαις,
Καὶ μόλις εἰς εὐγάληνον λιμένα καταντήσας.
Πρῶτα μὲν γὰρ ὁ καρτερὸς ἐκεῖνος Κωνσταντῖνος,
B Ὃν χεῖν γενέτην λέγουσιν Ἀνδρόνικον τὸν Δοῦκαν,
Χεῖρα πολλὴν συναγαγὼν εὔοπλον ἐσταλμένην
Ἀθρόον ἐπιτίθεται τῷ πορφυροβλαστήτῳ,
Τῆς νηπιότητος αὐτοῦ πάντα καταφρονήσας.
Ἀλλὰ ψευδὴς ὡς ὁ Δαβὶδ ψάλλει πρὸς σωτηρίαν
Ἵππος ὑψαύχην εὔσκαρθμος πτηνόπους φρυγματίας.
Κἀκεῖνος γὰρ ἐκσφαιρισθεὶς τῆς ἕδρας τῆς ἱππείας
Πίπτει πρὸς γῆν κατενεχθεὶς καὶ παρευθὺ τὸ ξίφος
Γεύεται τούτου τῶν σαρκῶν καὶ βάπτεται τῷ φόνῳ.
Ἄρτι δὲ τούτου τοῦ δεινοῦ χειμῶνος παρελθόντος,
Ἕτερος ὑπεγείρεται βαρύτερος ἐκείνου,
C Πολλῷ τοῦ πρὶν πικρότερος καὶ τῆς προτέρας ζάλης.
Ὁ γὰρ Φωκᾶς ὁ μάγιστρος, ὄνομα τούτῳ Λέων,
Ἀνὴρ μεγέθει σώματος καὶ ῥώμῃ διαπρέπων,
Καὶ πᾶσαν τότε πιστευθεὶς Ῥωμαίων στρατηγίαν,
Ἰδὼν προσλαμβανόμενον παρὰ τοῦ βασιλέως
Τὸν γέροντα τὸν Ῥωμανὸν τὸν ἀπὸ τῆς Λακάπης,
Τοῦ ναυτικοῦ δρουγγαρίου ὄντα τὸ τηνικαῦτα,
Καὶ πάλαι μὲν τὴν ἔμφυλον ὠδίνων τυραννίδα,
Καὶ σκευωρῶν καθ᾿ ἑαυτὸν τὰ τῆς ἀποστασίας,
Ὅμως ἐπέχων τὴν ὁρμὴν, οὐ γὰρ καιρὸς ἐκάλει,
Τότε καιροῦ δραξάμενος ὡς ᾤετο προσφόρου
Ἐξέρρηξε τὸ κατὰ τὸ βάρος τῶν δυστόκων,
D Καὶ τῆς γαστρὸς τὴν ἔχιδναν ἐξήνεγκεν εἰς φάος.
Καὶ τρέφων πάλαι παρ᾿ αὐτῷ σπινθῆρα δυσμενείας
Τότε πυρὰν ἐξέκαυσε καμίνου πυριβρόμου.
Καὶ τοίνυν προσποιούμενος ὑπὲρ τοῦ βασιλέως
Πάντα σπουδάζειν καὶ ποιεῖν καὶ συμφέροντα τούτῳ,
Ὡς δὴ παρὰ τοῦ Ῥωμανοῦ καταστρατηγηθέντος
Ὁπλίζεται μετὰ στρατοῦ ῥεύσαντος πανταχόθεν
Ἐκ Λυκαόνων, ἐκ Θρᾳκῶν, ἐκ Κόλχων, ἐξ Ἰβήρων,
Ἐκ Παμφυλίων, ἐκ Μυσῶν, ἐκ Σύρων, ἐκ Κιλίκων,
Καὶ φάλαγγας συναθροισὰς ὅσον θαλάττης ψάμμον,
Ἄνδρας γενναίους μαχητὰς πάντας ἀγκυλοτόξους,
Πῦρ ἐν πολέμοις πνέοντας, ἄνδρας ἀγχεσιμάχους,
Καταστρατοπεδεύεται παρὰ τῇ Χρυσοπόλει,
E Τῆς Βυζαντίδος πόλεως κατέναντι κειμένης.
Ἣν οὐρανόπολιν εἰπὼν, οὐκ ἄν τις ἐξαμάρτῃ.
Καὶ πίμπλησιν ἀρείων ἀνδρῶν τὰς πεδιάδας.
Καὶ πᾶσαν γῆν κατέχαλκον, ἀπήστραπτον αἱ λόγχαι,
Ὑπέλαμπον αἱ κόρυθες, ἀσπίδες ἐπατάγουν,
Ἀὴρ ἐπυραυγίζετο ταῖς ἐπιδορατίσιν.
Ἦσαν ἐκεῖ χρυσάσπιδες, ἦσαν φαρετροφόροι.
Ἔφριξαν ἂν καὶ γίγαντες παρεμβολὴν τοιαύτην.
Αὐτὸς μὲν οὖν βασιλειῶν καὶ κατὰ τοῦ κρατοῦντος
Πάντα τυρεύων καὶ ποιῶν οὐκ ἔλαθεν εἰς τέλος.
Τότε δὲ τέως πρόφασιν τὸν Ῥωμανὸν εὑρίσκων
Προσεποιεῖτο κατ᾿ αὐτοῦ τοῦ Ῥωμανοῦ στρατεύειν,

Καὶ τηλικαύτην συγκινεῖν φάλαγγα στρατοστίβων,
Προσράπτων τὴν ἀλωπεκὴν ἄγαν κακομηχάνως,
Οὐ πάντα γὰρ τὴν λεοντὴν εἶχεν ἐφαπλωμένην.
Ὁ γέρων γὰρ ὁ Ρωμανὸς τοῦ ναυτικοῦ κατάρχων,
Κἀντεῦθεν πεπλασμένος ἰσχὺν οὐ τὴν τυχοῦσαν
Ἰδὼν περιφερόμενον δεινῶς τῇδε κἀκεῖ τῆς ἀρχῆς,
Καὶ κυμαινόμενον δεινῶς ὡς ναῦς ἀστατουμένη,
Ἣν ἄελλαι χειμέριοι στρέφουσι καὶ δονοῦσι,
Καὶ καταιγίδες ἄγριοι καὶ στρόφοι πνευματώδεις,
Καὶ τὰ Ρωμαίων πίπτοντα φύρδην καὶ κακοπότμως
Ἀπὸ χειρὸς ἀρτώμενα παιδὸς νηπιάχου,
Τοῦ κράτορος ὑπάρχεται προπόλους καὶ προσκοίτους.
Εἴπερ καὶ μᾶλλον εὐνοεῖν ἐδόκουν τῷ κρατοῦντι.
Καὶ κοινωσάμενος αὐτοῖς βουλὰς κρυφιωτέρας,
Καὶ συσκευασάμενος αὐτοὺς καὶ σκινδαλοπλοκήσας,
Καὶ μηχανὰς παντοδαπὰς πορφύρων βαθυπλόκους
Ἐσχηματίζετο τολμᾶν βιαίαν τυραννίδα,
Καὶ πᾶσαν φέρειν καὶ πληροῦν πρὸς τοῦτο στολαρχίαν
Ὡς θρόον ἐντεῦθεν ἄγριον κακόθρουν κυματίαν
Ἐπεισπίπτειν καὶ σμαραγεῖν ἐπὶ τὴν βασιλείαν,
Καὶ πάντας κατασείεσθαι τῷ κλύδωνι τοῦ δέους,
Ἕως ἡ πάντα στρέφουσα παλίντροπα τοῦ βίου
Προσώκειλε τὸν Ρωμανὸν αὐλαῖς ταῖς τοῦ ἄνακτος
Ὡς ἐν ἀγκάλαις γαληναῖς ὅρμων ἀλεξανέμων
Τοῖς πρωτοβούλοις γὰρ πεισθεὶς ἢ μᾶλλον ἐπιβούλοις
Ὁ βασιλεὺς τὸν Ρωμανὸν ὡς φίλον οἰκειοῦται,
Καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς φύλακα καθιστάνει,
Εἴπη τις ἂν οὐκ ἀφυῶς οὐδ' ἂν ἀχαρίστως,
Τροχίλον ὁ κροκόδειλος, ἡ πίννα τὸν καρκίνον.
Ὁ τοίνυν Λέων ὁ Φωκᾶς, οὗ πρότερον ἐμνήσθην,
Τὸν Ρωμανὸν κατάρχοντα βλέπων τοῦ βασιλέως,
Καὶ φέροντα καὶ στρέφοντα ὡς τὸ δοκοῦν ὡς δοῦλον
Τὸν ἄνακτα τὸν ἁπαλὸν ὄρπηκα τῆς πορφύρας,
Ἐσκήπτετο παθαίνεσθαι δῆθεν ὑπὲρ ἐκείνου,
Καὶ τὸν στρατὸν εἰς ἄμυναν ἄγειν δικαίας νέμων,
Τὸ δ' ἀληθὲς ἐφ' ἑαυτὸν ἐφείλκετο τὸ κράτος.
Ἀλλ' ὁ δρασσόμενος σοφοὺς ἐπὶ ταῖς πανουργίαις,
Καὶ στρέφων διαβούλια, καὶ τὰ κρυπτὰ γινώσκων,
Τὰς μηχανὰς τοῦ Λέοντος εἰς τοὐναντίον ἔτρεψε,
Καὶ λύκος μάτην ἐγχανὼν ὁ Λέων ἐγνωρίσθη.
Ταῖς γὰρ βουλαῖς τοῦ Ρωμανοῦ πειθόμενος ὁ κράτωρ,
Γραφὴν ἐρυθροσήμαντον πρὸς τὸν στρατὸν ἐκπέμπει,
Κατηγοροῦσαν τοῦ Φωκᾶ πρόδηλον τυραννίδα,
Τῷ Ρωμανῷ δὲ τἀγαθὰ προσεπιμαρτυροῦσαν.
Ἐντεῦθεν φύρσις τοῦ στρατοῦ κακόχαρτος καὶ ζάλη,
Καὶ κολοιὸς ξενόπτερος ἦν ὁ Φωκᾶς ὁ Λέων.
Τὴν γὰρ γραφὴν τοῦ κράτορος οἶμαι δυσωπηθέντες,
Ἔφυγον πάντες ἔρημον τὸν ἄθλιον λιπόντες.
Ζωγρεῖται τοίνυν ὁ Φωκᾶς καὶ σβέννυται τὰς κόρας,
Καὶ λύχνους τοὺς τῶν ὀφθαλμῶν τυφλώσαντι ζοφοῦται,
Καὶ πάλιν ἦν ὁ Ρωμανὸς ἄγων καὶ φέρων πάντα.
Πλὴν ἀλλ' ὡς μήτηρ πιστευθεὶς τὴν φυλακὴν τοῦ νέου
Αἴφνης ἐφάνη μητρυιὰ δύστηνος ἀντ' εὐνοούσης,
Καὶ τοῦτο τὸ λεγόμενον ἀποσοβῶν τοὺς λύκους,
Ἵνα τὸ πρόβατον αὐτὸ σπαράττῃ καὶ θοινᾶται.
Ὁ μὲν γὰρ ἄναξ Ρωμανὸν εὔνουν νομίσας εἶναι,
Καὶ κηδεμόνα τῆς ζωῆς, καὶ τηρητὴν τοῦ κράτους,
Πρῶτα μὲν μάγιστρον τιμᾷ μέγαν ἑταιρειάρχην,
Εἶτα τῇ δόξῃ προστιθεὶς ἄλλην μείζονα δόξαν,
Καὶ πρὸς ἀκρώρειαν ὕψους ἐκ τῶν χθαμαλωτέρων,

A ctus, adversas eum se bellum gerere simulabat, & copiis amplissimis instructus, nefarie vulpinam assuebat, leonina pelle non prorsus ad omnia semet extendente. Quippe Romanus senior, classia præfectus, ideoque non exigua potestate præditus, animadverso, Imperii statum hinc & illinc fluctuare ceu navim, quam hybernæ tempestates gravissimæ succutiunt, adeoque res Romanas collabi misere, uti quæ in teneræ admodum ætatis manu sitæ forent: in amicitiam eorum Imperatoris ministrorum & cubiculariorum semet insinuat, qui præcipua complecti benevolentia Imperatorem viderentur. Cum his communicatis occultis con-
B siliis, reque deliberata, & fraudulenter instructa, tyrannidem aperta vi moliri se simulabat, & ad invasionem ejus classem universam adducere. Quo factum est, ut rumor dirus in aulam deferretur, & universi gravissimo terrore percellerentur. Donec tandem rerum humanarum vicissitudo, quæ omnia solet immutare, Romanum ad aulam Imperatoris traduxit, velut ad tranquillum quemdam portum. Nam Imperator a præcipuis consiliariis suis, vel potius insidiatoribus persuasus, Romanum tamquam amicum suum ad familiaritatem admit-
C tit, eumque tam vitæ, quam Imperii sui custodem ac defensorem renuntiat: crocodilus scilicet trochilum, pinna cancrum. Nam ita non inepte nec ineleganter quis de hoc facto pronuntiaverit. Itaque Leo Phocas, cujus mentionem modo faciebamus intellecto, Imperatorem a Romano regi ceu mancipium quoddam: præ se ferebat, quasi eam rem moleste ferret, animoque benevolo copias ejus defendendi caussa secum adduceret: quum reapse Imperium sibi quæreret. Sedenim is, qui callidos in versutia sua ca-
D pit, & consilia invertit, secretaque cognoscit, molitiones Leonis in contraria vertit, ideoque Leo frustra rem aggressus, hianti lupo similis factus est. Nam Romani consiliis obtemperans Imperator, litteras rubrica subscriptas ad exercitum mittit, quibus apertam Phocæ tyrannidem accusabat, & egregium Romano testimonium perhibebat. Tum vero magna inter milites oriri perturbatio, & Leo Phocas mox graculus ille plumis alienis ornatus fieri. Quippe universi litteras Imperatorias (ut arbitror) reveriti, misero Phoca deserto aufugiebant. Venit ergo vivus in hostium potestatem, & oculis spoliatur. Ex eo tempore cuncta per Romanum administrari, qui recepta in se juvenis custodia, tamquam si mater ejus esset, subito se novercam hostilem probabat: & (quod proverbio dici consuevit) lupos terrebat & abigebat, ut ovem ipse dilaniaret ac devoraret. Imperator enim ratus cupere sibi Romanum quam honestissime, adeoque virum illum Imperii sui patronum & conservatorem esse: primo Magistrum creat, & magnum so-

Edit. Paris. pag. 113.

Astutum Romani consilia

Leonis excæcatio.

Ingratitudo Romani erga Imperatorem.

cietatis præsidem. Deinde huic dignitati majorem aliam adjiciens, deque humili conditione Romanum ad verticem rerum evehens, patrem & custodem Imperatoria nuncupat. Denique arctiori amoris vinculo sibi hominem adjungens, sponsalia cum ejus filia contrahit: jamque nuptias celebraturus, socerum Imperatoria corona redimit. Hæc Imperatoris erant in Romanum beneficia, quibus eum se putabat ad amorem sui excitaturum. At occulto præditus animo Romanus, multa suo corde tegens, & ab omni parte sibimet Imperium stabiliens, ut qui jam Imperator esset, ac Imperatoris socer: natum in Purpura generum tandem avito patritoque Imperio dejicit, & solo Imperatoris illi nomine relicto, gubernationem universam in se transfert. Itaque Romanus Imperator omnibus erat in ore, Constantinus nomine: cui scilicet adversaretur fortuna, quemque non aliter obscuraret, atque nubes stellam occulere solet. Quinetiam Romanus hac ambrosia fruens ad satietatem usque, nequaquam hic animi sui libidini modum statuere volebat: sed alieno pane toto quasi prærepto suos pascebat, esurire cogens illum ad quem is reapse pertinebat.

Romanus Lacapenus Imp.

Filios enim suos, & cum eis Christophorum ex primogenito nepotem, Imperatores renuntiavit: quodque dolorem gignere majorem posset, ipsumque cor & ossa penetrare, tam in præconiis publicis, quam litteris & consessibus, omnes ante Constantinum collocabat. Quo fiebat, ut hydra multorum capitum esset in regia, quasique seges Imperatorum haud aliter enasceretur, atque olim satos illos terrigenas provenisse fabulæ perhibent, hominibus ex draconis dentibus, qui sparsi fuerant in terram, ortis. Misera vero purpuræ spica in horum medio premebatur, quemadmodum a spinis rosam suffocari videmus. Quum autem omnia Romanus jam satis se munivisse crederet, ac ædificii Semiramidis fundamenta jecisse, vel quamdam quasi Chalanes turrim a gigantibus exstructam, ex asphalto condidisse: collapsus in occiput, etiam tergum fregit, Imperioque dejectus miser, in præceps corruit. Quippe Constantinus ubi virilem ætatem attigisset, qua prudentiæ fax in homine collucere solet, viris bonis in consilium adhibitis, uti nimirum Hercules Jolaum, Theseus sibi Pirithoum adjunxit, serpentina hydræ capita resecuit, & satis illis terrigenis inter se commissis effecit, ut alter alteri mutuum exitum adferret. Deinde densa & caliginosa nube pulsa, radios Imperii puriores emittit. Primum igitur Romanus, jam senio confectus, longo tempore potitus Imperio, totis nimirum XXV. annis, omnibus sibi per munera beneficiaque devinctis, a suismet filiis radiitur, & throno dejicitur, non aliter, atque priscus ille Saturnus a Jove regno spoliatus fuisse fertur. Quo facto, Constantinus Imperator natus in Purpura filios Romani longe nequissimos comprehendit, & quamdam in insulam relegavit. Atque hoc primum

Romanus filios & nepotem Imperatores creat.

Edit. Paris. pag. 114.

Romanus Imperium cum suis amittit.

Filii parentem regno dejiciunt.

Filiorum relegatio, & Constantini solius Imperium.

A Πατέρα καὶ προφύλακα ποιεῖ τῆς βασιλείας.
Καὶ πλέον ἐφελκόμενος τὸν Ῥωμανὸν εἰς φίλτρον,
Ἐχέγγυα προγάμια νέμει τῇ τούτου κόρῃ.
Ἤδη δὲ γαμοδαίσια μέλλων τῆς νύμφης θύειν,
Καὶ τὸν γυναικοπάτορα κράτορος στέφει στέφει.
Ταῦτα μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς εἰς Ῥωμανὸν ἐποίει.
Ἐκεῖνον ἐφελκόμενος ὡς ᾤετο πρὸς φίλτρον.
Ὁ δὲ βαθύνους Ῥωμανὸς πολλὰ βυσσοδομεύσας,
Καὶ κρατυνάμενος αὐτῷ πάντοθεν τὰ τοῦ κράτους,
Ὡς βασιλεῖ ὡς ἄνακτι ζεύξας τὴν θυγατέρα,
Ἐκ τοῦ πτερώματος τῆς ἀρχῆς, φεῦ. τῆς παπποτρῴας
Τὸν πορφυρόβλαστον γαμβρὸν κύμβαχον ἐκδιφρίζει,
Καὶ μόνον χαρισάμενος ὄνομα βασιλείας
B Τῷ δυστυχεῖ καὶ δυστυχεῖ αὐτῷ προσλαβομένῳ
Αὐτὸς ἐπιλαμβάνεται τῆς ἡνιοστροφίας,
Καὶ βασιλεὺς ὁ Ῥωμανὸς κἀν ταῖς ἁπάντων γλώτταις,
Ὁ Κωνσταντῖνος δ' ἀδαμῶ, τύχη γὰρ ἐσκόπει,
Καὶ κατεκάλυπτεν αὐτὸν ὥσπερ ἀστέρα νέφος,
Ναὶ μὴν εἰς κόρον μετισχὼν τοιαύτης ἀμβροσίας.
Οὐ μέχρι τούτου ἔστησε τὸ λαιμαργὸν τῆς γνώμης,
Ἀλλ' ὅλον τὸν ἀλλότριον ἄρτον κακῶς ἁρπάσας
Ἐψώμισε τοὺς ἑαυτοῦ, τὸν ἔχοντα τὸν ἄρτον
Καταλιπὼν λιμώττοντα, τοὺς γὰρ ἰδίους παῖδας,
Καὶ Χριστοφόρου τὸν υἱὸν παιδὸς τοῦ πρωτοσπόρου,
Κράτορας ἀνεκήρυξεν ἄνακτας αὐτονάρχας.
Τὸ δ' ἔτι θυμαλγέστερον καὶ μεῖζον εἰς πικρίαν,
C Καὶ τῶν ὀστῶν ἁπτόμενον αὐτῶν καὶ τῆς καρδίας,
Ἐπίπροσθεν ἐτίθετο πάντας τοῦ Κωνσταντίνου
Ἐν ταῖς ἀνακηρύξεσιν, ἐν γράμμασιν, ἐν θρόνοις.
Ἦν οὖν μυριοκέφαλος ἐν βασιλείοις ὕδρα,
Καὶ λήιον ἀνέβαινεν ἄντικρυς βασιλέων,
Ὡς τοὺς σπαρτοὺς τοὺς γηγενεῖς ὁ μῦθος ἀναπλάττει.
Πλασθέντας ἀπὸ δράκοντος ἄνδρας ὀδοντοφύτους,
Καὶ μέσον ἦν ὁ τληπαθὴς τῆς ἁλουργίδος στάχυς
Ὡς ῥόδον συμπνιγόμενον ἀκάνθαις ὀξυκέντροις.
Ἀλλ' ὅτε πάνθ' ὁ Ῥωμανὸς ὀρθὰ κατοχυρώσας,
Καὶ τεῖχος Σεμιράμιδος ἄντικρυς κρηπιδώσας,
Καὶ πύργον γιγαντόχειρον χαλάνης ἀσφαλτώσας,
Τότε πεσὼν ἐπὶ βρεγμὸν καὶ νῶτα κατεάγη,
Καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκκυλισθεὶς τάλας ἐταρταρώθη.
D Ὁ γὰρ πορφυροβλάστητος αὐτάναξ Κωνσταντῖνος
Ἤδη σφριγώσης ἐπιβὰς ἀνδρώδους ἡλικίας,
Ὅτε πυρσὸς φρονήσεως ἀνθρώποις ἐπιλάμπει,
Προβόλους προσλαβόμενος ἄνδρας ἀγαθοτρόπους,
Ὡς Ἡρακλῆς Ἰόλεων, ὡς ὁ Θησεὺς Πειρίθουν,
Τὰς ὀφιώδεις κεφαλὰς τῆς ὕδρας ἐκθερίζει,
Καὶ πρὸς ἀλλήλους τοὺς σπαρτοὺς πεσεῖν παρασκευάζει,
Τὸ δὲ παχὺ καὶ θολερὸν ἀπορραπίσας νέφος
Καθαρωτέρας ὁ αὐτὸς ἀκτῖνας ἀποστίλβει.
Πρῶτα μὲν οὖν ὁ Ῥωμανὸς ἤδη πρὸς γῆρας φθάσας,
Ἤδη νεηγέρων γεγονὼς κατὰ τοὺς μακρογήρους,
Καὶ πλεῖστον μὲν διελκυκὼς ἐπὶ τοῦ κράτει χρόνον,
Καὶ πέντε πρὸς τοῖς εἴκοσι χρόνους σκηπτροκρατήσας,
E Πάντας πληρώσας δωρεῶν, καὶ πάντας εὖ ποιήσας,
Ὑπὸ τῶν παίδων ἑαυτοῦ ῥιπτάζεται τοῦ θρόνου,
Καὶ τρίχας ἀποκείρεται τὰς πρὶν στεφοκοσμήτους,
Εἴποι τις ἂν ὑπὸ Διὸς ὁ πρεσβυγόνος Κρόνος.
Εἶτα τοὺς παῖδας Ῥωμανοῦ τοὺς κακοτρεχεστάτους
Ὁ πορφυρόρριξ συλλαβὼν ὁ κράτωρ Κωνσταντῖνος
Ἐξοστρακίζει πέμψας ἀθρόως νησιώτας.

Καὶ τότε πρῶτον ἔβλεψε τὴν γραῖαν τὴν βασιλείαν
Ὡς κόρην χρυσοπάσταλον, ὡς μαργαροφοροῦσαν,
Ὡς ἁβροχίτωνα τερπνήν, ὡς εὐφραινομένην,
Καὶ προσγελῶσαν κακυρὸν καὶ προσλαλοῦσαν τούτῳ,
Καὶ συνοικοῦσαν νυμφικῶς ἐπὶ παιδογονίᾳ.
Οὗτος τὸν Βάρδαν τὸν Φωκᾶν στρατάρχην καθιστάνει,
Ὃν τῶν σχολῶν δομέστικον εἴποιεν ἂν Ῥωμαῖοι.
Τομίαν δὲ Βασίλειον ἕνα τῶν ἀποκόπων
Φύντα τοῦ Λακαπηνοῦ σκοτίων ἐκ σπερμάτων
Παράκοιτον καὶ φύλακα τῆς βασιλείου κλίνης.
Ἐπεὶ δ' ὁ Βάρδας ἔσβεστο τὴν πρὸς τὰς μάχας θέρμην,
Καὶ τὴν ὀξύρροπον ὁρμήν, ἔψυχε γὰρ τὸ γῆρας,
Εἰς Νικηφόρον τὸν Φωκᾶν τὴν στρατηγίαν τρέπει,
Εἴποι τις ἂν ἐκ λέοντος εἰς τὸν ἐκείνου σκύμνον.
Υἱὸν δ' ἰδὼν εὐτυχικῶς ἰδίας ἐξ ὀσφύος,
Ὃς ἐξ Ἑλένης Ῥωμανοῦ τῆς θυγατρὸς ἐξέφυ,
Κατονομάζει Ῥωμανόν· ἐλάσαντα δ' εἰς ἥβην,
Καὶ γαμετῇ γὰρ ζεύγνυσι, καὶ βλέψας υἱοῦ γόνον
Βασίλειον τὸν μέγιστον ἐπὶ τροπαιουχίαις,
Καὶ βρέφος ἐπαγγάλλιον βαστάσας τὸ τοιοῦτον,
Καὶ πέντε χρόνους μοναχῶν τοῦ κράτους ἀθολώτου,
Καὶ μέλλων ἀπολύεσθαι τῶν φυσικῶν συνδέσμων,
Αὐτάνακτα καθίστησι τὸν Ῥωμανὸν τὸν παῖδα·
Ἀλλ' οὗτος ἅπασαν ἰσχύν, ἅπασαν δυναστείαν
Κακοῖς καὶ μικρογνώμοσιν ἀνθρώποις ἐπιτρέψας,
Θήρας αὐτὸς ἐφρόντιζε καὶ κυνηγετημάτων,
Καὶ δαιμονίως ἔχασκε πρὸς τὰς κυνοδρομίας.
Τότε τὴν Κρήτην δυσμενῶν Ἀράβων κατεσχόντων,
Καὶ κραταιὸν κρησφύγετον θεμένων ἐν τῇ νήσῳ,
Καὶ κακουργούντων τὴν ὑγρὰν καὶ πάντα λῃστευόντων,
Ὁ Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς, ἦν γὰρ ὀξὺς ἐν μάχαις,
Καὶ τὴν ὁρμὴν ἐμπύριος καὶ δραστικὸς τὰς χεῖρας,
Στολάρχης ἀναδείκνυται, πιστεύεται τὴν μάχην,
Πληροῖ τὴν θάλασσαν σκαφῶν εὐστόχων καλλιπρώρων,
Κατὰ θηρίων στέλλεται τῶν τῶν ὑγροχέρσων,
Μάχην συνάπτει καρτεράν, ἡττᾷ τοὺς ἀντιμάχους,
Βυθίζει τὰς πειρατικὰς ἀκάτους τῶν Ἀράβων,
Χειροῦται τὸν λῃστάρχον τὸν πάντολμον ἐκεῖνον,
Καὶ τὸν γιγαντοπόλεμον ὡς βρέφος συλλαμβάνει.
Ἐκεῖθεν ἀναζεύξας δὲ μετὰ λαμπρῶν τροπαίων
Πολυτελέσι καὶ λαμπροῖς θριάμβοις ἐπομπεύθη·
Τότε καὶ πόλιν τὴν λαμπρὰν τὴν Ἀντιόχου πόλιν
Τὴν εὐγενῆ τὴν εὐπρεπῆ τὴν νυμφοστολισμένην
Ἰσμαηλῖται φονικοὶ δορύκτητον λαβόντες,
Ὡς τρίδουλον κατέσχυναν, ὡς τριοδῖτιν πόρνην.
Καὶ πάλιν ὁ τρισαριστεὺς σπᾶται Φωκᾶς ῥομφαίαν,
Πάλιν κινεῖται κατ' ἐχθρῶν καὶ μοχθηρῶν ἀφύλων.
Τοὺς ἀλλοφύλους ῥήγνυσιν, ὑπερμαχεῖ συμφύλων.
Καὶ πάλιν τὴν εὐσχήμονα τὴν εὐχρωτάτην κόρην
Ἐπανασώζει τῇ μητρὶ τῇ καλλιτεκνωτάτῃ.
Ἔτι δὲ τότε τοῦ Φωκᾶ τὴν μάχην συγκροτοῦντος
Τὸν κράτορα τὸν Ῥωμανὸν θάνατος ἀναρπάζει,
Τῇ γαμετῇ Θεοφανοῖ τὸ κράτος λελοιπότα,
Καὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐξ αὐτῆς νεογενέσιν οὖσιν
Κεκρατηκότα ἔτεσι τέσσαρσι πρὸς τοῖς δέκα.
Ἀκούει ταῦτα καὶ Φωκᾶς, ἐκεῖθεν ἀποτρέχει,
Καὶ πρὸς τὴν μεγαλόπολιν κατεπειχθεὶς φθάνει,
Καὶ πάλιν ἀναδείκνυται τῆς ἕω ταγματάρχης,
Ὅρκοις γὰρ φρικτοῖς αἰδεσθεὶς ὑπὸ τῆς βασιλίσσης
Ὡς οὐκ ἐπιβουλεύσειεν τοῦ Ῥωμανοῦ τοῖς τέκνοις,

A tempore vidit Imperium, anui simile, tamquam puellam auro luxuriantem, & uniones gestantem, eleganti vestitu fulgare, sibique tum arridere, tum familiariter adesse. Bardam Phocam exercitibus præficiebat, creatum Scholarum (ut Romani loquuntur) Domesticum: Basilium vero eunuchum, qui Lacapeni filius naturalis erat, Accubitorem fecit, & Imperatorii lecti custodem. Extincto autem propter senectam in Barda fervore, quem prælia poscunt, & impetu celeri ad res gerendas, in Nicephorum Phocam copiarum gubernationem transtulit, hoc est, a leone in ejus B catulum. Nactus eam felicitatem, ut filium ex se atque Helena Romani filia natum videret, eum ipsum Romanum appellavit. Ubi jam adolevisset, ac pubes factus esset, uxorem ei dedit: ex quo filii conjugio nepotem vidit Basilium, principem longe victoriosissimum. Tandem exactis in Imperio quinque annis, absque socio & perturbatione, vitæ finem facturus, Romanum filium Imperatorem renunciat. Is vero potestatem universam malis & imbellibus eunuchis tradens, capiendis feris & venando miserandus occupabatur. Hoc imperante Cretam insulam Arabes ceperunt, C & recaptaculo in ea firmo collocato, mara passim infestum prædis agendis reddabant. Quapropter Nicephorus Phocas, vir acris in bello, & tam animo, quam manu promptus, classis Imperator & belli dux constituitur: qui mox navibus universum mare complet, & contra belluas pedestres pariter ac marinas ablegatur. Pugnam inde cum hosta conserit, eumque magno prælio vincit: piraticas Arabum naves demergit, ipsum principem prædonum, hominem audacissimum, & gigantæum bellatorem velut puerum capit. Hinc e Creta splendidissimis cum trophæis solvens, triumphos magnificos & læ- D titiæ plenos peragit. Eodem tempore nubilem ac pulchram urbem in morem puellæ ornatam Antiochenam Ismaelitæ homicidæ ceperunt, & in servitutem redegerunt, ac velut meretricem in trivio stantam habuerunt. quapropter rursum Phocas ille victoriosissimus hostem movet, alienigenas frangit, pugnat pro suis, rursum honestam & boni coloris puellam matri pulchrorum liberorum parenti, id est, Romano Imperio Antiochiam restituit.

Dum istic bellum gereret, Ro- E manus Imperator e vivis excessit, uxori Theophanoni & liberis, quos ex ea susceperat, Imperio relicto. Cujus rei fama Phocas ad se perlata, itinere celeri Constantinopolin proficiscitur, ibique rursus exercituum Orientis dux declaratur, sacramentis horribilibus Imperatrici pollicitus, numquam se Romani liberis insidia-

Nicephorus Phocas.

Edit. Paris. pag. 115. ROMANUS II. purpurogena Imp.

Nicephori Phocæ res contra Sarracenos gestæ.

Antiochia capitur a Sarracenis.

Theophano cum liberis Imp.

Molitio contra Phocam.

turum : quo facto , suum ad munus sese conferret . Sed enim quiescere non poterat invidia , bellua ferox , urso consimilis , hominum corda depascens . Nam quidam ex eunuchis aulicis , qui eo tempore res Imperii solus arbitratu suo tractabat , adversus Phocam invidiæ spina quasi quadam punctus , quod celebritatem nominis ejus , atque felicitatem æquo animo ferre non posset : litteras ad Joannem cognomento Zimischam penna non exaratas mittit , iisque cohortatur , ut interfecto Phoca Byzantium , futurus Imperator Romanorum , properaret .

Edit. Paris. pag. 116.

Zimischis ingenuitas.

Hanc epistolam ubi Zimisches accepisset , tamquam infestus improbitati & vir bonus , eam Phocæ tradit , eunuchi conatum aperit , ejusque sanguinarium animum abominatur . Erat autem Zimisches formosus , facie , colore , capillis venustis : tolerans , misericors , fortis & virilis animi , pugnator inexpugnabilis , copia celeritateque consilii præpollens , liberalis , castus , mitis , hastarum vibrandarum , & arcuum tendendorum peritissimus , ingenuus , alienus ab ira diuturna : ut paucis denique multa & prolixa complectamur , vivus quidam paradisus gratiarum erat , ipsis Dei manibus consitus , & aureis sancti spiritus rivis irriguus , in quo virtutum cœtus universus choreas velut agitabat , Gratiis ex adverso illis canendo quasi responsantibus .

Talis ac tantus vir quum Zimisches foret , Phocam hoc tempore comitari decrevit , legati munus ab eo consequutus . Et consanguineus erat Phocæ , prognatus eodem genere . Postea quam scriptum Eunuchi manibus suis aperuisset , ac eo comprehensa percurrisset : omnibus ad copiarum Imperatorem renuntiatis : Proh miseram , inquit , Romanorum sortem & fortunam , Imperator . Quousque tandem Imperium administrabunt eunuchi muliebres , fœcundi ad malitiam , sordidi , facinorum instrumenta , rerum nefariarum tubuli , canales improbitatis ? His auditis , animus ducis excandescit , & leo prius quiescens oculos aperit , ac rugitum edit , ob quem formido lustra , saltus , montes est pervagata .

Nicephorus II. Phocas Imp.

Mox Imperator renuntiatur , Constantinopolin occupat , urbem absque ullo periculo ingreditur , a civibus conspicitur , conspectu suo omnium omnino animos recreat . Simul obviam ei se offert urbana multitudo , necnon patriciorum ordo , prætextati , ex officinis operarii . Ante omnes alios Imperatrix cum sacerdotibus hominem supinis manibus excipit , jamque decreto communi omnium ordinum Nicephorus Imperator creatur . Erat enim artis bellicæ peritissimus , audax , robustus , ærumnis haud quaquam cedens , incudis

A Καὶ πάλιν ἀνεπόμπιμος γίνεται πρὸς Συρίαν.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠρέμησε τὸ χαλεπὸν θηρίον
Ὁ φθόνος ὁ τῶν γηγενῶν πικρὸς καρδιοφάγος,
Καὶ τίνων τις ἀπόκοπος ὢν ἐν τοῖς ἀνακτόροις,
Ὁπόση πάσας τῆς ἀρχῆς ἄνω καὶ κάτω στρέφων
Ἀνάνδρως φόνα κινηθεὶς κατὰ τοῦ στρατηλάτου,
Καὶ τηλικαύτην ἄπνοιαν τύχης οὐ φέρων βλέπειν
Τὸν Νικηφόρον τὸν Φωκᾶν οὐρίοις ναυστολοῦσαν,
Γραφὰς ἐπὶ τὸν Τζιμισκῆν ἀπτέρους ἐγχαράξας,
Τῷ Τζιμισκῇ δὲ κλῆσις ἦν βρεφόθεν Ἰωάννης,
Ἔργον μαχαίρας τὸν Φωκᾶν θέσθαι παρακινήσας,
Αὐτὸν δ' εἰς τὸ Βυζάντιον ἥκειν ἐρεθίζουσας,
Ἐσόμενον αὐτάνακτα καὶ κράτορα Ῥωμαίων.
B Δέχεται τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην Ἰωάννης
Ὁ Τζιμισκῆς, ἐπέρχεται τοῖς τῶν γραφέντων τύποις,
Καὶ γνώμην μισοπόνηρον αὐχῶν καὶ χρηστοήθη
Χειρίζει ταύτην τῷ Φωκᾷ, τὸ δρᾶμα καταγγέλλει,
Μυσάττεται τὸ φονικὸν ἐκείνου τοῦ θλαδίου.
Ἦν δὲ καλὸς ὁ Τζιμισκῆς εὔοπτος, εὔχρους, εὔθριξ,
Καρτερικός, ἀνδρόσπλαγχνος, εὐκάρδιος, ἀνδρόνους,
Καὶ μαχητὴς ἀπρόσμαχος, καὶ βουλευτὴς ὀξύνους,
Ἄνθρωπος μεγαλόψυχος, σώφρων, ἀνδρεῖος, πρᾶος,
Καὶ δόρυ δολιχόσκιον κραδαίνειν ἠσκημένος,
Καὶ τόξον ἕλκειν τὴν νευρὰν ἐπιμελῶς γλυφίσιν,
Ἀνὴρ ἐλευθερόψυχος, οὐχ ὑποτρέφων κότον,
Οὐ τῆς κακίας φωλεὸν πεποιηκὼς τὴν καρδίαν,
C Οὐδὲ ζηλῶν τὸ ζάκοτον καμήλου βαρυχόλου.
Εἰ χρὴ δ' ὀλίγοις τὰ πολλὰ καὶ τὰ μακρὰ συνορίσαι,
Ἔμψυχος ἦν παράδεισος χαρίτων φυτηφόρος,
Ἄλσος μυρίων ἀγαθῶν κατάφρακτον ὀρχάτοις
Θεοῦ φυτοκομούμενον παλάμαις αὐξοφύτοις
Πνεύματος καταρδόμενον νάμασι χρυσορρείθροις,
Ἐν ᾧ περιεχόρευε τῶν ἀρετῶν ὁ κύκλος,
Ἀντίφθογγα δ' ὑπέψαλλε χαρίτων ἡ χορεία.
Τοιοῦτος ἦν τὴν ἀρετὴν ὁ Τζιμισκῆς καὶ πόσος,
Καὶ τηλικαύτη τῷ Φωκᾷ λαχὼν συνομαρτῆσαι,
Καὶ χρείας ὑποστρατήγου ἀποπληρῶν ἐκείνῳ.
Ἦν δὲ Φωκᾶς καὶ προσγενὴς ἅμα τῶν αὐτοῦ αἱμάτων,
Ἅμα τὸ γράμμα ταῖς χερσὶν ἔχων ὑπαναπτύξας,
Καθ' ἑαυτὸν ὑπέδραμε τὸν νοῦν τῶν ἐγκειμένων,
D Καὶ πρὸς τὸν πρωτοστράτηγον ἐκπορθμεύει πάντα,
Καί, φεῦ, φησίν, ὦ στρατηγὲ τῆς τῶν Ῥωμαίων τύχης!
Ἕως καὶ πότε τῆς ἀρχῆς τὸ κράτος ἰθυνοῦσιν
Εὐνοῦχοι γυναικόψυχοι πρόθυμοι πρὸς κακίαν,
Πάντων ἐφευρεταὶ κακῶν, πάντων κακῶν ἐργάται,
Ἄνθρωποι μαλακόψυχοι, σκεύη πονηρευμάτων,
Τῶν ἀθεμίτων ἀγωγοί, σωλῆνες κακουργίας.
Ἤκουσε ταῦτα στρατηγός, ἤγειρε θυμοῦ φλόγα.
Κἀντεῦθεν ὁ κοιμώμενος ὀρεσιβάτης λέων
Ὑπάνοιξε τὸ βλέφαρον, καὶ βρυχηθμὸν ἀφῆκε,
Καὶ φόβος περιέδραμε λόχμας δρυμῶνας ὄρη.
Κράτωρ δ' ἀναγορεύεται, φθάνει τὴν Κωνσταντίνου,
Ἄνευ κινδύνων εἴσεισι, βλέπεται, βλέπει, τέρπει.
E Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐκχυθὲν ὁπόσον ἐν δημόταις.
Ὁπόσον τῷ λαμπρύνοντι τοῦ γένους ἐνεδύετο,
Ὁπόσον ἐν ἐργαστικοῖς, ὅσον ἐν ἐπαρύφοις.
Πρὸ πάντων ἡ βασίλεια σὺν τοῖς ἱερομύσταις
Ὑπτίαις ὑποδέχονται τὸν ἄνδρα ταῖς παλάμαις,
Καὶ ψήφῳ γίνεται κοινῇ κράτωρ ὁ Νικηφόρος.
Ἦν γὰρ στρατηγικώτατος, εὔτολμος, βριαρόχειρ.

Κα-

Καμάτοις ἀποπονέσαντος, ἄκμων στεῤῥὸς εἰς πόνους,
Καὶ μίγνυται Θεοφανοῖ τῇ πρώην βασιλίδι,
Καὶ πρὸς τοὺς παῖδας Ῥωμανοῦ σχέσιν πατρὸς δεικνύει.
Τότε Φωκᾶς τὸ τῆς ψυχῆς ἐγνώρισεν ἀνδρῶδες,
Καὶ τὸ τολμηροκάρδιον καὶ τὴν πρὸς μάχας θέρμην.
Εἶχε μὲν γὰρ παράσημα ψυχῆς εὐγενεστέρας,
Καὶ τὸ στεῤῥὸν μὲν καρτερὸν ἀπέφαινεν ἀρχῆθεν,
Καὶ τὴν τεχνίτην ἱππαστὴν μακρόθεν παρεγύμνου.
Τῆς δὲ τοῦ δρᾷν δυνάμεως κειμένης παρ' ἑτέροις
Αὐτὸς τὸ γενναιόθυμον ἔμπυχε κατὰ βάθους,
Ὡς ὁ δαλὸν ἐν σποδιᾷ σπέρμα πυρὸς φυλάττων.
Ὡς δ' ἐπελάβετο καιροῦ καὶ τῆς τοῦ δρᾷν ἰσχύος,
Καὶ πάντα τρέφων ὁ τροχὸς τοῦ παλινδρόμου βίου,
Αὐτὸς αὐτὸν ἐπέστησε τοῖς διαρμάτοις δίφροις.
Τότε δὴ τότε καὶ Φωκᾶς ὡσεὶ πρηστὴρ ἐῤῥάγη,
Καὶ πάσας περιέδραμε φυλὰς βαρβαροφύλους,
Πῦρ ἐμπεσὸν ἂν εἴποι τις ἐν λόχμῃ πολυξύλῳ,
Καὶ πνεύμασι σοβούμενον, καὶ πανταχοῦ διέρπον,
Καὶ πᾶν φυτὸν βοσκόμενον, καὶ πᾶν χλωρὸν ἐκκαῖον.
Ἔτρεσαν Ἄραβες αὐτόν, ὑπέπτησσε ὁ Σύρος,
Ὁ Κίλιξ ἐδραπέτευσεν, ὁ Φοῖνιξ ὑπεστάλη,
Καὶ πάλιν ἀπεδίδοντο Ῥωμαίοις τὰ Ῥωμαίων,
Οὕτως ἀπρόσμαχος Φωκᾶς ἦν τοῖς ὑπεναντίοις.
Ὁ κύκλος γὰρ τῶν ἀρετῶν ἀμφίεστο τὸν ἄνδρα,
Καὶ πᾶν καλὸν ἀγλάϊζε, πᾶν ἀγαθὸν ἐκόσμει.
Ἰσχύς, ἀνδρεία, φρόνησις, πραότης, σωφροσύνη.
Ἀλλὰ γὰρ ἄμωμος οὐδεὶς τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων,
Κἂν ἐπὶ τὴν ἀκρώρειαν τῆς ἀρετῆς ἐλάσῃ.
Καὶ γοῦν καὶ καλλιστέφανος Φωκᾶς ὁ τελειώτης
Ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἔλαμπε καλοῖς τοῖς κατὰ σῶμα,
Καὶ τὴν ψυχὴν ὑπέφαινε χάρισι λαμπομένην,
Ὡς νύμφην ἁβροκόσμητον, ὡς τρυφηρόχροον κόρην.
Τοσοῦτον γὰρ τοῦ τῆς ψυχῆς ἐπεμελεῖτο κόσμου,
Ὡς τρύχειν τὸ σωμάτιον ἀκανθοκέντρῳ ῥάκει,
Καὶ τὴν χιτῶνα τὴν σκληρὸν κρύπτειν τῇ πορφυρίδι.
Τὰ μὲν οὖν ἄλλα λύχνος ὢν ἡμεραυγὴς παμφαίνων,
Πλὴν ὡς φορῶν τὴν γηγενῆ καὶ χωματίνην σάρκα,
Ἔφερε καὶ σπιλώματα τινῶν προσοχθισμάτων.
Ὥσπερ ἐν πέπλῳ καθαρῷ κηλῖδας δυσεκπλύτους.
Ὡς γὰρ φασὶν οἱ γράψαντες πρὸ χρόνων παλαιτέρων
Τὰ κατὰ πνεῦμα συγγενὴς ὢν πρὸς τὴν βασιλίδα,
Ὅμως αὐτῇ συμφύρεσθαι καὶ σαρκικῶς ἐτόλμα.
Οὗτος ὁ πρῶτος μολυσμός, δεύτερος δ' αὖθις ἄλλος
Ἀνάξιον αὐτάνακτος εἶχε τὸ σμικρολόγον,
Καὶ τὸ φιλόδωρον αὐτοῦ τῆς γνώμης ἀπεδύναι,
Ὡς ὀφθαλμὸς ἐκ σώματος, ὡς ἐκ τερεβίνθου φύλλον.
Κἀντεῦθεν ἅπαν τὸ Φωκᾶ προτέρημα καὶ κάλλος
Ἄσχημον κατεφαίνετο, δύσμορφον καθορᾶτο.
Καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς κόρης ἐκκοπείσης,
Ἅπαν τὸ σκῆνος ἀμαυρόν, ἅπαν λυπρὸν τὸ δέμας.
Κᾂν τερεβίνθου τρυφερᾶς φυλλάδος ἐκρευσάσης,
Εἰκότως ἀχαρίτωτοι, τὸ στέλεχος ἀχρεῖον.
Κείσθω δέ μοι καὶ γνώρισμα τῆς πτωχογνωμοσύνης.
Λιμὸς τὴν γῆν ἐβόσκετο τὴν ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους,
Καὶ πάντας ὑπεδύετο τὸ τῆς ἐνδείας βέλος.
Χρυσίνου γὰρ ὁ μέδιμνος μόλις ἀπεμπολεῖτο.
Ἀνέβη ταῦτα πρὸς Φωκᾶν, ὁ δ' ἤλγυνεν ἀκούσας,
Καὶ τὸ κακὸν ἰάσασθαι δῆθεν παραζηλώσας
Τὰς δημοσίας ἀπαντλεῖν κελεύει σιτοθήκας,

Const. Man.

A in morem labores constanter perferens. Secundum hæc Imperatricem Theophanooem sibi matrimonio copulat, & erga Romani liberos affectionem quamdam animi paternam declarat. Præcipue vero probabat in Imperio virilitatem pectoris, & in prælsis ardorem. Quippe generosi erant in Phoca impetus animi, suæque constantiæ documenta statim ab initio dabat, jamdudum ostendens, se artificem esse peritum agendi equi. Sed dum facultas agendi penes alios adhuc esset, ipse generositatem animi sui corde imo comprimebat: non aliter, atque si quis titionem, quasi quoddam ignis semen B opertum cinere conservet. At ubi opportunitatem, & rei gerendæ facultatem nactus fuisset, translato in ipsum Imperio, presteris in morem cum impetu maximo ferebatur, & barbaras nationes universas circumcursitabat, instar ignis in silvosum quemdam saltum delati, qui a vento concitatus, omnes depascit arbores, & saltus exurit. Itaque metuebant eum Arabes, Syrus se summittebat, Cilix fugiebat, Phœnix animum contrahebat: omnes deoique restituebant ea, quæ Romanum ad Imperium spectabant. Adeo se Phocas adversariis invictum proba- C bat, absoluta virtute prædicus, omnibusque dotibus ornatus, robore corporis, animi fortitudine, prudentia, mansuetudine, castitate. Sedenim mortalium io terris nemo plane labis expers est, etiamsi quis ad summum virtutis verticem perveniat. Nimirum victoriosus ille Nicephorus Phocas cæteris tam corporis, quam animi bonis atque dotibus insigniter lucebat, & usqueadeo studiosus erat pulchritudinis internæ, ut veste spinarum in morem pungente corpusculum suum affligeret, sub purpura tunicam prorsus asperam tegeret, a carnibus in victu abstineret. Denique rebus io aliis erat in- D star facis, clarissime per diem splendentis. Verum ut homo, qui terrestrem & corpoream carnem gestaret, quasdam etiam labes habebat, quibus homines offenderentur, ac si maculæ vestem mundam fœdent, quæ difficulter elui possint. Nam ut prisci rerum gestarum scriptores tradunt, quamvis Imperatrici spirituali cognatione junctus esset, nihilo tamen minus eam matrimonio quoque carnali ausus est sibi copulare. Præter hanc labem, accedebat & alia, prorsus indigna viro principe, nimirum avaritia. Quippe aberat omnis liberalitas, velut oculus a corpore, a terebincho folia. Per hanc causam virtus omnis atque pulchritudo Phocæ plurimum deforma- E batur. Nimirum si absit oculus a corpore, totum hominis tabernaculum caliginosum est: & quum terebinchus foliorum honorem amisit, tum rami gratiæ venustatisque nihil habent, tum stipes inutilis est. Atque hoc loco lubet judicia quædam avaritiæ Nicephori promere. Premebat aliquando fames subjectas Romanis provincias adeo, vix ut medimnus aureo nummo comparari posset. Qua de re monitus Phocas dolere se illo nomine significans, & medicinam malo facere studens, horrea publica jubet

Edit. Paris. pag. 117.

Nicephorus barbaros vincit.

Vitia Phocæ.

pag. 118.

Nicephori sordes in fame.

matrem Imperii consortem facit, ut quæ filio curatricis loco futura esset. Ea superiori tempore tamquam nocturna discipula, Nicodemo illi timido similis, sacras imagines occulte venerabatur. Nunc autem alta voce ac libere profitebatur id, quod sentiebat, eratque tuba clara: vel potius ut avicula canora, pullorum altrix, implumes ex locis omnibus volucres cogebat, quotquot abdiderant sese, donec anceps præteriret. Et quamvis semina præstantissima sub corde tegeret, ut agellus ferax, ut pinguis sulcus: hyeme tamen sæviente germen nullum protulerat. Nunc autem elapso longe acerbissimo illo hyberno tempore, ac vere suaviter ridente, pristinamque tristitiam dissipante, multipliciter pullulabat, & segetem copiosam ferebat, velut ager excitatus a favoniis, & ejus spiritus gratia, qui omnia perficit. Quamobrem coactis hominibus acceptis Deo, quos non inepte dixeris industrios soli fossores, spinas oppugnationis imaginum prorsus evulsit. Quumque divinos homines ardenter obsecrasset, ut preces ad Deum pro marito defuncto funderent, idque persuasisset eis, & plane jam certior esset facta, Theophilum alterius vitæ suppliciis liberatum esse; forte cum sanctis illis hominibus, instructo valde opimo convivio, prandebat. Intererat huic præter alios etiam aurea lingua præditus ille Theophanes, cujus faciei notæ non sine dolore magno inustæ fuerant. Erat autem hoc tempore princeps urbis Nicænæ pastor. Eum Theodora quum oculis defixis intueretur, ac viri tolerantiam admirari videretur; re Theophanes intellecta, cum asperis durisque verbis: Vides, inquit, o Imperatrix, inustas hasce fronti meæ notas? Earum causa illo in judicio contra maritum tuum experiar, ubi judex universalis integerrime judicat, nec vel personam cujusquam respicit, vel muneribus corrupisse patitur, vel purpuream chlamydem reveretur. Ad ea verba laudatissima Imperatrix ejulatu ex intimo corde sublato, vocem hanc miserabilem edidit, interni doloris testem: Hæccine mihi, vir admirande, tuque totusque cœtus hic de Imperatore meo mihi polliciti estis? Ibi divinus & ore melleo præditus ille Methodius, qui tunc apud Romam novam sacri gregis pastor erat, nimia Theophanis audacia ferociaque reprehensa, præclaram Imperatricem consolatur, arte rivos lacrymarum obstruit, gravem cordis tempestatem sedat, emollientibus animum verbis, tamquam oleo quodam instillatis. Cæterum quamdiu puer erat Imperator, matrem Theodoram secum habebat, quæ omnia dextre gerebat, Imperiumque præclare administrabat. Verum ubi Michaelus maturam ad ætatem pervenit, jamque solus amplitudinem negotiorum Imperii procurare cœpit: reapse verum illud probavit esse, quod

Edit. Parif. pag. 102.

Acerba vox Theophanis.

Methodius patriarcha Theophanem castigat.

A Συγκοινωνεῖν ἐκέλευσεν αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα,
Τοῦ κράτους ὡς φροντίστριαν αὐτῷ γενησομένην.
Ἡ μέχρι τότε νύκτερον ἔχουσα μαθητείαν,
Καὶ σέβουσα τὰς ἱερὰς μορφὰς ἐν παραβύστῳ,
Νικόδημος ἂν εἴποι τις ἀκάρδιος δειλόνους,
Τότε τορὸν ἐβόησε καὶ μετὰ παῤῥησίας,
Καὶ σάλπιγξ ἐχρημάτισεν εὔσημος χρυσοσάλπιγξ,
Καὶ μᾶλλον καλικέλαδος νεοτοτρόφος ὄρνις,
Στρουθοὺς ἐπισυνάγουσα πάντοθεν τοὺς ἀπτῆρας,
Περικρυβέντας μέχρις ἂν ὁ θηρευτὴς παρέλθῃ.
Καὶ σπέρματα τελεσιγενῆ ἔχουσα κατὰ καρδίας,
Ὡς ἄρουρα τις ἄκαρπος, αὖλαξ λιπαροβῶλαξ,
Χειμῶνος μὲν πιέζοντος οὐκ ἀνεδίδου βλάστην.
B Ὡς δὲ παρῆλθε τὸ πικρὸν τῆς χειμερίας ὥρας,
Τὸ δ' ἔαρ ὑπεγέλασε, καὶ τὸ στυγνὸν ἐλύθη,
Τότε δὴ τότε καὶ βλαστὸν ἐξήνεγκε πολύχουν,
Καὶ λήιον πολυσταχές, καὶ πλῆρες εὐκαρπίας,
Ὡς αὔραις κυμαινόμενον εὐπνόοις ζεφυρείαις,
Τοῦ πνεύματος ταῖς χάρισι τοῦ πάντα τελειοῦντος.
Ἀγχιθεάζοντας ἱεροὺς ἄνδρας συναγαγοῦσα,
Δικελλευτὰς ἂν εἴποι τις φιλοεργοὺς δοκίμους,
Τὴν ἄκανθαν ἀνέσπασε τῆς εἰκονομαχίας.
Ἐνθέρμως δ' ἱκετεύσασα τοὺς θεσπεσίους ἄνδρας
Ὑπὲρ τοῦ συζυγήσαντος λιπαρῆσαι τὸ θεῖον,
Καὶ πείσασα καὶ πίστωσιν τελείαν δεξαμένη,
Ὡς τῶν βασάνων τῶν ἐκεῖ Θεόφιλος ἐῤῥύσθη,
C Ὁμοδείπνος ἐγένετο τοῖς ἱεροῖς ἀνδράσιν
Ἁβρὰν λιπαροτράπεζον ἑστίασιν τελοῦσα.
Συνῆν δ' αὐτοῖς ὁ χρύσεος τὴν γλῶσσαν Θεοφάνης,
Ὁ τὴν πικρὰν ὑπενεγκὼν στίξιν ἐν τῷ προσώπῳ,
Τῆς Νικαίων πόλεως ὢν ἀρχιθύτης τότε.
Ὡς τοίνυν ἐνητένιζεν ἡ Θεοδώρα τούτῳ,
Καὶ τὸ καρτερικάρδιον ἐῴκει θαμβουμένη,
Συνεὶς ἐκεῖνος ἔφησε πικρῶς καὶ πικροθύμως.
Ὁρᾷς τὴν προμετώπιον ἄναγνα ταύτην στίξιν;
Ἕνεκα ταύτης πρὸς τὸν σὸν δικάζομαι γαμέτην,
Ὅπου κριτὴς ὁ πάγκοινος ἀδέκαστα δεικνύει,
Οὐδὲ λαμβάνει πρόσωπον, οὐδὲ δωροληπτεῖται,
Οὐδὲ τὴν περιπόρφυρον χλαμύδα δυσωπεῖται.
Πρὸς ταῦθ' ἡ περιλάλητος ἐν γυναιξὶν ἐκείνη
D Περιπαθῶς οἰμώξασα καὶ μέσης τῆς καρδίας,
Καὶ δάκρυσι σακτὸν αὐτῆς τὸ πρόσωπον θεμένη,
Ὡς κρήνη τις μελάνυδρος ὑψόθεν κατὰ πέτρας
Τὸν ῥοῦν ἐκκρουνίζουσα φλεβῶν ἐκ ναματίων,
Φωνὴν ἐξεῤῥήξεν οἰκτρὰν δεῖγμα τῆς ἔνδον ζάλης.
Οὐ ταῦτά μοι θαυμάσιε περὶ τοῦ βασιλέως
Καὶ σὺ καὶ σύμπας ὁ χορὸς οὕτω κατεπαγγέλλῃ.
Ἐνταῦθ' ὁ μελιχρόγλωττος Μεθόδιος ὁ θεῖος
Ἀγελαρχῶν τῆς ἱερᾶς ποίμνης τῆς νέας Ῥώμης
Ἐπιῤῥαπίζει τὸ πολὺ τῆς τόλμης Θεοφάνους,
Παραμυθεῖται τὴν καλὴν ἐκείνην βασιλίδα,
Τοὺς τῶν δακρύων ὀχετοὺς εὐπήκτως ἀνακόψας.
Κατασιγάζει τὸν βαρὺν κλύδωνα τῆς καρδίας,
E Λόγοις ψυχῆς μαλακτικοῖς ὡς ἔλαιον σταλάξας.
Μέχρις γὰρ ἂν ὁ βασιλεὺς ὢν ἔτι παιδαρίσκος
Αὐτῷ συνῆν ἡ βασιλὶς καὶ μήτηρ Θεοδώρα,
Καὶ πάντ' ἐποίει δεξιῶς, ἰθύνουσα κοσμίως
Τὴν ναῦν τὴν μεγαλόφορτον τῆς σκηπτροκρατορίας.
Ἐπεὶ δ' εἰς ἥβην ἔλασεν ὁ Μιχαὴλ ἀκμαίαν,
Καὶ μόνος ἐπεδράττετο πραγμάτων τηλικούτων,

Ἔργοις τὸ μυθευόμενον ἔδειξεν ἀληθεῦον.
Ὡς ἄλλος γὰρ αὐτόχρημα Φαέθων νηπιάζων
Ἐφ' ἅρματος ἡνιοχῶν δίιππου περιβόχου,
Καὶ τὴν Ῥωμαίων ἅπασαν ὤλεσε χωραρχίαν,
Αὐτός τε παπποπατρικῆς ἀρχῆς ἐξεσφείσθη,
Καὶ κύμβαχος κατέπεσεν ἐπὶ βρεχμὸν καὶ νῶτα.
Ἐπέβα γὰρ ὑγρόβιος ἄντικρυς ἄλλος Νέρων,
Πάροινος, μαλακόψυχος, μάχλος, ἀκρατοπότης,
Ὅλας χρημάτων ἀπαντλῶν ἀβύσσους τοῖς συμπαίκταις
Γελοιασταῖς καὶ ῥυπαροῖς ἁρματοστρόφοις μίμοις,
Ἅμα πρωῒ διώκουσι τὰς ἀκρατοποσίας,
Καὶ βίον τρυφερόβιον βιοῦσι συβαρίτην,
Λιχνευομένοις καὶ τρυφὰς ὀψῶν ἡδυσμάτων,
Καὶ πίνουσι καὶ παίζουσι καὶ γυναικομανοῦσι,
Ὡς πρὶν ὁ Σαρδανάπαλος ὁ Μήδων βασιλεύσας.
Τοιούτοις δή τισι συνὼν διεφθαρμένοις πότοις
Ἀρρητουργοῖς καὶ φαυλουργοῖς κακίας τελετάρχαις,
Ὁμόστολος ἐγένετο Μαινάδων θυρσοφόρων,
Καὶ ταῖς διονυσιακαῖς Βακχείαις ἐνετρύφα.
Ἐντεῦθεν πότοι καὶ χοροὶ καὶ μέθαι καὶ κρατῆρες,
Ἀσέμνων τε καὶ πορνικῶν ᾀσμάτων ἀπηχήσεις,
Καὶ λογισμοὶ γελωτουργοὶ καὶ πᾶσα ῥυπαρότης.
Μῦθοι μὲν ὅπως Ἀκταίωνα φασὶ τὸν θηροφάντην
Ὡς κύνες διεσπάσαντο λυττήσαντες ὡς θῆρα
Κόλακες δὲ τὸν Μιχαὴλ περιεστοιχηκότες,
Ἐξυρισμένοι πώγωνας, ἐψιμμυθιωμένοι,
Εἰς ποῖον βάραθρον αὐτὸν κακίας οὐκ ἐρρίπτουν;
Ἐντεῦθεν ὁ περίοπτος ὁ τῶν Ῥωμαίων κράτωρ,
Αὐτὸς αὐτὸν ἐπέβαινεν ἁρμάτων χρυσαστύγων,
Τετραόροις ἐπεκάθητο καὶ δύκτοις χρυσοδίφροις.
Καὶ θησαυροὶ μὲν πάντοθεν χρημάτων ἀπηντλοῦντο,
Καὶ τὰ Ῥωμαίων ἐν στενῷ πράγματι καθειστήκει.
Κόλακες δὲ καὶ χρήμασιν ἀφθόνοις ἐνηυπάθουν,
Καὶ χιτωνίοις τρυφεροῖς καὶ πέπλοις χρυσοπλάστοις.
Οὕτως ὑγρῶς καὶ μαλακῶς ὁ Μιχαὴλ ἐβίου.
Πολλάκις γὰρ μηδέ τινος κατεπειγούσης χρείας
Ἄτερ φυλάκων καὶ φρουρᾶς ἄτερ δορυφορούντων
Μόνος αὐτὸς παρώδευεν ἐν μέσοις ταῖς τριόδοις
Ἀσέμνως θεατρομανῶν, χαίρων ἱππηλασίαις.
Ἐγένετό τε καὶ πατὴρ παιδίων κατὰ πνεῦμα,
Τῶν μίμων τὰ βρεφύλλια καὶ τῶν ἁρματοστρόφων
Οἷα πατὴρ φιλόστοργος φέρων ἐν ταῖς ἀγκάλαις
Ἐκ τοῦ λουτροῦ προκύπτοντα τῆς θεογενεσίας.
Ἐντεῦθεν οὐκ ἐξήρκουν γὰρ αἱ φλέβες τοῦ χρυσίου
Ἐπὶ τοσούτους ἀγωγοὺς κενούμεναι κοπρώδεις,
Αἱ χρυσόπαστοι στολαὶ τῶν πάλαι βασιλέων,
Καὶ δένδρα τὰ κατάχρυσα, στρουθία τε τὰ λάλα,
Καὶ λέοντες σφυρήλατοι χρυσοῦ πεποιημένοι,
Καὶ πᾶν ἁπλῶς βασίλειον λάμπον ἐν ἀνακτόροις,
Ἅπερ τὸ πρὶν Θεόφιλος εἰργάσατο φιλοτίμως,
Εἰς λάλημα περιλαμπρὸν ἐσόμενα Ῥωμαίοις,
Χωνείᾳ παρεδίδοντο, κακῶς ἐξεκενοῦντο
Εἰς μυσαροὺς καὶ βδελυροὺς σωλῆνας πολυτρήτους.
Οὐ ταῦθ' ὁ δ' ὁ χοιρόβιος τετόλμηκε καὶ μόνα,
Ἀλλ' ἐπὶ χείρονα ζωὴν προκόπτων ὁσημέραι
Ἐλύττησεν ὁ κάκιστος κατὰ τῶν μυστηρίων
Τῶν ἱερῶν καὶ Σεραφὶμ αὐτοῖς ἀξιοσέπτων,
Καὶ σίνηπι δριμύχυμον ἐγχέων εἰς κρατῆρα

A est in fabulis. Quippe mox ut alter quidam juvenis Phaeton, curru conscenso, totum Romanorum Imperium perdidit, & ipse de avito patritoque regno, veluti curru quodam, est deturbatus & excussus, non pronus tantum cadens, sed etiam dorsum lædens. Quippe luxuriosæ humidæque vitæ se dedidit, velut alter Nero, immodestus in vino, animo effœminato, impudicus, temulentus, totas pecuniarum abyssos in collusores exhauriens, qui erant scurræ impuri, curruum agitatores, mimi, a primo diluculo temulentiæ dediti, delicias ciborum & suavium opsoniorum avide quærentes, totos dies apud inverecundas mulierculas exigentes, potores, ludiones, libidinum flammis B furentes: qualis scilicet olim erat ille Sardanapalus, rex Ninevitarum. Ejusmodi hominum consuetudine utens, temulentia nimirum perditorum, infanda & turpissima quæque perpetrantium, vitam plane Sybariticam degentium: etiam Mænadas illas thyrsigeras comitabatur, & orgya Bacchi celebrabat. Hinc compotationes, saltationes, ebrietates, crateres, inhonestorum ac meretriciorum carminum cantiones, directæ tantum ad excitandos risus cogitationes, omnis impuritas denique. Tradunt fabulæ, ferarum interfectorem illum A- C ctæonem a correptis furore canibus ceu feram dilaceratum esse. At vero adsentatores barbas rasi, & cerusa fucati, quum Michaelum circumstipassent, & indagine quasi cinxissent, in quod barathrum, quam vitiorum voraginem eum non conjecerunt? Hinc fiebat, ut spectabilis ille Romanorum Imperator ipsemet currus aureos conscenderet, ac quadrigis insideret. Pecuniarum thesauri undique prorsus exhauriebantur, resque Romanorum in angustum cogebantur. Interim adulatores in maxima pecuniarum abundantia jucunda vivebant, amicti tunicis D delicatis, & peplis auro intertextis. Adeo temulentam mollemque vitam Michaelus agebat. Nonnumquam nulla necessitate cogente solus absque satellitum corporisque custodum comitatu mediis in triviis obambulabat, indecore ac furenter adamans spectacula, deque agitationibus equorum voluptatem capiens. Etiam spiritualium liberorum pater fiebat, infantes mimorum & aurigarum ceu benignus pater in ulnis gestans, e lavacro divinæ regenerationis susceptos. Itaque auri venæ nullæ sufficiebant, quum in tot stercoreos canales exhaurirentur. Vestes ex auro factæ priscis ab Imperatoribus, arbores aureæ, canoræ aviculæ, solido ex auro fabrefacti leones, omnia denique ornamenta Imperatoria, quæ in aula splendebant, & a Theophilo magnifice fuerant ad celebrationem Romani nominis confecta, fornaci conflatoriæ tradebantur, & scelerate in exsecrabiles quosdam quasi tubos evacuabantur. Neque tantum hæc ausus est imitator ille vitæ porcinæ designare, sed etiam quotidie profectus in turpitudine quosdam faciens, adversus sacrosancta mysteria, Seraphis ipsis venerabilia, vir nequissimus debacchabatur. Quippe acrem sinapi suc-

Michaelus alter Phaeton.

Neronem & Sardanapalum imitatus.

Edit. Paris. pag. 103.

Michaelus ab adulatoribus corruptus.

Profusiones Michaeli.

cum in craterem fundens sacrum illud formidabile repræsentabat, ludens (ut dici solet) in iis, quæ ludum jocumque non admittunt, & ridens in minime ridiculis. Ita viventem Michaelum mater videns, & Imperatorem Romanum factum esse ludicrum, totis visceribus & animo commovebatur, cumque verbis castigabat, corrigebat, exhortabatur. Sed (quod proverbio dicitur) cum mortuo colloquebatur, & admonitiones apud surdum cantillabat. Erat Michaelo Bardas avunculus qui occupato Michaeli animo non aliter atque vermis in dulce lignum irrepit, homo scilicet fraudulentus, sursum deorsum cuncta volvebat, & jam Mich. cor exederat. Hic tandem ei persuadet, ut Imperatricem Theodoram ex aula ejiceret, ac se Cæsarem crearet. Hoc modo miserum illum solum desertumque nactus, quique (ceu vulgo dici consuevit) hominum furiosorum more, sinistra dexteram manum absciderat: vel potius plane jam manibus spoliatum, aut secundum Æsopicam illam fabulam, ovi dementi consimilem factum, de lupi consilio pulsis canibus, Imperium ab Imperatore ad se transferebat, omniaque pro arbitratu animi sui gerebat ut Imperator. Quinetiam in flagitium ingens provolvebatur, quale nec Scytha quispiam, nec Persa, nec Sarmata designaret. Nam cum filii conjuge (proh fœdam lasciviam) non aliter consuescebat, atque si tori legitimi consors esset. Hoc terribile facinus ubi magnus Ignatius ille comperit, qui eo tempore novam Romam gubernabat (erat enim omnium in ore piaculum illud, passimque per compita & ædes jactabatur) Bardam Cæsarem verbis castigabat metum incutientibus, adjectis sequuturæ vitæ suppliciorum minis, terrebat hominem, in viam revocabat, reprehendebat, admonebat, omnem machinam adhibebat, ut malum illud exscinderet. Sedenim verum erat omnino verbum illud Solomonis, qui vetat improbos taxari & reprehendi. Nam reprehensiones sunt hominibus impiis flagrorum instar, & corda perversa veluti sagittæ feriunt. Nimirum objurgationibus hisce Bardas Cæsar exacerbatus, non modo nihili fecit eas exhortationes: verum etiam conceptam adversus monentem iracundiam & indignationem alebat non aliter agens, atque si saniosos aliquo curare volente, illi non tantum aufugiant, sed etiam erga bene facientem excandescant. Quum igitur aliquando Bardas accederet ad mysteria, nec divinum illud munus a patriarcha consequeretur: (non enim unguenta fragrantia vasi putido committuntur) inflammatus iracundia leonis in morem rugit, ceu violenta pardalis in hominem justum insilit, lacerat, a clavo summovet. Ejus in locum Photium substituit, proh qualem pro quali viro? Ex eo tempore miseriarum æstus Ignatium jactabat, & demergere virum conabatur. Cæsar auras adflabat, tamquam graviter spirans aquilo, vel sævus ille tempestatesque ciens subsolanus: quo flante, procellæ graves concitabantur. Quis ea mala satis exponere possit, quibus Igna-

De Barda Cæsare.

Edit. Paris. pag. 104.

Incestus Bardæ.

Ignatius patriarcha Bardam castigat.

Ignatius solio dejicitur.

Photius patriarcha.

A Τὴν ἀγιστείαν τὴν φρικτὴν δῆθεν ἐπλαστούργει,
Παίζων φασὶν ἐν οὐ παικτοῖς, γελῶν ἐν ἀγελάστοις.
Ουτω βιοῦντα Μιχαὴλ ἡ μήτηρ καθορῶσα,
Καὶ παίγνιον γενόμενον τὸ κράτος Ρωμαίων
Τὰ σπλάγχνα συνεστρέφετο, ψυχὴ συνεδονεῖτο,
Καὶ λόγοις ἐσωφρόνιζεν, ἐρύθμιζε, παρῄνει,
Βδελυρωτάτων αἰσχρουργιῶν ἀπάγειν ἐπειρᾶτο.
Αλλ' ἦν τὸ δὴ λεγόμενον νεκρῷ προσομιλοῦσα,
Παρὰ κωφῷ ψαλάττουσα τὰς παραινετηρίας.
Ην δὲ μητράδελφος αὐτοῦ Βάρδας ὀνομασμένος,
Ανθρωπος κακομήχανος, ἄγων καὶ στρέφων πάντα.
Ος ὑπελθὼν τῷ βασιλεῖ ὡς σκώληξ γλυκυξύλῳ,
Καταφαγών τε τὴν αὐτοῦ καρδίαν καὶ συντήξας,
B Πείθει τὴν μὲν βασίλισσαν ἐλάσαι Θεοδώραν,
Καὶ τὴν τεκοῦσαν ἔκπτωτον θέσθαι τῶν βασιλείων,
Στεφάνῳ δὲ τοῦ Καίσαρος αὐτὸν καταγλαΐσαι.
Ερημον οὖν παραλαβὼν τὸν ἄθλιον ἐκεῖνον,
Καὶ τὸ περιφερόμενον ἐκκόψαντα τὴν χεῖρα
Τὴν δεξιὰν ἀριστερᾷ κατὰ τοὺς μαινομένους,
Μᾶλλον δ' εἰπεῖν ἀπάλαμνον ἄχειρα γεγονότα,
Η κατὰ τὸ μυθούργημα τῆς Αἰσωπείας λύρας,
Προβάτιον εἰς ἄνοιαν αὐτόχρημα φανέντα,
Καὶ κύνας ἀπελαύνοντα τῇ συμβουλῇ τοῦ λύκου.
Καὶ πᾶν ἐποίει βουλητὸν ἄντικρυς ὡς αὐτάναξ.
Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεκύλιστο καὶ πρὸς παρανομίαν,
Οἵαν οὐ Σκύθης δέδρακεν, οὐ Πέρσης, οὐ Σαρμάτης,
C Υἱοῦ γνησίου γαμετῇ, φεῦ ἀκολάστου γνώμης·
Μιγνύμενος ὡς ἑαυτῆς ἀναφανδὸν συλλέκτωρ.
Ηκουσε τοῦτο τὸ δεινὸν Ιγνάτιος ὁ μέγας,
Ο τηνικαῦτα κυβερνῶν τὴν βασιλίδα πόλιν.
Ην γὰρ περιλαλούμενος ἐν ἀγυιαῖς, ἐν οἴκοις,
Καὶ πάντων περιέτρεχε τὰς ἀκοὰς τὸ μῦσος.
Καὶ τοίνυν ἐσωφρόνιζε τὸν γέροντα τὸν Βάρδαν
Λόγοις, φοβήτροις, ἀπειλαῖς τῶν μελλουσῶν βασάνων,
Επέπληττε, κατήρτιζεν, ἤλεγχεν, ἐνουθέτει,
Πᾶσαν ἐκίνει μηχανὴν εἰς ἐκκοπὴν τοῦ πάθους,
Αλλ' ἦν ἐν πᾶσιν ἀληθὴς ἡ Σολομῶντος λύρα,
Ελέγχειν ἀποτρέπουσα τοὺς κακογνωμονοῦντας,
Ελεγχοι γὰρ ὡς μάστιγες εἰσὶ τοῖς ἀσεβέσι,
Καὶ πλήττουσιν ὡς βέλεμνα τὰς ἀσεβεῖς καρδίας.
D Ο Καῖσαρ γὰρ ἐκπικρανθεὶς τοῖς ὀνειδιστηρίοις
Ρήμασιν οἷς ἐπλήττετο παρὰ τοῦ θεοφόρου,
Οὐ μόνον οὐκ ἐφρόντιζε τῆς παραινετηρίας,
Αλλὰ καὶ κότον ἔτρεφε κατὰ τοῦ παραινοῦντος.
Ομοιον δρῶν ὡς εἴ τινες ἰχώρων πεπλησμένοι
Νοσοκομοῖντο πρός τινος, οἱ δ' ἀποδυσπετοῖεν,
Καὶ μᾶλλον ἀγριαίνοιντο πρὸς τὸν εὐεργετοῦντα.
Ενθέντοι Βάρδας προσελθὼν ποτὲ τοῖς μυστηρίοις,
Καὶ μὴ τυχὼν τῆς δωρεᾶς ἐκείνης τῆς ἐνθέου.
Οὐ γὰρ πιστεύεται σαπρὸν ἄγγος εὔοσμα μύρα.
Καὶ πρὸς θυμὸν ἐκπυρωθεὶς ὡς λέων ἐξεβρύχης,
Ως πάρδαλις ἐφάλλεται ῥαγδαία τῷ δικαίῳ,
Καὶ ῥήγνυσι καὶ κατασπᾷ θείας πηδαλουχίας.
E Αντεφιστᾷ δὲ Φώτιον. φεῦ, ἀντὶ τίνος ποῖον·
Εντεῦθεν ἐπεπάφλασεν ἅλμη πειρατηρίων
Τὸν ἱερὸν Ιγνάτιον ποντοῦν φιλονεικοῦσα.
Ο Καῖσαρ γὰρ ἐφύσησε βορρᾶς ὡς βαρυβόας,
Ως ἐξεκλύδων ἄγριος, ὡς δύσπνοος ἀπαρκτίας,
Καὶ λαίλαπες ἠγέρθησαν βαρύθυμοι καὶ ζάλαι.
Αλλὰ γὰρ τίς συνήσεται τὰ πάθη τραγῳδῆσαι

Οσοις αὐτὸν ὑπέβαλον Φώτιός τε ϗ Βάρδας,
Ως ἂν ὑποσημειώνται γραφὰς ἰδιογράφως,
Ως θέλων ἀποδύσασθαι τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα,
Απορριζοῦσι μὲν αὐτοῦ τὴν ὀδοντοφυΐαν,
Τὰς γνάθους, φεῦ! συντρίβουσι, τὰς σιαγόνας θλῶσι.
Καθάπερ δὲ χαιρομανῆ λήσταρχον κακεργάτην
Γυμνὸν, δεσμεύοντα, ὅλει τῇ γῇ προσεφαπλοῦσι,
Ψυχρομαρμάρῳ λάρνακι δυσώδει καμψοφύρτῳ
Φέρουσι τὸν κατάπτυστον νεκρὸν τοῦ Κοπρωνύμου.
Αλλ' οὐκ εἰς τέλος ἔλαθεν ἡ πάντολμος παλάμη,
Ο πράκτης δὲ τῶν κακῶν ἀπέτισε τὴν δίκην,
Καὶ τῶν δεινῶν ὁ σκέδαστης θυμοῦ τὸν σκύφον πίνει.
Βάρδας μὲν οὖν τῷ βασιλεῖ βόθρον ὀρύσσων φόνου
Αὐτὸς ἐκεῖνος εἰς αὐτὸν ἐνδίκως κατερράγη.
Ο δὲ κακοῦργος Φώτιος ἐκβάλλεται τοῦ θρόνου.
Οὕτως οὐδὲν τὰ βλέφαρα Θεοῦ διαδιδράσκει.
Οὕτως ἀνταποδίδωσι Θεὸς ὑπερηφάνοις,
Καὶ λύρα ψάλλει τοῦ Δαβὶδ ἡ καλλιμελεστάτη.
Ο βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ διφρηλασίαις χαίρων,
Καὶ δαιμονίοις ἐντρυφῶν ϗ ταῖς φιλιππασίαις,
Συνῆν καὶ συνδιέτριβε τοῖς θεατρομανοῦσιν,
Αὐτὸς ἀναπληρῶν τὴν ἁρματοστροφίαν.
Καὶ δή ποτε τὸ τέτρωρον εὖ χαλινοστροφήσας,
Καὶ πρός τινος ἀναμνησθεὶς τοὔνομα Βασιλίσκου,
Αμείβεται τὸν ὑμνητὴν οὐ λίθοις οὐ χρυσίῳ,
Αὐτὸ δὲ τὸ βασίλειον ὕψος φιλοτιμεῖται.
Οπερ ἰδὼν Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ὁ μέγας,
Ο παρ' αὐτῷ τῷ Μιχαὴλ κράτωρ προβεβλημένος,
Καὶ τὸ παλίμβολον αὐτοῦ τῆς γνώμης ὑποτρέσας,
Δεῖν ἔγνω προκαταλαβεῖν ϗ προκαταπτήξασαι,
Ενθέν τοι φόνον κιρνήσει τῷ Μιχαὴλ κρατῆρα,
Ετεσι πρὸς τοῖς τέσσαρσι δέκα κεκρατηκότι.
Καὶ μονοκράτωρ γίνεται ϗ κράτωρ σκηπτροκράτωρ.
Οὐ γὰρ θυγάτηρ, οὐχ υἱὸς τῷ βασιλεῖ ἐτέχθη.
Τὸ σπέρμα γὰρ φασὶ σοφοὶ τὸ τῶν ἀκαταφόρων
Εἰς ἀφροδίτης ὄργια τὸ γόνιμον οὐκ ἔχει.
Τοῦτον φασὶν τὴν ἄνασσαν ποτὲ θεασαμένην
Τὴν ϗ ψυχὴν βασίλισσαν καὶ τύχην Θεοδώραν,
Τοσαῦτ' εἰπεῖν πρὸς Μιχαὴλ, ὦ βασιλεῦ, ϗ τέκνον,
Ορᾷς τὸν ἄνδρα τὸν πολὺν τοῦτον ϗ ῥωμαλέον
Τὸν παρά σου τιμώμενον ϗ συνδιάγοντά σοι;
Οὗτος τὸ γένος, φεῦ. ἡμῶν ὡς δράκων ἐκροφήσει,
Καὶ προνομεύσει, ϗ κτενεῖ ϗ παντελῶς ἐκτρίψει,
Καθάπερ ὄρνιθος οἰκτροῦ νεοσσοὺς ὀρταλίχους.
Αλλὰ γὰρ ἄξιον εἰπεῖν τὰ περὶ Βασιλείου,
Οθεν, καὶ τίνων ἔβλαστε, τίνες αὐτοῦ γενάρχαι.
Κώμης μὲν οὖν ἐξώρμητο λιτοτάτης προσγειτονούσης
Τῇ πρωτοπόλει τῇ λαμπρᾷ τῇ Μακεδόνων πόλει,
Ην ἐξ Ορέστου φέρουσαν τὴν προσεπωνυμίαν
Αδριανὸς δειμάμενος ὁ τῶν Ρωμαίων κράτωρ
Τὴν κλῆσιν ἐχαρίσατο τῇ πόλει τὴν ἰδίαν.
Οἱ δὲ γονεῖς ϗ φυτουργοὶ τοῦ καλλικλάδου δένδρου
Οὐ πολυπέλαστοί τινες, ῥεμφασεῖς οὐκ ἦσαν,
Οὐδὲ προβατοθρέμμονες, οὐ πλέθρα γῆς αὐχοῦντες,
Αλλ' αὐτουργοὶ, ϗ πένητες, ϗ τῶν χειροβιώτων.
Ων ἐκλειπόντων τὴν ζωὴν, ϗ γῆθεν μεταστάντων,
Καὶ τῶν Βουλγάρων ἄρχοντος τοῦ τηνικαῦτα Κρούμου
Επιδραμόντος σύμπασαν τὴν ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους,
Καὶ σκῦλον ὑποπλήσαντος αὐτῷ τὴν στρατηγίαν,

A tium Photius & Bardas excruciabant? Nimirum ut propriæ manus subscriptione testaretur, amictum se sacrum sponte sua deponere, dentes homini radicitus excutiunt, genas contundunt, maxillas frangunt, ceu piacularibus flagitiis gaudentem, latronum ducem, maleficum, nudum, & vinctum (o Sol, o terra!) in frigidum sepulcrum marmoreum, fœtens, pollutum stercore, quo abominabile cadaver Imperatoris Copronymi continebatur, extensum toto corpore deponunt. Sed hæc audens quidvis manus perpetuo Deum latere non potuit. Quippe malorum machinator pœnas luit, & auctor ærumnarum Ignatii scyphum iracundiæ divinæ hausit. Bardas enim

Edit. Paris. pag. 105.
Crudele facinus.

Bardæ interitus.

B foveam cædis Imperatori fodiens, ipsemet in illam justo judicio præceps corruit: sceleratus autem Photius ille solio patriarchico deturbatus est. Sic nihil omnino divinos oculos fugit: sic Deus superbis mercedem suam tribuit, quemadmodum elegantissima Davidis lyra canit. Cæterum Michaelus Imperator ex aurigationibus voluptatem capiens, saltem apud illos degebat, qui spectaculis ad insaniam usque semet oblectabant, & ipsemet curule certamen peragebat. Quum aliquando quadrigam sollerter admodum converteret, hoc nomine laudatus a quodam Basilisco, prædicatorem illum suum non

Insania Michaeli.

C auro, nec gemmis donabat: sed Imperatoriam ei sublimitatem largiebatur. Id ubi videret magnus ille Basilius Macedo, qui jam renunciatus a Michaelo fuerat Imperator, inconstantiam hominis veritus, antevertendum celeriter ejus conatum statuit. Quapropter craterem lethiferum Michaelo miscet, regno per XIV. annos potito, ac Imperium occupat. Quippe Michaelus neque masculam, neque fœmineam sobolem habebat: quod de sententia doctorum hominum, semen proclivium in Venerem minime fœcundum sit, nec ad procreationem aptum. Memoriæ proditum est, Imperatricem Theodoram, vere animo judicioque regiam

Basilius Macedo Imp.

Theodora præsagum de Basilio.

D fœminam, quum intuita Basilium aliquando esset, hujusmodi verbis Michaelum filium compellasse: Videsne virum hunc, Imperator & fili, præclarum atque robustum, quem honore ita adficis, & perpetuo tecum est? Hic familiam (heu) nostram draconis in morem absorpturus est, vastaturus, interfecturus, omnino exstirpaturus, tamquam implumes infelicis gallinæ pullos. Enimvero pretium operæ fuerit, de Basilio pleraque recensere, unde prognatus, & ex quibus fuerit, quosve generis auctores habuerit. Ortus igitur est ex tenui pago vicino principi clarissimæque

Origo Basilii.

E Macedonum urbi, quam prius ab Oreste cognominatam, deinceps Imperator Romanorum Adrianus ab se instauratam, de suo nomine nuncupavit. Parentes autem ejus nec opulenti erant, nec divitiis abundantes, sed plane inopes, laboreque manuum suarum victum quærentes: quibus vita functis, & Bulgarorum principe Crumo ditionem omnem Romanam cum copiis

pag. 106.
Orestias deinde Adrianopolis.

percurrente, suosque milites opimis spoliis collocupletante, & extincto omni juventutis flore, multisque in captivitatem redactis, Basilius etiam captus est a Bulgaris tanquam avicula quædam prædita venustis alis ab aucupe diro.

Basilius pro mercede servit.

Quum autem e sævis Bulgarorum laqueis evasisset, intra fines Romanorum reversus, ceu pauper operas aliis suas pro mercede locabat, in quo vitæ genere varias ærumnas pertulit, & labores magnos exantlavit. Tandem animadverso, se suos hosce labores in sterile solum spargere, propinquis suis relictis e patria discedit, & cætera omnia pro nihilo ducens recta Byzantium contendit. Cum autem urbem pulchras turres habentem ingressus fuit, heic mihi consilium artificiosissimum vide, quo pacto radices rerum multo ante jecerit, & quam veneranda res sit Imperium. Forte cubabat alicubi consopitus Basilius, non refecto corpore, laceris pannis obsitus, capite convoluto & tecto. Cubabat autem in pavimento quodam latericio, vicino divini Diomedis ædi.

Constantinopolim venit.

Visum nocturnum æditui S. Diomedis.

Secundum hæc somnium æedituo felix offertur, eumque similiter quiescentem excitat, & Imperatorem intro jubet deducere. Tum de lectulo suo desilit æditus, & ad fani vestibulum recta descendit: Basilium tenuiter istic dormientem invenit, humi stratum, pedibus illotis, vestibus sordidis & pannosis obsitum. Itaque pro quodam errore visum hoc oblatum sibi ducit, & inde discedit. Rursusque obdormiscenti prius illud visum semet offert, idque vice tertia. Vix tandem æditus rem intelligere cœpit, & Basilium suas in ædes deducit, & convenienti cura eum reficit.

Erat autem Basilius facie admodum venusta, generosus inprimis, manibus giganteis, pectore lato, robustis lacertis præditus. Itaque ex eo tempore paulatim robur suum manifestum faciens, in ore magnatibus universis erat. Quid multis & supervacaneis verbis opus est? Etiam Michaelo innotuit, ac primo quidem curatoris equorum dignitate cohonestatur: deinde fit accubitor, quæ dignitas apud Romanos ingens est: tandem creatur Imperator, ex quo jam tempore semper eodem in contubernio cum Michaelo degebat. Quumque damnasset eum, ceu vinosum ac temulentum, gladio viscera trajecit, & ante tempus Imperium rapuit. Initio Photium ecclesia pellit, & Ignatio thronum restituit. Quumque liberalis in cives pecuniis erogandis esse vellet, perquisitis ærariis, quæ prius ingentes pecuniarum copias continebant, quum omnia squalere cerneret, nec hauriri quidquam ex eis posse, dolebat, rem graviter ferebat, inops consilii hæsitabat, quid futurum esset ignorabat, undique coarctabatur. Nam egens Imperator, & magnis ab opibus destitutus, reapse nihil est aliud, quam aquila senio confecta, spoliata pariter alis, unguibus, & rostro.

Edit. Paris. pag. 107.

In aulam Basilius pervenit.

Michaelem interficit.

Egens Imp. aquilæ seni similis.

A Καὶ σύμπαν νεανίσιον ἄνθος ἀφανισάσης,
Θεμένου δὲ καὶ πλείονας ἐν ἀνδραπόδων μοίρᾳ,
Ἑάλω καὶ Βασίλειος Βουλγάρων ταῖς παλάμαις,
Ὥσπερ στρουθὸς καλλίπτερος πικρᾷ δικτυοθήρᾳ.
Τὰς παλαμναίας δὲ φυγὼν βροχίδας τῶν Βουλγάρων
Ἐπέστη πτερυξάμενος αὖθις Ῥωμαίων ὅροις,
Καὶ πρὸς λατρείαν ἑαυτὸν ὡς πένης ἐμισθώσας,
Καὶ τλησιπαθήσας καὶ πολλοὺς καμάτους ἀναντλήσας,
Καὶ γνοὺς ὡς εἰς ἀκάρπωτον γῆν τὰ τῶν πόνων σπείρει,
Ἀφίσταται τῶν προσγενῶν καὶ τῆς ἐστιγχαμένης.
Καὶ πάντα λογισάμενος τὰ ἄλλα μικρὰ καὶ φαῦλα,
Ὡς πρὸς σκοπὸν ἐφέρετο τὴν Βυζαντίδα πόλιν.
Ὡς δὲ τῶν πύργων γέγονεν ἐντὸς τῶν καλλιπύργων,
B Ἐνταῦθα τὴν εὐμήχανον βουλὴν θεώρησόν μοι,
Ὅπως προκαταβάλλεται τὰς ῥίζας τῶν πραγμάτων,
Καὶ πῶς αἰδέσιμον αὐτῇ τὸ βασίλειον χρῆμα.
Ὕπνωττε μὲν Βασίλειος ὕπνος ἀπημελήτως,
Διερρωγόσι ῥάκεσιν ἐγκεκορδυλημένος,
Οὐκ ἄργυρον, οὐδὲ χρυσὸν οἴκοθεν ἐπηγμένος.
Εἰς μόνας δὲ τὰς ἑαυτοῦ παλάμας ἀποβλέπων,
Καὶ ταύτας φέρων ἀφορμὴν τοῦ πολυστόνου βίου.
Ὕπνωττε γὰρ ἐπί τινος λιθοπλινθίνης κλίνης
Ἀγχιθυρούσης τῷ ναῷ τοῦ θείου Διομήδους.
Ἀλλ' ἐπὶ τούτοις ὄνειρος λευκόπτερος ἐπέπτη.
Τὸν νεωκόρον τὸν ἐκεῖ τάχιον ἀφυπνίζει,
Προτρέπει τε συναγαγεῖν ἔνδον τὸν βασιλέα.
C Ἀποπηδᾷ τῆς ἑαυτοῦ κλίνης ὁ νεωκόρος,
Ἐπὶ τὸ προτεμένισμα συντόμως βηματίζει,
Καταδαρθάνοντα λιτῶς Βασίλειον εὑρίσκει,
Χαμεύνην, ἀνιπτόποδα, λυπρὸν, ῥακοφόρον.
Πλάνην νομίζει τὸ φανὲν, ἐκεῖθεν ἀνατρέχει.
Καὶ πάλιν ὕπνος ἔπεσεν ἐν τοῖς αὐτοῦ βλεφάροις,
Καὶ πάλιν ὄνειρος ὁ πρὶν, καὶ τοῦτο μέχρι τρίτου
Συνῆκε, κατεψάρασε μόλις ὁ νεωκόρος.
Ποιεῖται τὸν Βασίλειον ἐφέστιον αὐτίκα,
Καὶ θεραπείας ἀξιοῖ τοῦτον τῆς προσηκούσης.
Ἦν δ' ὁ Βασίλειος καλὸς, γενναῖος, γιγαντόχειρ,
Εὐπάλαμος, εὐρύστερνος ἥρως, στερροβραχίων.
Ἐντεῦθεν ὅσον τὸ θεναρὸν κατὰ βραχὺ γνωρίσας
Ἅπασιν ἐπὶ στόματος ἔκειτο μεγιστᾶσι.
D Καὶ τί μακρὰ καὶ περιττά; τῷ Μιχαὴλ ἐγνώσθη,
Καὶ πρῶτα μέν τοι φροντιστὴς τετίμητο τῶν ἵππων,
Ἔπειτα καὶ παράκοιτος, πρᾶγμα Ῥωμαίοις μέγα.
Καὶ τελευταῖον βασιλεὺς καὶ σὺν αὐτῷ διῆγε.
Τοῦ δὲ κρατοῦντος κατεγνωκὼς ὡς πότου καὶ μεθύσου,
Καὶ κώμοις ἐπιχαίροντος καὶ θεατρομανοῦντος,
Κατὰ τῶν σπλάγχνων τῶν αὐτοῦ διήλασε τὸ ξίφος,
Καὶ τὸ τὸ κράτος ἥρπασε πρὸ χρόνου, πρὸ τῆς ὥρας.
Οὗτος εὐθὺς τὸν Φώτιον ὠθεῖ τῆς Ἐκκλησίας,
Καὶ πάλιν ἀποδίδωσι τὸν θρόνον Ἰγνατίῳ.
Θελήσας δὲ καὶ τῷ κοινῷ χρήματα διαδοῦναι,
Καὶ δὴ ἐρευνησάμενος οἴκους χρυσοφόρους,
E Οἵ τινες πρὶν συνέσφιγγον τὰς τῶν χρημάτων λίμνας,
Καὶ βλέψας πάντας αὐχμηροὺς, μηδ' ἄπλοον ἐντυχοῦντας,
Ἤλγει, βαρέως ἔφερεν, ἠλύει, ἀδημόνει,
Οὐκ εἶχεν ὅτι γένοιτο, πάντοθεν ἠπορεῖτο.
Ὁ βασιλεὺς γὰρ ἄπορος ὄλβου πολυταλάντου
Ἀντικρύς ἐστιν ἀετὸς παλαίτερος τειγέρων,
Ἀφῃρημένος τὰ πτερὰ, τοὺς ὄνυχας, τὸ ῥάμφος.
Ἐντεῦθεν ὁ Βασίλειος ἤσχαλλεν, ἠδημόνει.

Ὁ κρά-

Ὁ κράτωρ γάρ τοι Μιχαὴλ πάντα κατακενώσας,
Καὶ μίμοις χαρισάμενος συμπαίκταις καὶ συμπόταις.
Οὐ μόνον γῦπας δέδωκε χωνείᾳ κατεχχύσας,
Ἀλλὰ καὶ τὴν καλλίφημον πλάτανον τὴν χρυσίαν
Ἐφ' ἧς καθῆστο χρύσεα παντοδαπὰ στρουθία,
Καὶ μέλος ἐτερέτιζον ὡς ἀπὸ ζώσης γλώσσης,
Καὶ τοῖς ἀκούουσιν αὐτῶν ἔκπληξιν ἐνεποίει,
Ἐκθαμβουμένοις τὸ καινὸν τῆς μηχανῆς ἐκείνης.
Ὃ δὲ καὶ πένθους ἄξιον καὶ θρήνων καὶ δακρύων,
Λέξων ὁ λόγος ἔρχεται καὶ βαρυστεναχήσων.
Ὁ μυριομαθέστατος ἐν βασιλεῦσι Λέων
Τῷ φιλοκάλῳ βασιλεῖ τοῦ Μιχαὴλ γεννήτῃ
Ἐξαίσιον εἰργάσατο σκεῦος ὡρονομίου,
Δι' οὗ παρεῖχε καθορᾶν τῷ βασιλεῖ καθ' ὥραν
Ἐν μέσοις διατρίβοντι τοῖς βασιλείοις οἴκοις,
Εἴπου τολμᾶται τὶ καινὸν ἐν Ἄραψιν, ἐν Σκύθαις.
Τελοῦντι γοῦν τοῦ Μιχαὴλ ποτὲ διφρηλασίας,
Σύρων στρατὸς ἐξορμηθεὶς πρός τινος ἐμηνύθη
Μετὰ βαρείας καὶ σφοδρᾶς καὶ κραταιᾶς τῆς ῥύμης.
Ὅπερ ἀκούσας Μιχαήλ, καὶ δείσας μὴ τὸ πλῆθος
Τοῖς ἀκουσθεῖσι ταραχθὲν τὸ θέατρον ἐκλείπῃ,
Αὐτίκα τὸ μηχάνημα κελεύει συντριβῆναι.
Φεῦ τῆς σκαιότητος αὐτοῦ. φεῦ τῆς φρενοβλαβείας;
Φεῦ, φεῦ. ποῖον θησαυρὸν ἠφάνισε Ῥωμαίων
Ἄνθρωπος ῥυπαρόβιος πότης βοσκηματώδης;
Καὶ ταῦτα μὲν ἀρκούντως μοι τεθρήνηται τῷ λόγῳ.
Ὁ κράτωρ δὲ Βασίλειος ἤδη κατανοήσας
Εἰς γόνυ, φεῦ. ὀκλάσασαν τὴν τῶν Ῥωμαίων τύχην,
Καὶ κινδυνεύουσαν πεσεῖν ἀθλίως ἐπὶ στόμα,
Μᾶλλον δ' εἰπεῖν ἐκλείπουσαν καὶ πνέουσαν τὰ λοῖσθα,
Δεῖν ἔγνω τὴν βασίλειον ἀναλαβεῖν σοφίαν,
Καὶ σῶσαι τὴν παρὰ μικρὸν νεκράν τε καὶ τυμβήρη.
Ἐντεῦθεν κάματοι πυκνοί, καὶ μέριμναι, καὶ μόχθοι,
Καὶ θώραξ περιστέρνιος, καὶ σιδηροφορία,
Καὶ πόλεμοι φιλαίματοι, καὶ συνεχεῖς φροντίδες,
Καὶ βίος ἐπασπίδιος, καὶ κόρυθες, καὶ λόγχαι,
Καὶ βλέφαρον ἀμμύουπνον σπῶν οὐκ εἰς κόρον ὕπνου.
Ἐντεῦθεν ἀνεσώσατο τὰ πράγματα Ῥωμαίοις,
Καὶ τύχην τὴν γηράζουσαν τὴν ἐκρυτιδωθεῖσαν
Καλὴν ἐρυθροπάρειον εἰργάσατο κορίσκην.
Ἔγνωσαν τότε βάρβαροι θῆρα τὸν πρὶν ὑπνοῦντα
Γενναίως ἐγειρόμενον κατὰ τῶν ἀδικούντων.
Καὶ πάντες ὑποστρέψαντες ἔδυσαν ὀπὰς τρωγλῶν.
Καὶ πάλιν ὑπερίσχυσεν ἡ τῶν Ῥωμαίων ῥάβδος.
Ἐπεὶ δὲ κλύδωνας φυγὼν Ἰγνάτιος τοῦ βίου
Τοῖς εὐγαληνοῖς οὐρανοῦ προσώκειλε λιμέσιν,
Ὁ βαθυγνώμων Φώτιος ἀεὶ διψῶν τοῦ θρόνου,
Καὶ σπεύδων ἐπιπήξασθαι πάλιν τῆς Ἐκκλησίας,
Τοιόνδε τι βαθύτροπον καὶ σκολιὸν τεχνᾶται.
Τῶν ὀνομάτων τὰς ἀρχὰς ἀπολαμβάνει μόνον
Τοῦ βασιλέως τῶν υἱῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Αὐγούστης,
Καὶ τὸ βεκλὰς συντίθησι, καὶ τοῦτο σαφηνίσας,
Τοῖς τότε σοφιστεύουσι πράγματα προξενήσας,
Ἔδοξεν εἶναι βασιλεῖ μέγας ἐπὶ σοφίᾳ,
Καὶ πάλιν τὸν πολύζηλον ἀπολαμβάνει θρόνον.
Ἀλλ' ἄρα τις ἀκροσφαλὴς πᾶσι τοῖς γηγενέσι,
Καὶ κῆρες σύμφυτοί τινες συνεῖσι τοῖς ἀνθρώποις.
Ὁ γὰρ πολὺς τὴν σύνεσιν οὗτος ἐν βασιλεῦσιν
Ὑπό τινων ἐνωτισθεὶς ἀνδρῶν ἀφιστρόπων,
Οἳ δόλους ὑπορράπτουσι καὶ μηχανοπλοκοῦσι,

Const. Man.

A Nimirum Michaelus Imperator exhaustis omnibus, & in mimos, collusores, compotores profusis, non gryphes tantum aureos conflaverat: verumetiam platanum illam, in qua omnis generis aviculæ considebant, & non aliter cantillabant, atque si linguas vivas haberent, auditoribus ad earum voces obstupescentibus, machinamque novam & inusitatam admirantibus. Lubet etiam aliud quiddam lacrymis & lamentatione dignum exponere. Princeps ille philosophorum, & infinitis eruditus disciplinis Leo, Theophilo Imperatori, Michaeli patri, plana inusitatum confecerat instrumentum horologii, per quod Imperatori agenti in regia singulis horis B spectandum exhibebat, quidquid novi vel apud Arabes, vel apud Syros tentatur. Forte Michaelo curules ludos peragenti significatum est a quodam, Syrorum copias domo profectas esse cum impetu gravi atque vehemente. Qua re Michaelus audita, veritus ne multitudo perturbata hoc nuntio, theatrum desereret: mox ipsam machinam confringi jussit. Heu quanta fuit hæc imperitia, quantaque dementia! proh qualem Romanis thesaurum, perdidit impurus homo, bibax, pecuinus. Et hæc quidem satis jam deplorata sunto. Cæterum Basilius, Imperator animadverso, fortunam Romanam (heu) pervolu- C tam in genua labascere, jamque illo in periculo versari, ut in os misere collaberetur, vel rectius ut loquar, animo quasi defectam, spiritus extremos ducere: regia sibi utendum sapientia statuit, & ejus saluti consulendum, quæ tantum non esset mortua, jamque sepulcro condendæ. Quapropter ex eo tempore nil nisi perpetui labores, sollicitudines, molestiæ, thoraces circa pectus, arma ferrea, bella cruenta, galeæ, hastæ, oculi ad satietatem somno minime recreati. Atque hoc modo rem Romanam restituit, & fortunam Imperii jam senescentem, ac rugas contrahentem, D rursus instar puellæ vegetam & venustam effecit. Agnovere tum barbari feram, quæ prius sopita, strenue nunc adversus injuriarum auctores evigilarat. Iccirco territi latebras subjere, potentia Romana rursus invalescente. Quum autem liberatus vitæ procellis Ignatius, ad placidos jam cæli portus appulisset: astutus ille Photius, numquam non throni cupidus, in hoc totus incumbens, ut ecclesia rursum potiretur, hujusmodi quiddam sane versutum ac pravum molitur. Solas primas litteras nominum Imperatoris, liberorum ejus, & Augustæ sumit, atque inde * Beclas E componit, eoque declarato, quum ejus ætatis hominibus litteratis negotii non parum exhibuisset: visus est Imperatori vir esse magnæ doctrinæ ac sapientiæ, ideoque solium ei patriarchicum redditur. Sedenim mortalium mentes plurimum errant, naturalia fata quædam homines comitantur. Nam Imperator hic cæteroqui prudentissimus, a vafris quibusdam hominibus persuasus, qui fraudes nectunt, & machinationes struunt, carissimosque li-

Platanus aurea conflata.

De horologio Leonis philosophi.

BASILIUS Imperio labascenti succurrit.

Edit. Parif. pag. 108

Ignatii mors.

* Compositum ex his nominibus. Basilius, γλᾶιν, Constantinus, Leo, Alexander, Stephanus.

M

Ἐδόκει τὸ γινόμενον παρὰ τοῦ βασιλέως.
Τὸν γάμον γὰρ ἐπιγαμεῖν τέταρτον, καὶ μολύνει
Τὴν ἄφθαρτον καὶ καθαρὰν νύμφην τῆς Ἐκκλησίας.
Καὶ τοίνυν ὁ Νικόλαος πρῶτος ὢν ἀρχιποιμένων,
Καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως δρέπων τηνικαῦτα,
Λαλεῖ, παρρησιάζεται, πληροῖ τὸ τοῦ προφήτου
Λαλῶν Θεοῦ μαρτύριον ἔναντι βασιλέων,
Καὶ τὰς ἐκεῖθεν ἀπειλὰς οὐ πτοᾶται οὐδὲ τρέμων.
Οὕτως ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ βάλλει μακρὰν τὸν φόβον
Τὸν ἐξ ἀνθρώπων δυναστῶν καὶ τῶν τὰ κρατούντων.
Ἐντεῦθεν ἐκδιώκεται τῆς ποίμνης καὶ τοῦ θρόνου,
Καὶ δὴ καὶ κατακρίνεται τὰ τῆς ὑπερορίας.
Ἕτερος δ' ἀντεισάγεται πολὺς ἀνὴρ τὰ θεῖα,
Ὃς ἐξ ὀνύχων ἁπαλῶν κατὰ πρώτης ἡλικίας
Ζυγὸν τὸν θεῖον ὑπελθὼν τὸν τῶν μονήρους βίου
Οἰκήσειν ἔσχεν Ὄλυμπον τὸν κατὰ τὴν Μυσίαν,
Καὶ χάρισιν ἐξέλαμψε τὸ μέλλον προδηλῶσαι.
Οὗτος Θεοῦ κελεύσαντος ἑνοῖ τὴν Ἐκκλησίαν,
Καταχυθεῖσαν εἰς πολλὰς τομὰς καὶ διαιρέσεις
Ἐπὶ παρανομήματι τῷ τῆς τετραγαμίας.
Ὁ δὲ φιλοσοφώτατος ἐν βασιλεῦσι Λέων
Περιπεσὼν ταῖς φυσικαῖς τοῦ σώματος ἀνάγκαις,
Καὶ νόσῳ χειμαζόμενος κίνδυνον ἐπαγούσῃ,
Ἤδη πρὸς ἔτος εἰκοστὸν σὺν ἕκτῳ διιθύνας
Τὸ κράτος τὸ βασίλειον καὶ τὴν Ῥωμαίων τύχην,
Καὶ συνιδὼν τὸν θάνατον καὶ τὴν τοῦ σκήνους λύσιν,
Κράτορας ἀναδείκνυσιν αὐτάνακτας κρατάρχας
Ἀλέξανδρον τὸν ἀδελφὸν καὶ παῖδα Κωνσταντῖνον,
Τοῦτο καὶ μόνον προσειπὼν πνοαῖς ἐν ταῖς ἐσχάταις.
Βλέπω καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς κακοδότην χρόνον
Μετὰ τρεῖς καὶ δέκα μηνῶν ἄντικρυς τύπῳ λέγων,
Ὅτι τοσοῦτον ἔσεσθαι τὸ κράτος Ἀλεξάνδρου.
Καὶ γοῦν οὐ διαπέπτωκεν ὁ λόγος, οὐδὲ σφάλλει.
Ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος τρυφαῖς ἐσχολακὼς καὶ πότοις,
Καὶ μόνον τὸν γαργαλισμὸν τοῦ σώματος φροντίσας,
Ἄλλο δ' οὐδὲν κατάξιον τοῦ βασιλείου κράτους
Οὐ δράσας, οὐ φθεγξάμενος, οὐ λαβὼν κατὰ καρδίαν,
Ὡς ἄνθος ἐρράισεν οἷα πρὶν ἐμαρανθὲν ἡλίῳ,
Καὶ τάχιον ἐξέλιπε νόσοις κακοῖς φθινάσι,
Καὶ Κωνσταντῖνος γίνεται μόναρχος μονοκράτωρ,
Ἔτι παιδίσκος ἁπαλὸς καὶ τρυφερὸς ὑπάρχων,
Καὶ βασιλείας κυβερνᾷν ὥσπερ τὸ σκάφος θέλων,
Τῆς γὰρ ἡλικιώσεως ἕβδομον ἦγεν ἔτος,
Ὃ καὶ πολλῶν παραίτιον γίνεται κακοτήτων,
Καὶ θλίψεων ἐπότισεν ἅλμην τὸν βασιλέα,
Εἰ καὶ τὸ τέλος αἴσιον τῶν πειρασμῶν ἀπέβη.
Ὥσπερ γὰρ νεομόσχευτον ἀρτίφυτον δενδρύον,
Μήτε χειμῶνος κρυερὸν ὑπενεγκεῖν ἰσχύον,
Μήτε πνευμάτων προσβολὰς ἀγρίων δυσανέμων,
Μήτε ῥαγδαίους ὑετούς, μήτε καυσῶδες θάλπειν,
Μὴ χαλαζῶν σφαιρώματα, μήτε κρυστάλλου πῆξιν.
Πνοαὶ ποθὲν βαρυηχεῖς τινὲς ἐκριπισθεῖσαι,
Ἢ χαλαζῶν πετρώματα νεφόθεν δυσαφθέντα
Χειμάζουσι καὶ κάμπτουσι καὶ κλίνουσι τὸ γόνυ,
Καὶ καταμαλακίζουσιν αὐτοῦ τὴν τρυφερίαν,
Καὶ πάντοθεν προσβάλλουσιν ὡς ἐν πολιορκίᾳ,
Φιλονεικοῦσι τὸ φυτὸν προθέλυμνον ἐκτρίψαι.
Ἂν δὲ τὰς ζάλας δυνηθῇ φυγεῖν τὰς κακοποιούς,
Καὶ τὸν χειμῶνα τὸν βαρὺν καὶ τὴν ἐκεῖθεν βίαν,
Γίνεται δοκιμώτερον ἅτε πολλὰ παλαῖσαν,

Const. Man.

A Leonis factum Dei ministris absurdissimum videbatur, progredi videlicet Imperatorem quartas ad nuptias, & incorruptam puramque Christi sponsam Ecclesiam polluere.

Quamobrem pastorum princeps Nicolaus os aperit, libertatem loquendi usurpat, vatis verbum implet, Dei testimonium coram regibus exponens, nec minas ullas eo nomine reformidans. Sic Dei metus longe timorem abigit a viris potentia præditis, & rerum potientibus incussum. Itaque Nicolaus grege suo & cathedra pellitur, & solum vertere jubetur: substituitur autem ipsius loco quidam alius, sacrarum rerum longe peritissimus, qui a teneris unguiculis & ætate prima solitariam in Olympo Mysiæ monte vitam egerat, & dono vaticinandi præditus erat. Hic de mandato divino ecclesiam ad unitatem reduxit, multipliciterque distractam ac in partes divisam, propter delictum Leonis, quartas ad nuptias progressi.

Nicolaus patriarcha Leonem reprehendit.

Edit. Paris pag. 110.

B

Quum autem Leo doctissimus inter Imperatores morbo correptus periculum vitæ minitante, administrato jam per viginti sex annos Romanorum Imperio, mortem imminere sibi animadverteret: Alexandrum fratrem, & Constantinum filium, Imperatores creat, hoc solo in extremis respirationibus, jamque eo animam agente pronuntiato. Alexandrum etiam (proh parcum malignumque tempus) post tredecim menses exactos video. Volebat autem significare, regnum Alexandri tantillum temporis duraturum: quæ sane Leonis vox minime vana aut fallax fuit. Nam Alexander voluptatibus avocatus & compotationibus nimium indulgens, & corporis tantum titillationibus deditus, nec ulla re tanto Imperio digna vel opere, vel verbis perfecta, vel animo denique concepta, ceu flos solis efficacitate marcescens extinctus est, & a morbis celeriter absumptus.

C

Alexander it. cum Constantino VII. Imp.

Vaticinium Leonis.

D

Itaque solus mortuo Leone Imperium Constantinus obtinuit, ætatis adhuc teneræ puer, qui Imperii gubernationi parum aptus esset, annis immaturus, annos scilicet id temporis septem modo natus: quæ res multis etiam malis occasionem præbuit, mirificeque Imperatorem afflixit, tametsi felicem exitum procedente tempore habuerit. Quemadmodum enim arbor recens plantata, quæ propter teneras adhuc radices frigidam hyemem perferre nondum potest, neque ventorum sævissimos impetus, neque imbres vehementiores, nec æstus fervidos, nec grandinem tempestatesque volantes tolerare, si ab ortis alicunde ventis aut grandine vexata, nihilominus vim eorum graviorem effugiat & evadat illæsa, multo fit exploratior quum arbor a

Constantinus VII. porphyrogenita Imp.

E

Edit. Paris. pag. 111

ventis & sole exercita plurimum a natura roboris habere perhibeatur: Sic etiam Constantinus hic, Leonis filius in prima pueritia consequutus Imperium, posteaquam vix multis elapsis annis de continuis calamitatibus, ærumnis, afflictionibus evasisset; prudentiam longe solidiorem ceu fructum quemdam nactus est, instar nautæ gravibus procellis, jactati, & vix tandem tranquillum in portum delati.

Constantinus Andronici filius Ducas Imperium affectat.

Nam primum fortissimus ille Constantinus, quem natum ajunt Andronico Duca patre, magna manu coacta præclare armatorum hominum, Imperatorem subito invasit, puerili nimirum ejus ætate contempta. Verum enimvero fallax res est, uti Davides canit, ad salutem equus ferox, agilis, volucer, fremens. Quippe Constantinus etiam de sella equestri excussus, in terram præceps corruit, & gladio protinus confossus est.

Leonis Phocæ motus,

Ubi vix gravis illa tempestas præteriisset, alia longe gravior exorta fuit. Etenim Leo Phocas, dignitate Magister, vir proceritate corporis ac robore insignis, cui Romani exercitus omnes erant crediti, quum receptum ab Imperatore videret Romanum Lacapenum seniorem rei navalis Drungarium: jam olim tyrannidem parturiens, impetuque propterea represso, quod necdum se offerret occasio, tum demum opportunitatem nactus (uti quidem arbitrabatur) commodum fœtum illum suum in lucem edidit, & viperam enixus est: quidem jamdiu scintillam animi male affecti apud se nutrierat, tunc rogum accendit camini igne stridentis.

Quas coegit Leo Prætextu [illegible]

Etenim præ se ferens omnia nomine Imperatoris ab se suscipi, & ejus ad utilitatem referri, qui a Romano artificiose ac astute circumscriptus esset: copias undique coegit & instruxit, Lycaonia, Thracia, Colchide, Iberia, Pamphylia, Mysia, Syria, Cilicia, numero maris arenas æquante, quo continebantur milites egregie strenui, armati præclare, ignem in præliis spirantes, viros pugna stataria præstantes. Hinc ad Chrysopolim castra metatur, sitam e regione Constantinopolis, (quamquam non peccaverit qui urbem illam Uranopolim, hoc est, urbem cælestem cognominaverit) & campos viris bellicosis replet. Totum ejus regionis

pag. 112

solum ex hastarum ære fulgebat, galeæ resplendebant, scuta sonum efficiebant, aer ab hastarum cuspidibus coruscabat. Aderant milites scutati, aderant sagittarii, equites, loricati, universis ferrum gestantibus. Vel ipsis gigantibus ejusmodi castra formidini fuissent. Leonem autem cupidum regni contra Imperatorem omnia fuisse molitum, obscurum esse demum haud potuit. Id quidem temporis Romanum occasionis loco na-

A Καὶ χειμαθὲν πικροποιοῖς καὶ κακοτρόποις ὥραις.
Αὐτὸ γὰρ ἀνεμοστροφὲς καὶ γυμνασθὲν ἀνέμοις
Πολύ τι τὸ στερέμνιον ὡς φασὶ φύσει φέρει.
Οὕτως κἀκεῖνος ὁ βραχὺς τὴν ἡλικίαν ἄναξ,
Ὁ παῖς ὁ πορφυρόφυτος Λέοντος Κωνσταντῖνος
Μόλις ποτὲ μετὰ μακροὺς ἡλίου περιδρόμους
Τῶν συμφορῶν ὑπεκφυγὼν τὰς ἀλλεπαλληλίας,
Καὶ πειρασμῶν ἐπαγωγάς, καὶ θλίψεις δακεθύμους,
Σύνεσιν ἐκαρπώσατο πολλῷ παγιωτέραν,
Ὥσπερ ναυάτης κυκηθεὶς πολυκυμίαις ζάλαις,
Καὶ μόλις εἰς εὐγάληνον λιμένα καταντήσας.
Πρῶτα μὲν γὰρ ὁ καρτερὸς ἐκεῖνος Κωνσταντῖνος,
B Ὃν ἔχειν γενέτην λέγουσιν Ἀνδρόνικον τὸν Δούκαν,
Χεῖρα πολλὴν συναγαγὼν ἔνοπλον ἐσταλμένην
Ἀθρόον ἐπιτίθεται τῷ πορφυροβλαστήτῳ,
Τῆς νηπιότητος αὐτοῦ πάντα καταφρονήσας.
Ἀλλὰ ψευδὴς ὡς ὁ Δαβὶδ ψάλλει πρὸς σωτηρίαν
Ἵππος ὑψαύχην εὔσκαρθμος πτιλόπους φρυγματίας.
Κἀκεῖνος γὰρ ἐκσφαιρωθεὶς τῆς ἕδρας τῆς ἱππείας
Πίπτει πρὸς γῆν κατενεχθεὶς καὶ παρελθὸν τὸ ξίφος
Γεύεται τούτου τῶν σαρκῶν καὶ βάπτεται τῷ φόνῳ.
Ἄρτι δὲ τούτου τοῦ δεινοῦ χειμῶνος παρελθόντος,
Ἕτερος ὑπεγείρεται βαρύτερος ἐκείνου,
C Πολλῷ τοῦ πρὶν πικρότερος καὶ τῆς προτέρας ζάλης.
Ὁ γὰρ Φωκᾶς ὁ μάγιστρος, ὄνομα τούτῳ Λέων,
Ἀνὴρ μεγέθει σώματος καὶ ῥώμῃ διαπρέπων,
Καὶ πᾶσαν τότε πιστευθεὶς Ῥωμαίων στραταρχίαν,
Ἰδὼν προσλαμβανόμενον παρὰ τοῦ βασιλέως
Τὸν γέροντα τὸν Ῥωμανὸν τὸν ἀπὸ τῆς Λακάπης,
Τοῦ ναυτικοῦ δρουγγαρίου ὄντα τὸ τηνικαῦτα,
Καὶ πάλαι μὲν τὴν ἔμφυλον ὠδίνων τυραννίδα,
Καὶ σκευωρῶν καθ' ἑαυτὸν τὰ τῆς ἀποστασίας,
Ὅμως ἐπίσχων τὴν ὁρμήν, οὐ γὰρ καιρὸς ἐκάλει,
Τότε καιροῦ δραξάμενος ὡς ᾤετο προσφόρου
Ἐξέρρηξε τὸν τοκετὸν τὸ βάρος τοῦ δυστόκου,
D Κἀκ τῆς γαστρὸς τὴν ἔχιδναν ἐξήνεγκεν εἰς φάος.
Καὶ τρέφων πάλαι παρ' αὐτῷ σπινθῆρα δυσμενείας
Τότε πυρὰν ἐξέκαυσε καμίνου πυριβρόμου.
Καὶ τοίνυν προσποιούμενος ὑπὲρ τοῦ βασιλέως
Πάντα σπουδάζειν καὶ ποιεῖν καὶ συμφέροντας τούτῳ,
Ὡς δὴ παρὰ τοῦ Ῥωμανοῦ καταστρατηγηθέντος
Ὁπλίζεται μετὰ στρατοῦ ῥυέντος πανταχόθεν
Ἐκ Λυκαόνων, ἐκ Θρᾳκῶν, ἐκ Κόλχων, ἐξ Ἰβήρων,
Ἐκ Παμφυλίων, ἐκ Μυσῶν, ἐκ Σύρων, ἐκ Κιλίκων,
Καὶ φάλαγγας συναθροίσας ὅσον θαλάττης ψάμμον,
Ἄνδρας γενναίους μαχητὰς πάντας ἀγκυλοτόξους,
Πῦρ ἐν πολέμοις πνέοντας, ἄνδρας ἀγχεσιμάχους,
Καταστρατοπεδεύεται παρὰ τὴν Χρυσόπολιν,
E Τῆς Βυζαντίδος πόλεως κατέναντι κειμένης.
Ἣν οὐρανόπολιν εἰπών, οὐκ ἄν τις ἐξαμάρτῃ.
Καὶ πίμπλησιν ἀρεϊκῶν ἀνδρῶν τὰς πεδιάδας.
Καὶ πᾶσαν γῆν κατάχαλκον, ἀπήστραπτον αἱ λόγχαι,
Ἐπέλαμπον αἱ κόρυθες, ἀσπίδες ἐπατάγουν,
Ἀὴρ ἐπυραυγίζετο ταῖς ἐπιδορατίσιν.
Ἦσαν ἐκεῖ χρυσάσπιδες, ἦσαν φαρετροφόροι.
Ἔφριξαν ἂν καὶ γίγαντες παρεμβολὴν τοιαύτην.
Αὐτὸς μὲν οὖν βασιλειῶν καὶ κατὰ τοῦ κρατοῦντος
Πάντα τυρεύων καὶ ποιῶν οὐκ ἔλαθεν εἰς τέλος.
Τότε δὲ τέως πρόφασιν τὸν Ῥωμανὸν δεικνύων
Προσεποιεῖτο κατ' αὐτοῦ τοῦ Ῥωμανοῦ στρατεύειν,

Καὶ τηλικαύτην συγκινεῖν φάλαγγα στρατευσίμην,
Προσράπτειν τὴν ἀλωπεκὴν ἄγαν κακομηχάνως,
Οὐ πάντα γὰρ τὴν λεοντὴν εἶχεν ἐφηπλωμένην.
Ὁ γέρων γὰρ ὁ Ῥωμανὸς τοῦ ναυτικοῦ κατάρχων,
Κἀντεῦθεν περιεζωσμένος ἰσχὺν οὐ τὴν τυχοῦσαν
Ἰδὼν περιφερόμενον δεινῶς τῇδε κἀκεῖ τὸ κράτος,
Καὶ κυμαινόμενον δεινῶς ὡς ναῦς ἀστατουμένη,
Ἣν ἄελλαι χειμέριοι στρέφουσι καὶ δονοῦσι,
Καὶ καταιγίδες ἄγριοι καὶ στρόφοι πνευματώδεις,
Καὶ τὰ Ῥωμαίων πίπτοντα φορᾷ καὶ κακοπότμως
Ἀπὸ χειρὶ κρατούμενα παιδίου νηπιάχου,
Τοῦ κράτορος ὑπάρχεται προπόλους καὶ προσκοίτους.
Εἴπερ καὶ μᾶλλον εὔνοιαν ἐδόκουν τῷ κρατοῦντι.
Καὶ κοινωσάμενος αὐτοῖς βουλὰς κρυφιομύστας,
Καὶ συσκεψάμενος αὐτοῖς καὶ συνδολοπλοκήσας,
Καὶ μηχανὰς παντοδαπὰς πορφύρας βαθυπλόκους
Ἐσχηματίζετο τολμᾶν βιαίαν τυραννίδα,
Καὶ πᾶσαν φέρειν καὶ πτεροῦν πρὸς τοῦτο στολαρχίαν
Ὡς θροῦν ἐντεῦθεν ἄγριον κακόθρουν κυματίαν
Ἐπικύπτειν καὶ σμαραγεῖν ἐπὶ τὴν βασιλείαν,
Καὶ πάντας κατασείεσθαι τῷ κλύδωνι τοῦ δέους,
Ἕως ἡ πάντα στρέφουσα καλίνδησις τοῦ βίου
Προσώκειλε τὸν Ῥωμανὸν αὐλαῖς ταῖς τῶν ἀνάκτων
Ὡς ἐν ἀγκάλαις γαληναῖς ὅρμον ἀλλεξανέμου
Τοῖς πρωτοβούλοις γὰρ πεισθεὶς ἢ μᾶλλον ἐπιβούλοις
Ὁ βασιλεὺς τὸν Ῥωμανὸν ὡς φίλον οἰκειοῦται,
Καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς φύλακα καθιστάνει,
Εἴπῃ τις ἂν οὐκ ἀφυῶς οὐδ' ἂν ἀχαρίτως,
Τροχίλον ὁ κροκόδειλος, ἡ πίννα τὸν καρκῖνον.
Ὁ τοίνυν Λέων ὁ Φωκᾶς, οὗ πρότερον ἐμνήσθην,
Τὸν Ῥωμανὸν κατάρχοντα βλέπων τοῦ βασιλέως,
Καὶ φέροντα καὶ στρέφοντα ὡς τὸ δοκοῦν ὡς δοῦλον
Τὸν ἄνακτα τὸν ἁπαλὸν ὅρπηκα τῆς πορφύρας,
Ἐσκέπτετο παθαίνεσθαι δῆθεν ὑπὲρ ἐκείνου,
Καὶ τὸν στρατὸν εἰς ἄμυναν ἄγειν εὐνοίας νόμῳ,
Τὸ δ' ἀληθὲς ἐφ' ἑαυτὸν ἐφείλκετο τὸ κράτος.
Ἀλλ' ὁ δρασσόμενος σοφοὺς ἐπὶ ταῖς πανουργίαις,
Καὶ στρέφων διαβούλια, καὶ τὰ κρυπτὰ γινώσκων,
Τὰς μηχανὰς τοῦ Λέοντος εἰς τοὐναντίον τρέπει,
Καὶ λύκος μάτην ἐγχανὼν ὁ Λέων ἐγνωρίσθη.
Ταῖς γὰρ βουλαῖς τοῦ Ῥωμανοῦ πειθόμενος ὁ κράτωρ,
Γραφὴν ἐρυθροσήμαντον πρὸς τὸν στρατὸν ἐκπέμπει,
Κατηγοροῦσαν τοῦ Φωκᾶ πρόδηλον τυραννίδα,
Τῷ Ῥωμανῷ δὲ τἀγαθὰ προσεπιμαρτυροῦσαν.
Ἐντεῦθεν φύρσις τοῦ στρατοῦ κακόχαρτος καὶ ζάλη,
Καὶ κολοιὸς ξενόπτερος ἦν ὁ Φωκᾶς ὁ Λέων.
Τὴν γὰρ γραφὴν τοῦ κράτορος οἶμαι δυσωπηθέντες,
Ἔφυγον πάντες ἔρημον τὸν ἄθλιον λιπόντες.
Ζωγρεῖται τοίνυν ὁ Φωκᾶς καὶ σβέννυται τὰς κόρας,
Καὶ λύχνους τοὺς τῶν ὀφθαλμῶν τυφλότητι ζοφοῦται,
Καὶ πάλιν ἦν ὁ Ῥωμανὸς ἄγων καὶ φέρων πάντα.
Πλὴν ἀλλ' ὡς μήτηρ πιστευθεὶς τὴν φυλακὴν τοῦ νέου
Αἴφνης ἐφάνη μητρυιὰ δύσνους ἀντ' εὐνούσης,
Καὶ τοῦτο τὸ λεγόμενον ἀποσοβῶν τοὺς λύκους,
Ἵνα τὸ πρόβατον αὐτὸς σπαράττῃ καὶ θοινᾶτο.
Ὁ μὲν γὰρ ἄναξ Ῥωμανὸν εὔνουν νομίσας εἶναι,
Καὶ κηδεμόνα τῆς ζωῆς, καὶ πρύτανιν τοῦ κράτους,
Πρῶτα μὲν μάγιστρον τιμᾷ μέγαν ἑταιρειάρχην,
Εἶτα τῇ δόξῃ προστιθεὶς ἄλλην μείζονα δόξαν,
Καὶ πρὸς ἀκρώρειαν ὑψῶν ἐκ τῶν χθαμαλωτέρων,

A ctus, adversus eum se bellum gerere simulabat, & copiis amplissimis instructus, nefarie vulpinam assuebat, leonina pelle non prorsus ad omnia semet extendente. Quippe Romanus senior, classis præfectus, ideoque non exigua potestate præditus, animadverso, Imperii statum hinc & illinc fluctuare ceu navim, quam hybernæ tempestates gravissimæ succutiunt, adeoque res Romanas collabi misere, uti quæ in teneræ admodum ætatis manu sitæ forent: in amicitiam eorum Imperatoris ministrorum & cubiculariorum semet insinuat, qui præcipua complecti benevolentia Imperatorem viderentur. Cum his communicatis occultis con-
B siliis, reque deliberata, & fraudulenter instructa, tyrannidem aperta vi moliri se simulabat, & ad invasionem ejus classem universam adducere. Quo factum est, ut rumor dirus in aulam deferretur, & universi gravissimo terrore percellerentur. Donec tandem rerum humanarum vicissitudo, quæ omnia solet immutare, Romanum ad aulam Imperatoris traduxit, velut ad tranquillum quemdam portum. Nam Imperator a præcipuis consiliariis suis, vel potius insidiatoribus persuasus, Romanum tamquam amicum suum ad familiaritatem admit-
C tit, eumque tam vitæ, quam Imperii sui custodem ac defensorem renuntiat: crocodilus scilicet trochilum, pinna cancrum. Nam ita non inepte nec ineleganter quis de hoc facto pronuntiaverit. Itaque Leo Phocas, cujus mentionem modo faciebamus intellecto, Imperatorem a Romano regi ceu mancipium quoddam: præ se ferebat, quasi eam rem moleste ferret, animoque benevolo copias ejus defendendi caussa secum adduceret: quum reapse Imperium sibi quæreret. Sedenim is, qui callidos in versutia sua ca-
D pit, & consilia invertit, secretaque cognoscit, molitiones Leonis in contraria vertit, ideoque Leo frustra rem aggressus, hianti lupo similis factus est. Nam Romani consiliis obtemperans Imperator, litteras rubrica subscriptas ad exercitum mittit, quibus apertam Phocæ tyrannidem accusabat, & egregium Romano testimonium perhibebat. Tum vero magna inter milites oriri perturbatio, & Leo Phocas mox graculus ille plumis alienis ornatus fieri. Quippe universi litteras Imperatorias (ut arbitror) reveriti, misero Phoca deserto aufugiebant. Venit ergo vivus in hostium potestatem, & oculis spoliatur. Ex eo tempore cuncta per Romanum administrari, qui recepta in se juvenis custodia, tamquam si mater ejus esset, subito se novercam hostilem probabat: & (quod proverbio dici consuevit) lupos terrebat & abigebat, ut ovem ipse dilaniaret ac devoraret. Imperator enim ratus cupere sibi Romanum quam honestissime, adeoque virum illum Imperii sui patronum & conservatorem esse: primo Magistrum creat, & magnum so-

Edit. Paris. pag. 113.
Astutum Romani consilium
Leonis excæcatio.
Ingratitudo Romani erga Imperatorem.

cietatis præsidem. Deinde huic dignitati majorem aliam adjiciens, deque humili conditione Romanum ad verticem rerum evehens, patrem & custodem Imperatoris nuncupat. Denique *Romanus Lecapenus Imp.* arctiori amoris vinculo sibi hominem adjungens, sponsalia cum ejus filia contrahit: jamque nuptias celebraturus, socerum Imperatoria corona redimit. Hæc Imperatoris erant in Romanum beneficia, quibus eum se putabat ad amorem sui excitaturum. At occulto præditus animo Romanus, multa suo corde tegens, & ab omni parte sibimet Imperium stabiliens, ut qui jam Imperator esset, ac Imperatoris socer: natum in Purpura generum tandem avito patrioque Imperio dejicit, & solo Imperatoris illi nomine relicto, gubernationem universam in se transfert. Itaque Romanus Imperator omnibus erat in ore, Constantinus nomine: cui scilicet adversaretur fortuna, quemque non aliter obscuraret, atque nubes stellam occulere solet. Quinetiam Romanus hac ambrosia fruens ad satietatem usque, nequaquam hic animi sui libidini modum statuere volebat; sed alieno pane toro quasi prærepto suos pascebat, esurire cogens illum ad quem is reapse pertinebat.

Romanus filios & nepotem Imperatores creat. Filios enim suos, & cum eis Christophorum ex primogenito nepotem, Imperatores renuntiavit: quodque dolorem gignere majorem posset, ipsumque cor & ossa penetrare, tam in præconiis publicis, quam litteris & consessibus, omnes ante Constantinum collocabat. Quo fiebat, ut hy- *Edit. Paris. pag. 154.* dra multorum capitum esset in regia, quasique seges Imperatorum haud aliter enasceretur, atque olim satos illos terrigenas provenisse fabulæ perhibent, hominibus ea draconis dentibus, qui sparsi fuerant in terram, ortis. Misera vero purpuræ spica in horum medio premebatur, quemadmodum a spinis rosam suffocari videmus. *Romanus Imperium cum suo amittit.* Quum autem omnia Romanus jam satis se munisse crederet, ac ædificii Semiramidis fundamenta jecisse, vel quamdam quasi Chalanes turrim a gigantibus exstructam, ex asphalto condidisse: collapsus in occiput, etiam tergum fregit, Imperioque dejectus miser, in præceps corruit. Quippe Constantinus ubi virilem ætatem attigisset, qua prudentiæ fax in homine collucere solet, viris bonis in consilium adhibitis, uti nimirum Hercules Jolaum, Theseus sibi Pirithoum adjunxit, serpentina hydræ capita resecuit, & satis illis terrigenis inter se commissis effecit, ut alter alteri mutuum exitium adferret. Deinde densa & caliginosa nube pulsa, radios Imperii puriores *Filii parentem regno dejiciunt.* emittit. Primum igitur Romanus, jam senio confectus, longo tempore potitus Imperio, totis nimirum xxv. annis, omnibus sibi per munera beneficiaque devinctis, a suismet filiis raditur, & throno dejicitur, non aliter atque priscus ille Saturnus a Jove re- *Filiorum relegatio, & Constantini solius Imperium.* gno spoliatus fuisse fertur. Quo facto, Constantinus Imperator natus in Purpura filios Romani longe nequissimos comprehendit, & quamdam in insulam relegavit. Atque hoc primum

A Πατέρα καὶ προφύλακα ποιεῖ τῆς βασιλείας.
Καὶ πλέον ἐφελκόμενος τὸν Ρωμανὸν εἰς φίλτρον,
Ἐχέγγυα προγάμια νέμει τῇ τούτου κόρῃ.
Ἤδη δὲ γαμοδαίσια μέλλων τῆς νύμφης θύειν,
Καὶ τὸν γυναικοπάτορα κράτορος στέφει στέφει.
Ταῦτα μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς εἰς Ρωμανὸν ἐποίει.
Ἐκεῖνον ἐφελκόμενος ὡς ᾤετο πρὸς φίλτρον.
Ὁ δὲ βαθυνοὺς Ρωμανὸς πολλὰ βυσσοδομεύσας,
Καὶ κρατυνάμενος αὐτῷ πάντοθεν τὰ τοῦ κράτους,
Ὡς βασιλεῦ ὡς ἄνακτι ζεύξας τὴν θυγατέρα,
Ἐκ τῶν τεθρώρων τῆς ἀρχῆς, φεῦ· τῆς παπποτρῴας
Τὸν πορφυρόβλαστον γαμβρὸν κύμβαχον ἐκδιφρίζει;
Καὶ μόνον χαρισάμενος ὄνομα βασιλείας
B Τῷ δυστυχεῖ καὶ δυστυχεῖ αὐτῷ προσλαβομένῳ
Αὐτὸς ἐπιλαμβάνεται τῆς ἡνιοστροφίας,
Καὶ βασιλεὺς ὁ Ρωμανὸς κατὰ τὰς ἁπάντων γλώσσας,
Ὁ Κωνσταντῖνος δ' οὐδαμοῦ, τύχη γὰρ ἐσκότει,
Καὶ κατεκάλυπτεν αὐτὸν ὥσπερ ἀστέρα νέφος,
Ναὶ μὴν εἰς κόρον μετασχὼν τοιαύτης ἀμβροσίας.
Οὐ μέχρι τούτων ἔστησε τὸ λαίμαργον τῆς γνώμης,
Ἀλλ' ὅλον τὸν ἀλλότριον ἄρτον κακῶς ἁρπάσας
Ἐψώμισε τοὺς ἑαυτοῦ, τὸν ἔχοντα τὸν ἄρτον
Καταλιπὼν λιμώττοντα, τοὺς γὰρ ἰδίους παῖδας,
Καὶ Χριστοφόρου τὸν υἱὸν παιδὸς τοῦ πρωτοσπόρου,
Κράτορας ἀνεκήρυξεν ἅπαντας αὐσονάρχας.
Τὸ δή γε θυμαλγέστερον καὶ μεῖζον εἰς πικρίαν,
C Καὶ τῶν ὀστῶν ἁπτόμενον αὐτῶν καὶ τῆς καρδίας,
Ἐπίπροσθεν ἐτίθετο πάντας τοῦ Κωνσταντίνου
Ἐν ταῖς ἀνακηρύξεσιν, ἐν γράμμασιν, ἐν θρόνοις.
Ἦν οὖν μυριοκέφαλος ἐν βασιλείοις ὕδρα,
Καὶ λήϊον ἀνέβαινεν ἄντικρυς βασιλέων,
Ὡς τοὺς σπαρτοὺς τοὺς γηγενεῖς ὁ μῦθος ἀναπλάττει.
Πλασθέντας ἀπὸ δράκοντος ἄνδρας ὀδοντοφύτους,
Καὶ μέσον ἦν ὁ τλησιπαθὴς τῆς ἁλουργίδος στάχυς
Ὡς ῥόδον συμπνιγόμενον ἀκάνθαις ὀξυκέντροις.
Ἀλλ' ὅτε πάνθ' ὁ Ρωμανὸς ἔδοξε κατοχυρώσας,
Καὶ τεῖχος Σεμιράμιδος ἄντικρυς κρηπιδώσας,
Καὶ πύργον γιγαντόχαρτον Χαλάνης ἀσφαλτώσας,
Τότε πεσὼν ἐπὶ βρεχμὸν καὶ νῶτα κατεάγη,
Καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκκυλισθεὶς τάλας ἐταρταρώθη.
D Ὁ γὰρ πορφυροβλάστητος αὐτάναξ Κωνσταντῖνος
Ἤδη σφριγώσης ἐπιβὰς ἀνδρώδους ἡλικίας,
Ὅτε πυρσὸς φρονήσεως ἀνθρώποις ἐπιλάμπει,
Προβόλους προσλαβόμενος ἄνδρας ἀγαθοτρόπους,
Ὡς Ἡρακλῆς Ἰόλεων, ὡς ὁ Θησεὺς Πειρίθουν,
Τὰς ὀφιώδεις κεφαλὰς τῆς ὕδρας ἐκθερίζει,
Καὶ πρὸς ἀλλήλους τοὺς σπαρτοὺς πεσεῖν παρασκευάζει,
Τὸ δὲ παχὺ καὶ θολερὸν ἀπορραπίσας νέφος
Καθαρωτέρας ὁ αὐτὸς ἀκτῖνας ἀποστίλβει.
Πρῶτα μὲν οὖν ὁ Ρωμανὸς ἤδη πρὸς γῆρας φθάσας,
Ἤδη τριγέρων γεγονὼς κατὰ τοὺς μακρογήρους,
Καὶ πλεῖστον μὲν διελινύσας ἐπὶ τῷ κράτει χρόνον,
Καὶ πέντε πρὸς τοὺς εἴκοσι χρόνους σκηπτροκρατήσας,
E Πάντας πληρώσας δωρεῶν, καὶ πάντας εὖ ποιήσας,
Ὑπὸ τῶν παίδων ἑαυτοῦ ῥιπτάζεται τοῦ θρόνου,
Καὶ τρίχας ἀποκείρεται τὰς πρὶν στεφηκοσμήτους,
Εἴποι τις ἂν ὑπὸ Διὸς ὁ πρεσβυγένης Κρόνος.
Εἶτα τοὺς παῖδας Ρωμανοῦ τοὺς κακοτρεχεστάτους
Ὁ πορφυρόρριξ συλλαβὼν ὁ κράτωρ Κωνσταντῖνος
Ἐξοστρακίζει τέμενος ἀθρόως νησιώτας.

Καὶ τότε πρῶτον ἔβλεψε τὴν γραῦν τὴν βασιλείαν
Ὡς κόρην χρυσοπάστελον, ὡς μαργαροφοροῦσαν,
Ὡς ἀβροχίτωνα τερπνὴν, ὡς τρυφεροειμένην,
Καὶ προσγελῶσαν καιρικὸν καὶ προσλαλοῦσαν τούτῳ,
Καὶ συνιοῦσαν νυμφικῶς ἐπὶ παιδογονίᾳ.
Οὗτος τὸν Βάρδαν τὸν Φωκᾶν στρατάρχην καθιστάνει,
Ὃν τῶν σχολῶν δομέστικον εἶπον ἂν Ῥωμαῖοι.
Τομίαν δὲ Βασίλειον ἕνα τῶν ἀποκόπων
Φύντα τοῦ Λακαπήνου σκοτίων ἐκ σπερμάτων
Παρακοιμώμενον καὶ φύλακα τῆς βασιλείου κλίνης.
Ἐπεὶ δ' ὁ Βάρδας ἔσβεστο τὴν πρὸς τὰς μάχας θέρμην,
Καὶ τὴν ὀξύρροπον ὁρμὴν, ἔψυχε γὰρ τὸ γῆρας,
Εἰς Νικηφόρον τὸν Φωκᾶν τὴν στρατοπαρχίαν τρέπει,
Εἴποι τις ἂν ἐκ λέοντος εἰς τὸν ἐκείνου σκύμνον.
Υἱὸν δ' ἰδὼν ἀτυχικῶς ἰδίας ἐξ ὀσφύος,
Ὃς ἐξ Ἑλένης Ῥωμανοῦ τῆς θυγατρὸς ἐξέφυ,
Κατονομάζει Ῥωμανὸν ἐλάσαντα δ' εἰς ἥβην,
Καὶ γαμετῇ γὰρ ζεύγνυσι, καὶ βλέψας υἱοῦ γόνον
Βασίλειον τὸν μέγιστον ἐπὶ τροπαιουχίαις,
Καὶ βρέφος ἐπαγγάλιον βαστάσας τὸ τοιοῦτον,
Καὶ πέντε χρόνους μοναρχῶν τοῦ κράτους ἀθόλωτα,
Καὶ μέλλων ἀπολύεσθαι τῶν φυσικῶν συνδέσμων,
Αὐτάνακτα καθίστησι τὸν Ῥωμανὸν τὸν παῖδα.
Ἀλλ' οὗτος ἅπασαν ἰσχὺν, ἅπασαν δυναστείαν
Κακοῖς καὶ μικρογνώμοσιν ἀνθρώποις ἐπιτρέψας,
Θήρας αὐτὸς ἐφρόντιζε καὶ κυνηγεσιμάτων,
Καὶ δαιμονίως ἔχαιρε πρὸς τὰς κυνοδρομίας.
Τότε τὴν Κρήτην δυσμενῶν Ἀράβων καταχόντων,
Καὶ κραταιὸν κρησφύγετον θεμένων τὰ τῆς νήσου,
Καὶ κακουργούντων τὴν ὑγρὰν καὶ πάντα λῃστευόντων,
Ὁ Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς, ἦν γὰρ ὀξὺς ἐν μάχαις,
Καὶ τὴν ὁρμὴν ἐμπύριος καὶ δραστικὸς τὰς χεῖρας,
Στολάρχης ἀναδείκνυται, πιστεύεται τὴν μάχην,
Πληροῖ τὴν θάλασσαν σκαφῶν δισόχων καλλιπρώρων,
Κατὰ θηρίων στέλλεται τούτων τῶν ὑγροχέρσων,
Μάχην συνάπτει καρτερὰν, ἡττᾷ τοὺς ἀντιμάχους,
Βυθίζει τὰς πειρατικὰς ἀκάτους τῶν Ἀράβων,
Χειροῦται τὸν Ληϊστάρχον τὸν πάντολμον ἐκεῖνον,
Καὶ τὸν γιγαντοπόλεμον ὡς βρέφος συλλαμβάνει.
Ἐντεῦθεν ἀναζεύξας δὲ μετὰ λαμπρῶν τροπαίων
Πολυτελέσι καὶ λαμπροῖς θριάμβοις ἐπομπεύθη.
Τότε καὶ πόλιν τὴν λαμπρὰν τὴν Ἀντιόχου πόλιν
Τὴν εὐγενῆ τὴν εὐπρεπῆ τὴν συμφοροσμημένην
Ἰσμαηλῖται φονικοὶ δορύληπτον λαβόντες,
Ὡς τρίδουλον κατῄσχυναν, ὡς τριοδῖτιν πόρνην.
Καὶ πάλιν ὁ τρισαριστεὺς σπᾶται Φωκᾶς ῥομφαίαν,
Πάλιν κινεῖται κατ' ἐχθρῶν καὶ μοχθηρῶν ἀφύλων.
Τοὺς ἀλλοφύλους ῥήγνυσι, ὑπερμαχεῖ συμφύλων.
Καὶ πάλιν τὴν εὐχόμορφον τὴν εὐχρυσάκην κόρην
Ἐπανασώζει τῇ μητρὶ τῇ καλλιτεκνωτάτῃ.
Ἔτι δὲ τότε τοῦ Φωκᾶ τὴν μάχην συγκροτοῦντος
Τὸν κράτορα τῆς Ῥωμαΐδος θάνατος ἀναρπάζει,
Τῇ γαμετῇ Θεοφανοῖ τὸ κράτος λελοιπότα,
Καὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐξ αὐτῆς νεογενέσιν οὖσι
Κεκρατηκότα ἔτεσι τέσσαρσι πρὸς τοῖς δέκα.
Ἀκούει ταῦτα καὶ Φωκᾶς, ἐκεῖθεν ἀποτρέχει,
Καὶ πρὸς τὴν μεγαλόπολιν κατατεχύνας φθάνει,
Καὶ πάλιν ἀναδείκνυται τῆς ἕω ταγματάρχης,
Ὅρκοις γὰρ φρικτοῖς αἰδεσθεὶς ὑπὸ τῆς βασιλίσσης
Ὡς οὐκ ἐπιβουλεύσειε τοῦ Ῥωμανοῦ τοῖς τέκνοις,

A tempore vidit Imperium, anui simile, tamquam puellam auro luxuriantem, & uniones gestantem, eleganti vestitu fulgere, sibique tum arridere, tum familiariter adesse. Bardam Phocam exercitibus præficiebat, creatum Scholarum (ut Romani loquuntur) Domesticum: Basilium vero eunuchum, qui Lacapeni filius naturalis erat, Accubitorem fecit, & Imperatorii lecti custodem. Extincto autem propter senectam in Barda fervore, quem prælia poscunt, & impetu celeri ad res gerendas, in Nicephorum Phocam copiarum gubernationem transtulit, hoc est, a leone in ejus B catulam. Nactus eam felicitatem, ut filium ex se atque Helena Romani filia natum videret, eum ipsum Romanum appellavit. Ubi jam adolevisset, ac pubes factus esset, uxorem ei dedit: ex quo filii conjugio nepotem vidit Basilium, principem longe victoriosissimum. Tandem exactis in Imperio quinque annis, absque socio & perturbatione, vitæ finem facturus, Romanum filium Imperatorem renuntiat. Is vero potestatem universam malis & imbellibus eunuchis tradens, capiendis feris & venando miserandus occupabatur. Hoc imperante Cretam insulam Arabes ceperunt, C & receptaculo in ea firmo collocato, mare passim infestum prædis agendis reddebant. Quapropter Nicephorus Phocas, vir acris in bello, & tam animo, quam manu promptus, classis Imperator & belli dux constituitur: qui mox navibus universum mare complet, & contra belluas pedestres pariter ac marinas ablegatur. Pugnam inde cum hoste conserit, eumque magno prælio vincit: piraticas Arabum naves demergit, ipsum principem prædonum, hominem audacissimum, & gigantæum bellatorem velut puerum capit. Hinc e Creta splendidissimis cum trophæis solvens, triumphos magnificos & læ- D titiæ plenos peragit. Eodem tempore nubilem ac pulchram urbem in morem puellæ ornatam Antiochenam Ismaelitæ homicidæ ceperunt, & in servitutem redegerunt, ac velut meretricem in trivio stantem habuerunt. quapropter rursum Phocas ille victoriosissimus hostem movet, alienigenas frangit, pugnat pro suis, rursum honestam & boni coloris puellam matri pulchrorum liberorum parenti, id est, Romano Imperio Antiochiam restituit.

Nicephorus Phocas.

Edit. Paris. pag. 115.

ROMANUS II. purpurigena Imp.

Nicephori Phocæ res contra Sarracenos gestæ.

Antiochia capitur a Sarracenis.

Dum istic bellum gereret, Ro- E manus Imperator e vivis excessit, uxori Theophanoni & liberis, quos ex ea susceperat, Imperio relicto. Cujus rei fama Phocas ad se perlata, itinere celeri Constantinopolin proficiscitur, ibique rursus exercituum Orientis dux declaratur, sacramentis horribilibus Imperatrici pollicitus, numquam se Romani liberis insidia-

Theophano cum liberis Imp.

Molitio contra Phocam.

Καμάτοις ἀπαπείνωτος, ἄκμων στεῤῥὸς εἰς πόνους,
Καὶ μίγνυται Θεοφανοῖ τῇ πρώην βασιλίδι,
Καὶ πρὸς τοὺς παῖδας Ῥωμανοῦ σχέσιν πατρὸς δεικνύει.
Τότε Φωκᾶς τὸ τῆς ψυχῆς ἐγνώριζεν ἀνδρῶδες,
Καὶ τὸ πολεμοκάρδιον καὶ τὴν πρὸς μάχας θέρμην.
Εἶχε μὲν γὰρ παράσημα ψυχῆς εὐγενεστέρας,
Καὶ τὸ στεῤῥὸν μὲν καρτερὸν ὑπέφαινεν ἀρχῆθεν,
Καὶ τὴν τεχνίτην ἱππασίαν μακρόθεν παρεγύμνου.
Τῆς δὲ τοῦ δρᾷν δυνάμεως κειμένης παρ' ἑτέροις
Αὐτὸς τὸ γενναιόθυμον ἔμπνυχε κατὰ βάθους,
Ὡς ὁ δαλὸν ἐν σποδιᾷ σπέρμα πυρὸς φυλάττων.
Ὡς δ' ἐπελάβετο καιροῦ καὶ τῆς τοῦ δρᾷν ἰσχύος,
Καὶ πάντα στρέφων ὁ τροχὸς τοῦ παλινδρόμου βίου,
Αὐτὸς αὐτὸν ἐπέστησε τοῖς ἐναρματίοις δίφροις.
Τότε δὴ τότε καὶ Φωκᾶς ὡσεὶ πρηστὴρ ἐῤῥάγη,
Καὶ πάσας περιέδραμε φυλὰς βαρβαροφύλους,
Πῦρ ἐμπεσὸν ἂν εἴποι τις ἐν λόχμῃ πολυξύλῳ,
Καὶ πνεύμασι σοβούμενον, καὶ πανταχοῦ διέρπον,
Καὶ πᾶν φυτὸν βοσκόμενον, καὶ πᾶν χλωρὸν ἐκκαῖον.
Ἔτρεσαν Ἄραβες αὐτὸν, ὑπέπτησεν ὁ Σύρος,
Ὁ Κίλιξ ἐδραπέτευσεν, ὁ Φοῖνιξ ὑπεστάλη,
Καὶ πάλιν ἀπεδίδοντο Ῥωμαίοις τὰ Ῥωμαίων,
Οὕτως ἀπρόσμαχος Φωκᾶς ἦν τοῖς ὑπεναντίοις.
Ὁ κύκλος γὰρ τῶν ἀρετῶν ἀμφέστεφε τὸν ἄνδρα,
Καὶ πᾶν καλὸν ἠγλάιζε, πᾶν ἀγαθὸν ἐκόσμει.
Ἰσχὺς, ἀνδρεία, φρόνησις, πρᾳότης, σωφροσύνη.
Ἀλλὰ γὰρ ἄμωμος οὐδεὶς τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων,
Κἂν ἐπὶ τὴν ἀκρώρειαν τῆς ἀρετῆς ἐλάσῃ.
Καὶ γοῦν καὶ καλλιστέφανος Φωκᾶς ὁ τηλικοῦτος
Ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἔλαμπε καλοῖς τοῖς κατὰ σῶμα,
Καὶ τὴν ψυχὴν ὑπέφαινε χάρισι λαμπομένην,
Ὡς νύμφην ἁβροκόσμητον, ὡς τρυφερόχροον κόρην.
Τοσοῦτον γὰρ τοῦ τῆς ψυχῆς ἐπεμελεῖτο κόσμου,
Ὡς τρύχειν τὸ σωμάτιον ἀκανθοκέντρῳ ῥάκει,
Καὶ τὴν χιτῶνα τὸν σκληρὸν κρύπτειν τῇ πορφυρίδι.
Τὰ μὲν οὖν ἄλλα λύχνος ὢν ἡμεραυγὴς παμφαίνων,
Πλὴν ὡς φορῶν τὴν γαγενῆ καὶ χωματίνην σάρκα,
Ἔφερε καὶ σπιλώματα τινῶν προσοχθισμάτων.
Ὥσπερ ἐν πέπλῳ καθαρῷ κηλῖδας δυσεκπλύτους.
Ὡς γὰρ φασιν οἱ γράψαντες πρὸ χρόνων παλαιτέρων
Τὰ κατὰ πνεῦμα συγγενὴς ὢν πρὸς τὴν βασιλίδα,
Ὅμως αὐτῇ συμφύρεσθαι καὶ σαρκικῶς ἐτόλμα.
Οὗτος ὁ πρῶτος μολυσμὸς, δεύτερος δ' αὖθις ἄλλος
Ἀνάξιον αὐτάνακτος εἶχε τὸ σμικρολόγον,
Καὶ τὸ φιλόδωρον αὐτοῦ τῆς γνώμης ἀπεδύκει,
Ὡς ὀφθαλμὸς ἐκ σώματος, κἀκ τερεβίνθου φύλλον.
Κἀντεῦθεν ἅπαν τὸ Φωκᾶ προτέρημα καὶ κάλλος
Ἄχρημον κατεφαίνετο, δύσμορφον καθωρᾶτο.
Καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς κόρης ἐκκοπείσης,
Ἅπαν τὸ σκῆνος ἀμαυρὸν, ἅπαν λεπρὸν τὸ δέμας.
Κἀκ τερεβίνθου τρυφερᾶς φυλλάδος ἐκρευσάσης,
Εἰκότως ἀχαρίτωτοι, τὸ στέλεχος ἀχρεῖον.
Κείσθω δέ μοι καὶ γνώρισμα τῆς πτωχογνωμοσύνης.
Λιμὸς τὴν γῆν ἐβόσκετο τὴν ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους,
Καὶ πάντας ἀπεδύρατο τὸ τῆς ἐνδείας βέλος.
Χρυσίνου γὰρ ὁ μέδιμνος μόλις ἀπεμπολεῖτο.
Ἀνέβη ταῦτα πρὸς Φωκᾶν, ὁ δ' ἤλγησεν ἀκούσας,
Καὶ τὸ κακὸν ἰάσασθαι δῆθεν παραζηλώσας
Τὰς δημοσίας ἀπαντλεῖν κελεύει σιτοθήκας,

Const. Man.

A in morem labores constanter perferens. Secundum hæc Imperatricem Theophanonem sibi matrimonio copulat, & erga Romani liberos affectionem quamdam animi paternam declarat. Præcipue vero probabat in Imperio virilitatem pectoris, & in prœliis ardorem. Quippe generosi erant in Phoca impetus animi, suæque constantiæ documenta statim ab initio dabat, jamdudum ostendens, se artificem esse peritum agendi equi. Sed dum facultas agendi penes alios adhuc esset, ipse generositatem animi sui corde imo comprimebat: non aliter, atque si quis titionem, quasi quoddam ignis semen B opertum cinere conservet. At ubi opportunitatem, & rei gerendæ facultatem nactus fuisset, translato in ipsum Imperio, presteris in morem cum impetu maximo ferebatur, & barbaras nationes universas circumcursitabat, instar ignis in silvosum quemdam saltum delati, qui a vento concitatus, omnes depascit arbores, & saltus exurit. Itaque metuebant eum Arabes, Syrus se summittebat, Cilix fugiebat, Phœnix animum contrahebat: omnes denique restituebant ea, quæ Romanum ad Imperium spectabant. Adeo se Phocas adversariis invictum proba- C bat, absoluta virtute præditus, omnibusque dotibus ornatus, robore corporis, animi fortitudine, prudentia, mansuetudine, castitate. Sedenim mortalium in terris nemo plane labis expers est, etiamsi quis ad summum virtutis verticem perveniat. Nimirum victoriosus ille Nicephorus Phocas cæteris tam corporis, quam animi bonis atque dotibus insigniter lucebat, & usqueadeo studiosus erat pulchritudinis internæ, ut veste spinarum in morem pungente corpusculum suum affligeret, sub purpura tunicam prorsus asperam tegeret, a carnibus in victu abstineret. Denique rebus in aliis erat in- D star facis, clarissime per diem splendentis. Verum ut homo, qui terrestrem & corpoream carnem gestaret, quasdam etiam labes habebat, quibus homines offenderentur, ac si maculæ vestem mundam fœdent, quæ difficulter elui possint. Nam ut prisci rerum gestarum scriptores tradunt, quamvis Imperatrici spirituali cognatione junctus esset, nihilo tamen minus eam matrimonio quoque carnali ausus est sibi copulare. Præter hanc labem, accedebat & alia, prorsus indigna viro principe, nimirum avaritia. Quippe aberat omnis liberalitas, velut oculus a corpore, a terebintho folia. Per hanc causam virtus omnis atque pulchritudo Phocæ plurimum deforma- E batur. Nimirum si absit oculus a corpore, totum hominis tabernaculum caliginosum est: & quum terebinthus foliorum honorem amisit, tum rami gratiæ venustatisque nihil habent, tum stipes inutilis est. Atque hoc loco lubet judicia quædam avaritiæ Nicephori promere. Premebat aliquando fames subjectas Romanis provincias adeo, vix ut medimnus aureo nummo comparari posset. Qua de re monitus Phocas dolere se illo nomine significans, & medicinam malo facere studens, horrea publica jubet

Edit. Paris. pag. 117.

Nicephorus barbaros vincit.

Vitia Phocæ.

pag. 118.

Nicephori sordes in fame.

evacuari, duosque medimnos uno aureo vendi. Tam sordidum se in frumenti venditione declarabat, quum quidem horrea multa frumento referta passim haberet, in quæ superiorum annorum, qui fertiles fuerant, fruges erant repositæ: nequaquam insignem illum maximeque regium Imperatorem Basilium Macedonem imitatus. Nam quum is populum Constantinopolitanum forte tristem vidisset, ejusque mœroris causam famem esse didicisset: huic malo remedium sollerter invenit, gravi violentis quasi pugnis contusa. Jussit enim medimnos duodecim ex horreis publicis aureo saltem uno vendi. Sed enim de his quisque pro animi sui libitu statuat. Cæterum Phocas suspicione quadam de Imperatrice concepta, quod esset amore Zimischis capta, quodque consuetudo quædam inter eos clandestina intercederet, ac præterea cognito, Zimischem singulari libidine Imperii flagrare: potestatem & magistratum ei abrogat, vitamque privatam agere jubet, nihil aliud in eum durius statuens. Verum Imperatrix graviter moleste que ferens, Zimischem ab aula remotum: persuadet Phocæ, ut hominem revocaret, eique dignitatem pristinam restitueret. Quapropter ille revertens animo læso & vulnerato, specie quidem tenus se affectionum expertem atque tristem fraudulenter simulabat: sed dira secum ipse mala machinabatur, & animo succensebat. Hos laqueos & occulta consiliorum retia Phocas non animadvertens, instar aquilæ per aëra subvolabat, & ad virtutem contendebat. Nimirum in ore melleos Davidis hymnos habebat, humi duris in stragulis cubabat, lectos purpureos aspernabatur: a re venerea præsertim superflua, sic semet abstinebat, ut ne per somnium quidem de ea quidquam imaginaretur: denique, sicut ille ait, argumenta voluptatum animi velut in cælo capiebat. Quamobrem ab hominibus longe se removebat, quasique fuga quadam inita semet domi continebat, in morem solitarii passeris, & insomnis cujusdam ciconiæ: quæ res atque studia non placebant Imperatrici, venereos amplexus requirenti. Quapropter opportuno tempore Zimischem sibi adjungens cujus amore tota flagrabat, graviter Imperatori succensentis: clam hominem cum multis armatis in aulam intromittit, & quasi venatores quosdam ad cubiculum leonis deducit, torique consortem (proh facinus improbum) hostibus prodit, ut illa sanguinaria Dalida Samsonem, ut Helena maritum heroem, præliatorem insignem. Quænam leæna tale quippiam fuit ausa facere? quæ tigropardalis? quæ ursa? quæ buprestis? quæ zygæna? Nimirum canes illi Phocam indagantes introcurrunt, reperiunt eum cubantem humi tenuiter, divina quædam verba pronunciantem interficiunt,

Basilii Macedonis liberalitas.

Contra Zimischem Phocæ conatus.

Edit. Paris. pag. 119.

Phocæ conjux insidiatur.

A Καὶ δύο τοῦ νομίσματος σιτοπωλεῖν μεδίμνους.
Οὕτω Φωκᾶς μικροπρεπῶς τὸ πρᾶγμα συνετίθει,
Καὶ ταῦτα χιλιόστιχα πλουτῶν σιτοδοχεῖα
Κατάφορτα τοῖς βάρεσι καὶ σίτοις βεβυσμένα,
Ἐξ ὧν ἀπεθησαυρίζοντο αἱ πρὶν εὐετηρίαι,
Μὴ τὸν πολιοῦ Βασίλειον ἐζηλωκὼς ἐν τούτῳ
Τὸν ὄντως βασιλεύτατον τὸν ἐκ Μακεδονίας.
Ὅς τις ἰδὼν κατώδυνον τὸ Βυζαντίων πλῆθος,
Καὶ τὸν λιμὸν παραίτιον εἶναι μαθὼν τοῦ πένθους,
Εὐτέχνως ἀντεπάξεν πάθει τῷ δυσπαλαίστῳ,
Ἀντιπαλαμησάμενος γενναίως τῷ γονάτῳ,
Καὶ φθείρας θῆρα τὸν βαρὺν πυγμαῖς βιαιοτέραις.
Δώδεκα γὰρ τὸ χρύσιον τὸ νόμισμα μεδίμνους
B Ἐκέλευσεν ἀντάξιον εἶναι τοῖς σιτωνοῦσι.
Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἕκαστος βούλοιτο λογιζέσθω.
Ὁ δὲ Φωκᾶς ὑποκινηθεὶς ἔκ τινος ὑποψίας
Ὡς ἄρα πρὸς τὸν Τζιμισκῆν ἐρωτοδέσμιον ἔχει
Ἡ βασιλὶς καὶ γίνοιτο τινὰ τὰ τῶν ἐρώτων,
Μαθὼν δὲ καὶ τὸν Τζιμισκῆν θερμῶς βασιλειῶντα,
Πάσης ἀρχῆς ἀποστερεῖ τοῦτον καὶ δυναστείας,
Καὶ καθ' αὐτὸν ὡς δυνατὸν βιοῦν διεκελεύει,
Ἕτερον ἄχαρι μηδὲν περὶ τὸν ἄνδρα δράσας.
Ἀλλ' ἡ βασίλισσα βαρὺ τοῦτο λογισαμένη
Τὸν Τζιμισκῆν μὴ καθορᾶν αὐλαῖς ἐν βασιλείοις,
Πείθει Φωκᾶν τὸν θαυμαστὸν πάλιν τὸν ἄνδρα θέσθαι,
Καὶ πάλιν τὴν λαμπρότητα τὴν πρώην ἀποδοῦναι.
C Καὶ τοίνυν καρδιότρωτος ἐπανελθὼν ἐκεῖνος,
Καὶ φέρων τραυματίσματα κατὰ ψυχῆς ὕπουλα,
Σχήματι μὲν τὸν ἀπαθῆ καὶ μὴ βαρυθυμοῦντα
Πανοῦργος ὑπεκρίνετο, καὶ φαιδρωπὸς ἑωρᾶτο,
Ἔσω δ' ἐπόρφυρε δεινὰ καὶ κατὰ βάθους ὄργα,
Καὶ πάσας ὑπεβόθρευε δολομηχάνους σκέψεις.
Ὁ δὲ Φωκᾶς ὁ βασιλεὺς οὐ κατειδὼς τὰς πάγας,
Καὶ τὰς βροχίδας τῶν δεινῶν τῶν ὑπορυσσομένων
Ὡς ἀετὸς ἐφέρετο πτεροῖς αἰθεροπόροις,
Καὶ κοῦφος ἐλαφρούμενος πρὸς ἀρετῆς αὔρας.
Ἐντεῦθεν ἐπὶ στόματος Δαβὶδ ὁ μελιτόεις.
Καὶ κοίτασμα λιθόστρωτον ἄχνουν χαμευνίαν,
Εὐνὰς μαλακοδίνους δὲ πορφυρανθῶν δεμνίων,
Καὶ μίξεις τὰς σωματικὰς καὶ τὰ περὶ τὰς μίξεις,
D Οὐδ' ὄναρ ἐφαντάζετο. κατὰ δὲ τὸν εἰπόντα
Ὡς ἄστροις ἐπεμαίρετο πᾶσαν γλυκυθυμίαν.
Μακρωνίων γὰρ ἐμάκρυνεν, ἔφυγε φυγαδεύων,
Μονάζων ἐπὶ δώματος ἐγένετο στρουθίον,
Καὶ νυκτικόραξ ἄϋπνος ἐπὶ τῶν οἰκοπέδων.
Ἀλλ' ἦσαν οὐκ ἀρέσκοντα ταῦτα τῇ βασιλίδι,
Ἐχήρευε γὰρ περιπλοκῶν καὶ σωματομιξίας.
Προσλαβομένη τοιγαροῦν τὸν Τζιμισκῆν ἐγκαίρως,
Ἄντικρυς καταδέτης αὐτῇ τῷ πόθῳ γινομένη.
Ἦν δὲ κἀκεῖνος δυσπαθῶν κατὰ τοῦ βασιλέως.
Ἀνάγει τοῦτον σὺν πολλοῖς λάθρα μαχαιροφόροις.
Ἐφίστησιν ὡς θηρευτὰς τοῦ λέοντος τῇ κοίτῃ,
Καὶ παραδίδωσιν ἐχθροῖς, φεῦ, τὸν ὁμοζυγοῦντα,
E Ὡς τὸν Σαμψὼν ἡ Δαλιδὰ ἡ μιαιφονωτάτη,
Ὡς Τυνδαρὶς τὸν σύλλεκτρον, τὸν μαχητήν, τὸν ἥρω.
Τίς σκυμνοτρόφος λέαινα τετόλμηκε τοιοῦτον,
Ἢ ποία τιγροπάρδαλις; ἢ βαρύθυμος ἄρκτος;
Ἢ βούπρηστις, ἢ ζύγαινα, τὰ τῆς θαλάσσης ἄχθη;
Εἰστρέχουσιν εἰς τὸν Φωκᾶν ἰχνηλατοῦντες κύνες,
Εὑρίσκουσιν ἐν ἐπιπέδῳ κείμενον ψεδαφῷ,

Καὶ κτείνουσιν ἐμφέροντα τῷ σώματι τὰ θεῖα,
Ἔτος ἓξ αὐτάνακτα Ῥωμαίων γεγονότα.
Καὶ τὸ μὲν αἷμα κατὰ γῆς κέχυτο τοῦ δικαίου,
Ὡς Ἄβελ πρὶν ἐκ παλαμῶν ἀδελφοκτόνου Κάϊν,
Καὶ πρὸς Θεὸν ἀνέπεμπε βοὰς θρηνητηρίους.
Ὁ Τζιμισκῆς δ' ἐπέθετο τῇ κεφαλῇ τὸ στέφος,
Καὶ πάλιν Ἄραβες αὐτὸν ἔβλεψαν στρατηγοῦντα,
Καὶ πάλιν Σύροι γεύονται δραστικωτέρας σπάθης,
Πάλιν Φρυγῶν ὁ φύλαρχος ἔφευγε προτροπάδην.
Οὗτος ὁ κράτωρ τοῖς ἐχθροῖς τὸ ξίφος ἐπισείσας,
Καὶ πᾶν Ῥωμαίοις πρόσοικον βάρβαρον ἐκφοβήσας
Τὸ γαῦρον τοῦ φρονήματος ἔπεισεν ἀποθέσθαι.
Καὶ στενωθέντας παρ' ἐχθρῶν τοὺς τῶν Ῥωμαίων ὅρους
Ἐπλάτυνε σχοινίσμασι χωρῶν ἀπειροπλέθρων,
Καὶ μέχρι ῥείθρων Τίγριτος ἔπηξε τὰς αὐλαίας.
Ἔφριξαν τούτου τὴν αἰχμὴν Κιλίκων οἱ φρουράρχαι,
Ὁ φοῖνιξ ἐδραπέτευε τὰς ἐμπειρικὰς χεῖρας,
Ὑπόχλωρος ἐγένετο φεύγων τὸ δόρυ Σύρος.
Ἔδεσσα τοῦτον ἔβλεψεν, Εὐφράτου πεδιάδες.
Ῥωμαίων ἵππος ἔπιε ναμάτων τοῦ Εὐφράτου,
Καὶ φρυαγμάτων ἔπλησε τόπους μυκτηροκόμπων.
Ἔβλεψε τοῦτον Δάνουβις καὶ Σκύθης Ἰστρογείτων
Τὰς φάλαγγας συγκόπτοντα, ῥηγνύντα τοὺς Σκυθάρχας,
Κτείνοντα, διώκοντα, προτρέποντα προμάχους,
Ὡσεὶ τὶς λέων ἐμπεσὼν βουσὶ μεγαλοπλεύροις
Θοινᾶται καὶ σπαράγμασι βιαίως κεραΐζει.
Τότε καὶ ῥεῖθρα ποταμῶν εἰς αἷμα μετετράπη,
Καὶ γέγονε λυθρόφυρτος ὁ καλλιχεύμων Ἴστρος.
Ῥωμαῖοι κατεχόρευον πεδίων παριστρίων,
Καρδίας δὲ βαρβαρικὰς τὸ δέος ἐκρυστάλλου.
Τοιοῦτος ἦν ὁ Τζιμισκῆς ποιμὴν θηροδιώκτης
Προσφυλακὰς ποιούμενος τῶν ἑαυτοῦ θρεμμάτων,
Ἄγρυπνος οὐδὲ βλέφαρα πρὸς ὕπνον καταφέρων,
Καὶ σιαγόνας καταθλῶν θηρῶν καρτερονύχων.
Ἐν ἀνειμένοις δὲ καιροῖς πρᾶος, ἡδύς, ἀστεῖος,
Ὄμμα χαριτοβλέφαρον, βλέμμα στάλαττον τέρψιν,
Πρόσωπον ἱλαρώτατον, χεὶρ φιλοδωροτάτη,
Καρδία μεγαλόψυχος, μεγαλοπρεπεστάτη,
Ἄλλος παράδεισος Θεοῦ τέτταρα βλύζων ῥεῖθρα,
Δικαιοσύνην, φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφροσύνην.
Ὡς εἴγε μὴ τῷ μολυσμῷ τοῦ φόνου συνεχράνθη,
Ἀστὴρ ἂν ἦν αὐτόχρημα φωσφόρος ζωογόνος.
Ὡς δὲ ποτε καὶ Τζιμισκῆς ἀπήγαγε τοῦ βίου
Τὸ πάγκοινον ὀφείλημα τῆς φυσικῆς ἀνάγκης
Ἔτεσιν ἓξ μετὰ Φωκᾶν κρατήσαντα Ῥωμαίων,
Ἐξηνθήτο Βασίλειος σὺν ἅμα Κωνσταντίνῳ,
Οἱ πορφυρόφυτοι βλαστοὶ τοῦ Ῥωμανοῦ τοῦ πρώην
Ῥωμαίων αὐταρχήσαντος παιδὸς τοῦ Κωνσταντίνου.
Οἵ τινες τὴν παππόπατρον κρυβεῖσαν βασιλείαν,
Κἂν τοῖς Φωκᾶ καὶ Τζιμισκῆ ἐζοφωθεῖσαν χρόνοις,
Πάλιν ἐξήνεγκαν εἰς φῶς, πάλιν ἐπισυνῆψαν,
Χρυσῆν ἂν εἴποι τις σειρὰν ἀλυσιδοῦντες ταύτην.
Ταὐτὸν γὰρ συνέβη τι τοῖς πορφυροβλαστήτοις.
Ὡς εἴ τι δένδρον μαρανθῇ χειμῶνος ἐπελθόντος,
Καὶ πάλιν ἐκθηλάσειε, καὶ πάλιν ἐξανθήσει.
Τὴν ἔαρος φαιδρότητα γλυκεῖαν γελασάσης,
Καὶ θολωθῇ καὶ καλυφθῇ τῷ πάχει τῷ τοῦ νέφους,
Καὶ πάλιν ἀναλάμψειε λυθέντος τοῦ σκοτοῦντος.
Καὶ τοίνυν ὁ πρωτόφυτος, ὁ τῆς πορφύρας κλάδος
Ζηλώσας τὸν προπάππον αὐτοῦ καὶ Μακεδόνα,

Const. Man.

A sextum jam annum imperantem. Hoc modo justi viri sanguis in terram profundebatur, ut Abelus olim a Caino fratricida necatus est, & ad Deum querelas lamentabiles emittebat. Secundum hæc Zimisches coronam Imperatoriam sibi vindicat, & rursum copias adversus Arabes educit, rursus ensem Syri efficacem gustant, rursum Phrygiæ gentis princeps fuga sibi consulit. Etenim hic Imperator gladio contra hostes vibrato, barbarisque finitimis Romanorum Imperio territis, omnes ferociam animi superbiamque deponere coegit, ac plurimum Romanis finibus, qui ab hostibus valde coarctati fuerant, adjecit: castris ad Tigrim amnem usque promotis. B Metuebant robur ejus Ciliciæ præsidiorum munitionumque principes: manus rei militaris gnaras Phœnicum natio fugiebat: Syri cum pallore bellum reformidabant. Conspexit hunc Imperatorem Edessa, conspexerunt Euphratis campi: cujus amnis aquas Romanorum equi hauserunt, & ea loca passim suis hinnitibus repleverunt. Conspexit eumdem Danubius fluvius, conspexerunt Istro vicini Scythæ cædentem hostium agmina, duces nationum perrumpentem, occidentem, persequentem, antesignanos in fugam conjicientem, non aliter atque leo delatus in boves, eos ipsos mactat atque dilacerat. Amnium C aquæ in sanguinem tunc commutatæ fuerunt, ipso etiam Istro cruentato. Percurrebant Romani vicinas ei planicies, barbarorum animis formidine perculsis.

Joannes Zimisches Imp.

Res ab Zimische gestæ.

Edit. Paris. pag. 120.

Talis nimirum pastor erat Zimisches, qui belluas persequebatur, pro suis pecudibus excubias agebat, nec somnum oculis videbat suis, in hoc incumbens, ut immanium ferarum maxillas contunderet. Rursus idem pacis tempore mitis, suavis, urbanus erat. Oculos habebat amabiles, vultus meram voluptatem stillabat, facie lætissimus, manu munificentissimus, corde magnanimus & plane magnificentissimus: erat denique paradisus quasi quidam novus, e quo fluvii quatuor D promanabant: justitia, prudentia, fortitudo, temperantia. Quod si Phocæ Imperatoris cæde semet non contaminasset, reapse fuisset instar sideris luciferi.

Tales oportebat esse reges universos.

Posteaquam naturæ debitum persolvisset, exactis post Phocam in Imperio sex annis: efflorescere cœperunt Basilius & Constantinus purpurigenæ, Romani filii qui pridem rebus præfuerat, patre Constantino natus. Hi patritum & avitum Imperium aliquandiu prorsus obscuratum, & tam Phocæ, quam Zimischis annis interruptum, rursus in lucem extule-E runt, quasique interpolatum continuarunt, aurea catena quadam colligatum. Nimirum accidit hisce purpurigenis ejusmodi quiddam, ac si arbor, quæ hiberno tempore marcuit, rursum venustate veris perjucunde quasi arridente reflorescat: vel pulcherrimi splendoris sidus occultetur a nube, ac rursum dissipata re, quæ luminibus ejus officiebat, effulgescat. Major autem e fratribus natu Basilius abavum suum Basilium Macedonem,

Basilius II. Bulgarorum exterminator, & Constantinus VIII. Romani II. filii Impp.

Res a Basilio II. gesta.

laborisque tolerantissimum Herculem imitatus, ac voluptatibus repudiatis, otiosam mollemque vitam perosus, asperitatem ac duriciem armorum, loricas, galeas, enses, tela cuivis nectari præferebat. Hoc studio ductus vestitum mollem, mensas delicatas, lectulos purpura constratos, unionum gestationes oderat: e contrario, scutorum collisiones, & curruum strepitus, majoris quam quorumvis instrumentorum melicis numeris animos oblectantium illecebras æstimabat, adeoque calcaribus, & tibialibus ferreis, & bellicis hastis gaudebat.

Verumtamen fortuna invidis eum contuens oculis, fervorem hunc impetumque restinxit, & inhibuit. Quippe concitato ad defectionem Barda Duro, magnæ potentiæ viro, bellicoso, audaci, arrogante, cognato Imperatoris; velut alterum quemdam Aderum commovit, atque ita vitam Imperatoris conturbavit, ut ventus procellosus ex nube prorumpens navigium succutere solet.

Bardæ Duri seditio.

Edit Parif. pag. 121.

Dum hoc bellum diutius duraret, ac de industria protraheretur a Duro, periculis intestinis Imperium exagitantibus: Asia per Arabes vastata est, fines Romani a Syris coarctati, vicinæ Istro regiones cum Thracia finitima Bulgarorum excursionibus vexata. Medius inter hos Imperator, tamquam in mari navicula, fluctuabat: aviculæ pullo in ore draconum similis. Verum mox hyemis loco ver effulsit, & pro tempestate procellosa spirare cœpit aura jucunda, tranquillitatem rerum omnium secum ferens. Nam Bardas Imperatoris sa virgæ summisit, & omnes clam regnum affectantes semet represserunt.

Ab eo tempore mox Imperator Arabum ditionem, Phasidi vicinam terram, Phœnicem preiteris in morem invasit: quo factum, ut Iberi atque Tauroscythæ vehementer expavescerent. Ita celeriter universam Asiam percurrit, neque suis oculis quietem somnumve concessit ullum, donec laceratores ovium lupos exterminasset.

Senserunt & Bulgarorum optimates potentiam ipsius, campis eorum sanguine tinctis, & cadaveribus passim quercinorum truncorum more sparsis, quasique silvam quamdam efficientibus. Milites Romani tam gravis quam levis armaturæ per Thraciam liberrime tum vagabantur, examinatim prostratis non minus ubique Bulgaris atque olim Trojani passim cæsi jacebant, Achille ipsos trucidante. Quapropter de ferocia sua nonnihil remisit barbarus, qui suorum militum robur extinctum cerneret.

At eodem mox clamores bellicos edente, classicumque tollente, Basilius quoque gladio semet accingebat, aheneumque scutum instar Martis bellici tumultus pleni & murorum expugnatoris quatiebat, campis armatorum

Bulgarica bella.

A Καὶ τὸν καρτερικώτατον ἥρω τὸν Ἡρακλέα,
Τὰς μὲν τρυφὰς ἀπέπτυσε καὶ τὰς ἡδυπαθείας,
Καὶ βίον τὸν ἀνέσιμον ἐμίσησε καὶ χαῦνον,
Καὶ τὴν τραχεῖαν, καὶ τὴν σκληρὰν τὴν ἐργομόχθων ὅπλων,
Καὶ θώρακας, καὶ κόρυθας, καὶ φάσγανα, καὶ βέλη,
Εἵλετο μᾶλλον νέκταρος γλευκαζουσῶν φιαλῶν.
Ἐντεῦθεν τρυφερόπεπλον περιβολὴν ἐστύγει,
Καὶ τράπεζαν ἀβρόσιτον φλεγμαίνουσαν τὰς ὄψεις,
Καὶ κλίνην πορφυρόστρωτον, καὶ μαργαροφορίας.
Ἀσπίδων δὲ συρράγματα καὶ κτύπον ἁρμάτων
Ὑπὲρ ὀργάνων ἴυγγας θέλξει μελῶν ἡγεῖτο.
Ἐντεῦθεν περισφύρια καὶ σιδηραῖ κνημῖδες,
Καὶ δόρυ πολεμόχαρμον ἦσαν αὐτῷ τερπνά.
B Πλὴν ἀλλ' ἡ τύχη βάσκανον ὄψιν ἐπιβαλοῦσα,
Ἀνέκοψεν, ἀνέσπασε τὴν τοσαύτην θέρμην,
Καὶ τὸν φλογμὸν ἐμάρανε, καὶ τὴν ὁρμὴν ἐπέσχε.
Καὶ γὰρ ἀποκινήσασα πρὸς τὴν ἀποστασίαν
Βάρδαν ἐκεῖνον τὸν Σκληρὸν τὸν μέγαν ἐν ἰσχύϊ,
Ἄνδρα πολεμικώτατον, εὔτολμον, φρυακτίαν,
Αἵματός τε συγγενοῦς τοῦ βασιλέως λαχόντα,
Ἐξήγειρεν ὡς ἕτερον Ἀδὴρ τὸν παλαμναῖον,
Καὶ τὴν ζωὴν ἐκύκησε τοῦ κράτορος ὡς πλοῖον
Νέφους ποθὲν ἀπορραγεὶς ἄνεμος θυελλώδης.
Ἐπὶ πολὺ δὲ τοῦ Σκληροῦ τῆς μάχης τυμβομένης,
Καὶ κατεχόντων τὴν ἀρχὴν κινδύνων ἐμφυλίων,
Ἀσία μὲν ἠφάνιστο τῇ τῶν Ἀράβων σπάθῃ,
C Καὶ τὰ Ῥωμαίων ὅρια τοῖς Σύροις ἐστενοῦτο.
Οἱ Βούλγαροι δ' ἐπήλαυνον κατὰ τῶν παριστρίων,
Καὶ Θρᾴκην ἐλαΐζοντο τὴν ἀγχιτερμονοῦσαν.
Ἐν μέσοις δ' ἦν ὁ βασιλεὺς ὡς ἐν πελάγει σκάφος,
Ὡσεὶ στρουθὸν νεόττιον ἐν στόματι δρακόντων.
Ἀλλ' αἴφνης ἀντεπήγασεν ἀντὶ χειμῶνος ἔαρ,
Ἀντὶ τῆς ζάλης ἔπνευσε τῆς κυματώδους αὔρα
Ἡδύπνοος ἐπάγουσα τοῖς πράγμασιν εὐδίαν.
Καὶ Βάρδας μὲν ὑπέκυψε τῇ τοῦ κρατοῦντος ῥάβδῳ,
Καὶ πάντες ὑπεστάλησαν σφόδρα βασιλειῶντες.
Εἶχε δ' εὐθὺς Βασίλειον Ἀράβων ἐθναρχία,
Καὶ Φάσιδος τὸ πότιμον ἰβηροτρόφον ῥεῖθρον,
Καὶ γῆ Φοινίκων βλέψασα τοῦτον ὡσεὶ πρηστῆρα.
D Ἔφριξαν τοῦτον Ἴβηρες, ἔφριξαν Ταυροσκύθαι.
Ὁ γαῦρος ἐδραπέτευεν ἐκεῖνος Ἰβηράρχης.
Οὕτως ὀξέως ἅπασαν ἐπέδραμεν Ἀσίαν.
Οὐκ ἔδωκεν ἀνάπαυσιν τοῖς ἑαυτοῦ βλεφάροις,
Οὐδὲ κροτάφοις νυσταγμόν, οὐδὲ ταῖς κόραις ὕπνον,
Ἕως τοὺς λύκους ἤλασε τοὺς προβατοσπαράκτας.
Ἐπέγνων τούτου τὴν ἰσχὺν οἱ δυνατοὶ Βουλγάρων,
Ἐβάφησαν τοῖς αἵμασιν ἐκείνων πεδιάδες.
Κορμοὶ δρυῶν ἐγένοντο τὰ τούτων θνησιμαῖα.
Ὕλη συνέστη πολλαχοῦ τοῖς ἐκρυεῖσι φόνοις.
Τότε στρατὸς αὐσονικὸς ὁπλίτης οὐχ ὁπλίτης
Τῆς Θρᾴκης κατεχόρευε βήμασιν ἐλευθέροις.
E Ἀπανταχῇ γὰρ ἔστρωτο τὰ τῶν Βουλγάρων σκήνη,
Οὐχ ἧττον ἢ τὰ πτώματα παλαιὰ τῶν Δαρδάνων
Τροίαν σκαμανδρογείτονα κείραντος Ἀχιλλέως.
Ἐπέσχεν οὖν ὁ βάρβαρος τοῦ θράσους ἐπ' ὀλίγον,
Τὴν γὰρ στρατεύσιμον ἰσχὺν εἶδεν ἐρημωθεῖσαν,
Καὶ πάλιν ἐναλάλαξε κραυγὰς ἐνυαλίους,
Καὶ πάλιν θροῦν ἐσάλπισε σημάντορα τῆς μάχης,
Καὶ πάλιν ὁ Βασίλειος ἀμφέδητο τὸ ξίφος,
Καὶ πάγχαλκον ἐδόνησε βαρύκτυπον ἀσπίδα,

Καθάπερ πολεμόκλονος τειχεσιπλήτης Ἄρης,
Καὶ πᾶν εὐθὺς κατάχαλκον ἐγένετο πεδίον,
Οὐδὲ γὰρ ἐσπαλίζετο θαλάμοις βασιλείοις,
Ὡς τρυφερὸν κοράσιον ὄψεις ἀρρένων φεῦγον.
Ἀλλ' ἔσπεργον ἑωθιναὶ τούτου βοστρύχους δρόσοι.
Οὓς πάλαι ἐκατάβρεχε τὰ τῆς πορφύρας μύρα.
Καὶ πάλιν μάχαι δύσμαχοι, πάλιν ἀνδροκτασίαι;
Καὶ θράσος θυμοβάρβαρον ὁ βάρβαρος ἐδείκνυ,
Ὡς κάπρος δόρατος αἰχμὴν ὠθῶν ἐν τοῖς ἐγκάτοις.
Ὥπλιστο μὲν τὸ στράτευμα μυρίον ἐξ ἑκατέρων.
Καὶ πάντες ἴσαν πνέοντες μένους, θυμοῦ, καὶ μάχης,
Πάντες σιδηροχίτωνες, χαλκάσπιδες, λογχῖται.
Μελίας ἐπεφέροντο πάντες χαλκοβαρείας.
Ἡ σάλπιγξ ἐνυάλιον καὶ μάχιμον ἀπήχει,
Καὶ πόλεμος φθισίβροτος ἔφριξε ταῖς ἐγχείαις,
Καὶ θροῦς καὶ παρακελευσμὸς ἀμφοῖν τῶν στρατευμάτων.
Ὡς εἰς ταυτὸ συνέπεσον Βούλγαροι καὶ Ῥωμαῖοι,
Συνέπεσον ὡς λέοντες, ὡς ἀφρισταί τε κάπροι,
Καὶ ξίφος πᾶν ἐμαίνετο, καὶ χεῖρες οὐκ ἠρέμουν.
Παλάμαι δὲ ἐπλάσσοντο τοῖς τῶν πιπτόντων λύθροις.
Καὶ τῶν ἀσπίδων ὁ θρασμὸς καὶ τῶν δοράτων θλάσεις
Τὸν πάταγον ἀπέπεμπον βαρύθρουν ἀγριόθρουν,
Καὶ βασιλεὺς τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ὡς ἴρηξ ὠκυπέτης
Παρεπορεύετο κινῶν κατὰ τῶν βαρυφρόνων.
Τέλος Βουλγάρων ὁ στρατὸς ᾤχετο κλίνας νῶτα.
Οἱ δὲ Ῥωμαίων φάλαγγες εἵποντο κατὰ νώτου,
Κτείνουσαι τὸν ὀπίσθιον, πίπτοντα συμπατοῦσαι,
Διώκουσαι τὸν φύλαρχον, ἵππους νευροκοποῦσαι,
Καὶ τὰς σκηνὰς ἁρπάσασαι, σκύλοις ἐπεντρυφῶσαι,

Οὕτως ὁ κράτωρ φρύαγμα παρέλυσε Βουλγάρων
Καὶ τὴν ὀφρὺν κατέσπασε τὴν ὑπερηρμένην.
Οὕτως τοὺς κύνας ἤλασε τοὺς χοιροφορβοὺς
Ἐκ μανδρευμάτων τῶν αὐτοῦ καὶ τῆς ἀγελαρχίας.
Οὕτως οἰκτροὺς τοὺς σοβαροὺς, οὕτως δειλοὺς τοὺς γαύρους
Πόνοις συχνοῖς εἰργάσατο δούλους ἀντ' ἐλευθέρων.
Ἐπεὶ δ' οὐ φείδεται τινὸς ᾅδης ὁ παντοφάγος.
Συνέσχον καὶ Βασίλειον αἱ πύλαι τοῦ θανάτου;
Καὶ τῶν Ῥωμαίων ἑδρασμὸν ἠλόησαν ὡς σῖτον,
Πλὴν ἐν μακρῷ καὶ λιπαρῷ καὶ βαθυχρόνῳ γήρᾳ,
Ἐν ἔτεσι πεντήκοντα κρατήσαντα Ῥωμαίων.
Ἡ δὲ βασίλειος ἰσχὺς καὶ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα
Πρὸς τὸν αὐθόμαιμον αὐτοῦ τὸν Κωνσταντῖνον τρέπει.
Ἀλλ' ἰδοὺ ἐπαληθεύουσα πάντως ἡ παροιμία.
Ποδονιπτὴρ καὶ κύπελλον ἐκ τῶν αὐτῶν χωμάτων.
Ζωμήρυστρον καὶ σάρωθρον ἐκ τῆς αὐτῆς ξυλείας.
Οἱ βίοι γὰρ τῶν ἀδελφῶν ὥσπερ ἐκ διαμέτρου
Ἀλλήλων παραλλάττοντες ἀπειρομέτροις μέτροις.
Ὅσον ὁ μὲν Βασίλειος τὰς ἡδονὰς φαυλίσας
Μελέτῃ τῶν πολεμικῶν ἐτίθετο τὸν βίον,
Ἄνδρας ἀεὶ πολυκλεοῦν εὐίππους, ὁπλοφόρους,
Καὶ τοὺς χαλκοθώρακας καὶ πολεμοστολίστας.
Ὁ Κωνσταντῖνος δ' ἔμπαλιν, οὐδὲ γὰρ φέρων βλέπειν
Κνημίδων περισφύρια καὶ σιδηροῦς χιτῶνας,
Οὐ δοῦπον ἁρματόκτυπον ἀκούειν κἂν ἐν ὕπνοις,
Οὐ δὲ τῆς σάλπιγγος βοὰς τῆς πολεμοφθόγγου,
Οὐ λαλαγὰς ἀρεϊκὰς, οὐ θορύβους κακοθρόους,
Τρυφαῖς ἐσχόλαζεν ἀεὶ καὶ λιπαραῖς τραπέζαις,
Καὶ γυναιξὶν ἐπίχαιρεν ἀσέμνοις ὀρχηστρίσι,

A multitudine completis. Non enim solebat regiis in thalamis cubare, more delicatæ, ac teneræ puellæ, quæ virorum conspectum fugit: sed matutini rores cincinnos ipsius plerumque madefaciebant, qui olim unguentis Imperatoriis perfundebantur. Rursus ergo pugnæ ancipites atque cædes occipiebantur, & barbari animi ferociam barbarus ostentabat instar apri, qui hastæ cuspidem sumet intra viscera furens adigit. Jam ab utraque parte milites ad prælium armari: omnes iram pugnamque spirare: omnes loricis ferreis, scutis æreis, hastis gravibus sese B munire: tuba mavortium ac bellicum quiddam sonare: hastæ densari ac inhorrescere: clamores tolli: cuncta in utroque exercitu apparari.

Edit. Paris. pag. 122.

Quum ad manus ventum esset, leonum & spumantium aprorum more concurrebant: enses furebant: manus haud cessabant, sed cadentium cruore polluebantur: scuta cum hastis comminuebantur, terribilemque strepitum excitabant. Interim suos Imperator obire, tamquam celeriter volans accipiter, & adversus hostes C irritare.

Tandem Bulgarorum copiis terga dantibus, Romani fugientes persequi, postremum quemque cædere, cadentem pedibus proculcare, principem gentis indagare, nervos equorum incidere, castra hostium diripere, spoliis opimis potiri. Sic Bulgarorum fastum Imperator coercuit, & supercilium illud elatum depressit: sic agitatos fato quodam canes suis a caulis & gregibus abegit: sic superbos miseros, sic feroces timidos, sic ex liberis servos, per va- D rias ærumnas effecit. Sed quando nemini parcit Orcus, etiam Basilius ad mortis delatus est portas: qui fulcrum illud Romanorum instar frumenti triturarunt. Accidit tamen hoc illi matura provectaque jam ætate, quum Imperio quinquaginta totis annis præfuisset. Post eum regia potestas ad fratrem ipsius Constantinum devenit. Sed verum erat in hoc omnino verbum illud vulgo jactatum: Ex eadem argillæ pelluvium & poculum, ex eodem ligno vas coquinarium & scopæ. Nam horum fratrum vitæ modis E infinitis & ex diametro pugnabant.

Victoria de Bulgaris.

Constantinus VII. solus Imp.

Basilius spretis voluptatibus, omnem vitam in rerum bellicarum exercitatione consumebat, viros equestres, armatos, loricatos, ad bellum comparatos magni semper faciens: ex diverso Constantinus tibialium calcaria cum tunicis ferreis ne adspicere quidem sustinebat, curruum strepitus ne per somnum quidem audire, bellicæ tubæ clangores, voces & tumultus martios ferre non poterat: voluptatibus lautisque mensis perpetuo deditus, ac delectationem capiens ex

Fratrum dissimilitudo.

Edit. Paris. pag. 123. consuetudine impudicarum mulierculatum, saltatricum, tibicinarum, ridicularum, citharistriarum, tametsi jam decrepitus senex foret. Idem formidoloso corde præditus, nuda & levi plerumque calumnia perpellebatus, ut complures oculis spoliaret, tamquam fraudes defectionis occulte struentes. Quum filias tantum duas haberet, deque illis sollicitus esset, ac monitus a quibusdam foret, Imperio post ipsum quemdam ordinis senatorii virum, cui nomen esset Romanus, cognomentum Argyropulus, potiturum: vi hominem adegit, ut uxore prima repudiata, Zoen filiam suam in purpura natam matrimonio sibi jungeret. Atque his ita constitutis & ordinatis, vitam cum morte commutavit: quum perpusillo tempore, solo nimirum biennio, rebus præfuisset. Inde Romanus in folio regio collocatur, vir sapiens, religiosus, divinas res studiose pervestigans, libris plerumque semet oblectans, &

Romanus III. Argyropulus Imp. nocturnis stationibus. Virgini deiparæ delubrum magnificentissimum exstruxit, quod Periblepta sive Spectatissimæ templum nuncupant. Cæterum Imperatrix ætate vigens, & tentationibus corporeis incalescens, ac Romanum interea videns suis intentum rebus vivere, qui mulieri se junctum non recordaretur, & quidem juveni: pravis & improbis quibusdam cogita-

Zoes lascivia. tionibus mire discruciabatur. Erat autem quidam adolescens, forma venusta & elegante, nomine Michaelus, patria Paphlago, in quem versantem in aula conjectis Imperatrix oculis, animadversoque vultus splendore ac gratia, (genas enim delicatulas & teneras habebat, colore præditus optimo, venustus, cute candida, rubicundus, meros amoris rores stillans) non solum exardescebat, verumetiam cum eo consuetudinem habebat, & oculos suos frequente Michaeli contuitu pascere solebat.

Romanus suffocatur. Tandem aliquando Romanum Imperatorem, balneis se recreantem ac foventem, adorti viri quidam facinorosi: draconum ritu collum ejus constringentes, suffocarunt: incertum quo pacto, & per quos ad hoc scelus impulsi: vel annuente (ceu vulgo perhibent) Zoe, vel prorsus ignara. Nihil enim heic, quod dicam habeo. Sic ille vitam & Imperium reliquit, annis eo v. cum vi. mensibus, potitus.

Michaelus IV. Paphlago Imp. Extincto Romano, Michaelus Imperare occœpit, paulo ante obscurus ob generis humilitatem, mercedem hanc furtivæ consuetudinis nactus. Erat autem Michaelus non forma solum præ-

pag. 124. stante, verum etiam virtutum donis fulgebat, quæ animi sunt exornatrices, ac mentis faces. Nam uti vir prudens intelligebat, ac secum ipse considerabat, ex quam humili sorte maximam ad sublimita-

Michaelis virtutes. tem pervenisset. Propterea facilis ad eum patebat aditus, hominem fastus expertem, modestum, ad misericordiam proclivem, miserantem calamitosos, egenos sublevantem, pauperes beantem, ab inopiæ gelu læsos vicissim quasi calefacientem & foventem, sitientes aureo potu rigantem. Nemo in conspe-

A Καὶ φαύλοις φιλεπαίγμοσι φιλοκιθαριστρίαις,
Καὶ ταῦτα παλαιόχρονος πέμπελος ὢν τεσγέρων.
Ψυχὴν δὲ δειλοκάρδιον καὶ ξομαλέαν ἔχων,
Ἀπὸ ψιλῆς διαβολῆς τοὺς ἄνδρας ἀπετύφλου,
Ὡς δῆθεν ἀπορράπτοντας δόλους ἀποστασίας.
Ἐπὶ δυσὶ τὸν βίον δὲ σαλεύων θυγατράσι,
Καὶ πρός τινων ἐκδιδαχθεὶς ὡς μετ' αὐτὸν τὸ κράτος
Εἰς Ρωμανὸν φοιτήσειεν, ἕνα τῶν τῆς συγκλήτου
Ἐπίκλην Ἀργυρόπουλον, βιάζεται τὸν ἄνδρα
Τὴν ἄλοχον καὶ γαμετὴν αὐτὴν ἀποβαλέσθαι,
Καὶ συζυγῆναι τῇ Ζωῇ τῇ πορφυροβλαστήτῳ.
Καὶ ταῦτα διαθέμενος μεθίσταται τοῦ βίου,
Βραχὺ τῆς αὐτοκράτορος ἀρχῆς παραπολαύσας,
B Καὶ χρόνους δύο μόναρχος δειχθεὶς αὐτοκράτωρ.
Καὶ Ρωμανὸς ἐγκαθίσταται τοῖς βασιλείοις θρόνοις,
Ἀνὴρ σοφὸς, Θεοφιλὴς, ἐμμελετῶν τὰ θεῖα,
Καὶ βίβλοις χαίρων τὰ πολλὰ καὶ στάσεσι παννύχοις.
Ὡς ἄγαν μεγαλοπρεπῶς τῇ Θεοτόκῳ κόρῃ
Ἀνεδομήσατο μονὴν ἣ Περίβλεπτος κλῆσις.
Καὶ τέως ἡ βασίλισσα νεότητι σφριγῶσα,
Καὶ σφαδασμοῖς σωματικοῖς περιθερμαινομένη,
Καὶ βλέπουσα τὸν Ρωμανὸν καθ' ἑαυτὸν βιοῦντα,
Καὶ μηδὲ μεμνημένον ὡς δέδεται γυναικὶ
Καὶ συνοικοίη γυναικὶ καὶ ταύτῃ νεαζούσῃ,
Φαύλαις τισὶ καὶ σοβαραῖς ἐννοίαις ἐσοβεῖτο.
Ἦν δέ τις καλοπρόσωπος ὡραῖος νεανίας,
C Ὄνομα τούτῳ Μιχαὴλ, γένος ἐκ Παφλαγόνων.
Ἐκείνῳ δὲ τῷ Μιχαὴλ τῷ χαριτοβλεφάρῳ,
Τῶν ἀνακτόρων ταῖς αὐλαῖς ἐμπεριστρεφομένῳ,
Ἡ βασιλὶς ἐρωτικὸν ἐπιβαλοῦσα βλέμμα,
Καὶ τῷ προσώπῳ τὰς αὐγὰς ἰδοῦσα καὶ τὸ κάλλος.
Ἦν γὰρ τρυφεροπάρειος, εὐχρώσατος, χαρίεις,
Κατάλευκος, ἐξέρυθρος, ἔρωτος στάζων δρόσους.
Ἐρωτικῶς ἐμίγνυτο, καὶ συνεχῶς ἐτρύγα
Ἐκ τῶν προσώπων Μιχαὴλ τὰ τῶν χαρίτων ῥόδα.
Καὶ δή ποτε τῷ Ρωμανῷ τῷ βασιλεῖ τὴν σάρκα
Ψυχαγωγοῦντι τοῖς λουτροῖς καὶ παραμυθουμένῳ
Ἄνδρες τινὲς χειρομιστεῖς φονίως ἐμπεσόντες
Ἀπάγχουσιν ὡς δράκοντες ἐμφύντες τῷ τραχήλῳ,
Οὐκ οἶδα πῶς εἰς τὸ κακὸν καὶ πόθεν προαχθέντες.
D Οἱ δ' ὥς φασι καὶ τῆς Ζωῆς εἰς τοῦτο συμπραξάσης,
Ἢ συνειδυίας, μηδαμῶς οὐδὲ γὰρ ἔχω λέγειν,
Ἔτη δὲ πέντε ἥμισυ κρατήσαντα Ρωμαίων
Τοιούτῳ τρόπῳ τῆς ἀρχῆς μεθίσταται καὶ βίου.
Τοῦ Ρωμανοῦ δὲ τὴν ζωὴν τὴν κάτω λελοιπότος,
Ὁ Μιχαὴλ ἀρχηγετεῖ, καὶ δράττεται τῶν σκήπτρων,
Ὁ πρὸ βραχέως ἀφανὴς καὶ ταπεινὸς τῷ γένει,
Τοῦτον μισθὸν δρεψάμενος τῶν μοιχιδίων λέκτρων.
Ἦν δὲ καλὸς ὁ Μιχαὴλ οὐ μόνον τῷ προσώπῳ,
Ἀλλ' ἔλαμπε καὶ χάρισιν, ἃς ἀρεταὶ γεννῶσι,
Αἳ τῆς ψυχῆς στολίσματα καὶ τοῦ νοὸς λαμπάδες.
Συνίει γὰρ ὡς συνετὸς καὶ καθ' αὐτὸν ἐσκόπει
Ἐξ οἵας ταπεινότητος ἔπτη πρὸς βασιλείαν,
E Ἐξ οἵας τῆς φαυλότητος εἰς οἷον ὕψος ἤρθη.
Ἐντεῦθεν ἦν εὐέντευκτος, ἄτυφος, μετριόφρων,
Καμπτόμενος εἰς ἔλεον, οἰκτείρων δυσπραγοῦντας,
Ψυχαγωγῶν τοὺς ἐνδεεῖς, ὀλβίζων τοὺς ἀπόρους,
Καὶ τοὺς ψυγέντας τῷ κακῷ τῆς ἀχρηματισίας
Ἀναζωῶν καὶ ζωπυρῶν καὶ σωτηρῶν καὶ θάλπων.
Καὶ χρυσορρείθροις νάμασιν ἀρδεύων τοὺς διψῶντας.

Οὐδεὶς αὐτὸν δεόμενος ᾤχετο χειλιάζων.
Ἀλλὰ γὰρ ἐσπαράττετο νόσῳ δυσφορωτάτῳ,
Ὡς ὁ Σαοὺλ τῷ πονηρῷ πνιγμῷ τοῦ δαιμονίου,
Καὶ τὴν ζωὴν κατώδυνον εἶχε καὶ κινδυνώδη.
Εἴ τ' οὖν ὑλλέων ἐκθρασμῶν θολούμενος καὶ πίπτων,
Εἴτε βιαίῳ κολαστῇ δαίμονι προσπαλαίων.
Πολλάκις γάρ τοι κατὰ γῆς ἄφωνος ἐρρίπτετο,
Ἀφρὸν ἐμῶν τοῦ στόματος, σίελον ἀπολύζων,
Τὰ χείλη μελαινόμενος, τὰς κόρας διεστρέφων,
Φθογγὰς προσπέμπων δυστυχεῖς, ἀσήμους, προβατώδεις,
Καὶ μή τινος ἐντύχοιεν ἀρήξαντος τῷ πάθει
Τειχοκρουστῶν τὴν κεφαλὴν καθάπερ ἀλλοτρίαν.
Ἀπὸ τοιούτου πτώματος πολλάκις ἀνασφήλας
Θερμότερος ἐγίνετο τῆς ἀρετῆς ἐργάτης,
Καὶ πλέον ἐπεμέλετο τῆς ἔνδον εὐεξίας,
Καὶ τὴν μονάστριαν ζωὴν μᾶλλον ὑπερεδίψα.
Ἦσαν δὲ αὐτῷ ταυτόαιμοι κατὰ τῶν αὐτῶν αἱμάτων
Ἄνδρες φαυλότατοί τινες κηφῆνες ἁρπακτῆρες,
Ἄνθρωποι δυσανάγωγοι, κτηνώδεις, κακοήθεις.
Καὶ τί γὰρ οἱ βυθρέμμονες, χοιρόβιοι, βοζύγοι,
Ἄνδρες προβατοθρέμμονες, ἀπόζοντες τοῦ γράσου,
Καὶ σπινοκάρπων φροντισταί, καὶ τῶν δρυοβαλάνων;
Τούτων οὖν τῶν ἀδελφῶν ὄντων τοῦ βασιλέως
Κἀν τοῖς κακοῖς ἐπρώτευσεν ὁ καὶ τῷ γένει πρῶτος,
Ἐκτετμημένος πρὸ μακροῦ τὰς παιδουργοὺς κυλίνδρας,
Ἄνθρωπος κακουργότροπος, σκαιός, ῥυπαρογνώμων,
Ὁ χρῶν τὴν ἐπιμέλειαν τῶν γηροκομουμένων,
Καὶ τἄλλα πάντα τῆς ἀρχῆς ἄγων ἄνω καὶ κάτω,
Καὶ τὸν κρατοῦντα ἄντικρυς ὥσπερ λεοντοκόμος.
Οὗτος οὖν πείθει Μιχαὴλ εἰσποίητον γενέσθαι
Τὸν τῆς ἀδελφόπαιδα Ζωῇ τῇ βασιλίσσῃ.
Ἦν ταῦτα καὶ τοιαῦτα μέν, τὰ δ' ἐφεξῆς ὁποῖα;
Ὁ βασιλεὺς τὸν Μιχαήλ, οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο,
Τῇ γαμετῇ παιδοθετεῖ, καὶ Καίσαρος στεφάνῳ
Τὸν κτηνωδέστατον κοσμεῖ τὸν ἄντικρυς χοιρόνουν.
Αὐτὸς δὲ συμπνιγόμενος τῷ πάθει τῷ συμφύτῳ
Καταστολὴν ἐνδύεται κρείττονος πορφυρίδος,
Τοῦ πνεύματος τῷ μέλανι τὰς πέπλους μεταβάψας,
Καὶ τῇ γαλήνῃ προσδραμὼν ἐκ πολυσάλου βίου,
Ἐφ' ὅλοις ἔτεσιν ἑπτὰ τῆς βασιλείας ἄρξας.
Ἐντεῦθεν ἡ βασίλισσα φροντίζει τὰ τοῦ κράτους,
Καὶ τὸν ἀνδραδελφόπαιδα τὸν Μιχαὴλ ἐκεῖνον
Ταῖς τῶν ἀνάκτων οὐ καλῶς κατακοσμεῖ συμβόλοις.
Ἄνθρωπον κακοδαίμονα, χοιρόνουν, προβατόνουν,
Καὶ φύσει μὲν εἰσφέροντα σκαιότητος συμφύτως,
Τῆς δὲ νεότητος αὐτὸν εἰς πλέον ἐκτρεπούσης
Ἀποπτυστῆρα χαλινοῦ πῶλον παραζηλοῦντα,
Καὶ πωλικὰ σκιρτήματα, καὶ λακτισμοὺς ἀτάκτους
Ἀντιφιλοτιμούμενον τῇ θηλασάσῃ θρεπτρᾳ.
Μετὰ τὸ σπάσαι τὴν θηλὴν καὶ τῆς τρυφῆς εἰς κόρον,
Κἀνταῦθα μόνον ἡ Ζωὴ τὸ τῆς πορφύρας ἔρνος
Ἠγνόησεν ἀγνόημα θλίψεις πολλὰς κεράσαν,
Ὅτι τὸν ὄφιν ἔθαλπεν ἐγγάστριον τιθοῦσα,
Καὶ βασιλείας τὸν μαζὸν τῷ δράκοντι παρεῖχεν,
Ἐπεὶ γὰρ ἐπελάβετο πραγμάτων πλειόνων
Ἄνθρωπος νέος, ἄβουλος, ἀγέρωχος, αὐθάδης,
Ὡς οἶνος νεοπάγητος ἐμβρίζων καὶ καχλάζων,
Τῆς τύχης τὴν εὐμένειαν οὐκ ἴσχυσε βαστάσαι,
Κἀντεῦθεν εἰς βαθύκρημνον ἐξεκυλίσθη χάος.

A ctum ejus admissus, lacrymans abibat: nemo petens aliquid, ægro discedebat animo. Sed enim gravissimo quodam morbo laborabat, ut Saulus olim, a genio malo vexatus: quo fiebat, ut vitam calamitosam & periculis obnoxiam ageret, vel corporis succussionibus hominem perturbantibus & prosternentibus, vel gravi scelerum vindice genio cum ipso colluctante. Quippe frequenter amissa voce humi collabebatur: ore spumam salivamque copiosam rejiciens, & labris nigricantibus, oculis distortis, sonos quosdam horribiles, obscuros, ac brutos emittens. Quod si aliqui opem laboranti non ferrent, *Michaelis morbus.*

B caput suum tamquam alienum parietibus allidebat. Quoties malum nonnihil remittebat, longe acrius & ardentius virtuti studebat, internamque valetudinem curabat, solitariæ vitæ cupidissimus. Habebat autem fratres, viros improbos, fucos rapaces, intractabiles, belluinos, insolentes: qui apud porcos ætatem exegerant, & bubulci opilionesque fuerant, hircum redolentes, glandium & aliorum silvestrium fructuum collectores. Et horum princeps sceleribus erat is, qui etiam ætate reliquos antecedebat, jamdudum castratus, vir moribus nequissimis, ferox, sordidus, *Fratrum Imp. nequitia.*

C præfectus iis ædibus, in quibus senio confecti curabantur: qui sane Imperii negotia sursum deorsum volutabat, & Imperatorem ita tractabat, ut belluas suas leonum curatores solent. Hic etiam auctor fuit, ut Michaelus quidam, Imperatoris ex sorore nepos, ab Imperatrice Zoa adoptaretur. Igitur Imperator hunc quidem adoptandum dat conjugi, & hominem plane brutum ac porco similem Cæsaris corona cingit: ipse vero morbo consueto pressus, indumentum purpura melius, vestitum scilicet nigrum ac spiritualem, pro turbulenta vita tranquillitatem amplexus, finiit: quum in Imperio septem *Edit. Paris. pag. 125.*

D annos exegisset. Secundum hæc gubernationis curam in se transfert Imperatrix, & mariti sui nepotem ex sorore Michaelum non recte signis Imperatoriis exornat, hominem diabolicum, belluinum, a natura proclivem ad quævis facinora, & ob juventutis insolentiam pullo consimilem, frenum respuenti, & insultus ac recalcitrationes petulantes ei pro nutricationis præmio reddenti, quæ ipsum velut uberibus suis aluerat, postea quam scilicet mammam ejus suxisset, & ad satietatem ab ea pastus fuisset. Atque hac quidem in parte *MICHAELUS V. Calaphates, Imp.*

E nata in purpura Zoe commisit ex ignoratione quiddam, quod ærumnarum ei variarum origo fuit: quæ nimirum serpentem in sinu suo foverit, & Imperii mammam draconi præbuerit. Etenim posteaquam tantarum rerum administrationem aggressus est homo juvenis, expers consilii, ferox, contumax, musti recentis in morem fervens & ebulliens: fortunæ propitiæ benignitatem ferre non potuit: ideoque confusum ac profundum in præcipitium prola- *Ingratitudo Michaelis erga Zoen.*

psus. Nam prosperitas est (ut ajunt) consimile quiddam gravi plumbo & si hominem robustum non nanciscatur, qui oneri ferendo par sit, pronum in terram præcipitat, & proterit. Primum igitur Michaelus Imperii proceres & consiliarios principes barbaricum in morem genitalibus exsectis multavit, quo facto a prima quasi linea se improbum declaravit. Quippe sceleratos homines, & ad malitiam solertes, vel uno quis die (ceu dici consuevit) agnoverit. Deinde juvenibus puerilia consilia suggerentibus adjunctis sibi, ac primorum in consiliariorum numerum relatis, perinde ac Roboamus olim, Solomonis filius sese gerebat: Zoen & Theodoram reginas ejecit, & rasas quamdam in insulam relegavit. Ea res gravissimas misero turbas dedit; non aliter, atque si ventus in mare incumbens totum ab imo commoveat. Animadvertere tum erat ex certis rerum argumentis, quanta res sit benevolentia plebis erga principem, & quantæ sint ejus vel regis, vel magistratus, vel bellici ducis vires, qui animo erga subditos paterno adfectus est, & vicissim ab eis tamquam liberis suis diligitur. Posteaquam enim auditione populus ea, quæ gesta fuissent, accepisset, nimirum reginas ab Imperatore solum vertere jussas, invite rasas, nigris vestibus indutas: ingenti furore percitus, mox lapides, ligna, quasvis res semet offerentes, glebas, clavas, gladios corripit, ipsis etiam mulierculis radios hastarum armorumque loco usurpantibus. Deinde magno cum clamore ad Imperatorem currunt, manibus & animis reginas ab eo repetentes, & ipsum Michaelum vocibus immanissimis conviciando proscindentes. Ille vero prius draconi terribili & leoni similis, nunc instar leporis fœminæ vel chamæleontis formidolosus conspici, de ferocia remittere, celeribus navigiis reginas adducere, gubernationem & Imperium ejus avitum patriumque restituere: Nihilominus de integro fax seditionis accensa fuit adversus hominem abominandum. Quapropter inevitabili vi perspecta, quum instar ursi a canibus cincti se undique circumdatum cerneret: vitam fuga conservare nititur, & (quod vulgo dici consuevit) lepus ad rupem sese proripit, ad mensam mysticam perfugii loco tendens. Verum populus sæpenumero ad furorem usque accensus, ignem ipsum vincere solet. Nam quum intra ipsamet adyta sacra cursu perrupissent, inde miserum avellunt, & clamanti, gementi, lacrymanti oculos novaculis eruunt, eadem pœna etiam patruo ipsius irrogata, qui vir erat moribus improbis, nequam, sceleratus, omnium appetens. Imperii gustum non ultra av. menses percepit. Secundum hæc rursus Imperatrices administrationem rerum in sese recipiunt, & traditum a majoribus Imperium usurpant. Quare procul expulsa vexationum tempestate, jam dulcis favonius spirabat, & serenitas quædam suaviter arridebat. Cæterum regina Zoe, quum statuisset Imperium Romanum virilis Imperato-

Zoe cum Theodora relegatur.

Edit. Paris. pag. 126.

Populi seditio.

Zonara & illi avunculo.

A Μόλιβδος γὰρ βαρύφορτος, φασὶν, εὐημερία,
Κἂν οὐκ ἐντύχῃ κραταιῷ τῷ φέροντι τὸ βάρος,
Κύμβαχον ῥίπτει κατὰ γῆς ἐκεῖνον καὶ συντρίβει.
Καὶ πρῶτα μὲν τοὺς τῆς ἀρχῆς προάρχους καὶ προβούλους
Βαρβαρικῶς ἐκόλασε τὰ παιδογόνα τέμνων,
Ὥστε πολλοὺς ἀλλάξαντας τὴν τῶν ἀρρένων φύσιν,
Εἰ μὴ ἀνθρώπους γίνεσθαι καὶ μὴ γνωστοὺς τῇ φύσει.
Οὕτως εὐθὺς ἀπὸ γραμμῆς πρώτης κακὸς ἐφάνη.
Τοὺς γὰρ πονηρογνώμονας καὶ κακοτρεχεστάτους
Ἐπὶ μιᾶς ὡς λέγουσιν ἡμέρας γνώσεταί τις.
Ἔπειτα προσλαβόμενος νηπιοβούλους παῖδας,
Καὶ πρωτοβούλοις χρώμενος νήπιος τοῖς νηπίοις.
Καθάπερ πρὶν ὁ Ῥοβοὰμ τοῦ Σολομῶντος γόνος,
B Τὰς βασιλίσσας ἐξωθεῖ Ζωὴν καὶ Θεοδώραν,
Καὶ νησιώτιδας αὐτὰς θέμενος ἀποκείρει.
Ὅπερ δεινοὺς ἐξήγειρε φλοίσβους τῷ ταλαιπώρῳ,
Ὡς ἄνεμος ἐπιπεσὼν θαλάσσῃ σκαφαπλόῳ,
Καὶ κάτωθεν ἀπὸ μοχλῶν αὐτὴν ἀναμοχλεύσας,
Τότε παρῆν κατανοεῖν ἐξ ἐναργῶν πραγμάτων
Ὁποῖα πλήθους εὔνοια περὶ τὸν ἀρχηγέτην,
Καὶ πόσῳ σθένει κοίρανος ἄρχων στρατάρχων κράτωρ
Πατρὸς στοργὴν καταπλουτῶν περὶ τοὺς ὑπὸ χεῖρα,
Καὶ παρ' αὐτῶν φιλούμενος καθάπερ ὑπὸ τέκνων.
Ἐπεὶ γὰρ ἐνωτίσατο τὸ πλῆθος τὰ τοιαῦτα,
Ὡς τὰς ἀνάσσας ὁ κρατῶν ὑπερορίους θεῖε,
Ὡς τρίχας σφῶν ἀκουσῶν ἀποθερίσας βίᾳ,
C Ὡς τὰς ἐσθῆτας τὰς αὐτῶν εἰς μέλαν καταχρώσει,
Θυμῷ καχλάζει τῇ πυρᾷ, λίθους εὐθὺς λαμβάνει,
Ξύλα, καὶ πᾶν τὸ προστυχὸν, βώλους, κορύνας, ξίφη,
Ὡπλίζοντο καὶ τὰ γύναια κερκίσιν ὥσπερ λόγχαις,
Καὶ σὺν κραυγῇ καὶ λαλαγῇ πρὸς τὸν κρατοῦντα τρέχει,
Τὰς βασιλίσσας ἐκζητοῦν ὅλαις χερσὶ καὶ γνώμαις,
Καὶ βλασφημοῦν τὸν Μιχαὴλ φωναῖς ἀγριοθρόοις.
Τὸν δὲ τότε τρομερὸς λαγωὸς καθωρᾶτο,
Δράκων ὁ πρὶν βλοσυρωπὸς ὁ λέων χαμαιλέων,
Τοῦ θράσους καθυφίησι καὶ τῆς ἀλαζονείας,
Καὶ γοργοπλόοις σκάφεσιν ἄγει τὰς βασιλίσσας,
Καὶ πάλιν ἀποδίδωσιν αὐταῖς τὴν κρατορίαν,
D Τὴν ἐκ προγόνων προσγενῆ τὴν ἐκ τῶν ἐπιπάππων.
Πλὴν ἀλλὰ πάλιν ἡ πυρὰ τῆς στάσεως ἀνῆπτο,
Πάλιν ἀνερριπίζετο κατὰ τοῦ καταπτύστου.
Καὶ τοίνυν ἄφυκτον ἰδὼν ὁ κάκιστος τὴν βίαν,
Καὶ πάντοθεν κυκλούμενος ὡς ἄρκος ὑπ' ἀρκύων,
Πειρᾶται τάχα τὴν ζωὴν κλέψαι τῇ φυγάδι,
Καὶ δραπετεύει λαγωὸς εἴποι τις ἂν εἰς πέτραν,
Καὶ τράπεζαν τὴν μυστικὴν καταφυγὴν ποιεῖται,
Ἀλλὰ τὸ πλῆθος ἐκκαυθὲν πολλάκις εἰς μανίαν,
Αὐτὸ τὸ πῦρ ὡς ἔοικεν ὑπερνικᾷ τὸ βρέμον.
Ἔνδον καὶ γὰρ τῶν ἱερῶν ἀδύτων εἰσδραμόντες
Ἐκεῖθεν ἀφαρπάζουσι τὸν τάλανα βοῶντα
E Σὺν στεναγμοῖς καρδιακοῖς σὺν δάκρυσιν ἐνθέρμοις,
Καὶ κόρας ἐξορύττουσιν αὐτοῦ ταῖς μαχαιρίσι,
Καὶ σὺν αὐτῷ τὸν δυσσεβῆ πατράδελφον τυφλοῦσιν,
Ἄνθρωπον δύστροπον, σκαιὸν, κάκιστον, παντορέκτην,
Μῆνας, οὐ πλέον τέσσαρας γευσάμενον τοῦ κράτους,
Καὶ πάλιν αἱ βασίλισσαι τὸ κράτος ἀναδοῦνται,
Καὶ πάλιν τὴν πατρόπαππον ἀρχὴν κατακληροῦνται.
Τῆς ζάλης δὲ τῶν πειρασμῶν ἀπελαθείσης πόρρω,
Ἐπνεύσει ζέφυρος ἡδὺς, ἐγέλασεν εὐδία.
Ἀλλ' ἡ βασίλισσα Ζωὴ τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος

Κράτο-

Κράτορος ἀῤῥενόφρονος χρήζειν διεγνωκυῖα,
Καὶ παίδων τι διαδοχῆς καὶ τοκετοῦ διψῶσα,
Καὶ γλιχομένη πυκνουργὸς ἀκοῦσαι παιδομήτωρ.
Ὑπὸ δυοῖν γὰρ κηπευτοῖν ὡς δένδρον ποτισθεῖσα,
Ἄχλοος ἐκινδύνευεν, ἄφυλλος, ἄκος μένειν.
Ἄνδρα τινὰ χαρίεντα τοὔνομα Κωνσταντῖνον,
Λεσβόθεν μεταπέμπεται σκάφεσι λαιφοπτέροις,
Ὃν μονομάχον ἔλεγον ἐκ πατρεπωνυμίας.
Καὶ γὰρ κατεδεδίκαστο ταύτην οἰκεῖν τὴν νῆσον,
Ἀπὸ τοῦ πρώτου Μιχαὴλ τοῦ βεβασιλευκότος,
Κατ' ἄλλως μὲν ὡς τὴν ἀρχὴν πειρώμενος ἁρπάζειν.
Ἀνδίχα γὰρ ἐκράτησαν αἱ περὶ τούτου φῆμαι.
Ὡς ἄλλοι δέ τινές φασιν, οἷς ἀψευδὴς ἡ γλῶσσα,
Ὡς συμφθαρεὶς ἐρωτικῶς Ζωῇ τῇ βασιλίσσῃ.
Τὴν Λέσβον οὖν κατακριθεὶς οἰκεῖν ὁ Κωνσταντῖνος,
Καὶ κινδυνεύσας παρ' οὐδὲν σβεσθῆναι καὶ τὰς κόρας,
Αἴφνης πεσόντος ἔμπαλιν τοῦ κύβου τῆς τύχης,
Καὶ τοῦ ὀστράκου τῆς αὐτῆς ἄλλως μεταῤῥιφθέντος,
Αὐτάναξ ἀναδείκνυται δεσπότης ὁ πρὶν δοῦλος,
Αὔταρχος ὁ κατάκριτος, καὶ κράτωρ ὁ δεσμώτης,
Καὶ τῇ βασιλίσσῃ Ζωῇ συμφύεται πρὸς γάμον,
Οὕτως ἀστάθμητός ἐστι τῶν γηγενῶν ὁ βίος,
Οὕτω πραγμάτων ὁ τροχὸς ἄνω καὶ κάτω τρέχει.
Κυλίνδει πάντα τὰ δεινὰ καὶ φύρδην μεταστρέφει.
Αἱ φῆμαι δὲ μορφάζουσι τοῦτον τὸν Μονομάχον
Τῶν μὲν μαχίμων ἀδαῆ καὶ τῆς ὁπλοφορίας,
Τὰ δ' ἄλλα μεγαλοπρεπῆ, φιλόδωρον, ἀστεῖον,
Λαμπρόψυχον, φιλόκοσμον, ἐπιεικῆ τοὺς τρόπους,
Φιλοδωρίας θάλασσαν, λίμνην ποτιμωτάτην,
Ἐξ ὧν ἀπήλαυσαν πολλοὶ χευμάτων καλλιρροούντων,
Ἐξ ὧν ἀπηντλήσαν πολλοὶ νάματα ζωοτρόφα.
Τὰς φλέβας γὰρ ἁπανταχοῦ διεκρουνίσας ὤφθη,
Χρυσοδίνης Πακτωλός, Νεῖλος ἀργυροχεύμων.
Ἐπέγνων τοῦτο καὶ λαοὶ παλάμας φιλοδώρους.
Ἐπέγνω τοῦτο καὶ ναοὶ τὰς φιλοκόσμους χεῖρας.
Οἱ πένητες ἐξέπιον ἤντλησαν ἀλλ' εἰς κόρον.
Πᾶν πλῆθος ἀπήλαυσεν ἀρδείας χρυσορρείθρου.
Οὕτω κοινὸς ἦν ποταμός, ἁπανταχοῦ λιμνάζων,
Ἐκείνου γὰρ τῶν δωρεῶν ἀφθονοχύτους χύσεις
Ὡς εἰς ἀτρήτους ἀγωγοὺς τοὺς κατεπονημένους.
Ὁ Ξέρξης μὲν ὁ σοβαρὸς ἐκεῖνος ὁ Περσάρχης
Ὑπὸ καλλίστου πλατάνου ἀνακλιθεὶς ἐν θέρει
Κόσμοις ἀψύχοις τὸ φυτὸν ἀντιφιλοτιμεῖτο.
Τοῦ δὲ καὶ πέτραι καὶ φυτὰ καὶ νῆσοι καὶ λειμῶνες
Χάρισιν ἐπιάνθησαν ἀδρόσοις ἀειρύτοις.
Οὕτω μεγάλην τὴν ψυχήν, οὕτω πλουσίαν εἶχε.
Κἂν γνῶναι θέλει τις αὐτοῦ τὰ τῆς λαμπροψυχίας,
Ἡ λαμπροδόμητος μονὴ πιστώσεται τὸ πρᾶγμα,
Ἣν ἐκ θεμέθλων ἤγειρεν ἀπὸ ῥιζῶν ἐσχάτων
Τῷ θείῳ Χριστομάρτυρι τῷ τροπαιοφοροῦντι.
Ἀλλὰ καὶ οὕτω τοῖς καλοῖς λάμπων ὑπὲρ τὰς κέδρους,
Οὕτω κομῶν ταῖς ἀρεταῖς ἀείφυλλος ὡς φοῖνιξ,
Ἄγαν πονήρως τῆς σαρκὸς εἶχε τῆς χωματίνης,
Ποδάγραις ταῖς βαρύτησιν ἐσφίγγετο τοὺς πόδας,
Ὡς ποδοκάκαις ἰσχυραῖς, ὥσπερ ἀλυτοπέδαις.
Καὶ τοίνυν διημέρευεν ἐν μαλακοῖς δεμνίοις
Παραμυθούμενος αὐτοῦ τοὺς κατακόπους πόδας.
Ἐντεῦθεν ἀνεῤῥάγησαν αὐτῷ πολυκυμίαι,
Καὶ συμφορῶν καὶ πειρασμῶν ἄνεμοι κυματίαι.
Ἤνυσαι πάντα ὁ δεινὸς ἐκεῖνος Μανιάκης,

A ris opera indigere, simulque successores ex se natos consequi cuperet: (quippe tametsi cujusdam arboris instar a duobus hortulanis rigata fuerat, tamen periculum erat ne absque germinibus & foliis arida maneret) elegantem quemdam virum, cui Constantino nomen esset, Duellatori cognomentum paternum, e Lesbo celeribus navigiis arcessivit. Nam relegatus in hanc insulam fuerat a Michaelo, qui non ita pridem regnaverat, propter Imperii cupiditatem, quod ad se rapere conatus fuerat, uti nonnulli tradunt, (diversi enim hac de re rumores emanarunt) adfirmantibus aliis, quorum aliena putatur a mendaciis lingua, propter B occultam cum Imperatrice Zoe consuetudinem exulatum abire jussum in eam, quam diximus, insulam: quum parum abfuisset, quin oculos etiam amitteret. Nunc autem contrariam in partem lapsa fortunæ tessera, & aliter conversis quasi testis illius, Imperator & rerum dominus renuntiatus est, qui antea conditione servus erat, & exsilio multatus, & in custodiam datus.

Tertium Zoes conjugium.

Edit. Paris. pag. 127.

Constantinus XII. Monomachus, Imp.

Neque multo post Zoen Imperatricem matrimonio sibi junxit. Ita nimirum versatur in incerto vita mortalium: ita rerum humanarum rota sursum deorsumque currens, omnia volutat, & confuse invertit. Ac- C cepimus autem fama, Duellatorem hanc, rerum quidem militarium fuisse prorsus imperitum, cæteroqui vero magnificum, liberalem, urbanum, magnanimum, moderationis & æquitatis studiosum, ac præsertim ita munificum, ut esse liberalitatis quoddam quasi mare videretur, cujus fructu multis frui contingit, emittentis quasdam quasi venas, & scaturientis in morem auriferi Pactoli, Nilique argentiflui. Quippe munificas ipsius manus expertæ sunt nationes integræ, templa, pauperes. Erat enim fluvius ubique semet effundens, & munera copiosissime distribuebat in ærumnosos, tamquam in tubulos & canales haud perfossos.

Constantini liberalitas.

D Superbus quidem ille Xerxes, Persarum rex, quum æstivo tempore sub platano pulcherrima recubuisset, arborem ornamentis inanimis vicissim cohonestavit: at hujus Imperatoris beneficiis continuis scopuli, arbores, insulæ, prata rigata sunt. Tam magnum animum, tamque locupletem habebat. Quod si quis ejus magnificentiæ cupit argumentum habere, fidem illi faciet domus illa splendidissime constructa de fundamento, in honorem victoriosi testis Christi Gregorii. Sed enim qui adeo fulgebat, bonis supra cedros, & qui virtutibus florebat, tamquam omnibus durans ætatibus Phœnix, cor- E pore admodum erat languido & adfecto. Nam podagra laborabat, constrictis quasi per compedes quosdam pedibus. Quamobrem in lecto decumbere coactus, ægros & discruciatos pedes curabat. Hinc tot in ipsum tempestates & ærumnæ sunt concitatæ.

Notus est acerrimus ille Mania-

Maniaces adfectator Imp.

ces, giganteum in morem bellicosus, manu promptus, cædibus gaudens, audax, fortis, animoso cordis impetu fervidus. Is igitur quum egregias militum fortissimorum copias coegisset, quasi nubes quædam horrida caput Imperatoris operuit, quæ pluvias vehementes & aquosas, sed fluxus sanguinis minaretur. Hinc castellis & oppidis captis, ira fervens progrediebatur, centauros insolentia superans, ut Capaneus magnifice semet efferens, ut Antæus cum fastu semet ostentans.

Edit. Paris. pag. 128.

Et quis ejusmodi se malum evitaturum sperasset? Enimvero quisquis Dei manibus custoditur, gigantes non formidabit, belluas non metuet, non ferrum, non os ardentis camini timebit. Magis enim habet opitulatorem Deum, quam Pantarbes lapis, vel ferarum ad Tigridem persequutor ille Midas. Post hasce turbas lætos sol vicissim radios emisit, & illunem illam noctem atque nubem dissipavit: ut jam & Imperator, & urbes lucem caliginis expertem cernerent. Quippe immanis illa bellua cæsa est, & universi crudeles ipsius maxillas evitarunt.

Tornicii seditio.

Rursus autem aliud malum enatum est, nimirum Tornicius, alia bestia, quam olim conspexit Danielus, omnia proculcantem, comminuentem, pedibus atterentem, & reliquias dentibus confringentem. Verum hunc quoque vindicta citius telis suis inevitabilibus confixum abripuit. Quo facto, tranquillitatem nactus est Imperator solidam & omnis tempestatis expertem. Tandem gravibus morbis confectus, natura debitum suum exigente, rebusque suis ex animi sui sententia constitutis atque ordinatis, vitam cum morte commutavit, Imperio duodecim annis administrato.

Theodora Imp.

Constantino mortuo, ad Theodoram Zoes germanam sororem, quæ dudum obierat, Imperium rediit. Non diu rebus præfuit, duodecim videlicet mensibus; quumque se migraturam e mortali corpore deprehenderet, etiamnum virgo, ceu perhibetur, virum quemdam ætate provecta, senemque prorsus capularem, in locum suum substituit.

Michaelus vi. mitans Imp.

Ei nomen erat Michaelo, prorsus decrepito, cum cornicibus annositate certanti, consequutoque rude donandam ætatem: qui tamen alioqui gravis & optimus esse videretur. Sedenim cordis sui quasi germina producere in lucem, & spicam in imo latentem extrudere non poterat. Quippe famuli Theodoræ potestatem universam usurpabant, contemto Michaelo, veluti succi experte, brassica, foliis nudata, jam putrescente. Præterea terribilibus sacramentis semet obligaverat, pollicitus, se cessurum ipsis quibusvis in rebus.

pag. 129.

A Ἀνὴρ γιγαντοπόλεμος, ὀξύχειρ, ἀνδροφόντης,
Θρασύσπλαγχνος, εὐκάρδιος, ζέων ὁρμῆς ἐνθύμου.
Ἐκεῖνος τοίνυν ἠθροικὼς ἄνδρας ἀγχεσιμάχους
Θωρακοφόρους, αἰχμητὰς, ἄνδρας γιγαντοσώμους,
Εὐάξονον ἀναδρομὴν φέροντας τῶν σωμάτων,
Ὑπὲρ πλατάνων δρυϊνῶν μῆκος ὠργυιωμένους,
Ὡς νέφος ὑπὲρ κεφαλῆς ἔστη τοῦ βασιλέως
Παχὺ ζοφῶδες, θολερὸν, μελάντερον καὶ πίσσης.
Ὄμβρους ῥαγδαίους ἀπειλῶν οὐχ ὑδατίνους ὄμβρους,
Ἀλλὰ ῥοὰς αἱματηρὰς, ἀλλὰ φονίους χύσεις,
Κατέλαβε τὰ φρούρια, κατέλαβε τὰς πόλεις.
Ἐπνέει βρίμιον τοῦ θυμοῦ φυσῶν ὑπὲρ κενταύρους,
B Ὡς καπανεὺς μεγαλαυχῶν, κομπάζων ὡς ἀνταῖος.
Καὶ τίς ἂν ἤλπισε φυγεῖν ἀπὸ κακοῦ τοσούτου;
Ἀλλ' ὁ περιφρουρούμενος ταῖς τοῦ Θεοῦ παλάμαις
Οὐ δειλιάσει γίγαντας, οὐ θῆρας ὑποτρέσει,
Οὐδὲ πτοήσει σίδηρον, οὐδὲ καμίνου στόμα.
Φέρει γὰρ σύμμαχον Θεὸν ὑπὲρ παντάρβην λίθον,
Ὑπὲρ τὸν περιτρέχοντα θηροδιώκτην Μίδαν.
Ἐντεῦθεν ἥλιος φαιδρὰς ἀνέτειλεν ἀκτῖνας,
Ἔλυσε τὴν σκοτομήνιαν, ἀπήλασε τὸ νέφος.
Ἔβλεψαν φῶς ἀνέσπερον ὁ βασιλεὺς αἱ πόλεις,
Ἐγένετο πλευρότρωτον τὸ δυσμενὲς θηρίον,
C Καὶ πάντες ἤλυξαν αὐτοῦ τὰς ὠμοφάγους γνάθους·
Καὶ πάλιν ὁ Τορνίκιος ἄλλο κακὸν ἀνέφυ,
Ἄλλο θηρίον Δανιὴλ ὃ προκατεῖδε πάλαι,
Πατοῦν τὰ πάντα καὶ λικμοῦν καὶ τοῖς ποσὶ συντρῖβον,
Καὶ τὰ καταλειπόμενα συντρῖβον τοῖς ὀδοῦσι.
Ἀλλὰ καὶ τοῦτον τάχιον ἀφήρπασεν ἡ δίκη,
Ἀφύκτοις βέλεσιν αὐτῆς κατατοξευσαμένη,
Καὶ τὸ θηρίον πλήξασα πληγαῖς περικαιρίοις.
Καὶ τότε περιέλαβε τὸν κράτορα γαλήνη.
Ἀτάραχος [illegible] κατάλειμμα χειμῶνος.
Ὡς δὲ κατέτρυχον αὐτὸν αἱ παλαμναῖοι νόσοι,
Καὶ τὸν πηλὸν τοῦ σώματος ἡ φύσις ἐπεζήτει,
Τὰ κατὰ γνώμην θέμενος μεθίσταται τοῦ βίου
D Ἔτεσι δύο καὶ δέκα τὸ κράτος διϊθύνας.
Ὡς δὲ κατέλιπε ζωὴν τὴν κάτω Κωνσταντῖνος,
Πρὸς τὴν πορφυροβλάστητον εὐθέως Θεοδώραν
Τὴν τῆς Ζωῆς αὐτόσπορον τὸ κράτος μεταβαίνει.
Ἡ γὰρ βασίλισσα Ζωὴ πάλαι προτεθνήκει.
Ἡ τῷ τῆς ἀρχῆς πρὸς μικρὸν ἐπαναβᾶσα δίφρῳ,
Καὶ μῆνας δέκα τῆς ἀρχῆς σὺν δύο βασιλεύσασα,
Καὶ τὴν ἀνάλυσιν αὐτῆς γνοῦσα τὴν ἐκ τοῦ σκήνους.
Ἦν δ' ὥς φασιν, ἀπείρατος σώματος ῥυπαρίας,
Ἄνδρα τινὰ μακρόβιον πέμπελον τρομαλέον
Ἐπιβιβάζει διφρελάτην ἅρματι πλακυτῷ.
Καὶ τούτῳ κλῆσις Μιχαὴλ, ὃς κατὰ μὲν τὸν χρόνον
Ἀμετροβίους ἤριζε κορώναις μακρογήρως,
Ὁποίους ἤδη φθάσαντας ἐπὶ δυσμὰς τοῦ βίου
E Ἐκ τῆς λατρείας ἑαυτοῦ πόλεμος ἀπολύει,
Τὰ δ' ἄλλα καὶ σεμνότροπος καὶ βέλτιστος ἐδόκει.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐξίσχυσε τὰς τῆς καρδίας βλάστας
Εἰς φῶς προάγειν καὶ δηλοῦν τὸν κατὰ βάθους στάχυν.
Καὶ γὰρ ἐσφετερίζαντο πᾶσαν τὴν δυναστείαν
Οἱ Θεοδώρας πρόσπολοι τῆς πορφυροβλαστήτου,
Καταφρονοῦντες Μιχαὴλ ἄντικρυς ὡς ἀνίκμου
Κράμβης ἀφύλλου γηραιᾶς ἤδη διερρυηκυίας,
Ὅτι καὶ καταδέδετο φρικώδεσιν ὅρκοις.
Πάντων αὐτῶν ἐξίστασθαι καὶ λόγων καὶ πραγμάτων.

Ἦν οὖν αὐτὸς ὡσεὶ σκιὰ, καὶ λόγοις μονοκράτωρ,
Τὰ δ' ἄλλα πάντα ταῖς χερσὶν ἐκείνων διῳκεῖτο
Οὓς παιδοκόμους Μιχαὴλ ἔλιπε Θεοδώρα,
Καὶ φύλακας, καὶ φροντιστὰς, καὶ τῆς ἀρχῆς πατέρας,
Δὶς παῖδες γὰρ οἱ γέροντες κατὰ τὴν παροιμίαν.
Ἐντεῦθεν οἱ προσσαίνοντες καὶ προσιόντες τούτοις,
Καὶ πανταχοῦ τοῦ νεύματος αὐτῶν ἐξηρτημένοι
Ηὔροντο λιμνάσματα τῶν εὐεργετημάτων.
Ἄνθρωποι δὲ στρατηγικοὶ πολέμων εὖ εἰδότες,
Καὶ ῥιζωμάτων ἐκλεκτῶν φυέντες καὶ καλλικλάδων,
Οἷς εὐπατρίδαι πρόγονοι καὶ γένος ἐξ ἡρώων,
Ὡς ἄγγος τι κεράμιον ἄτιμον ἐρριπτοῦντο.
Πιστοῦται τὸ λεγόμενον ὁ Κομνηνὸς ἐκεῖνος,
Ὁ κλεινὸς Ἰσαάκιος, ὃς ἐπ' ἀριστουργίαις
Ὀνόματος ἠξίωτο καὶ φήμης περικράτου.
Εἶχε γὰρ χεῖρας ἀγαθὰς περὶ πολέμων ἔργα,
Καὶ τοὺς δακτύλους εὐφυῶς ἤσκητο πρὸς τὰς μάχας.
Ὃς προσελθὼν τῷ Μιχαὴλ, καὶ τοὺς καρποὺς τῶν πόνων
Δαψιλεστέρους παρ' αὐτοῦ δρέψασθαι προσδοκήσας,
Καὶ τῶν ἐλπίδων μὴ τυχὼν, καὶ μὴ τρυγήσας ῥόδα,
Ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ὕβρεων εὑράμενος ἀκάνθας
Πρὸς τῶν κακίστων κυβερνητῶν τῆς ἀρχῆς λοιμώδους
Περιαλγὴς γενόμενος βλέπει πρὸς τυραννίδα,
Καὶ προσεταιρισάμενος τὸν Δούκαν Κωνσταντῖνον,
Καὶ πλείους ἄλλους τῶν πολλῶν πλούτῳ περιβεβλημένων,
Καὶ τὸν τοῦ γένους τὰς ἀρχὰς λαμπρὰς εὐτυχηκότα.
Καὶ συλλεξάμενος στρατὸν ἀσίηθεν ὁπλιτικὸν
Ἀντέστησε τῷ βασιλεῖ τοῦ θρόνου καταπατήσων.
Ἤκουσε ταῦθ' ὁ Μιχαὴλ ὁ τρομερὸς ὁ γέρων,
Καὶ κρίνας μᾶλλον ἑαυτὸν ἄξιον ἀφανείας,
Ὡς ἤδη τυμβογέροντα μᾶλλον καὶ σεσηπότα,
Ἕτοιμος ὢν ἐξίστασθαι τῷ Κομνηνῷ τὸ κράτος.
Ἀλλ' οἱ τὸ σκάφος τῆς ἀρχῆς ἰθύνειν πληρωθέντες
Μὴ σώζειν τοῦτον θέλοντες, ἀλλὰ καὶ καταδύειν,
Καὶ κλύζειν τῷ πελάγει τοῦ κύμασι βαρυβρόμοις,
Εἰς μάχην καὶ μὴ θέλοντα τὸν γέροντα κινοῦσι,
Καὶ πρὸ μικροῦ τυμβόχωστον εἰς ἀντιπαρατάξεις.
Ἐντεῦθεν μάχη σύμφυλος, καὶ δεξιὰ Ῥωμαίων
Κατὰ Ῥωμαίων τὰς αἰχμὰς θάλλουσι, καὶ τὰς λόγχας,
Καὶ τὰ καταπλυνόμενα φόνοις τοῖς ὁμογνίοις,
Καὶ δρέπανον ἐφέρετο διχάζον ὁμοφύλους.
Καὶ κατ' ἀλλήλων συγκινοῦνται ὥσπερ ἐν σκοτομήνῃ,
Καὶ παῖδας αὐτοπάτορας ἀλλήλοις ἀγριαίνων.
Γίνεται οὖν ὑπέρτερος ὁ Κομνηνὸς τῇ μάχῃ,
Καὶ Μιχαὴλ καθίσταται τοῦ κράτους καὶ μὴ θέλων,
Ἐνιαυτοῦ περίμετρον ἑνὸς σκηπτροκρατήσας.
Αὐτὸς δὲ τὴν πρωτόπολιν φθάσας ἀπόρρω τάχει,
Καὶ στέφος περιθέμενος κρατόρων αὐτανάκτων
Ἐφήπτετο τῶν τῆς ἀρχῆς πραγμάτων αὐθεκάστως,
Καὶ πᾶσι προσεφέρετο κατὰ τὸ μεγαλεῖον,
Καὶ τοῖς ἀγχοῦ καὶ τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐν ἐξουσίαις.
Καὶ τὴν ἀλλοτριότητα τὴν φαύλων κολακείας,
Καὶ τοὺς αὐτῆς ναυτιασμοὺς ἀπὸ ψυχῆς ἐστύγει.
Κἀντεῦθεν φορτικώτερος τοῖς πλείοσιν ἐδόκει,
Καὶ πλείω τοῦ καθήκοντος φέρων ἀγερωχίαν.
Πλὴν ἀπολαύσας τῆς ἀρχῆς οὐκ ἐν μακροῖς ἡλίοις,
Ἀλλὰ τὸ δὴ φθεγγόμενον ὡς ἄγρωστις ἀνθήσας,
Καὶ μετ' ὀλίγον μαρανθεὶς ὑπὸ φθινάδων νόσων.
Ἐπὶ δυσὶ γὰρ ἔτεσι τοῦ κράτους ἀπολαύσας
Τὸν Δούκαν μὲν κατακοσμεῖ τοῦ κράτους τοῖς συμβόλοις

A Quapropter umbra tenus & verbo tantum Imperator erat: cætera per eos adminiſtrabantur, quos diximus Theodoram Michaelo reliquiſſe, tanquam pueri curatores, cuſtodes, patres. Bis enim pueri ſenes, ut eſt in proverbio. Hinc uſuveniebat, ut quicumque palpos iſtis obtrudebant, frequenter adibant, in omnibus eorum nutui parebant, beneficiis multiplicibus afficerentur. *Mala rerum adminiſtratio.*

E diverſo viri militares, rerum bellicarum periti, familiis illuſtribus prognati, nobilibus & heroicis orti parentibus, tamquam vas aliquod fictile nullius pretii rejiciebantur. Ejus rei B certum præbet argumentum Iſaacius ille Comnenus, qui ex præclariſſimis facinoribus nomen atque famam celeberrimam conſequutus erat: vir manu promptus, & bellicis in rebus exercitatus. Is Michaelo convento, quum fructus laborum uberes ſe percepturum exiſtimaſſet, ſpe ſua fruſtratus, ac non tantum non decerptis roſis, verumetiam a peſſimis illis Imperii gubernatoribus ſpinis injuriarum punctus: immenſo dolore percitus, ad tyrannidem ſpectare cœpit. Quumque Conſtantinum Ducam, & multos alios opulentiſſimos ac nobiliſſimos homines, ſocietate ſibi devinxiſſet, ac militum copias ex Aſia collegiſſet: recta C Imperatorem invaſit, ſolio eum dejecturus. Ejus rei fama trepidus ille ſenex Michaleus ad ſe perlata, ſtatutoque potius eſſe, ut obſcurus ageret in ætate tumulo vicina: paratus erat Imperio cedere idque Comneno permittere. Verum ii, quos diximus, adminiſtratores Imperii, non ſolum non cupientes publicæ rei ſaluti conſulere, ſed potius eam longe afflictiſſimam graviſſimis fluctibus demergere ac obruere cogitantes, repugnantem, ac tantum non plane ſepultum, ad bellum gerendum, & opponendam hoſti aciem incitabant. Hinc inteſtino exorto diſſidio, manus & haſtas Romani cum Romanis conſeruerunt, ſanguineque cognato pol- D luerunt, diviſi & commoti adverſus ſe invicem, veluti per noctem lunæ expertem, fratribus in fratres exacerbatis. Tandem Comnenus prælio ſuperior evaſit & Michaelus invitus amiſit Imperium, quod annum unum obtinuerat. *De Iſaacio Comneno.*

Edit. Pariſ. pag. 130. ISAACIUS COMNENUS Imp.

Itaque Comnenus celeriter occupata urbe principe, ac Imperatoria corona ſumpta, rempublicam arbitratu ſuo adminiſtrare cœpit, ſeque pro majeſtate erga quoſvis, propinquos, remotos, cum poteſtate rebus præfectos, gerere: toto pectore adulationibus infeſtus. Eam ob rem gravior aliquanto nonnullis, & E ferocior, quam par eſſet, videbatur. Ubi non longo tempore, nimirum biennio, potitus Imperio fuiſſet, ac uti proverbio dicitur, inſtar graminis floruiſſet, pauloque poſt ex diris morbis emarcuiſſet, Ducam quemdam inſignibus exornat Imperii, qui ſuos ei theſauros aperuiſſet, ac invadendæ tyrannidis conatum adju-

visset: Ipse vero vitam asperam & Deo placentem amplexus, vestitum nigrum induit, & variis diuturnisque laboribus exhaustus, sane quam laudabili fine vitam in terris suam clausit. Itaque vitam quam optarat, invenit. Post eum Ducas accepto Imperio, tanta id æquabilitate moderatus est, ut neque necessarium in rebus gerendis impetum prorsus inhiberet, sed gradatim ac pedetentim progrederetur: neque præceps rueret, sed audacem iracundiam catena quasi quadam constringeret, nec opinatis præcipitiis & periculis evitatis. Quum domum suam septem liberis ceu columnis fulcivisset, jamque vitam & res humanas relicturus esset: infinitis & continuis curis animum discruciabatur. Amabat Imperatricem, & volebat quidem illam manere liberum suorum curatricem, regnique participem: sed vicissim delicatam & teneram ejus ætatem suspectam habebat, futurumque metuebat, ut illa secundas ad nuptias transiret, (nec enim flammarum & tentationum carnis expers erat) ac post obitum suum ex alio liberos gigneret: unde forsan consequeretur, ut ex se nati velut evanescerent, Imperio ad illos alteros transeunte. Hujusmodi cogitationum fluctibus agitatus, Imperatricem ab hoc instituto revocare conabatur, & liberum suis Imperium relinquere, tutoribus eis & curatoribus aliis, tamquam impuberibus, constitutis. Sed enim quod futurum est, quavis re potius & valentius esse, ac mortalium ratiocinationis & corda vincere videtur. Quippe quum hæc Imperatrix odoraretur, & totum mariti consilium animadvertisset: seipsam terribilibus sacramentis, quasi quibusdam vinculis, adstrinxit & obligavit, pollicita numquam se ad alteras nuptias progressuram, sed liberis communibus Imperium conservaturam. Secundum hæc Ducas in fata concessit, & terrenam mortalemque molem deposuit, Imperio septem annis administrato.

Constantinus X. Ducas Imp.

Edit. Paris. pag. 131.

Successit ei conjux Eudocia cum liberis, in qua statim ab illius obitu sævientes carnis libidines procellam quasi quamdam excitarunt. Quid autem rei acciderit, indicare vera narratione libet.

Eudocia cum Ducæ FF. imp.

Erat dux quidam copiarum, Romanus, cognomento Diogenes, natione Cappadox, vultu venusto, pulchro corpore, lacertis robustis; forma corporis amplissima pulcherrimaque ac regno digna.

Romani Diogenis motus.

Hic quum rempublicam administrari cerneret a muliercula fuco pingente faciem suam, & teneris & imbellibus pueris: draconis in morem sibilo contra passerculos implumes edito, matrem una cum pullis devoraturum se minabatur, ignorans homo stolidus, sagitta etiam aquilam aera permeantem in terram dejici, & fur-

Ὡς ὑπανοίξαντι πολλὰς αὐτῷ χρηματοθήκας,
Καὶ συναντιλαβόμενον τῆς ἀρχῆς τυραννίδος.
Αὐτὸς δὲ τὸν τραχύτερον καὶ κατὰ Θεὸν βίον
Ἑλόμενος ἀμφιέθετο χιτῶνας μελαγχρώτας,
Καὶ δαπανήσας ἑαυτὸν ἔργοις μακροκαμάτοις
Πολυζηλώτῳ τέρματι τὸν βίον κατέλυσε,
Διὸ καὶ εὕρηκε ζωὴν ἥνπερ καὶ ἐπεπόθει.
Ὁ Δούκας δὲ παραλαβὼν τὸ κράτος τῆς ἡνίας
Τὸ τέτραρον τὸ χρύσεον ἤγγισεν ἀγχιμόλως.
Καὶ χρώμενος ἱματισμοῖς χαλινοῖς βραδυπόροις,
Μήτ' αὖθις ἅπαν ἐνδιδοὺς καὶ παραβόλως θέειν,
Ἀλλὰ καὶ θράσους τὸν θυμὸν ὥσπερ ἀνασειράζων,
Καὶ φεῦγον τὸ κατὰ κρημνῶν ἐλαύνειν ἀπροόπτως,
Καὶ τοὺς τῶν ἁμαξοτροχῶν κινδύνους ὑπεκκλίνων,
Ἐν ἑπταρίθμοις δὲ παισὶ τὸν θρόνον ἐπερείσας,
Ὥσπερ ἐν κίοσιν ἑπτὰ παγίως ἀραρώσας,
Καὶ μέλλων ἐπανίστασθαι τοῦ βίου καὶ τῶν βίων,
Κλόνον ἀπαραμείλικτον εἶχε κατὰ καρδίας,
Καὶ κλύδωνας ἐφέρετο φροντίδων ἐπαλλήλων.
Ἔστεργε τὴν βασίλισσαν, ἤθελε ταύτην μένειν
Τῶν παίδων τε φροντίστριαν καὶ τῆς ἀρχῆς μετέχειν·
Ὑπώπτευε τὸ τρυφερὸν πάλιν τῆς ἡλικίας.
Τοῖς γὰρ βρασμοῖς καὶ σφαδασμοῖς τοῖς τῆς σαρκὸς ἐσφρίγα.
Ὑπόπτευε μὴ δεύτερον πρὸς λέχος ἀνακλίνῃ,
Καὶ πάλιν μήτηρ γένηται παίδων ἀλλοβλαστήτων,
Κἀντεῦθεν οἱ μὲν ἐξ αὐτοῦ φύντες μαρανθῶσι,
Πρὸς δὲ τοὺς ἐπιθαλεῖς τὸ κράτος μεταβαίνῃ.
Τοιαύταις κυματούμενος τῶν λογισμῶν ταῖς ζάλαις
Μετάγειν τὴν βασίλισσαν ἐκεῖθεν ἐπειρᾶτο,
Καὶ τοῖς παισὶ καταλιπεῖν ἐλεύθερον τὸ κράτος,
Ἄλλους αὐτοῖς δεσπότας θέμενος ὡς νηπίοις.
Ἀλλὰ τὸ μέλλον ἔοικε πάντων ὑπερισχύειν,
Καὶ καταυχᾶσθαι λογισμῶν, ὑπερνικᾶν καρδίας.
Καὶ τοίνυν ἡ βασίλισσα τοῦτον ἐπαισθομένη,
Καὶ πᾶν τὸ συμβούλευμα μαθοῦσα τοῦ συλλέκτρου,
Ὅρκοις αὐτοῖς φρικώδεσιν οἷα δεσμοῖς συσφίγγει
Μηκέτι παστοπήγια σῆσαι δευτέρου γάμου,
Ἄλλους μηκέτι γνώσεσθαι θαλάμους γαμηλίους,
Ἀλλὰ τοῖς τέκνοις τοῖς αὐτοῦ τὸ κράτος συντηρῆσαι.
Ὁ μὲν οὖν Δούκας τοῖς δεσμοῖς τοῖς φυσικοῖς ὑπείκει,
Καὶ τὸ θνητὸν καὶ γεηρὸν ἀπεφορτίσθη βάρος,
Ἐν ἑπταρίθμοις ἔτεσι Ῥωμαίων βασιλεύσας.
Ἡ δ' Εὐδοκία σύμπλοος ἐγένετο τοῖς τέκνοις
Ναυάτης χρηματίζουσα τοῦ καλλιπρώρου σκάφους.
Ἀλλ' ἄφνως ἀγριαίνουσαι σαρκὸς αἱ καταιγίδες
Ἐξήγειραν δυστάραχον ἄνεμον κυματίαν,
Ἐπήγαγον ναυτιασμούς, ἐμέτους, σκοτοδίνας,
Ἠπείλησαν τοὺς πλέοντας θεῖναι κυματοκλύστους,
Πέλαγος γὰρ δυσχείμερον ὑπήνοιγε τὸ στόμα.
Τί δὲ καὶ ποῖον τὸ συμβάν; ἄγε μοι λόγε φθάνε.
Μὴ παρὰ μέλος τὴν νευρὰν τῆς μουσικῆς ψαλάττω.
Ἦν Ῥωμανός τις στράταρχος, ἐπίκλην Διογένης,
Ἐπίχαρις, εὐπρόσωπος, τὸ γένος Καππαδόκης,
Εὖ ἔχων κάλλους σώματος, εὖ δὲ καὶ βραχιόνων,
Εἶδος πλουτῶν ἐράσμιον, ἄξιον τυραννίδος.
Οὗτος ἰδὼν τὰ πράγματα καὶ τὴν ἰσχὺν Ῥωμαίων
Ἐπὶ γυναίῳ κείμενα καὶ ταύτῃ φυκιούσῃ,
Ἐπὶ παισί τε τρυφεροῖς καὶ νηπιωδεστάτοις.
Ὡς δράκων ἐπισυρίξας στρουθίοις ἀπτερώτοις,
Κατηπείλει μεγαλαυχῶν στόμασιν ὀστοφάγοις,

Αὐτὸν τὸν στρατομήτορα μετὰ τῶν ἀρχιλόχων.
Νήπιος οὐδ' ἐγνώκεισαν ὡς λόγος ἰξοφόρος
Εἰς γῆν ῥιπτεῖ τὸν αὐτὸν τὸν ἀεροβατοῦντα,
Καὶ σάλικες ἀγρεύουσι λινόπλοκοι τὰς ἄρκτους.
Περινοστήσας τοιγαροῦν πόλεις τὰς Θρᾳκίους,
Ἤθροισε σμῆνος μελισσῶν, ἐφώρμησεν, ἀνῆψεν,
Ἐπίεζε τοὺς κηπουροὺς καὶ τοὺς ἀμπελοκόμους,
Διαρπαγὴν ἐτίθετο τὰ τῶν γεωμαχούντων.
Ὀλίγον τὸ τὸ μεταξὺ, καὶ βοῦς ὁ μυκητίας,
Ὁ βοῦς ὁ μεγαλόστερνος ἑάλω κυνηγεσίοις.
Ἤχθη κολαθησόμενος, τόλμης ὑφέξων δίκας.
Εἶδεν αὐτὸν ἡ βασιλὶς, τὸ κάλλος κατεπλάγη,
Καρδίαν ἐρωτόληπτον ἔσχεν ἀπὸ τῆς θέας,
Καὶ παρ' οὐδὲν τὸ τόλμημα τοῦ Ῥωμανοῦ θεμένη,
Κἀκείνους ἀθετήσασα τοὺς φρικαλέους ὅρκους,
Ἐρωτικῶς συμπλέκεται, μίγνυται τῷ δεσμώτῃ,
Ἀντὶ φρουρᾶς ἀνοίγουσι θαλάμους νυμφιδίους,
Ἀντὶ κλοιῶν χαρίζεται πέπλους καταμαργάρους,
Καὶ λέχος τὸ βασίλειον ἀντὶ χαμαιστρωσίας,
Καὶ κράτορα καθίστησι θανάτῳ ῥυσαμένη
Τὸν ἤδη κινδυνεύοντα πορθμεύεσθαι γαάθαις.
Τοιαῦτά σοι τὰ παίγνια παῖκτα τροχὲ τοῦ βίου.
Ὡς δὲ παρῆλθε Ῥωμανὸς εἰς τηλικοῦτον ὕψος,
Ἀπὸ βαλβῖδος ἔδειξεν ἀπὸ πρωτοδρομίας
Οἵας ἀρρενωπότητος θέρμην ἐν στέρνοις εἶχεν.
Οὐ γὰρ τρυφαῖς ὑπέχασκε ταῖς σωματικωτέραις,
Οὐδὲ θελχθεὶς τῷ πυραυγεῖ χρυσοπορφύρῳ φάρει,
Σκώληκος ἔζη βιοτὴν ἀθλίου γαιοφάγου,
Σκότιος, ἐγκρυπτόμενος θαλάμοις βασιλείοις,
Καὶ φεύγων οἷον τοὺς ἐχθροὺς καὶ μάχας ἀλυσκάζων,
Καὶ τοῖς κακοῖς καὶ φαυλουργοῖς μὴ ἐπισείων σπάθην.
Ἀλλὰ θυμὸν ἀναλαβὼν κατὰ τῶν ἐκ τῆς Ἄγαρ,
Καὶ τὴν τοῦ ζήλου κατ' αὐτῶν ἀνατείνας ῥομφαίαν,
Καὶ γῆν τοῖς τούτων πτώμασιν ὡς δράγμασι καλύψας,
Καὶ τοῖς ῥυεῖσιν αἵμασι θαλάσσας σχεδιάσας,
Ἔδειξεν οἵαν ἄλκιμοι τρέφουσιν ἀνδρείαν,
Ὁποίους τοὺς βραχίονας ἔχουσιν ἐν πολέμοις.
Κἂν μὴ τοῦ φθόνου τὸ δεινὸν ἀνεῖρξε τὸν γενναῖον,
Ἂν μὴ κακίας ἔχιδνα κατέφαγε τὸν ἄνδρα,
Οὐδ' ἂν πυρφόρος ἔφυγε τὴν μάχαιραν τῆς δίκης.
Ἀλλ' ὁ κακίας ἄκανθα, καὶ τὸ τοῦ φθόνου πλῆκτρον,
Κατημαλάπτωσαν αὐτὸν ὑπὲρ σκορπίου κέντρον,
Καὶ κόρας ἐξεκέντησαν αὐτοῦ τὰς τῶν ὀμμάτων.
Ἦν μὲν γὰρ φύσει Ῥωμανὸς αὐθέκαστος, αὐθάδης,
Ὑπέροφρυς, φιλότυφος, φίλαυτος, αὐτογνώμων.
Τότε δὲ πλέον φυσηθεὶς ἀπὸ τῆς ἁλουργίδος,
Καὶ μείζω τῦφον προσλαβὼν ὡς Ῥωμαίων ἄναξ,
Ναὶ μὴν καὶ προσκτησάμενος γνώμην ἀστατουμένην,
Καὶ τρόπον ἀλλοπρόσαλλον, καὶ πάντας ὑποπτεύων
Ὡς ἐπιβούλους, ὡς αὐτῷ πτέρναν ἐπιτηροῦντας,
Βαρὺς ἐδόκει καὶ πικρὸς οὐ τοῖς ἐν τέλει μόνον,
Ἀλλά γε καὶ τῇ γαμετῇ καὶ τοῖς τοῦ Δούκα τέκνοις.
Ἐντεῦθεν λόγοι ψιθυροὶ, καὶ συσκευαὶ, καὶ δόλοι,
Ἐντεῦθεν μῖσος ἔμφυλον, καὶ θήρατρα, καὶ πάγαι.
Καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐσκέπτετο τὸν κράτορα προδοῦναι
Ἄπονον ἀπραγμάτευτον θήραν ἑτοιμοτάτην.
Ἐκίρνα δὲ τὸ κέρασμα τοῦτο τῆς προδοσίας
Ὁ Καῖσαρ ὁ αὐτάδελφος τοῦ Δούκα Κωνσταντίνου.
Τούτου γὰρ παῖς Ἀνδρόνικος ἦν τότε στρατιάρχης.
Κοινοῦται γοῦν τοῖς στρατηγοῖς καὶ τῷ παιδὶ τὸ σκέμμα.

A culis per lineas plagas connexis ursos capi.

Quum ergo Thraciæ vicinas urbes obiisset, quodam velut apum examine collecto progredi cœpit, & seditionem concitare, hortorum vinearumque cultores lædere, prædæ subjicere, quotquot armati semet opponerent. Non multum intercessit temporis, quum bos ille mugiens & ingentis pectoris a canibus capitur, & ad luendas facinoris pœnas abducitur.

Ad ejus conspecti pulchritudinem Imperatrix obstupuit, amore capta est, perpetratum a Romano facinus pro nihilo duxit, sacramentis illis horrendis plane spretis in amplexus B captivi ruit, pro carcere sponsalem ei thalamum aperit, pro numellis vestes unionibus ornatas largitur, pro toro ex agrestibus frondibus humi parato, lectum regium præbet. Imperatorem denique renuntiat eum, qui jamjam orco tradendus fuerat. Hi tui sunt, o vitæ rota, lusus. *Insperatæ fortunæ vicissitudo.*

At Romanus, ubi tantum ad fastigium rerum præter spem venisset, ab ipso limine primoque cursu ostendit, quam virilis animi foret. Non enim corporeis voluptatibus inhiabat, non aurea purpureaque veste delectatus, instar misselli vermis, e terra pastum quærentis, vivebat obscurus, regiis C in cubiculis abditus, hostes fugiens, prælia detrectans, adversus improbos & nefaria designantes gladium non vibrans: excitato adversus Agarenos animos, vindice gladio in eos stricto, terra cadaveribus ipsorum veluti manipulis constrata, undis eorum sanguine tinctis, quæ Romanorum fortitudo ac virtus foret, & quos lacertos in præliis haberent, ostendit. *Romanus IV. Diogenes, Imp. ann. III. mens. VIII.* *Edit. Paris. pag. 132.*

Quod si strenuum magnanimumque virum invidiæ malum non impedisset, nec improbitatis vipera momordisset: ne quidem calonum quispiam gladium ejus ultorem evasisset. Sed enim malitiæ spina & invidiæ stimu- D lus eum pupugerunt acrius, quam quisquam scorpius, ipsis etiam oculis erutis. Erat enim alias Romanus a natura ferox, contumax, superciliosus, fastuosus, amans sui, judicii proprii tenax: & hoc tempore magis etiam purpuræ caussa inflatus erat, quodque Imperator Romanorum esset, animos majores sumpserat. Præterea quædam accesserat mentis inconstantia, mores variabiles, erga quosvis tam familiares, quam alienos & extraneos diffidentia suspicax, quasi omnes ipsi insidiarentur. Has ob causas gravis & acerbus esse videbatur non optimatibus modo, sed etiam conjugi, Ducæque liberis. Hinc sequuti clandestini E susurri, molitiones, doli, suorum odia, casses, laquei meditantium, quo pacto citra laborem omnem & periculum Imperatorem hostibus proderent. Ejus proditionis poculum Cæsar, Constantini Ducæ frater, cujus filius Andronicus id temporis exercituum dux erat, miscebat. Igitur cum filio cæterisque copiarum ducibus consilium suum communicat, quo periculosum rete misero ne- *Quantum malum sit invidia.* *Consilia proditionis.*

ctebatur, & vestis lethifera texebatur. Jam Diogenes in adversum Byzantio littus transjecerat, totis viribus invasurus & mactaturus lupos, in sacrarum & Christianarum ovium caulas prosilientes ac grassantes: quum columba quædam alicunde advolans placido alarum motu, ad ipsius genua sese demisit, non qualis ad arcæ tectum quondam convolans, finem appetiisse diluvii nuntiabat, & allato oleæ ramo abditum in arca Noam, alterum humani generis auctorem, solabatur: sed augurium prorsus infaustum, malorum indicetrix, nuntia sinistra, vates adversi casus infelix. Eam alitem Imperator, ratus augurium lætum esse, ad Imperatricem mittit. Nam quæ sibi evenire quisque desiderat, iis se potiturum opinatur: adeoque cuncti mente concipiunt ea, quæ voluntate appetunt. Sed enim eo nihil est ærumnosius homine, qui hostes domesticos, & ejusdem tecti participes habet. Si domi adversarios alas, non te periculis eripere muri Babylonii queant, non Semiramidis turres, non piramidum crassicies. Si proditor animus magno cum malo tuo tecum vivat, etiamsi cum illo degas in castello quopiam inexpugnabili, nihilo tamen minus & munimentum illud occupabit, & urbs quantumvis instructa defendi non poterit. Nunc Diogenis exitus narratione complectamur. Grave ac ingens prælium utrinque movebatur, nimirum inter Romanos & * Persas: duces utrinque magna ira conciteti proruebant: Mars hominum pernicies circumcursitabat undique, cruore respersus, & in eo manus abluens: quum quidem integra sanguinis maria cuperet exsorbere. In hoc rerum statu hostes Imperator invadebat, latera cædens, persequens, hastarum ictibus eorum viscera passim effundens: dixisset aliquis, velocem accipitrem, & vitæ aviculárum infestum, pullos teneris alis præditos magno eum alarum strepitu involare. Nimirum ardentis presteris in morem, ex aere nubeque delapsi, in hostes videbatur irruere. Manus sanguine tinctas habebat, dextra & gladius cædes stillabant, vestes cruore cæsorum respersas & rubentes gestabat, perinde ac si leo quispiam timidum nactus animal, ejus latera discerpat unguibus, & sanguinem promanantem hauriat, indeque cruentata labra ostentet. Non centimanus ille Briareus hujusmodi facinora designavit, Sirenum cantus superantia, & Typhonis audaciam. Nimirum cædes Imperator cædibus cumulabat, fortia facta patrabat, indefessus adamantis in morem erat. Dum hæc ita gererentur, ad Roman. victoria post tempus haud exiguum pugnatæ jam pugnæ spectabat, eisque læto & hilari vultu arridebat: quum ecce barbarissimus ille livor, & scelerata improbitas, & nubes quasi quædam invidiæ diem tam splendidum deturpat & obscurat. Nam ubi Cæsar primus initium fugæ fecisset, universi relicto Imperatore semet in pedes conjiciebant. Hoc modo Imperator denudato graculo consimilis factus, hac illac circumspectabat, seque solum intra laqueos inextricabiles delatum videbat. Secundum hæc præcipui barbarorum proceres in eum ferociter irruunt, una currentes, alter alterum antevertentes, inter se decertantes, quis-

Augurium.

Edit. Paris. pag. 133.

* hoc est Saracenos sive Agarenos.

Diogenes proditus a suis in cursu victoriæ.

A Καὶ δίκτυον ἐπλέκετο κινδύνου τῷ δειλαίῳ,
Καὶ στολισμὸν μελάμπεπλον ὑφαίνετο θανάτου,
Εἶχε μὲν οὖν τὸν Ῥωμανὸν περαία Βυζαντίου
Θηροκτονεῖν ὁρμώμενον καὶ κατατρέχειν λύκους
Ἐπιπηδῶντας ἱεραῖς προβατοφρούροις μάνδραις.
Πτηνὴ δὲ πελειὰς ποθὲν ἐπιπτερυξαμένη
Ἐφίζητο τοῖς γόνασιν ἐν πετρασμοῖς ἀψόφοις.
Οὐχ ὥσπερ πρὶν τῆς κιβωτοῦ προσπτᾶσα τῷ στεγάστρῳ,
Καὶ λύσιν ἐπαγγέλλουσα καταφορᾶς ὑδάτων,
Καὶ δένδρου φύλλον φέρουσα, καὶ παραμυθουμένη
Νῶε τὸν κιβωτόκρυπτον τὸν δεύτερον γενάρχην,
Ἀλλ' οἰωνὸς ἀπαίσιος, ἀλλὰ κακῶν σημάντωρ,
B Δυσάδελφε, φοιβάστρια, κακόμαντος προφῆτις.
Ὁ μὲν οὖν κράτωρ τὸ δεινὸν πέμπει τῇ βασιλίδι
Εὐάγγελον προσήμαντρον ὑποτοπήσας τοῦτο.
Ὧν γάρ τις γλίχεται τυχεῖν ἐκεῖνα καὶ δοξάζει,
Καὶ ταῦτα πᾶσι κατὰ νοῦν ὅσα καὶ κατὰ γνώμην.
Ἀλλ' ἄρα δυσποτμότερον οὐδέν ἐστιν ἀνθρώπου,
Ἔχοντος τοὺς ἐχθραίνοντας οἰκείους ὁμοστέγους.
Ἂν ἔνδον ἔχῃς τοὺς ἐχθρούς, ἂν ἐφεστίους τρέφῃς,
Οὐ ῥύσονται κινδύνων σε τὰ Βαβυλῶνος τείχη,
Οὐ πύργοι Σεμιράμιδος, οὐ πυραμίδων πάχος.
Ἂν τὴν προδότειραν ψυχὴν σύνοικον δυστυχήσεις;
C Ἂν συνοικεῖς μετ' αὐτῶν ἐν ἀρραγεῖ φρουρίῳ,
Ἁλώσιμον τὸ φρούριον, ἀφύλακτος ἡ πόλις.
Ἀλλὰ διηγητέον μοι τὰ περὶ Διογένους.
Πόλεμος τότε σοβαρὸς ἑκατέρωθεν ἐρράγη
Μέσον Ῥωμαίων καὶ Περσῶν, ἄγριος θροῦς ἀνέβη.
Μέγας ἐφώπλιζε θυμὸς ἄμφω τὰς στρατηγίας,
Καὶ πάντα περιέτρεχεν ἀνδροδιώκτης Ἄρης,
Τοῖς αἵμασι κατάλουτος, φονολουτῶν τὰς χεῖρας,
Ὅλας θαλάσσας ἐκροφεῖν βουλόμενος αἱμάτων.
Ὁ βασιλεὺς δ' ἐπέπτατο πλευροκοπῶν διώκων,
Καὶ δόρατος τοῖς νύγμασι χέων αὐτῶν χαλάζας,
Στρουθιοφόντης ὥσπερ τις ἱέραξ ὠκυπέτης,
D Στρουθοῖς ἁπαλοπτέρυξιν ἐπιρροιζῶν τὰ πτίλα.
Πρηστὴρ ἐδόκει τοῖς ἐχθροῖς ἔμπειρος καταβάτης
Ὑψόθεν ἀποδισκευθεὶς, ἀπορραγεὶς ἐκ νέφους.
Ἐγένοντο κατάλουτοι λύθροις αὐτοῦ παλάμαι.
Φονοσταγὴς ἡ δεξιά, φονόφυρτος ἡ σπάθη,
Ἐξέρυθρον ἱμάτιον ἐφόρεσεν ἐκ φόνων.
Ὡς εἴ τις λέων ἐντυχὼν δειλοκαρδίῳ ζώῳ,
Ῥήξει πλευρὰν τοῖς ὄνυξι, καὶ θλάσει τῶν ἐγκάτων,
Καὶ δείξει καταβάπτων τοῖς αἵμασι τὰ χείλη.
Οὐδεὶς αὐτῶν Βριάρεως ἔδειξεν ἑκατόγχειρ
Ὑπὲρ σειρὰν Ἐγκελάδου, ὑπὲρ Τυφῶνος θράσος,
Φόνιος, ὀμβριμόεργος, ἀκάμας ὡς ἀδάμας.
E Ἦν ταῦτα, καὶ προσέβλεψεν ἡ νίκη τοὺς Ῥωμαίους,
Καὶ χαροπὸν ἐγέλασε σὺν χρόνῳ, τοῦτο γνοῦσα.
Ἀλλὰ γὰρ ὁ τριβάρβαρος ἐκείνη βασκανία,
Καὶ τὸ κακίας τὸ στυγνόν, καὶ τὸ τοῦ φθόνου νέφος,
Τοιαύτην λαμπροστόλιστον ἠμαύρωσεν ἡμέραν.
Ὡς γὰρ ὁ Καῖσαρ τοῦ δρασμοῦ καὶ τῆς φυγῆς κατῆρξεν,
Ὤχοντο πάντες ἐκ ποδῶν τὸν κράτορα λιπόντες.
Καὶ βασιλεὺς ὡς κολοιὸς ἦν ἀπεψιλωμένος,
Καὶ τῇδε καὶ περίβλεπτος κἀκεῖ περιεσκόπει,
Καὶ μόνον ἔβλεπεν αὐτὸν ἐν βρόχοις δυσεκβάτοις.
Ἐντεῦθεν ἐπεπήδησαν πρωτάρχοι βαρβάρων
Συντρέχοντες προστρέχοντες ἐρίζοντες ἀλλήλοις,
Τίς ἂν συλλάβοι Ῥωμανὸν ζῶντα, καὶ τελευταῖον

Ζωγρεῖται, φεῦ, ὁ βασιλεὺς βαρβαρικαῖς παλάμαις·
Ὁ λέων θήρα γίνεται πανθήρων λυσσητήρων,
Ταῖς νυκτερίσιν αὐτὸς ἀγρεύεται χρυσοπτέρυξ.
Τὸ μετὰ ταῦτα τί; καὶ πῶς; καὶ μέχρι ποῦ προῆλθεν;
Ὁ βάρβαρος ὁ φύλαρχος ἐκεῖνος ὁ ζωγρήσας
Τὴν βαρβαρόθυμον ψυχὴν ἀέλπτως ἡμεροῦται,
Βλέπει φιλανθρωπότερον περὶ τὸν βασιλέα,
Οἰκτείρει δὲ καὶ βάρβαρος ἄνακτα δυσπραγοῦντα.
Ἐλέγχει γὰρ συγγενεῖς τοῦ βασιλέως προδότας
Ῥωμαίους ὁ τριβάρβαρος ἀλλόφυλος συμφύλους.
Γίνεται προμηθέστερος αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκείων,
Καὶ κηδεμονικώτερος αὐτὸς τῶν ὁμογνίων.
Καταλλάττεται σύμμαχον, σπένδεται, νέμει χεῖρα.
Ἀνακτησόμενον αὐτὸν πέμπει τὴν κρατορίαν.
Ἤλυξε γοῦν ὁ Ῥωμανὸς ὡς θὴρ ἐκ γαλεάγρας,
Ὡς ἐκ βροχίδων αἰετός, ὡς ἔλλοψ ἀπ' ἀγκίστρου,
Καὶ πάλιν ἦν ἐπίσημος ἀρθῆναι πρὸς τὸ κράτος.
Ἀλλὰ συνέχεε αὐτοῦ καὶ τὰς ἐλπίδας φθόνος.
Γράμματα γὰρ κατάπτερα πάντη περιφοιτῶντα
Πάσας ἀποτειχίζοντα τοῦ Ῥωμανοῦ τὰς πόλεις.
Ἐντεῦθεν ὁ ταλαίπωρος ἔρημος περιῄει,
Ἄφιλος, ἀβοήθητος, ἄλλος Βελλεροφόντης,
Τοῦ κράτους ἀποσφαιρισθείς, ὥσπερ ἀπὸ Πηγάσου,
Ἔτεσι μόνοις ἐν τρισὶ τοῦ κράτους ἀπολαύσας.
Ἀλλ' οὐδὲ πάλιν ἡ πυρὰ τοῦ φθόνου κατεσβέσθη·
Ὁ γάρ τοι Δούκας Μιχαὴλ ὁ παῖς τοῦ Κωνσταντίνου
Πρὸς τὴν ἀκμὴν ἐπαναβὰς ἤδη τῶν νεανίσκων,
Καὶ χνοῦν ἐπαγγειλάμενος ἴουλον τοῖς κροτάφοις,
Τῷ Καίσαρι χρησάμενος τῷ θείῳ συναρωγῷ,
Καὶ τοῖς ὑπερέχουσι καὶ τοῖς ἐν στρατηγίαις,
Ἐγκαθιζάνει μὲν εὐθὺς τοῖς θρόνοις τοῖς πατρῴοις,
Καὶ τὴν τεκοῦσαν στένουσαν πολλὰ καὶ γοωμένην
Τῶν περιβόλων τῆς ἀρχῆς ἄκουσαν ἀπελαύνει,
Καὶ τίθησι μονάστριαν, καὶ κείρει τοὺς πλοκάμους,
Οὓς χάριτες ἐμόσχευον ποτὲ μυραλοιφίαις,
Καὶ σκοτεινόπεπλον τὴν πρὶν λαμπρόπεπλον δεικνύει.
Μαθὼν δὲ καὶ τὸν Ῥωμανὸν πάλιν βασιλειῶντα,
Καὶ πάλιν ἧς ἐκπέπτωκεν ἀρχῆς ὀρεκτιῶντα,
Καὶ μάχιμον ἐγείροντα κέντρον ὡς σκορπίον,
Πέμπει τοὺς πολεμήσοντας καὶ τοὺς συλληψομένους.
Καὶ πάλιν, φεῦ, ὁ δυστυχὴς θηράτραις περιπίπτει,
Ζωγρεῖται, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοὺς κύκλους ἀσβολοῦται,
Ἐν λυπρογείῳ καὶ σκληρῷ ῥίπτεται νησιδίῳ.
Ἀπαλλαγεὶς δὲ Μιχαὴλ τῶν παρεστώτων φόβων,
Ἀχείμαστόν τε τῆς ἀρχῆς παραλαβὼν τὸ κράτος,
Θορύβους μὲν ἀρεϊκούς, καὶ θωρακοφορίας,
Καὶ θροῦν τὸν ἐνυάλιον, καὶ μόχθους, καὶ κινδύνους,
Οὐδ' ὄναρ ἐφαντάζετο· σχολάζων δὲ ταῖς βίβλοις
Νύκτας ἀΰπνους ἴαυεν, ἄλλος ἦν Δημοσθένης,
Ἢ Δίδυμος χαλκέντερος Ἀλεξανδρεὺς τὸ γένος,
Ὃν οὕτως ἐπωνόμασαν ὡς ἐν τῷ χαίρειν λόγοις
Ἄσιτον γινόμενον ἡμέρας ἐπὶ πλείους.
Ἐντεῦθεν ἀνερράγησαν ἐπίρροιαι βαρβάρων,
Καὶ πάλιν ἐφυσήθησαν λαίλαπες πανταχόθεν,
Καὶ φλοίσβους ἀνηγείροντο, καὶ παφλασμοὺς ἐποίουν.

A nam ex omnibus Diogenem vivum suam in potestatem redigeret. Ad extremum (heu) barbarorum in manus Imp. venit: leo furentum pantherarum præda fit: auratas alas habens aquila capitur a noctuis. Quid deinceps evenit? quo pacto res gesta? quem exitum habuit? Barbarus ille gentis princeps, qui Diogenem vivum ceperat, præter omnium spem animum insolentem ac barbarum cum miti commutat, & Imperatorem perhumaniter intuetur. Quippe hominis etiam barbari mens erga regem adversis jactatum casibus commiseratione tangitur. Itaque vir cæteroqui terbarbarus cognatos Imperatoris & Romanos, extraneus cives & gentiles proditionis coarguit: majorem ejus curandi fovendique causa

Romanus Diogenes a Saracenis capitur.

Edit. Parif. pag. 134.

B sollicitudinem suscipit, quam ipsimet familiares & propinqui: fœdus cum eo ferit: gratiam mutuam conciliat: manus auxiliares porrigit: cum suis ad recuperandum Imperium ablegat. Hoc pacto Romanus belluæ alicujus in morem e carceribus, ut e laqueis aquila evasit, ut acipenser hamo semet expedivit, rursus Imperii fastigio se potiturum sperans. Verum has quoque spes irritas ei fecit invidia. Nam litteræ celerrimis nuntiis ad quasvis regiones erant missæ, quibus denuntiabatur, ut Romanus universis urbibus excluderetur. Hinc factum, ut miser ille desertus ac solus obvagaretur, ab amicis destitutus, egens opis & auxilii, novus

Diogenes e suis excluditur.

C quasi quidam Bellerophontes, sic nimirum Imperio dejectus & excussus, ut ille Pegaso: quum eo tribus tantum annis frui contigisset. Verum ne sic quidem invidiæ flamma potuit extingui. Nam Michaelm Ducas, Constantini filius qui jam adolevisset, ac primam barbæ lanuginem in malis ostentaret, opera patrui Cæsaris usus, itemque reliquorum procerum & ducum militarium, paterno semet in solio collocavit, & matrem gravissime plorantem, suasque vices deflentem, & reluctantem, augustis ædibus expulit, vitæque solitariæ tonsis capillis, quos antea Charites ipsæ unguentis delibutos irrigarant, & aureo vestitu cum nigro commutato, addixit. Præterea comperto, Romanum de integro regnum ad-

MICHAELUS VII. Parapinaces Imp.

D fectare, deque Imperii, quo semel excidisset, recuperatione cogitare, ac pugnacem illum stimulum in morem scorpii rursum erigere: misit qui bellum ei facerent, hominemque comprehenderent. Hoc modo miserrimus iterum in laqueos incidit, vivus capitur, oculis spoliatur, in sterilem ac duram insulam deportatur. Cæterum Michaelus terroribus & periculis liberatus præsentibus, Imperioque jam tranquillo potitus, bellicos tumultus, armorum gestationes, classica militaria, labores, pericula, ne per somnum quidem imaginabatur aut tractabat: sed libris incumbens, totas noctes insomnes exigebat. Alius scilicet Demosth. quidam erat, aliusve Dydimus

Michaelis studia Imperatori non convenientia.

E Alexandrinus, cognomento Chalcenterus, sic aheneis ab intestinis nuncupatus, propterea quod mirificam e litterarum studiis voluptatem capiens, in multos dies cibis caruerit. Eam ob rem accidit, ut Barbari passim irruerent, ac undique rursum procellæ se commoverent, gravesque turbas & strepitus excitarent. Nec enim præfectus aliquis navium ad manum erat, qui in hisce tem-

pag. 135.

pestatibus suorum saluti consuleret, easque compesceret. Itidem e terra germina quædam herbæque malæ proveniebant, quod cultor agri testudinis vitam ageret, raro in publicum prodiret, mox se vicissim ea hominum conspectu subduceret, domi tamquam intra testas occultatus lateret, prorsus uti pinna degens in fundo, hominis egens opera, pungendo ad negotiorum Imperii procurationem exstimulantis, & in memoriam ei revocantis, quod Romanis cum potestate præesset. Hinc rursum dracones hiantes prodiere, qui fines Roman. ceu volucris pullum deglutiebant. Erant ergo querelæ graves de Imperatore, cunctis cum dolore videntibus, res Romanas non tantum in genua, vel ipsum in os collapsas: verumetiam plane diffluentes ac marcescentes. Tandem magno quidam principeque loco natus, jam provecta ætate, Nestorii Pylio æqualis, cui nomen erat Nicephorus Botaniates, vir bellicis in rebus experientissimus, toto passim corpore cicatrices ferens, uti qui a puero multis in præliis fortiter cum hoste pugnasset, jamque mavortias olympiades complures attigisset. Hic ergo tandem manum sibi quamdam opitulatricem adjungens, Nicæam occupat, & litteris ad Imperatorem perscriptis hortatur, ut volens Imperio sibi cederet absque sanguinis effusione, ac vitam ipse bellorum præliorumque rudis, quietam, & a negotiis immunem ageret. Quid multis rem commemorem? Byzantinam urbem Botaniates occupat, & purpura quidem ipse auro interteata & distincta exornatur: Michaelus autem, non ita pridem Imperator, in monasterium detrusus vestitu nigro induitur, quum ei sex annis Imperio regio frui contigisset. Sedenim Botaniates ille multo senio gravis, non sui tantum, verumetiam provectæ ætatis oblitus, antecessoris Michaeli conjugem legitimo sibi matrimonio copulat, senex mulierem teneram & delicatam, capularis & funeri destinatus vegetam atque juvenem. Quumque sortem suam ægre molesteque ferret ac deploraret Michaelus, Ephesinæ urbis pastor ab Imperatore constitutus est. Secundum hæc Nicephorus, omissis laboribus bellicis, auro gravis sedebat, ornatus vestimentis, quæ aureos quasi quosdam rutilantesque radios de se spargebant, felicem beatamque senectam lavacris & conviviis, & voluptatibus fovens. Non abs re quis dixerit, eum fuisse consimilem cygno alis aureis exornato, & affabre pictum referenti, qui jam moriturus, & obruendus sepulchro, hilaritati sese dat, vitæ studio tenetur. Quippe senecio delicatæ vitæ semet addicebat, luxui deditus, ac plane voluptarius. Interim publicorum negotiorum procurationem committebat hominibus linguas barbaras usurpantibus, recte loqui nescientibus, totos dies in crapula & ebrietate conterentibus: quorum & familiæ, & parentes, avi maxime serviles erant, tam animo quam judicio barbarissimi, linguis Scythicis, intellectu pronuntiatuque difficilibus garrientes. Quibus sane rempublicam administrandam credens, non aliter agebat, ac si quis ingentem navim onerariam gubernatoribus imperitis, ineptis, nullius usui committat. Ipse vero (ceu dictum modo) delectationem capiens ex fulgentibus auro vestibus, deque

Botaniates Nicæam occupat.

Nicephorus III. Botaniates Imp.

Socordia Botaniatæ.

Edit. Paris. pag. 136.

Mali præfecti a Nicephoro constituti.

A Οὐ γὰρ παρῆν ὁ ναύαρχος ὁ ταύτας ἀλεξήσων,
Καὶ γῆθεν ἀνεφύησαν βλαστήσεις ἀχορδώδεις.
Ὁ γὰρ τῆς χώρας γεωργὸς ἔζη κοχλίου βίον,
Ὀλίγα προσερχόμενος, καὶ πάλιν ὑποφεύγων,
Καὶ πάλιν ἐλυτρούμενος τοῖς δόμοις ὡς ὀστράκοις,
Ἢ μᾶλλον ὡς βυθότροφος πίννα χωματοφάγος,
Δεόμενος τοῦ νύξαντος εἰς βασιλέως πράξεις,
Καὶ χρήζων ὑπομνήσοντος ὅτι Ῥωμαίων ἄρχοι.
Ἐντεῦθεν πάλιν ἥρπασαν δράκοντες χασματῶδεις,
Καὶ πᾶν Ῥωμαίων ὅριον ἐρρόφουν ὡς νοσσίον.
Ἦν οὖν βαρὺς σχετλιασμὸς κατὰ τοῦ βασιλέως,
B Καὶ πάντες ἐπαθαίνοντο βλέποντες τὰ Ῥωμαίων
Οὐκ ἐπὶ γόνυ κείμενα μόνον οὐδ' ἐπὶ στόμα,
Ἀλλ' ἤδη ἐξερρυηκότα καὶ καταμαρανθέντα.
Εἷς δέ τις μεγαλογενὴς καὶ τὴν ἐκ πρώτης ῥίζης,
Βοτανειάτην ἔλεγον ἐκεῖνον Νικηφόρον,
Ἐμπειροπόλεμος ἀνήρ, κατεμελὰς τὰς σάρκας,
Ἀπὸ πολλαῖς ἐναθληκὼς μάχαις ἐξότε βρέφους,
Καὶ γεγονὼς ἀρεϊκῶν μεσὸς Ὀλυμπιάδων,
Χεῖρα προσεταιρίζεται κυρίαν συμμαχίδα,
Καταλαμβάνει Νίκαιαν, πέμπει πρὸς τὸν κρατοῦντα.
Γράμμα προσαινετήριον δῆθεν αὐτὸν συμπεῖθον,
C Ἀναιμωτὶ τῷ γέροντι τὸ σκῆπτρον ὑποστῆναι,
Αὐτὸν δ' ὡς ἀπειρόμαχον ζῆν ἐν ἀπραγμοσύνῃ.
Καὶ τί τὰ πολλὰ καὶ πυκνά; φθάνει τὴν βασιλίδα,
Καὶ πορφυρίδι μὲν αὐτὸς κοσμεῖται χρυσοπάστῳ.
Ὁ πρὶν δὲ κράτωρ Μιχαὴλ γίνεται μελαμφόρος,
Ἔτεσιν ἓξ γευσάμενος τοῦ βασιλείου κράτους.
Ἀλλὰ γὰρ ἐκλαθόμενος αὐτοῦ τε καὶ τοῦ γήρως
Ὁ γέρων ὁ παλαιγενὴς οὗτος ὁ Νικηφόρος
Τῇ γαμετῇ τοῦ Μιχαὴλ ζεύγνυται νόμῳ γάμου,
Καὶ τύμβου γέρων τρυφερᾷ τέμπηλος νεαζούσῃ.
Αὐτὸν δὲ βαρυνόμενον καὶ δυσανασχετοῦντα
Τοῖς Ἐφεσίων πόλεως ποιμένα καθιστᾶσι.
Καμάτων δ' ἀπεχόμενος τῶν κατὰ τοὺς πολέμους
Ἐκάθητο χρυσοφορῶν κοσμούμενος ἀμφίοις
D Ἀκτῖνας ἀπαυγάζουσι πυρράζοντος χρυσίου,
Λουτροῖς καὶ πότοις καὶ τροφαῖς εὔδαιμον γῆρας βόσκων.
Χρυσόπτερος ἂν εἴποι τις κύκνος ἀγαλματίας,
Ἀρχόμενος ἡδύνεσθαι κ' εὐφραίνεσθαι τῷ βίῳ,
Τριγέρων ἁπαλόβιος, ἁπάταλος, τρυφητίας.
Καὶ τὰ μὲν πράγματα χερσὶν ἐπίστευεν ἀνθρώπων
Βαρβαριζόντων τὴν φωνὴν μηδ' ὀρθορρημονούντων,
Κρατῆρα πανημέριον ἑλκόντων καὶ πινόντων,
Οἷς ἦν τὸ γένος τρίδουλον, καὶ πάπποι καὶ πατέρες
Τριβάρβαροι καὶ τὴν ψυχήν, βάρβαροι καὶ τὴν γνώμην,
E Καὶ σκυθογλώσσως λαλιὰς δυσφράστως λαλαγοῦντες
Ὡς εἴ τις μεγαλόφορτον πιστεύσοι φορτίδα
Ἐν ἐπιτόμοις σκαιοῖς ἀχρείοις κυβερνήταις
Αὐτὸς δ' ἐπιτερπόμενος χρυσοστίλπνοις πέπλοις,
Καὶ βυσσίνῳ χρυσουφεῖ μαργαροφόρῳ φάρει,
Καὶ βάμματι πορφυρανθεῖ λάμποντι καὶ χρυσίῳ.
Καὶ χρώμενος ἐξ ἀμοιβῆς ἀμφίοις ἐπαλλήλοις.

Οὐ

Ἐπ' ὑψηλῶν ἐκάθητο θρόνων ἀργυροφύλλων,
Κοσμῶν τοῖς ἀξιώμασι πάντας τοὺς προσιόντας,
Χαλκεῖς, δρυτόμους, σκαφευτὰς, ἐμπόρους, γαιομάχους,
Κρηπιδοπώλους, χορδουργοὺς, κναφεῖς, ἀμπελουργάτας,
Καὶ χυδαιοῦν τὰ τίμια, καὶ τὰ λαμπρὰ ῥυπαίνων,
Καὶ τηλικαύτην εὔνοιαν κατάγων εἰς βαναύσους,
Ἣν ἔπαθλον ἐδίδοσαν οἱ κράτορες οἱ πρώην
Ἀνδραγαθίας καὶ χειρῶν κατορθωσάντων μεγάλα,
Καὶ ταῦτα τοῖς ἐξ αἵματος καὶ γένους λαμπροσπόροις.
Τοιούτοις ἔργοις ἔχαιρε, τοιούτοις ἐπηγρύπνει.
Κἂν μή τινες αἰτήσαιεν ἀξιωμάτων ὕψη,
Δεινοπαθῶν ἐφαίνετο καὶ κρίνων ζημιοῦσθαι.
Τὰ δ' ἄλλα πάντα πάρεργα καὶ τὸ μηδὲν ἡγεῖται,
Κἂν τὰ Ῥωμαίων ὅρια στενόντων τῶν βαρβάρων,
Κἂν ἑλεπόλεσι πολλὰς πόλεις κρημνοπατούντων.
Οὕτως ἐν ἔτεσι τρισὶ τοῦ κράτους ἀπολαύσας,
Βίον λοιπὸν μεθίσταται τοῦ βασιλείου κράτους.
Ἀλλὰ λοιπὸν εἰς σιωπῆς ὅρμον ὁ λόγος στήτω,
Πελάγους γὰρ ἀτλαντικοῦ χύσεις ἀνέρρωγέ μοι.
Ἀριστουργήματα λαμπρὰ γενναίων βασιλέων,
Ἀνδρῶν ἡρώων, εὐγενῶν, ἀλκίμων, μεγαθύμων,
Ὧν οὐδὲ γλώσσῃ δυνατὸν τὰς τρίβους διαπλεῦσαι.
Ἤδη λοιπὸν ἐγκύπτουσι τρισαριστεῖς αὐτοτύχοι
Κομνηνιάδαι κράτορες μεγαλουργοὶ γονάδες,
Θαλάσσας πελαγίζοντες τῶν τροπαιουχημάτων,
Ἃς οὐδ' αὐτὸς ὁ Ἡρακλῆς ὁ καρτερὸς περάσῃ.
Καὶ τοίνυν ἀναψώμεθα κάλων πρυμνησίων ὧδε,
Τοῦ πλοῦ τὴν κώπην χάσαντες, καὶ στείλαντες τὰ λαῖφη,
Οὐ γὰρ περάσιμά, φασι, τὰ τῶν Γαδείρων πέρα.

A bysso confectis, & propter unionum copiam gravibus, ac purpureo colore tinctis palliis, quibus per vices aliis atque aliis utebatur, sublimibus & argenteis in soliis considebat, quosvis accedentes præfecturis & officiis publicis ornans nimirum exculsores, materiarios, fossores, mercatores, agricolas, crepidarios, funarios, fullones, vinitores: vulgo prostituens, & fœde polluens res veneratione dignas & splendidas, eamque benevolentiam erga sordidos opifices declarans, quam superiorum ætatum Imperatores impertiri solebant, quasi præmium fortitudinis, & rerum præclare gestarum, non quibusvis, sed claro tantum sanguine prognatis. Hujusmodi ergo rebus occupabatur, planeque intentus erat. B Quod si nulli ventitarent, qui dignitates amplissimas peterent: cum indicatione magni doloris, damnum quasi quoddam facere se putabat. Cætera velut accessoria, proque nihilo ducebat, sive fines Imperii Romani a barbaris arctiores redderentur, sive bellicis machinis urbes oppugnatæ diriperentur. Hoc modo tribus annis Imperio potitus, vitam cum regno reliquit. Enimvero deinceps oratio nostra in silentii portum sese conferat. Nam mare quasi quoddam mihi præclarorum facinorum rerumque fortiter gestarum a generosis Imperatoribus aperitur, a viris inquam heroicis, generis nobilitate præstantibus, strenuis, magnanimis: quorum semitas ne linguæ quidem quasi navigio permeare licet. Quippe secundum C hæc spectandos sese præbent Imperatores fortissimi Comneniadæ, qui trajicere veluti quædam integra victoriarum & trophæorum maria, quæ vix acer ille Hercules emetiri potuisset. Quapropter heic sane rudentem, remis inhibitis, velisque collectis, alligemus. Nam quæ ultra Gades sita sunt, uti proverbio dici consuevit, transfretando non fas est adire.

Epilogus.

Comnenianorum principum successio.

F I N I S.

NOTATIONES
LOCORUM QUORUMDAM,

IN QUIBUS NONNULLA DESUNT IN ALIQUIBUS Manaſſis exemplaribus. Nam ea, quæ Sambucus miſit, non parum ab integritate Italici noſtri multis in locis ſuperantur.

Edit. Pariſ. Pag. 137. PAg. 8. c. poſt illa verba, *Cum ipſa filii filiaque navigabant*: additur in quibuſdam exemplaribus, *Itemque uxor, & uxores filiorum & filiarum ſponſi*. Quod poſtremum ſane ſacris in litteris non eſt traditum, ſicut & alterum illud, quod ait, *filiorum uxores*, ſuperfluum eſt: quia dixerat, *filii filiaque*: ubi filiarum nomine nurus accipiuntur. Hac de cauſſa nos iſtæc verba maluimus omittere.

Pag. 10. a. Poſt hæc verba, *Ipſi potando & ſaltando dies totos conſumebant*: in nonnullis ſubjicitur, *Quumque inſanus idolorum cultus incrementa ſumeret, univerſa natio in errorem extremum prolapſa fuit*.

Pag. 12. c. Poſt hæc, *fugitivus evadebat*, ſequuntur in nonnullis talia: *Fortuna hic uſus proſpera, univerſis in Aſia gentibus cum imperio poteſtateque præfuit*.

Ibid. Poſt vocem, *Babylonios*, hæc adjiciuntur in aliis: *Et obedientes dicto reddidit etiam Judæos, eorumque metropolim longe celeberrimam, nimirum Hieroſolymam, in ſervitutem redegit, ac primum reges Judaicos vectigales fecit. quum autem ab eo defeciſſent, reverſus infinitis cum copiis, (quippe ſuperabat arenam hic Nabuchodonoſoris exercitus) urbem felicem beatamque de fundamentis evertit. & omnes ſanguinis, &c.*

Pag. 42. a. Poſt illa verba de Valentiniano, *In præliis animoſus & fortis*, ſequitur in quibuſdam, *Quum duodecim annos imperaſſet*.

Ibid. d. Poſt *Gratiani fratri tradidit*, addendum ex aliis: *Qui tribus tantum annis Romæ veteri præfuerat*.

Pag. 48. e. Poſt vocem, *Nemus*, addendum ex aliis: *Ubi præclare ſex annis potitus ſceptris fuiſſet, terram terræ, animam Domino reddidit*.

Pag. 50. b. Ad illa, *filiam ſuam*, ſubjicitur: *Cui nomen erat Areadna*.

Ibid. Poſt iſthæc, *Avus imperium tradidit*, ſequuntur in aliis exemplaribus talia: *Atque inde correptus inteſtinorum morbo, vitam amiſit, Imperio Romanorum duobus de viginti annis adminiſtrato*.

Pag. 51. b. Hæc ita leguntur integrius quibuſdam in libris: *Quippe Zeno* XVI. *annis regno potitus, vivendi finem fecit. Quum autem is vitam cum corona reliquiſſet, &c.*

pag. 138. Pag. 52. a. Hæc etiam ſic ſupplenda ſunt: *Fulmine tactus, vivendi finem fecit, annis in imperio* XXVII. *exactis*

Pag. 53. b. Poſt illa verba, *Deliria ſectabantur*, addendum: *Hoc modo novem annis Imperio potitur*.

Pag. 59. c. Poſt, *extinctus eſt*, adjice: *Adminiſtrato quatuor annis Imperio*.

Pag. 62. b. Poſt, *Amicus dirarum*, hæc additur: *Quum tyrannidem totis annis octo per vim obtinuiſſet*.

Pag. 64. d. Leguntur hæc in aliis hoc modo ſolidius: *Secundum hæc Heraclius annis triginta Imperio adminiſtrato, vitam cum corona relinquit. Coacto autem a natura Heraclio, &c.*

Pag. 65. d. Addendum hic quoque tempus Imperii Conſtantini IV. de aliis exemplaribus hoc modo: *Ubi* XVII. *annis Imperio præfuiſſet, jam moriturus, Juſtinianum, &c.*

Pag. 69. d. Interſerenda ſunt heic tempora Imperii tam Apſimari, quam Juſtiniani Rinotmeti, quæ ſic nonnullis in exemplaribus ſunt expreſſa: *Cæterum Apſimarus ſeptem annis intermediis regnavit, Juſtinianus autem aliis* XVI *annis*

Pag. ibid. Poſt illa verba, *Ex quo dejectus Imperio fuerat*, hæc adjicitur: *Quippe duobus tantum annis regni guſtum percepit*.

Pag. 70. e. Supplebis hunc locum ita: *Quum labra tantum Imperii melle madefeciſſet, palatum vero ejus dulcedine perluere non potuiſſet: quod nimirum biennio ſolum deguſtaſſet, rebus Romanis, &c.*

Pag. 74. c. Poſt illa verba, *Bunm oſſibus canumque permiſta concremavit*, adjicienda ſunt hæc: *in hunc modum annis ubi* XXXIV. *regnaſſet, ad orci ſupplicia juſto judicio detruſus eſt. Quum vero tandem, &c.*

Ibid. Poſt verbum, *relinquit*, addito: *Poſt annum Imperii quintum, Irene, &c.*

Pag. 77. a. Poſt illa verba, *mercedem tribuit*, ſequuntur hæc in aliis exemplaribus: *Contigit autem ipſi longo tempore tam ſoli, quam cum filio Conſtantino Imperio frui, nimirum ad* XVII. *annos. Igitur Imperii rota, &c.*

Pag. 79. d. Poſt hæc verba, *Nec flagris eorum corpora violabat*, deſunt non pauci verſus, quos Latine converſos adſcribemus. *Præliis aliquot infeliciter commiſſis, cœpit Agarenis ridiculus videri, qui Romanorum phalanges ſæpius perrumpentes, & earum duces captivos abducentes, Imperatorem formidoloſum & mollis animi virum nuncupabant. Ea res Michaelo magnos animi dolores, ærumnas, adflictioneſque peperit. Nimirum horrenda ſcelerataque impietatis morbo laborabat, qui eum ab oculis Dei ſecludebat. Quum igitur aliis poſt alia malis premeretur, maris inſtar cum ſtrepitu irruentibus, etiam gravior quædam tempeſtas incubuit, eiuſque cor veluti navim onerariam ſuccuſſit. Thomas enim ille, cujus antea mentionem, &c.* Pag. 80. a. lin. 3. lege: *ſuccuſſit*: lin. 5. *vir induſtrius.*

Pag. 80. b. Supplenda ſunt hæc in hunc modum: *Michaelus autem exceſſurus e vita, cum annis octo Romanis præfuiſſet, Theophilo filio, &c.*

Pag. 87. c. Leguntur hæc in Libris integrioribus hoc modo: *Quapropter craterem letiferum Michaelo miſcet, regno per* XIV. *annos potito, ac Imperium occupat.*

Pag. 95. b. Addes quædam ex libris rectius deſcriptis, hoc modo: *Tandem exactis in Imperio quinque annis, abſque ſocio & perturbatione, vita finem facturus, &c.*

Pag. 98. e. Deſunt heic etiam Imperii Phocæ anni: quapropter locus integer ex aliorum exemplariorum erit auctoritate: *Divina quædam verba pronunciantem interficiunt, ſextum jam annum imperantem. Hoc modo juſti, &c.*

Atque hæc annotare lectorum in gratiam libuit, quæ minime nobis diſſimulanda viderentur. Eſt autem maxima cęteroquin etiam varietas exemplarium auctoris hujus, & multis in locis alii quoque verſus deſiderantur, quorum omiſſio quum ſententiam ſcripti non corrumpat: viſum eſt accuratam horum indicationem in id tempus differre, quum poſtulari & requiri Græcam Manaſſis annalium editionem a lectoribus ſtudioſis animadverterimus, quam in hoc tempore Typographus, alioqui juvandæ reipublicæ litterariæ cupidus, negavit inſtituere ſecertis de cauſſis potuiſſe. Noſtram ſane opellam, in publicatione Conſtantini, haud ſcio quam feliciter, ſtudioſe quidem certe navatam, placere lectoribus optamus, & æquis alienorum laborum æſtimatoribus non prorſus ingratam fore confidimus: quibus ſolis ſi probari ſtudium noſtrum in eruendis e caligine bibliothecarum, Latinaque civitate donandis bonis, & utilibus veterum monumentis intelligamus, eſt quod gaudeamus, & illorum, benevolentia freti ſuperbas malevolorum cenſuras Edit. Pariſ. Pag. 133.

Omnes unius æſtimemus aſſis.

JOANNIS MEURSII

AD

CONSTANTINUM MANASSEM

N O T Æ.

Edit. Parif. pag. 140. PAg. 2. c. τῶ γίγαντος ἡλίῳ) Appellat γίγαντα ἥλιον, ut infra,

Ὁ μέγας γίγας ἥλιος, ὁ ζωοτρόφος λύχνος.

Sic Pisides in Hexaemero,

Ὦ τὸν γίγαντα τῶτον ἥλιον κτίσας.

Desumptum id ex Psalmo XVIII. ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορεύεται ἐκ παστοῦ αὐτοῦ. ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ. De Solis autem magnitudine varia veterum sententia nota ex Mathematicorum libris.

Pag. 3. c. ὡς ἂν θυτὰς λειμῶνας) Rescribo, ὡς ἄνθη τὰς λειμῶνας. Ibid. ὡ ὄβριον χρυσίον) Scribe, ὡς ὄβρυζον χ. Etymologici Auctor, ἀπὸ τῆς βασάνου τῆς χρυσοχοϊκῆς λίθου, ἐν ᾗ δοκιμάζεται ὁ χρυσὸς, κἄντε ὄβρυζος, κἄντε κίβδηλος ᾖ. Scholiastes Thucydidis lib. 1. χρυσίου ἀπέφθου, πολλάκις ἑψηθέντος, ὥστε γενέσθαι ὄβρυζον. Aurum *Obryzum* occurrit plures apud Scriptores Latinos.

Pag. 4. b. λέοντες λαυσιαύχενες) Male transpositi hic versus, restituendique in ordinem suum.

Τότε μὲν θῆρες ἐπὶ γῆς ἀφθησαν φρικαλέοι.

Λέοντες λαυσιαύχενες, ἄρκοι.

Porro scrib. λέοντες λασιαύχενες. Ibid. ἄρκοι) Græci recentiores ἄρκος, pro ἄρκτος dicebant. Vide Glossarium nostrum. Et corrigendæ sunt Glossæ Benedicti. *Ursus*. ἄρκτος, καὶ ἄρκος. Nauci non est, quod hodie editur, ἄρκτος. κλειμάριστος. Ibid. λαγίναι) λαγίναι, sunt lepores recentioribus Græcis. Nicetas in Andronico Comneno. ἔτι δὲ οἱ πολυώποδες λαγίναι, καὶ κύνες αἱ θηράτικαί. Vide Glossarium nostrum.

Pag. 5. b. τῶν χινισμάτων) Pro χοινισμάτων, est μιξοβάρβαρον. Recentiores enim Græci ut χινὴ pro χοῖνος, ita χίνισμα quoque pro χοίνισμα dicebant.

Pag. 6. c. ἐμφέρον) scrib. ἔφερον.

Pag. 7. d. περιτρέχουσαι) scrib. περιτρέχουσα.

Pag. 8. d. παντοστεγὶς) scrib. πυντοστεγές

Pag. 9. c. ἐλλύρας) scrib. αἰλύρας. Ibid. πανδεσίαις.) scrib. πανδαισίαις.

Pag. 11. b. ἐψιμμυθιωμένας) Revocat mihi hic locus in memoriam alterum apud Schol. Hermogenis in Prolegomenis, insigniter corruptum. κομμωτικὴ δέ ἐστιν ὡς ἐπὶ γυναικῶν τῶν κεχρημένων τῷ μυθίῳ καὶ φυκίῳ. rescribe, κεχρημένων ψιμυθίῳ καὶ φ.

Pag. 20. c. κυκλογενῆ) scrib. κυκνογενῆ. Vocat eleganter Helenam, quam poetæ fabulantur natam Jove patre in cycnum mutato, cum Ledam comprimeret. Res est nota,

Pag. 25. d. ἦν μὲν ἰθὺς) scrib. ἦν Μνεσθεὺς Menestheum Athenis contra Trojanos profectum, notum ex monumentis veterum. Tamen hoc nomine mendacii olim arguit Homerus Daphidas, negans Athenienses ad Ilium militasse. Vide Svidam in Δαφίδας.

Pag. 25. a. τὸν ἀμφιπποδαμείας) scrib. τὸν ἀμφ' ἱπποδαμείας. Ibid. ἐκβιβασάντων) Malim, ἐκφοιβασάντων.

pag. 141. Pag. 26. c. σελλιώνς) scrib. σελλιώσεις.

Pag. 27. e. νεοτόκος) scrib. νεοτόκους.

Pag. 31. c. προσγενεῖς) scrib. προσγενής.

Pag. 33. c. καλῆς) scrib. καλῶς.

Pag. Ibid. d. τὴν ὑπὸ χεῖρα πᾶσαν) scr. τῇ ὑπὸ χεῖρα πάσῃ. Ib. ἔβαλλον) scr. ἐβδάλλον.

Pag. 16. e. ῥύμης) scrib. Ῥώμης.

Pag. 28. b. καὶ πένιος τῆς τύχης) scrib. καὶ πιστὸς ὡς τῆς τ. Ibid. ἀμὶς καὶ ποτιστήριον) Idem quoque proverbium hoc commemorat etiam Theodorus Metochites Hist. Rom. lib. 1. ὁ μὲν τοι Δομετιανὸς Τίτῳ μὲν ἦν ἀδελφὸς, μηδὲν δὲ ἀδελφοῦ πρὸς αὐτὸν ἔχων, ὡς εἶναι τὸ θρυλλούμενον ἐκεῖνο παναληθὲς. ἀμὶς καὶ ποτιστήριον ἐκ τῆς αὐτῆς ὕελου. Ibid. χρηματων) scrib. χωμάτων. Habes eumdem hunc versum iterum inf. pag. 101. d

Ibid. λιπαρᾶν) Malim, λιπαρᾶς; Ibid. e. ὄμβροις πολλοῖς) scrib. ὄμβροις πόλλοῖς.

Pag. 31. c. ἀφυμνόθεν) scrib. ἀφιμνόθεν.

Pag. 40. d. εἰσδράμοι δὲ) scrib. εἰσδραμεῖν. Ibid. ἐκδαμάζων) scrib. ἐκδαμάζουσαν.

pag. 41. a. πορφυρεύς τε θάνατος) Notus Homeri versus Iliad. ε'.

Ελλαβε πορφύρεος θάνατος ἐ μοῖρα κραταιή.

Huc respexit.

Pag. 47. e. καταπλεισθέντες) scrib. καταπλισθέντες.

Pag. 48. d. ἂν τῶν Ρωμαίων). Excidit versus qui sequebatur, continens quid juraret; nempe, se Afros bello nequaquam vexaturum.

Pag. 49. b. ἐπαγγελῶν) scrib. ἐπεγγελῶν.

Pag. 54. c. ὧν) scrib. ὧν.

Pag. 42. a. διαδόχων γένος) scrib. διάδοχον γένος.

Pag. 58. c. ῥύμασι) scrib. χρύμασι.

Pag. 59. d. φίλλοι) scrib. μέλλοι.

Pag. 61. c. καὶ μετ' αὐτῆς Μαυρίκιον. Versus hi quatuor proxime sequentes male interpuncti, corrupti, & transpositi. Ita restituo:

Καὶ μετ' αὐτοῦς Μαυρίκιον.) τῆς ἀνοχῆς σου λόγου ?)
Χρόνοις ἐφ' ὅλοις εἴκοσι κρατήσαντα Ρωμαίων
Εἰς τοῦτο μὲν ἀπέβησαν αἱ φλύαροι τερθρείαι.
Καὶ τὰ χρησμοδοτήματα τῶν πελαστολογούντων.

Pag. 62. a. ὁμόθυμον) scrib. αἱμόθυμον.

Pag. 63. b. ἀμφίτομον) scrib. ἀμφίστομον.

Pag. 66. e. ἀναπόπιμπος) scrib. ἀναπόμπιμος.

Pag. 69. c. φλοιᾷ) scrib. φλιᾷ.

Pag. 72. a. Notum indumentum Persicum, κάρδυς.

Pag. 73. b. ὑπατοσκοπίας) scrib. ὑπατοσκοπίας.

Pag. 77. a. μακρὸς) scrib. μικρὸν.

Pag. 80. b. καλιφυγής) scrib. καλοφεγγοῦς.

Pag. 83. d. θησαυροῖς ἀσύλοις) scrib. θησαυροὺς ἀσύλους.

Pag. 99. b. τόπον) scrib. τὸν τῶν Recentiores Græci τὸν pro αὐτὸν dicebant; ut nuper a nobis notatum ad Hesychium Milesium.

Pag. 113. vers. ult. οὐ γὰρ περάσιμα, φασι, τὰ τῶν γαδείρων πέρα.) Notum proverbium hoc ex Pindaro desumptum. Utitur etiam Basilius in Epistola ad Postumianum. τὸ δὲ πρόσω γαδείρων, μὴ περατὸν εἶναι ἀνθρώποις, Πινδάρῳ φιλοσοφοῦντι πειθόμεθα. Et Basilacas in Monodia de morte fratris. μέχρι καὶ εἰς ὠκεανὸν ἑσπέριον ἐξέτεινας τὸν δρόμον. τὰ δὲ πέρατα γαδείρων οὐ περατόν.

EX MS. CODICE

LEONIS ALLATII

IN

CONSTANTINI MANASSIS

ANNALIUM EDITIONEM MAURICIANAM

LECTIONES VARIÆ.

Quibus loca mutila ac manca supplentur, depravata corriguntur, totus denique Auctor nitori suo pristino restituitur.

Edit. Paris. pag. 142. PAg. 1. Καὶ πάντα. πρὸς τὸ τυχὸν τῶ
Βίβλοις. ἀπιστρυφῆς τοῖς βίβλοις
Ἐπεὶ γοῦν ἐπ.
Post versum, Τρανῶς, adde:
Καὶ τίνες ἦρξαν ἀπ᾽ ἀρχῆς, καὶ μέχρι τῶ προῆλθον,
Καὶ τίνων ἐβασίλευσαν, καὶ μέχρις ἐτῶν πόσων, ἡμεῖς.
Αἱ μεγαλοδωρίαι συ.
Τὸ κατὰ δύναμιν ὑμῖν ἀπ.
Ὁ τῶ. καὶ κοσμοκτίστωρ λόγος
Pag. 2 Ηγῦ. ἀόρατος
Ὤφθη. καὶ σκότους ἡ συγγένης
Ἐν τούτοις οὔω πάρε.
Παρά. ἕτερον ὄντα
Τότε φύσιν τῶν ὑδατίων
Καὶ τίς. καὶ τόπον τὸν μὲν ἄνω
Κόρη μὲν οὔω ἐπέχυνε ἡ.
Ὁπόσον ὑπουράνιον ἦν λελειμμένον ὕδωρ
Ὡσεί τιν γάλακτος
Ὅπως συμπήξαι καὶ τ. κ. ὑποτορνεύσοι
Ἐντῶ. σύμπαν τὸ τῶν ὑδάτων
Ὁπόση πετροσοίβασος.
Τὴν δὲ ὑπερφέρουσαν αὐτῶ δ.
Τινὰ δ᾽ καὶ γλύκυμον ἀντ.
Ὑάκινθος ἀνέβαινε
Ἀπε. βαρύμβοι τῷ φόρτῳ
Καλά. κάλλους αὐγῆς πλουτοῦντα.
Ἐσρω. πρασίζουσα, βυθ.
Τοσῦ. τοιοῦτον σολ.
Ἦσαν ἀνέτελλον καὶ δ.
Pag. 3. Ἦν καὶ δ᾽ αὐξής
Καὶ πάλιν ἔργων κατωρχῶ,
Τότε τῶν ἄστρων οὐρανὸς τῷ κάλλει διηνθίσθη
Ὡς πέπλος καὶ πέπλος
Ὡς ὕφ. καὶ ὕφασμα
Σελήνη ἡ γλαυκόφ.
Καὶ καλ. ὡς ἄνθη τὰς λειμ.
Ἐλαμ. ἄρης φλογώδης ὤπτο.
Ἐσίλ. λαμπρός.
Ἀντώγει δ᾽ ὡς κασσίτηρος
Ὡσεὶ ἐλαμπηρύχοι
Ὡς κρί. καὶ κρίνον
Ὡς ῥό. τὸ ῥόδον
Ὡς λευκανθὴς ἄν.
Νάρκισσος καλλιπέτηλος.
Ποικιλανθὴς
Ὡς ἄν. καὶ ἄνθη
Φωσεὶς τε κόσμος οὐρανῶ καὶ κάλλος τῆς ἡμ.
Ζῶον. τῆς γῆς ἐστρέφετο πλατείαις
Ἰχθύω. ψυχότροφ.
Καὶ φορ. πλεόμενα βρέφους.
Pag. 4. Ὡσπερ. ἐκπιστεῦσα
Εἶχον εἰς πετασμὸν σου.
Καὶ νέ. πρὸς λευκασμὸς αἰ.
Περὶ τὰς αὐτῶν
Αἱ μέν. οἱ μέν. μεγαλαγκυλοχεῖλαι
Τὸ μέν τομὸν τὸ ῥάμ.
Ἀκαν. κόρυδδε
Post. κἀκεῖθεν sic lege: τότε καὶ θῆρες ἐπὶ γῆς λέοντες λασιαύχενες
Καὶ κά. κάπριοι χαυλιό.
Ὀν θοι. λεπτουργίαι
Οὐ σκα. οὐδ᾽ ἐγγωμαχοῦσαις
Εὔοσ. δ᾽ εὔκοσμον pag. 143.
Τίς δ᾽ αὖ. τίς δ᾽ ὅμω παραστήσοι;
Ἐκεῖθεν ὄρχατοι φυτῶν τε. ὀπωροφόροι
Ἐκεῖσε. ἐκεῖθεν
Εα. ἐφύετο
Ἀλλα ἀλλήλοις ἀγ.
Ἥλιος ἐπεμάρμαιρε
Ὡς ἄστρων ἀκτινοβολοῦν
Ἐκεῖ. ἄλλοθεν
Ταῖς δρο. παντοδαπαῖς
Pag. 5. Ἐν μέ. ἐν μέσοις τῶ
Ὑδα. ὑδατομήτωρ δὲ ἀναρράγει.
Φεισάν φραδ. ἐν τῶ.
Τέτταρτός ἐστιν εἰδ.
Γάγγης. Εὐφράτης τε
Καὶ γάγ. διλάτ.
post versum, Ἐκεῖ, adde: ὁ δὲ χρυσὸς ἀκίβδηλος, καὶ στίλβων, καὶ πυρράζων
Ὁ τίγρις δὲ φ.
Καὶ κα. βαρυδύπους

Επλα. παντουργαῖς
Ως ἐν. καὶ ἐν θαλάμῳ μάργαρον ἄλλον ἐν κόσμῳ κόσμον.
Τῦτον ἐκ πυρρῦ χ. πεπλασμένον
Αρκτον. παρδάλεις
Ελα. δασύκερκος ἀλώπηξ
Οἱ ψα. τὸ πτίλον ἐπισόβουν.
Καὶ τίς. ὑπέτρεμε κονδύλυς
Pag. 6. Καὶ βα. καὶ βασιλίσκον καὶ δεινὸν σκορπίον ἐπιβᾶσι.
Καὶ τα. καὶ ταπεινώσας λέοντα καὶ τίγριν ἡμερώσεις.
Ελα. ἔπλασεν ἐκ πηλῦ
Τῦτο. τῦτο καὶ μόνον
Τῦτο φάγοιτε, τῦτο μὴ ψαύσητέ μοι
Πικρὸς πικρῶς γὰρ
Αν τῦτό μοι φυλάξοισθε, φεύξεσθε
Αλλ' ὁ σατὰν ἐβάσκαινεν.
Ως ἀφριςὴρ ἰθύ. ὡς ἀγριώδως κα.
Βλέπειν ὐκ ἔφερεν αὐτὺς βιῦντας
Post Θωπεύει, adde: καλλὺ ἰδεῖν, ἐπέραστον, γεύσασθαι νεκταρίαν,
Ηρπυ. ὕρπυσε δράκων ὁ δεινὸς ἐσύριξεν ὑπύλως.
Καὶ τῦ. αἱ τ̃ κ. τὸ πρό. ἐγλαύζον τῷ κάλλει.
Επί. ὁ πλαςυργὸς τῶν ὅλ.
Pag. 7. Εκό. ἐργατείαις.
Ακαν. αὐτοῖς τριβόλυς ὀξυκέντρυς
Καὶ δερ. καὶ δερματίνίω
Ως προ. καὶ προσήνεγκαν.
Επο. παλάμαις φονευτρίαις
Τίω γάρ. εἶχεν ἔνδον
Οργι. ὀργίλως
Νυχύ. νυχῶν
Καὶ πάντ. καὶ πάντη περιτρέχυσα
Ως εἰς καταπραΰνῃς ὡς
Pag. 8. Ως αἰτίρμα, καὶ αἰτίρμα
Ξυλο. ξυλοςεγής
Μυρι. φέρον
Ποντο. πεζ. περαιῦντα
Αε. πεζοπόρον.
Πάλιν τῆς γῆς τὸ πρόσωπον ἀόρατον
Ως πλοῖ. καὶ πλοῖον
Ως ναῦς. εἰς ναύτης
Καὶ ζῶον πᾶν ταυτοςεγές
Καὶ πέ. ἐπεδίδυ
Εκ γοιῦ τῦ πρωτοπλάςυ
Απεγ. ἀπέκγονοι
Μεσρὲμ ὁ δειλοπρόκοπος
Μεσρὲμ μὲν ὅυν κατῴκησε
Τίω ἐξ. Ασυρίαν
Pag. 9. Ως ἂν ἀμύνοιτο Θεόν
Ο γάρ τίω γλῶσσαν τῶν.
Εκεῖ γδ συνεχύθησαν
Καὶ πρῶτα βασιλεύ-
Ταῖς ἀρ. ἐπέχαιρον,
Καὶ προ. ἀνθρώπων
Θρησκεί. ἐνεσείσατο ἄλλ. θε. αἰλυρίοις.
Εντό. αἰλύρυς
Πάντων δ' ὑπερφερέςερος τῶν.
Τὸν ἄ. τελευτῶντα
Ηνίκα γὰρ ἐγίνετο
Pag. 10. Αλλ' ἐκ. τὰ περὶ Βασιλείας.
Παρ' αἰ. πρώτοις
Ως ἀποτρέψαιτο λιμοῦ
Οσον ἁπάντων ἀκανθῶν τὸ ῥό.
Βῆλ ς ἀνὴρ ὁ βριαρός, ὁ κραταιόχειρ γίγας.
Εν αἷς. ὁ πεφενακισμένος.
Τῶν αἰ. τοιγαροῦν.
Χίλι. χιλιετηρὶς ἐμέτρησε,
Εξ ἀσ. μετέςη καὶ πρὸς π.
Μέγα κρατυνθεὶς
Καὶ δή. προσαγαγών. φυλαρχίας
Δόρα πελτας άς
Καὶ πάντας κατίωάγκασε
Pag. 11. Καὶ ταγματάρχας ἰσχυρὺς καὶ κραταιὺς ςρατάρχας.
Υπό. αὐτῦ τῆς δυναστείας.
Ενέπλησε λαφύρων δὲ καὶ σκύλων τὺς συμ.
Καὶ παρθὺς κατωνόμασε
Αφ' οὗ. ἐφ' οὗ καὶ τό.
Τοῖς Ασυρίοις τοιγαροῦν πάλιν ἡ βασιλεία
Ος ὁ. ἕως ὁ Σαρδανάπαλος — Edit. Parif. Pag. 344.
Γάςρις. γάςρις καὶ γυναικίας
Εξύρει. ἐξύρα
Συνή. μαλλῶσι
Αθέατος, ἀόρατος
Οἱ ςρα. χωράρχας
Καὶ συν. καὶ συναπώλεσεν αὐτῇ καὶ τὰ τῆς
Οὔπο. ὐδέποτ' ἐν ὀνείροις.
Μόλις. ἱςορεῖται.
Αγ̃ιχα, λειοπώγωνα, γυναικοπροσωπώοις.
Καὶ τῶν μέχρις αὐτῶν
Δεινοπαθῶν οἱ λέ. δῦλ ἀνδρὸς τοιῦδε.
Pag. 12. Ετρέψατο τ̃ ςρατηγόν, ἤτ.
Οσον. ἐν μαργάροις
Καὶ τίω μεθίςων καὶ τό.
Μετ' ἀσ. κατῆρξαν οἱ χαλ.
Αλλοις μετέπεσεν εἰς ἄλ.
Χαλδαίων δ' ἐβασί.
Ιερ. πρῶτος ὑποφόρυς
Υπὲρ γδ ἄμμον ὁ ςρατὸς ἰω ναβ.
Μετῴ. ὡς ἔποιεντο
Καὶ τίω τῆς τύχης ἔβραιων ὁ
Εἰς χοίρυ μεταμόρφωσιν ξαπεὶς ἐξ ἀνθρωπείυ
Καὶ μετ' ἐκεῖνον μαβροδάχ.
Pag. 13. Οπότων ἰωίκα ἱερυσα.
Μαθυ. ἐνεσύγη
Ελε. μανῆ θεκέλ
Καὶ θρό. φυλαρχίαν
Τὸ κρα. ἀλλ' σπαρᾷυσι
Τὸ κρά. ἀπ' αὐτῶν
Δαρεῖ θυγάτηρ ἰω τῷ βασιλεῖ τῶν μήδων Αςυάγει
Εὐπρόσωπος, ἀνάρρος, ἄσχυς, ἀπρεπεςάτη
Μανδάνίω τὸ κορ.
Τυτῦ τὸ χυθέν
Υπέτρεφεν. ὑπέτρεφεν ἀπ. λάθρα κατὰ μ.

Πολλὰς δὲ σρέψας λογ.
Εγνω. τὴν τύχην ἐπι-
Ως ὅιω ταύτης
Αρπάγῳ παῖδα δίδωσιν
Τὸ μετὰ τοῦτο, τί; καὶ πῶς.
Τὸ δὲ γνήσιον τεκνίον
Pag. 14. Επε- ἐπέταττεν
Οδ' ἀρ- συμπαίσαντα ὢν ἐν τῇ
Ο παῖς ὑβριοπάθοσι,
Εξό. οὐκ ἤνεγκε τὰς
Αλλ' ἐ- ἰσχὺς ἡ θεία
Καὶ τὴν λαμπρότητα τὴν πρὶν ἐλπιζομένου τό-
τῳ
Εν τοῖς τῷ παιδίῳ
Καί τας. καὶ τοῦτον μεταπέμπεται δῆθεν
εἰς παιδ-
Βαρβα- ὡς ἀρνειῶν
Οδ' ἐγ- ὡς ἔγνω μετὰ τὸ τολ. οὐκ ἔχων
δ' ἔτι Καὶ προσ. τῷ πάππῳ συμπλά-
κῆναι Τὰ μετὰ ταῦτα τίνα δέ; νικᾷ
λαμπρῶς ὁ κῦρος.
Αντιπαραταξάμενον.
Pag. 15. Κανδαύλης ἐβασίλευε
Οὗτος συνῴκει γυναικί
Φαιδρο- τρυφῶσῃ,
Ως τῷ θεράποντι ποτὲ, Γύγης δ' ἦν ὁ
θεράπων.
Θεβλαι- φρενοβλαβῶς
Εξα- καὶ πρὸς τομὴν ἐπείγων
Υβριοπαθοῦσι σφοδρῶς
Η τοῦ θανάτου τὴν τομὴν αὐτοῦ
Ως κ- ἐς ἀεὶ χρῷτο περὶ
Πτούμενος τὴν ἄρρεν-
Ο Δανιὴλ δ' ἐθάρ-
Ο μεγαλοφυέστατος
Καὶ τὴν. ἐπέτρεπεν οἰκίζειν
Τοῦ κύ- ὁ παῖς Κύρου
Οτι ἐκτέτμηται
Αλλως τε καὶ ζῆλον
Εν τούτῳ δ' ἐφιζόμενον
Τὰς δὲ τοῦ σμέρδιος ὁ φόνος
Pag. 16. Εἰς σφᾶς αὐτοὺς μεθείλκυσαν
Ως τῆς ἰωνίας οὖσι.
Αὐτοί. θεατοί
Οὐκ ἐπιτρέπειν ἀρχε-
Αντι- ἄρτι πυρσεύοντος
Οὗτος ἀρχηγετήσει
Ην ταῦτα ἱπποκόμος
Καὶ φερ- καὶ φρυμαγμοῖς ἐχρῆ-
Τῆς οἰω. δεξάμενος Δαρεῖος
Εκ ναυ- ἐξ ἱπποτῶν
Εἰς ἔτη διαρκέσασαν
Απ' ἀ- μέχρι δυσμῶν
Ως δὴ ὄντα θνητὸν τῇ φύσει.
Pag. 17. Ο δὲ κατῆρξε τῆς Θρᾳκῶν
Τὴν τύχ. καὶ τύχην.
Απαραλείθμως γάρ φασι βίβλους αὐτὸν
ἀθροῖσαι
Καὶ κλε- γινομένη.
Εκ δεξιᾶς
Επι- ἐμαυτὸν συμπείθω
Προσῆκον δ' ἔμοιγε δοκεῖ,
Επιμνησθῆναι πρὸς μικρὸν
Καὶ πρὸς Ιακὼβ ἦγε τὸν Edit Pag. pag. 145.
Τὸν μὲν τὸ μὲν ἀ-
Αθροί- ἐκγόνους
Εὐθυ- βλέπεται.
Τῷ φα- καὶ πρὸς τὴν ἀλ-
Εν γῇ γεὶμ οἰκιζ-
τὸ με- τὰ μετὰ ταῦτα τίνα δέ;
Pag. 18. Καίσαρας πάντες ἤθε- αὐ. ἐπεια-
μάζειν.
Γένος εἰσάγοντας αὐτοὺς, &c.
Υπεραυξόμενον ἰδὼν εἰς
Ως ἄν- αἰσεὶ θαλάσσης
Καὶ δυσ- ὑρτιν τούτοις δόλους
Καὶ φρο- ὥστε κτείνειν
Εργον ἔργου γοιοῦ ἦν τὸ
Οὐδεὶ- παντοδυνάμους
Εποτνιᾶτο
Τῶν δὲ ἐσκληροτραχηλία
Τέλος πασῶν
Τῷ πρω- τῶν πρωτοτόκων τῷ
Καὶ πά- καὶ στρατιὰν ὁπλίσας
Ως πά- ἀποστρέψῃ.
Εδυ- διερρηλάσαι
Pag. 19. Οὐδὲ κατελείφθη
Εμε- ὑμνεῖτο
Καὶ φέγ- ἀφροσύνην
Τοὺς δὲ αἰ- τῶν συμφορῶν ἐζόφουν
Ανά- ἀνεῖλον
Καὶ γογγυσμῶν ἐ-
Καὶ πι- τοὺς ὑπ' αὐτῶν
Εἰς ὅ- ἐν ὅλοις
Τοῦ δημαρχεῖν καὶ προστατεῖν τοῦ τῶν Εβραίων
γένους
Οὗτος αὐτοῖς
Τὰ τοῦ Θεοῦ τε καὶ Θεῷ
Από φυλῆς Βενιαμὶν
Καὶ με- ὁ μέγας ὁ προφήτης
Καὶ καθεξῆς τρισκαίδεκα
Αφ' οὐ. ἐφ' οὗ τὸ τρίτον ἐπιλθεῖν
Τοὺς δὲ ἄρτι τῶν ἀλλοφύλων
Χάριν τοῦ Μενελάου
καὶ μέλ- ἀντιγράφει
Pag. 20. Εν- στρέφει καὶ μετατρέπει
Βλέπειν φλόγων
Μετὰ μικρὸν δ' ἀλ-
τὸν ἀπὸ τοῦ Πάριδος
Ερρίπτο τοίνυν
Ηδη δ' αὐτὸν ἐγγίσαντα
Ο Πρίαμος συνείθιον
Φιλοφρονεῖται,
Ενταυ- τύραννε πάντων
Τὴν με- οἶκον κλέπτει
Εὐπάρρος,
Κάλλος αὐτόβαπτον
Εβα- πυρσίνη
κυκλογυροῦ κυκλογυρὸ
Εκ τῆς πορείας πρὸς τὴν Τροίαν
Pag.

Pag. 21. Ὑπολειφθεὶς ἀπολειφθεὶς
-Ακυ- ὁ κληραρχῶν τῶ
Οτι ὁ δὲ προ-
Εἰ μή μοι προκεκύρωτο
Χειμαζομένων χαλ. κῦντ. ῥιπτομένων
Σὺ δ' ἐξ αὐτῆς ἀπόστειλε,
Ο δὲ κεναῖς ὑπέστρεψε
Καὶ γὰρ τέτε τὸν
Μανθά- ῥέγνυσι
Εἰς μέσυς ὡς μάγυς
Πάντες αὐτῆς ὑπερμ.
Καὶ δή- ἐξ ἠπείρυ
Καὶ σό- αὐτοῖς συνε-
Ην Μενεθεὺς ἐξ
Εκ κρή. τριπτόλεμος
Pag. 22. Καὶ κάλλει ἐξλάμποντα, καὶ
Λελα- λεπλατεῖν τε
Καὶ τέ- ὅσα τῶν πολ-
Ηκυσο μὲν οὖν Ελλησι
Ανω. huic verſui debet præponi ſequens qui excipit:
Ηθελον δὲ καὶ πίσασθαι
Καὶ τὴν συναυςολησίαν
Κάρας καὶ Μαίονας καὶ Φρύγας
Ανδροκαρδίοις συμπλοκαῖς τὰς
Poſt verſum καὶ τὴν πυρ. adde:
Καὶ τὴν ἀρρενωπότητα καὶ τὴν θυμοτολμίαν
Ο πα- ἀδίκως
Λαυονδον ἄαστον
Οτι παλαμήδης
Καρδι- ὑπέξερον
Εκεῖνοι συνετήρησαν
Pag. 23. Εκ τότε τοί-
Αὐτὸν τῶν τε πλῆθυς
καὶ συνεσκίαζε βυ-
καὶ πᾶν τὸ τυρβιόμενον
Ως δ' ά. σιὼ ἄλλοις βασιλεῦσι
Τπε- καὶ γὰρ συναπεισῆναι τ.
Καί σοι ἀγέλας τε θρεμμάτων
καὶ τὰς. εἰς τὰς Ελλήνων
καὶ τῷ τε δόλυ σκευασῇ χρῆται
καὶ μονωθεὶς ἐν ἄρκυσιν ἐμπίπτει ταῖς τε φόνυ
καὶ συγκροτῆσιν Ελλησι
Εντεῦ- καὶ πρόχυσις αἱ-
Εδε- μεταλλαγῆναι
Edit. Pariſ. pag. 146. Εκ πα- ἱστορίαν
Καὶ ῥη- καὶ κτείνει τὰς προ-
Μυλωπισμοὺς ἐμφέροντα τοῖς στί. μυελοὺς
Pag. 24. Ως μή- ἀλλ' εἰδωλολα-
καὶ δεδιὼς μὴ ῥόψαιεν εἰς πλ-
Οἱ πάρ εἰπαρ αὐτῶ π. συμ. τοῖς ἐν-
Τὸν οὖν παντάνην τῶν Ινδῶν.
Νύκτωρ φυγεῖν ἐσκέπτοντο καὶ
Αλλ' ὅ- πρὸς τὰς μελανοχρῶτας
Εν τύποις οὖν κατέλ-
Τοῖς ἕλ- ἀλλὰ καὶ τῶν βαρβάρων
Καὶ πᾶ- καὶ καμάτων
Καὶ τὸν ἐπαυῦψεν
Τότε δ' ὡς εἶδεν ἔπαθε

Λόγυς ἐπέστειλε ζη-
Ορκοις κατεμπεδώσαντες
Ηθετο τότων ὀδυσ-
Εὗρον αἵματι
Απεσβηκὸς ἐμ. μόλις κιν.
Καὶ μέλλ. τῷ σκότει
Εὐθὺς δὲ μετεπέμψατο πύῤῥον
Pag. 25. Τὸν καὶ νεοπτόλεμον τῆς ἀπὸ δηϊδαμείας
Καὶ πάλιν αἱμοφόρυκτα τά
Εως τῶν μαν. αὐτοῖς χρ. ἐκφοιβασάντων
Απαι- ἐνεγκαμένας
Καὶ τὸν αὐτῶ πρὸς τῶν ναυςάθμων
Τὸν ἵπ- ἐκθαμβοιῶντο
Καὶ πρῶτα μὲν νομίζοντες
Οἱ δ' ἀν- καὶ πρὸς αὐτῷ
Ως ὑ- λάβραις ποθεῖν
Τῆς στ- τοιγαρῶν
Βρέφος πρὸς τεῖχος
Απλῶς γόος τὸ πᾶν κατεῖχε
καὶ χεο- καὶ κυμαθεὶς
Μόγις καταίρει π. αὐ. ἀν. εἰς πρωτ-
Κατὰ τὴν περιπλάνησιν
Εὐρί. ἐφθαρκότα
Pag. 26. Εἰς ἰτ. ἐξπεραιωθῆναι.
Τῶ δὲ πάντη παν-
Οὔπωλιν τῆς δάμαλιν
Απὸ τοιγαρῶν ὑπολία
Χρισμοὺς παρὰ τῆς Ιτ.
Μέχεις αὐτοῖς ἐγγ.
Οπυ τὸ ζῶον ἐρεθῇ
Τύπυς λαυρεντὸν
Πεδι- λαυρεντὸν
Σελίνοις δὲ τὸ
Καὶ ταῦτα χρείαν
Ανα- τοιγαρῶν τῶν παρατεθειμένων -ὁρμάθη ξέχειν
Ως μὴ τῶ δρόμυ τῷ γοργῷ θο-
Τὸ γάρ. τὸ δὲ χωρ. ἀφ. εἰς ὃ συστῆσαι πό-
Μετ' ἄλ- μεγάλαις αἰτιάσεσι
Οὕτω δ' αὐτὰς κακίζοντι
Ητις καὶ μένειν ἔλεγε καὶ πόλιν ἐκεῖ κτίζειν
Καπε- τοῖς αὐτοῖς
Pag. 27. Καὶ χρο παρὰ τῶν ἐξ
Αὐτὸ δὲ πτερυσ-
Αλα- δολερῶς
Τὴν κέρ- ποταμίας
Καὶ ταύτας ἐξῤῥαίνυσα
Ποτέ- ἐπικράτειαν
Τέλος τέλυς αἱ μὲν
Ταῦτ' οὖν τότ' οὖν
Γενέσθαι παρεφοίβασεν
καὶ τού- ἀμύλιος
Νεμε- παραρπάσας
Ην δ' ά- ἀμυλίυ
Παρθε- ἀπειράτυς
Μίχεε τῆς βρεφοποιΐας
Επεὶ ἐπιςὰς
καὶ τὸν πηλὸν ἀπέλειχε
Pag. 28. καὶ δι- βρέφη φέρειν
Η πρό- τὸτο συγχω-

Λῦπα μετονομάζεται
Τὴν ὑ- ἡγεσιπόπις
Ον ἔφθη μητροπάτορα
καὶ ξίφει κατασφάττουσιν
Ο γουῦ πολίχνην.
Υπὸ ἀπὸ τῦ ντ. παλ. παλάτιον κλη-
Η πότῳ συζυγῦσα δὲ δάμαλις
Τὰς ἂν τοῖς ἔξωθεν
Εσω πο- ἰσοπολίτας
καὶ μη- τύλος
Επω- ὡς γεγοναὶς
Διωάσται γὰρ τὸ Σέρβιον
Ωσπερ καὶ γνώμῃ μιαιφόνῳ
καὶ τῇ σύπερβος ἐπεκλήθη
Pag. 29. Ο βα- ἐκ μάντεων πυθόμενος δοκίμων
Τύπῳ ναὸν οἰκοδομεῖν
Βυθρῷ. βόθρευμα μ. ὡ θ' ὑπογαίων
Εντεῦθεν ὁ ταρπῆος μετωνομάσθη λόφος
Εκ τῆς φανείσης κεφαλῆς καπιτωλῖνος λόφος
Μόλις πόλις ἡ μεγαλ-
Επεὶ δὲ παρλωόμενον
καὶ λαμπρείαν ἦχων
Τύτῳ βασιλείας
Pag. 30. Κήδεσθαι μὲν ὡς συγγενῦς
Τῦ βρύ κατοικτείρων
Τό δ' ἀ- συμπαίστορα
Edit. Parif. pag. 147.
Τοῖς ἑαυτῦ χαρι-
Ολίω δὲ ὅλως ὡς αὐλὸν χρυσῦν ἔκρυψε ῥάβδον
Αλλ' ὕπω τίω δ' ἀμήχανον σοφ-
Καὶ τὸ στέρρον ἢ δυνατὸν
Καταπαίζον μεταπαίζον
Τοιῦτον προσεπίγνωντα τῷ
Ηρω. τίς κρατήσει Ρωμαίων
Οδ'- ὗς πρῶτος τίω
Κοινῇ δὲ χεῖν βυλόμενοι τὸ κ. ἢ τὸ ξίφος
Καταλυσιν ὑποσχεῖν
Τῷ Ταρκυνίῳ δὲ φημι
Καὶ τῶ ἄχρις αὐτῶν γαδ.
Μετὰ τροπαιυχίας
Pag. 31. Επιχ. ὑποφορβίοις
ναθά- ὁ βυκεφάλας
Νέρων ὁ ταύτης ἰὼ
Ταύτίω ἐνῦσαν Νέρωνε
Ηδ' ἐ- παιδίον ἄρρεν
Ανίτιμον οἱ προγονεῖς
Καὶ ζῶν ἐνεῦθεν ὕμβρυ-
Καίσα- ὡς ἀνατετιμημένον
Ρωμαί- Καίσαρα
Επι- γράψαντες
Εχεν ἀρχίω ὁ Καισαρ-
Καίσαρες ὑπεκλήθησαν
Τῦ καλ- τῦ καρτεροκαρδίυ
Εδο- ἡ γεωνὴ τύτυ
Οἰκτρο- ἐπὶ τῆς ταύτης
Pag. 32. Οὕπος ἐκταθείσης
Ηλιος ὁ τερψίμβροτος
Τῦ δὲ εἰς αὔξίω ἠλικ-
Καὶ τερ- ἢ τοῖς ἀμαλλοδέταις
Αφνω ῥιζώσας αὐτός
Καὶ πτερυθείς
Καὶ πα- ἀνέδωκε τὸν ἄρ-
Καὶ Καῖσαρ τῦτον ἀνιδὼν
Καὶ το- τὸ δὲ τῶ ἄλλων χεῖρον
Απα- τῆς τῦ πάθυς
Pag. 33. Μηδ' ἀλ- καταχρασθῶμαι
Οὕτω πόλει τῆ κ. σιω. χρόνῳ
Μὴ πείν- ἐν ταύτῃ λαλῦ-
Τὸν τῶ τῶ εἰκοσιτεσσάρων
Καὶ πάλιν ἔση σιω ἐμοί-
Χαειςηρίης τοῖς
Παρα- δημόταις σιω ὑπάτοις
Κροτῆσαι βύλομαι πολλὺς
Κα χρύ- κροταλῆσαι χεῖρας
Καὶ ταῦτα διεπάττετο
Καὶ σιω ἐπέφαινεν
Αλλ' ὕστερον ἐξ-
Οὗτος τοῖς ὑπὸ χεῖρα πᾶσι
Ως φυλακῆς τε ἢ φρυρᾶς
Καὶ τίω. ἡ τίω τῶ φέρων
Εκ τῆς ἀρχῆς παρέλυγε ἢ
Τὰς σηπεδόνας ἔβδαλλον, ἐμύζων
Pag. 34. Καὶ τὰς δημίας ἐμελ
Βραχία με λυπήσωσιν, ἂν δ' ἐπιπῶσιν ἀλ-
Πρᾳότερον προσφέροιντο τῆς
Εἰς πλέον ἐκφιρό-
Αλλ' ὁ δυσμῶς ἄχεις ἐπιδ-
Καὶ γάρ- πολλὺς τῶ ἀναιτίων.
Ανδρα καὶ γὰρ ὑπατικόν,
Τῦ Τιβ. Ρωμαίοις
Μετά. μέχει ἢ ῥ. ἐ. Μαγδαλίω Μαρία
Τῇ γλώσσῃ κατατρέχυτα τῶ
Καὶ τι. ἐπανῆλθον.
Ως βα- ἢ δυσῶ παν-
Οτι τὸ πᾶν κεκένωτο τῦ-
Οὗτος ἐν στενωπῷ τῆς Ρώμης
Ως τὰς φατ. πρὸς αὐτὸν
Pag. 35. Μήπως ἐπικολπίδιον τύχοι τις
Επι- ἐπεὶ κατέθυσε δ' αὐτῇ
Εὐνῦχον προσηρμόσατο
Καὶ πᾶν- ἀρρητυργῶν ἐτέλει
Ως δὲ πολλὺς ὁ ῥυπαρός
Ως ἀ- ὑγρός, χοῖρος ἀκρατοπότης
Μηδὲ ἰωνοστρέφῳ μίμῳ
Εἰσῆλθον. ἐπῆλθον
Καὶ μετ' ἢ μετ' αὐτὺς
Κηρύγματα προτέθηκε
Στρατὸς Οὐεσπασιανῦ
Καὶ δόρατα γεγόνασι λυθρόφυρτα
Ασπίδες αἱμοφόρυκτοι
Τέλος περιγενόμενος
καὶ πό- περικαλλῦ καὶ μυρίαν
Περιβολωμένίω τέθεικε
Pag. 36. Post verſum Τίτος, adde:
Ανὴρ φιλοδωρότατος προετικὸς χρημάτων
Τροχῦ. καὶ ὁ πεντὸς τῆς

Φυέντι μὲν ἐκ τοῦ
Οὐδὲν δὲ φέροντι κοινόν,
Τούτῳ προσνόει τὶς ἀ-
Πόθε. πότε καὶ π. τ. τ. μ. αὐ. κατῆρξε.
καὶ πῶς καὶ πότε τελευτῆς καὶ π. σοι τὸ τυ-
Οπερ ἄπερ αὐτόν
Πυρὰν λιπαρᾶς ἐξ ὕλης
Τί με. ἐπῄρθη ποθεῖν
Εἶτα ποταμοὺς ἐγκυ-
Ομβρος πολὺς κατα-
Edit. Parif. pag. 148. καταῤῥακτος ὢν ὁ-
Νερύ- ὁ Νέρβας τε-
Pag. 37. Τὸ μὲν- ὡς βλέψαιεν, εἰ
Τραϊαν- τὸν Τραϊανόν.
Ανδρα στρατηγικώτατον μυελο-
Κάρτε- μὴ μαχόν
Εἰς κρείσσους τοὺς κρείσσους ἀρ-
Πάντες πάντας κατ.
Καὶ τῆς τὸ θράσος
Απ᾽ ἀ- γῆς ὀξέως μεταβαίνει.
Καὶ πάρ- συστείλας καὶ στενώσας
Καλλίνικος ἀνέζευξε τὸ νι-
Ουτος συνέκαμνε νοσοῦσι
Δέξαι. κἂν μὴ νομίμως ἄρχω
Χρῆσαι τὸ ξίφει κατ᾽ ἐμοῦ, μυ-
Μεγα- μεγαλοδώρως
Ουτος τοὺς κακοδαίμονας ἰβρ.
Καὶ πό- ἐκ βάθρων ἀνασκάψας
Pag. 38. Ουτος. καὶ παιδείᾳ
Καὶ χα- κατάκοσμος ὑπ-
Καὶ πᾶσαν τὴν Ρωμαϊκὴν
Καὶ μυ- ἀντεφοπλίσαι
Επι- περιπορφύρους κάνδυς
Αὐτὴν στολὴν τῆς βασιλείας
Ωσεὶ- μηδέν τι δειλιῶντα
Καὶ πά- προθεὶς τῆς ἀγο-
Εκήρυττε τὸ θέλοντα
Καὶ τὸ κτηθὲν εἰ βούλοιτο
Τῶν παρ- τοῦ Βολογαίσου
Επίεε πλήθει καὶ στρατῷ, καὶ φαρετροφορίᾳ
Τέλος τὸ τοξοφόρον ἔθν-
Ἀεὶ καὶ ὁ λέων τρέφει
Παρὰ δ᾽ ἀνθρώποις ἄπιστοι πα-
Καὶ τὸν πηλὸν ἀπ-
Μίμοις θέᾳ
Οθεν καὶ τέλος ἤρατο κατ-
Pag. 39. Ουτος ἐκτήσατο τὸ στ-
Μαχαί- καὶ παραυτίκα θνήσκει
Η δὲ αὐτὸν ἀπολ-
Τὰς πό- τὸ πόλεις ὅλας ἱκανὸν στέγειν
Ων ὁ τὴν Αντωνῖνος αλῦ-
Αρχῆ- πρὸς τῷ γεγονηκότος
Ος προ- τὸ πατρογνωμονοῦντα.
Τοῦ κρά- τῆς ἀνοχῆς σου λόγι.
Καὶ συνδραμόντων εἰς ταυτό.
Σφαγαί- λιμασμὸς αἱμ-
Πνεύσαντες τῶν σφο-
Εφιλονείκουν ἐκ ῥι-
Εντεῦ- κατάλυσις ἀνθρώπων.
Καὶ μάτην ὑλακτήσαντες ὡς
Εἰς τύχην δὲ κατήγαγεν αὐ-
Εἶχε δ᾽ ὁ Κώνστας γαμ-
Pag. 40. Καὶ τὸ- καὶ δυσσεβηκότος
Ο κων- τὸ λάχος
Κακῶς περιστροβούμενα
Ηρχε καὶ μετ᾽ αὐτὸν σεβ-
Καὶ Μαξιμῖνος μετ᾽ αὐτὸν μετα-
Εγείρει μάχας κατ᾽ αὐτῶν
Πόλε- χρηματίζειν
Καὶ κτίζειν ἀπαρξάμενος
Τοὺς λίθους ἀφαρπάζοντες
Ο τοίνυν θεοφρούρητος αὐ-
Συμβῆναι τὸ γενόμενον
Επι- πόλιν τοῦ Βυζαντίου.
Ρώμην προχέονται
Επί- παλάμαι τῆς
Ο γὰρ- ὡς τῶν ὁ γαλιλαιότ-
Τὸν χοῦν καὶ τῷ πηλῷ
Χαρί- χαρίζει τὰ
Αλλ᾽ ὅτοι μὲν ἀπέσβησεν τ. καὶ πρὸ χρόνου
Πόλεμον, φεῦ, ὡς ὅμη-
Καὶ τοὺς ἁρπάζειν
Pag. 41. Εἰς μό- τὸ πᾶν μετέβη
Καὶ τὴν τὸ ἐκ πορφύρας
Εξόμνυσι τὸν σεβασμὸν ὃν εἶχεν εἰς
Καὶ προσκολλᾶται δαίμ-
Αἷμα- φεῦ τὸ λυθὸν τὸ θεῖον.
Τὴν γαί- τοῦ γένους τὸ ἀνάρρησιν ἀδίκως γεγ.
Καὶ τὴν ἀνάρρησιν αὐτοῦ
Αλλὰ ἐπὶ μακρὸν ἡ δι-
Κρατεῖ καὶ τὰς ζωοσφαγίας
Καὶ πι- φανοῦς ῥομφαίας
Η γῆ δ᾽ οὐ παραδέχεται
Τὸν ἀ- δυνάστατα τὴν
Τὸ στ- Ιοβιανοῦ τὸν στέφανον τοῦ κράτους δεξαμένου
Ος ἀδελφὸν Οὐάλεντα τὸ
Οὐάλης γουν ὁ δυσ. προθέμενος
Ο τῆς παρόδου τῆς εἰς σφᾶς αἰ-
Pag. 42. Χριστὸς τὰ πρὸς μάχας
Ο κράτωρ ὅτου Γρατιανὸς ἐκεῖνον βασιλεύσας
Ως φρε. καὶ φρένας ἔχειν λέγεσθαι Γρατ.
Εἰς τόν. εἰς Οὐαλεντινιανόν
Ζωγρεῖται μὲν ὁ τύραννος, δεσμεῖται χειροπέδαις
Εἰς ῥα- πόλιν ἐκπεφευγότα
Εξ ὧν Οὐαλεντινιανὸς ὁ
Pag. 43. Μαξι- Ρώμης δυναστεύων
Καὶ πάντα κάλων συγκινεῖ
Πισώ- γνωρίζει τὸ
Φθάνει τίνα τὰ μετὰ ταῦτα; pag. 149.
Μανθά- πέπρατται τὴν
Καὶ τῶν ἐθνάρχαις
Καὶ μετ᾽ Ολύβριος ὁ
Μετὰ δὲ τὸν Ολύβριον
Ο παῖς τελευταῖον
Ρωμύλον ἔχουσα κατ᾽
Επω- τὴν ζεῦγλαν τῶν

Μέγιστον ἀνυποτάκτως μαχο-
Οὖπερ τὸ κάλλος ὑ-
Καὶ περματίζω τὸν λοιπὸν

Pag. 44. Καὶ σιὼ Ισδιγέρδίω
Ηπείλησεν ἐπιδραμεῖν ἄχει-
Κατα- ψυχὰς τῷ φόβῳ τῷ βαρβάρῳ
Αρρένων μὲν ἀπέχετο
Ητις κάλλους ἐν τοῖς προσώποις
Πρὸς δὲ ἀφικνουμένη
Ως τῆς μὴ μεταδοθείσης
Τὸ δ' ὁ- λόγοις συντόμοις
Ως ὅσω ἔμελλε λιπεῖν ὁ
Ην γὰρ καὶ τῶν πολυκτημόνων.
Τίω τύ- ἐκείνη φύσας
Απά- γυναίας ἀπο-

Pag. 45. Καινοῦ- τίω συμφορὰν δακρύει
Οἰκτεί- πενθοῦσι ἡ μητ-
Τπέρ- πίμπραται τίω.
Πυνθάνεται μὴ τίω αὐ-
Καὶ τὸ φυλάττειν τῆς
Λουτρῷ τίω κλῖσιν μεταβάλλει
Συνα- καὶ μίγνυσιν εἰς
Τῆς πρεσ- εἰς βίου κοινων-
Ζαλὴς ὑδέ τις ἀποτμία
Καὶ γάρ πυκναῖς ἀκάνθαις.
Καὶ πᾶν εὐτύχημα σεμνὸν ἢ πᾶν λαμπρὸν τῷ βίῳ.
Ωσπερεὶ πλοῖον
Καὶ τίω μὲν ναυσιῶ συνέτει τῇ δέγι ναυσολούσῃ
Εντεῦ- ἐνεπλήσθη
Θεο- τῷ συνοικοῦντι ταύτῃ

Pag. 46. Καὶ φι- πρὸς τὸν λαμπρὸν Παυ-
Ης κη- ἢ φυτηκόμος
Αὐτὰ τὰ μετὰ ταῦτα;
Τῆς φύσεως τῆς γηραιᾶς
Αλλὰ γὰρ προτρέμ- εἶχε συνανέβαινεν
Δίδωσι τότε τ' ἀδελφῷ
Ο μὲν ταῦτα λεπταζομένη
Καὶ πορ- τὸν χάρτίω ἐπις.
Τοῦ δὲ- φύσαντος

Pag. 47. Καὶ πλῆθος τῶ φιλό-
Αἴφνη αἴφνης
Απα- μετὰ τῆς Πουλχερίας
Τπερ- παρέπεμψεν ἐνδ-
Καὶ βα- ὡς βασιλέως
Ταῖς τάξεσι συνείλκετο
Κατέμεινε σωματικῆς χάριν
Καὶ τῆς προνοίας ἠξίωτο
Καταπλεισθέντες ἐπι-
Ετερος ἄπορος

Pag. 48. Οὕτω καὶ σεπτὸν
Ο ταύτίω ἀναζώσασθαι
Τὸ σκη- τῆς αὐτοκρατορίας
καὶ δὴ χρυσίον ἱκανὸν
Οὕτω- ὡ πολεμοῦντος
καὶ κραταιῶς τῆς.

Post versum, ἂν τῶν Ῥωμαίων, adde:
Μὴ πολεμῆσαι λίβυσι, μὴ μάχίω συγκροτῆσαι.

καὶ τῆς Ῥωμαίων ἀρ-
Ως δὴ- ὡς γονιῶ τὸν χονιῶ
Εἰς λέοντα μετάγουσι τίω.
Τὸν φροντιστὴν ἢ λογιστὴν

Pag. 49. Καθυποχόμενον αὐτῷ θησαυρὸν τῶν ἰδίων
Οὕτως- πλάζουσι
Τούτῳ καλῷ φιλοδοξοῦσι
Ανὴρ θησαυροὶ ὡς ἔλλειν διαβλ-
Ως χει- καὶ χειροδέσμους
Ο δὴ- ἐπιγγελῶν τῷ
Εὐθὺ- ἀθέκτως ἐποιη-
Οἶδα τὸ πολυπλόκεντον
καὶ συνοῖδα μηκέτι με καινὸν
Θνητίω. καὶ γηραιὸν οὐτε-
Οποῖ- ἀπηρτημεν-
Εκεῖ- αὐταῖς σιὼ χειροπέδαις
Εἰς τὸν ἀφάνειαν
Απα- τῷ θείῳ συντελοῦσι
Ω βα- μεθ' ὅσης ἀναιδείας

Post versum, Οὐ χρὴ τὸν, adde:
Ψευδηγορεῖν ἢ πλάττεσθαι ματαιοκρότους λόγους.
Πλήρου μοι τίω ὑπόσχεσιν, ἣν πάλαι καθυπέσχου,
Συνθέμενος ἀναγαγεῖν τ' ἕνα μοι τῶν παίδων
Εἰς ὕψος τὸ τῶ Καίσαρος καὶ τίω ἐντεῦθεν δόξαν.
Πρὸς ὃν ἀνθυπεκρίνατο σοφῶς ὁ βασιλεύων,
Οὐ χρὴ πιεζόμενον
Ολας- εἴπῃ τίς, ἢ πον-
Πόλεμον δ' ἀντεπάγγελτον.
Τὸν ἀ Βεζίνης
Τπὲρ τ' ἄμμον εἰς πλῆθος, τὸ θρ. ὑπὲρ θῆρας
Αλλ' δυνατικώτερον μυρ- — Edit. Paris. pag. 150.
καὶ πάντα δύναται κυκᾶν καὶ

Pag. 50. Δυνα- λαλιστάτην
Κἀντεῦθεν ἀνατράπησαν τά-
καὶ ταῦτα μὲν συνέβησαν
Οὐκ ἀ- γόνυ πατὴρ
Ον περ ἢ προσλαβόμενος ὁ-
καὶ γονιῶ ἐπήγαγε κακώσεις
Συνι- πολλοῖς τῶν βασι-
Καβα- νέπως δ' ὢν ἑαυτ-
Τῆς ὑψιβάμμονος ἀρχῆς
καὶ πρόσ- συμμάχους ὑπερμάχους
Περὶ ἔτρεμον ἀλλ' οὐ-
Οὐ κρά- αἱ θάλασσαι χρημ-
Ωσπερ ἀναγνωρίζονται σιὼ χρό-

Pag. 51. Σιὼ Ζίωωνίδι γυναικὶ
Ωσπερ- οὕπερ ἐκεῖθεν
Προκα- ἢ καταδύσας ὁ-
Ως ὑκ ἐπάξει φον. ξ. τοῖς τραχήλοις
Τὸν μὲν ἀρμ. οἰκτρῶς θανάτῳ καθυπάγει
Ως ἀ- τῇ πραείᾳ βασιλίδι
Ετύ- ἢ διελοιδορουμένω
Οτι πρὸς τίω ἀσέβειαν κέν-
Τοῦ δυσ- τῆς δυσσεβείας
καὶ δα- γλώσσαις βαρυτέρου
Τίω μὲν ἰδὼν τίω ἔξ-

Pag. 52. Σιὼ δὲ κακίαν συναχθεὶς κί-

Εκκο- τὸν δρόμον τῆς ζωῆς σου
Ολολυγὴν ἀνέπεμψεν
καὶ λι- ἐξαχθῆναι.
Ως τὴν- τὸ φωσφόρε
Αλλ' ἦν ὑδ' ἐποικτείρων τύποις
Αλλὰ συγκίρναται ποιὸ βέλτιστα τοῖς κακίστοις
Οπως ἐξέψυξε φωνὴν τῆς πάσης
Καθα- φάρμακον ὑγιάσαι-
Η λέ ἀνδράσι φορολόγοις
Τί δὲ, καὶ ποῖον τὸ λεχθὲν
Τουτὶ δὲ καὶ τοῖς
Βουτὶ γὰρ ἡμιόν-
Υπέρ- καὶ ὑπὲρ ὀνειρίων
Ο τοί- ἐντεύξεις
Ανδρῶν καὶ σεμνῶν
Επεί- καχυγκάκως
καὶ σκῦ- ὁ πρῶτος Ιουστῖνος
Pag. 53 Πειά- πράγμασιν ἀλλοτρίοις
Καρποῦ- οὐκ ἄν τις καταπέσοι-
Κἂν ἐν εὑρίσκοιτο καὶ
Τῷ ζή- τῆς ἀσεβῶν θρη-
Τοῖς μα- ἐξαπῆψε.
καὶ διωγμὸν βαρύτατον
Ταῖς συν- τοῖς σεβομένοις τὰς σαθροὺς λήρους τοῦ Νεστορίου
καὶ πρὸ τὸν Ιουστινιανὸν τὸ
Πόλεμον συνεκρότησε καὶ
Φιλε- καὶ πρὸ τῆς βασιλείας
Πρὸς τὸν Ινδίαρχον,
Στολάρχην τε καθέστησε
Ως τῶν αὐτῶν αὐτῷ τῶν δυσ. λιβ. προχειρισθέντων
Οὕτω δύσμαχον ἡ δικαιοπραγία
Ανδρα τὸν φιλάρπαγα
Δεινὴν ὑπὲρ μικροῦ μεγάλην
Αλλ' ἤδει καὶ πια.
Pag. 54. Εκ δὲ προσετέθη
καὶ πάντες ἴσα καὶ Θεῷ τὸν
καὶ πά- ἀπύργου στεῤῥοπύργου
Τὰς πύ- γὰρ ἐκθύμως
Εκεῖ ἀνέζευξε στρατάρχης
Ον ἀ- αὐτοκρατὴρ κράτωρ
Οπλί- ῥομφαίαν
Εν ᾧ ἦν αὐτῷ καὶ
καὶ τὸ μεγαλεπήβολον
καὶ τὸ ὡς θέλειν τὸν Χοσρόην
Εἰρή- ἀνδροφόνων
καὶ ῥώ- τὴν παλαιτέραν
Ζωγρή- ἐν χειροπέδαις
Λοιπὸν δὲ τὸν ἀν-
Μέσον μέσων
Κακοῖς τὰ μείζω
Εσπού- πίμπραται τὴν
Ως λέ- ἐπέπεσεν εἰς μέσον
καὶ τὰ συνέκοψε τὸ σμῦ-
καὶ με- εἰς λύπης ἀμετρίαν
Pag. 55. Ημέ ἡμέραν εἰς ποθεινὴν
Αλλὰ γὰρ ταῦτ' οὐκ ἦ-
καὶ βα- ὁ βασιλεὺς ὑπα-

Φόνῳ φθόνῳ
Γέγο- γυμνότερος
Επι- ὑπερχειλῆ τὸν
Εγώ- γεγύμνωντα
Εκά ὢ πάθους,
Πότε ἀπονόψει
καὶ πειραθεὶς σου τῶν βελῶν κοῦφον μικρὸν ἐπιπνέον
καὶ τοῦ- ἐν παραβάσει
Πόλε- κατὰ τῶν δυσσεβούντων
καὶ τῷ τῷ τῶν ἀφθαρτ.
Τὸ τε τὸν οὐρανὸν τὸν μέγαν.
Αν ὁ- ἂν γὰρ Θεὸς
Εν τῷ ἀλλαχόθεν
Post verſum ἐν τούτῳ, adde:
Αν ὅπου τις παρεικάσειε σφαίρᾳ μὲν οὐρανίᾳ Edit. Paris. pag. 151.
Τοὺς δὲ ἀστέρας φεραυγέας
Ηέλιος δ' ἀνόρουσε
Pag. 56. Οὐκ ἦν σὺ διαδοχῇ γένους
Φιλο- φιλόκαλος, φιλόκομος
Οὐ γὰρ προῄει
Εντεῦ- ἐκ φιλοδίκου
Αἴγυπτος ἐν κόραις
Ομοῦ δ' ὑπερπεπλήρωτο
Οὐκ ἔχων δ' ὅτι δρά-
Εν ἀ- μόναις τὰς κα-
Καὶ μο- θύναν αὐτοῖς ἀργυρίου
Φειδώ- βρυχηθμοὺς
Αλλ' οὐκ ἐπίρρωσεν οὐδὲν
Καὶ παν ἐξέτεινε
Pag. 57. Τίς τῶν ἐν τέλει παρελθὼν εἰς μέσους κατεθάῤῥει
Χάρις πρὸς σοῦ καὶ
Εἰδ' οὐ αἰχμάλωτε
Πελέκει μοι τὸν τρό-
Post verſum ἀρχὴν τὴν, adde:
Επαρχον ὁ συνήθεια λέγει τῶν τότε χρόνων
Καὶ ζυ- τῶν πρακτόρων
Πρὸς γέ- Μαΐστρου
Καὶ τὴν, ὡ τὴν αὐ- διαρπακτικὸς
Πέμπει τὸν μαΐστρον
Εκεῖ μύσους
Περιπαθής τε καὶ βαρὺ,
Εἰ δὲ καὶ συγκατακειμένων
Post verſum αὐτοκρατ. adde:
Εἴρηκε μὲν ὁ βασιλεὺς, ὁ μάγιστρος δ' αὐτίκα
Ανάρ- συνελκυσμοῖς βιαίοις
Εκ στομ- ἐκ μέσων ὁμοθέντων
Ηγα ἤγετο πρὸς
Pag. 58. Ο πρὶν ὁ σοβαρὸς, ὁ γαῦρος.
Εὗρε παθοῦσαν στομ-
Ωμοῖς ἐκεῖνον κατακαίζει
Παλαμναίου πάλιν. ἐπιβ. κτήνους
Αν μὲν λημμάτων κιβδηλείας
Τοῦτο πολλοὺς ἐπέσχε
Τὸν πρό- τὸν τῆς πλεονεξίας
Καὶ πε- ἐπλέετο τὸ βίου
Καὶ κα- καὶ κατεσίγαζε δεινὰς
Απασι πάρεστιν μαθεῖν ἐκ

Μετὰ πρὸς ταυτό
Pag. 59. Τὸν νήγρετον καὶ πάγκ.
Ως ἤ- παρῆλθεν εἰς τὸ
Σὴν μα- ἢ μὲν γὰρ μεγαλόδωρον βασ-
Τοῖς δ' ὑ- ἐπνοίας
Επὶ παραμυθίᾳ δὲ τῶν.
Καὶ τῶν πολυπόνῳ βίῳ
Οἴκους καὶ πενητοτροφίας
Ανδρα Καππαδόκην
Μὴ γῆρας ὑφαψάμενος
Τοῦτον ἐπὶ τοπαιουχίᾳ
Τοῦ φό. τοῦ φθόνου φεῦ,
Ο μέν ὁ δὲ χαγ. προσ. ῥω. τοῖς φρουρίοις
Pag. 60. Καὶ πᾶσαν ἱερογείτονα
Παρα- τοὺς ᾐχμαλωτισμένους
Οὐκ ἀγελόθυμος ἀρχὴν
Οὐ πεν- οὐ δάκρυον ἀλόντων
Ως δ' οὖν· οἷς δ' ἦν ἀπαίς
Θερί- τὸ πλῆθος τὸ τοσοῦτον
Καὶ πᾶν τοῖς πτώμασι καλύπτει
Τὰς πε- καὶ πεδιάδας
Πάντων φροίμιον ἀπωλείας
Οἷοις κρεοκοπεῖς καὶ τρύχεις
Μαλθά- μαλάσσεις τὸν ἀ-
Πυῤῥά- πειράζεις μὲν
Θεσμοὺς συμπατεῖς
Ως ἄρα τὸν ἀδάμαντα
Ωδὶ μὲν ταῦτα εἴπω μοι
Καὶ πα- μωλωπίζων
Pag. 61. Ην ταῦτα καὶ μικρὸν ἀπὸ τῶν
Ο κά- Φωκᾶς τοῖς στρατιώταις
Αυθυ- λοχάρχαις, φαλαγ-
Ωρμησε μὲν τῆς φυγῆς
Εμελ- μέχρι καὶ τοῦ τριγίου
Καὶ μετ' αὐτοὺς Μαυρίκιον
Εἰς τὸ αἱ φλιῶαφοι τερθρείαι.
Καὶ τὰ χρυσεμφόσημαπα
Τὸν θῦρα ἔνδον κεκλεισμένον
Ην γὰρ τοὺς τρόπους φονο
Ακρατοπότης, παρ-
Ενταῦθεν αἱματοροφεῖν
Καίσαρ ῥυηφενῶν
Τὸν καί- καὶ τὸν ζωῆς
Καὶ κατοικτείρας τοὺς
Pag. 62. Καὶ πύρ- καὶ φλόγας ἐρεβρόμους
Αποπφρούσα τὰ
Καὶ πλοῦς ἐγένετο
Αλλ' ἐ- καὶ Θεὸς καὶ πόντος τὸν
Η βούβωσεις ἡ κοσμικὴ, φάρυγξ ἡ παντοφάγος
Επεὶ κατέλυσε τὸν βίον.
Μαρτίναν προσηρμόσατο.
Υπέροφρυ- τὸ στράτευμα καὶ σοβαρόφρον ἄγαν.
Ως οὖν ἀμήχανον
Post versum, καὶ τὸν ὤον, adde:
Edit. Paris. pag. 152. Καὶ συλλεξάμενος στρατὸν ἐκ γῆς ἀπὸ θαλάσσης
Ψιλοὺς ἱππότας

Φθείρει πᾶσαν τὴν ὑπό Πέρσας
Κράτεῦ- Χοσρόου τὰς δυνάμεις
Αγροὶ πυρὸς ἐγένοντο
Pag. 63. Καὶ παῖ- γαλακτοφάγα βρέφη
Καὶ πάσας κατεβόσκετο
Καὶ γενομένης ὑπ' ἀμφοῖν
Καὶ προσ- τῶν ταγμάτων
Θερισικὴν ἀμφίτομον δρεπάνην πεπομένην
Δεσμῷ πολυχανὲς ὡς
Καλλί- ἐπὶ τὴν βασιλίδα
Καὶ ταῦτα μὲν ἐνιαυτοῖς ἀπ-
Αλλος ταχὺς, βαρυ. βιαιοκύμων κλύ-
Αντε βρυχόμενος ὡς λέων
Καθάπερ ἐς σμιγάγκειαν
Καὶ μέχρι γὰρ Δαμάλεως καὶ τῶν Χαλκηδονίων
Αβα- ἐφύδριον καὶ
Pag. 64. Καὶ πᾶσαν περιπαύρειαν
Ταῖς λεμ- τοῖς αὐτοξύλοις πλόοις
Τύπον ὕπος αἱ μάστιγες
Καὶ πάντοθεν τὰ πράγματα
Τόσοις κακοῖς ἐπάλαιε τὸ
Εδυσαν ὡς ἡ μόλ-
Εντεῦθεν ἐξεχέθησαν.
Ως συ- τοῖς πτερωτοῖς ἀκρί-
Ως ἤ- ὡς ἴβεις δὲ
Αν γὰρ Θε- μὴ πύξει τῶν οἱ. τὸς θεμέθλης
Εἰς τὸ Ρωμαίοις
Δουῦαι. τῇ γῇ καὶ δασεισάσῃ
Ο παῖς αὐτοῦ χειρίζεται τὰ
Αὐθ' ἀπ-. ἀνθυπακρύβη τάχ-
Ο πύρ- Αρχιερεὺς τότε
Ζημιωθέντες ἤχθησαν.
Ο Καν- τῷ πρὸς μικρόν κρατ.
Pag. 65. Τῶν διδασκόντων ἐν Χριστῷ θέλησιν μόνην λέγειν
Ηνεγκε τότε καὶ καρποὺς, ἀλλὰ καρποὺς πικρ.
Εξ ὧν ἀλλ' ὅσον ἐπιγνῶναι
Οἷον τὸ σῦφον οἱ καρποί
Μάξιμος δ' ὁ καλλίγλωττος
Καὶ γλῶσ- προσαφῃρέθη
Καὶ κτέ- τὸν ἐκ μιᾶς ἀρούρης
Καὶ τῶν αὐτῷ βεβλαστηκότα
Εἰς Σικελίαν ἀποπλεῦν τὴν
Αν μὴ συνωπισθεῖ
Πλὴν ὅμως ὐκ ἐπὶ μακρὰν ἀπήλαυσε
Αλλ' ἀπεψύγη τάχιον
Οπως ὥσπερ ἂν Ῥόδον ἐκφυεῖ καὶ παρῥεῦσεν-
Στόλῳ βαρεῖ τὴν Σικελῶν
Εκεῖθεν ἀνθυπέστρεφεν ἀνὴρ
Οὗτος ἀθροίσας σύλλογον ἀν-
Τὴν πατρικὴν ἀσέβειαν
Χρυσί- κατακυγάσας
Τὰς τοί- τὸ τεῖχος καὶ τὸ
Τοῖς ἔ- τοῖς ἐν τοῖς ἀνακτόροις
Ως κλη- ὡς σκληρογνώμων

Pag. 66. Τὴν ἔκπτωσιν ἐφέρατο
Εὐρὼν καὶ συναιρόμενον
Ὅτι καὶ φωσφόρον
Ἐμυ- καὶ παῖς ἦν ἐν δι-
Ἀρρα- χρὴ τοῦ ἀπὸ τῆς Ἄγαρ
Ῥωμαίοις δ' ἀντεσώσατο τὰ
Πάλιν δ' ἀντεπεστράτευσαν
καὶ πλεῖ- Ῥωμαίοις
Ἐξέψαντό τε πρὸς φυγὴν ναυάρχας
Ἑλόν- καὶ κατεδαφικότες
Τὴν ἐκ γῆς ἥττης
καὶ κρύ- τῇ τεσσμεγίστῃ
Ἐνταῦθα τὸ βαρύπτως ἐκρύσωσι
Καὶ σφῶν ἐπιλεξάμενοι συναποστάτην ἕνα
Ὃς συν- καὶ μετ' αὐτῶν τὴν π. περισφίγξας
Φρουρᾷ καθείργνυσιν αὐ- α'. πικροφρέρῳ
Μὴ πα- καὶ πάλιν ἀνα-
Ὁ πρὶν αὐτὸ ζημ-
Ὡς θυ- ἐπώπτευε τὸν
Pag. 67 Ἡγουν ἤγουν αὐτοῦ
καὶ τί γὰρ ἡ τριβάρβα-
Εἰς προσγειοῦ καὶ τὸν μηδὲν
Πῶς δὲ πρὸς ἄλλο πρόσαλλον γν. μεταβιβάζεις
Ὀλί- τὸ βούλημα πισ.
Πυρι- οἴκων
Οἷα λῃστὰς καὶ συλητὰς αὐτοῦ
Οὔπω κακοὶ τοῖς ὀφθαλ-
Ἀλλ' ὑ- τὰς κολάσεις
Οὐ μόνον δὲ τοῖς ἀρχηγοῖς τύποις τῆς τυραννίδος
Ἦν γάρ τι καὶ συνίστιος καί-
Ὥσπερ ὡς ἡ τοῖς
Καὶ καθ' αὐτὸν ἀνασκοπῶν καὶ
Pag. 68. Ἅπαν τὸ γένος ἠβηδὸν τῶν
Μὴ φεν- καὶ φείδεσθαι μὴ
Ὑπε- ὑπερνικᾷ καὶ βυ-
Ταῖς φο- ὑπέκειτο πα-
Καὶ λόφοι μὲν ἀντίδουποι τοῖς θρ. ἀντήχουν
Ἀκταὶ δὲ κυμάτ.
Χερσαῖον μετεποιήθη-
Ὡς ἂν ῥομφαίαις καὶ τὰ
Κἂν ἄρτι πρώτως βλέ-
καὶ ταῖς καὶ τοῖς βουσί
Τὰς ἀ- βρεθομένην
καὶ πό- τὴν πόλιν πολυάνδριον
Τοῦτο παραίτιον γέγονε
Τὴν γυναι- ἐκείνη μυσαχ-
Ἀφωνιάσαντες αὐτοῦ καὶ βλέψαντες εἰς σ.
Ὡς λῆρον μὲν νομίζονται τὰ
Αὐτὸς αὐτὸς χωροπορεῖ μέχρι
Στρατὸν συνεπαγόμενος
καὶ βλέψας ἐπὶ τὰς ὑγρὰς
Ταχυπλοούσας καὶ φορεῖς πνεύ-
Pag. 69 Εἰ δυνατὸν καὶ πτερωτὸς δ'
Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ φορὸν τῆς
Ταχὺ ποντοπλόας

Edit. Parif. pag. 153.

Σόλῳ μὲν οὔπω Φιλιππικός
Post verſum προφθάνει, adde:
Καὶ κατασχὼν καὶ παρελθὼν ἔσω τῆς βασιλείων
Δια- οἷα τριβόμενος ὁδοῖς
Ἀπερ τοῦ Δαμασκηνοῦ
Ἰσχὺν τὸ σῶμα τοῦ πολέμου
καὶ τὸν ἐλπίσι
Ὅλην κενοῦσι κατ' αὐτοῦ
Ὥσπερ. Λέων ἂν εἴποι τίς πεινῶν, μάρψας νεβρὸν ἐλάφου
Ἀπο- ἀπίασασάντι τοῦ νεώ-
Post verſum δυσσέβειαν, adde:
Τὰς κόρας οὐκ ἐλάνθανε Θεοῦ τὰς πανοπτείας.
Ἐνθέντοι καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκκεντηθεὶς τὰ κύκλα
Ἄλλος Οἰδίπους δύστηνος ἦν σκοτεινὰ βαδίζων
Καὶ τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ἀρχῆς τὴν στέρησιν οἰμώζων
Βραχύ τι καὶ μικρόχρονον ἐπιβιοὺς τῷ κράτει.
Ἦν δὲ βίβλοις ἐντεθραμμένος
Ἀνακ- ὃ φασιν ἀστικρύτης.
Τοὺς ἐκ. τοὺς ἀσβολώσαντας
Τριή. πρωτοπλόους
Pag. 70. Καὶ τοῖς λαμπροῖς
Ἀνθρω- νωθρὸν ἐπὶ τὰς πράξεις
Τοῖς νε- τείχεσιν αὐτὸν ἐγ.
Ὡς δῆθεν οὐχ ὑπήκουσι χερσὶ κρεωκοπούσαις
Ἡ γὰρ τῆς παλιστρόφου τύ-
Τότε τὸ θελητὸν οὐκ
Μιθύ- ἐλπίδων τοῖς κρατοῦσι
καὶ νύ- ὡς θῆρες εἰσελθόντες
Τὸ κρά- τὸ κλέος τὸ βασίλ-
Ὁ καί- καὶ τρόπον
Συμπρακ- συντυρεύτὴν τῶν δολοπλοκημάτων
Ὅταν ἐσύρησαν ὁ θύρ-
Pag. 71. καὶ πά- ὀλεθροφόρου βί-
Εἰς φῶς δ' οὐκ ἔχων ἐναγ-
Ἐκ μέν- τὴν ἀρχὴν εἷλκε
Ὡς οὖν τοῖς ἐμπεπορευμένοις
Καὶ κοι- τῆς σκολιοῦς ἐκείνης
Καὶ συναναπαυσάμενος
Εἴτ' οὖν εἴτ' ἐκ κακοτεχνίας
Εἴ τ' ἐκ. εἰ τεκμηρίων ἐκ τ. τὸ πρᾶγμα συμβαλόντες.
Ἠκυ- κατένευσεν ἀκούσας
Ἐπ' ἀπωλείᾳ τῆς ἀρχῆς καὶ
Τοῖς γονεῦ καὶ τοῖς κλεμματαρχοῦσι
Καί τι ἡ συστιάζεις δίκη;
Ἐμα- οἱ δυσσεβεῖς ἐκεῖνοι
Αὐτο- τῆς δυσσεβοῦς θρησκείας
Τοὺς πύρ- αὐτῆς ἀπό-
Αὐτὸν δὲ μὴ πει-
Pag. 72. Τοὺς τῆς καὶ τῶν αὐτοῦ μαρτ.
Ὀρφναί- τούτοις κατα-
Ἰὸν ἀπύμεσον πικρόν, χυμόν τε συναλείψῃ
Τὸν Πέρσην ἐκ τοῦ κάνδυος

Καὶ κόρακα τὸν κρωκτικόν
Τῦτο τῆς τῦ Θεῦ σοφίας
Κῆπος ἁβρὸς βιβλι-
Εἰς τεισ. πρὸς ἄλλαις τειχιλίαις
Θεῖος ἀνὴρ πεπίστευτο.
Τοῖς τῆς καλλιβλαστήτοις κλάδοις
Καθά- γενναίῳ
Η πρατ- ϗ παρὰ τῦ συνήθους
Τοσ- ϗ σιμνοβίους
Καὶ χρή- ϗ χύσει πελαγ-
Ως δὲ ἀπεκρίθη
Εγνώ ἐ βάλλων εἰς ἀέρα
Υλης σωρεύει φο-
Αἱ αἱ φεῦ γνώμης ϑηλειώδους.
Εκ τῶν πάντως ἐγν-
Pag. 73. Ως δ' ἐπὶ χρόνοις ἱκανοῖς τῆ κρά-
Post versum ὡς δ' ἐπί, adde:
Ο ϑὴρ ὁ κακομήχανος, ὁ κρεωβόρος λέων
Τὰ γὰρ κακά
Ελπι- ὑπέσαινεν
Edit. Paris. Pag. 154. Καὶ γνώ- μὴ μιαιφονοῦντα
ϗ γάρ. ἐ γοῦν ἐν
Ο μιν- ὁ μυσαρὸς κοπρώνυμος
Αλλως Βαλτάσαρ ἀναιδής
ϗ τε τῆς ἱπατοσκοπίας
Τί δέ- ἐκ ἐπεχείρει
Κάπρος πηδήσας χαυλ-
Αὐτόρριζον ἐξέκοψεν,
Εξε- ἐξώρυγεν ἐκ
Ανταπεχάραξε δ' ἀν-
Οὐ ταῦτα δὲ τετόλμητο μόνα
Αλλὰ ϗ τὰς μο-
Εξεκινοῦτο τοιγαροῦν οἱ. μελετοῦντες
ϗ πάντοθεν ἠλαύνετο
ϗ τὴν μισήσας τυραν-
Τὸν ἰσ- ὡς σῖτον ἀνιᾶσαι
Καὶ πά- τὰς ἀσεβεῖς κολάσων
Pag. 74. Προσφε- ἐλπίσιν ἐκθερμαίνων.
Πρὸς ἑ- εἰς ἑαυτὸν ἐφέλ-
Τροποῦται τὸν ἀρ-
Τί τῆ. τὸ παλίστροπον ἄστατε κύβε βίου;
Τὸ ῥό- τάχιον δ' ὑπορρέει
Ο κεν- ἐ κεντροφόρος
Οτι- τῦ κράτους τὸν λειμῶνα
Εγένετο μακρόβιος, αἱ τύ-
Καὶ τὸ ἀστόχως ἐξεπείρων
Γνάθοις τῦ κεραυνῦ
Αλλὰ μεταναστεύει.
Εἰρήνην τὴν ὁμόζυγα
Τὸν ἀπό- τὸν τῆς ὀρθοδοξίας
Ως δένδρα τὰ γλυκύχυμα
Pag. 75. Συνῆκεν μέσος κακοῖς
Τὸ κρά- ϗ τὴν Ρωμαίων
Καὶ τῆς εἰς τὴν ψυχὴν
Καὶ πείσας ἀπογεύσασθαι
Καὶ τὸ τερπνὸν μεταβαλὼν εἰς
Καὶ τὸ γλυκάζον εἰς χολὴν
Τῇ βασιλίδι γεγονὼς
Πάγκαλον δένδρον, ὥ φασιν, &c.
Τὰς τρό- τί δὲ τὰ μετ

Τίς πλειαύτην ἔβλεψε
Μητρὸς αἱ πάθος φιλαρχίας
Αἱ γὰρ μητέρες δυσ-
Εσβη τὰ σελαγίσματα
Pag. 76. Επε- ἡ φωτοτρόφος κόρη
Αἱ πά- οἰκτρὸν ϗ τοῖς
Οὕτως ἐκείνη
Τῶν ἀλ- ἱεροπόλων
Καὶ γρά- ἐπιχειρῶν εἰς
Καὶ δεῖ τῆς μεγαλοδυνάμου
Δέχεται τοῦτο Κάρυλος
Υπὸ ἀπὸ Χριστῦ καλύ-
Διχά- ῥομφαίας
ϗ τὸν εἰς ἄδειαν
Pag. 77. Αντὶ δακνοκαρδίους πόνους
Αλμύρω ϗ πένθιμα χερν-
Post versum Αλμύρω τε adde:
Τοιαῦτα τὸ παλίνστροφον ἐργάζεται τῆ βίου
Κυλιν- δρόμοις ἀνωμάλοις
Φθάνει ἄρας ϗ Νικηφόρον.
Δῆλον κίμβικα σμικρολ-
Ως τὰς ὠνίους ἐποι-
Οὐκ ἀεὶ στένδην τ. τ. ἀ. πλουτίνδην τιμῶν
Χρυσοῦς χρυσὸς ἐπιτραπέζιος
Τότε δὲ τότε προσκυ-
Καὶ πάντας ἐπεβόθρευσεν ἐν-
Ως εἶπε παραδείσκοιτο
ϗ πρὸς τῆς φιλοχρηματίας
Οὗτος ὅπως ἐπέθ.
Σφίγγων δὲ πάντα ταῖς κλειστὸ
Πλεῖστα μὲν ἴχνια
Υπε- ἐστέρησε ϗ
ϗ λα- ϗ δυσφημοῦσαι γλῶσσαι
Αὐτα- τὸν τότε στρατεπερχομοῦντα.
Ο δ' ὁ τῆς πολυτέχνου τύχης
Εν ταῖς ϗ ταῖς τῦ
Απαγορεύειν συνθετοῖ
Μὴ ϗ τὰς κόρας κεντηθεὶς
Βλέπει ὁ γέρων
Οὐκ ἐπ- κἂν ϗ μυρία
Τὴν ζώ- ἀν- τῆς αὐτοκρατορείας
Post versum πόνων adde:
ϗ μετ' αὐτὸν τῆ Μιχαὴλ τὸ κράτος προσφοιτήσει
Ο δὲ Θωμᾶς ὁ τρίπετος
ϗ βασ. τοὔνομα πρ. ἐ ἑλκύσει:
Τῶν ὀφ- ἀπεσβεσμένας ἔξει
Απερ ϗ σφαγῶν
Ην γὰρ καλοῖς ὁ Μιχ.
Οὐχ αἵμασι τερπό-
Ως ἀ- ἐψύγη ϗ πα-
Ως ἄνθος ὃ φασι, λοκρὸν
Απέ- ἀνέβη δ' ἄχερδος πυκνοῖς
Ο κρε- τῶν τῦ Χριστῦ προβάτων
Ως ἐστι ζῶον χέρσυγρον
Πρὸς ἀποσόβησιν τινῶν παθῶν
Οπερ ἰδόντες οἱ πολλοὶ
Οὕτως ἑκὼν ϗ Μιχ- παρ. τῦ κράτους
Πάλιν ἐξέωσε βλαστὸς τῶν
Pag. 79. Η βδελυρότης δὲ φημί-

Ως

Ὡς ὀρ- ϛρυθίῳ μικροπτέρῳ
Καὶ πᾶς προσκυνητὴς εἰκόνων
Edit. Parif. pag. 155. Ἀμφί- ἀντὶ ϛολῆς δὲ νυμφι-
ϗ πρὸς τὴν γλῶ ἐυτράπεζον
Ὃς ὑ- εἰς ὕϛερον ἀρχ-
Ἀλλὰ γὰρ μικροδιώαμος
Καὶ τίς ἀντ. αὐτῷ τῇ δυναϛείᾳ;
πρὸς τὸν τὸν ἐν τοῖς ἀν-
ϗ τοῖ- τοῖς ψαλμῳδοῖς.
Ἐλεύθερος ἀντὶ φρυ-
ϗ ταῦτα μέντοι τοιαδι-
Ἀλλ' ἐκ τοῖς ταύταις προσ-
Ἀλλ' ἐπ- ἐπιπεπτόντων πέτρᾳ
Pag. 80. Ἀνθρω- ἐμπύριος τὸ θράσος
ϗ πᾶσαν κάκωσιν αὐταῖς ἐπενεγκὼν
Ἀλλ' ἂν θ. ὁ. παν. θν ἐναντιῶν
Τὸ θεῖον ὑπερμαχοιῦ ἐκ
ϗ σβέννυται καλλιφεγγεῖς
Ὁ ἐν ὃς ἐν τοῖς
Τῦτο ϗ μόνον τὸ
Τὴν πάνσεπτον ἐν-
Ταύτην ὅπω χ. κοιν. ταύτῃ ζυγεὶς
ϗ παί. ὡς εἰς γονίμην σπεί-
ϗ πλέ- Ἀδὰμ τῦ πρωτογόνυ.
Τὸν μὲν ϗ πρωτομήτωρ Εὔα
Post versum ἐ ϗ τὶς, adde:
Ἡ μὲν γὰρ ἀποφαίνεται Θεῷ ψαλαττομένη,
ϗ χρῶμα χολοβάφινον
ϗ βάτος ἀκανθοβελὴς.
ϗ γὰρ ἀπεχθανόμενος
Τοίας ἀ- τὰς ἀπονέμοντας
Ἀνι- ϗ δειναῖς κακώσεσιν ἐςρέβλυ-
Ὑπὸρ ἀςέρων καλλονὰς
Τὸν ἱερὸν Θεόδωρον ϗ θεῖον
Ἐπι- βασάνων ἐκπιέσας
Post versum ἐπιφο- adde:
Καί φλοιοῦ τῦ σώματος αὐτῶν βυνδέροις ἐκλεπίσας
Pag. 81. Ὁ κρά- περὶ μὲν τὰς
Καὶ τὰ ςηλογραφήματα τῶν ἱ. εἰκόνων
Τὰ δ' ἄλλα ϗ λαμπ. ἐυ ϗ μεγαλογνώμων.
Σιῶ τύποις τὰ κατέχ.
Ὡς ἐν πεύκης ἀκροκόμῃ
Ἐκ μηχανῆς ἐκχέειται
Ἀντιφρείζουσι μικρῷ τῇ ψυχοτείᾳ
Κἀντεῦθεν ἀπερράγησαν.
ϗ λίθυς ἀμαξοπληθεῖς νικῶσαι
Εἶπεν εἶπε τίς ἂν ὡς κορ-
ϗ λί-, ἢ λίθοι ῥιψ. πέπονται
ϗ τοίνυν καταβαίνουσι
ϗ κά- ὡς κάχληκας
ϗ τὴν περὶ τὰς κεισ-
ϗ δὴ παρατεθέσθω μοι.
Βίγλας γὰρ ἐυ Δρυγγάριος
Καὶ ῥιζωμάτων τῶν αὐτῷ
Pag. 82 ϗ τὸ .ἐπισκοπουῦτος
Καὶ τὸν μέχει ϗ θερμαλίων
Τὸν νίκτα χειροποιήτον
Καὶ γὰρ ϗ Βοκχορίς φασιν ὁ
Ἀπὸ ἀρνογνῶς ῥυτίυ.

Τὴν παλαιτέραν ἁπασῶν
Καὶ τὸ μὴ βύλεσθαι χρυσὸν
Ἔνθα γλυφεῖσαν δεξιῶς
Ἐπιπηδῶντα τῇ βοί.
Ἐνταῦ- ϗ τῇ θαλάσσῃ
Ἐπι- ἐπέπτατο τὰ
Καὶ πρὸς ἀγαλλιάσας
Ὡς ἐ- τίς, ϗ τίνος
Τῆς βα- ἡ ναῦς ϗ τὰ φορτία
Οἵας τύχης
Εἰς ἀπύ- ὡς εἰς μνημεῖον
ϗ ῥεύσαντος ἐκ φυσικῆς ἀφὸ-
Ἣν ὐδ' αὐτὸς ἂν ἴσχυσεν
Οἱ κον- τὰ σιπτὰ τὰ μέτωπα
Pag. 83. Ἄνδρα ἰχθυοθήραν ἄγραν
Ὀλι- ἐν ἰαμβείῳ μέ-
Ἀντι- ϑαλάττοντα συρμάδας
Ἐγκαρ- κακοφρύρῳ ςέγῃ
Ὡς ἄκμονα σιδήρεον χαλκεῖς σφυρο-
Ὧν ἐκ ϗ τὸ συννόν φαντίσαι
Οὐδεὶς ὀρθῶς διδιώπτο
Τῶν φυ- τὴν φήμην μεγ. ἐχ. ἐν σοφίᾳ:
Εἰς τῶν προσοίκων
Ἀκτῖ- πιεσμαργάρης
Ὡς χρῆμα πολυτ ἐν θυσαυροῖς
Ὡς λίθον μέγαν ςίλβοντα πυῤῥάκην, φωτοβρύτην.
Περᾶν δὲ μέλλων ποταμὸν τὸν
Ὃν πάν- πάθος θνητῦ
Τῷ ςέφει μὲν τὸ Μιχ. κατακοσμεῖ τὸ παῖδα
Ἐπι- τῇ ἡλικίᾳ
Pag. 84. Συγκι- πέτρῳ ϗ τὴν
Τῦ κρά- τῦ σκάφυς ὡς φροντί-
Καὶ μᾶλ- ἢ μᾶλλον καλλιεύ-
Ὡς ἀμυρῆτις ἄχαρ-
Τότε ἐπήνεγκε πολύ-
Καὶ λεῖον πολύςαχυν ϗ
Ἀπειλλάςτὺς ἂν εἴποι τίς
Τὴν ἀ- τῆς οἰκονομίας
Καὶ πεί- τελείαν δέξαμ-
Ὡς τῶν βασάνων τῶν ἐ-
Ὁμόδειπνος ἐγίνετο τοῖς
Ὁ τὴν ἐν τῷ μετώπῳ
Τῆς νι- ἀρχιποίμην τότε
Συνεὶς ἔφησε σκληρῶς ϗ pag. 156.
Ἐπι- δικάσομαι γα-
Ὅπυ ἀδέκαςος δικάζει
Περιπαθὴς οἶμαι- ϗ μέσης ἐκ καρ-
Καὶ δακρυσάντος αὐτοῖς
Ὡς κρίων τίς Μελάνυδρος
Τὸν ῥοιοῦ φλιβῶν τῶν ναματίων
Οὐ ταῦ- τοιαῦτα μοι
ϗ σύ- καταπηγγέλλω.
Ἀγελαρχῶν τῆς νιαρᾶς
Τὺς τῶν ἀνακόπτει
Μίχει μὲν ὅτω ὁ βασιλεὺς
Ἐφ' ἄρ- ἀλύπτω, πυριβόχω
Pag. 85 ϗ τὸ ὤλεσι χοραρχίαν.
ϗ κύμ- ἐπὶ βραχμὸν ϗ νῶτα
Πάροι μάλος, ἄκρατο-

Ολας χρυ- ἱππηλάτων ἀβ. τοῖς συμπαί-
 κταις
Γελοιασταῖς
καὶ βι- συβαρίτην
Λιχνόν- δεῖξαι ἰδέσμ.
Post versum λιχνευομένοις, add:
καὶ συνδιημερεύουσι γυναίοις ἀκολάστοις
καὶ πίνουσι ϗ παίζουσι
Τοιού- ϗ τάταις
Ομοτόλος ἐγίνετο.
Ασέ- ἐπιχύσεις
ϗ λο- ϗ λιχνισμοὶ γελωτουργοὶ
Μῦθοι τὸν θυροφάτην
Ως κύνες διασπάσαντο λυτῆσ-
Λύτὸς αὐτὸς ἐπέβαινεν
Τεξά- ϗ δίφροις
ϗ χρ- πέπλοις χρυσοπάστοις
Πολλάκις δὲ χρείας
Μόνος ἐν μέσοις τοῖς
Εγε- ἐγένετο τε καὶ
Εντεῦθεν ἐκ ἐξήρκεσαν γάρ
Επεὶ κραιπάλης
Χρονι- χαυνία παραδέδωκε
Εἰς μιαρὰς ϗ βδελυρὰς
Τῶν ἐ- ἀξιοσέπτων
Pag. 88. Πλάνην. ἀποδείξει
ϗ πά- ϗ τοῦτο μέχρι
Edit. Paris. pag. 157. Ποιεῖ ὑφίστησιν αὐτίκα.
Εὐπα- ἡροις,
Απασιν ἐπὶ σώμασιν ἐκεῖ-
ϗ τί μακρὰ ϗ πικρὰ
καί τι σὺν αὐτῷ εἴπῃ
ϗ κόμοις ἐπε-
ϗ δύ- ϗ διερβωσάμενος
ϗ βλέ- μηδ' ἄντλον ἀτυχ-
Ηλγει ἤλυεν, ἐμηχάνει.
Αντι- παλαιγενής, τελγ-
Pag. 89. Οὐ μόνον γρῦπας δὲ
Αλλὰ τὴν χρυσίαν
Εφ' ἧ ἐφ' ἧς κα-
ϗ μέλος ἐπετύβιζεν ὡς
Ομυ- ἐν φιλοσόφοις Λέων
Εἶπε ἐν Αραψιν, ἐν Σύροις
Μετὰ ϗ βελαρᾶς τῆς ῥώμης
ϗ σῶ- τὴν παρὰ μικρῷ
ϗ θώραξ περιστέρνιος,
ϗ τύχην τ γηράσασαν, τὴν
Γενναίως ἀπηγρομένην
ϗ παρ- ἔδωσαν εἰς τὰς τρώγλας
ϗ σπεύδων ἐπισπάσασθαι πάλιν
Τοῖον δὲ τι βαθυ-
Τῶν ὁ ἀπολαμβάνει μόνας
Τοῖς τό προξενοῦσαν
ϗ πέ- καταπληρῶται θρόνον
Υπό τινος ἀναπεισθεὶς ὀν- ὀχυοβόπον
Pag. 90. Απὸ μηδὸς θυγάτειον
Οἷος ὁ Σανταβαρηνὸς
Ως δυ- βρόχους ἱστῶσα
Ων σύμ- ὃν συμφο- ϗ τ κακῶν χωνεία,
Αἰδε- περὶ τὴν φύσιν
Ασυμ- φαίνοιτο
ϗ μέλλων ἤδη το-
Εἰς τυ- ῥάτης μεταβιβάζω-
Κἂν τῷ γενομένῳ
Οὐκ ει- ϗ γὰρ ὠχλεῖτο
ϗ χάριτι κατάσκοπον ὅτι-
ϗ τί ϗ ποίσουσιν
Φάρμα- τοὺς λόγους ἐπιπάττων
Οὔτ' ἀ- οὗτος ἀλόχοις πορ. ὁ Λέων συνεζύγη
Οὐχ ἡδονῇ νικώμενος, ἀλλὰ
Pag. 91. Τὸν γάμον ἐπεισαγαγεῖν τέταρτον, ϗ
Τὴν ἄφθαρτον τ καθαρὰν
Τὸν ἐξ ἀνθρώπων διενατῶν, ϗ
Ζυγὸν τὸν θεῖον ὑπελθεῖν
κατισχύσας εἰς πολ-
ϗ νόσῳ χειμαζόμενος
Κρατῶρας ἀναδείκνυσιν, αὐτάνακτας, αὐ-
 τάρχας
Τοῦτο ϗ μόνον προειπεῖν
Κατὰ τεσσαρεσκαίδεκα μ. ἂν- τοῦτο λί-
Οτι τοσοῦτον ἔσεσθαι,
ἐ χοινοῦ ηδ' ἐσφάλη
Ο γὰρ ἐχολακὼς ϗ
Αλλο τῷ πλικαύτῃ κράτος
Οὐ δρά- τῆς καρδίας
Ως ἄνθος ἐρρύησαν ὑγρὸν
Ο ϗ γέγονε κακοι-
Μήτε χειμῶνα κρυερὸν
Μὴ χα- μηδὲ κρυστάλ-
Πνοαὶ ἐκφυσηθεῖσαι
Η χα- διασαλευθέντα
Χειμά- εἰς γένυ
Φιλονεικοῦσαι τῷ φυτῷ προ-
Pag. 92. Αὐτό- φυτὸν γὰρ αἰε-
Οὗτος οὕτω κραταιὸς
Τῶν συμφορῶν ἀποφυγὼν τὰς
Ωσπερ πολυκυμίας ζάλας
Τῆς νηπ- πάντως καταφρο-
Κἀκεῖνος ὅμως ἐκραι-
Ετερος ἐπεγείρεται
Ο γὰρ Φωκᾶς ὁ Μαΐστρος ὄνομα τούτῳ Λέων
ϗ στασιωρῶν καθ' ἑαυτὸν τὰ τῆς
Κἀκ τῆς ἐξήγαγεν εἰς φά-
Ως δὴ καταστρατηγηθέντι
Οπλί- φύντος πολλαχόθεν
Εκ παμ- ἐκ Σύρων,
ϗ φά- αὐτοὶ θαλάσσης
Ανδρας γενναίους, ὁπλίτας, ἄνδρας ἀγκυλο-
Τῆς Βυζαντίων πολ. κατ- κειμένην
Ην ὑρανόπολιν εἰπεῖν εἰκ-
Τινέ- ἀπόλαμπον αἱ κό-
Post versum ἔσω, adde:
Εὔιπποι, χαλκοχίτωνες, πάντες σιδηροφόροι
Αὐτὸς βασιλεύων ϗ
Pag. 93. ϗ πλησιαύτην συγκινῶν
Κἀντεῦ- κρατῆσθαι περικείμενος
Ιδὼν περιφερόμενον τῶδε κρανίῳ τὸ κράτος.
ϗ κυ- ὡς ταμοῦ ἀναπεμένην.
Τῆς κρα- προαπόλυς ϗ προνοίας
Εἴπερ εἴπερ ϗ μάλ. ἀνοσίῳ ἐδόκουν

καὶ μὴ βαθυβέλης
Εχϑ- βιαίως τυραν-
καὶ πα. πρὸς τῦτο σελ-
Επικτυπεῖν ἢ σμα-
Εως παλίνοια τῦ
Ως ἐν ὅρμων ἀλεξανέμων.
Τοῖς πρωτοβάλοις γάρ
Edit. Paris. Pag. 158. Εἴπη ἀλλ' ἀδ' ἀχαριςτώτως
Τὸν Ρω- μαθὼν τῦ βασιλ-
Καὶ φέ- πρὸς τὸ δοκοῦν ὡς δῦλον
Ετκε- ἐσκώπτετο
Τὸ δ' ἀληθὲς εἰς ἑαυτὸν
ἢ κολοιὸς ξενόπτ-
Τίω γὰρ δυσωπηθέντος
Καὶ τὸ ἀποσοβοῦν τὰς
Ινα αὐτὸς απαράττοι ἢ θοινῷτο
Καὶ κηδεμόνα
Πρῶτα μὲν μαΐςρον τιμᾷ
Εἶτα τῇ δόξῃ προςι-
Pag. 94. Καὶ τὸν ςίφος ςέφει
Ο δὲ πολλὰ βυσσοδομεύσας
Ως βασιλεὺς ὡς ἄνακτι
Σῷ δυςυχεῖ ἢ δυςυχῶς αὐτὸν προσ-
Αὐτὸς τὰς λωιοςροφίας
Κράτο- αὐτοκράτορας
Καὶ τῶν αὐτῶν ἢ τῆς
Αλλ' ὅ- εἶχε καταχειράσας
Καὶ πύρ- ἢ πύργον γιγαντιαῖον.
Καὶ τῆς πάλας ἐταπαλώθη
Ο γὰρ πορφυροφύτευτος αὐ-
Οτε ἀνθρώποις ἐπιλάμπει
Προβόλυς προςλαβόμενος
Ως Ηρακλῆς Ιόλεων ὡς
Καθαρωτῆρας τῆς ἀρχῆς αὐτῆ-
Καὶ πλεῖςτον μὲ διεωσκώς
Πάντας δὲ πλήσας δωρ-
Εξοςρακίζει θόρυβος ἀθρόον νυν-
Pag. 95. Τομε- ἵνα τῶν ἀποκόπτων
Φυέν- κρυφίων ἐκ σπερμά-
Καὶ τίω ἔψυξε γὰρ τὸ
Ως ἐξ ὅς ἐξ Ελένης
Καὶ γαμετῇ συζεύγνυσι ἢ βλέψας ἐγὼ
Καὶ βρέφος ὑπαγκάλιον βας. τὸν ποσοῦτον
Καιοῖς ἀνέχοις ἐπιτρίψας
Καὶ δαιμονίως ἔχασκε
Πληροῖ ἀςόλων, καλλιςτρα-
Χειρῦται ἢ τὸν λῃςαρχον τὸν
Καὶ τὸν γιγαντοπάλαμον ὡς
Πολυ θιάσοις ἐκπομπεύει.
Τότε ἢ πόλιν τίω καλλω τίω πόλιν Αντιόχυ
Πάλιν αἱμοχαρῶν, ἐκφύλων
Καὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐκ αὐτῦ
Καὶ πρὸς καταπτυχέσας φθάνει
Ορκοις φρικτοῖς καταδεθεὶς ὑπὸ τῆς βασιλίδος
Pag. 96. Αλλὰ τὸ χαλεπὸν θηρίον
Ο φθό- καρδιοφάγος ἄρκτος
καὶ τοί- τῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις
Const. Manass.

Ο πό- ὁ τότε πᾶσαν γὰρ
Ανάνθη φόνα κοσ.
Εργον παρακινήσας
Ο τιμι- τὰς τῶν γραμμάτων τύπυς
Μυσάττεται τὸ πονηρὸν ἐκεῖνο τῦ-
Καρτη- ἀνδρόνικ
καὶ τό- τὰς νευρὰς ἐπὶ βελῶν γλυφίσιν ἢ
Ανὴρ ὐχ ὑποτρέφων κότον
Αλσος κατάφυτον ὀρχάτοις
Τοιῦτος ὢν ὁ Τζιμ-
καὶ τίω κακῦτα τῷ Φωκᾷ
Ην δὲ Φωκᾷ ἢ προσ. καὶ τῶν αὐτῶν αἱμάτων
Αμα εἶχεν ὑπαναπτύξας
Καθ' ἓ- ἢ καθ' αὐτὸν ἐπέδραμε
καὶ πρὸς πάντα διαπορθμεύει.
Ηκυσε ταῦθ' ὁ ςρατηγός
Κάντα- ὀρεσιτρόφος λέων
Κράτωρ δ' ἀναγορεύεται
καὶ πᾶν τὸ πλῆθος προχυθὲν
Ο πό- τῦ γένυς ἐκοδρῦτο
Ο πό- ὅσον ἐν διπαρέφοις
Πρὸ πάν- σιω τοῖς ἱεροθύταις
Pag. 97. Τῆς δὲ τῦ δρῶν δυνάμεως
Αὐτὸς ἔσμυχε κατὰ βάθυς
Ως ὁ δαλὸς ἐν σποδῷ
καὶ πνεύμασι σοβύμενον
καὶ πᾶν φ. β. ἢ τὰ δρυμὰ συμφλέγον ἢ
Εξε- ὑπίκυψεν ὁ Σύρος
Οὗτος. ὗτος ἀπρόσ-
ἢ γοιῦ ὁ καλλιςέφ.
Ως νύμ- ἢ τρυφερόχροιαι
Τοσῦτον γὰρ τῦ τῆς ψυχῆς
Τὰ μέν- λύχνος ἐω ὑ-
Ωσπερ δυσεκπλύτως
Οὗτος δεύτερος δ' αὖ ἐκεῖνος
καὶ τὸ τῆς γνώμης ἀπεδήμει
καὶ γὰρ ἀποκοπείσης κόρης
Απαν τὸ σκῦνος ἀμαυρὸν
Εἰκό- οἱ κλῶνες ἀχαρίςτοι τὸ ςύ. ἀγροῖον
Κεῖσθαι μοι δὲ ἐ γνῶ-
Λοιμός. λιμὸς ἐβ. ποτὲ τίω ὑπὸ τὰς Ρωμαίυς
ἢ πάντες ἀπωδύροντο.
Pag. 98. Οὔπω τὸ πρᾶγμα διετίθει
Εντέχνας ἀντετάξατο.
Αντι- ὀντιπαλαμησάμενος
καὶ φθείρας θῦρα τὸν βα-
Δώδεκα μὲν τὸ νόμισμα τὸ χρύ. μεδίμνων
Καὶ τῦ- ταῦτα μὲν ὅιω ὡς ἐ- pag. 159.
Η βα- ὔτως τὰ τῶν
Καὶ καθ' αὐτὸν, ὡς βυλητὸν, βιοιῦ-
Πείθει Φωκᾶν μετάκλητον πάλιν
καὶ τοί- ὑπαναλθὼν ἐκεῖ-
ἢ φέ- ὑπῦλα
Εσω κατὰ βάθυς ὀργα
Ο δέ- μὴ κατιδὼν
καὶ τὰς βροχίδας τῶν βελῶν τῶν
καὶ κύρας ἠλαφρίζετο
καὶ κοίτασμα σκληρόςρωτον

Εὐνὰς πορφυρανθῶν δαμείων·
Μονάζον ἐγένετο ςρυθείον
Προσλαβομένε τοιγαροῦν τὸν
Ανο. τῷ φίλτρῳ γενομένε
Ανά- ἐπείγει τῦτον σωῦ πεξ-
Εὐει- κείμθμον χαμευνίῳ
Pag. 99. Ως ἀ- ἀδελφοκτόνων Κάϊν
Ο Τζιμισκῆς δ' ἀμφίεσθαι τῷ
Πάλιν χανδὰν ὁ τύ-
καὶ ςεναχθέντας ὑπ' ἐχθρῶν
Ο φοῖνιξ ἐδραπέτευσε τοὺς ἐμπυρίας χῶ-
Ρωμαί- τῶν Εὐφράτω.
Κτιστύ- ξίφοντα τοὺς προμάχους
Ωσεὶ ὡς εἶτις Λέων
Θοινῶτο καὶ αναρπαγ. βιαίοις κεραίζοι
Προσφυ- προφυλακάς
Ομμα πρὶν
Ως εἰ κατεχράνθη
Ως δή- ὡς δὲ ποτε καὶ
Οἱ τινες τὴν παξόπτακτον
Τοιῦ- συνέβη τὶ τοῖς
Pag. 100 Τῆς ἀ. ἔαρος φαιδρότητος γλύκιον
καὶ τοί- τῶν τῆς πορφύρας κλάδων
καὶ βι- ἀπέσυξε καὶ χαῦνον
καὶ τόν. τὸ δὲ βραχὺ καὶ σκλ. τῶν ἐργομο-
καὶ τρά- φλεγμαίνουσαν τοῖς ὄψοις
Λαπί- καὶ πάταγον ἁρμάτων
Υπὲρ ὀργάνων ἴυγγας θελξιμελῶν ἠγεῖτο.
Αντί- τὴν πολικαύτην γνώμην
καὶ γὰρ ἀνακινήσασα
Επί- τῆς μάχης τελβομένης
Ωσεὶ ςρυτῆ κοττιον ἐν ςόμασι δρα-
Αλλ' αἰ. ἀλλ' αὖθις ἀντεπ. ἀπὸ χειμῶνος
Καὶ πάν- λάθρα βαλελοιῶντες
Εφει- ἔπηξαν Ταυροσκύθαι
Οὐδὲ βλεφάροις νυςαγμόν.
Ολη. ἔλη σιωπε·
Απανταχῆ γὰρ ἔςρωσο τὰ τῶν
Οὐχ ἵν. πάλαι τὰ τῶν
Τρώων κείροντες Αχιλ-
Επέχ. τὸ θράσος πρὸς ὀλίγον
Τὴν γὰρ ςρατιώσιμον ἀκμὴν ἐν-
Pag. 101. καὶ πάλιν ἀνηλάλαξε κραυ-
καὶ πάλιν θρασὺ ἀνάλπιζε σν-
καὶ πᾶν ἐγένετο πεδίον
Οὓς πό- ὡς πολλ' ἐκπεπάσαι ποτε τὰ
τῆς πορφ.
καὶ πάν- μένος θυμῷ καὶ μ-
Η σάλ- ἀπήχει-
καὶ πό- φθισί ἐφρ. ταῖς ἐγχαίαις
Ως εἰς ὡς δ' εἰς αὐτὸ
Σαυί- ὥσπερ ἀφειςαὶ κάπροι
καὶ ξί- ὑπ ὑμένων
Παλάμαι δ' ἐπαλάσσοντο τοῖς τῶν πιπ.
λύθροις
καὶ τ ἀσπ. ὁ θλασμὸς καὶ τ δορ. θραῦσις
Οἱ δὲ αἱ δὲ Ρωμαίων
Κτυπύ πάντοτας συμ-
καὶ τοὺς σκ. ἁρπάζουσι, καὶ σκύλοις ἐν-
ξυφῶσαι
Οὗτος. ὑπὸ τὰς κύνας ἐ-
Οὗτος. ὕπος οἰκ. π. σα. ὑπὸ δειλὰς τὰς
γαύρους
Πλὴν ἐν βαθεῖ καὶ λ. καὶ μακροχρόνῳ γήρᾳ
Πρὸς τὸν τὸν Κωνςαντῖνον τρέχει
Ανδρας ἀεὶ φιλοκερδῶν εἰ-
καὶ τοὺς χαλκεοθώρακας καὶ
Οὐδὲ τῆς πολεμιςηρίας
Οὐ λα- ἢ κέλαδον κακόθρουν
Pag. 102. καὶ φαυ. φιλαύλοις, φιλο- φιλακιθα-
Από- τὰς πλοιὰς ἀπετύφλω
Ως δῆθεν ὑπορώννοντας
Τὴν ἄλοχον καὶ γαμετὴν τὴν πρὶν ἀπο-
Ανὴρ σοφὸς, θεοσεβὴς, ἐμμελετῶν τοῖς
θείοις
Ως ἄ. ἄγειν
καὶ σφαδασμοῖς σωμ-
καὶ συν- καὶ ταῦτα πα-
Εκείνῳ δὴ τῷ μ-
Ανδρες τινὲς χαιρομισοῦς φονίας ἐμ-
Οὐκ οἱ- ἢ πόθεν πραχ-
Οἱ δ' ὡς- ἦθ' ὡς φασὶ
Ο πρό- ὁ παπαυός
Εντεῦθεν ἦν ἀείτεκτος, ἄν.
καὶ τὰς τῷ τῆς ἀχρηματίας
Οὐδεὶς ἀπῄει δακρυχέων·
Οὐδεὶς δὲ λιπαζόμενος ὤχετο χετλιάζων
Εἶτ' ὅσω ὑλαίων ἐκ
Αφρόν- συέλες ἀποβλύζων:
Φθογγὰς δυςυχεῖς, ἀσ. προβ-
καὶ μυ. κἂν μή τινος ἐντύχ. ἀρήγοντες τῷ πά-
Τειχοπρυςῶν τὴν
Τερμότιρος ἐγένετο τῆς Edit. Paris. pag. 160.
Ησαν κἀκ τῶν αὐτῶν σπερμάτων
Ανδρες φαυλότροποι τινὲς
Καὶ τί βιζύγαι
Ανθρωπος κακεργέτατος,
Ο χῶν ὡς χῶν
Ην ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δ'
Τόν κτη- χοιρόσσιν.
Κατα- κρείττονα πορφυ-
Pag. 103. ἐἴτευ- τῶν τῷ κράτος
Ανθρω- χοιράδη, προ-
Καὶ φύ- συμφύλως
Τῆς δὲ νεότητος αὐτῶ
Μετα- καὶ τῆς τροφῆς εἰς κόρον
Καὶ βασιλείας τὸν μαςὸν
Ως οἱ- ὑβρίζων καὶ καχλάζων
Pag. 104. Καὶ πρῶ- πρῶτα μὲν ὅσων τὰς τοῖς
Βαρβαρικῶς ἐκόλαζε τά
Ωςε πολλοὺς ἀφειδῶς ἀπεσάφαντας τὴν τῶν
Εἰ μή- ὑμιανθρώπως γίνεσθαι α. μ. γ.
τὴν φύσιν
Επί- ἀπὸ μιᾶς, ὡς λέ-
Επειτα προσλαβόμενος.
Καθώ- ὁ Σολομῶντος γόν-
Οπιρ. φλοῖσβος τῷ
Ως ἂν θαλάσσῃ σκαφοπλόῳ.
Οποῖον πλῆθος κτ. περὶ τὸν ἐργάτην
Καὶ πόσα ἐπ. κοι. ἄρ. ςρατάρχης, κράτορ.

Επεὶ γὰρ ἠναντίσατο τό-
Ως τεί- ἀποθησείσοι
Ως τὰς εἰς μέλαν μεταχρώσει,
Θυμῶ. εὐθὺς ἁρπάζει
Ξύλα- βώλους κορμοὺς
Τότε δὲ τότε ξομφραὶ λαγένα
Καὶ πάν- ὡς ἄρκτος ὑπ'
Πειρᾶται τάχα τῆ ζωῆ βλέψαι ποσὶ φυγάσι.
Καὶ δρα- ἐν πέξα
Αλλὰ καθάπαξ εἰς μανίαν
Καὶ πά- τὸ σέφος ἀναιδοῦνται
Τῆς ζάλης γὰρ τῶν

Pag. 105. Καὶ παίδων δὲ διαδοχῆς
Υπὸ δυοῖν γὰρ καπελτῶν ὠν-
Από- ὑπὸ τῶ πρώτω
Ως ἄλ. εἰς ἀψευδῆς ἡ γλ-
Τὴν λίσ- ὗτος ὁ Κωνςαντ.
Αἴφνης τῶ κύβω τῶ
Καὶ τῶν μεταῤῥιφέντων
Καὶ τὴν συμφέρεται πρὸς
Οὕτω ϗ κάτω ξέχων
Κυλίνδει πάντα τὰ θνητὰ ϗ
Τὰς φλέ- τὸ βλέμμα γὰρ ἀπ. διακρυνίσας ἀυ-
Επέγνων τότε ϗ ναοί.
Πᾶν τέ- ἀρδείας χρυσοῤῥύτω.
Οὗτος. ὗτω κοινὸς ἦν π. ἀκαστεχῦλεμι.
Εκεῖ. ἐκείνη γὰρ τῶν δωρ-
Ο Ξέρ- ϗ Ξέρξης μαν-
Υπὸ καλὸν πλατάν-
Τῶ δὲ ϗ λιμένος
Χάρμιν ἐπιάνθησαν ἀν-
Κἂν γνῶναι θέλῃ τις ἂν
Ην ἐκ- ἀπὸ ῥιζῶν τῶν πρώτων
Αλλὰ γὰρ ἡ. τ. κ. θάλλων ὑπὲρ τὰς κέδρους
Ποδάγρας γὰρ βαρύνασιν ἐσφίγ.
Ως πο- ὥσπερ ἀλυκτοπέδαις
Παραμυθέμενος αὐτῷ τὰς
Ηνυσαι πάντως ὁ δεινός

Pag. 106. Ανὴρ γιγαντοπάλαμος ὀξύ-
Θρασυ. εὐκάρδιος, πνέων ὀργῆς ἰκθύμω
Εκεῖνος τούτω ἀθροικός.
Θωρα. κορυμφόρους, αἰχμη-
Υπὲρ πλανάνων ὑδρηλῶν μῆκος.
Επτο- ἀπρὶξ βρέμων
Αλλ' ὁ δορυφορύμενος ταῖς τῶ
Οὐδὲ ξομέσει σίδηρον
Υπὲρ τὸν περὶ τίγρητι θηρ. μελίδαν.
Εντεῦθεν ἥλιος φαιδρὰς ἀνέ-
Εβλεψε γῆν ἀνέφελον ὁ βασ.
Καὶ πά κακόν ἐξέφυ-
Αλλὰ ἀνήρπασεν
Αφύκτοις βέλεσιν αὐτῶ
Καὶ τό- πληγὰς περισπαρείης
Ως δὲ κατέπειγον αὐτόν.
Τὴν τῆς ζωῆς παντόπορον
Η τῆς τῶ κράτους
Ην δ' ὡς σωμάτων ῥυπαρίας
Καὶ τότε κλῆσις Μιχαὴλ
Αμε- μακρογήροις
Οπο- ἐπὶ δυσμὰς ἡλίω
Εκ τῆς πόλεμος ἀπολύει
κράμβης ἀφύλλω γηραιᾶς ἤδη ἐῤῥυηκυίας

Pag. 107. Ην ὅλω ϗ λόγοις μόνοις κράτωρ.
Τάδ' ἄλ. διηκέτω
Οὐξ πα- λέλοιπε Θεοδώρα.
Καὶ παντεχῆ τῶ νό-
Ηρυ. λιμνάσματα τῶν ἀεργετημάτων.
Καὶ ῥιζωμάτων ἀκλεῶν φαύ-
Ως ἄγγος τι κεραμεοῦ
Ος προσ. ϗ τῶν καρπῶν τὰς πόνους. Edit. Parif. pag. 161.
Καὶ τῶν ϗ μὴ ξυγ.
Αλλὰ ϗ μᾶλλον ὕβρεως ἀν.
Καὶ πλεί- τῶν πολλῷ πλέτῳ.
Καὶ τόν. ϗ τῆ τ. γ. τ. ἀρ. λ. εὐτυχηκότων.
Καὶ κρί- ἄξιον ἀφασίας
Ως ἡ. ϗ κατασέσυρτα.
Ετοιμος ἦν ἐξίςασθαι τῷ Κομνηνῷ τῶ κράτους
Αλλ' οἱ ἴθυνεν κληρωθέντες
Μὴ σώζειν τοῦτο θέλοντες
Καὶ πρὸ ϗ τὸν μικρῶ
Εντεῦ- γὰρ δεξιαὶ Ρωμαίων
Κατέ- αἰχμὰς θήγεται ϗ τὰς λόγχας.
Καὶ πέ- γὰρ καταπαλαθόμεναι
Καὶ δρέπανον ἐπέτειν δι-
Καὶ κατ' ἀλλήλων συγκινουσῶν ὥσπερ-
Καὶ παῖ- ἀγελαῖον
Γίνεται γοῦν ὑπέρτ.
Αὐτὰς ϗ πόλιν τὴν πρωτόπολιν
Καὶ τὴν ἁλμοποτίσειαν ϗ φαύ-
Αλλὰ τὸ δὴ λεγόμενον ὡς ἄγ.

Pag. 108. Ελο- χιτῶνας μελαχρόους.
Πολυζύλῳ τῷ πρήματι
Τότε ἴθυνεν ἀγχομάλως
ϗ χρώμενος βηματισμοῖς χολαίοις βραδ.
Αλλὰ ϗ θράσος τὸν βρασμὸν ὥσπερ.
γὰρ φεύγων τὸ χρη κρημνὸν ἐ-
Εν ἐπ- τὸν οἶκον ὑπερθείσας
Ωσπερ παγίας ἀραρόσι
Τῶν παί- ϗ τῆς ἀρχῆς μεζέτιν
Τῆς γὰρ ἐσφίγγα.
Υπώ- ὡς λέχος ἀποκλίνῃ
Καὶ πά- μὴ πάλιν μήτηρ γένηται.
Πρὸς δὲ τὰς ἑτεροθαλλεῖς τ. κ. μεταβαίῃ
Τοιαύταις κυματύμενος τῶν
Ορκοις αὐτὴν φελτ. οἱ. δὲ. συσφίγγει
Ο μὲν τοῖς φυσικοῖς ὑπήχθη-
Αλλ' αἴφνης ἀγελάσασαι σαρκός.
Επί- σκοτοδίνας
Τί δὲ λόγε φθέγγει.
Μὴ πα- τὴν Μυσικὴν ψαλάσπιδ
Ως δράκων ἐπεσύριζε
Νηπι- λόγος ὀξόφορος
Εἰς γῆν τὸ αἰθροβατοῦσα
Περι- τοιχοροῦ πόλεις περιθραυσίας

Ηὔροισι σμῶος στρατιᾶς.
Καρδι- οἶχεν ἀπὸ τῆς θέας
Ερωτικῶς συμπλέκεται.
καὶ κρά- θανάτῳ ῥυσαμένη
Τὸν ἄ- περιπεσεῖσθαι
Τοιαῦτα σὺ τὰ παίγνια
Οὐ γὰρ τρυφαῖς ἐπέχαιν.
Οὐδὲ θελχθεὶς τῷ χρυσαυγεῖ.
Καὶ γλῶ- ὡς δράγμασι καλ-
Υπὲρ σκορπίων κέντρα
Τότε ὑπὸ τῆς ἀλυργίδος
Αλλὰ ἀλλ᾽ ἤδη καὶ τῇ γαμετῇ
Καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐσκέπτοντο τὸν
Ο Καῖσαρ ὁ ταυτόπορος τοῦ Λύκα Κωνσταντίνου
Καὶ σόλισμα μελάμπεπλον
Εἶλε περαία Βυζαντίου
Θηροκτονεῖν ὁρμώμενον καὶ καταξέχειν λύ-
 κων.
Επιπηδώντων ἱεραῖς
Πτίων δὲ πέλεια ποτὲ ἐπι-
Ερι- ἐν πτεπισμοῖς ἀψόφοις
Οὐχ ὡς οὐχ οἷα πρὶν τῆς κι-
Δυσάγγελος φοιβ. κακόμαντις προφη-
Ο μὲν οὖν κράτωρ τὸ πτίων πέμπει
καὶ ταῦτα μάτην κατ᾽ νοῦν
Οὐ ῥύσονται κινδύνων.
Αν συν- μετ᾽ αὐτῆς ἐν-
Πολέ- βαρὺς μὲν ἑκατέρωθεν πόλεμος
 ἀνερράγη
Καὶ πάντη περιέτρεχεν
Τοῖς αἵμασι κατάβαπτος, φονο-
Ολας . ὅλας θ. ἐκ. γλιχόμενος αἱμάτων
Ο βασιλεὺς δ᾽ ἐπέτετο πλευρ-
καὶ δορατίοις νύγμασι χίων ἐχθρῶν χα-
 λάζας
Στρωθεὶς ἐπιρροιζῶν πι-
Πρηστὴρ- ἔμπυρος καταιβάτης
Εγέ- αὐτὸ παλάμαι
Ρήξει καὶ λαύσει τῶν ἐγ-
Οὐδεὶς ὑπὲρ αὐτὸν βελεμ-
Υπὲρ αὐτὸν Εγκέλαδον, ὑπὲρ
Ην πα- ἡ νίκη τοῖς Ρωμαίοις
Καὶ χα- τέτης γνοῦσα
καὶ βασιλεὺς ὡς κολοιὸς ὑπ᾽ ἀπειλ-
καὶ τὴν περιέβλεπε κάκεῖ περι-
Συντρέχοντες, προξέχοντες,
Pag. 111. Τό με καὶ μέχει τοῦ προῆλθεν;
Οἰκτείρει γὰρ καὶ βάρ-
Ελέγχει τὰς παντογενεῖς
καὶ κι- αὐτῶν τῶν ὁμογνίων
Κατα- σπένδεται. καταλλάττεται, σύμ-
 μαχον νέμει χεῖρα
Ηλυξεν οὖν ὁ Ρωμαιὸς ὡς θήρ-
Εντυ- ἔρημος περιεῖν
Τοῦ κράτους ἀποσφαιρισθεὶς ὥσπερ
Καὶ χρυσοῦ ἐπαγγελλόμενος Edit. Paris. pag. 162.
Τῷ Καί- τῷ θείῳ συνεισῆλθε
Καὶ σκο- τίων πρὶν χρυσόπεπλον
Πέμπει τοὺς πολεμήσοντας, καὶ τοὺς συλ-
 ληψομένους
Εν λυ- ῥιπτεῖται νησ-
Αχεί- παραλαβὼν τὸ σκάφος
Pag. 112. Οὐ γὰρ ταύτας ἀπαλεξήσων.
καὶ γῆ βλαστήσεις ἀχερδώσεις
Ολίγα προερχόμενος κί-
Δεόμενος τοῦ νύξοντος
Εντυ- χασματίας
Post versum εἷς δέ τις adde:
Γεραίτερος, μακρόβιος, πύλιος ἄλλος Νέστωρ.
Χεῖρα πρ. . . ἐταιρίζεται μυρίαν συμ-
Γράμμα παραινετήριον δυ- αυ- συμπεῖ-
 θον
Ανα- τῶν σκήπτρων ὑπείκουσα.
Καί τι- φθάνει τὴν Βυζαντίδα
Καμάτων δ᾽ ἀποχόμενος. τῶν
Αυβοῖς καὶ πότοις, καὶ τρυφαῖς
Ο πό- καὶ κρύπτεσθαι τῷ τάφῳ.
Κράτο- κρατῆρα παμμέγεθον ἐσθιόντων καὶ
 πινόντων
Καὶ σκυ- δυσθράτως λαλαγοῦντες
Εν ἐ- ἀνεπιστήμοσι, σκαιοῖς, ἀχρείοις κυβερ-
Αὐτὸς δ᾽ ἐπισορπούμενος χρυσοστίλβους
 πέπλους
Καὶ βύσσινα χρυσοϋφῆ, μαργαροφόρα φάρη
Καὶ βαμ- λάμποντα καὶ
Pag. 113. καὶ τηλικαύτην εὔνοιαν κατά.
Κἂν μύ- ἀξιωμάτων ὕψη
Τάδ᾽ ἄλ- καὶ τὸ μηδὲν ἡγεῖτο.
Κἂν τὰ σκυλοῖντο τοῖς βαρβάροις
Κἂν ἐ- πόλεις ηρημοποιοῖντο.
Πελάγους γὰρ ἀτλαντικοῦ
Ηδη λοιπὸν ἐκπίπτουσι τεσσαρ-
Κομνη- γεννάδαι.
Θαλάσσαις πελαγίζοντες
Ας νῦν περάσοι
Καὶ τοί- προμνίτην

Sequuntur postmodum hi exametri.

Δέχνυσο τοῖον δῶρον ἀφ᾽ ἡμετέροιο πόνοιο,
Ολβιόδωρε ἄνασσα, κυδίστη, ἀριστοτόκεια,
Νυὶ χαριτοπρόσωπε μεγαθενέων βασιλήων
Ην πλέων ἀπαστράπτουσα εὐβλεφάροιο * σέλαιο,
Εἰς γάμον ὄλβιον ἤρατο συμφιδίοις ἐπὶ λέκτροις
Πορφυρόπαις, γόνος αὐτοκράτορος καρτεροθύμου,
Ανδρόνικος μεγάθυμος, εὐμμελίης πολεμιστής,
Ω γέρα πρῶτα σεβαστοκρατορίης νεῖμ᾽ ὁ φυτεύσας.
Εἰς τούτου λυκάβαντας ἀπειρεσίους ἐλάσειας.

* ἀλ. σελλάων

In Manuscripto Codice Leonis Allatii inter alia habentur ejusdem Constantini Manassis soluta oratione.

1 Ἔκφρασις εἰκονισμάτων τῶν μέσον μὲν ἐχόντων τὸν κύκλωπα τοὺς ὀδυσσέως ἑταίρους κατασπαράττοντα, καὶ ἐσθίοντα, τὸν δὲ Ὀδυσσέα οἶνον ἀσκὸν προφέροντα καὶ δεξιούμενον πόσει τὸν κύκλωπα. Principium. Οὐδὲν ἄρα φιλοσόφου ψυχῆς ἐλευθεριώτερον, οὐδ' ἅμα καὶ φιλολόγος εὑρεθῇ.

2. Τοῦ αὐτοῦ ἐπικήδειος πρὸς τὸν ἀποιχόμενον ἐπὶ τῇ δύσει τῶν Κύριν Νικηφόρον τὸν Κομνηνόν. Principium. Ἀῤῥάβων γῆ πιστικὴ, καὶ μήτηρ γονίμων χυμῶν, ἀέρες δ' οὐ κεκραμμένοι.

Ita tamen misere a tineis blattisque habita, ut sine alicujus Codicis ope de eorum integritate desperandum omnino sit.

O M I S S A.

AD pag. 130. post versum, Τῶν ἰ- adde:

Pag. 86. Οὕτω ἡ μήτηρ καθο-
ϗ παίγνιον γενόμενον τὸν κράτορα Ῥωμαίων
Τὰ σπλάγ- ψυχῆς σιωπῶ.
Ἀλλ' ἦν τὸ δὴ λεγόμενον
Ος ὑπελθὼν τὸν Μιχαὴλ, ὡς σκώληξ γλυκὺ ξύλον
ϗ κύνας ἀπελάσαντα

Post versum ϗ κύνας, adde:

Τὸ κράτος ἐκ τοῦ κράτορος εἰς ἑαυτὸν μεθεῖλκε.
Μηνύμενος ἀναφανδὸν ὡς ἑαυτῷ συλλέξῃ
Ο τὴν- τὴν βασιλίδα Ῥώμην.
Ην γὰρ περιλαλούμενον ἐν
ϗ τοί- τὸν Καίσαρα τὸν
Ἀλλ' ἦν ἐν πνεύματ' ἀληθὴς ὁ σολομ-
Ελεγ- τοὺς κακομηχανουμένους
ϗ πλήτ- τὰς φαυλουργοὺς καρδίας
Ῥήμασιν οἷς ἐπέπληκτο
ϗ πρὸς θυμὸν ἐκπυρωθεὶς ὡς
ϗ ῥηγ- καταπτῇ τὰς πηδαλιουχίας
Εντεῦ πειρατηρίων
Ως ἐ- ὡς δὲ ῥοαλίδων ἄγριος
ϗ λαί βαράθροισι ϗ ζάλαις
Ἀλλὰ γάρ τις δυνήσεται τί

Pag. 87. Ως θέλων ἀποτίθεσθαι
Γυμνὸν δεσμώτην, ἔλιε, ϗ γῇ προσεφ.
Ψυχρο- ψυχρῷ μαρμάρῳ λαρ. δυσώδει, κοπροφύρτῳ
Φερούσῃ τὸν κατά.
Ο πι- ὁ τυράννος δὲ τ. κ. ἀπέτισε τὴν δίκην
ϗ τῶν δεινῶν ὁ σκλ. ἔπιε θυμοῦ σκύφον
ϗ λύ- ἡ λύρα ψάλλει
Ο βα- διφρηλασίαις
ϗ δαιμονίαις ἐντρ. ταῖς φίλαις ἱππασίαις
Αὐτὸς ἑαυτὸς ἀναπληρῶν τὴν ἁρματοδρομίαν
ϗ δέ- ἐ δὲ ποτέ
ϗ πρός τινος ἀνυμνηθεὶς τοῦ-
Εσθίεται φόνῳ κέρωσι τῷ Μιχαὴλ κρατῆρα
Οὐ γάρ τῷ Μιχαὴλ ἤχθετο
Τὴν ϗ ψυχῇ βασ. ϗ τύχῃ Θεοδ.
Τοιαῦτ' εἰπεῖν πρὸς μι-
Ὁρᾷς τοῦτον τὸν ῥωμαλέον
Τὸν πα. τὸν σιωδια-
Ην ὀξ φέρουσαν πεῖν τῆς ἐπωνυμίαν
ϗ τῶν . ϗ τῶν Βουλγάρων
Επι- τῆς ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους

Pag. 88. ϗ τλη- καμάτους ἀεθλεύσας
Οπως προκαταβάλλεται τὰς
ϗ πῶς τὸ βασιλείας χρῆμα
Διεῤῥωγόσι ῥάκ-
Ὑπνοῦντα ὅλων ἐπί τινος
Τὸν νεωκόρον τὸν
Απο- ὁ νεωκόρος
Χαμεύνην, ἀνεπτο-

CAROLI ANNIB. FABROTI
IN
CONSTANT. MANASSEM
LECTIONES VARIÆ,
EX DUOB. REG. CODD. EXCERPTÆ.

Edit. Parif. pag. 163. PAg. 1. v. βίβλοις ἐπεξυφῆς τὸ κάλλος. in alio ut ed.
Post versum ξανῶς, adde:
Καὶ τίνες ἦρξαν, &c. ut in Allatiano Manufc.
V. 4. a fin. fcr. Αἱ μεγαλοδωρίαι.
V. 3. καὶ τὸν τ πόνυ. al. ut ed.
Ο τ Θεῶ. καὶ κοσμοκτίςωρ λ.
Pag. 2. v. Καὶ γλῶ παντοθρέπτειρα.
καὶ λάκ. καὶ λαμπρᾶς ἡμ. al ut ed.
Ωφθη καὶ σκέπις ἡ ς. al. ut ed.
Εν τούτοις δέ. in al. ut ed.
Τῶ δὲ βλ. τ δὲ φωτὸς ἀυ. in al ut ed.
Εν τοῖς. ὃν τοῖς.
Παρά. ἕτερον ὄντα. al. ut ed.
Τότε τὴν ὑδατείαν. al. ut ed.
καὶ πῶς. καὶ τόπον τὸ μὲν ἄνω
Ο παντοτέκτων προσεῖχε λόγοις. al. ut ed.
Οπόσον ὑπερανίον lὼ λελειμμένον ὕδωρ
καὶ πᾶν τὸ π. τ γῆς. al. ut ed.
Ως εἴτις γ λ. νοτίδος. al. ut ed.
Οπῶ συμμίξει. al. ut ed.
καὶ τῶ πεζῶν καὶ τῶ ὀρῶν
Εντεῦθεν σύμπαν τὸ τῶ ὑδάτων.
Οπόση πεζοςοίβαςος.
Τlὼ δ' ὑπ' ἀυτῶ. al ut ed.
Υάκ. ἀνέβαινεν
Απεραυδουῦτο. ὑπεραυ. al. ut ed.
Καλά. κ. αὐγὰς πλουτοῦντα.
Εςρωτο. πρασίζουσα.
Τοσῦτον. τοιοῦτον ςόλ.
Ησαν ἀνέτελλον καὶ δ.
Pag. 3. Ην καὶ μ. ἀ'ανθής. al. ἀ'ανθῶς,
Βοτρυομ. ὄρχαμοι. al. ut ed.
καὶ βότρεις ἤρτυτο. al. ἤρτυτο.
καὶ πάλιν ἀπαρχή. al. ut ed.
Τότε τ ἄςρων ὀρανὸς τῷ κάλλει διῄνθ.
Ως πέπλον μαργαρόςρωτον, χρυσόπαςον ὡς φ. al.
Ως πέπλος μαργαρόςρωτος, χρυσόπαςος ἐφάνη.
Ως ὕφασμα κοσμόμβος, ἐκ πυραζόντων λ.
Πηγὴ φ. ἀκ. εἶκος φωτὸς ἀξύλυ. al.
Π. φ ἀ ὐκ ἐκ πυρὸς, ὐ ξύλυ.
Σελλιώνης. σελλιών ὐ γλ. al. ut ed.
Αρτίκυκλος. hic versus deest in uno.
Καλλιςφ. καλλιςεφάνης. al ut ed.
καὶ καλλ. ὡς ἄνθη τὶς λειμ.
Ο χρόνος lὼ. τlὼ θέαν. al. ut ed.
Ελαμπε. ὤπτο.
Εςιλβεν λαμπρός. al. ut ed.
Αντήυγει ὡς κασσίτερος.
Ωσεὶ ἐλαμπηρύχει. al. ut ed.
Ο χρόνος ἐκυ. χρόνος μὲν ἐκ. al. ut ed.
Ως λοικανθὴς ἀν.
Τοιαύτη τις ἐφοίζανε. al. ut ed.
Ποικιλανθὴς χ.
Οὐ φυτοσκάφος. ὐ φυτηκόμος ὁ θ. al. ut ed.
Φανεὶς τε κόσμος ὀρανῦ καὶ κάλλος τ ἡμ.
Οὔπω μὲν ὅυω τετέλεςο.
Τὸ δὲ σελλιώνης ἐπύρσευσε τ. ν.
Ζῶον. ἐςρέφετο πλατείαις.
Οὐχ ὑγρ. ἀλλ' οὐδ' ἀεροδρόμον. al. ut ed.
Αλλ' ὁ π. τῇ φύσει τ. ὐ. al. ut ed.
Καὶ φορτ. τελειομένυ βρ.
Pag. 4. Τὰς ὑγροχεύμονας.
Οἱ μὲν μεγ. μεγαλαγκυ λοχεῦλαι.
Γαμψώνυχες.
Τὸ μὲν τὸ ῥ. οἱ μὲν τὸ. al. ut ed.
Ακανθυλίδες. κόρυδες ασῖνοι. al. κόρυδοι pag. 164. σπίνες χάροι.
Καὶ πᾶν ἐπιθίον. al. ut ed.
Κἀκεῖθεν ἀωρ. ὄψον ἀγρὸν συλλέγειν.
Τότε καὶ θῆρες ἐπὶ γῆς ὤφθησαν φρικαλέαι,
Λέοντες λασιαύχ ἄρκοι, παρδάλεις τίγρεις,
Κάπροι χαυλ. πτιλωόποδες, λαγίναι.
Al. κάκ. ἀωρ. ὄψον συλλέγον ὤπτο
Τότε καὶ θῆρες, &c.
Λέοντες λασ. ἄρκτοι, παρδ. τίγρ.
Καὶ κάπροι χ. πτ. λαγίναι.
Καὶ πᾶν πτ. ὅσον ἐν χερσοβίοις.
al. Οσον ἐν ὑδροβίοις.
Ο πανσοφὸς ὀροφοιτής. al. ἐροφοιτής.
Ον θει. ἐμυρίσατο λεπτυργίαι.
al. Ον θει. ἐτεκτήνατο δ. λεπτυργίαι.
Τοῖς σαρκ. βοτανοφάγοις. al. ut ed.
Τίς δ' ἂν. παραςήσει. al. ut ed.
Εκεῖθεν ὄρχατοι.
Ενταῦθα. ἐντεῦθεν φ. ἀ. δένδρον ἀναβλαςοῦντων. al ut ed.
Εκεῖσε νεκτ. ἐκεῖθεν

Οἱ

Οἱ κλῶνες συνεπέλαζον, συνήδεσαν. al. ut ed.
Εὐχεισαν ἐφάνησαν.
Ἀλλήλας ἀλλήλοις.
Ηλιος ἐπεμάρμαιρε. συμπίπτων.
Διέῤῥει καὶ ἀπορράσιν
Εἰς ὅσον ὁπόσων τὸ σ. ἀνέωκτο τ. φ.
Ως ἄστρον ἀκτινοβολοῦν.
Εκεῖθεν ἄλλοθεν.
Ταῖς δροσοστάκταις τῶν παθῶν
Pag. 5. Εν μέσοις τούτοις ἐβλαστάνει
Ὑδατομήτηρ ἀνταυγα.
Τέταρτός ἐστιν Εδδεκὰλ γλώττων.
Γάγγης Εὐφράτης τε
Καὶ Γάγγης δ᾽ ἔλάτ.
Ο δὲ χρυσὸς ἀκίβδηλος καὶ στίλβων τὸ πυῤῥάζων.
Ο τίγρις δὲ φ.
Καὶ καλλ. βαρυδδύπης.
Επλασε πανουργικαῖς
Καὶ χάριν δωρησάμενος
Ως ἐν θαλάμῳ μάργαρον, ἄλλον ἐν κ.
Τοῦτον Α. ὡς ἐκ πυῤῥοῦ χ. πεπλασμένον.
Τότε καὶ πᾶν ἡμερομένον.
Ηγαγε αἰθεροδρόμον
Ηγεν λέων δ. τῇ χαίτῃ τ. al. ut ed.
Ως χοῖρος προσφέρων.
Ελαφος π. δασύκερκος ἀλώπηξ.
Δασύπυς κ. κερατοπλήκτωρ τ.
Οἱ ψάρες τὸ πτίλον ἐπισόβουν.
καὶ χαλαζ. ἐμφαίνον. al. ἐφόρουν.
Ελαμπε βάμασι, al. βάμμ.
Εκύκλω ἐκύκλουν
Εθώπευσεν ἐθώπευεν. al. ἐθώπευον, ὑπέτρεχον ἔσαινον τ. γ.
Ως ἀρτιτόκους ἀρτιτρόφους. al. γαλακτοτρόφους.
Pag. 6 Οὐδέπω. οὐδέπω
Η γάρ. Θερμ. κ.
Οὐ πῦρ, οὐ θύρ. sic Leunclav. al. ut ed.
Αν βασιλείοις ἄρχοις. al. ut ed.
Καὶ πεποιηώσεις λ. καὶ τ. ἡμερώσεις. al. ut ed.
Εὖας τῆς πρωτομήτορος
Εσθὼν μὲν οὖν. al. ut ed.
Απαντα χάριν τῆς ὑμῶν π. χ.
al. ἅπ. τ. ὑ χάριν παρ.
Πρὸς ταύτην δενδροκομοῦνται.
Τοῦτο καὶ μόνον β.
Τοῦτο τούτου μὴ ψαύσητέ μοι.
Αν τοῦτο μ. γεύσησθε. al. ut ed.
Πικρὸς πικρῶς.
Αν τοῦτό μοι φυλάξοισθε, φυλάξησθε
al. Αν τ. μ. φυλάξησθαι, φυλάξησθαι.
Τὴν ἀποκλήν ὑπέφριττον, ὑπέτρεμον τ. ρ.
al. Τὴν ἀπ. ὑπέτρεμον, ὑπέφριττον.
Αλλ᾽ ὁ Σατὰν ἐβάσκαινεν. al. ut ed.

Βλέπων ἐκ ἔφερεν αὐτὸς β.
Θωπεύει τὴν προμήτορα.
Καλλίω ἰδεῖν ἐπέρασεν γεύσασθαι νεκταρέαν.
Χαρίεις ἦν εἰς ὅρασιν, χαρίεις ἦν εἰς γεῦσιν.
Ὑπέσαινε τὴν ὄρ.
Ὑπέχρισε γλ. al. ἐπέχρισε.
Εἵρπυσε δρ. ἐσύριζεν. al. ἐσύριζεν.
Αν τούτου γεύσησθε. al. ut ed.
Αν μόνον προσενέγκησθε. al. ut ed.
Κύκλοι διανοιγήσονται
Καὶ χρηματίσητε θεοί. al. χρηματίσετε.
Καὶ τοῦ κ. αὖ τοῦ κ. ἐγλαύζον τ. κ.
καὶ παρὰ ποδ. τὸ κακὸν αὐτοῖς εὐθὺς ἐπ. al. ut ed.
Ηνοίγησαν, διοίχθησαν. al. ut ed.
Pag. 7. Ὑπὸ φ. κατέδραμον, ἔφυγον, ὑ, σ. al. ut ed. Edit. Paris. pag. 165.
Επέγνω ὁ πλαστουργὸς τὴν δίκ. δ.
Επίσης δραπετεύσασι π. ἐ. τ. γ.
Ωνείδισε τὴν ἄνοιαν.
Εκόλασεν βαρ- ἐργατείαις.
Τὴν γῆν τ. ζωοθρέπτειραν ἐπέλυσεν.
Ακανθα κ. αὐτοῖς τριβόλους ὀξυκέντρους.
Καὶ δερματίνην ἐνθεὶς σ. ἀπ.
Τὴν γὰρ τοῦ φ. εἶχον ἔνδον.
Νηχύτου νηχύτου γῆν.
Εἰς πληθ. ἐλ. πλέον
καὶ πάντα καὶ πάντῃ περιέχουσα
Ως εἰς καταπρανῶς ὡς ὕδωρ.
Εννατος τοῦ πρωτοπλάστου.
Pag. 8. Ξυλοσεργὸς ξυλοστεγές.
Ποντογενοῦ πεζοπορούντα.
Καὶ τοῖς ὑγροῖς ἐναπεψύχετο.
Πάλιν τῆς γῆς τὸ πρόσωπον.
Ως ναῦς ὡς ναύτης
Καὶ ζῶον πᾶν παντογενὲς τ. Ν. σ.
Καὶ π. ἅπασα ψ. π. αὐ. ἐπεδίδου.
Εκ γονῶν τοῦ πρωτοπλάστου.
Απόγγονοι ἀπόκγονοι. al. ut ed.
Μετρίω μὲν οὖν κατῴκησεν εἰς χώρ. ἀπαρκτίαν. al. ut ed.
Ο γὰρ Ν. κ. εἰς χ. ἀπαρκτίαν. al. ut ed.
Τὴν ἐξ Ασσυρίας.
Καὶ πρῶτος παρημόνησεν
Pag. 9. Ως ἂν ἀμυνάσαιτο Θεόν. al. ἀμυνεῖσθαι τὸν Θεόν.
Ο γὰρ Θεός. ὁ δὲ Θεός.
Εβερ. ὑπῆρξεν.
Post versum ἐνομάσθησαν, sequitur:
Εκεῖ γὰρ συνεχύθη π. αἱ γλ.
Τὸ βάβελ δὲ τὴν σύγχυσιν Εβραϊκῶς σημαίνει. al. Εβραϊστί. σ.
Εἰς πλ. δὲ φθ. τὸ γένος τῶν ἀνθ.
ἐντεῦθεν παρήκουμ. τὸ τῶν α. γένος. al. ut ed.
Ταῖς ἁρπαγαῖς ἐπέχαιρον
Ως ἀγαθῶν ἐφίεσαι.
Καὶ προσ. γλυπτοῖς ἀνθρώπων χειροτεύκτων. al. ut ed.

Θρίσκ. ἐσεβήσαντο αἰλ. θ. ἀλλοίους
Εντεῦθεν αἰλούρους.
Πάντ. δ' ὑπερφερέστεροι. al. ut ed.
Τὴν Απιν τελοῦντα.
Ηνίκα ἤδη ἐγένετο. al. ut ed.
Επὶ τῇ γλώσσῃ.
Κάκεῖνον παιδίον.

Pag. 10. Αλλ' ἐπ. τὰ περὶ βασιλείας. al. π. τῶν βασιλέων.
Παρ' αἰγ. πρώτοις. al. ut ed.
Καὶ τὴν συγ. ἀπῆρεν.
Ως ἀποτρέψοιτο λ. al. ἀποξίψαιτο, pro ἀποτρέψ.
Συνῆν. συνήπτετο καὶ γαμετῇ πρὸς ξίφει
Στελλομένη. al. στελλομένῳ. cætera ut ed.
Οσον ἀπ. ἀκανθῶν τὸ ῥοδ. al. ut ed.
Τῷ βασιλεῖ προσήγαγον. al. ut ed.
Οδ' Αβ. ὅλος. al. ut ed.
Καὶ τάχ' ἂν ἐβεβίωσε.
Καὶ σὺν αὐ. τ. π. πρὸς δὲ ϗ δορυφόρους. al. ut ed.
Βῆλος ἀνὴρ ὁ βελαρός, ὁ κραταιόχειρ γ.
Ον ὡς θ. οἱ νεφελακισμένοι.
Καὶ χρόνον ἔτος δ' ὁ κρ.
Τῶν Αἰγυπτ. τοιγαροῦν.
Χιλιετὶ ἐμέτρησαν. al. χιλιετοῖς ἐμέτρησε.
Σὺν ἀλ. ἔτεκεν υἱοὺς ἐκ τὸ Νινύαν τοῦτον. al. ut ed.
Πρὸς τὴν τ. χώραν τῶν ἐπαρχίων. al. ut ed.
Εξ ὧν ϗ νόμος γίνεται. al. ut ed.
Μεγ. ϗ κρατυνθείς.
Καὶ δὴ σ. φυλαρχ.
Δοραστὰς ἐκ πελτασάς. al. ut ed.
Καὶ π. κατέλυσάγκασε.

Pag. 11. ϗ ταγματάρχας ἰ. ϗ κρ. στρατάρχας.
Υπὸ τὴν τῆς δυναστείας. al. ut ed.
Ενέπλησε λαφύρων τε ϗ σ. al. λαφ. ἢ καί.
Τοῖς Οὔννοις δ' ἐχαρίσατο.
ϗ Πάρθους κατενέμησε. al. ut ed.
ἐφ' ἃ ϗ τὸ β.
Τοῖς Ασσ. τοιγαροῦν
Πρὸς τὴν π. κληρουχίαν. al. ut ed.
Εως ὁ Σαρδανάπαλος.
Γάστρις ἀν. γάστεις ϗ γυναικείας.
Υπέγραπτε. al. ut ed.
Εξύρα ϗ τὸ γ. al. ut ed.
Συνῆθει ϗ μαχλῶσι.
Αθέατος, ἀόρατος, ἄρχουσιν, ἰδ.
ϗ συναπώλεσεν αὐτῷ ϗ τό.
Ατειχα, λειοπώγωνα, γυν.
Δεινοπαθῶν οἱ λ. δ' ἀνδ. τοιῶδε. al. τοιώτῃ.
Τῶν Ασσ. Ανακυνδαράξου. al. ut ed.

Pag. 12. Εξέψατο τὸν στρατηγόν. adde: ϗ νικηθεὶς ὁ στρατηγός, ἔφυγεν ἀνακράτως.
Οσον ἐν σ. ἐν μαργάροις.
ϗ τὴν ἀρχ. μαθίσαν ϗ τὸ κρ.
Μετ' Ασσ. τίνας δ' ὅτω κατῆρξαν οἱ Χαλδ.
Αλλοις ἐμ. ἐκ. μετέωσεν ὡς ἀλ.
Εβρ. ἐπυξέλωσεν ὁ β. σ. Edit. Parif. pag. 166.
Χαλδαίων δ' ἐβασίλευσε
Σιναχιρείμ. al. Σεναχηρείμ. adde: Εθνους Βαβυλωνίων τε ϗ γένους τοῦ τῶν Μήδων.
ϗ ῥήμασι χ. ὑπερηφανεστάτοις. al. ut ed.
Μετὰ δὲ χρ. Ναβυχοδονόσωρ. al. ut ed.
Ιερουσαλὴμ ἰδ. ϗ πρῶτος ὑποφ. al. πάντας ὑπ.
Τὰς βασιλ. κ. ὡς δ' ἀπεσάτουν σ.
Υπὲρ γ. ἀμ. ὁ στρατὸς ἦν Ναβ.
Κοπέκαμψεν. κατέκαμψαν. al. ut ed.
Μετάμεσεν ὡς ἐσ. πέτει. al. ut ed.
Καὶ τὴν ἐκ δίαι. al. ut ed.
Αὐτὸν ἐθεοποίησεν. ὑπὸ φρενοβλαβείας. al. ut ed.

Pag. 13 Οπόταν ἡνίκα περιέκειρεν Ιερ. τὸ κάλλος.
Μεθύων ἐσενόει.
Ελεγον μανῆ, θεκὶλ, φαρὲς τε. al. ἔλεγε.
Α μηδενὸς ἰσχύοντος. al. ut ed.
Καὶ θρόνος ὡς ἀλ. φυλαρχίαν.
Μηδὲν μηδόλως
Παῖδες γράψαντες ἰς. al. ut ed.
Καὶ Μηδ. ἐποίησεν ὑπ.
Τὸ κράτος. ἀλλ' ἀπερρύει θᾶττ.
Τὸ κράτος. ἐξ αὐτῶν. al. ut ed.
Δαρ. θυγάτηρ ἦν τῷ βασιλεῖ τῶν Μήδων Αστυάγει
Εὐπρόσωπος, εὐπάξιος, εὔχρους, εὐπρεπεστάτη. al. εὐπάρειος.
Μανδάνην τὸ κοράσιον.
Εξ ὀνειράτων θροηθείς.
Τοσοῦτον εἶναι τὸ χυθέν. al. ut. ed.
Επετρ. ὑπέτρεφεν ἀπ. λάθρα τῆς Μανδ.
Πολλοὺς δὲ στρέψας λ. τῆς τοῦ π.
Εγνω τὴν τύχην ἐπιν.
Αρπάγῳ παραδίδωσιν ὡς
Τὸ μὴ τοῦτό τι; ϗ πῶς; ἐλ. ὁ β.

Pag. 14. Τὰ δὲ δοθὲν ὡς γνήσιον τεκνίον. al. ut ed.
Τὸ δ' ἐριξῆς ὡς θ. ἠλ. βρέφος. al. ut ed.
Σὺν παιδ. ἐπ. ἐτράφη β.
Επέταξεν ἐπετάττεν
Ο δ' Αρτεμβ. συμπαίκτωρ ὢν τῷ Κ.
Καθύβ. ϗ κραταιῶς. al. ut ed.
Οπαῖς ὑβριοπάθησε.
Θυμὸς σφόδρα τ. Α. al. σφοδρῶς.
Εξήνεγκε ἐκ ἤνεγκε τ. ἀπ.
Αλλ' ἔσφαλεν. al. ut ed.
Καὶ τὴν λαμπ. τὴν περὶ αὐτοῖς ἐλπιζομένην. al. ϗ τ. λ. αὐτοῖς τὴν περὶ ἐλπ.
ϗ τοίνυν ϗ δῆθεν μ. τοίνυν εἰς π. al. καὶ τοίν. μ. τοῦτον εἰς π.
Σὺν τῷ π. τοῦ Αρπαγου, ϗ τὸς μ.
Βαρβαρ. ὡς ἀρνίον σ.
Εν σκεύεσι π. τὰ κρέα τοῦ παιδίου. al. ut ed.

Ο δ᾽ ἔγνω μ. τὸ τ. οὐκ εἶχεν δ᾽ ὅτι δράσει. al. οὐκ ἔχων δ᾽ ὅτι δρᾶσαι.
Καὶ προσβαλεῖν τῷ πάππῳ συμπλακῆναι.
Τὰ μῦ ταῦτα τίνα δή; ε. λαμπρῶς ὁ Κ.
Αντιπαραταξάμενον
Αλλὰ γὰρ τ Κ. al. ut ed.

Pag. 15. Οὕτως συνῴκει γυναικί. al. ut ed.
Φαιδροπροσώπῳ, τρυφερῷ, κ. φ.
Ως τῷ θεράποντι ποτὲ, Γύγης δ᾽ ἦν ὁ θεράπων
Θεοβλαβ. θεοβλαβῶς. al. φρενοβλαβῶς κ. τὸ τ. φόνου,
Ξίφος. al. ut ed.
Εξακ. κ. πρὸς τομὴν ἐπείγων.
Εἶδε γυν. ἔχε.
Τβριοπαθ. σφοδρῶς. al. δεινῶς, μετακαλεῖται Γυγ.
Κερδ. τι κ. γαμ. κ. τὴν ἀρχ. al. ut ed.
Η τ θ. πρὸς τομὴν αὐτὸν κ. al. ἢ τ. θ. ταῖς ποιναῖς αὐτὸν καθυπ
Τῶν γὰρ Λ. ἄτοπον ἦν φανῆναι.
Εἵλετο κτείνουσι. al. κτείνουσι,
Ως νεαζ. ἐς ἀεὶ χρῶτο.
Πτωμ. τὴν ἀφροσύνην τῆς ἀτολμίας Κ. al. ἀπ.
Ο Δ. δ᾽ ἐθάρρησεν.
Ην πρὸ π. al. ἐκ πολλῶν
Ο μεγαλοφανότατος.
Καὶ τὴν ἐπίτροπον οἰκίζειν.
Τῦ Κ. ὁ παῖς Κ. al. ut. ed.
κ. μετ᾽ αὐτ. παῖς Υςάσπου.
Δολοφ. ἤρτησε. al. ἤρτυε.
Τὰς δὲ π. ἐλ. τ Σμέρδιος ὁ φόνος.
Σμέρδης μὲν εἷς ἐλ. ὁ δ. Ασπαθίνης ἄλλος.

Pag. 16. Εἰς σφᾶς αὐτ. μεθεῖλκουσαν
Καὶ φήμη μὲν ἐλέγετο, al. ut ed.
Αὐτοὶ θεατοί. al. ut ed.
Οὐκ ἐπιτρέπων παρ᾽ ἄλλου γένους. al. ὑπ.
Ως δ᾽ ἐπεγνώσθη.
χρηματισμῷ χρ. ἀραθεὶν. al. ut ed.
Αρτιπυρσ. ἄρτι πυρσεύοντος.
Edit. Parif. pag. 167. Οὗτος ἀρχηγετήσει.
Ην ταύτῃ ἱπποκόμος.
Ην ἱκανὸς τ. τοιαύτης ἐπινοίας.
Εκ τούτου ἱππείως.
Καὶ φριμαγμοῖς ἐχ. al. φρυαγμοῖς.
Καὶ στεροπαὶ γεγόνασι
Τῆς ὅσου δεξάμενος Δ.
al. τῆς ὅσου ἀρχῆς δεξάμενος Δ. ὁ Υςάσπου.
Ος προσβ. ἐκ γῆς τε κ. θαλ. al. ut ed.
Εκ ταυτ. ἐξ ἱππικῶν, ἐκ πάσης.
Περσῶν εἶλε τὴν δυναστείαν. al. ἦρξε τῇ δυναστείᾳ.
Εἰς ἓν διαρπάσασαν
Απ᾽ ἄκρων μέχρι δυσμῶν
Ως δὲ ὄντα θνητὸν τῇ φ.
Εχρῆν τὸ χρέος

Pag. 17. Ο δὲ κατ. τῆς θρ. al. γῆς θρ.
Απειρ. γ. φ. βιβ. αὐτὸν ἀθροῖσαι.
Εἶχε τὸ Πτολεμαίου κ. al. ut ed.
Κἀντεῦθεν. κἀνταῦθα. al. ut ed.
Τοῖς ὅλοις ἀδδομήκοντα. al. ut ed.
Αλλὰ κ. σ ἐ. τὴν ὑ.
Επιδρομ. ὡς ἐμαυτ συμπείθω. al. ut ed.
Προσῆκον δ᾽ ἔμοιγε δ. al. δὲ μοι.
Επειμ. πρὸς μικρὸν πράξεων ἐλθ. al. πραγμ.
Τὴν γλῶτταν παρορμήσασθαι.
Καὶ πρὸς τ. ἀ. Ι. ἦρχε. al. ut ed.
Ο τούτου ὕπο γ. μ.
Αθροισ. ἐκγόνους. al. ut ed.
Εὐθυδ. π. Αἴγυπτον, βλέπεται.
Εν γῇ Γεσέμ. al. ἐν γῇ γε συνοικίζεται.
Τὸ μετὰ τ. τὸ μ. τ. τίνα δὲ; θν.
Καὶ κλήσεις τούτῳ φ. al. ut ed.

Pag. 18. Οἰκονομένοις ἐν αὐτοῖς. al. ut ed.
Καίσαρας πάντες ἤθ. αὐτ. ἐπονομάζειν. al. ut ed.
Γένους εἰς αὐτὸς, καί.
Ως ἄνθη ὥσεὶ θαλάσσης ἀμ.
Καὶ δυσμ. ἤρτυε τούτοις δόλους.
Καὶ πρῶτα ὥστε κτείνειν.
Οὐ δειλ. παντοδυνάμους χ.
Τῶν δὲ π. ἐσκληροτραχηλίᾳ.
Ακαμπτος οὐκέτ᾽ αὐτ. ἐκ.
Τέλος πασῶν Χαλ.
Τῶν πρωτοτόκων τῷ δεινῷ θαν.
Καὶ πάλιν κ. στρατιὰν ὁπλίσας
Ως πάλιν ἐβ. ἀποστρέψῃ. al. ἀποστρέψει.
Εδυσαν π. διφρυλάται.

Pag. 19. Οὐδὲ γὰρ κατελείφθη.
Εμεγαλυνάετο ὑμνεῖτο.
Καὶ φέγγος ἀφροσυνῶν. al. ut ed.
Τὰς ὁ Αἰγ. ἐξόρευον.
Ανω βρ. κ. π. ἀπώλλυον.
Καὶ πικρ. τὰς ὑπ᾽ αὐτ. al. ἀμφ. αὐτ.
Εἰς ὅλους ἐν ὅλοις. al. ut ed.
Ως θρεπτ. ἐθέριζον
Τῶ δημαρχεῖν καὶ προστατεῖν τῦ τ. Εβ. γένους
al. τὸ δημαρχ. κ. στρατηγεῖν τ. τ. Ε. γ.
Οὗτος αὐτοῖς κλ.
Τὰ τ Θεῷ τὸ κ. Θεῷ. al. ut ed.
ἀθέως π. τοῖς δυσμενέσι δ.
Απὸ φυλῆς Βενιαμίν.
Καὶ μετὰ τ. ὁ μέγας ὁ προφήτης. al ut ed.
Τῦ γένους θρ. νέμων τότε. al. ut ed.
Καὶ κ. τεσσαράκοντα μ. Ι.
Εφ᾽ ᾧ τὸ τρίτον ἐπελθών.
Τῦ δὲ Δ. κατάρξαντος τότε τ. ὁμοφύλων. al. κατάρχοντος ἄρτι τ. ἀλλοφύλων.
Χάριν τ Μενελάου.

Pag. 20. Ομηρος μὲν ὁ μ. τ. γ. ὡς θελξ. al. ὁ γὰρ τ. γ. κ. θ.
Ενηχεῖ τρ. κ. μεταστρέπει. al. ut ed.

Βλέπων φλόγιον αὐθ.
Αν τὸ γιν. θυοέοις ἐκδεθεῖκ. al. ut ed.
Χαρίεν βρέφ. al. βρέφος χαρίεν
Εχρίου μιλάσαντα μ. post versum αἰθύς.
Εξαφανίζειν παντελῶς ἅπασαν χώραν μέλλον. al. ut ed.
Ο δὲ τῇ φ. al. ut ed.
Αλλοις ἐκτ. εἰς χώραν. al. ut ed.
Τὸν ἀπ' αὐ. τῦ Πάριδος
Ερρίπτο τοίνυν
Καὶ βρεφικῶς. βεφρυργῶς. al. ut ed.
Ηδη ἐγγύσαντα. al. ἐγγισ.
Φιλοφρονεῖται, ξ.
Ενταυθα τυρ. πάντων ἔρως.
Εὐπάρειος, ἀπροσ. al. ἀπρόσωπος, ἀπ.
Κάλλος ἀναπ. αὐτόβαπτον, αὐτ.
Εβαπτε ῥοδόχροια πυρσίνη.
Ως εἴτις βάψῃ. al. ut ed.
Κυκλογ. κυκλογυνῆ
Εκ τῆς φερ. περαίας πρὸς τὴν τρ.
Pag. 21. Υπολιφθεὶς ἀπολιφθεὶς. al. ut ed.
Ενθα διδ. ναὸς. al. ut ed.
Ακύει τ. ὁ κληραρχῶν.
Αλέξανδρος δ' ἀνέπλαττε ↓.
Ο δὲ Πρ ἐκδ.
Edit. Paris. pag. 168. Ει μὴ μοι ἀρχεκαύρωτο
Χειμαζ. χαλεπῶς κἀνταῦθα ῥιπτυμένων.
Μεγάλαις κακοσάμιω. al. ut ed.
καὶ τὰς θ. τὰς τῆς φιλανθρωπίας. al. ut ed.
Οὐκ ἀποδώσω κἂν μυρίας χ. al. ut ed.
Ο δὲ κενὰς ὑπέστρεψε
Μανθάνει τὸ γ. ῥήγνυσι τ ἱ.
Ησβολομένοι ωρ. al. ἠσβωλ.
Πάντες ἰδ. σ. αὐτῆς ὑπερμαχῦσαι al. ut ed.
Πολλὰ γ. ἱκετεύοντες. al. ut ed.
Συμπ. τ. Ελ ἐκπλαγῆξαι κ. τ. al. ut ed.
Ησαν καὶ ο. ς. Ρ. ιθ. Σ.
καὶ Σ. καὶ στω. αὐταῖς ὁ τ. Κ.
ἐ τέλος μ. αὐτοῖς αια.
Εκ Κρήτης Τριπτόλεμος
Pag. 22. καὶ τοίνυν τὸν μυριοναυστόλων. al. ut ed.
Αιλαπ. λαιλαπεῖν.
Ως ἂν καὶ τ. γένοιτο. al. ut ed.
καὶ τέλεον ἐκτ. ὅσα τὴν πολιμ.
Ηκυσε τοίνυν. al. ἤκ. μὲν οὖν ἑλ.
Hoc ordine collocandi versus:
Ενδιαθλεῦν.
Ηθελον δὲ καὶ
Ανανδρον γὰρ καὶ ταπ. καὶ μαλ. ἐγ.
Μὴ λήψεσθαι τ. ὕβ.
Ως ἔλω οἱ Τρῶες ἐβλ.
καὶ τὴν πλ. ἐσ. τὴν νεναυστολ.
Κάρας καὶ Παίονας καὶ Φρύγας.
al. καὶ Μαίονας καὶ Φρύγας.
Τὰ μὲν οὖν π. κ. ἀπλ. al. καὶ τὰ μὲν π. κ.
Ως δ' ἐπεστράτευσαν
καὶ τὴν πυρ. adde.
καὶ τὴν ἀρρενοπέποτα καὶ τὴν θυμοτολμίαν. al. καὶ τὴν ἀθυτολμίαν
καὶ πάντων μ. τ. κ. τὴν βασκανίαν λ. al. ut. ed.
Παλαμ. ἀδίκως
Οτι Παλαμήδους.
Καρδιακὴν ὑπέτρεφον
καὶ πάντων τύτῳ τ. κ.
Εκεῖνος συνεστήρισεν. al. ut ed.
Pag. 23. Εκ τύτυ τοίνυν
Αὐτὸν δὲ τὴν τῦ πλήθους
καὶ συνεσκεύαζε β.
καὶ πᾶν τὸ τυρευόμενον
Υπερεγλ. κ. γ ἀεὶ συνεῖναι τύτῳ
Ενταῦθ' ὁ π.
Καί σοι μ. β. π. ἀγέλας τὸ θρ.
καὶ τὰς Ελλ. οἱ τὰς Ελ. δ. al.
Ως ἂν ὑποποιήσονται τὰς δυνατὰς Ελλ.
καὶ κατά σε κινήσονται. al. ut ed.
καὶ τῷ τῦ δόλυ σκεδασμῷ κρᾶται. al. φθόνυ σκεδασμῦ χρῆται
καὶ μονωθεὶς τ. α ἐμπ. ἐκ τ φόνυ. al. φθόνυ.
Συκοφ. τ. τ. Ελλήνας π.
Εστ. θράσος. al. ut ed.
καὶ συγκροτοῦσιν
Εντεῦθεν καὶ πρόχυσις αἱμ.
καὶ τιτπυνοιῦται. θανατοιῦται. al. ut ed.
Αλλ' ὁ προσ. ὐκ ἐπεκάμφθη. al. ut ed.
Εκ παλαμ. ἐκτοραίων. al. ut ed.
Αὐτὸν κατεβιάσατο. al. ut ed.
Εξεισι εἰς πολ. al. ut ed.
καὶ ῥήγνυσι τ. φ. καὶ κτείνει τ. προσμ. al. προμ.
Μωλωπ. ἐμφέροντα τ. στηθ. μυρίους. al. ἐμφαιν.
Pag. 24. καὶ παλιν. κρατερά. al. καρτ.
Εἰς τὸν Δ. πρὸς τὸν Δ. al. ut ed.
Αλλ' ὁ Δ. ὐ δίδωσιν
Αντιπαρατασσόμενος. al. ut ed.
καὶ δεδιὼς εἰς πλάτην
Εἰ παρ' αὐτῦ τοῖς ἐν τ.
Τὸν οὖν Ταντάλην τὸν Ινδῶν
Νύκτωρ φ. ἐπεκίπτοντο καὶ π.
Αλλ' ὅμως παρεπαίξαντο π. τ. μελανοχ. al. ut ed.
Τοῖς ἑλλ. ἀλλὰ ἐ τῶν βαρβάρων.
καὶ πᾶσιν καὶ καμάτων.
Αλλήλοις μηδὲν τελοιῦντες. al. ut ed.
καὶ τὸν π. ὑπονῆψαι. al. ut ed.
Τότε δ' ὡς εἶδεν ἐπ.
Λόγυς ἐπέστελλε
Ορκοις κατεμπεδώσαντες
Φίλυς ἀντὶ ἐχθ. al. ut ed.
Ηθετο τύπον Οδ.
Απεσβηκώς. μόλις κιν. γλῶτταν. al. ut ed.
Ως εἶδον οὖν αὐλ.
Ος ἀν. ἰδ. τ. θυμολέοντα στ.
Ανεῖλον με. ἀνεῖλε. al. ut ed.

Αἴας τὸ πλεκοῦντο σκῆνος. al. ut ed.
Πικρῶς ναῦς.
Εὐθὺς δὲ μετεστρέψαντο
Pag. 25. Τὸ κ) Νεοπτόλεμον τὸν ἀπὸ Δηϊδαμίας. al. Δηϊδαμείας.
κ) πάλιν αἱματοφ. Τρ. αἱ πολ. al. ut ed.
κ) πάλιν αἱμοφορυκτά τα.
Εως τ. μαντ. αὐτοῖς χ. ἐκφοιβασάντων. al. ἐκβιβασάντων.
Edit. Parif. pag. 169.
Ως ἐ χιών ἐςὶ λαβεῖν al. ut ed.
Απαίρειν πρὸς τὰς ἐσαγκαμένας.
κ) τὸν μ. αὐτοῦ πρὸς τῶν πανςάθμιον.
Αὐτοὶ δ' ὑφαίρμονοι.
Καὶ πρῶτα μὲν κ al. ut ed.
Η κ) ῥ.. κῶν πυρπῶν.
Οἱ δ' ἀνδ. καὶ πρὸς αὐτῶν λ. al. ut ed.
Ως οὐδ. ἐξεχύθησαν λάβρως πεθεῖν. al. ut ed.
Τῆς σιρ. τοιγαροῦν
Ηγε τοῖς φον. τῶν βαρβάρων. al. ut ed.
Βρεφ. κ) βρ. ὑπαγκάλλισιν ἐρρίπτετο πρὸς τεῖχος. al. ut ed.
Απλῶς γόος τὸ πᾶν κατεῖχε.
Τὰ μὲν κ) τ. π. τοιοῦτον εἶχε τ.
Μόλις καταίρει. al. μόγις κατῆρρε.
Μετὰ τὴν τ. ἄλ. ὄγδοος
Κατὰ τὴν περιπλάνησιν
Δόλῳ ἐχίδνης μ.
Εὑρίσκει Ορέστην ἐφθαρκότα
Τὸν τοῦ π. τὸ λέχος κ) τὸ γένος.
Pag. 26. Οθεν. πόθον ἀρξ. al. ut ed.
Εἶτα φυγ. ὑπὸ τ. πολ.
Μεταν. παγγενῆ
Οἱ δ' ἐξ αἰν.
Εἰς Ιταλ. ἐμπεριπαθῆναι.
Τοῦ δὲ καθ' ὁ ὑσ. ἀφ. πάντη παυθεν. al. καθαὶς & πάντη.
Οὐίταλιν τήν δαμ. al. τὸν δαμ.
Απὸ τοῦ ζώου τοιγαροῦν ὑΐταλία π.
Τῷ χ. δὲ μ. τὴν κλῆσιν Ιταλία al. ut ed.
Χρησμοὺς παρὰ τὴν Ιταλ.
Μίξεις αὐτοῖς ἐγγένοντο.
Οπη τὸ ζ. ἐρεισθῇ. al. ἐρεισθέν.
Τούτους λ. εἰς Λαυρεντόν.
Πεδίον Λαυρεντόν.
Ενταῦθα ἐρίσσων. al. ut ed.
Σελίνοις δ' ἦν τὸ δ. ἅπαν κατεςρωμένον. al. ut ed.
κ) ταῦτα χρόνω τρ.
Αναλ. τοιγαροῦν τῶν παρατεθειμένων.
Ηνάλωντο κ) τρ. πρότος δ' ἦν ἐπὶ τ. al. ut ed.
Ως τ. χ. εἰς τέλος ἐφθακότος. al. ut ed.
Εγκύμονα κ) πρὸς τὸ τίκτειν οὖσ. al. ut ed.
Μελλόντων τῆς χ. τῶν ἐσπέρων.
Εξέδραμε ὁμάδω τρέχον.
Εἴκοσι σαδίοις
Τὸ δὲ χωρίον ἀφ. εἰς τὸ σύστημα π.

Μετ' ἄλλαις. μεγάλαις αἰτν. χ. ὑπῆγον. al. ὑπ.
Οὕτω δ' αὐτοὺς κακ.
Ητις κ) μένειν ἔλεγε κ) πόλιν ἐκεῖ κτίζειν.
Pag. 27. κ) χρόνοις παρὰ τῶν ἐξ Αἰν.
Αετὸς δὲ πτεροφορούμενος.
Σβενν. ἐαυτ. αὐτὸ
κ) ταύτη ξηραίνουσα.
Ποτὲ μ. ἐπικράτουν.
Τέλος ἦ δ' ἔσχατο φ.
Καθυπ. τῶν ἐπιβουλευμάτων. al. ut ed.
Υἱὸς Αἰνείου γε. al. ut ed.
κ) ταύτης ἐβ. Αμουλίας
Νομίτορε τὰ σκῆπτρα διαρπάσας. al. ut e.
Ην δ' ἀδ. Αμουλίῳ. al. ut ed.
Τὸν μὲν υἱὸν θυγατέρα.
Παρθενικὰς ἀπειράτους.
Μίξεις τῆς βρεφοκτονίας.
Επεὶ δ' ὁ χρ. ἐπισάς. al. ut ed.
κ) τὸν πηλὸν ἀπέλαυσε
Pag. 28. Απάγει ἀθυμοῦσαι.
κ) παρ' ἐλπίδα. al. ut ed.
Η πρὸ μικροῦ τοῦτο συγχωρ. al ut ed.
Τὸν ἔνθεν ἠγνοηκότες.
Ως δ' ἔσω κ) διετρ. al. ut ed.
Ον ἔφθη μητροπάτορα τούτων
κ) ξίφει κατασφάττουσιν
Ο γοῦν πολίχνην.
Απὸ τοῦ κτ.
Ων ὁ μὲν τ.
Η τούτῳ συζυγοῦσα δὲ δ.
Τοὺς ἄνδρας μὲν τοῖς ἐξ γίνεσθαι φ.
Ισοπολίτας τίθησι
Επωνομ. ὡς γεγονώς. al. ut ed.
Δύναται γὰρ τὸ Σέρβιος
Ωσπερ κ) γραμματοφόρον. al. ut ed.
Pag. 29. κ) τῇ βουλῇ Σεπτ. ἐπεκλήθη. al. ut ed.
Αλλ' ἰδ. ἀσ. ἐν τούτοις τοῖς π.
Ηλθεν τῆς ἴσης
Ο βασ. κ) μάντιον πυθόμενος δοκίμων.
Ταύτῃ ναὸν οἰκοδομεῖν
Βυτριον. βότρυμα μ. ὑπογείων. al. ut ed.
Αἷμα δεικνῦσα
Εντεῦθεν ὁ Ταρπήϊος μετωνομάσθη λόφος.
Εκ τῆς φανείσης κεφαλῆς καπιτωλῖνος λόφος. al. ut ed.
Κάπυτ. γλῶσσαι.
Μόλις πόλις ἡ μεγαλ.
Επεὶ δὲ παρῳκόμησε pag 170.
κ) Λουκρητ. ἤχμασε.
Απελ. τοιγαροῦν.
Ταρκύνιος Λουκρητίας.
κ) πλούτῳ ἐ τῇ τιμῇ π.
Τούτῳ βασκήνας.
Γυναῖκες ἐν πᾶσι.
Καὶ φαιν. ἐ φέρονται. al ut ed.
Ο Βροῦτος τοιγαροῦν
Συν τῷ π. κ) τῷ π. al. ut ed.

Pag. 30 Εντεῦθεν κατων.
Μετάγει ἐπάγει δ' ὅλων. al. ut ed.
Κύδιστα μὲν ὡς σ.
Τῶ Βρ. κατοικτείρων
Τὸ δ' ἀλ. συμπαίστορα
ἢ Βρ. σ. τέρπων αὐτοὺς π. al. τέρψ.
ἄλλαν δὲ ὅλης ὡς αὐλὸν χρυσὴν ἔκρυψε ῥάβδον.
Αλλ' ὗτος τὴν ἀμήχανον σ.
Τοιοῦτον προσενέγκαντα τῷ χ. δ.
Ηρώτ. ἠρότησε. τὸν Απ. τίς κρατήσει Ρωμαίων.
Ο δ' ἀπαμοιβ. ὅς πρῶτος τ. μ.
Κοινῇ δὲ χ. β. τὸ κ. ἢ τὸ ςέφος.
Ως δ' ἐφ. Λουκρητίαν.
Τῷ Ταρκ. δὴ φ. al. ut ed.
Κάτωνες Πομπήιοι τε ἢ Σκαῦροι.
Εν ἔτ. ἑξ.
ἢ πρὸς ἔτ. ἐκκυβερνῶντο. al. ut ed.
ἢ τῶν Ρ. ἄχρις αὐτ. Γ. al. μέχρις αὐ.
Μετὰ τὰς ν. ἐξοπλισίας.
Pag. 31. καὶ συμ. τοῖς ἐκ.
Ετέχθη ὑποφορβίοις. al. ut ed.
Καθάπερ ἁ βουκεφάλας.
Νέρων δ' ὁ ταύτης ἦν ἀν. al. Ν. ὁ ταύτ.
Πείθεται οὐχ ἑκὼν
Ηδ' ἐπ. παιδίον ἄρρεν
ἢ ζῶν ἐκεῖθεν ἦμβ.
Καίσαρα ὡς ἀνατ.
Ρωμ. λ. ὁ Καίσαρ. Καῖσαρ ὅλων ἐπ.
Ετεροι γράψαντες ἱς.
Φασὶν ὡς Καίσαρος Γ.
Αὐτῷ π. γ. κατέρραξεν. al. ut ed.
Εχων ἀρχὴν τὴν Κ.
Εκ τῦ π. τοιγαροῦν
Καίσ. ἐπικλήθησαν
Τῦ καλλ. τῦ καρτεροκαρδίου. al. ut ed.
Εδοξε β. ὁ γ. πέτου.
Οἰκτρότατα κ. ἐπὶ τοὺς τ. κ.
Pag. 32. Οὗτος ὑπ. ἐκπεσθείσης.
Καὶ ἡ ἀρχῆς ἢ ἡ ζωῆς εἰς ἄκρον. al. ut ed.
Αρτι δ' ἐκκύπτοντος. al. ἀ. δ' ἐκπίπτ.
Ως ἐκ τ. τῆς τύτε σ.
Ηλιος ὁ τερψίμβροτος. al. ut ed.
Καὶ τερπ. καὶ τοῖς ἁμαλλοδέταις
Αφνω ῥιζώσας αὐτ. al. ῥοιζ.
Ὁ Κ. τ. κατιδὼν τὸν χάρτην ἀν. al. ut ed.
Οὗτος ἐρωτοκρ.
Καὶ μ. τὸ δὲ τῶν ἄλλων χ.
ἢ τὰς. ὑπ. τῷ σφάξει. al. ut ed.
Απάγειν τὰς λ. τῆς τῦ πάθους.
Καὶ ςεῖλαι τῦτο γὰρ δέον εἶναι. al. ut ed.
ἢ μόλις μετὰ ταῦτα
Pag. 33. Μηδ' ἀλλ. κατακρανθεῖσαι
Κύψας ἀκ. δῆθεν κατ. al. ut ed.
Τὸν τῶν γ. ἀρ τῶν εἰκοσιτεσσάρων.
Ο δὲ ςιν. β. ἢ πρὸς αὐτὸ ἐμβλέψας. al. ut ed.
ἢ πάλιν ἴσο σὺν ἐμοί.
Μόνως κυδαίν.
Επίτρεψε ὑπέτρεψε. al. ut ed.
Καρτερείας τῆς θ. ἐπενεγκεῖν ἔθος. al. ut ed.
Παρας. σὺν ὑπάτ. ις
Πυλέριν ἢ πόλιν τῶν ῥ. al. ut ed.
Κροτῆσαι β. πολλοὺς ἐπὶ
ἢ χρύσ. καὶ κροταλῆσαι χεῖρας
ἢ πάντα διεπράττετο.
Εφ' ὅλοις, &c. τὴν ὀφειλήν. hic duo versus desunt in utroque Cod.
Εν ἔτει τ. deest in utroque Cod.
Ο συναίδιος πατρί.
ἢ σὺν αὐτῷ ἐπέφανεν
Οὕτως ὑπ. τοῖς ὑπὸ χεῖρα πᾶσι
Ως φυλακὰς τε καὶ φρουρὰς
καὶ τὴν ἢ τὴν τῶν φ.
Τὰς συμπεδ. ἔβδαλλον, ἐμίζων. al. ut ed.
Pag. 34. Ως δέ τις κατ. ἐπικαμφθεὶς τ. π.
καὶ τὰς δὲ μ.
Βραχέα με λυπήσωσιν, ἂν δ' ἐπιπτῶσιν. ἀ. al. ut. ed.
Πρότερον προσφέροιντο τ. φ.
Εἰς πλέον ἐκφ.
ἢ χρημάτ. ἢ τὸ μετρίου πέρα al. ut ed.
Αλλ' ὁ ξ. δυσμενῶς ἄχρις ἐπ. al. μέχρις
ἢ γὰρ πολλοὺς τῶν ἀναιτίων
Ως ὀνομ. αἱματοπιφ. al. ut ed.
ἄνδρα. καὶ γὰρ ὑπατικόν.
Μετὰ μέχρι καὶ Ρ. τὸ. Μαγδαλινὴ Μ.
Τῇ γλώσσῃ κατατρέχουσα τ. al. ut ed.
Ως βαρυτάτῳ ἢ δεινῷ π. al. ut ed.
Φέρ. ἐπικολπίδιον
Ως δέ ποτε Τιβ.
καὶ τὸν θνησ. βλέπων βαρ.
Οτι τὸ πᾶν κεκίνητο Edit. Paris. pag. 171.
Ιθύνας. hic versus deest in utroque Codice.
Οὗτος ἐν ςενωπῷ τῆς Ρώμης. al. ut. ed.
Ως δ' ἀπεσφ. in uno additur,
Ιθύνας τὸ βασίλειον τέταρτον ἔτος κράτος.
Ως τὰς φοιτ. πρὸς αὐτόν. al. ut ed.
Μήπως ἐπικολπίδιον τύχῃ τ.
Pag. 35. Εἰ δέ ποτε σ.
Κρατήσας δὲ δεκαέδυο τ. β. ε. 3 in al. hic vers. deest.
Κλαύδιος, &c. deest in utroque Codice.
Ηττων γας. φίλοινος, φ.
Καὶ τὴν μητέρα τὴν αὐτῦ. al. ut ed.
Επεικατέθυσεν αὐτὴν ἢ τ. al. ut ed.
Εὐνῦχον προσηρμ. π. γάμου κ. al. λέχους.
Καὶ πᾶν ἀρρητουργῶν ἐτέλει. al. ut ed.
Ως δὲ πολλ. ὁ ῥυπαρός. al. ut. ed.
Ως ἀκ. ὡς ὑγ. χοῖρος ἀκρατοπότης
Υπὸ π. μεμίσοιτο. al. ut ed.
Αἰσχρὸν γὰρ ἅπαν. al. ut. ed.
Μηδὲ δ. φ. ἡνιοςρόφῳ μίμῳ
Επῆλθον ἀν.
Ετη κρατήσας. hic vers. deest in alio.
Καὶ μετ' καὶ μετ' αὐτῦ.
Κηρύγματι προτέθησι

Μιῶας. hic versus deest in utroque.
Τούτε λαπόντος τὴν ἀρχ.
Στρατὸς Οὐννικόν. ↓ τὸ κρ.
Καὶ δόρατα γ. λυθρόφυρτα. al. λιθόσρακτα κ. ξ. ἀσπίδες αἱμοφόρυκτοι
Τέλος περιγενόμενος
Καὶ πολ. τὴν π. ϗὶ μυρ. al. ut ed.
Περιβολαιμένην τίθεισι
Παρόνω γεν. al. παραίνω γεν.

Pag. 36. Τίτος. Post hunc vers. adde:
Ανὴρ φιλοδωρότατος, παρεκτικὸς χρημάτων. al. προσεκτικὸς χρημ.
Οὐκ ἐγεν. τύμπανον, al. σύμ.
Τροχῷ. ἐ ὁ πεσσὸς τῆς τ.
Φυέντι μὲν ἐκ τ.
Οὐδὲν δὲ φέροντι κοινὸν ἀδελφικὸν π. τ.
al. Οὐδ. δὲ φ. κ. οὐδ' ἀδελφὸν π. τ.
Ποδονιπτὴρ ϗὶ κ. hic versus deest in utroque MS.
Ην γὰρ ὁρατοχρώματος. al. ut ad.
Τούτῳ προεῖπέ τις ἀνὴρ σοφ. ὡς. al. ut ed.
Πότε ϗ πῶς τ. ν. μ. αὐτὸν κατάρξει. al. κατάρξῃ.
Σοί δ' ἄνθρωπε, φησι, πόσος ἐσὶ ζωῆς ὁ χρόνος. al. ut ed.
Καὶ πῶς ϗ πότε τελ. ϗ ποῖόν σοι τὸ τ.
Ανὴρ αὐτὸν ἐδίδ. ὁ τῶν ἀσέρων δρόμος. al. ὁ δρόμος τ. ἀς.
Ο δ' ἀσρ. ἔκειτο μηδὲν πτήξας. al. ut ed. Τί μετ τ. γ. συμβάν; ἐπόρθει ποθὲν νέφος.
Εἴκασεν ποταμοὺς ἐγκ.
Ομβρος πολὺς καταρρ.
βασιλ. κατάφρακτος ὢν ἐπ.
Αὐτῷ σ. ἐπ.
Καὶ τοίνυν τύπ.
Εν ἔτει.

Pag. 37. Τὸ μὲν δοκεῖν, ὡς βλέψαιμ' αἰ. al. βλέψοιεν.
Τὸ δ' ἀλ. θάνοι. al. ut ed.
Ανδρα σρατηγικώτατον μ.
Τὰς κρίσεις ἀρρενώσατο. al. οἷς κρ.
Οὗτος Γετῶν σ.
Πάντας κατεν.
Καὶ πᾶσαν γῆν κατεδ. al. ut ed.
Καὶ τὰς ὁρμὰς ἀν. τὸ θράσος
Απ' ἄκρων γῆς ὀξέως μεταβαίνει
Καὶ Πάρθων συν. ϗ συνώσας
Καλλίνικος ἀνέζευξε τ. ρ.
Οὗτος σ. π. σ. νοσοῦσι.
Δέξαι κἀν μὲν πρυμίμως ἀρχῶ. al. ut ed.
Χρῆσαι τῷ ξ. al. ut ed.
Χρόνοις ἐπ. πρὸς ἑπτὰ μ.
Οὗτος ταῖς βίβ ὅτος ταῖς λόγοις ϗὶ βίβλοις. al. ut ed.
Μεγαλ. δ. αὐτὸς ἰδ. al. ut ed.
Λιμῷ ϗ δ al. λ. ϗ ψύχει
Καὶ πόλιν ἀνασκάψας

Εἰς Αντωνῖνον. sequentes versus hoc ordine collocantur.
Ως δ' εὐσεβὴς ὤν. διὰ χρ.
Τὰ σκ. διηθ. δ' ἐν
Πρὸς ἄλλ.

Pag. 38. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκρ.
Οὗτος ἐν π. ϗ παιδείᾳ
Τοῦτον φασὶν οἱ παλαιοὶ al. ut ed.
Καὶ πᾶσαν τὴν ῥ. π. ϗ κοιράνων
Καὶ μηδαμ. ἀντιφοπλίσαι
Τὸν κόσμον προθεῖναι. al ut ed.
Επιπ. πορ. πάνδης
Καὶ σέφος καταμάργαρον. al. ut ed. Edit Paris. pag. 172.
Αὐτὴν σολὴν τῆς βασιλείας
Ωνεῖσθαι μηδὲν τι δουλεῦντα
ϗ πάλιν χ. προθεὶς τῆς ἀγ.
Εκήρυσσε τὸν θέλοντα
ϗ τὸ κτηθὲν εἰ β.
Τῶν Π, .. τῶν Βελλγαίων. al. ut ed.
Ος ϗ σ. ὑπερφορουμένοις.
Επί τε πλήθει ϗ σρατῷ ϗ φαρετροφορίᾳ
Τέλος τὸ τοξοφόρον ἔθνος
Ἀεὶ ὁ λέων τρέφει. al. ut ed.
Παρὰ δ' ἀνθρωπ. ἄπιστοι π.
Πρός τί μοι π. λ, τίς μοι συ. τὸ λ al. ut ed.
Καὶ τὴν πῆλον ἀν.
Δίκα κρατήσας. hic versus deest in utroque Cod.
ϗ ξίφος εἶχεν ἐνεργόν, al. ἐνεργοῦν
Τὰς δ. ϗ πρύχοντας
Οθεν ϗ τέλος ἤρατο κ.
Δὶς ἐξ κρ. ἐν. τῆς βασιλείας κράτος
Τὰς π. ϗ τὴν γ.

Pag. 39. Οὗτος ἐκτήσατο τὸ σ.
Δύο ϗ μόνους. hic versus abest ab utroque.
Σεβήρω ϗδ τῷ λ.
Μαχαίρας ϗὶ κακοτεχνίας θ. sic uterque.
Μηδὲ γένος. λοιπόν. al. ut ed.
Η δὲ πολύζηλος αὐτὸν ἀπ. τ.
Τὰς π. τὸ πόλεις ὀλ. ἐκ σύγων
ϗ δέκα ὀλ. ἔτεσιν ἐνδιακείρσας τ.
Σοὶ ἄλλοις προσπίπτει
Ων ὁ μ. π. ἀλ. τὴν Αντωνῖνος κλ.
Αρχ. κατων. πρὸς τὸ γεγεννηκότος
Οὗτος, &c. ϗ μὲν. hi duo versus absunt ab utroque.
Ος προσ. τὸν ταπεινογνωμονοῦντα. al. ut ed.
Τῷ κρα. τῆς ἀν. συ λόγε
ϗ συνδραμόντων εἰς τ.
Ποῖον ποῖον ὡς ἐν al. ut ed.
Σφαγαὶ ϗὶ φόνοι π. ϗ λιμοκτονίαις αἰμ.
ϗ τὸ ζοφ. τι ε.
Εφιλ. προσμισθ. al ut ed.
Πωλήσαντες ϗδ σφ.
Εντεῦθ. κατάθυσις
ϗ μάτην ὑλακτήσαντες ὡς κ.

Εἰς τύχλω δὲ κατάγουσιν αὐτ.
Τῆς βασιλείας ἄρξαντος εἴκοσι δύο ἔτη. in al. deest.
Εἶχε δ' ὁ Κώνστας
Pag. 40. ϗ τοῦ π. ϗ δεδυσσεβηκότως
Ο Κωνς. πυγαρσιω τὸ λάχος
Κακῶς περιστροβούμενα
Ηρχε ϗ μετ' αὐτὸν
Εγείρει μάχλω. al. ut ed.
ϗ πανταχοῦ σ.
ϗ κτίζειν ἀπ.
ϗ γὰρ ἐπισάντης al. ut ed.
Τὰς λίθους ἁρπάσας. κατιώντας ἐκ. al. ut ed.
Επὶ τὴν πόλιν Βύζαντος τὴν περικλεισάτην. al. ut ed.
Ο πένιω θεοφρούρητος
Συμβ. τὸ γενομ.
Επὶ τὴν παν. τῶν Βυζαντίων
Ρώμην ἀφ' ἧς προχέονται
Ηπίας ἀγκαλ. παλάμαι τῆς Ευρ.
Ο γὰρ τοι. ὡς γὰρ ὁ γαληνότατος
Τὸν χοιῶ ϗ τῇ πυλῷ δ.
Τὴν δια. παρ' αὐτ.
Κωνστάντιον τὸν δεύτερον ϗ. ἀπ. in al. Cod. sic habetur.
Ο γάρ τοι γαλ. ϗ μέγας Κωνσταντῖνος
Ετεσι μὲν ἐκράτησε δ.
Τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης
Ως δ' ἔμελλεν
Τὸν χοιῶν ἀποφορτ.
Τὴν διανοιθεῖσαν π. αὐτ. 4. sequentes vers. des.
Κωνστάντιον τὸν δ.
Χρίζει χαρίζει
Αλλ' οὗτοι μὲν ἀπέσβησαν ϗ π. χρόνῳ. al. χρόνων
Πόλεμον, φοῦ, εἰς ἔμφ.
ϗ τὰς ἀλλ. θ. ἁρπάζων κρ.
Εἰς μόνον τὸ πᾶν μετέβη. al. ut ed.
Pag. 41. ϗ τὴν ἰθ. τὴν ἐκ πορφύρας
Εξώμν. ὃν εἶχε πρὸς τ. κτ.
ἐ προσκολλᾶται δ.
Αἷμ. ἀποπλυνεῖ δὲ, φοῦ τὸ λουτρὸν τὸ θεῖον. al. ἀποπλυνεῖτο, φ. τὸ λ.
Ανακ. δεινῶς ϗ γλώσσῃ ἐπιφέρων. al. ut ed.
Τὴν Γ. τοῦ Γ. τὴν ἀν. ἀδ. γεγ. al. τοῦ γένους τὴν ἀν.
ϗ τὴν ἀνάρρησιν αὐτοῦ τοῦ θεομισεστάτου. al. θεομισεστάτου.
Αλλὰ γὰρ ἐπὶ μακρὸν ἡ δ.
κατεῖδε τ. ἐν. ϗ τὰς ζωοσφαγίας
Τοῖς Πέρσ. παραδίδωσιν. al. ut ed.
ἐ πίπτει ῥομφαίας.
Η γῆ δ' οὐ παραδέχεται
Τὸ στέφ. Ιοβιανὸς τὸν στέφανον τοῦ κ. δ.
Αλλὰ ϗ τούτου π. μ. τὸ στέφος γδιν. al. ut ed.
Μῆνας ὀκτὼ ϗ γὰρ ἀρχ.
Ος ἀδελφὸν Οὐάλεντα τὸ σ.
Οὐάλης γοιῶ ὁ δ. προθέμ.
Τῷ ϗ τῇ δ. μ. κ. φρυαττομένῳ. al. ut ed.
Ο τῆς παρ. τούτου. al. ut ed.
Pag. 42. Χρηστὸς ἀνὴρ, ἐπιεικὴς, ἄλκιμος τὰ πρός μάχας.
al. Χρηστὸς ἀν. τὰ π. μάχας. adde:
Δύο πρὸς δέκα τῆς ἀρχῆς κρατήσας τῶν Αὐσόνων
Τὸν πρῶτον Θεοδόσιον
Τπὲρ Θεῶ. al. ut ed.
Ο κράτωρ δὲ Γρατιανὸς ἐκεῖνον βασ. Edit. Parif. pag. 172.
ϗ κατ' αὐτοῦ βουλεύεσθαι. al. βουλεύσασθαι
Ως φρένας ἔχειν, λέγεσθαι.
Εἰς τὸν Οὐαλ. εἰς Οὐαλεντ.
Τὸν ἀδελφ. Γ. τοῦ προβεβασιλευκότος. al. ut ed.
Τὸ τῆς ἀρχ. καταποντώσαι. al. ut ed.
Ζωγρεῖται μὲν ὁ τυρ. δεσμεῖται χειροπέδαις.
al. Ζωγ. γ. ὁ τ, δ. χειροπ.
Θεοδοσίου δὲ λ. τ. β. ἐκλιπόντος. al. ut ed.
Τούτου κατιρρον. al. ut ed.
Εἰς Ραββεννων. προαπεφλεγότι
ϗ Κωνς. ζάγγουσι. al. ut ed.
Ετεσι δέκα. hic verf. deest in uno.
Ον βασιλ. ἐξ Ευδοξίας ἔχων. al. ut ed.
Ο πέμπω Θ. οἰκείαν θ. al. ut ed.
Αλλὰ γὰρ τούτου τῷ τ. al. ut ed.
Καὶ λυπ. ἐκ τῆς φιλ. al. ut ed.
Pag. 43. Καὶ πάντα καλ. συγκινῶν
Τὴν ἄφιξ. ἐνδύσωσιν. al. ἐκδύσωσιν.
Πεσεῖν γουνάζει τὸ σ.
Φθάνει π. τ. βασίλεια. τίνα τὰ μετὰ ταῦτα;
al. τοῦτο.
Μανθάνει πίμπραται τῇ καρδίᾳ.
al. πίμπραται τὴν καρδίαν
Φρουρῶν ἀρ. πάντων αὐτ. al. ut ed.
Καὶ πέμπει πρὸς Γιζέρ.
Επῆλθεν ὁ Γζ.
Καὶ τῶν Βαρβ. ϗ τοὺς ἐθνάρχας.
Ηρξε μὲν γὰρ ὁ Μ.
ϗ μετ' αὐτ. Α. Ολύβριος
Μετὰ δὲ τὸν Ολύβριον
ϗ μετ' αὐτ. Γ. μετὰ δὲ τοῦτον. al. ut ed.
Ο παῖς πλάτανον. al. ut ed.
Ρωμύλον χῶσαι
Καὶ πάλιν εἰς Ρωμύλον
Οὐκέτι τὴν κ. εἶχεν. al. ut ed.
Ρῆγας κατῆγεν. al. ut ed.
Επωμ. ἰω. τὴν ζάγκλην τ. β.
ϗ τούτῳ τῇ παλαιτέρᾳ ρ. al. ut ed.
Μέγιστον αὐτοάνακτα. al. αὐτοάνακτα ϗ μυρ.
Pag. 44. ϗ φύλακας στήσειεν. al. ut ed.

ϗ

ϗ συνὼν αὐτ. Ισδιγέρδην. al. ut ed.
Ηπείλησεν ἐπιδραμεῖν ἄχ. ϗ Βυζαντίδος. al. ἄχει καὶ Βυζαντίῳ
Καταπ. ψυχὰς τῷ φόβῳ τοῦ βαρβάρου
Οἶδεν φυλάττειν
Ην δ' ἀδελφὴ τούτῳ τοῦ βασ. κυρὰ Θεοδ. al. ut ed.
Ητις αὐτὴν πρ.
Αρρένων μ. ἀπέσχετο
Εἰς ἀρ. ἠρίθμιζε. al. ἐρίθμιζε.
Ητις κάλλους ἐν τοῖς π. al. ut ed.
Πρὸς δὲ τ. ἀφικνουμένη. al. ut ed.
Τὸ δ' ὅπ. λόγοις συντόμοις φ. al. ut ed.
Ην ἐν Αθ. τίς ἀν.
Τούτῳ μ. ἐκ γυναικὸς τ. al. γαμ. ἐπ. τρ. π.
Ως οὖν λίπειν. al. ut ed
Ην γάρ τοι τῶν πολυκτημόνων
Τῇ θυγ. ϗ ταύτῃ φιλ. al. ut ed.
Τὴν τύχ. ἐκείνη φύσας
Pag. 45. Κεῖνται τὴν συμ. δακρύει. al. ut ed.
Οἰκτείρει ϗ κορ. ποθοῦν ἡ μητρ.
Υπὲρ τῆς ἀδ. ut in Allatiano Cod.
Πρὸς πόλιν τ. π. τὴν πολιν τ. τ. κ.
Πυνθάνεται. ut Allat.
Ἐ τὸ καλόν, ut Allat.
Αντρῷ. ut ed.
Συνάπτει τε τῷ βασ. καὶ μίγνυσιν. al. ut ed.
Τῆς πρεσβ. ἔπεμψεν εἰς βίου συνωνίαν. al. ut ed.
Βάλης ut Allat.
Μὴ συναναφύμενον
καὶ γὰρ ut ed.
ϗ πᾶν ἀπ. σ. πᾶν τὸ λ. τ. β.
Edit. Paris. pag. 174. Αλλὰ γὰρ τὸ πρόγραμμα τοῦ λ. al. ut ed.
Ωσπερεὶ πλεῖον ὡς ἐξουσίας πλέον
Καὶ τὴν μὲν ναυῶ συν. τῇ δὲ ναυς.
Στόμα δ. δυσαλώκτῳ
Εντεῦθεν, ut Allat.
Θεοδ. ut Allat.
Μῆλον προσήγαγέ τις. al. ut ed.
Οπερ μεγ. γ. ῥίζα πειρ. al. ut ed.
Οπερ ἐπισκιαζόμενον. al. ut ed.
Θύουσι γαμοδαίσια
Pag. 46. Καὶ φιλοτ. τὸν καλόν. al. ut Allat.
Ως συναρ. πρὸς ὕψος βασ. al. ut ed.
Ετυχε γὰρ μὴ συμπ. τῷ παλατίῳ τότε. al. ut ed.
Ης κατ. ut Allat.
Αστωμν. ut Allat.
Εντεῦθεν. adde:
Καὶ συμφορᾶς ἡ θάλασσα καὶ τῶν κακῶν ὁ κλύδων.
Εντεῦθεν ἀνυπόφορον εἶδες ἦλεν πάθος.
al. ἦλεν πάθος εἶδες.
Εἰς πάλιν τὸ τεῖχος
Τῆς φύσεως ut All.

Ἀλλὰ τοῖς πρ. εἶχε.
Αν γὰρ τις οἱονδήποτε
Εν ἐρυθρέοις βάμμασιν αὐτ. al. ut ed.
Οὐδὲν τ. τῆς ἀπὸ συμπτωμάτων. al. ut ed.
Απαλλαγῆναι τῆς ἁμαρτίας. al. ut ed.
ϗ λόγοις συνετίζουσα. al. ut ed
Δίδωσι τοῦτον τ' ἀδ.
Επισημ. τῇ γραφῇ. al. ut ed.
Ο μὲν ἐπ' αὐτῇ ταῦτα λ. al. ut ed.
ϗ καλαμίς ἐν ταῖς χ.
ϗ πορφυροβ. τὸν χ. ἐπ.
Τοῦ δὲ π. φύσαντος
Κἀκεῖθεν ἐλ. αὐτὴν
Συνῆκεν οὖν al. ut. ed.
Pag. 47. Βατιὼ ϗ μ.
καὶ πλῆθος τοῦ φιλ.
Αἴφνης παιδ. ἁρπαχθέν. al. ut ed.
Εν μέσοις ὑμῖν λέγεν. al. ut ed.
Εξάγιστος ϗ φθόνος. al. ut ed.
Υπερορίᾳ. ut Allat.
Ως βασιλ. χρησ.
ϗ Πέρσαις τοῖς ὑπέρφροσιν ἐπ.
Κατέμεινε σωματικῆς χ. νοσ.
ϗ τῆς δ. ut Allat.
καταπλευσθέντες. ut Allat.
Ατιρος. al. ut ed.
Pag. 48. ϗ χαριζόμενος αὐτῷ συ. al. ut ed.
Οὕτω τ. μ ut Allat. al. ut ed.
Ο ταύτην ἀν. ut Allat.
Τὸ σκῆπτρον. ut Allat:
καὶ σφῶν ἐπιμ. λιτάζουσι τὸν ἄνδρα. al. ut ed.
Αρδαβυρίῳ πολυχρυσον.
Ην δ' ἄρχων Ουανδήλων
Ω πολεμοῦντος Λαπ.
ϗ καρτερᾶς τῆς συμπλοκῆς Λυβ. γεν.
al. ϗ καρτερᾶς εἰς προσβ. Λ. γ.
Ανωθεν τὰς ἀφ' ὑ. al. ut ed.
ϗ δυσμηχαν. αὐτῷ σκιαζομένην. al. καὶ δυσμ. σκιὰν αὐτῷ σκιάζ.
Τίς ἂν ἰσχύσειε βροτῶν. al. ut ed.
Οὐ δειλιάσης σ. ὁ ξίφος περιτρίσης. al. ut ed.
Αν τῶν Ρωμ. ἀρξ. ἂν τάξοιτο τ. κ. al. τάξηται.
Μὴ πολεμεῖν. ut in Allat.
Οὕτω ϗ β. βασιλέα. al. ut ed.
ϗ γῆθεν καταλλάξαντος. al. ut ed.
ϗ τῶν Ρ. ϗ γῆς Ρωμ.
Χολὴ τὸν χ. παρέθετο
Ως δὲ τ. ὡς δὲ τὸν χ.
Εἰς λέοντα, ut Allat.
Τὸν φρ. ut Allatii Codex
Pag. 49. Καθυποχ. ut All. al. καθυποχόμενον. cæt. ut ed.
Οὐδὲ γὰρ ἦν κράτος ἐπ. al. ut ed.
Οὕτως ἐλπ. ut All.
Ανὴρ σοφ. ut Allat.
Ο δικ. ἐπαγγελλῶν. al. ut ed.
Καὶ πῶς σε νῦν κατίσωσιν. al. ut ed.

Εὐθύκτως. al. ut ed.
Οἶδα, τὸ π. ut Allat.
καὶ συνοίδα μηδὲν τι μοι κ. καθ. al. καὶ συν. μηκέτι μοι δεινὸν καθ.
Θνητὴν γ. π. ut Allat.
Υπέπισα καὶ π.
Οποίαν κρ. σ. ἐμοὶ τ ψ. ἀποφαίνω.
Εκεῖθεν ut Allat. al. ut ed.
Εἰς τὸν ν. ut Allat.
Απάγωσιν τελειῶσιν
Ως ἄρα πᾶς τ. ἀρ.
Ω βασιλεῦ, ut Allat.
Post verf. ὁ χρὴ τ. adde: ut in Allat. ψευδ. &c.
Ibid. πλήρη μ. τ. ὑπ. ἦν π. προῦπείχε. al. ut Allat.
Ολας θ. εἴποι τις, ἢ π. al. ut ed.
Κατὰ Λεβ. συγκροτεῖ
Τὸν ἀδελφ. ut in Allat.
Η σολ. τοιγαροῦν
Edid. Parif. pag. 175. Υπὲρ τὴν ἀμ. ut Allat.
Αλλας, ut Allat.
Τοῦτο καὶ δόμης δύμης
Καὶ πάντα δ. ut Allat.
Pag. 50. Δυνάσται λαλεσάτην.
Κἀντεῦθ. ut Allat.
Καὶ τὸν Ιεδ. φ. καὶ τὸν ἐν βρεν.
Καὶ ταῦτα. ut All.
Οὐκ ἀτυχ. ut Allat.
Ουπερ καὶ προσλ. al. ut ed.
Δυστυχ. νόσῳ.
Καὶ γοῦν. un. ut Allat. al. ἐπ. κολάσεις.
Συνεπ. πολλοῖς τ. β. fic All.
Καβάδης ut Allat.
Τῆς ὑψ. ut All.
Καὶ ση. un. ut Allat. al. ut ed.
Επαρχ. θυμῷ περὶ κακ. al. ut ed.
περὶ ψ. γ. ἔτρεμεν. fic Allat. al. ut ed.
Ως ἄρα τιμιώτερον οὐδὲν ψ. ἀνθ. al. ψ. οὐδ.
Οὐ κράτος ἡ θάλασσα. fic All. al. ut ed.
Απονητὶ γοῦν νῦν.
Αλλὰ γὰρ οὐκ ἀνέχεται. al. ut ed.
Ωσπερ. ut Allat.
Καὶ σὺν Αρμ. δ' ἦν ο. al. ut ed.
Πάντοθεν ὅτι δρᾶσαι
Pag. 51. Σὺν Ζηνωνίδι γυν.
Ωσπερ. ut Allat.
Προκαταδ. ἑαυτόν. ut Allat.
Ως οὐκ ἐπάξει φ. ξ. τ. σφ. τρ.
Τούτῳ προσεῖπεν. al. ut ed.
Αλλὰ τὴν. τὴν οὖν ἀμήχανον ἐχ. al.
Οὐδεὶς γηγενῶν
Ος Αρ. ut Allat.
Καὶ πᾶσ. κακ. ἐξήγαγεν ἐ. μ. al. ut ed.
Ενυβρ. τῷ Καίσαρι, καὶ διελοιδορεῖτο. al. τῷ κρ.
Οτι πρὸς τ. ut Allat
Τῆς δυναστ. τὸν υἱόν.
Εκεῖν αἰχ.
Καὶ δαμασθείς, ut Allat.
Τὴν μὲν δισ. ut Allat.
Pag. 52. Εκκόπτων τὸν χρόνον τ. ζ. σ.
Καὶ χρ. ἐκολούθουν τ.
Ετεσι σκηπτροκρατήσας
Ολολυγὴν. ut Allat.
Καὶ σεν. π. ἐκ μέσης τῆς καρδ. al. ut ed.
Καὶ λιτ. ut Allat.
Εκεῖνος ἀντεπήνεγκεν. al. ut ed.
Ως τὴν ut Allat.
Αλλ' ἦν οὐδ' ἐποικτείρων τοῦτον
καὶ θνήσκειν ζῶσιν
Αλλὰ συγκέρνυται ποτὲ καὶ βέλτιστα κακίστοις. al. συγκίρνανται
Ομως ἐξώρυξε φ. γῆς π. ρ.
Ωσπερ ἀντιπεπτωκότα ν.
Τὰς ἄγαν ῥυπ. al. ut ed.
καὶ πάντας τοὺς ἰχωρωδεστέρους. al. ut ed.
Καθάπερ φάρμακον θεραπεῦσαι. al. ut All.
Η λεγ. ut Allat.
Τί δὲ καὶ π. ut Allat.
Τοντὶ δέ. al. ut ed.
Υπὲρ καὶ ὑπὲρ ὄναρ. al. ut ed.
Ο τοίνυν Αν. ut Allat.
Τοσοῦτον μῖσος
Επεὶ γοῦν κακιγκάκως
Αναιμωτὶ χ.
καὶ σκῆπτρον, ut Allat.
Pag. 53. Πριάμ. ποιούμενος τὸ κέρδιστον χρη. ἀλ.
Κἀνταῦθα ut Allat.
Κἂν ἐν τοῖς ἀλλ. δ. εὑρίσκεται. al. ut Al.
τοῖς Μαν. ut Allat.
Τοῖς συνν. τ. σαπροὺς λ.
Τῆς βασιλ. τοιγαροῦν
Πρὸς Ι. ut Allat. al. περὶ τὸν Ι.
Πόλεμον, ut Allat. βανδήλων.
Φιλίαν. ut Allat.
Πρὸς τὸν Ινδίεσχον π. τ. Βανδήλων. ρ.
Επαναστὰς κατ' αὐ. καὶ καταστήσας ἑ. al. κατακλείσας
Αὐτὸν δὲ τὸν Ινδ. & verfu feq. Ινδιρ.
Καὶ μέγα παθαινόμενος. al. ut ed.
Στολαρχίαν τε καθ.
Πᾶσαν φυλαρχίαν. al. ut ed.
Καὶ τράχ. Βανδήλων.
Ως. τῆς. ut Allat.
Οὕτω τοι π. σύμμαχον ἡ δικαιοπραγία. al. ὕ. τ. π. δύσμαχον ἡ δικαιοπ.
Εφέλκεται ὡς σίδηρον μ.
Ηρπασε al. ἐξήρπασε
Ανδρε τ. ut Allat.
Δεινὸν εἰσπρατ. π. ὑ. μ. μεγάλλην al. δεινῶς.
Αλλ' οὐδὲ al. ut ed.
Pag. 54. καὶ δίος ἐρυσ. τοῦ πλήθους τὰς κ. al. τὴν καρδίαν.

Ex δὲ A. προσετέθη
Edit. Parif. pag 176. Καὶ πάντες ἴσα, ut Allat. al. ἐ Θεόν.
καὶ πάσης δίκ, ς. ut All. al. ut ed.
Αὐτό τε Χαρχ. ά. al. ut ed.
Τὰς πύλας ἰεθύμως, ut Allat.
Ανθροφύρτως
καὶ πάσαν αἵματι βαπτιῶ. al. ut All.
Φανεῖσαν πτωματόςρωτον
Τέλος καὶ τέκνα. al. καὶ π. ut ed.
Εκεῖθεν, ut Allat.
Ον ἀμειβ. ut Allat.
Οπλιτ. ut Allat.
Εν ᾧ προπ. ut Allat.
Εφειξε τ. τ. ἰχνῶ χ. al. ut ed.
καὶ τὸ μεγαλεπίβολον, ut All. al. ut ed.
καὶ τόσον, ut Allat.
Ος καὶ τὸν ρ.
καὶ Ρώμλω un. ut Allat. al. ut ed.
Ζωγρήσας σ. εἶχεν ἐν χειροπέδαις. al. ut All.
Αὐτὸν δὲ τ. fic Allat.
Βοὰς ἀφῆκαν. al. ἀφῆκε.
καὶ φλων. ἀπέπτυσεν ὁ δῆμος τὸν κρατοῦντα. al. ut ed.
Κακοῖς, ut Allat.
Αναςασίῳ πρ. τῷ τῷ προβιβασιλευκότι. al. ut ed.
Ενταῦθα, ut Allat:
καὶ τῷ N. τ. δ. τῷ ςρατ.
καὶ τῷ Μαρ. λ. ut Allat.
Ως Μαυρῖς τὸν M.
καὶ μετετράπη. ut Allat.
Pag. 55. Ημέρα παν. ut Allat.
O τὸν Χόσρ. τὸν θαυμαςὸν π. al. ut ed.
καὶ βασ. ut ed. alius ut Allat.
Φόνῳ. ut Allat.
Πέπτωκε πτ. χαλεπὸν ἐπ. al. πτ. δύσπληκτον.
Γέγονε, φεῦ! ἐλεεινὸς ὁ πρὶν ἐν ςρατηγίαις,
Επεὶ, φεῦ! τῶν συμ. ὑπερχειλῆ τὸν σ. fic Allat. al. γέγονε, φ. ἐλ. γυμνότερος ἐπ.
Εγύμν. ut Allat.
Εκάθητο. ut Allat.
Πότε τῷ ξ. ut Allat.
καὶ προσκ. al. ut ed.
Μίχει συγκυκήσεις;
Τύραννε κ. φ. δολοπλόκε. al. ut ed.
καὶ πειραθεὶς. ut Allat.
καὶ ταῦτα ἐν παρεμβ. fio uterque Cod.
Πόλεμον. ut Allat.
Καὶ τῇ τῶν. ut Allat.
Οὗτος ναὸν ἀνήγειρε. al. ut ed.
Τὸ τοῦ Θεοῦ. ut ed.
Ον οἶμαι θαυμάζειν.
Αν ὁ Θεὸς. ut Allat.
Εν πέτρᾳ π. ἀλλαχόθεν. al. ut ed.
Poft verf. ἐν πέτρᾳ, adde ut apud Allat. ἂν ὅλων.
Τοὺς δὲ ναοὺς. ut Allat.
Οὐκ οἶμαι ἀποσφαλῆσαι. al. ut ed.
καὶ χρημ. φ. τῶν ἐπὶ γῆς ἀςέρων.
Ηέλιος. ut Allat.
Ἐ π. ὑπεκρίβησαν. al. ut ed.
Τοῖς ἱεροῖς ἥλιος μέγας. al. ut ed.
O θεόδμητος ν. al. ὁ θεοδόμητος ναός, Αλλος ἥλιος κάτω, ὁ δεύτερος παράδεισος
Pag. 56. Ταυτότροπος, παντόζηλος μ.
Αὕτη ἀπὸ τειχῶν ἐχ al. ut ed.
Οὐκ ἦν θυγ. ο. υ. εἰς διαδοχὴν τοῦ γένους. al. εἰς διαδ. γένους.
καὶ τοῦτον αὐτοάνακτα. al. ut ed.
Φιλο. φιλοκ. φιλόκοσμος. al. ut Allat.
Χρημ μακρολογίαν. al. μικρολ.
O χρυσ. τ. καὶ λαμπρὸς ἐν. al. ut ed.
Ος ἔτι ὅς ἄρτι τ. δ. al. ut ed.
Οὐ γάρ. υ γ. προῖκα σ.
Poft verf. καὶ φιλ. adde:
Αλλ' εἶχε τοῦτον νοσερὸν ἡ κλίνη καὶ τὸ δῶμα.
καὶ πᾶσι προϊσχομ.
Λίχνοις ἐπεντ. ἐν κόραις τοῖς ὀχρίαις. al. ut Allatianus Codex.
Ομοῦ ut Allat.
Οὐκ ἔχων, ut Allat.
Εν ἀπειλαῖς. ut All.
Ωσπερεὶ θήρ. al. ὥσπερ ἂν θ.
Βλέπων τ. συ. τοὺς αὐτοῦ. al. βλέπει, & αὐτῷ
καὶ μηδαμ. αὐτοὺς ἀμειβῶν. al. ut All.
Φειδοῖ. π. μυκ. al. ut All.
Αλλ' οὐκ ἐπέραινεν οὐδὲν ὁ βα. εἰς τοῦτο. al. ἐν τούτοις·
Οὐ φείσεται βλέφαρον θ. al. ut ed.
Καὶ πανταχοῦ ut Allat.
Τίς τῶν ἐν τέλει παρελθὼν εἰς μέσον μετὰ θάρσους. al. παρελθὼν εἰς μ. μ θάρρους
Κἂν μὲν ἐκτέμνει
Καὶ τρόπου τοῦ φιλάργυρος. al. ut ed.
Χάρις πρὸς σοῦ καὶ
Εἰ δ' ὁ μ. αἰσχυνθεντάσι. al. ut Allat. pag. 177
πόλεμοι μυ. al. ut Allat.
Poft. verf. ἀρχὴν, adde:
Επαρχον, &c. ut in Allat.
καὶ ζῆλος π. τῶν πραγμάτων
Γυνὴ π. ἀνατλᾶσα. al. ut ed.
καὶ τὴν οὐ. ut Allat.
Εκεῖνον μόνως
Εἰ μὲν ἐμμένοις
Ανθρώπους καὶ κακοτριχοτέρους. al. ut ed.
Πειραθείς τε καὶ βαθὺ καὶ β. ςενάξας. al. ut Allat.
Εἰ δέ τις ut Allat.
Poft. verf. αὐτοκρ. adde:
Εἴρηκε, &c. ut in Allat.
Ex συμπ. ut. Allat.

Ηγετο ut Allat.
Pag. 58 Εϛάθη π. τ. β ὅλος πιφ. al. ut Allat.
Ο πρὶν ὑπ. ut Allat.
Εὗρε ut Allat.
Τίω πρ. ἐν χερσίν. al. ϗ χερσὶν ἀ. λυγ.
Ωμ. β. σὺν δεινὸν ἐκεῖνον κατακιζει. al. ut Allat.
Εἶτα ξυρεῖ al. ut ed.
Παλιμπ. π. ἐπ. κτύπος. al. ut Allat.
Οὕτως ὑδὲν ἐφ. φιλαδελφοτέρε γνώμης.
Πτωχὸς ὑψιβάμμων
Αν ὄχ. ὑψηλοτέρων.
Αν μὴν ὑπ. τ. ψ χρημάτων βδελυρία. al. ἂν μὴ ῥ τῇ ψυχῇ λημμάτων κιβδηλία.
Τῦτο π ὀβ. τῦτο πολλὰς ἐπέχει. adde:
Ενταῦθα συνεπάλυσαν πολλοὶ τῆς ἀδικίας
Τίω πρόθ. εἰς πλεονεξίας. al. ut ed.
Αντὶ χειμ. ϗ δεινῆς θ. ὑφαπλώθη. al. ut ed.
ϗ πέλαγος ut Allat.
ϗ κατεσίγαζε δ. ϗ πολυῤῥόθως ζάλας. ut ut Allat. al. πολυῤῥόϊς ζάλας.
Ανδρεία μεγαλοδωροτάτη
Ως χρύσεα βαρύμενον
Απερ σοι πάρεσι. al. ut ed.
ϗ γάρ τοι μικρότητα γ. τ. π. ὅλ. al. πιθ. ὅλ.
Ο βασιλ. εἰς παῖδα. al. ut ed.
Πρῶτα μὲν τῆς τῦ Κ.
Μετὰ βρ. ut Allat.
Pag. 59. Τίω σύγκλητον, τὺς ἱερεῖς ἅπ.
Ετεσι δ. π. τρισὶν αὐτὸς σκηπτ. in al. hic verſ. deeſt.
Τὸ συγρ. ut Allat.
Ως ἤδη ut Allat.
Μὴ ψάσ. ἐν αὐτῷ. al. ut ed.
Τίω μεγ. ut Allat.
Τοῖς δ' ὑπηκ. ut Allat.
Επὶ παρ. ut Allat.
ϗ τῷ καμν. γήρᾳ.
Οἴκως ἂν ut ed.
ϗ πρῶτα κατ. al. ut ed.
Ανδρα ut Allat.
Μὴ γήρως μὴ γήρως ἐφαψάμενος. al. ut Al.
Οὗτος γ. ἐπ. ἀδελφῷ
τῦτον λ. ut Allat.
ϗ παραλυσ. φρύαγμα
Υποπτ. Μαυρίκιος.
Υπὲρ ἁρπάζειν θελ al. ut ed.
Τῦ φόνε τῦ φθόνε ut Allat.
Τοῖς ἐφεξῆς ῥηθήσεται ϗ τοῖς λεχθησομένοις. al. ut ed.
Ο μὲν Χαγ. ut Allat.
Ην δ' ὁ Χ. β. σ. τ. πρὸς ἀρχαίων. al. ut ed.
Pag. 60 ϗ πᾶσαν ἱστορ. verſ. ſeq. δείξας.
Τέλος σμικρῦ
Εἰς δυὸ. χιλιαδ. ὅλας. al. ut ed.

Παραιν. παρακαλῶν λ. τ. αἰχ. al. παρακαλ. ἔχω
ἐ χρήμασιν ἀλλ. τὸ πλῆθος ἰσαρίθμοις al. ut ed.
Οὐ Συνθ. ὡμ. ἀπώσατο. al. ut ed.
Οὐκ ἀγριώθ. ut ed.
Οὐ πένθος ut ed.
Εκπέμπει μέτριον.
Καθυφεὶς ϗ τὸ ποσὸν
Ως δ' ὅιω ut Allat.
Οὐδ' ἀνέχ. φ ἀδόντων ἐπαίειν. al. ὁ δ ἀν. φωνὰς αἴειν ἐπ.
Θερίζει ut ed.
ϗ πᾶν ut Allat.
Τὰς παιδ. ut ed.
Καταστορέσας ὡς κορμ. al. ἐγκαταστρώσας ὡς κ.
Χρυσὲ δ. τ. πάντολμε, δ.
Πάντων κ. ἀκ φρ. ut Allat.
Οἵοις ut Allat.
Οὐδὲν ἀντιφερίζει
Μαλθακ. μαλακὸν ut ed.
Πυῤῥ. ut Allat.
ϗ γοητ. ἰ. ἀφύκτοις
Θεσμὸς ϗ ν. ut Allat.
Ως ἄρα τὸν ἀδ.
Τί γάρ σε ἀπαλύειν. al. ἀπαλύνεις. Edit. Pariſ. pag. 178.
Καταγ. φαύλης μικρολογίας. al. σμικ.
ϗ συν. β. ἐκ μέσης τῆς καρδ. al. ut. ed.
ϗ παν. ut Allat.
Ενταῦθα δὲ τῦ πταίσματος.
Ην ταῦθα ϗ μῆ μικρὸν ἀπὸ τ. ς.
Ο κάκιςος ἐφ. φ. ἢ βασιλίδα. al. ut All.
Εξαιτησάμενος. al. ut ed.
Ανθυπ φ λογ. al. ut Allat.
Φλεγμαίρως ὀσ. ἀπὸ καρδίας. al. ut ed.
Κράτορα φ. ἢ μισητὸν κ al. λυπηρὸν κ.
ϗ τὸν. αλ. Φωκᾶν κρατ. φα! ῥ. al. ϗ τὸν αλ Φωκᾶ κρατοῦντα τῆς Ρωμ.
Ωρμησε ut Allat.
Εμελλεν ut ed.
Ο δὲ θεομισέστατος ἀνθρωποφάγος δ. al. ut ed.
ϗ μετ' αὐτὸς Μαυρίκιον τ. ἀν. σε λόγε.
Εἰς τῦτο ut Allat.
ϗ τὸ Χρ. τῆς περιωσοφοιώτων
Χρόνοις deeſt in utroque Cod. Poſt verſ. χρ adde:
Α δ' ἐγὼ τριτάλαινα, ϗ ἀμφοτέρων βασιλήων,
Τιβερίε θυγάτηρ, Μαυρικίε δὲ δάμαρ,
Η πολύπαις βασίλεια, ϗ ἡ δείξασα λοχεῖαν,
Ως ἀγαθὸν τελέθει ϗ πολυκοιρανίη
Κεῖμαι σὺν τεκέεσσι, ϗ ἡμετέρῳ παρακοίτῃ,
Δήμε ἀτασθαλίῃ, ϗ μανίῃ στρατιῆς.
Τῆς Εκάβης ἔτλην πολυχείρονα, τῆς τ' Ιοκάστης,
Αἳ αἱ τῆς Νιόβης ἔμπνοός εἰμι νέκυς

Ναὶ ναὶ ἣ γενέταν, τί μάτlω τὰ νεῦρα ἐκτείνεις,
Ανθρώπων κακίας μηδὲν ἐπιςάμενα;
Ημετέροις πετάλοισι ἀκέτι Ρώμη,
Ρίζα γὰρ ἐκλάσθη Θρηϊκίοις ἀνέμοις.

Hi duodecim verſ. deſunt in alio Cod.

Τὸν θῦρα ut ed.
Ην γὰρ ut Allat.
Λαρατοπένης.
Εντεῦθεν αἵματι ῥοφῶν
ϗ σάρκας β. ῥυπαρῶν ἀνθ.
Τὸν ϗ ζωῆς ut ed.
ϗ λυθρ. αὐτὰ καθ᾽ ὧ.
Βοὰς ἐξ. πικρὰς ἐκ τ. ἀλ al. ἐξέρρηξεν αἱ
ϗ κατοικτείρας τlὼ σφαγlὼ. al. ut ed.
Τὸν γὰρ ἐν τ. κ. λ. τ. ἐκ τῆς συγκ.

Pag. 62. ϗ πῦρ ut Allat.
Αποτροφ. ut Allat,
ϗ θῦρα τὸν ἀμοθ. al. ut ed.
Αγων. ὑπὲρ σφ. κινδ. ὑφορῶντες. al. ἐφορ
Στόλον θαλασσοπλοΐαν
ϗ προβαλ. ϗ ςολάρχlω
Ηκουσε πρὸς μάχlω. al. ut ed.
ϗ. πλῆς ἐγίνετο.
ϗ ςόλον ἀνεμόςολον. al. ut ed.
Αλλ᾽ ἐπολέμει ϗ θ. ϗ ςόλος. al. ut All.
Η βυθρ. ut Allat.
Εν ὅλοις ἐν. ὁ. βιαίως τορ.
ϗ γέγονε. hic verſ. deeſt in utroque Cod.
Επείπερ ut Allat.
Μαρτίνας πρ. πρὸς γάμω κοιν. al. π. λέχους.
Ην δὲ Μαρτίνα βασιλὶς μ. ἀδ.
Τοῖς δογμ. ὑπέκυψε ϗ τ. φρ.
Τότε χ. ὑπέρμαχος δυνάςης. al. ut ed.
Εως αὐτῆς ἦλ. βασιλίδος. al. ut ed.
Τπερ. ut Allat.
ϗ γένος ϗ Μήδ. ϗ Χαλδ. al. ut ed.
Ως ὄιω ut Allat.

Poſt verſum, ϗ τὸν ἰόν, adde ut in Allat. Cod.

Ψιλὰς ἐν. ἱππ. al. ut Allat.
Φθείρει. ut Allat.
Αγαν σοφ. τεχνόμ.
Κάντεῦθεν ut Allat.
Αγροὶ π ut ed

Pag. 63. Ηνδραπ. ὑπ. προβλῆμα. al. ut ed.
ϗ παῖδες ὑπ. ut Allat.
Ἐ πάσας ἐπεβόσκετο. al. ut Allat.
Ανίει πού θ᾽ ὁ βασ.
ϗ τὰ γεν. μ.
ϗ γενομένης ut Allat.
ϗ προσβαλλ. φ. ut Allat.
Νεκροὶ μὲν ἐκ. ἐγεν. μ.
Εβλεψε ἐκ Βυζαντίδος. al. ut ed.
Θριςτικlὼ ἀμφίςομον δρ. ποτομ. al. ut Al.
Τὸν βάρβ. ὡς ἔλαξε. al. ut ed.
ϗ παῖς αὐτῇ πρωτόφυτος πρωτοτ. Σ. al. ϗ παῖς αὐτῦ πρωτοτ. πρωτότομος Σ.
Τὸν ἐναγῆ μιταχθ.
Δυσμῶ ut ed.
Εν ἐξ. τοιγαροῦν
Τlὼ Περσ. συντρίψας. al. ut ed.
Καλλιν᾽ ut ed.
ϗ χαίροντες καν. al ut ed.
Αλλος τραχὺς βαρύβρομος. al. ἀ. τρ. βαρύςονος μ. Edit. Pariſ. pag. 179.
Αντεπηγέρθη ut Allat.
Ως χειμαῤῥοι βαρ. χειμῶνος σ. al. ut ed.
Καθάπερ εἰς μυσάγγειαν. al. ut ed.
Αβαρας ἐφύδρειον ϗ Σ.
ϗ πᾶν ἐφαίνετο πραγμάτων. al. ut ed.
ϗ πᾶσαν ἐπιταύρειον. al. ut ed.
Τοῖς καραβίοις τοῖς πυκνοῖς Ἐ αὐτοξύλοις πλοίοις. alius, τοῖς λεμβ. τ. αὐτοξύλοις πλοίοις.
Τύπων αἱ μ. ut Allat.
ϗ παντεχ. ut Allat.
Ην μὲν ὁ περσ. al. ut ed.
Ως δ᾽ ἔχιδνα φαρμακόντεια. al. ut ed.
Ακρὶς ὁ τ. δὲ πεζόπορος πτ.
Τόσους ut Allat.
ϗ πᾶσαν κατεποντισεν. al. ut ed.
Εδυσαν ut ed.
Εντεῦθεν ἐξεχυθ. al. ut Allat.
Ως Σελ. ὤφθησαν ταῖς ut ed.
Ως ἴβεις ὡς ἴβεις δὲ πτερώσασι. al. πτεροσσ.
Αν γὰρ Θ. ut Allat.
Αν μὴ θ. κ. τὰς οἴκας περιβ. al. ut ed.
ϗ τὰ τῆς τ. ἄριςα. al. ut ed.
Εἰς τῶτο ut Allat.
Δουῦαι ut Allat.
Ο παῖς αὐ. ut Allat.
Ο πρὸ μ. μονάρχης. al. ut ed.
Αὖθ᾽ ἀπ. ut Allat.
Ο Πυρ. δ᾽ lὼ ἀρχ. τότε τῆς Βυζαντίδος. al. ut ed.
Μαρτίνα παρεισφέρεται. al. ut ed.
Ζημιωθ. ἤχθησαν.
Ο Κωνς. ut in ed.

Pag. 65. Τῶν διδ. ἐν Χριςῷ θέλ. μίαν λέγ.
Ηνεγκε τότε ϗ καρπὺς ἀλλὰ καρπὸς πκ. al. ut ed.
Εξ ὧν ἐπεγνῶναι
Οἶον τὸ σῦφον. ut Allat.
Μάξιμος δ᾽ ὁ ut Allat.
Εως ἐσχάτου πλ.
ϗ γλ. ut Allat.
ϗ κτείνας ut Allat.
ϗ τὸ ςερμ. μετεχηκότα. al. ut All.
Εἰς Σικ. ut ed.
Τlὼ πόλιν τlὼ βασίλειαν. al. ut ed.
ϗ τlὼ ἀρχ. τρισμακόλω. al. ut ed.
Ως οἶτες ἀβροςόλιον. al. ut ed.
Αλλὰ γὰρ τὰ διαβ. al. ut ed.
Αν μὴ συμπ. ut Allat.

ψυχ. ἐκ. κυλ. πλέω ἅμ. ὐκ ἐπὶ μακ. ἀπόλαυσι τῦ κράτυς. al. ἀπηλ. τῆς τύχης.
Ἀλλ' ἀπεψύγκ τ.
Οπως ὥσπερ ἂν Ρόδον ἐκφυὲν ϗ παρ. ῥάσει. al. ὥσπερ ἂν Ρ. ἐκφυῆ ϗ π. ῥάσει.
Στόλῳ β. τ Σικελῶν κατ. χώραν. al. κ. νῆσον.
καὶ πάντας τ. ὀλεθρουργάτης. al. ut ed.
Τῦ βασιλ. διεσφάττει.
Εκεῖθεν ἀντιπέστρεψεν. al. ut ed.
Οὗτος ἄθ. συνοδ. al. ut Allat.
Τὴν παῖδ. ut ed.
Τοῖς φυτ. καταρτισθεὶς δ.
Ιθυνεν ἔνω ἐν ἔτ. δικαιεπτὰ τ. κ.
ϗ κράτορα τῆς ῥ. al. ut ed.
Χρυσέων ut Allat.
Τὰς πέχ. μαρμ. πολυχρόοις. al. ut ed.
Τοῖς ὄχ. ut Allat.
Ως κληρογν. ut Allat.
ϗ πλέον ἐξ ἀνταρ. γν.
ϗ ταῖς β. ὑ συνεργὸν, ὑ κοινωνὸν ἀπεῖχε al. ut ed.
Pag. 66 Παῦσαι τὴν τῆς ἀνθ. γν. al. ut ed.
Τὴν ἐπτ. ἐφείσατο
καὶ γὰρ ἀνήρ τις ἀγ. ὢν ἀπὸ τ. σ. al. ut ed.
Εὐρ. ϗ συναιρόμενον. ut All.
Οτι φωτοφόρος. al. ut All.
Εμυ, ut All.
Ἀλλ' ἐπεστρ.
Ἀῤῥαβ. ut All.
Ρωμαίοις δ. ut All.
Παλιν ut Allat.
ϗ πλείονι Ρωμαίων. al. ut Allat.
Εξέψατό τε π.
Ελόντες ut Allat.
Τὴν ἐκ τῆς ut ed.
ϗ Κρήτῃ ut Allat. al. ut ed.
Ενταῦθα ut ed.
ϗ σφῶν ut Allat.
Ος σὺν αὐτ. ut Allat.
Φρυρᾷ ut Allat.
Επει hic versus deest iu utroque Cod.
ϗ πολέμ. ἀπαλοπνόοις.
Μὴ πρὸς Ιουστινιανὸν π. φθάσει τὸ σ. al. π. τ σ. φ.
ϗ πάλιν ἀποπέμβιος. al. μὴ π. ἀναπόμπιμος
Ο πρὶν α. ut Allat.
Edit Parif. pag. 180. Ως θῆρα ut ed.
Μαθὼν ἔκει. al. ut ed.
Pag. 67. Καὶ μετ' αὐτῦ ϗ παρ' αὐτῦ. al. ut ed. ἀπεμπολήσειεν αὐτῆς
Η γυνὴ αὐτ τὴν κ. ἀπ. ἐκπέμψει
Τῷ τῆς χρησίμων. al. ut ed.
Καὶ τί ἦν ὁ τρ.
Εἰς ϗ τὸ μ. al. τῆς.
Τί τῦτο τίθεις;
Πῶς δὲ π. ut Allat.
Τὰς ἀκ. ἀπὸ Θεῦ.
Οὐ τεῖχος κλύσει. al. ut ed.
Καταλαμβάνει ἡ Βυζαντίδος χ. al. τὴν Βασιλίδος.
Ολίγοις δὲ τῆς ὑφ' αὐτῆς τὸ βούλημα π. al. ut All.
Τὴν εἰς τὴν ὑποκλ.
Πυρὶ ut Allat.
Οἷα λῃσταὶ ut Allat.
Ἀλλ' ὕστερον τὰς κολάσεις, ut Allat.
Οὐ μόνοις ut Allat.
Ην γάρ τοι. ut ed.
Ωσεὶ τοῖς ut Allat.
Η ϗ πέμψαιεν
Καὶ καθ' αὐτὸν ἀνασκοπῶν ϗ ζυγ. τὰς τρόπυς
Pag. 68. Απαν τὸ γένος ut Allat.
Μὴ φείδεσθαι ut Allat.
Ην γοῦν τὸ πένθος. al. ut ed.
Υπερνίκα πόνυς. al. ut ed.
Καὶ στεναχ. βοᾶς πυλ.
Ταῖς φον. ut Allat.
Γυναῖκες ἁπαλ.
Καὶ λόφοι μὲν ἀντίδυπα τ. θρ. ἀντέχουν.
Ακταὶ δὲ κυμ.
Χερσαὶν ut Allat.
Καὶ τιμωρίας κατ' αὐτῆς δεινὰς ἐπινοοῦνται.
Αρχηγετήσαν τῦ λαῦ ϗ τὸν στρατὸν κοσμ. al. ut ed.
Ως ἂν σ. ῥομφαίαν ϗ τ. β.
Κἂν ἄρτι πρῶτος β. al. πρῶτον
Καὶ τοῖς βωσὶ πολλάκις.
ϗ περιαυλακίσωσιν. al. ut ed.
ϗ θύσωσιν ἀθλιωμένην
Τὰς ἀγ. ut ed.
καὶ πόλιν ut Allat.
Τῦτο κακῦ παραίτιον γέγονε. al. κακῶν
Τὴν γνώμην ἐκείνυ μυσ. al. ἐκείνην.
Αφῆκε αὐτῆς. al. ut ed.
Ως λῦρον μὲν λ. ut Allat.
ϗ ξίφος π. τῆς αὐτοκρατορίας. al. ut ed.
Αὐτός αὐτὸς χ. ut ed.
Στρατὸν συν. ut Allat.
καὶ βλεψ. ἐπὶ τῆς ὑγ. ἀκ λαιφοστέρυς
Ταχυπλ. ut Allat.
Pag. 69 ϗ παλιμπόρθητος ἀθ. ἀνθ. ἀνδ. δει al. ut. ed.
Εἰ δυνατὸν ut Allat.
Ἀλλὰ τὸ πν. ut Allat.
Ταχεω. ut Allat.
Στόλῳ μ. ο. ut Al.
Προφθάνει τ. β. π. καταπτχώσας. adde, ϗ κατασχὼν ϗ εἰσελθὼν εἴσω τῦ βασιλείυ. al. ϗ κ. ϗ παρελθὼν εἴσω τ. β.
Τὸ ξίφος. hic v. deest in utroque Cod.
Διατριβ ut Allat.
Απειρ. δαματρίων. al. ut ed.
Ισχυὼ μὴ φ. ut Allat. al. φθ. τὸ πᾶν τ. σ. τ. π.
Καὶ τὸν λαὸν ut Allat.
Hic desinit Codex Reg. in mino.

re charta scriptus media fere parte mutilus.

Δαιμονοιμένων λαιμ. ὤων. β. ἄστομον δια θῆρες

Ολίω ut Allat.

Ωσπερ. λέων ἂν εἴπ. τ. πεινῶν, μάρψας νεβρῶν ἐλ.

Αποσπασ. ut Allat.

Υπῆρχε δὲ Τιβ. εἰς ἔτι.

καὶ τῇ φλογὶ προσέρριψαν

Ερρει δ' ἐγκ. αὐτῷ π. δ.

καὶ δαπ. ἐπιλ. ἀπορρίου.

Οὕτω καλ ἄτε καλ.

Μηδὲν ἡ συμμ.

Ο γὰρ Ιης. ὁ γουῦ Ιης.

Επτά. hic vers. ut & seq. deest.

Post versum δυσσέβειαν, adde versus quinque qui habentur in Reg. Cod. ut in Allat.

Δυσὶ γὰρ μ. deest hic v. in R.

Ην δὲ βρεθύς ut in ed.

Ανάκτων ὑπογ. ἐν φ. ἀσηκρῆτις.

Τὰς ἀσβ. ut Allat.

Θηρία τὰ τῆς θαλ.

Τεμένεις ut Allat.

Εκπέμπει. μάχλω τλὼ ἐκ τ. Α.

Εὐθυδρομ. ποσαῖς ὑψιδρόμοις

Pag. 70 καὶ τοῖς συμβ λαμπρῶς ἐκατ. ut All.

Ανθρωπ. ἐπ. ν. πυρὶ τὰς φρ.

Καὶ μετ' αὐτῶ ὑμνητωδίαις

Edit. Paris. pag. 181. Τοῖς Νικαίων τ. ut Allat.

Ως δῦθεν ὐχ ὑπήκουσε χ. προσκοπτούσαις

Η γάρ τοι π. ut ed.

Χρόνοι ἐπὶ βραχὺ οἱ σ. Θ.

Τῷ θελητὸν ὐκ ἐῶ.

Μεθυ. ut Allat.

καὶ νύκτ. ὡς θ. εἰσδραμοῦντες

Πάθους παντὸς ἀνώρατον

Επὶ δυσὶν αὐτ. deest hic versus.

Τὸ κράτος τὸ βασ. ut Allat.

Ος καὶ ψ. ut ed.

Συμπράκτορα ut Allat.

Οταν εἰσίφρησεν

Ετων μόνοις hic vers. deest in R.

Ως ὅμω ἐπὶ τ. Α.

Pag. 71. Καὶ πάλιν ut Allat.

Φόνος ἀνθρώπων καὶ σφαγάς

Εἰς φῶς ut Allat.

Εξέρρηξε ἐξέρρυξε

Εκ ῥίζης ἀνεβλάστησεν

Εκ μὲν Ισ. ut ed.

Χειροβιώτων χειροβιουμένων

Ε παλ. τ. λ. τὸ φθαρτικῶ πυράγρα ὡς ὅμω ut Allat.

Ραμν. ὀν. κατάφορτον ἐλ.

Ζωᾶς μηδεν. deest

Καὶ κοινων. ut ed.

Καὶ συναναπ. ut Allat.

Εἶτ' ὅμω ut ed.

Η τεκμηρίων ut Allat.

Ηκουσε ταῦθ' ὁ ut Allat.

Επ' ἀπολείᾳ τῆς ψ. καὶ τῆς Ρ. τύχης

Τοῖς γονῶ χ. ut Allat.

Καὶ τελδιτ. ut ed.

Εμαθον ut ed.

Απτίφοις φθάσαντες ποσὶ φυλάσσαι τῆ τ.

Αὐτόχρημα κατασκευὴν τῆς ἀσεβῆς θρ.

Τὰς π. ἀν. αὐτῆς ὁ κρ. ut Allat.

Καὶ μεταχ. τὰ ἱεροθυτοῦντας

Αἰσχρὸν μὲν μὴ π. αὐτῆς τῆς δυσσεβείας

Ο κέρβ. ὁ λυσητὴρ τ π. ἀγ.

Pag. 72. Τὰς τῆς π. καὶ τῶν Χριςῶ μαρτ.

Ορφν. σκοτ. ut Allat.

Ιὸν ἀπήμεσε π. χυμῶνα συλ.

Καὶ κόρακα τὸν καρτερόν

Τῷ τιμ. ut Allat.

Κύνας ut Allat.

Εἰς τεσσαρ. ut Allat.

Θεῖος ἀνὴρ ut Allat.

Τοῖς τῆς Ε. ἐπ. ut ed.

Καθάπερ. ut Allat.

Η σφαττ. τεκ. καὶ πέραν τὸ συν.

Τοιούτοις ὅμω ut Allat.

Καὶ χρόνοις π. ut Allat.

Ως δὲ κινησ. ut ed.

Εγνω δ. ut ed.

Υλης σωρεῖαι φ.

Εκ τῶν ὀν. ut Allat.

Pag. 73. ὡς δ' ἐπὶ χρ. ut Allat. addit vers. qui in Allat.

Τὰ γὰρ κακὰ μ.

Ελπίδας ut Allat.

Καὶ γνώμῃ ut ed.

Αλλὰ γ. ὁ ἐρ.

Καὶ γάρ ut Allat.

Καὶ καλύφθ. τῆς δυσχύμου

Ο μυσαρ. ut ed.

Αλλος βαλτ. ut Allat.

Καὶ τελεταῖς ut ed.

Τί μὲν ὐκ θλίψειν δυναμ.

Τί δὲ ut Allat.

Νύμφλω τλὼ τρυφερόν.

Τλὼ ἄμπελον τ βρύουσαν β. κ.

Κάπρος ut Allat.

Αὐτόρριζον ut ed.

Εξεκ ut ed.

Αντιω. ἀντεπιχ.

Οὐ ταῦτα ut Allat.

Αλλὰ ut Allat.

Ως ἄρνας. φεῦ! κατέθυν

Εξεκ. τοιγαροῦν οἱ. μιλωδυτούντων

Σεμν. ἐω καταστροφὴν α.

Καὶ πάντοθεν ἐλαύν. μῖσος

καὶ τλὼ ἀγρε μυώντας συρ.

καὶ πάλιν ἀνατ. hic vers. deest

καὶ τῶν μαρτ. τῶ Χρ.

Τὸν Ισραὴλ ut ed.

Οὔπω ἐκολάσθη

καὶ πάλ. ἐπεξ. τ. ἀσ. ἐκθλίψειν

Ως Ισρ. Χυσαρσαθέμ

Pag. 74. Προσφέρεται ut ed.
Πρὸς ἰα. ut Allat.
Καὶ δυνάμιν εἰς δυνάμιν
Τροπαῖον ut Allat.
Τί τοῦτο τὸ παλίντροχον ὡς. τροχὸ β.
Τὸ Ρόδον ut Allat.
Ο εὐτροφ. ἡ κεντ. ῥάβδος δὲ
Ο Τῖτος ut Allat
Εγω. μ.
ϗ τὸ θ. ut All. duo verſ. ſeqq. deſunt.
Λέων ὁ π. τοῦ βδελυροῦ
Αλλὰ ϗ Α. ut Allat.
Edit. Parif. pag. 182. Τῆς βασ. deeſt.
Εἰρλύλω τ. ut ed.
Τὸν σπόρον ut Allat.
Καὶ μήτηρ ἰδὼ ἐπὶ παιδὶ τὸ τοῦ Δαυὶδ τρ.
Παρεισφθ. τῶν πονηροκαρδίων
Ως δένδρα ut Allat.
Καὶ κόλακες μικροσπλάγχνως.
Pag. 75. Συνῆκεν ut ed.
Καὶ πάλιν τὴν βασιλ.
Τὸ κράτος ϗ τὴν Ρ. τύχ.
Καὶ τῆς κακίας ut Allat.
ϗ πείσας ἀπογδύσασθαι
ϗ τὸ τερπν. ut Allat.
ϗ τὸ γλ. ut Allat.
Εντεῦθεν τὴν τριτ. εἰς π. ποντίσας
Οὗτος ϗ τότε σύμβουλος ἐπίβουλος Εἰρ.
Τῇ βασιλ. ut Allat.
Ην ὡδὲ τεγροπ. ϗ λι. βρ.
Πάτροκλον ut ed.
Τοὺς τρόπους ut Allat.
Τίς τηλικαύτ. ut ed.
Μητρὸς μ. ut Allat
Μώδιαι λέγουσι τ. ἐπ.
Αλλο δ' οὐδὲν οὐκ ἐν.
Αἱ γὰρ εἰλ. δ. μητέρας δυσ.
Εσβη τί ut Allat.
Pag. 76. Φῶς οὐκ ἐδ. λ. π. ὁ λύχνος
Επέμψε ἀπέμ. cætera ut ed.
Αἶ πάθος ut Allat.
Οὕτω δὲ τ. ut Allat.
Τῶν ἄλλων ut Allat.
Πάπας γλώττῃ
ϗ παντ. Καρύλῳ, & ſeq. v. Κάρουλος.
ϗ δεῖται ut ed.
Δέχεται τοῦτον Κάρυλος. ſic ſemper.
Υπὸ Χρ. ὑπὸ Χ.
Οὗτος ὁ πρῶτος σπουδ.
Διχαζ. ut Allat.
ϗ τὸν χειμ. ut ed.
ϗ πρὸς βρ. γεύσαμένη.
Pag. 77. Αντὶ τρυφ. ut Allat.
Αλμύρω ut ed. mox adde ut in All.
Μόνη, &c. σοῦ Κ. hi duo verſus deſunt in R.
Κυλινδρωθεὶς ϗ σ. ut Allat.
Φθάνει ut Allat.

Ανθρ. φόνικον.
Δοῦλον Χρ. ut Allat.
Οὐκ ἀριστίδην τ. τ. ἀλλὰ πλουτίδην νομῶν
Χρυσοῦς χρυσὸν ἐπιτραπεζίων, χρ. ὀνομ.
Τόνο ut Allat.
ϗ σκυθρωπ. ἐν τῷ προσώπῳ
ϗ πάντας ἐπ. ut Allat.
Ως εἴ τις παραδειχθήσεται
ϗ πρὸς αὐτ. ut Allat.
Οὗτος ut ed.
Σφίγγων τοὺς κλ.
Πλεῖστα μὲν ἴχνια δ.
Εστέρησε ϗ τ. στρ.
Εντεῦθεν θρ.
ϗ λαλ. ut Allat.
Αὐτοῦ. ut Allat.
Ο δ' ὁ πλαστουργός τ.
Εν ταῖς ut Allat.
Ακούει ϗ φρένας ϗ τ. τρ.
Ο κύκνος ὁ κελαδῶν τὰ θ.
Απαγορ. ut ed.
Μὴ ϗ τοὺς κόρ. ut Allat.
ϗ πάντα προσαποβαλοῦς
Βλέπει ut Allat.
Σὺ μὲν λ. φ. ϗ μέγιστε στρ.
Οὐκ ἐπ, ut ed.
Τὴν ζώνην ut ed.
Ο δὲ Θ. ut Allat.
Pag. 78. ϗ βασ. ὄν. π. ἐ. ἐλεύσει.
Τῶν ὀφθ. ut Allat.
ϗ ταῦτα μ. ἀπέβησαν
Ως ἡ ἐθελοπεσίῳ σάλπ.
Εργον μαχαίρας γ.
Τῆς Ν. θ. γαμέτῃ
Ατερ αἱμ. ut Allat.
Ανδροκτασίας φοβερᾶς ϗ τ.
Ην γὰρ καλοῖς ὁ Μ. π. ἀπαστράπτων
Οὐχ αἵμασι τερπ. ut Allat.
Αλλ' ἄλσος θεοφύτευτον
Ως ἄγρωστις δροσόσπορος ἐψύγη
Ως ἄνθος ut Allat.
Ανθοῦσαν. hic verſus deeſt in Reg.
Απέβη, ἀπέβη δ' ἄχειρος πυκνὴ φ.
Ο κρεοβ. ut Allat.
Αἴγυπτ τῶν ζωγρίων β.
Ως ἔστι. ζ. χέρσυδρον κ. ὀνομασμ.
Πρὸς ὑποσοβ. ut ed.
Οπερ εἰδότες οἱ π. τῶν θηροδιωκόντων.
Οὕτως ut ed.
Πάλιν ἐξέωσε καρπὸν τῶν κεντραδιστέρων
ϗ τὸν Χρ. Γεώργιον
Pag. 79. Η βδελ ut Allat.
Ως ὀρτ. στρ. μικρ. ut Allat.
ϗ πᾶς ἐλ. σημαίνων σφ. ut Allat.
Αμφὶ ut Allat. pag. 183.
ϗ πρὸς τὴν γλῶ ut Allat.
Ος ὕσ. ἐς ὕστερον
Αλλὰ ut Allat.
ϗ τίς ἀντιπ. ut Allat.

Πρὸς

Πρὸς τὸν τ. τὸν ἐν τοῖς ἀνακτ.
Post vers. παπίαν, adde:
Καὶ σὺν αὐτῇ ϛ δι' αὐτῶ τὸ δρᾶμα συσκευάζει
Καὶ τὸν. συνσκευ. νύ. τοῖς ψαλτωδοῦσι.
Πέντε μηνὶ deest.
Ελεύθερος ut ed.
ϛ ταῦτα μέντοι τ. ut Allat.
Αλλ' ἐκ τ. ut ed.
Οὐδὲ τὰς ἐχαλάζει
Οἱ τὰς ῥ φαλ σπαράττοντες.
Αλλ' ἐπ ut Allat.
καὶ δίκλω π. θαλ. ἐκκρυσιώπων
Pag. 80. Ανθρωπος ut Allat.
Οπλίτης αἱματ.
ϗ πάσας κακ. ut Allat.
Αλλ' ὁ Θεὸς ut Allat.
Τὸ θεῖον τ. ut Allat.
ϗ σβένν. ut Allat.
Εφ' ὅλοις. hic vers deest.
Ο ἐν τοῖς ἀλ ut Allat.
Τῦτο τὸ μ. ut Allat.
Τίω πάνσεμνον ut ed.
Ταύτlω γουῦ ut Allat
ϗ παίδων ut Allat.
Καὶ πλέον ut Allat.
Τὸν μέν ut Allat.
Κἀνταῦθα παρᾶ μέλος
Post vers. ἐ ϗ πύς, adde, ἐ μὲν γ. ut in Allat.
Καὶ Ρόδον ἀχιρδοκεντροφόρον
Καὶ χρῶμα χ. ut Allat.
Καὶ γὰρ ἀπ. ut Allat.
Τοῖς λοιπ. hic v. deest in Reg.
Ανυπορ. ut ed.
Τὸν ἱερ. Θ ut ed.
Επιφοραῖς ut Allat.
Post versum, ἐπιφ. addit vers. qui in Allat.
Pag. 81 Ο κράτωρ ut Allat.
ϗ τὸ ςηλογρ. ut Allat.
Τὰ δ' ἄλλα ut Allat.
Σιω τύποις ταχ. ut Allat.
Ως ἐν ἐ π. ἀπροκόμω
Αντιφριζ ut Allat.
Εκ μηχανῆς ut Allat.
Χειμῶν γὰρ ἀγ. π. κατασκευθεὶς βαρ.
Κἀντεῦθεν ut Allat
Καὶ λίθυς ἁμαξ. ut Allat.
Εἶπ. ut Allat.
ϗ λίθοι ut Allat.
ϗ πίνω ut Allat.
ϗ τὰς πυκν. τραυματισμούς
ϗ καχλ ut Allat.
ϗ τlω ἀπ. ut Allat.
ϗ δὴ ut Allat.
ϗ ῥίζομ. ut ed.
Pag. 82. ϗ τὸ λ. ut ed.
Ηκυσε τ. ὁ βασιλεὺς
ϗ τὸν μ. ut Allat.
Const. Man.

τὸν τ. ut Allat.
ϗ γάρ ut Allat.
Απὸ ψ. ut Allat.
Τlω π. ut Allat.
καὶ τὸ μὴ β. ut All.
Ιχυ. ἰχύουσι
Ενθα γ. ut Allat.
Επιτηδ. ut Allat.
Ενταῦθα ut Allat.
Ετεν. ut Allat.
ϗ πρὸς λ. ut ed.
Ως ἰβλ. ut Allat.
Τῆς βασ. ut Allat.
Οἶαν ut ed.
Εἰς σπηλ. ut Allat.
ϗ ῥόσ. ut Allat.
Ην ὑδ' ut Allat.
Οἱ κεντ. ut Allat.
Pag. 83. Ανδρα ἰχθυθήρlω ἄνδρα
Ολιγο. ἐν ἰαμβίῳ μ. ut ed.
Post vers. ὀλιγο. adde:
Ην σὺ κ ιλὸν νενομικὼς κατά τι παραφθεῖραι
Αὐτοὺς ἐκείνους τῇ γραφῇ δίδωμι τοὺς ἰάμβους
Τῷ ζῶντι, &c.
Αντικ. ut All.
Εγκαρτ. ut All.
Ως ἄκμονα ut Allat.
Ως ἐκλ. ut Allat.
Οὐδεὶς ὀρθ. ut Allat.
Τῶν φήμlω ut ed.
Εἰς τlὼ φρυκοίτων ut Allat.
ἀκτῖνας ut All.
Τῆς γλ. ὅυω θεοφ. γάσταμ. τ. τ.
Ως χρῆμα π. ut Allat.
Ως λίθον ut Allat.
Ηπλει. ψαλλυ. Edit. Paris. pag. 184.
Περᾶν δὲ ut Allat.
Ον πάντα π. ut ed.
Ετος deest.
Τῷ σίφει ut Allat.
Ετι π. ut ed.
Pag. 84. Συγκοιν. ut Allat.
Τῆ κρ. ὡς φρ. αὐτῶ γυν.
Καὶ μᾶλλον ut Allat.
Ως ἀρυφῆτις ὅικ ut Allat.
Τότε ut ed.
Καὶ λῶιον πολύςαχυ, ϗ
Δεισλ. ut Allat. & ib. εἶπε
Τlω ἀκ. ut Allat.
Ενθ. δ' ἱκετεύουσα
ϗ ποιν. ut Allat.
Ομόδειπν. ut Allat.
Ο τlω ut Allat.
Τῆς Νικ. ut Allat.
Συνεὶς ἐ. ἐφ. ut Allat.
Ορᾷς τ. τέξιν. vide vers. I. pag.
Ενεκα ut Allat.
Οπυ ἀδίκαςα δικάζει

Οὐδὲ λαμβ. οὐδὲ δωροδοκεῖται
Περιπαθὴς ut Allat.
Καὶ δακρυσίσαντον αὐτῆς τ. π. θερμ.
Ὡς πρίν. ut Allat.
Τὸν ῥοιῶ ut Allat.
Οὐ ταῦτα ut Allat.
Καὶ σύ ut Allat.
Ἀγελ. ut ed.
Τὰς τῆς ut Allat.
Μέχρις ut Allat.
Pag. 85. Ἐφ' ἅρμ. ut Allat.
Αὐτός τε παπποπατρικὴν ἀρχὴν οἶκον.
Καὶ κύμβ. ἐπὶ βρεχμὸν καὶ τ.
Ἀπέβη γὰρ ὑγροβ.
Πάροινος μάχλος ἀκρ.
Ὅλας ἀβύσσους ἐξαντλῶν χυμάτων τ. σ.
Γελοιαστάς
Λιχν. εἰς τρυφάς
Post verf. λιχν. adde ut in Allat.
Τοιούτοις ut Allat.
Ὁμόστολος ἐγεν.
ἀσέμν. ut ed.
Καὶ λόγ. ut Allat.
Μύθοι τὸν θηροφόντην
Αὐτὸς αὐτ. ut ed.
Τετρώροις ut Allat.
Καὶ τὰ Ῥωμ. καθις.
Καὶ χιτωνίσκοις τρυφ. cæt. ut Allat.
Πολλάκις δὲ κατεπ. βίας
Μόνος αὐτ. ut ed.
Ἐγεν. ἐγένετό τε καὶ π.
Ἐπὶ τοσοῦτ. ut Allat.
Χρόνια ut Allat.
Εἰς μυστ. ut Allat.
Οὐ ταῦτα δ' ὁ χ.
Καὶ σίνηπι ἐκχέων
Pag. 86. Παίζων φασὶν ἐν οὐ π.
Οὕτω βι. ut Allat.
καὶ παίγνιον ut Allat.
Πᾶ σπλ. ut Allat.
Ἀλλ' ἰδοὺ τὸ δὴ λεγ. ut Allat.
Ὃς ὑπ. ut Allat.
Καὶ κύνας ut Allat.
Post verf. καὶ κύνας, adde ut in All. τὸ κ.
καὶ πᾶν ἐποίει θελητόν
Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖ.
Μεγαλόμυθος ut Allat.
Ὁ τίκτ. ut Allat.
Ἦν γὰρ περιλαλούμενος ἐν ἀγυιαῖς, ἐν οἴκοις
Καὶ τοῖν ἐσ. ut Allat.
Ἀλλ' ἰδοὺ ἐν πᾶσ. ἁ. ἡ Σολομῶντος λύρα
Ἐλέγχειν ut ed.
Καὶ πλεκτ. ut Allat.
Ῥήμασιν ut Allat.
Καὶ πρὸς θ. ut Allat.
Ἐντεῦθεν ut Allat.
Καὶ ῥήγνυσι ut Allat.
Ὡς ἱερ. ut Allat.
Καὶ λαιλ. ἠγ. ut Allat.

Ἀλλὰ γὰρ τ. ut Allat.
Pag. 87. ὡς θέλων ut Allat.
Γυμνὸν δ. ut Allat.
Ψυχρομ. ut Allat.
Φορέσῃ τὸν ut Allat.
Ὁ τυρανν. ut Allat.
Καὶ τῆς δεινῶν ut Allat.
Βάρδας μὲν γὰρ τ. β.
Οὕτως οὐδὲν deeft.
Οὕτως ἀνταποδίδωσι Θεὸς ὑπ.
Καὶ λυ. ἡ λύρα ψ. ut All.
Ὁ βασ. διφρηλ. ut Allat.
καὶ δαιμον. ut Allat.
Αὐτός ut Allat.
καὶ δὲ καὶ δὴ ποτὲ τὸ τ. δ. χαλινοστροφήσας
ἐ πρός τινος ut Allat.
Ἔνθεν ut Allat.
Ἔτισε deeft.
Οὐ γάρ ut Allat.
Εἰς Ἀφροδ. ἔχων Edit. Parif. pag. 185.
Τοῦτον φασὶ τὴν ἀν.
Τὴν καὶ ψυχῇ ut Allat.
Τοιαῦτ' ut Allat.
Ὁρᾷς ut ed.
Τὸν πα. ut Allat.
Τῇ προστ. τῶ Μακεδ. π.
Ἦν ἐξ. ut Allat.
Οὐ πολυτ. τ. ὁ ῥυπ. ἦσ.
καὶ τῆς ut Allat.
Pag. 88. καὶ τλη. ut Allat.
Ὅπως προκαταβάλλεται τὰς
καὶ πῶς ut Allat.
Ἀπόρρητ. ut Allat.
Οὐκ ἄργυρον deeft.
Ὑπνώττειν ut Allat.
Τὸν νεωκόρον τ.
Ἀποπ. ὁ νεωκόρος
Χαμεύνην, ἀν.
Πλάνην ut Allat.
καὶ πάλιν ἐν. ut Allat.
Ποιεῖν. ut ed.
Εὐπαλ. δὲ. ἥρως
Ἐντ. ὅμως κατὰ βρ. τὸ στιχ. γραφ.
Ἅπασιν ut ed.
καὶ τί μακρά ut Allat.
καὶ τελευτ. ut ed.
καὶ κώμους ἐπ. ut Allat.
καὶ δὴ καὶ διεράνισάμενος οἴκους χρυσορόφους
καὶ βλέψας μηδ' ἄντλον δ' τ.
Ἤλγει ut Allat.
Οὐκ εἶχεν ὅτε γέν.
Ἀντικ. ut Allat.
Pag. 89. Οὐ μόνον ut Allat.
Ἀλλά ut Allat.
Ἐφ' ᾗ ἐφ' οἷς pro ἐφ' ἧς
καὶ μέλος ut Allat. &, ἀπὸ γλ. ζῶσ.
Ὁμιλ. ut Allat.
Ἐξαίσιον ὠρονομίον

Εἶπε τολμῆσαι τί δεινόν. cætera ut Allat.
Μετὰ βαρ. ut Allat.
καὶ σῶσαι. ut ed.
καὶ βίος ὑπασπίδιος
καὶ τύχην ut Allat.
Γενναίως ut Allat.
καὶ πάντες ὁ ἰδ. εἰς τὰς λόχμας
Τοῖς δίγ. λοιμῶσι
καὶ συνδ. ἐπιπλέξασθαι π. τ. ἱ.
Τοιὸν δὲ τι βαθ. ut Allat.
Τῶν ὀνομ. ut Allat.
Τοῖς τόπ ut Allat.
καὶ πάλιν ut Allat.
Ὑπό τινων ut Allat.
Pag. 90. Ὡς δὲ ut Allat
Ἄνδρα φιλοσοφεῖν.
Ὡν συμ. ὂν συμφορῶν. cætera ut Allat.
λαλοῦντος ἐπὶ στόμα
καὶ τὰς π. βλέπειν δάκρυ
Αἰδουμ. περὶ τὴν φύσιν
Ἀσυμπαθέστατος αὐτοῦ φαίνοιτο
καὶ πόνων deest.
καὶ μέλλων ut Allat.
Εἰς τοῦτον τὸ βασ. κρ. ut Allat.
Ἐκ τοῦ νεοῦ γεν. ut Allat.
Ἄνθρωπος ἀτ. καὶ χ. καὶ τὸ βλ.
Οὐκ οἱ ὠχλεῖτο
καὶ χαρ. ut ed.
καὶ τοι καὶ πείσεσθαι κακὸν, ἐστ.
Φάρμακον ut Allat.
Ὦ βασ. μηδ. μ. τὴν κεφαλὴν φ.
Μηδὲ σοι γινέσθω.
Οὔτ' ἄ. ut Allat.
Οὐκ ἠδ. ut ed.
καὶ παιδ. βλ. τῆς αὐτῆς
Ἐκ τῆς τετ. πυγαρούσ
Pag. 91. Τὸν γάμον ut Allat.
Ταὶ ἀρθ. ut ed.
Οὗτος φόβον
Τὸν ἐξ ἀνθ. ut ed.
Ζυγὸν τ. θ. ut Allat.
Καταχιθεῖσαν εἰς π.
καὶ νόσῳ χειμ. κίνδυνον ἀπειλοῦσῃ
Duo seqq. vers. desunt
Κράτορας ἀναδείκνυσιν αὐτάναρχας ἀνάρχους
Τοῦτο καὶ μ. π. ut Allat.
Μετά ut Allat.
Ὅτι νοσ. ἔσεσθαι
καὶ γονῶ ut Allat.
Ὁ γὰρ Αλ. ut Allat.
Ἄλλο ut Allat.
Οὐ δράσας ut Allat.
Ὡς ἄνθος ut Allat.
Καὶ βασιλ. κυβ. τὸ σκάφος ὑπὸ δίνων.
Ὁ καὶ π. ut Allat.
Μόνη ut Allat.
Μὴ χαλ. στρ. ut ed.

Πνοαί ut Allat.
Ἡ χαλ. πετ. πρὸθεν ἐκδικασθέντα
Χειμάζουσι ut Allat.
Φιλονεικοῦσαι. cæt. ut ed.
Pag. 92. αὐτὸ γ. ut Allat.
Οὗτος ut Allat.
Μόλις π. μετὰ μικρὸς ὑλ. π.
Τῶν συμφ. ut Allat.
Ὥσπερ ναυβάτης κυκωθεὶς cæt. ut ed.
Τῆς ῥιπτουσ. ἀν. ut Allat.
Ἵππος φρυακτίας
Κρείττονος οὐκ ἐκσφ.
Ἕτερος ut All.
Ὁ γὰρ φ. ut ed.
Καὶ σκληρῶν καθ' ἑαυτὸν
Κἂν τῆς γας. ut ed.
Ὡς δὲ παρὰ τ. ut Allat.
Ὁπλίζεται ut All.
Ἐκ Παμφ. ἐκ Σύρων
καὶ φαλ. ut Allat.
Ἄνδρας γεν. ut ed.
Τῆς Βυζαντ. ut Allat.
Ἣν ὑψηλόπολ. ut ed.
Ὑπελ. ut Allat.
Post vers. ἦσαν, addit ut Allat.
Αὐτὸς μ. ο. βασίλειον καὶ κ.
Pag. 93. Καὶ τὴν τελευταίαν ut All.
Κάντευθ. ut All.
Ἰδὼν περιφ. ut Allat.
Καὶ κυμαιν. ut Allat.
Ἣν ἄλλαι χειμέριαι
Τοῦ κρατ. ut ed. male
Εἴπερ ὥσπερ. cæt. ut Allat.
Καὶ μηχ. παντ. πορφύρας βαθυβόλους
Ἐχυματ. ut ed.
Καὶ πᾶσ. ut Allat.
Ἐπικ. ἐπικτυπεῖν καὶ σμ. κατὰ τ. β.
Ἕως ἡ π. ς. παλίμπλοια τ. β.
Ὡς ἐν ἀνάγκαις γ. ὅρ. ἀλλ' ἐξ ἀνέμων. l. ut Allat.
Τοῖς πρωτοβ.
Εἴποι τίς ἂν ἐκ ἀφ. cætera ut Allat.
Τὸν Ρωμ. ut Allat.
Καὶ φέρ. ut Allat.
Ἐσκέπτετο ut Allat.
Τὸ δ' ἀληθὲς Allat.
τὴν γὰρ γ. ut Allat.
Καὶ τοῦτο ut ed.
Ἵνα ut Allat.
Εἶτα τῇ δόξῃ προστιθ.
Pag. 94. Καὶ τὸν γυν. ut ed.
Ὡς βασιλεῖ ὡς βασιλεὺς ὡς ἄν. ut All.
Ἐκ τοῦ τετ. παπποπατρῴας
Τὸν πορφ. σύμβαλον ἐκδιφ.
Τῷ δυστυχεῖ ut Allat.
Αὐτός ut ed.
Κράτορας ut ed.
Καὶ τὸ ut Allat.
Πλαδ. βλαστῶν τοὺς ἀποδράκοντας
Ἀλλ' ὃ οὐκ ἔχει κατοχυρώσας

Edit. Paris. pag. 186.

Καὶ πύργ. ut All.
Καὶ τῆς ut Allat.
Ο γάρ ut Allat.
Ηδη σφριγώσης ἐπ.
Προβάλως ut Allat.
Ως ἡρακλ. ἰόλ.
Καὶ πρὸς ἀλλ. deest
Καθαρωτ. ut Allat.
Καὶ πλεῖστον ut Allat.
Καὶ πέντε πρός deest.
Πάντας δὲ π. ut Allat.
Εἴπη τίς ἂν ὑπὸ δ. πρεσβυγενὴς ὁ κρ.
Ο πορφυρογ. σ. κράτωρ ὁ Κ.
Εξοσρακ. ut Allat.
Pag. 95. Ως ἄβροχ. ἐλπινῶ. ὡς τρ.
Καὶ συνιῦσαι παιδικῶς ἐ. π.
Φυέντα ut ed.
Καὶ τὴν ὀξυρρ. ut ed.
Καὶ γαμετῇ ut Allat.
ϗ βρέφος ut Allat.
Καὶ πέντε deest.
Καινοῖς ut Allat.
Καὶ δαιμονίως ἔχ.
Πληροῖ ut Allat.
Χειρῶνας ut Allat.
Καὶ τὸν γιγ. ut Allat
Πολυτελέσι ϗ φαιδροῖς θριάμβοις ἐν π.
Τότε ϗ πόλιν ut Allat.
Πάλιν κιν. ut Allat.
Τὰς ἀλλ' ῥήγνυσιν, ὑπ σ.
Καὶ τοῖς παισὶ ν. ut ed.
Κεκρατηκότα deest.
Καὶ πρός ut Allat.
Ορκοις φ. ut Allat.
Pag. 96 Αλλά ut Allat.
Ο φθόνος ut Allat.
ϗ τοίνυν ut Allat.
Ο τότε π. ν. ut Allat.
Ακάνθη φθόνω
Καὶ τηλικ. τυχ. μὴ φ.
Τὸν Ν. ναυσολύσης
Γραφὰς ἐ. δεπτ. ἐγχαράττει
ἔργον μαχ. ut Allat.
Edit. Parif. pag. 187. Ο τζιμ. ἐπ. τὰς τῶν γραφ. τύπους
ϗ γνώμην μισοπ. αὐχμῶν
Μυσαττ. ut ed.
ϗ τόξον ut Allat.
Ανήρ ut Allat.
Εἰ χρὴ δ' ὀλ. τὰ μακρὰ ϗ τὰ π. γν.
Αλσος ut Allat.
Θεῦ φυτηκομ. παλ. αὐξηφ.
Τοιοῦτος ὢν ὁ τζ. ut Allat.
ϗ τηλικαῦτα ν. φ.
Ην δὲ Φωκᾶ ut Allat.
Αμα ut Allat.
Καθ' ἑαυτ. ut Allat.
ϗ πρὸς τὸν στρ. ut Allat.
Εως ϗ π. τὸ σκάφος ἰδεῖν.
Πάντων κακῶν ἐφ.
Τῶν ἀθ. τωλ. πονηρίας

Ηκουσε ut Allat.
Κἀντεῦθεν ut Allat.
ϗ πᾶν τὸ πλ. ut Allat.
Οπόσον τῇ λ. ut Allat.
Οπόσον ἐν ἐργ. ut Allat.
Πρὸ πάντων ut Allat.
τῆς δὲ τοῦ δ. ut Allat.
Αὐτὸς τὸ γ. ut Allat.
Ως ὁ δ. ut Allat.
ϗ πάντα στρ. ὁ Χορὸς τ. π. β.
Αὐτὸς αὐτ. δ'αρμ. ῥεῖθρους
ϗ πολ.μ. ut Allat.
ϗ πᾶν φυτ. ut Allat.
Ετρεσαν ut Allat.
Οὗτος ἀπ. ut Allat.
Ο κύκλος ἀμφότερα τὸν ά.
ϗ γονῶ ὁ καλλ.
Ως σύμφ. ut ed.
Τοιοῦτον γ. τῦτ. ↓. ut Allat.
Post verf. ϗ τὸν χιτῶνα adde:
ϗ τραπεζῶν ἀπέχεσθαι τῆς τῆς πρεσβείας.
Τὰ μὲν ὅμως ut Allat.
Ωσπερ ut Allat.
Οὗτος ut Allat.
ϗ τὸ φιλοσ. ut Allat.
Αχῆμον
ἐ γὰρ ἀπὸ τ. ut Allat.
Απαν ut Allat.
Εἰκόνες οἱ κλῶνες ἀχ. ut Allat. in fine, ut ed.
Κεῖθω ut Allat.
Λιμὸς ἰβ. ut Allat.
Post verf. λίμὸς, adde:
Pag. 98. τῶν τῇ πυράγρᾳ τῇ κακοῦ τὸ πλῆθος ἐμάλγυντο
ϗ πάντες ἀπολ. ut Allat.
Χρυσίνα γὰρ ὁ μ. μ. ἀπημπολοῦντο
Οὕτω φ. ut Allat.
Ευτέχνως ἀντιπάζατο
Αντιπαλαμ. ut Allat.
ϗ φθείρας ut Allat.
Δώδεκα γάρ. cætera ut Allat.
ϗ ταῦτα ut Allat.
Ως ὥρα ἔχοι
Η βασιλ. ut Allat.
ϗ καθ' αὐτὸν ὡς θελητὸν διαβιοῦν κτλ.
Τέθει φ. ut Allat
ϗ τοίνυν ut edit.
ϗ φέρων ὑπῦλα
Εσω ὄργα.
Ο δὲ φ. ut ed.
ἐ τὰς βροχ. ut Allat.
ϗ κυφός ut Allat.
ϗ κοίν. ut Allat.
Εὐνάς ut Allat.
μονάζον ἐγίνετο σφ.
ϗ νυκτικ. ἄγρυπνος ἐπὶ τ. οἱ.
Προσλαβ. τοιγαροῦν τόν

Απ καταδ. ut Allat.
Ανάγει ut edit.
Εὐεισε. ut Allat.
Pag. 99 Ετεσιν deest.
Ως Αβελ πρὶν ἐκ π. ut ed.
Ο τζιμ. ut Allat.
Πάλιν χαβδὰν ὁ φ. ἔφυγε π.
καὶ συνοδ. ut Allat.
Post versum ἔφριξαν, adde:
Ετρεσαν τότε τὴν ἰσχὺν ἐῤῥάβδων οἱ στρατάρχαι
Ο φοῖνιξ ut Allat.
Ρωμαίων ut Allat.
Κτυποῦντα ut Allat.
Ωσεὶ ut Allat.
Θοινοῦτο ut Allat.
Προσφ. προφυλ.
Αλλος τέτταρα ῥεῖθρα βλύζων
Ως ἄγει ut Allat.
Ως δύπ. ut Allat.
Ετεσιν ἓξ deest.
Οἵ τινες τὴν ut Allat.
Τοῦτ. ut Allat.
Τῆς α. τῆς ἔαρος φαιδρόνετος γλύκιον γελασάσης
Edid. Parif. pag. 188. Post versum τῆς ἔαρος, adde:
Η καὶ καθάπερ ἂν ἀστὴρ καθαρωπὸς κυβεύη καὶ τοίνυν ut Allat.
Ζηλώσας τὸν Μακεδόνα
Pag. 100. καὶ βίον ut Allat.
καὶ τὸν τὸ δὲ τραχὺ καὶ ut Allat.
καὶ τράπεζαν. ut ed.
Ασπίδων καὶ πάταγον ἁρμάτων
Υπὲρ ut Allat.
Αντὸπ. ut ed.
καὶ γὰρ ut Allat.
Επὶ πολὺ ut Allat.
καὶ τὰ ῥομ ἐσινοῦτο.
Ωσεὶ στρουθοῦ νεόττιον ἐν στόματι δρ.
Αλλ' αἴφνης ἀντεπνεύγασεν ἀπὸ χ. ἐ
καὶ πάντες ut Allat.
Καὶ γῆ φοιν. βλ. τότε ὡσεὶ π.
Εφριξαν ut Allat.
Οὐδὲ βλ. ut Allat.
Υλη συν. ὕλη συν. πολλαχῇ
Απανταχῇ ut ed.
Οὐχ. ἧττον ut Allat.
Τροίαν ut Allat.
Επίσχεν ὅσω ὁ Δάρδανος τῷ Θράσυς πρός ἡ.
Τὴν τῶν στρ. ut Allat.
καὶ πάλιν αὖ. ut Allat.
καὶ πάλιν θ. ut ed.
Pag. 101. καὶ πᾶν ἐγένετο π. ut Allat.
Οὓς πόλ. ut Allat.
καὶ πάντες ut Allat.
Μελίας βελίας
Η σάλπιγξ ὑπήχει
καὶ πόλεμος φθεισίμβροτος ἀγυίαις
Ως δ' εἰς ταυτὸ σ. βάρβαροι καὶ ῥ.
Συνε. ut Allat.
καὶ ξίφος ut Allat.
Πάλαι δὲ ut Allat.
καὶ τῶν ἀσπ. ut Allat.
Τὸν πάταγον ἀνέπεμπε β.
Οἱ δὲ αἱ δὲ Ρωμ.
Κτυποῦσαι ut Allat.
καὶ τὰς στ. ut Allat.
Οὕτως ut Allat.
Οὕτως ut Allat.
Πλὴν ἐν ut Allat.
Εν ἔτεσι deest.
Πρὸς τὸν ut Allat.
Ζωπυρ. ζωπυρούσης
Ανδρας ut Allat.
καὶ τὰς χ. ut All. in fi. πολεμοστολίσας
Οὐδὲ τ. σ. β. τὰς πολεμοστηρίας
Οὐ λαλεῖν. ut Allat.
Pag. 102. καὶ φαύλους ut Allat.
Από ψιλ. ut Allat.
Ως δῦθεν ut Allat.
Τὴν ἄλοχον ut Allat.
καὶ χρόνους deest.
Ανὴρ σοφ ut Allat.
Ως ἄγ. ὃς ἄγαν
καὶ σφαδασμοῖς σωμ ut Allat.
καὶ συν. γαμετῇ καὶ ταῦτα ναζ.
Φαύλαις τισὶ καὶ μοχθηραῖς
Εκείνῳ δὲ τῷ μ
καὶ δὴ ποτὲ τοῦ βασ. τοῦ Ρωμ. τ. σ.
Ανδρις φονέας
Οὐκ οἶδα ut Allat.
Οἱ δὲ ὡς φ. οἱ δ' ὥς φασι εἰς τ. συννοσάσης.
Δη δὲ deest, & seq. τοιούτῳ
Τῶ Ρωμ. τῶ ταύτῳ λελοιπ.
Ο πρὸ βρ. ut Allat.
ἐξ οἵας τῆς φ. deest.
Εντεῦθεν ὑπὸ δύστηνος, ἀτ.
καὶ τὰς ψ. ut ed.
Pag. 103. Οὐδεὶς ἀνὴρ ut Allat. adde:
Οὐδεὶς δὲ λιπαρουμένως ᾤχετο χιλιάζων.
Αλλὰ γὰρ ἰσω νόσῳ δυσφοροτάτῃ,
Εἶτ' ὅσω ὑλαίων ut Allat.
Αφρὸν ut Allat.
Φθογγὰς δυσηχεῖς ἀν. προβαίνουσα
καὶ μὴ κἂν μὴ τινὶς ἰστύχ ἀρύξαντες τ. π.
Τοιχοκρυσῶν ἀ κ. καθάπερ ἀλλοτρίων
Θερμ. ἐγένετο
Ησαν ut Allat.
Ανδρις ut Allat.
καὶ τί γὰρ οἱ χειρ. βυθ. βυζάνα
Ανθρωπος ut ed.
Ο χώρ τ. ἰν. ὃς χ.
Ην ταῦτα ut Allat.
Τὸν κτίσ. ut Allat.
Καιπερ. ut Allat.
Εφ' ὅλοις deest.
Εντεῦθεν ut Allat.
Ανθρωποι κακομήθαντο, χοιρώδη, πρ.

καὶ φύσει ut Allat.
Τῆς δὲ ν. ut ed.
Μετὰ τὸ ἀνάστασιν τῆς τροφῆς καὶ τῆς θηλῆς ἐ. χόρον.
καὶ βασιλείας ut Allat.
Ως οἶνος ut Allat.
Pag. 104. Μόλιβδος γὰρ βαθύφορτος. in ora scribitur. βαρυφ.
Edit. Parif. pag. 189. Κόμβαχον ἐκ. καὶ συμπνίγει.
Καὶ ἀρῶντα ut Allat.
Βαρβαρ. ἐκόλαζε ut Allat.
Ωστε πολλοὺς ut Allat.
Εἰ μὴ ἀνθ. ἡμιανθ. ut Allat. cæt. ut ed.
Επί ut ed.
Επειτα προσλαβόμενος
Καθάπερ ut Allat.
Ο περ δ. ἐξ. φλοίσβοις τῷ ταλαιπόρῳ
Ως ἄν. σκαφοπλόῳ.
Καὶ κάτωθεν ἀπὸ βυθῶν αὐτοὺς ἀν.
Οποῖον πλ. ἐν. cæt. ut ed.
Καὶ πόσα ἄ. α. ἀρχαῖον κρατάρχης κρ.
Πατρὸς σ. κατεπατεῖν περὶ τοὺς ὑπονείρους
Επεὶ γὰρ ἑώων.
Ως τὰς ἀν. θύει
ὡς τείχας ut Allat.
Ως τὰς ut Allat.
Θυμῷ ut Allat.
Ξύλα ut Allat.
Καὶ σκιὰ κρ. πρὸς τὸν κραταιῶν
καὶ βλασφ. τῆς Μ. βοαῖς
Τότε δὴ τὴν τρομερὰ λαγόνα α.
Καὶ παντ. ut Allat.
Πειρᾶται κλέψαι ποσὶ φυγ.
καὶ δραπεν ut ed.
Αλλὰ ut Allat.
Μιῶνας deest.
Καὶ πάλιν αἱ β. ut Allat
Τῆς ζάλης ἀπὸ τῶν π. ἀπελαθείσης π.
Pag. 105. καὶ παίδων δὲ διαδ.
Από δυοῖν ἀπὸ τοκετῶν ὡς δ.
Από τ. π. ὑπὸ τ. π.
Τὴν λεύβ. ut Allat.
καὶ τῶν μεταῤῥιφείταιν
Αὐτάναξ ἀποδείκνυται
Καὶ τὴν βασ. ut Allat.
Οὕτω ut Allat.
Κολωνόθεν ut Allat.
Τὰς φλέβ. ut ed.
Εκέγνω ν. ut Allat.
Οἱ πένητες ἐξ ἐκπλήττων
Πᾶν τί ut Allat.
Οὕτω κ. τὴν π. ἀπανταχοῦ λ.
Εκ. ἐκείνου ut Allat.
Ο Ξέρ. ut Allat.
Υπὸ ut ed.
Τῷ δέ. ut Allat.
Χάριτα ἐπι. ἀνῤῥίπτοις
Οὕτω πλουσίαν τῆς ψ. οὕτω μεγάλην εἶχε,
Κἂν γε. θέλῃ τίς
Ην ἀπὸ βάθρων ἥγ. cet. ut ed.
Αλλὰ γὰρ ut Allat.

Ποδαγ. ut Allat
Ως πο. ut Allat.
Παραμ. ut Allat.
Ηκουσαι ut Allat.
Ανὴρ γιγαντοπάλαμος
Pag. 106. Θρασυνα. ἀι. ut Allat.
Εκεῖνος τοίνυν ἰθ.
Θωρα ut Allat.
Υπὲρ πλ. ut Allat.
Ομβρους ῥ. ὑδατίνους ὄμβ.
Επτο. ἐπτόει βρεμ.
Αλλ' ὁ ut Allat.
Οὐδέ ut Allat.
Υπὲρ τὸν ut Allat.
Εντεῦθεν ut Allat.
Εβλεψαν φῶς ἐλεύθερον ὁ β.
Καὶ πάλιν ut ed
Καὶ τὰ κατὰλ συνθλάττων
Αλλά ut Allat.
Αφύκτοις ut Allat.
Καὶ τὸ θ. ut Allat.
Ως δὲ ut ed.
Τὰ καὶ γυ. deest. cum duob. seqq.
Τὴν τῆς ζωῆς ut Allat.
Η τῷ τοῦ κρ. ut Allat.
καὶ μειῶνας deest.
Ην δ' ὡς ut Allat.
καὶ πότῳ κλ. ut Allat.
Αμετροβ. ut ed.
Οποίους ut ed.
Εκ τῆς λατρ. ut Allat.
Αλλὰ γὰρ οὐκ ἐξίσχυε
Κράμβης ἀφ. ut All. in fine tamen, διεῤῥυηκυίας
Πάντων αὐτοῖς ἐξ.
Pag. 107. Ην οὖν ut Allat.
Τὰ δ' ἄλλα ut Allat
Οὓς παιδ. ut edit.
Δὶς παῖδας κατὰ τὴν συμφωνίαν.
καὶ πανταχοῦ τοῦ ν.
Ηρῶ. ut Allat.
Ως ἄγγος ut Allat.
Ος προσ. ut Allat.
Δαψ. π. ἀυ. δρέψ.
καὶ τῶν ἐλπ. καὶ μὴ τρ.
Αλλὰ καὶ μ. ut ed.
Περιαλγὴς γεν. οὐκ ἐνεγκὼν τὴν ὕβριν
καὶ πλείους ἀλ. ut Allat.
καὶ τὸν τοῦ γ. ut Allat.
καὶ συλλεξ. σρ. ἀσίαθεν ἐπ. pag. 190.
Ηκουσε ταῦτα Μιχ.
καὶ κρίνας ἀφανείας
Ως ἤδη ut Allat.
Ετοιμος ut Allat.
Αλλ' οἱ ut Allat.
Μὴ σύ. ut Allat.
καὶ πρὸ μ. ut Allat.
Post verf. καὶ πρὸ μ. adde:
Ετεροι δ' αὖθις λέγουσιν, ὡς οἱ Ῥωμαῖοι κρείττους

Αρχιθυτῶν οἱ προύχοντες, λογάδες τῆς συγκλήτου
Αὐτὸν μετεκαλέσαντο, παρέξοντες τὸ στέφος.
Ην γὰρ ἀνὴρ στρατηγικός, ϗ κυβερνᾶν ἱκανὸς
Τὴν ἱερὰν ξὺν ϗ σωστικὴν τῆς βασιλείας σκάφην.
Ανὴρ ἀγχίνους, δεξιὸς πρὸς ἔργα ϗ πρὸς μάχας.
ϗ μηδενὸς λειπόμενος τῶν πρώην βασιλέων
Εἴσεισι γοῦν ὁ Κομνηνὸς τὴν βασιλίδα πόλιν.
Εντεῦθεν μ. σ. ut Allat,
Κατὰ P. ut Allat.
ϗ τὰ κατα. ut Allat.
καὶ δρίπασον ut Allat,
ϗ κατ' ἀλλήλων συγκινοῦν ὥσπερ ἐν σκότει βέλη
καὶ παῖδας πρωτοπάτορας ἀλλήλοις ἀντιταιῶν
Γίνεται γοῦν ὑπ.
ϗ Μιχ. deest & seq. vers.
αὐτός ut Allat.
ϗ τὴν ut Allat.
Αλλὰ τὸ δὲ ut Allat,
Επὶ δυσί deest.
Pag. 108. Αὐτὸς δὲ ϗ Θεὸν τῷ βίῳ.
Ελόμενος ut Allat,
Πολυζ. ut ed,
Διὸ ϗ &c. deest.
Τὸ τίν. ut Allat.
ϗ χρώμενος ut Allat,
Αλλὰ ϗ ἡ ut Allat.
ἐ φύγων ut Allat.
ϗ τὰς τῶν ἁματροχιῶν
Εν ἱππ. τὸν οἱ ut Allat,
Ωσπερ ut Allat.
ἐ μέλ. ἅπαν
Τῶν παίδων ut Allat,
Υπάπτεδε deest, & seq. vers.
Υπάπτεδε μ. δ. ut Allat.
ϗ πάλιν ut Allat.
Πρὸς δὲ τὰς ἑτεροθαλεῖς ut Allat.
Τοιούτοις ut Allat.
Καταχαυχ. ϗ θυμῶν ὑπ.
Ορεσις ut Allat.
Ο μὲν ὅμως Δ. τοῖς θεσμοῖς ut Allat
Εν ἑπταρ. deest.
Ναυάτης χρ. ναυβάτης χρ.
Αλλ' αἶρο. ut Allat.
Ηπειλ. κυματοπλεύστως
Τί δὲ ϗ ut Allat.
Μὴ παρὰ μη. ut Allat,
Ως δράκων ut ed,
Pag. 109. Νήπιος ut ed.
Εἰς γῆν ut Allat.
Πιειν. ut Allat.
Ηθροισε ut Allat.
Καρδίαν ἔχειν ἀπὸ τῆς θέας
ϗ κρατ. ut Allat.
Τὸν ἤδη πιειπισεῦθαι
Τοιαύτάσυ τὰ π.
Οὐ γὰρ τρυφ. ut Allat.
Οὐδὲ θ. ut Allat.
ϗ γῆν ut Allat.
Αλλ' ἡ κακίας ἔχιδνα
Κατεμ. ut Allat.
Τότε ut ed.
Post vers. ϗ τρόπον, adde:
ἐ πάντας ὑφορώμενος οἰκείους ὡς οἰκείους
Αλλά ut Allat.
ϗ τοῖς ἐχθ. ut Allat.
Ο Καῖσαρ ut Allat.
Κοινοῦται γὰρ κοιν. γοῦν
Pag. 110 ϗ στόλον. ut Allat.
Θυροκτ. ut Allat.
Επιπαδ. ut Allat.
Πλείων δὲ πέλεια ποθεῖν ἐ.
Ερίζουσι ut Allat.
Οὐχ ὥσπερ οὐχ οἷον
ϗ λύσιν ἀπαγγ.
Δυσαδ. ut Allat.
Ο μὲν ὅμως κρ. ut Allat.
Εὐαγγ. τὰ ὑποπτάσας τ.
ϗ ταῦτα πάχει
Εχοντος αὐτοσέγους
Οὐ ῥύσονται κ.
Αν τὴν προδ. ↓. δύσφρονον δ.
Αν σων. ut Allat.
Αλώσιμον ἑάλωτος ἡ πόλις
Πόλεμος ut Allat.
Μέλας ἀμφώπλεξε θ.
Καὶ πάντη ut Allat. Edit. Paris. pag. 191.
Τοῖς αἵμασι ut Allat.
Ολας θαλάσσας ut Allat.
Ο βασιλ. ut Allat.
Καὶ δορατίοις ut Allat.
Στρουθοῖς ut Allat.
Πρηστὴρ ut Allat.
Εγέν. ut Allat.
Εξέρυθρον ἱμάτιον
Ρήξει πλευρὰ τ. ὀν. ϗ χρύσει τ. ἐ.
ϗ δείξει ἐγκατέβαπτα τ. αἱ.
Οὐδείς ut Allat.
Υπὲρ αὐτὸν ἐγ. ut Allat.
Ην ταύτης ut Allat.
ϗ χαρ ut Allat.
ϗ τρῦδε ut Allat.
Συντρέχ. προτρ.
Pag. 111. τὸ μετὰ τ. ut ed.
Οἰκτείρει ut Allat.
Ελέγχει ut Allat.
καὶ κη. ut Allat.
κατα. ut Allat.
Ηλυξεν ut Allat.
Εντεῦθεν ut Allat.
Τῶ κράτους ut Allat.
Ενεσι μ deest.
ϗ χρυσοῦ ut Allat.
Τῷ Καίσαρι ut Allat.
ϗ τοῖς στρατάρχαις

ϰ̀ σκοτ. ut Allat.
Πίμπει deest.
Ζωγρ. ἀσβολεῖται.
Εἰ λυπρ. ϰαὶ λ. cæt. ut Allat.
Αχείμαστον ut Allat
Pag. 112. Οὐ γάρ. ut Allat.
ϰ̀ γῆθεν ἀχεδρ.
Ολίγον προιρχ.
Δεόμενος τῦ σύζοντος
Εντεῦθεν χασματίαν
ϰ̀ πᾶν P. ὄρ. ὄρ. ἐζόφωσεν ὡς ν.
Post verſ. ὡς δέ τις, adde ut apud Allat.
Εμπειροπ. καταβελὴς τῆς σ.
Χεῖρα αμφιστιτ. ut Allat.
Γράμμα ut Allat.
Αναιμωτεὶ τ. γ. ut Allat.
ϰ̀ τί π. ϰ̀ περιττά; ut Allat.
Ετεσιν deeſt.
Αλλά γήρως
Τῆς Εφ. π.
Καμάτων δ' ἀφιστάμενος τῷ
Λυτραῖς ϰ̀ π. ϰ̀ τρυφ.
Ante verſ. ἀρχόμενος, inferendus iſte culpa operarum omiſſos:
Οπότε διώκειν ἔμελλε ϰ̀ κρύπτεσθαι τῷ πέφῳ.
Κράτορα κρατῆρα ut Allat.
ϰ̀ σκυθογ. ut Allat.
Εν ἐπετ. ut Allat.
Αὐτὸς δ' ut Allat.
ϰ̀ βυσσ. ut Allat.
Καὶ βάμματι π. λάμποντα ϰ̀ χρ.
Pag. 113 Εφ' ὑψ. ἀργυρόλαον
Χαλκοῖς δ' ἐξσόμενος
Κρηπιδοπόλας, χ.
ϰαὶ τηλικαύτην ἐξελκειαν κατ.
Κἂν μή τινος αἰτήσειεν

Τὰ δ' ἄλλα ut Allat.
Κἂν τῇ P. ut Allat.
Κἂν ἐλεπ. ut Allat.
Οὕτως ἐν ἔτεσι deeſt, & ſeq.
Πελάγιος γ. ἀτλαντ.
Ανδρῶν μεγαθύμων
Ηδη λοιπὸν ἐκπίπτουσι γρ. συμπτύχοι
Κόμνην ut Allat.
Θαλάσσας ut ed.
Ας ὑφ' αὐτὸς ἂν Ηρ. ut Allat.
ϰ̀ τοίνυν ut Allat.

Sequuntur hexametri qui apud Allatium.

In 4. legitur, σιλλώης
In 6. in fine, καρτερόχειρος
Poſt verſ. 9. additur:

Αλλ' ὁ Μανασσῆ θελξικάρδιον στόμα
Ορφεὺς νεαρὲ, τῦ παλαιῦ βελτίων
Τὴν γλυκερὰν ψάλλαξιν αὖθις κιθάραν
Καὶ σὺν προσωψιν ὑπόδειξον τοῖς φίλοις,
Καὶ προσλαλήσεις τοῖς μαθηταῖς ὡς πάλιν.

In calce Codicis ſui optimæ MS. hos verſus jambicos reperit exſcripſitque eruditiſſimus P. P. Labbe S. I.

Βίβλος πέφυκα πρὸς λόγυς γηροτρόφος,
Γηρῶσα τῷ νῷ ϰαὶ νεάζυσα πάλιν
Τῶν γραμμάτων καίνισμα ἐκ πολλαχόθεν
Τοίνυν πρὸ ἔνδον εἰσφέρω τῷ ἐγκάτων
Βίυς ἀνάκτων τῆς νέας Ρωμαΐδος,
Ρώμης παλαιτάτης τε ϰαὶ τρισσομπέλυ,
Πολλῶν τε πάντων τῷ βεβασιλευκότων,
Πέρσαις τε, Χαλδαίοις τε ϰαὶ Ασσυρίοις.
Πόνημα ϰ̀ γὰρ πανσόφυ Κωνσταντίνυ
Πίλω Μανασσῆ τῦ Γραμματικωτάτυ.

GLOS-

GLOSSARIUM,

SIVE

OBSCURORUM VERBORUM CONSTANTINI MANASSIS

INTERPRETATIO.

ΑΡΜΑΤΑ) arma. Sic erat interpretandum, armorum strepitum, vel armorum crepitum, ut Livii lib. 38. Ducas historiæ Byzantinæ cap. 24. *Edit. Paris. pag. 192. Pag. 91. a* pag. 84. d. δόρυ, καὶ πᾶν εἶδος ἁρμάτων. & cap. 28. pag. 107. a. Edit. Reg. καλῶς ἠσφαλισμένον ἐν ἅρμασι, καὶ ναυσί. & pag. ead. d. εἶχε γὰρ πᾶσαν ἐντὸς καὶ ἁρμάτων, καὶ βρωμάτων, καὶ παντοίων χρειῶν, καὶ νῆας πλείστας παντοίας παρασκευὴν ἱκανήν. Idem cap. ult. ἔνω πολεμικαῖς ἐ ἁρμάτων πληθύϊ. Joannes Scylitzes: ἵππων καὶ χρημάτων, καὶ ἁρμάτων ἐγένετο κύριος. Auctor Græcobarbarus: ὅλος καὶ κάμπος ἔγεμεν ἅρματα, καὶ δοξάρια. δοξάριον est arcus, hodie δοξάρι dicunt. Hinc ἁρματόνειν, armare. Auctor Indicis, in quo exponuntur vocabula, quibus utitur Homerus Græcobarbarus in Iliade: ὁπλίζονται, ἁρματόνονται. Item: ὁπλῖται, ἁρματωμένοι. &: στόλον, ἁρμάδαν. Vide Glossarium Cedreni & Nicetæ.

Ἀσηκρήτης) A secretis, a secreta. Vide ad Ced. Pag. 69. e

Αὐτουργός) Colonus. Vide Meursii Glossarium. Pag. 87. a

Βούνδρον) Flagellum a nervis bubulis. Leo Grammaticus: τὸν Ἑλλάδικον βουνδροις τύψαντες. Pag. 18. b Joannes Cantacuzenus historiæ lib. 4. cap. 15. πληγὰς δὲ ἐνέλασε Ζεγχουῦ ἐπὶ γυμνῶν τῶν σαρκῶν βουνδροις ἐντείνων πεντακοσίας. Hinc βουνδρίζειν, nervis bubulis cædere. Idem: εἶτα μετὰ τὸ βουνδρίσας αὐτοὺς μέχρις αὐτοῦ τοῦ θανάτου. Vide Glossar. ad Cedrenum.

Δικέρατον) Duæ siliquæ. Anastasius Bibliothecarius in historia Ecclesiastica Pag. 77. e Ita facta est consuetudo dandi binas siliquas administratoribus. Theophanes dixerat: ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια διδῶν τὰ δικέρατα τοῖς διοικηταῖς. διοικηταὶ sunt tributorum exactores, qui alias dicuntur τῶν δημοσίων φόρων διοικηταὶ, Cantacuz. hist. lib. 3. cap. 12. Vide Leonis Novellam LXI. de dicerato, Cedrenum, & ibi Glossarium nostrum, & Michaelem Glycam pag. 286. a. Edit. Reg.

Δομέστικος σχολῶν) Domesticus scholarum, Præfectus scholis. Joannes Scylitzes pag. 827. Pag. 95. b καὶ παρελθόντες τὸ τῶν σχολῶν τάγμα. & mox: τὸ τῶν σχολῶν σύνταγμα. Menologium Julii d. 1. τιμᾶται δομέστικος, καὶ πατρίκιος τῶν σχολῶν. Nicephorus Callist. lib. 7. cap. 18. & lib. 8. cap. 2. Nicetas Paphlago in vita Ignatii. Scolas autem undecim recenset Justinianus in l. ult. C. de loc. Notitia Imperii, decem.

Δρουγγάριος βίγλης) Drungarius, seu Præfectus biglæ, id est, vigiliarum, Pag. 81. b & excubiorum. Cedrenus pag. 533. c. Edit. Reg. τῷ Ὠρύφᾳ δρουγγαρίῳ τῆς βίγλας τυγχάνοντι. adde Nicetam in vita Ignatii Patriarchæ CP. Hinc δρουγγαράτον τῆς βίγλης, apud Theodorum Hermopolit. lib. 7. tit. 12. & Auctorem Anonymum in Leone Imp. Drungaratus. De biglæ Drungario vide Codin. de Offic. cap. 16. num. 4. 5. 6. & 7. & Glossar. ad Cedrenum.

Επαρχος) Præfectus urbi, non Prætor, ut vertit Interpres: Pag. 57. e in ver. pag. 193

Αρχλὼ τλὼ ἀνεπάνθυνον δίδωσι τῇ γυναικί,
Επαρθον ἡ συνήθεια λέγει τὸν ταύτην ἔχοντα.

Qui postremus versus deerat in editione priore. Cedrenus pag. 389. a. προχειρισάτω με ἡ βασιλεία σου ἐνώπιον πάντων ἔπαρχον. & pag. 610. d. Edit. Reg. φιλόθεος ὁ ἔπαρχος ἐν τῇ ἱππικῇ σφενδόνῃ ἀπέπεμψε. Sic accipitur Michaelis Glycæ Annalium parte 4. pag. 289. a. Edit. Reg. Basilic. lib. 5. tit. 1. cap. ult. & apud Balsamonem in manuscripta apud nos Collectione Constitutionum, quæ ad res Ecclesiasticas pertinent, Theophilum §. 2. de suspect. tutor. & in Adriani sententia, quæ incipit ab his verbis, δι' ἐπιστολιδίου, lib. 3. Grammaticæ Dosithei magistri. Hinc ἐπαρχότης apud Olympiodorum in Excerptis Photianis, id est,

præfectura, urbis scilicet. Plerumque tamen additur, τῆς πόλεως, ut C. Manass. pag. 59. vel, Ῥώμης τῆς πόλεως, vel, βασιλίδος πόλεως· Glossæ: Præfectus urbis, ἔπαρχος Ῥώμης τῆς πόλεως. &, Præfectus urbi, προπτυγμένος Ῥώμης ἢ πόλεως. Galenus, περὶ τοῦ προγινώσκειν, ἔπαρχος πόλεως. vertunt, Prætor urbanus, imperite, pro, Præfectus urbis. & lib. 1. περὶ ἀνατομ. ἐγχ. τοῦ δὲ τοῦ νῦν ἐπάρχου τῆς Ῥωμαίων πόλεως ἀνδρὸς τὰ πάντα πρωτεύοντος, id est, Præfecti urbis Romæ. Nicetas: εἰς δ' ἔπαρχον τῆς βασιλίδος πόλεως. Non solum autem ἔπαρχος, pro præfecto urbis absolute ponitur, sed etiam pro Præfecto prætorio, ut apud Xiphil. in Severo p. 421. & in Adriani sententia, cujus initium est, γαδικίλλους τίς π. Olympiod. apud eumdem Photium: Ἰωβιανὸς ἔπαρχος καὶ πατρίκιος. Jovianus enim Præfectus prætorio erat. Hinc ἐπαρχικά, formæ seu edicta Præfectorum prætorio, qualia multa exstant apud Harmenopulum, & notantur in ora manuscriptorum Codicum Biblioth. Reg. & ἐπαρχικοὶ, Concilii Chalcedon. actione 1. id est, Præfectiani, seu Apparitores Præfecti prætorio. Quemadmodum autem ἔπαρχος τῆς πόλεως dicitur πρὸς ἀντιδιαστολὴν aliorum: ita & Præfectus prætorio dicitur, ἔπαρχος αὐλῆς, Ennapius in Maximo: vel, ἔπαρχος τῆς βασιλικῆς αὐλῆς, idem in Ædesio: vel, ἔπαρχος τοῦ πραιτωρίου, aut, τῶν πραιτωρίων. Glossæ: Præfectus prætorii, ὕπαρχος τοῦ πραιτωρίου. Itaque hæc duo, ἔπαρχος, & ὕπαρχος, plerumque confunduntur, tam in libris calamo exaratis, quam editis, ut in Syn. VIII. œcumen. act. 1. ὕπαρχος τῶν πραιτωρίων dicitur, qui ἔπαρχος τῶν ἱερῶν πραιτωρίων, Chalcedonensis Concilii act. 1. ut non temere fides habenda sit Græculo Monacho, qui discrimen ponit inter ἔπαρχον & ὕπαρχον, ut ἔπαρχος sit ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Præfectus urbis CP. ὕπαρχος autem ὁ τῆς ἐπαρχίας ἐξάρχων, Rector provinciæ. Nam in Basilicis ἐπάρχου nomine continetur tam Præfectus prætorio, quam Præfectus urbi, lib. 6. tit. 4. & apud Harmenopulum lib. 6. tit. de dignit. §. 6. Nec moveor Cedreni loco pag. 389. d. Edit. Reg. cujus verba hæc sunt: Καὶ ὁ ἔπαρχος ἔφη τῷ βασιλεῖ· ναοῦ δέσποτα, ὅπερ ὑπεσχόμην ἐτελείωσα. τοῦ δὲ βασιλέως προσελθόντος, ὡς εἶδεν ἰδοὺ ὁ ἐγκαλῶν, ὑποστρέψας πατρίκιον αὐτὸν ἐποίησε, καὶ ὕπαρχον αὐτὸν μέχρι τέλους τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Quem locum sic accipiunt, ut Justinus Præfectum urbis, seu ἔπαρχον, postea Præfectum prętorio constituerit, seu ὕπαρχον. Hoc, inquam, loco non moveor: nihil enim vetat quo minus ita Cedrenus accipiatur, ut Pręfectus urbis dignitate patriciatus auctus, in urbis præfectura manere jussus sit, auctus nimirum patriciatu, & perpetua urbis pręfectura. Dices, apud Cedrenum ἔπαρχον dici, qui postea ὕπαρχος: ut necesse sit, alium esse ἔπαρχον ἀπὸ τοῦ ὑπάρχου. Sed & apud Xiphilinum in Severo, pag. 421. in Codice Palatino, Pręfectus prętorio ὕπαρχος dicitur, qui versu pręcedente ἔπαρχος. quod & in aliis Scriptoribus observare est. Codinus de Offic. cap. 18. ὁ ἔπαρχος: in uno autem ex Regiis, ὕπαρχος legitur. Michael Glycas Annalium parte 4. pag. 317. c. Edit. Reg. γίνεται ταῦτα, καὶ ἀναφορὰ διὰ τοῦ ὑπάρχου τῷ λαῷ ἀναγινώσκεται. & mox, ἔπαρχον appellat, & pag. seq. ὕπαρχον. Pręfectus prætorio ἔπαρχος dicitur Novella Justiniani L. in Basilicis autem ὕπαρχος. Xiphilinus in Severo: ἐπαρχικὴ ἐξουσία, pręfectura pręturii: in Codice Palatino, ὑπαρχικὴ, Edit. Paris. pag. 194. teste Sylburgio. Pręfectus urbi CP. ἔπαρχος dicitur Novella LXXVII. cap. 1. in manuscripto vero ὕπαρχος. & Novella LXX. ὑπαρχότητος nomine continetur pręfectura prætorii, & utriusque Romę. Denique Pręfecti urbi ὕπαρχοι dicuntur in Nov. LXXIX. ibi, τῶν τε ἐνδοξοτάτων ὑπάρχων τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης. legendum, τῆς ἑκατέρας P. sic legit Julianus Antecessor, sic vetus Novellarum Interpres. item Zosimus Pręfectum urbi, τῆς πόλεως ὕπαρχον vocat lib. 2. 4. & 6. & Pręfectum prętorio ὕπαρχον τῆς αὐλῆς lib. 2. pag. 674. Theodoretus Cyrensis, ὕπαρχον simpliciter, ut videtur, lib. 4. in Danielem cap. 6. De variis Theophanis locis hoc dicam tantum, ibi variare Codices manu exaratos, & modo ἔπαρχος, modo ὕπαρχος scribi. Frequentius tamen, ut videtur, Pręfectus prætorio ἔπαρχος dicitur, quam ὕπαρχος. Theophylactus Simocatta historiæ Mauricianæ lib. 8. cap. 9. τὴν ἡγεμονίαν τῶν φόρων τῆς ἑῴας πρότερον χειροῦ ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος ἀπειλήφει. Hunc locum in mendo cubare nondum animadversum. Sic igitur restituendum puto: καὶ τὴν ἡγεμονίαν τῆς ἑῴας (expunctis duabus vocibus, πρότ.) præfecturam Orientis ab Imperatore paulo ante acceperat, quem Præfectum prætorio Romani appellant. Philostorgius historiæ Ecclesiasticæ lib. 3. cap. 28. Ὑποστέλλει Δομετιανὸν ἔπαρχον τῶν καλουμένων πραιτωρίων, ὁ Κωνστάντιος. Codinus de Offic. cap. 2. pag. 42. c. Edit. Rom. δορυφόρων ἔπαρχος καὶ πραιτωρίων.

Εταιρειάρχης) Præpositus belli sociis, & fœderatis. Glossarium illustrissimi viri Petri Seguierii Franciæ Cancellarii: ἑταιρειάρχης, ἀξίωμα. Leo Grammaticus: ὃς μετὰ ταῦτα γέγονεν ἑταιρειάρχης. Erat autem ἑταιρεία duplex, ἡ μεγάλη, & ἡ μικρά: eisque præpositus, ὁ μέγας ἑταιρειάρχης, vel ὁ μικρὸς dicebatur. Joannes Scylitzes: σταλέντος Ῥωμανοῦ πρωτοπροέδρου, καὶ μεγάλου ἑταιρειάρχου. J. Cantacuzen. lib. 1. c. 55. Codinus de Offic. cap. 2. pag. 39. μέγας ἑταιρειάρχης τε. & pag. 41. Ed. Reg. καὶ δὴ μετ' αὐτὸν ἑταιρειάρχης μέγας. vertunt: magnus confœderatorum Dux. &, post eum magnus confœderatorum Dux. Debuerant ubique, fœderatorum. Nam confœderatus barbare dicitur, pro, fœderatus, ut jam monuit eruditissimus Vossius de vitiis sermonis cap. 19. & in Indice vocum barbararum. sive ὁ μεγάλης ἑταιρείας, & ὁ μικρᾶς. Auctor Anonymus, περὶ καταστάσεως ἀπλίκτου. καὶ δὲ βόρειον μέρος ὁ τῆς μεγάλης ἑταιρείας: ut apud Glycam Annalium parte 4. pag. 321. Edit. Reg. ὁ κανικλείου, &, ὁ σακελλίου apud Joannem Cantacuzenum historiæ lib. 3. cap. 73. & lib. 4. cap. 37. & Codinum de Offic. & apud eumdem Codinum, ὁ βεστιαρίου: sic enim legi debet pag. 19. c. Edit. Reg. ut pag. 37. b. non, ὁ ἐπὶ τοῦ βεστιαρίου, ut notant in ora, & alia ejusdem generis. non quod quidquam mutandum sit ubi scriptum vel excusum est, ὁ ἐπὶ τοῦ βεστιαρίου: nam & ὁ ἐπὶ τοῦ κανικλείου dicitur, ut apud eumdem Cantacuzenum lib. 1. cap. 14. & lib. 4. cap. 2. & ὁ ἐπὶ τοῦ σακελλίου, passim: sed quod lectio ἰσοδυναμοῦσα, & veterum librorum consensu firmata, facile mutanda non sit.

Καράβιον) Carabus, navicula. Pag. 61. c

Τοῖς καραβίοις τοῖς πυκνοῖς, τοῖς αὐτοξύλοις πλοίοις.

Sic in uno: alius Codex habet, λεμβαδίοις. Auctor Anonymus in Constantino Leonis F. πολεμικῶν καραβίων ἀπὸ Θαρσοῦ ἐξορμημένων. Chronicon quod subjungitur Ducæ pag. 202. κάτεργα, καράβας, καὶ φοῦστες. Index Iliados Græcobarbaræ: λέβητας, τὰ βαρζίλια, καὶ καράβια. &, πλοῖον, ξύλον, ἢ καράβιν. item: ναῦς, νῆες, νῆας, ὅλον σημαίνει τὰ καράβια. vide Glossar. ad Nicetam.

Κοιαίστωρ) Quæstor. Olympiodorus in Excerptis Photianis, Ποτάμιος ὁ κοιαίστωρ, καὶ Ἰουλιανὸς πριμικήριος τῶν νοταρίων. qui hodie Cancellarius, quem Principi adsidere, βασιλεῖ παρεδρεύειν, scribit Procopius Περσ. α'. Hinc quæstorium, κοιαιστώριον, Theophani. Michael Attaliotes: ἐκράτησεν ἔθος ἐν τῷ κοιαιστωρίῳ. Pag. 47. c

Λαγῖναι) Lepores. vide Nicetam pag. 187. a. in Gr. ed. Reg. Pag. 4. b

Λεγεῶν) Legio. Ducas hist. Byzantinæ cap. 28. τὰ δὲ τάγματα, καὶ αἱ λεγεῶνες τοῦ Χαλίλ. vide Glossarium ad Nicetam. Pag. 67. c

Λογγάρχης) Vide Glossarium Meursii. Edit. Paris. pag. 195.

Μαΐστρος) Magister officiorum. μαγίστρου τὴν ἀξίαν. In Codice Allatii, μαΐστρου. & alibi, ὁ τοῦ Φωκᾶς ὁ μαΐστρος. sic etiam Codex Allatianus. & pag. 113. πρῶτα μὲν μαΐστρου τιμῇ. Regius Codex, μάγιστρον. dicebant & μαΐστωρ. Ducas historiæ Byzant. cap. 22. μέγας μαΐστωρ. & cap. 43. λεγέτω τῷ μεγάλῳ μαΐστορι, au *Grand Maistre de Malte.* hinc πρωτομαΐστωρ, id est, structorum magister, seu architectus apud Glycam lib. 4. Erat autem magister τῶν κατὰ τὴν αὐλὴν ταγμάτων ἡγεμών, Menandro Protectori in Excerptis de Legat. τῶν ἐν τῇ αὐλῇ καταλόγων ἡγεμών, qui absoluta μάγιστρος dictus. Philostorgius lib. 2. sect. 1. & lib. 11. sect. 2. & magistri dignitas μαγιστρότης, Eusebius historiæ Eccles. lib. 8. cap. 23. officiorum magisterium, Rufinus lib. 8. cap. 2. magisterii dignitas, Ammianus Marcellinus lib. 26. Pag. 61. a Pag. 52. b

Μάκελλος) Glossæ: μάκελλος, macellus, μακελλάριος, laniator, lanio. μακελλεῖον, laniatorium. Auctor Græcobarbarus: γίνεται τόνος μακελλίον. vide Glossarium ad Cedrenum in V. μακελλεῖον. Pag. 68. b

Μονάζων) Monachus. B. Chrysostomus homil. 25. in epistolam ad Hebr. ἀδελφὸν ἐνταῦθα λέγων πάντα τὸν πιστὸν ἁπλῶς, οὐ τὸν μονάζοντα. Joannes Scylitzes: τὸ ἀρκοῦν τοῖς μονάζουσι, τῷ δημοσίῳ τὸ περιττὸν προσαφαιρεῖσθαι. vide Gloss. ad Cedr. & Nic. Pag. 72. a

Μονάστρια) Monacha. B. Chrysostomus epistola 14. μονάζοντες, μονάστριαι. Auctor Anonymus in vita S. Gregorii: Tribus millibus ancillis Dei, quas Græci monastrias vocant, quindecim libras auri pro lectisterniis dedit. Ducas, παρεκίνουν με καὶ αἱ μονάστριαι. Vide quæ dixi ad l. 13. C. de sacros. Eccles. in collectione Balsamonis. adde can. 19. Syn. Nic. 2. & Photium Nomoc. tit. 2. cap. 1. ut autem Monachi, μονάζοντες dicti, ita & Monachæ, μονάζουσαι. Ducas hist. Byzant. cap. 36. ἡγούμενοι, ἀρχιμανδρῖται, μονάζουσαι. Pag. 111. a

Μονάστρια ζωή) Vita solitaria. Pag. 203. b

Πάππας) Papa, Episcopus urbis, Episcopus urbicus. Concilium Constanti- Pag. 63. b

nopolit. sub Menna: τῷ ἐν ἁγίοις Πάπᾳ Ἀγαπητῷ. In Synodo Carthaginiensi exstat epistola Concilii Africani ad Papam Celestinum urbis Episcopum. Gr. Interp. πρὸς Κελεστῖνον τὸν Πάπαν. vide Glossar. ad Cedr. & Nicetam.

93. c Παπίας) Vide Glossarium ad Cedr. & ad Anastasii historiam Ecclesiasticam in ea dictione.

Pag. 57. a Παράκοιτος) Accubitor, & custos regii cubiculi: Michael Glycas Annalium parte 4. pag. 294. edit. Reg. τῶν ἵππων φροντιςὴς καθίςαται. μετὰ ταῦτα παράκοιτος: qui alias, παρακοιμώμενος dictus. Idem Glycas p. 299. Ed. Reg. ὁ δὲ πατρίκιος Σαμωνᾶς προβληθεὶς παρακοιμώμενος. qua dignitate ornati viri principes. Joannes Cantacuzenus historiæ lib. 1. cap. 2. πλὴν ἑνὸς μόνου τοῦ Καντακουζηνοῦ Ἀνδρονίκου τῇ τοῦ παρακοιμωμένου τετιμημένου ἀξίᾳ. Lege, παρ' Ἀνδρονίκου. sub cujus dispositione erant πρόκοιτοι, de quibus Nicetas pag. 207. Ed. Reg. καὶ τοὺς προκοίτους, καὶ προφύλακας. Joannes tamen Antiochenus in Chronicis nondum in lucem editis, τοῦ Ἀρκαδίου πρόκοιτον vocat, quem alii πραιπόσιτον, ut Philostorgius lib. 11. cap. 3. id est, præpositum sacri cubiculi: alii sacri palatii cubicularium vocant, Marcellinus Comes in Chron. nisi forte legendum sit, παράκοιτον. πρόκοιτοι autem ante sacrum cubiculum & fores excubabant: & ob id κοιτωνῖται dicti. Purius autem σωματοφύλακας dici scribit Galenus περὶ τοῦ προγινώσκειν· ἄνθρωπόν τινα χαριλαμπῶς τοῦ κοιτωνίτου μὲν ὡς ἅπαντες οἱ νῦν Ἕλληνες ὀνομάζουσι· σωματοφύλακος δὲ ὡς οἱ περίεργως ἀττικίζοντες. Quoniam autem inter eos quidam per vices septimanatim cubiculum Imperatoris custodiebant, ideo ἑβδομάριοι dicti. Leo Grammaticus, ἐποίησεν ἑβδομάριον. Codinus in Originibus Constantinopolitanis: τοῖς ἑβδομαρίοις ἢ κοιτωνίταις αὐτοῦ. sic erratum Typographicum corrige in edit. Reg. Codini de Offic. Aulæ CP. pag. 274. d. ed. R.

Pag. 14. a Edit. Paris. pag. 196. Πατὴρ) Imperii pater & custos. qui & βασιλεοπάτωρ dictus. Leo Grammaticus: ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ βασιλεοπάτορος κωλυόμενος προσπαθοῦντος μυστικῷ πάντα ὡς λῆρον ἡγεῖτο. Cedrenus pag. 617. Ed. Reg. τὸν Ῥωμανὸν βασιλεοπάτορα προβαλλόμενος. Michael Glycas Annalium parte 4. pag. 300. Ed. Reg. τὸν Ῥωμανὸν διὰ χρυσοβούλλου φύλακα ἑαυτοῦ, καὶ ἀντὶ πατρὸς ἐκεῖνον ἑαυτὸν (lege, ἑαυτῷ) καθίστησι.

Pag. 54. d Πατρίκιος) Patricius. Marinus in vita Procli: Μάρκελλα μήτηρ πατρικίῳ κατὰ νόμον συναρμοσθεῖσα. Ducas historiæ Byzantinæ cap. 22. ὁ τούτου πατὴρ συνηλθὼθεὶς προσκαλεῖται τὸν πρῶτον τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὃν καὶ Βεζύρην καὶ πάσας κατὰ τὴν αὐτῶν καλοῦσι φωνὴν, ὃν οἱ Ῥωμαῖοι πατρίκιον καὶ μεσάζοντα λέγουσι. & ibidem: καὶ Ἰμπραὴμ τὸν πατρικίον, ὁ Βεζυρίδων. Comparat igitur Patricium cum eo qui a Turcis *Vizir*, & *Bassa*, dicitur. hinc πρωτοπατρίκιος, qui primum locum inter Patricios obtinebat. Theophanes in Justiniano juniore: ὁ πρωτοπατρίκιος καὶ κόμης ὀψικίου. Malchus in Excerptis de Legationibus pag. 92. c. edit. Reg. vide ad Cedr.

Pag. 51. a Πατρικιότης) Patriciatus dignitas. Priscus Rhetor in Excerptis de Legationibus pag. 43. d. Ed. Reg. πρὸς δὲ τῇ ὑπατικῇ ἀξίᾳ, καὶ τῆς πατρικιότητος τυχών. Novella XXXVIII. Theophilus §. 4. quib. mod. jus potest. solv. vide ad Cedr.

Πάτροκλον) Excusatio. vide Gloss. ad Nicetam.

Pag. 59. b Πτωχοτροφεῖον) Domus alendis pauperibus destinata. Idem ptochium, & ptochotrophium.

Pag. 75. d Πορφύρα) Alii quod nati purpura exciperentur. Claudianus de nuptiis Honorii & Mariæ:

Sic uterus crescat Mariæ, sic natus in ostro.

& de tertio Consulatu Honorii:

Excepit Tyrio venerabile pignus in ostro.

Pag. 59. b Πραιπόσιτος) Præpositus sacri cubiculi. Olympiodorus in Excerptis Photianis: μετέρχεται δὲ κατὰ τὴν Ῥάβενναν ἐπὶ τὸν πραιπόσιτον Εὐσέβιον ἡ δυναστεία. Philostorgius lib. 11. sect. 4. τὴν τοῦ πραιποσίτου τιμὴν ἀναβὰς, &c. Michael Glycas Annalium parte 4. οὗτος καὶ πραιπόσιτόν τινα διὰ τὴν τῆς γυναικὸς Βερονίκης ἀδικίαν ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ κατέκαυσε. vide ad Ced.

Pag. 54. c Ῥὴξ) Rex. Ducas historiæ Byzantinæ cap. 20. ςείλας εἰς τὸν ῥῆγα Ῥωσίας. Joannes Cantacuzenus historiæ lib. 2. cap. 26. vide Glossarium ad Cedr.

Στρατοπεδάρχης) Joannes Scylitzes: ςρατοπεδάρχῳ γὰρ ὄντι αὐτῷ νόσον ἐνσκῆψαι περιειτικὴν φασίν. Michael Glycas Annalium parte 4. Πέτρον τινα δίπηχον ςρατοπεδάρχην. vide Glossarium ad Cedrenum, & Anastasii hist. Ecclesiast. Codin. cap. 2. de Offic. Aulæ CP.

Pag. 71. c Ταγματάρχης) Cohortium Præfectus. Ducas hist. Byz. cap. 16. παρητήσατο πάντας τοὺς ταγματάρχας, καὶ χιλιάρχους.

Φόλλις) Vide Glossarium ad Cedrenum. adde Euseb. hist. Ecclesiast. lib. 10. Pag. 52. a
cap. 6.

Φύλαρχος) Dux Saracenorum. Sic interpretatur Julianus Nov. xcv. Theodoretus Religiosæ historiæ cap. 26. εἰσελθὼν γάρ τις Σαρακηνῶν δὲ καὶ οὗτος φύλαρχος ὤν. Procopius Περσ. ά. ὅτι Σαρακηνῶν τῶν Ρωμαίοις ἐνσπόνδων ἡγούμενος, οἱ φύλαρχοι ἐπικαλοῦνται. Malchus Rhetor in Excerptis de Legationibus: ἐπεθύμει Ρωμαίοις ὑπόσπονδος γενέσθαι, καὶ φύλαρχος τῶν ὑπὸ Πετραίαν ὑπὸ Ρωμαίοις ὄντων Σαρακηνῶν. Marcellinus Comes in Chronico: quindecim millia Saracenorum ab Alamundaro cum Chabo & Hesido Phylarchis limites Euphratesiæ ingressa sunt. vide Nicephorum Callistum tom. 2. pag. 207. & 564. Pag. 56. b

Χρυσάργυρον) Vide Glossarium ad Cedrenum. Pag. 79. c

ADDENDA GLOSSARIO AD CEDRENUM.

DICEBAM in V. πρωτοβεστιάριος, βέστια esse vestes, & βεστιάριον pro loco accipi in quo vestes reponuntur. Continuator Theophanis in Theophilo: ὃ καὶ χρηματιζόμενον σήμερον βεστιάριον τῶν ἀποθησαυριζομένων πέπλων ἐκ σηρικῶν, τῆς ἐκείνου προνοίας ἐστίν. item: ὃ καὶ νῦν τῆς Αὐγούστης ἐστὶ βεστιάριον. Hinc Imperiale vestiarium apud Guillelmum Tyrium 2. de Bello sacro: qui quidem locus respondebat in ora chartæ meæ his verbis lineæ 2. editionis Regiæ, expositum cunctis. Lin. 13. ejusdem paginæ. Laonicus Calcoch. lib. 9. adde. Auctor Anonymus in vita Basilii Imp. ὧν Προκόπιος ὁ τοῦ βασιλέως ἡγεῖτο πρωτοβεστιάριος. Georgius Acropolites pag. 3. d. edit. Reg. πρωτοβεστιάριον οὗτος τετίμηκεν. Alius erat qui βεστιαρίτης dicebatur, de quo Cedren. pag. 375. Ed. R. Primus autem Vestiarites πρωτοβεστιαρίτης dictus, deque eo Codinus de Offic. Joannes Cantacuz. hist. lib. 4. cap. 19. τὸν δὲ ἄρχοντα ἐν Βεῤῥοίᾳ Διπλοβατάτζην τὸν πρωτοβεστιαρίτην καταλιπὼν, &c. Atque ita omnino scripseram in Glossario ad Cedrenum: nec enim inconsulto Meursii Glossario vocabulum aliquod Græcobarbarum explicare soleo, ne scilicet Auctorum loca, quæ jam adferre Meursius occuparit, in Notas meas transferam, quod plerisque solemne est. Atqui idem Meursius jam monuerat Protovestiarium & Protovestiaritem esse munere diversos: quod nec omiserat Jacobus Gretserus in eruditissimis observationibus ad Codinum de Officiis. Edit. Paris. pag. 397.

RERUM AC VERBORUM IN HIS ANNALIBUS PRÆCIPUE MEMORABILIUM

INDEX.

Hera-

Const. Man. Y

N

O.

P.

R.

Const. Man.

S.

T.

V.

X.

Z.

FINIS.

CORRIGENTE

D. GEORGIO PATUSSA

ATHENIENSI,

FLANGINIANI SEMINARII

MAGISTRO ET RECTORE.